Textus ſequē tiaꝝ cum expoſitione lucida ac facili. ſacre ſcripture auctoritatibus aliorumqꝫ exemplis creberrimis roborata. vna cū vocabulorum explanatione.

Pract. th. II. 97.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

GRates nunc omnes reddamus domino deo
qui ſua natiuitate nos liberauit de dyaboli/
ca poteſtate.

¶ Iſte liber (cui⁹ ſubiectū eſt laus diuina) in honorē
oipotētis dei ⁊ glorioſe ꝟginis dei genitricis marie di
uerſorūq̷ sanctoꝝ ⁊ ſctāꝝ ꝯgregat⁹.diuidit᷑ in tot ꝑtes q̄t ſunt cātica in
honorē dei ⁊ glorioſiſſime virginis marie ⁊ alioꝝ ſctōꝝ ⁊ ſctāꝝ ꝯpoſita.
ꝑtes patebūt in ꝓceſſu. Quia ꝟo ſꝫ pħꝫ de dignioribꝫ ṗoꝛ ē ſpeculatio.iō
autoꝛ noſter libꝝ ſuū ichoat a digniſſima ſolēnitate.ſ.a natiuitate xpi Et
ſm hoc ṗma ꝑs diuidit᷑ in tres ꝑtes ſm ꝙ ſūt tria cātica ꝯpoſita de nati
uitate xpi.ſcda ꝑs ibi. Natus ante ſecula.tertia ibi. Eya recolam⁹. Pri/
ma ꝑs diuidit᷑ in duas ꝑtes. Primo hoꝛtat᷑ nos ad laudādū deū.ſcdo dat
cām opoꝛtunitatꝫ q̄re h̄ fieri dꝫ.ſcda ibi. Huic opoꝛtet ⁊c̄.dicēs ṗ° Nos
(oēs).ſ.xpifideles (reddam⁹).i.reddere debem⁹ (nūc).i.in p̄ſti die (do
mino deo).ſ.glorioſo (grates).i.grāꝝ actōes (q̇).ſ.de⁹ glioſus (liberauit
nos).ſ.pctōꝛes q̇ eram⁹ ꝓpter pctm̄ eterno ſupplicio deputati (ſua natiui/
tate).i.ꝑ ſuā natiuitatē.ſ.tꝑalē (a dyabolica poteſtate).i.ꝑpetua moꝛte q̄
eramus ſub demonum poteſtate.

¶ Notandum.ꝙ beatus Gregoꝛius merito incipit ſuum libꝛum a na
tiuitate xpi.quia pꝛimoꝛdialis ſalus per natiuitatē xpi mūdo illuxit.
Itē nota p̄ns exhoꝛtatio nō ſolū ꝓclamat᷑ in theologia.ſꝫ etiā in pħia.vn̄
in.ix.ethycoꝝ dr̄. Dijs parētibꝫ ⁊ mḡris nūq̷ reddit᷑ equalēs. Item.v.
meth.⁊ ṗmo celi. Ab hoc q̇dē ente cūctis deriuatū eſt eē ⁊ viuere.his q̷
dem clarius.his vero obſcurius. Itē.xi.meth. Ab hoc q̇dē ente depen/
det celū ⁊ tota natura. ¶ Itē nota ſequētia p̄ns cātatur in medio noctꝫ ꝑ
quā oſtēditur ṗma eius natiuitas. Vn̄ triplex deſcribit᷑ natiuitas filij dei
Pꝛima ē a patre q̄ dr̄ eterna,de qua dr̄ Iſaie.liij. Gn̄atione̅ eius q̇s enar
rabit.qd̄ ſm Hiero.intelligit᷑ de gn̄atione diuinitatꝫ q̄ inenarrabilis ⁊ in
cōpꝛehēſibilis ē.⁊ talis ē a patre ſine matre. Scda ē tꝑalis q̄ xps tꝑaliter
natus eſt ex matre ꝓpter noſtrā ſalutē quā exṗmit gabꝛiel cū dr̄. Aue grā
plena. Siſr̄ Iſa.vij. Ecce virgo concipiet ⁊ pariet filiū ⁊c̄.⁊ talis ē a ma
tre ſine patre Tertia natiuitas contingit in coꝛdibꝫ chꝛiſtifideliū.⁊ dici
tur ſpiritualis,in quibus aliquando pꝛopter peccata xps ſpiritualit᷑ moꝛ
tuus eſt et per gratiam renaſcitur. Modo pꝛima natiuitas eſt valde oc/
culta hominibꝫ.ideo pꝛima ſequentia occulte cantatur tempoꝛe noctis.
Sed ſecūda natiuitas eſt aliquo modo perceptibilis.ideo in auroꝛa can
tatur. Sed tertia natiuitas communis omnibꝫ ē ideo claro die decantat᷑.
¶ Pro declaratione terminoꝝ nota. Grates eſt nomen feminini generis
pluralis numeri ſolum habens grate in ablatiuo ſingulari.⁊ talium ſunt
quattuoꝛ Unde Celite vepꝛe ſimul cum viſcere grate requirunt. In pꝛi
mo ſextum ſed nil pluralibꝫ abſit. ¶ Itē reddam⁹ ꝯponit᷑ a re ⁊ do.⁊ in/
terponit᷑ d ꝓpt᷑ euphoniā. Itē dyabolica ē nomē adiectiuū deriuatum a
nomine dyabolus Et dr̄ a dya qd̄ eſt duo.⁊ bolus moꝛſus.q̄ſi duplicitex

moꝛdens.quia ledit hominem in coꝛpoꝛe et anima.

Huic opoꝛtet vt canamus cū angelis ſemꝑ gloꝛia in excelſis

¶ Hic autoꝛ oſtendit opoꝛtunitatē ⁊ neceſſitatē q̄re debemꝰ deo reddere grates.dicēs(Opoꝛtet).i.opoꝛtunū ē(vt canamꝰ ſꝑ).ſ.oꝛe ⁊ mēte(huic).ſ.xp̄o redēptoꝛi noſtro(cū angelis)ſcꝫ annūciātibꝫ eiꝰ natiuitatē(gloria in excelſis)hoc canticū leticie.qđ ⁊ ipſi āgeli in ſua natiuitate cātabāt

¶ Notandū in ſcholaſtica hyſtoꝛia legit̄.ꝙ tꝑe natiuitatis om̄ipotentis vnꝰ angelus loquutꝰ erat paſtoꝛibꝫ dicēs.Annūcio vobis gaudium magnū.qꝛ natus ē nobis hodie ſaluatoꝛ mūdi.quo dicto ſtatī multitudo celeſtis exercitꝰ erat cū angelo iſto ⁊ cātabāt glīa in excelſis deo. ¶ Itē no.ꝙ ex iſto dicto ꝓbat̄ ⁊ infert̄ opoꝛtunitas q̄re debemꝰ grates reddere deo et ip̄m laudare.q̄ſi di.ſi angeli laudauerūt deū q̇ nō ſubiacebāt moꝛti ſeu dānationi vel moꝛtalitati.q̄to magis nos q̇ ſumꝰ dānati ⁊ ſumꝰ moꝛtales debemꝰ laudare deū.qđ ptꝫ ꝑ locū a minoꝛi.qꝛ ſi illud qđ minus videtur ineſſe ineſt.etiā tūc illud qđ magis videt̄ ineſt.Modo minꝰ videtur angelis neceſſariū q̄ꝫ hoibꝫ.ḡ opoꝛtunū ē ꝙ nos debemꝰ laudare deum.

Itē nota.illud cāticū glīa in excelſis cantat̄ ad reꝑſentādū illud gaudium quo gauiſi ſūt angeli in natiuitate xp̄i de hūani gn̄is recōciliatiōe ⁊ de ruine eoꝝ reſtauratione.Ante natiuitatē eī̄ xp̄i tres fuerūt inimicitiaꝝ parietes.Primꝰ fuit inter deū ⁊ hoiem.Scđs inter angelū ⁊ hoiem.Tertius inter hoies ⁊ hoies.hō nāꝗ ꝑ inobedictiā ſuū creatoꝛē offenderat.⁊ ip̄m dereliq̄rat.Angelꝰ eī̄ de hoie ꝯq̄rebat̄ ꝙ ip̄m ſua reſtauratōe fraudauerat.hō aūt de āgelo ꝙ ip̄m deceperat.Homo ab hoie ꝑ varios ritꝰ ſe ſeꝑauerat.iudeus nāꝗ ceremonias excolebat.gētiles idolatriā exercebāt ⁊ ritus vniꝰ alteri diſplicuit.Sꝫ ipſe xp̄s pax nr̄a fecit vtraꝗ vnū vt dꝛ Heb.ij.deſtruxit eī̄ inimicitiaꝝ materiā.⁊ ꝯcurrentes parietes in ſe angulari lapide copulauit vt decetero eſſet vnū ouile ⁊ vnꝰ paſtoꝛ.Abſtulit ergo p̄mo peccatū ⁊ recōciliauit hoiem deo.Scđo reꝑauit caſuꝫ angeloꝝ ⁊ recōciliauit angelo hoiem.Tertio deſtruxit ritꝰ varios ⁊ recōciliauit hoiem hoi q̄n vtrūꝗ ꝑplm̄ in vna fide vniuit.Reſtaurauit igitur ſm̄ ap̄lm ad Ephe.p̊.ca.q̄ in celis ⁊ in t̄ris ſūt.Etiā ob hec iſta celeſtis multitudo pſallebat glīa in excelſis deo.⁊ in terra pax hoibꝫ.i.iudeis ⁊ gentilibꝫ.In eo ꝙ angelꝰ loq̄bat̄ paſtoꝛibꝫ ſatis apparet ꝙ pax inter deū ⁊ hominē ē reformata.naſcit̄ deus ⁊ hō.ideo ꝙ pax inter hoies ⁊ hoies ē reparata.ꝑ bouē eī̄ iudaicus.ꝑ aſinū gētilis ꝑpl̄s deſignat̄.iuxta illud Iſa.p̊moca.Cognouit bos poſſeſſoꝛē ſuū ⁊ aſinus p̄ſepe domini ſui.

¶ Pro declaratiōe terminoꝝ no.Opoꝛtet ē v̄bū iꝑſonale.⁊ declinat̄ tm̄ ꝑ tertias ꝑſonas.Iñ opoꝛtunꝰ.i.neceſſariꝰ.Iñ opoꝛtunitas.i.neceſſitas.

¶ Itē nota gloꝛia in excelſis capit̄ dupl̄r.Primo formal̄r ⁊ ſcatiue.⁊ ſic ſunt duo termini diſtincti ⁊ ſic nō vident̄ ſonare hic in l̄ra.Scđo mō capitur hoc ꝯplexū material̄r ꝑ ſola voce.tūc glīa in excelſis ē vna dictio materialiter capta neutri generis indeclinabilis per hāc regulam.Dictio quecūꝗ ⁊c̄.⁊ ſic ponitur hic.tunc eſt ſenſus littere.opoꝛtet ꝙ canamus illud canticū qđ angeli cantauerūt qđ incipitur ſic.Gloꝛia in excelſis deo ⁊c̄.

NAtus ante ſecula dei filius inuiſibilis interminis.
Per quē fit machina celi ⁊ terre mariſ ⁊ ī his degētiū
Per quem dies et hore labant et ſe iterum reciprocant.
Quem angeli in arce poli voce conſona ſemper canunt

¶ Iſtud iā eſt canticū ſcdm qd cantatᷣ in laudē dei tꝑe natiuitatꝭ .in quo
autor tria facit. Et ſm hoc diuiditᷣ hoc canticū in tres ꝑtes Primo oñdit
xp̄m natū Scdo oñdit modū natiuitatꝭ Tercio cōmēdat beatā ꝟginē di
rigēdo petitōes ad xp̄m. ſcda ibi. Hic corpꝰ. tercia ibi Gaude dei genitrix
Prima ps adhuc diuiditᷣ in duas ꝑtes. in ṗma atteſtatᷣ filiū dei eſſe natū.
in ſcda enūerat quaſdā ꝟtutes ab eo depēdētes. ſcda ibi Per quē fit ma
china. Et legantᷣ ꝑtes ſil' cā breuitatꝭ .dꝛ ſic (Filius dei) ſcꝫ q̇ ē (inuiſibi-
lis) ſcꝫ ſm diuinā naturā (interminis) .i. ſine termino (natꝰ) ſcꝫ a deo pa-
tre eterna generatōe (añ ſecula) .i. añ originē mūdi (ꝑ quē) ſcꝫ filiū q̇ ē ver
buꝫ dei q̊ celi firmati ſunt. vt dt pſalmiſta (fit machina) .i. ſtructura (celi)
id eſt ſpheraꝝ celeſtiū (⁊ terre maris) .i. ſpheraꝝ elemētoꝝ (⁊ degentiū)
id ē vitā ducentiū (in his) ſcꝫ in celo ⁊ terra Et iteꝝ (ꝑ quē) ſcꝫ filiū (di-
es ⁊ hore labāt) .i. ꝑtereunt ⁊ trāſeunt (⁊ ſe iteꝝ reciprocāt) .i. alternatꝭ
vicibꝰ redeunt (Quē) ſcꝫ filiū (angeli) .i. beati ſcꝫ exñtes (in arce) .i. in alti
tudine (poli) .i. celi (canūt) id ē collaudāt (ſꝑ ꝯſona) id eſt cōcordi (voce)
¶ Nota in illa lr̄a tanguntᷣ duo. ṗmo tangitᷣ filij dei humilitas q̄tuꝫ ad
humanitatē qñ dꝛ (natꝰ) ſcdo tangitᷣ dei potētia .qñ dꝛ (ꝑ quē fit machi-
na) ⁊c. De ṗmo dt beatꝰ Gre. In hoc em̄ apparet humilitas dei. qꝛ ho-
die mirabiliter ꝯuenit ſummus ⁊ infimus. antiquus ⁊ iuuenis. magnꝰ ⁊
paruus. diues ⁊ pauper. ¶ Primo dꝛ ſummus ⁊ infimus . qꝛ hodie al-
tiſſimus deus (cuius altitudinē nulla creatura attingere p̄t) apparet tā q̄s
infimus in mundo Vñ apl's ad Gal. iiij. Quando venit plenitudo tꝑis
miſit deus filiū ſuū vnigenitū factū ex muliere factū ſub lege. vt eos q̇ ſub
lege erant redimeret ¶ Scdo dꝛ antiquus ⁊ iuuenis. qꝛ deꝰ fuit ab eter-
no ⁊ ſine ṗncipio. g̊ antiquus. ſꝫ puer modo natus eſt. iō iuuenis eſt Et
ſic ptꝫ ꝙ idē filius eſt minoꝛ ⁊ ſenioꝛ matre. iunioꝛ q̄tū ad humanitatem
antiquioꝛ ſiue ſenioꝛ q̄tū ad deitatē ſiue diuinitatē Vñ btūs Berñ. Pu
er iacēs in p̄ſepio fleuit corā matre. ridebat corā angelis ī celo ¶ Tercio
dꝛ magnus ⁊ paruus. magnus em̄ eſt. qꝛ totū mundum ſua manu ꝯſer-
uat Et dꝛ paruus. qꝛ in vtero ꝟginis ꝯtentus eſt Vñ beatus Grego.
Quē totus nō capit orbis. in tua ſe clauſit viſcera ¶ Quarto dꝛ diues ⁊
pauper Nam cum eſſet rex regum dñs dominantiū factus eſt ſeruus ſer
uoꝝ Vñ in euangelio Filius hominis nō venit miniſtrari ſꝫ miniſtrare.
Item paulus in ep̄la ad Gal. iiij. Quanto tꝑe heres paruulus ē nihil
differt a ſeruo ¶ Scdo in lr̄a tangitᷣ etiā eius potentia. cū dꝛ (ꝑ quem fit
machina) ⁊c. hoc atteſtatur Geneſis .i. ca. vbi legitur In ṗncipio creauit
deus celū ⁊ terrā Itē pſalmiſta. p̄s. xlviij. qꝛ ipe dixit ⁊ facta ſunt. ipe mā-

dauit ⁊ creata ſunt Itē apl' s ad Roma. xi. Ex quo omnia. ꝑ quē oīa. in
quo oīa ⁊c. ¶ Item nota. autor dr̄ Natus ante ſecula. hoc exponitur tri/
pliciter Primo natus ꝑ ꝓuidentiā diuinam ante ſecula. id eſt ante crea/
tionem mundi. quare dr̄ dominus ꝑ ſe Ego ſum alpha ⁊ o. id eſt pͥmus
et nouiſſimus Vñ certum eſt anteq̄ deus creauit celum ⁊ terram ſciuit
filium ſuum naſciturū de virgine. ⁊ ergo dr̄ in ſymbolo Athanaſij Eter/
nus pater. eternus filius. eternus ſpūſſanctus Secundo exponitur ſic.
(Natus ante ſecula) id eſt ante ſaluatōnem mundi. q2 ante ſaluatōnem
mundi nō merebatur vocari mundus. ſed mundus dānatus Tercio ex/
ponitur ſic (Natus ante ſecula) id eſt ante tempora centū annoꝝ ſeu vl/
time etatis. q2 ſeculum ẜm grāmaticos ſ͛cat tempus centum annoꝝ per
q̄d durat ſucceſſio alicuius generatōis Unde legimus ꝙ ante natiuita/
tem xp̄i mundus fuit ꝯſtitutus ꝑ quinq̄ milia ⁊ ducentos annos minꝰ
vno anno. vt pꝫ in his verſib' Ante ieſum duo. c. minus vno milia q̄nq̄
Annos dat ab adam donec xp̄s homo factus Sed a natiuitate xp̄i vſq̄
ad nunc ſcribitur anno domini. M. cccc. lxxxxix. ſed de fine mundi nulla
datur certitudo. vnde in euangelio dr̄ Nō eſt veſtꝝ noſce tp̄a vel momē
ta que pater poſuit in ſua poteſtate ¶ Item nota littera dr̄ Natus ante
ſecula. xp̄s eñ natus eſt ineffabiliter ẜm diuinitatē de patre ſine matre añ
omnia ſecula. naſci etiam voluit ineffabiliter ẜm humanitatem de matre
ſine patre in fine tempoꝝ Et ẜm vtrāq̄ natiuitatē tēporalē ⁊ eternalem
eſt filius regis. quia regis eterni de qua ſic inquit apl's ad Roma. pͥmo
dicens Pater promiſit euangelium de filio qui filius dei fuit dominus
ẜm diuinitatem. factus eſt eñ ad honorē. quia ad nomē dei clarificandū
Johis. xvij. Pater manifeſtaui nomen tuum hominibus Sed ẜm nati
uitatem temporalem natus eſt ex ſemine Dauid. id eſt de maria que fuit
ex ſtirpe Dauid Luce primo Dabit ei dominus ſedē Dauid patris ſui
ẜm carnem. nō ẜm diuinitatem ẜm quam factus nō eſt ſed factor oīm eſt
¶ Item xp̄s ſeptem modis oſtenſus eſt eſſe filius dei ꝑ ſpm̄ ſanctifica/
tionis Primo. q2 conceptus eſt ꝑ ſpiritumſanctum Luce pͥmo Spiri/
tuſſanctus ſuꝑueniet in te ⁊ virtus altiſſimi obumbrabit tibi Et dicit
pͥmo Quod in ea natū eſt. de ſpirituſancto eſt Scđo. q2 donis nō ad
menſurā repletus ꝑ ſpiritūſanctū Tercio dedit deus ſpm̄ filio ſuo qui
demonſtratus eſt ꝑ filium ſeu ſpiritum Joh. pͥmo Super quem vide/
bis ſpiritum Quarto. quia clarificatus per ſpiritum Joh. xvi. Ille me
clarificabit ⁊c. Quinto. quia apoſtolis inflando dedit Joh. xx. Acci/
pite ſpiritūſanctum Sexto. quia de celo miſit ſpiritum Actuū. ij. Fa/
ctus eſt repente de celo ſonus ⁊c. Septimo. quia his qui ſe conuertūt
ad ip̄m dat ſpiritum ad Eph. pͥmo In quo ſignati eſtis ſpiritu Item
nota xp̄s voluit nos ſaluare nō ꝓpter noſtra merita nec noſtra bona opa
ip̄m mouerunt ad ſaluandum. ſed ſola miſeratio ſue pietatis ꝓpter quod
dr̄ apoſtolus ad Titum iij. Non ex operibus iuſticie que fecimus nos.
ſcꝫ ꝑus. quia nulla bona opera feceramus ſed potius multa mala Era/
mus eñ inimici eius ad Romanos. v. ⁊ in offenſa ſua que nunq̄ placari
potuit niſi per aſperſionē ſanguinis ieſu chriſti. quia dicebat propheta ꝑ
nunc in pſalmo Omnes declinauerunt ſimul inutiles facti ſunt. non eſt

quí faciat bonum non eſt vſqꝫ ad vnum ſcꝫ chriſtum ¶ Itē̄ littera
dr Natus.qꝛ pater ꝛ filius ꝛ ſpūſſanctus fuerunt indiuiſibiles ſm eſſen
tiam ꝛ diuinitatē.ſed nō ſm pſonas.qꝛ aliqd vni ↄuenit pſone qđ nō ↄue
nit alteri pſone Ex hoc ptꝫ ꝙ tota eſſentia eſt increata. ꝛ ſilitudo exp̄mit̄
per metriſtam dicentem Nix glacies ꝛ aqua tria nomina res tamen vna
Sic in pſonis trinus deus eſt tamen vnus ¶ Item nota.lr̄a dr inuiſibi
lis.quia oīe viſibile eſt lucidum ꝛ mixtum.deus aūt eſt ſubſtantia ſim-
pliciſſima ſimpliciter independens.vt patꝫ.xij. metaphice.
Pro declaratōne terminoꝝ nota Interminus eſt idem ꝙ ppetuus ꝛ
dꝛ quaſi ſine termino ꝛ eſt nomen adiectium deriuatum a noīe terminus
¶ Item machina tria ſcat.vn̄ verſus Machina res belli.rota machina
machina mundi Itē dr degentiū .i. in paupꝛtate viuentiū.ꝛ degens eſt
pticipiū huius verbi dego qđ ſcat in paupꝛtate viuere Item labo as
are eſt antiquū verbum ꝛ valet in tantum ſicut cadere Item dicit̄ re-
ciprocant a reciproco as are qđ ſcat reflectere ſiue inclinare

¶ Hic corpus aſſumpſerat fragile ſine labe originalis crimi
nis de carne virginis quo primi parentis culpam eueqꝫ laſci
uiam tergeret.

¶ Hic autor oſtendit modū natiuitatis xp̄i Et diuidit̄ in duo Primo
facit hoc qđ dictū eſt Scđo ꝓbat diē natiuitatis chriſti eſſe ornatum di
uerſis miraculis.ſcđa ibi Hoc pn̄s diecula ꝛc̄. Et p̄mo dr ſic (hic) ſcꝫ fi-
lius dei (aſſumpſerat) ſcꝫ hypoſtatica vnione (corpꝰ) ſcꝫ humanū (fragi-
le) id eſt paſſibile (ſine labe) id eſt ↄtagione vel macula (originalis crimi
nis) id eſt peccati.aſſumpſerat inquā ipam humanā naturā (de carne)
id eſt puriſſimis ſanguinibꝫ (Marie virginis.quo) id eſt p quā incarna-
tionē (tergeret) id eſt ablneret.expelleret remoueret (culpā) id ē peccatū
(p̄mi parētꝭ).ſ.ade (ꝛ tergeret laſciuiā) .i.petulantiā ꝛ iobedientiā (Eue)
cuius inſtigatōe Adam p̄ceptū dn̄i puaricatus erat Notandū in lr̄a
tangunt̄ duo Primo tangit̄ modus natiuitatis chriſti.cū dꝛ ſine labe ori-
ginalis criminis Scđo tangit̄ cauſa natiuitatis cū ſubiungit̄.quo primi
parentis ꝛc̄. De p̄mo dr btūs Gregorius ꝙ natiuitas chriſti fuit ſupna-
turalis.quia preter curſum nature facta eſt Non em̄ ex cōmixtione viri-
li.neqꝫ per corruptōnem virginitatis ſeu caſtitatis Et ergo dꝛ Yſaie vij.
capitulo Ecce virgo concipiet et pariet filium Et alibi Virgo in partu
virgo ante partum.ꝛ virgo poſt partum Ideo Bernardus dr Nec ſide
ri radius ſuam minuit claritatem nec virgini filius ſuam integritatem
¶ Secundo ꝙ hec natiuitas chriſti fuit ſupernaturalis oſtendit beatus
Gregorius quando deſcribit annunciatōnem virginis factam ab ange-
lo. Unde beata virgo dixit. Quomodo fiet iſtud quoniam virum non
cognoſco Reſpondens angelus dixit. Spirituſſanctus ſuperueniet in
te.et virtus altiſſimi obumbrabit tibi. ¶ De ſecundo dicit beatus
Auguſtinus.ꝙ natiuitas chriſti fuit mundo neceſſaria tribus de cauſis

De natiuitate domini

Prima vt xp̄s eſſet mediatoꝛ dei ⁊ hoīm vt recōciliaret nos deo patri. qꝛ
ipſe xp̄s eo ꝙ fuit deꝰ factꝰ eſt ꝑͥceps nr̄e nature. vt faceret nos ecōuer-
ſo ꝑͥcipes deitatꝫ Et ſic dꝛ ad Gal. iij. Mediatoꝛ nō ē vnius ſꝫ duoꝛuꝫ
ſcꝫ diuine ⁊ humane nature Sc̄da cā ē. vt poſſimꝰ habere beatā ꝟginē
matrē dei tāq̄ꝫ aduocatricē ⁊ adiutricē. q̄ intercederet ꝓ nobis ad dn̄m
filiū ſuū dilectū. qꝛ dicta eſt mr̄ mie. nā ip̄a ꝯtinuis p̄cibꝫ orat ꝓ mundo
ad filiū ſuū dilectū. ⁊ qꝛ filius tenetᷣ audire matrē. ꝓuidētia dei ſic ordina-
uit vt filiꝰ dei naſceretᷣ de pura ꝟgine q̄ mater dei appellatᷣ Tercia cā ē
qꝛ ip̄e deꝰ an̄ natiuitatē fuit īpaſſibil' ⁊ īcoꝛruptibil'. ſi g° mundꝰ redimi de-
buit. xp̄m pati opoꝛtuit. vn̄ dꝛ in euāgelio Nōne opoꝛtuit pati xp̄m et ita
intrare in gloꝛiā ſuā. ⁊ ſi debuit pati. opoꝛtuit vt humanitatē aſſumeret. q̄
mediante paſſibil' efficeretᷣ Itē nota ꝙ xp̄s ꝑ opꝰ incarnatōis foꝛtiſſima
vicit q̄ in mūdo ſunt Primo eīn vicit ſeip̄m ex ꝓfunda humilitate ⁊ per
ſanctiſſimā charitatē. vt cū deus eſſet vellet hō fieri q̄ in Adam erat ex lu-
to foꝛmatus. ſic eīn exinaniuit ſemetip̄m ꝑ humilitatē q̄ ad noſtrā appa-
rentiā. vt ille q̄ hꝫ foꝛmā dei etiā moꝛiatᷣ in foꝛma ſerui. ⁊ inclinato capite
ſp̄m emitteret. vn̄ ad Phil'. ij. Exinaniuit ſemetip̄m foꝛmā ſerui accipiēs
Et in foꝛma ſerui moꝛiens deſpectꝰ atq̄ꝫ ꝯtēptus in cruce ¶ Sc̄do vi-
cit dyabolū q̄ tante erat foꝛtitudinis vt vſq̄ꝫ ad infernū vel inferni limbū
totū genus humanū attraxerat. ⁊ ita foꝛtis vt de ip̄o dn̄s diceret Lu. xi.
Dū foꝛtis armatus cuſtodit atriū ſuū. i. qn̄ dyabolus circūdat hūc mun-
dū q̄ atriū eſt ip̄ius. vel cuſtodit atriū. i. īfernū. in pace ſunt oīa q̄ poſſidet
nō in pace bona ſꝫ mala. qꝛ nemo p̄ter deū queq̄ꝫ de ip̄ius potuit eripere
poteſtate ¶ Tercio vicit in foꝛtitudine ſua totū mūdū. vt habetᷣ Jo. xvi.
¶ Quarto vicit in pn̄ti ope incarnatōis humane oēm intellectū angeli-
cum pariter ⁊ humanū Quis eīn plene excogitare poterit moduꝫ dn̄ice
incarnatōis. neq̄ꝫ angelus quiſq̄ꝫ. neq̄ꝫ hō. neq̄ꝫ ars creati intellectꝰ Jo-
hānes eīn baptiſta. q̄ cōparatꝰ ē angelo. ſe ītelligere nō poſſe cōmemoꝛat
huius incarnatōis modū nec ſoluere poſſe nodū indiſſolubilē ꝑ vocis ex-
preſſionē q̄ quaſi calceꝰ humanitatꝫ aſſumptꝰ eſt ꝑ ſubam diuinitatꝫ. iō
dt Jo. Nō ſum dignus ſoluere coꝛrigiā calciamenti eius. i. apire moduꝫ
vnionis deitatꝫ ⁊ humanitatis Quis vnq̄ꝫ maius vinculū audiuit. qꝛ hō
de ꝟgine natꝰ. potētiꝰ opꝰ foꝛtaſſis q̄ꝫ creatio mūdi tota. vt dt be. Aug.
¶ Sꝫ quare xp̄s voluit naſci de ꝟgine Reſpondetᷣ p̄mo ꝙ ideo. qꝛ mu-
lier in paradiſo ſine cā peccauit. vt ſicut p̄ma mater poſt trāſgreſſionē co-
rupta mater facta ē culpe. ſic mater gr̄e (q̄ integre debuit lapſum ⁊ culpaꝫ
eue poſt integratōem ⁊ reꝑatōem culpe reꝑare ꝑ grām) mr̄ debuit inuio-
lata ꝑmanere Conſonū eīn erat vt q̄ ſuadēte ſerpente coꝛrupta erat men-
te coꝛrūperetᷣ ⁊ coꝛꝑe filios ꝓcreando. ⁊ q̄ nūq̄ꝫ coꝛrupta ē mente filiū ge-
nerans nūq̄ꝫ coꝛrūperetᷣ. vt ſic virgo ſua integritate fieret cā ſalutis. ſicut
mulier p̄us mente coꝛrupta cā erat noſtre ꝑditōis. vt integritas ꝟginis
coꝛruptōem mulieris reꝑaret Vn̄ btūs Bern̄. in quadā omelia ſic inquit
Celeſti roꝛe terrā irrigauit cū de viro integra mente ⁊ coꝛpoꝛe feminam
ꝓduxiſſet Sic ⁊ nunc in celeſti roꝛe ⁊ gr̄a p̄uilegiali ſp̄ūſſancti virginem
ſuꝑuenit qn̄ de integra virgine virꝫ q̄ foris virginis imaginē hꝫ virtuſq̄ꝫ
delicta reſoluit Secunda ratio. quia partus coꝛrupte cum eſſet parti-

ceps pcti peccatū tollere nō potuit. equales nāq₃ fures exiſtētes in eodē
crimine dephēſi alter ꝓ altero nō pōt reſpōdere. igitur nccē erat eū q̇ cul
pā ſoluere deberet in culpa nō eſſe. ſ. originalis peccati ꝓpt̄ qꝺ totū genus
humanū fuerat ꝑpetua morte dānatū. hec Orige. Tertia rō Origenis
eſt illa. vt q̇ ſine matre erat in celis ſine patre naſcereť in tris. vt ſic nō du
os patres habere videreť Quarta rō. qꝛ p̄mus adā fact⁹ erat de terra
virgine innocēte ꝛ abſq₃ culpa. decuit etiā vt ſcꝺs Adā de ꝟgine matre
naſcereť. Quinta rō vt ꝟginitatē xp̄s extolleret q̄ antea ꝯtēptibilis iu
dicabať. ſicut diciť Judicū. xij. Et ſm beatū Ber. in q̄dā omel'. beata inq̄t
ꝟgo fuit p̄ᵃ q̄ votū caſtitaꝫ emiſit ꝛ vouit Sexta rō. vt ipleret ꝓphetia.
Iſa. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ pariet fi. Septima rō ē. vt cui⁹ pať neſcit fe
minā in diuinitate. ei⁹ etiā mater viꝝ neſciret in humanitate. ꝛ ſic de vtro
q₃ parēte caſtiſſimo naſcereť Itē lr̄a dicit (ſine labe ꝛc̄.) qꝛ xp̄s ſolo verbo
fuit genitus. ꝛ nō ꝑ naturalē delectationē. Et ſi dicať xp̄s fuit baptizat⁹
et baptiſmus eſt ablutio peccati originalis. igiť etiā habuit peccatū origi
nale vel inutiliter ē baptizat⁹. Reſpōdeť ꝙ fuit baptizatus ꝓpter hoc vt
teſtamētū nouū approbaret ꝛ baptiſmū ꝯſecraret. Sꝫ dubitať de beata
virgine vtrū illa fuit ꝯcepta in peccato vel ſine peccato. Ibi vna pars do
ctorū dicit ꝙ ſine peccato originali. qꝛ ita poſſibile ē hoc apud deū ſicut fu
it ſua natiuitas. Alia ps dicit ꝙ nō. ſicut Aug⁹. q̇ dicit. Om̄e qꝺ a ſemīe
naſciť in humana ſpecie. naſciť cū delectatione ꝛ peccato. ꝛ ꝙ deus imme/
diate poſt hoc purificauit eā. Et iſti⁹ oppoſitū ſacra eccleſia q̄ nec fallere
nouit nec falli pōt definiuit in ſacro baſiliēſi ꝯcilio. ¶ Itē nota littera ꝺt
(Quo primi parētis ꝛc̄.) Vn̄ ꝓpter peccatū ade ꝛ eue ꝑditi fuim⁹. ſed ꝑ
natiuitatē xp̄i reꝑati. Et ꝺꝛ eua ab e qꝺ eſt valde ꝛ ve q̄ſi valde doloroſa
Et ei opponitur aue. qꝺ diciť ab a qꝺ ē ſine ꝛ ve dolore q̄ſi ſine dolore.
Pro declaratione terminoꝝ nota originale peccatū ꝺꝛ illud in q̄ naſciť hō
ratione parentū. ꝛ de tali peccato abluūtur pueri in baptiſmo. ꝛ dicitur a
noīe origo inis. qꝛ ſumit exordiū ab origine parentū. Itē dicitur p̄mipa/
rentis qꝺ eſt vna dictio ꝯpoſita. Item labes eſt idem qꝺ macula. Item
laſciuia dicitur a laſciuio. i. ſuperbio vulgariter geilkeit dryuen.

**Hoc preſens diecula loquitur prelucida adaucta longitudi
neꝙ ſol verus radio ſui luminis vetuſtas mūdi depulerit ge/
nitus tenebras.**

¶ Hic iam au. oſtendit diē natiuitatis xp̄i eſſe ornatā q̇buſdā miraculis
et poſſet diuidi in tres ꝑtes ꝓpter tria miracula. Et exponitur textus ſic.
(Preſens diecula) ſcꝫ natiuitatis xp̄i (loq̇tur) id ē annūciat (hoc). ſ. qꝺ
dictum eſt de incarnatione in p̄cedenti verſu. diecula inquā (p̄lucida). i.
valde ſplēdida. ꝛ hoc ſpiritualiť (ꝛ adaucta lōgitudine). i. ꝓlōgata ſm na
turalem curſum ſupra dies p̄cedentes. ab hac eīn die natiuitatis dies ꝓ/
longātur. noctes vero abbreuiātur. Vel potius (adaucta lōgitudine) ſcꝫ
ſpiritualiter. ꝑ diē preſentē intelligēdo tempus gratie qꝺ per xp̄i natiuita
tem prelucidū factum eſt ꝛ longitudine miſerationis adauctū Et huius
tangitur cauſa in ſequenti textu cum dicit (ꝙ) id eſt eo ꝙ (verus ſol) id

eſt xp̄s (genitus) ſcȝ tp̄aliter in hūc mundū (depulerit) .i. abſterſerit (ve tuſtas tenebras) id ē antiquas maculas peccatoꝝ. ⁊ h̄ (radio ſui lumis) id eſt gratie ⁊ miſericordie. Notandū autoꝛ vult in littera ꝙ hec dies ē oꝛnata trib⁹ miraculis. Primo q2 tūc dies ꝓlongatur ⁊ nox abbꝛeuiat̃. et ergo dixit beat⁹ Joānes ꝑcurſoꝛ dn̄i me opoꝛtet minui. illū aūt creſcere ꝑ qđ myſtice deſignatur ꝙ in natiuitate xp̄i nouū teſtamentū. qđ per diē intelligitur. augmētatur ⁊ creſcit. ⁊ vetus teſtamentū qđ ꝑ noctē intelli- gitur minuit̃ ⁊ decreſcit. Secūdo q2 hac nocte apparuit noua ſtella. que nec pꝛius nec poſtea viſa fuit ꝑ quā reges ꝯgnouerūt regem celoꝝ de vir gine natū Hic poſſet queri. quare natiuitas xp̄i iudeis ſcȝ paſtoꝛibus fuit annūciata ꝑ angelum. gentilib⁹ vero ſcȝ trib⁹ regib⁹ per ſtellā. Reſpō det venerabilis Beda. q2 iudei fuerūt magis rōnales q̄ȝ gentiles. hec na tiuitas fuit eis annūciata ꝑ rōnale ſcȝ ꝑ angelū. Sed q2 gentiles fuerunt magis irrōnales ergo dandū erat eis ſignū aliqđ irrōnale ꝑ qđ poſſent cognoſcere natiuitatem chꝛiſti. ⁊ hoc fuit noua ſtella. Tertio hec dies eſt oꝛnata ꝑ claritatem angeloꝝ que circūfulſit paſtoꝛes. q2 in natiuitate xp̄i angelus in magna claritate apparuit. dicens paſtoꝛib⁹ annūcio vobis gau diū magnū. Poſſet aliquis querere. quare xp̄s hec reuelauit paſtoꝛib⁹ et non alijs. Reſpondetur dupliciter. Pꝛimo quia ante natiuitatē xp̄i paſtoꝛes fuerunt ſimpliciores ⁊ magis iuſti coꝛam deo. qđ patet in diuer ſis ſcȝ in Moyſe. in Dauid cum fratrib⁹ ſuis. in Jacob cum fratribus ſu is qui fuerunt paſtoꝛes. ⁊ ergo rōne ſimplicitatis ⁊ iuſtitie natiuitas xp̄i fuit eis nūciata. Scđo dicit̃ ꝙ natiuitas xp̄i fuit paſtoꝛib⁹ annunciata ad inſinuandū ꝙ ipſe ſit paſtoꝛ ⁊ rectoꝛ totius mundi.

Pꝛo declaratione terminoꝝ nota. Dicit̃ in lr̃a (diecula) qđ eſt nomen di minutiuū a dies Et dꝛ adaucta qđ eſt ꝑticipiū deriuatū a ꝟbo adaugeo

Jtē nota. q̇dā libri hn̄t in ſequēti ꝟſu hec nox vacat. ⁊ q̇dā nec nox vacat et vtrūq̄ȝ valet ſm̄ diuerſas acceptiones huius verbi vacat. Vn̄ ſm̄ pꝛi mū modū debet exponi. i. ꝑtēditur Jtē ſcius a um. i. diſcretus. ⁊ deriuat̃ a verbo ſcio ſcis ſcire. Jn ſcientia. Jnde ꝑ ꝯpoſitionē pꝛeſcius conſcius ⁊c̃. Jtem autoꝛ dicit magiſtris gregū ꝑ hoc circūſcribit paſtoꝛes. quia grex pꝛopꝛie pertinet ad oues ⁊c̃.

Nec nox vacat noui ſyderis luce quod magoꝛum oculos ter ruit ſcios. Nec gregum magiſtris defuit lumen. quos pre- ſtrinxit claritas militum dei

Hic autoꝛ oſtendit ꝙ natiuitas chꝛiſti reuelata ē per quandā nouā ſtel- lam. Et pꝛimo facit h̄. Secūdo alloquitur beatā virginē. ibi Gaude dei genitrix quam circunſtant dicens Hec dies pꝛelucida ſit (nec nox) ſcȝ eius (vacat) .i. caret (luce noui ſyderis) id eſt ſtelle que pꝛius nunq̄ȝ appa ruit (quod) ſcȝ ſydus (terruit) id eſt timoꝛem incuſſit (oculos magoꝛū) id eſt regum (ſcios) id eſt ſapientia edoctos (Nec lumē defuit magiſtris gregum) id eſt paſtoꝛibus (quos) ſcilicet paſtoꝛes (claritas militū dei)

id eſt angelorum (perſtrinxit) id eſt occupauit et illuminauit.

¶ Notandũ circa litteram cum chriſtus erat natus in bethleem tũc ſuborta fuit ſtella nunq̃ prius viſa que duxit reges ad locum chriſti ⁊ ibi offerebant ſibi aurũ thus et mirrham. Per aurum deſignatur potẽtia eiꝰ Per thus magnificentia. Per mirrhã dominica ſepultura. vñꝰ Tres reges querunt dominum tria dona tulerũt Caſpar fert mirrham. thus melchior. balthaſar aurum Aurum dat regem. verum dant thura prophetã Mirrha ſepulturam ſignat penamq̃ futuram.

¶ Item nota de illa ſtella de qua dictum eſt quidam eliciebant ꝙ cũ naſceretur homo ꝙ etiam ſtella crearetur cum eo qui regeret ⁊ conſeruaret et inclinaret ad bonum vel ad malum. ſed hoc non eſt verum. Unde talis ſtella ꝓprie non fuit ſtella. ſed vnũ miraculoſum factũ habens diſpoſitionem ſtelle. Ratio. quia non habuit motum ſtellarum. ſicut alie ſtelle. qꝛ alie ſtelle ab oriente in occidentẽ mouẽtur ecõtra in orientẽ redeundo. iſta aũt ab oriẽte in meridiẽ Nec etiã locũ ſtellaꝝ. qꝛ directe ꝓceſſit eos in aere. Et dicũt aliqui ꝙ nunq̃ poſtea viſa eſt cum reges fuerũt in regnis.

¶ Pro declaratione terminoꝝ nota. nox dicitur a noctin grece qđ eſt vigilare latine per contrariũ. qꝛ tũc minime vigilamus Item magus tria ſignificat. Uno modo regem. ⁊ ſic capitur hic. Alio mõ ſignificat ſpeculatorem in rebus ſuperioribus. Tertio ſignificat incantatorem.

Gaude dei genitrix. quã circũſtant obſtetricum vice concinentes angeli gloriam deo.

¶ Hic iam autor commendat beatam virginem et diuiditur in duas partes. Primo facit qđ dictum eſt. Secundo dirigit petitiones ad ieſuꝫ chriſtum. Secunda ibi. Chriſte patris vnice ⁊c. Et vult dicere O beata (dei genitrix gaude) de hac ineffabili filij tui natiuitate (quam angeli concinentes) id eſt collaudantes (gloriam deo. circũſtant vice) id eſt loco (obſtetricum) id eſt mulierum que partum adiuuant

¶ Notandum autor in littera duo facit. Primo ad cõmendationem beate virginis appellat eam genitricem dei hortando ipſam ad gaudium. cũ dicit (Gaude dei genitrix ⁊c.) Secundo ſubiungit cauſam quare gaudere debet cum dicit (quam circũſtant ⁊c.) De primo dicit beatus Bernardus in hec verba. Mater eſt plena gaudio. De eodẽ dicit etiam beatus Gregorius in hec verba. Gaude virgo glorioſa tanta prole generoſa De ſecundo legimus in paſſionali ꝙ beata virgo cum tempus pariendi adeſſet. cum Joſeph debuit tranſire Bethleem vt daret tributum ſuum ſm edictum ceſaris Auguſti. Cum ſero factũ eſſet propter multitudinem alienigenarum. beata virgo cum Joſeph non potuit hoſpitari. ſed intrauit quoddam diuerſorium vbi erat commune hoſpitale ſiue hoſpicium. ibi beata virgo maria ſola cum Joſeph permanſit. et media nocte cũ tempus pariendi affuit. beata virgo Maria peperit dominum noſtrum ieſum chriſtum in magno exilio. vbi nec aqua nec ignis aderat. ſed angeli miniſtrabant loco obſtetricum. Unde ſubdit beatus Anſelmꝰ. ꝙ beata

virgo rōne ꝑmiſſionis celeſtis certificata ⁊ angelorum preſentia conſolata peperit chriſtum ſine omni dolore.
Pro declaratione terminoꝝ. Nota obſtetrix. vno mō dicitur famula dn̄arū grauidaꝝ que aſtat parietibꝫ. ⁊ ſic dicit̄ a verbo aſto as ⁊c. Alio modo obſtetrix eſt mulier q̄ recipit fetū de vtero ꝓgredientē. ⁊ dicitur ab ob et ſtera e. q̄ eſt pellicula qua inuoluitur puer in matrice.

Chriſte patris vnice. qui humanam noſtri cauſa formam aſſumpſiſti. refoue ſupplices tuos. Et quorum participē te fore dignatus es ieſu dignanter eorum ſuſcipe preces. Ut ipſos diuinitatis tue participes deus facere digneris vnice dei.

¶ Hic dirigit petitiones ad xp̄m. ⁊ diuidit̄ in duas ꝑtes ſm̄ ꝙ duas petitiones dirigit ad xp̄m dicēs ſic. O (xp̄e vnice) ſcꝫ nate patris (qui cauſa noſtri). i. ꝓpter nos (aſſumpſiſti humanā formā) id eſt naturā (refoue) id eſt refice ⁊ ꝯforta (tuos ſupplices). i. famulos tibi ſupplicantes. et o ieſu vnice ſcꝫ fili dei (ſuſcipe preces). i. oratōnes (dignanter). i. gratioſe (eorū) sᶜ hominū (quoꝝ dignatus es) id eſt voluiſti (te fore) id eſt eſſe (ꝑticipē) ⁊ hoc quo ad naturā humanitatis in quo nobiſcū xp̄s ꝑticipat (vt tu deus) et (vnice dei) ſcꝫ fili (digneris) ſcꝫ tua infinita clemētia et miſericordia (ipſos) ſcꝫ hoīes (facere ꝑticipes tue diuinitatis) id eſt glorie celeſtis. ¶ Sciendū. autor facit more ſapientis agricole qui primo extirpat ſpinas et tribulos ⁊ poſtea ſeminat vt fructum accipiat. Quia ꝑmo placat dn̄i iram ⁊ furorē eiuſdem eradicat cum dicit. Chriſte patris vnice. Scd̄o ſeminat. i. petitionē infert vt fructū accipiat videlicet vt miſericordiam dei ꝯſequetur. cum dicit. refoue ſupplices tuos. ¶ Secundo nota. autor perpendens melius eſſe conſequi miſericordiam ſuam. q̄ȝ ſuſtinere iudicium. hortatur deum ad miſericordiam cum dicit in ſecunda petitione. qui per miſericordiam dignatus es fieri ꝑticeps noſtre humanitatis fac nos ꝑ eandem miſericordiam ꝑticipes diuinitatis. ¶ Tertio nota. autor in littera innuit magnam charitatem dei qua dilexit mundū cū dicit. Et quorum participem ⁊c. de qua dilectione dicitur Joan. iij. Sic deus dilexit mūdū vt filium ſuū vnigenitum daret pro mundo. et apl's ꝓprio filio ſuo non pepercit ſed pro nobis omnibꝫ tradidit illum.
Pro declaratione terminoꝝ nota. in lr̄a dicit̄ noſtri. ⁊ li noſtri vt hic ſumitur ē ꝓnomē ꝑmitiuū ⁊ non deriuatiuū. Sed refoue ē verbū tranſitiuū compoſitum a re ⁊ foueo. Inde fomentum et fomes ⁊c. Inde etiā fomento as are. Item nota ꝑticeps dicitur quaſi partē capiēs. Inde partibilis Inde participo as. Item fore eſt verbū infinitiui modi et defectiuum. vt patet in prima parte Alexandri. Item dicitur dignatus es. q̄ debet declinari pro vna parte orationis videlicet ꝙ ſit verbum preteriti temporis quia niſi hoc eſſet verū verba paſſiua ⁊ deponentalia nō haberēt preterita et etiam alia tempora a preterito deriuata

e Eia recolamus laudibus pijs digna.
Huiꝰ diei carmina in qua nobis lux orit᷑ gratiſſima
Noctis interit nebula. pereũt noſtri criminis vmbracula

¶ Iſtud eſt canticũ tertiũ qđ cantat᷑ in laudẽ dei tꝑe natiuitatis xp̄i. Et
diuiditur in duas ꝑtes. In p̄ma ꝑte hortat᷑ nos ad laudẽ dei. Scđo fa-
cit quãdã exclamationẽ ad naturã deitatis vnitã humanitati. ſcđa ibi O
culpa nimiũ btã dicẽs (Eya) qđ ẽ aduerbiũ letãtꝫ aut potiꝰ hortãtꝫ. ſc
nos xp̄ifideles (recolamus) id eſt repetamus (pijs). i. religioſis (laudibꝫ
digna carmina). i. cãtica (huiꝰ diei in ꝙ orit᷑ nobis gratiſſima lux). ſ. xp̄s ꝙ
eſt vere lux illuminãs oẽm hoiem venientẽ in hũc mũdũ vt dr̄ Iohis p̄i
mo. ꝛ in qua die (nebula). i. obſcuritas ꝛ error (noctis) id ẽ veteris teſta
mẽti (interit). i. interimit᷑. et (vmbracula). i. grauamina (noſtri criminis)
. i. pctõꝝ noſtroꝝ (pereũt). i. deficiũt ſiue deſtruũtur. ¶ Notãdũ autor in
l͞ra tria facit Primo hortat᷑ nos ad laudẽ diuinã cũ dr̄. Eya recolamꝰ. Se
cũdo oſtẽdit ſolẽnitatẽ huiꝰ feſti cũ dr̄. lux oritur. Tertio oſtẽdit efficatiã
natiuitatis xp̄i cũ dr̄. Noctis interit nebula. De p̄mo dr̄ Eſaie. lv. Mõ
tes ꝛ colles cãtabũt corã deo laudẽ. Mõtes. i. cõtẽplatiui. ꝛ colles. i. hu-
miles actiui. Rationẽ huiꝰ aſſignat btũs Ambro. in prefatione. Qui in
gratus fuerit xp̄i natiuitatis indignꝰ erit fructu eius paſſionis meritorie
De ſcđo dicit beatus Grego. Autor lucis inſupabilis ꝛ interminabilis
hodie nobis viam ſalutis preparauit. Circa quod nota ꝙ quadruplex
eſt via per quã chriſtus ãbulauit. Prima fuit de celo in vterum virginis
per hanc preparauit nobis viam humilitatis. Magna enim humilitas
eſſet ſi quis veſtem purpuream tegeret vili ſacco. ꝛ hoc fecit chriſtus ſal-
uator noſter quando ſuam diuinitatem noſtra humanitate occultauit
¶ Secunda via fuit ex vtero virginis in mundum per quam prepara-
uit nobis viam patientie ꝛ paupertatꝫ. quia ipſe voluit naſci in domo cõ
muni non habens hoſpitium proprium. quare dicit Vulpes foueas ha-
bent ꝛ volucres celi nidos. filius autem hominis non habet vbi reclinet
caput ſuum. Tertia via fuit de mundo ad crucem. per quam prepara
uit nobis viam dilectionis et paſſionis. Magna enim dilectio erat ꝛ ſig
num maxime dilectionis vt chriſtus tam crudelem mortem pro nobis
pateretur. vnde de eo ſcribitur. A planta pedis vſqꝫ ad verticem non eſt
in eo inuenta ſanitas. Quarta via fuit de cruce ad infernum. de quo
ſanctos patres eduxit. per hanc preparauit nobis viaꝫ pietatis. Magna
enim pietas eſſet ſi aliquis captiuum a vinculis liberaret. ſic chriſtus ſua
paſſione nos ab eterna damnatione liberauit ꝛ redemit. De tertio di-
cit beatus Gregorius ꝙ tam efficax fuit natiuitas chriſti vt angeli pleno
gaudio in celis. dyaboli imẽſis cruciatibꝫ in inferno. ꝛ hoies ꝑpetua liber-
tate in hoc mũdo redũdabũt. Nota circa declarationem terminoꝝ.
Eya eſt aduerbium. Sed orior ẽ verbũ deponentale cõiugabile in tertia
vel in quarta coniugatione. Item interit componitur ab inter et eo. ſi-
militer pereo ꝯponit᷑ a ꝑ ꝛ eo. Inde peritus altera breuis. id ẽ deſtructus

De natiuitate domini

Dubitatur circa natiuitatē xp̄i ꝑ quē modū fuit natus. illū exp̄mit p̄s. dicens. In ſole poſuit tabernaculum ſuū. ibi ꝑ ſolē intelligit̄ veritas patris. Unde Dyoniſius. ille eſt ſol q̄ ſuper oīa viſibilia mūdi eſt euidēs imago dei. Sed per tabernaculum intelligitur humanitas xp̄i. vt patet in Leuit. Sed per ſponſum intelligitur filius dei. de quo dicitur Joannis primo. Et verbum caro factum eſt. Sed per thalamū intelligitur vterꝰ virginalis. de quo dicit p̄s. Concupiuit rex decorem tuū. ¶ Et ſi querat̄. q̄lis fuit proceſſus. R̄ndetur ꝙ fuit ſine pena. vn̄ in canticis. Poſt ꝑtū virgo inuiolata ꝑmāſiſti. Itē fuit laudabilis. qꝛ cāticū leticie ibi auditū erat ſcꝫ Gl'ia in excelſis deo Sꝫ ſi querat̄. q̄ etate mūdi fuit natus. R̄ndet̄ ꝙ in ſexta. qꝛ xp̄s veīt in fine ſeculi. i. in ſexta etate Et decēber fuit mēſis natiuitatis. Sꝫ marcius fuit mēſis ſue ꝯceptionis ¶ Sꝫ ſi q̄rat̄ in q̊ loco xp̄s erat natus. Reſpōdet̄ in diuerſorio. i. in loco cōi. Et ſi q̄ratur q̄re. qꝛ voluit naſci ⁊ mori in medio terre habitabilis vt nullus habeat ſe excuſare

Hodie ſeculo maris ſtella ē enixa noue ſalutis gaudia. Quē
tremūt baratra mors cruenta pauet ipſa a quo ꝑibit mortua
Gemit capta peſtis antiqua. coluber liuidus perdit ſpolia.
Homo lapſus ouis abducta reuocatur ad eterna gaudia.

Hic iam autor reddit cauſam quare in hoc die debemus decantare laudes xp̄o. ⁊ tangit tres cauſas. ⁊ p̄mā tangit dicens ſic (Stella maris) ſcꝫ maria (eſt hodie enixa). i. pepit (ſeculo). i. toti vniuerſo (gaudia noſtre ſalutis). i. dn̄m noſtrū ieſum chriſtū. q̄ eſt gaudium ⁊ ſalus noſtra (quē) ſcꝫ xp̄m (baratra). i. totus infernus (tremūt). i. timent (⁊ cruenta mors). i. crudelis ⁊ eterna damnatio (pauet). i. horret et formidat (a quo). ſ. xp̄o (ipſa mors mortua peribit). i. deſtruetur. Scd̄o tangit ſcd̄am cauſaꝫ dicens (Antiqua peſtis) id eſt hoſtis. ſ. dyabolus (gemit). i. dolet ⁊ luget (capta) id eſt ligata (et liuidus) id eſt inuidioſus (coluber) id eſt ſerpens dyabolicus (perdit) id eſt amittit hodie de ſua poteſtate (ſpolia). i. hoīes quos dudum ſpolia detinuerat raptos ⁊ eiectos de paradyſo. qd̄ declarat aptius ſequens verſus oſtendēs tertiā cauſam d̄r (Homo lapſus). ſ. per peccatū originale. tn̄ recuꝑabiliter. q̄ erat tanq̄ꝫ (ouis abducta). i. deꝑdita (reuocat̄) hodie ſcꝫ ꝑ xp̄i natiuitatē ⁊ incarnationem (ad eterna gaudia) ad q̄ attingenda creatus eſt. ¶ Notandū autor d̄r (ſtella maris) per hoc deſcribit btām ꝟginē que eſt ſtella ⁊ illuminatrix huius mūdi. nā in ſacra ſcriptura ꝑ mare ſepius iſte mūdꝰ intelligit̄. ⁊ hoc ideo. qꝛ ſicꝫ naute errantes in mari hn̄t ſtellā ꝑ quā ꝯgnoſcūt regionē vt nauem ad portū ducāt. Sic beata virgo eſt ſtella illuminās mūdū ꝑ quā nos peccatores errantes in hoc mūdo poſſumus attingere portū ſalutis. Scd̄o no. au. d̄r in lr̄a. quē tremūt baratra. qꝛ demones obediūt deo. hoc idē atteſtatur ſctūs Augꝰ. dicēs demones credūt ⁊ ꝯtremiſcūt. huiꝰ declarationē ſepius in euāgelijs habemꝰ in q̄bꝫ legit̄ ꝙ xp̄s a diuerſis hoībꝫ eiecit demoīa Tertio nota. d̄r in lr̄a. peſtis antiqua coluber liuidus. ꝑ h̊ deſcribit̄ ꝙ dyabolus d̄r antiqua peſtis. qꝛ ab antiq̄ peſtē ⁊ dānatōnē hoībꝫ intulit. Etiā

vocatur liuidus ſerpẽs.qꝛ in ſpecie ſerpentis decepit ꝓmũ hoīem. Unde legitꝰ in geneſi. ꝙ eua dixit ad dñm.ſerpẽs me decepit. Itẽ nota autoꝛ dr̄ ouis abducta.ꝑ ħ intelligitꝰ hō dãnatus.qꝛ fuit ſeꝑatus a ꝓꝛio ouili.⁊ ꝙ̃ dixit dñs in euãgelio.q̃s ex vobis ẽ q̃ hꝫ centũ oues ⁊ ſi ꝑdiderit vnã nōne dimittit.xcix.in deſerto.⁊ vadit ad illã q̃ perierat.⁊ in alio euãgelio Joannis.dr̄.oues mee vocẽ meã audiũt. ¶ Pro declaratõe terminoꝝ nota. Enixa ẽ ꝑteritũ ꝑfectũ huiꝰ v̾bi enitoꝛ qđ ꝯponitꝰ ab e ⁊ nitoꝛ. Jñ nixus et niſus. ¶ Itẽ tremo ẽ v̾bũ tertie ꝯiugationis. Jñ tremulus q̃dã arboꝛ. Itẽ gemo ꝑcat triſtari. Jñ gemitꝰ.i.triſticia. Sed coluber ẽ magnꝰ ſerpens ⁊ dr̄ quaſi colens vmbrã. Itẽ liuidus dr̄ a v̾bo liueo ſcđe ꝯiugationis.i.inuideo. Jñ liuoꝛ.i.inuidia. Sꝫ lapſus ẽ ꝑticipiũ a laboꝛ.i.cado. Et autoꝛ dr̄ lapſus in lr̃a.qꝛ hō ꝑ longũ tẽpus iuit ꝯdẽnatus.qꝛ quaſi ꝑ quinqꝫ milia annoꝝ. Item abducta venit a verbo abducoꝛ paſſiuo.

Gaudent in hac die agmina angeloꝛum celeſtia.

Quia erat dꝛagma decima perdita et eſt inuenta.

Hic ponit quoddã incidẽtale oñdens incidentaliter gaudiũ angeloꝝ de natiuitate xp̄i ꝓgreſſuꝫ dicẽs (Agmina celeſtia) id eſt congregationes et hierarchie angeloꝝ celeſtiũ (gaudent in hac die) qua xp̄s tꝑaliter natꝰ eſt et ſubiũgit cãm ſumptã ex euangelio (qꝛ dꝛagma decima).i. decimus denarius ꝑ quẽ intelligitꝰ tota hũana natura (ꝑdita erat) ſcꝫ tranſgreſſione mandati (⁊ eſt inuẽta).i.ꝓ meue ſue dignitati reſtituta. Notandũ circa lrãm.legitur in ſcholaſtica hyſto. ꝙ cũ oẽs chori angeloꝝ eſſent pleni. qꝛ fuerũt decẽ chori ꝯſtituti. Sꝫ lucifer ꝑ ſuã inobedientiã ⁊ ſupbiam volens ſilis eſſe creatoꝛi dixit. Ponã ſedem meã in aq̃lonẽ ⁊ ſimilis ero altiſſimo.ꝑ hanc ſupbiã fuerũt eiecti q̃ erant ſecum in decimo choꝛo.⁊ ſic decima dꝛagma fuit amiſſa. Sed deus per ſuaꝫ pietatem cupiens adimplere decimũ choꝛum creauit hominem vt locum illum adimpleret. Tunc inimicus humani generis videlicet dyabolus videns ꝙ hō deberet poſſidere eternam leticiã quã ipſe amiſit.decepit ꝓmũ hoīem ⁊ ſuggeſſit ei vt mãdatũ dei tranſgrederetꝰ.⁊ ſic poſt tranſgreſſionem mandati dei adhuc decima dꝛagma fuit amiſſa. Unde deus dolens ꝙ ſua creatura deberet ſic dãnari ꝯſtituit filiũ ſuũ incarnari q̃ ꝑ humanitatẽ ⁊ paſſionẽ mundũ dãnatum liberaret ⁊ decimã dꝛagmã inueniret. Et hoc ẽ qđ dicũt doctoꝛes ꝙ aīe ſanctoꝝ decimũ choꝝ debẽt adimplere. ⁊ hoc eſt ꝙ dicit dominꝰ in euangelio. ꝙ mulier habens dꝛagmas decẽ et ſi ꝑdiderit vnã nõne accendit lucernã et euertit totã domũ et querit diligenter donec inueniat. Secũdo nota autoꝛ dr̄ (Gaudẽt ⁊c.) et merito gaudiũ angeloꝝ in iſto die pt̄ ꝓbari. qꝛ ſm Math. in euangelio. Gaudiũ eſt angelis dei ſup vno peccatore penitentiã agente. Si hoc eſt veꝝ merito magis iſta die angeli gaudent quando totus mundus a damnatione fuit liberatus.

¶ Circa declarationem terminoꝛum nota. agmina eſt pluralis numerꝰ ab agmẽ ꝙ idẽ ẽ ꝙ turba vel exercitꝰ in aliquo itinere. Itẽ angelꝰ ẽ duplex.ſ.ꝯfoꝛtãs ⁊ deuaſtãs. Angelꝰ ꝯfoꝛtãs ꝑſuadet bona inquãtũ bona. Sed angelus deuaſtãs ꝑſuadet mala inquãtum mala. Item dꝛagma eſt equiuocum. Primo ſignificat põdus conſtans ex tribus ſcrupulis ⁊

eſt nomen feminini generis. vñ⁹. Dragma notat pondus ⁊ tūc fit in e ge nitiuus. Scđo ſ͛cat cantū ſubalternatum. ſ. quando duo canūt alijs ceſ ſantib⁹. Unde de beata virgine frequētate nobis dulcia cantica dragma tis. Itē perdita ē ꝑticipiū p̄teriti tp̄is deriuatū a verbo perdor eris.

O culpa nimium beata qua redempta eſt natura

Deus. qui creauit omnia. naſcitur ex femina

Hic iam autor facit quandā exclamationē ad naturā deitatis qua ſum⁹ redempti. ⁊ ſm̄ hoc illa ps diuidi habet in tres ptes. Primo facit excla mationē. ſecūdo oſtendit noſtrā redēptionē mirabiliter factā. tertio oſtē dit ꝓgreſſionem noſtre redēptionis. ſcđa ibi. Mirabilis natura. tertia ibi Querere venerat. ⁊ vult ꝓprie O natura deitatis tu es nimiū beata. qꝛ ꝑ te ſumus redempti a culpa primoꝝ parentum. qꝛ deus qui creauit oīa ex nihilo. hic ex muliere generatur et naſcitur

¶ Notandū lr̄a multipliciter exponitur. Primo exponit̄ ironice ꝑ ꝯtra rium. vt ſic (O culpa beata nimiū) id eſt minime (qua) id ē de qua culpa (natura). ſ. humana (eſt redempta) vbi nimiū ponitur deriſorie ꝓ ſuo cō trario. ſ. minime. Secundo exponitur vt littera ſonat (O culpa nimium beata) id eſt valde beata (qua) id eſt ꝓpter quā humana natura eſt redem pta) ⁊ iſti ſic exponētes dicunt culpam eſſe beatam ꝑ accidens (nam cul pa) id eſt peccatū in ſe eſt malum ſed ꝓpter hoc. quia propter culpam miſe ricordia dei eſt excitata vt deus tantā miſericordiā in nobis oſtenderet ꝙ filium ſuū vnigenitū pro redēptione daret. Tertio exponitur hec littera hypalaice. ⁊ tūc ꝯſtructio ſic ē formanda. O natura deitatis (qua) id eſt ꝑ quā naturam (culpa eſt redempta) que in q̄ natura (nimium eſt beata) ita ꝙ natura ibi ſtet pro deitate. ⁊ illa ꝑticula nimium beata referat̄ ad na turam. ⁊ hec lectura videtur eſſe melior primis duab⁹. ⁊ tunc eſt ſentētia iſta. O natura deitatis vnita humanitati tu es nimiū beata. qꝛ per te ſu mus redēpti a culpa primoꝝ parentū. qm̄ deus qui creauit oīa ſcꝫ celum et terrā et oīa que in eis ſunt. ille naſcitur nobis ex muliere. Secūdo nota in iſta littera ſm̄ iſtā vltimā lecturam tangūtur duo. Primo tangit̄ precel ſitas deitatis. cum dicitur nimiū beata. Secūdo tangitur opus pietatis. cū dicitur ex femina. De p̊mo dt̄ btūs Aug⁹. ꝙ precelſitas ſiue excellen tia beatitudinis ē in trib⁹. ſ. in altitudine ſapiētie. in ſuauitate ꝯſcientie. in virtutū ſublimitate. has tres ꝯditōes xp̄s tp̄e ſue natiuitatis ſufficiēter habuit. Primo eīm habuit altitudinē ſapiētie. vñ eccle. Omnis ſapientia a dño deo eſt ⁊ cū ipſo fuit ſemꝑ. Secūdo habuit ſuauitatem ꝯſcientie. vñ dt̄ gloſa ſuꝑ Math. ſuauitas dei apparet in hoc ꝙ non precidit. non pro hibet. nō ꝯminat̄. Etiā habuit virtutū ſublimitatē. hanc ſublimitatē xp̄s oſtendit in hoc ꝙ legem in monte tradidit. vñ dicit gloſa. Aſcendit in mō tem vt altiora culmina virtutū doceret. De ſecūda dt̄ Aug⁹. Magnum opus pietatis erat vt de⁹ immēſus ſub humana ſpecie oſtēderet̄. Suꝑ il lud dt̄ Criſo. Filioli nō ſolū de⁹ dilexit nos v̄bo ſed opꝫ pietatis plenitu dinē demōſtrauit. ¶ Notādū circa lr̄am. ꝙ culpa venit a v̄bo culpo as. qđ idē ē qđ reprehēdo ⁊ culpa ſ͛cat noxā. ¶ Itē nimiū capit̄ dupl͛r. vno° noīaliter. ⁊ ſic valet tantū ſicut magnū. Alio° eſt aduerbiū q̄litatis. et ſic

tapitꝛ hic. Itē beata dꝛ a beo as. qđ nō eſt in vſu. ⁊ ꝑcat beatū facere. Item redempta ē ꝑticipiū a redimoꝛ. Itē natura dꝛ a naſcoꝛ eris. Itē lr̄a dt ꝙ creauit oīa. ⁊ creare eſt aliqd ex nihilo ꝓducere. ⁊ hoc debꝫ ſic intelligi ꝙ xp̄s creauit oīa ſc̄ a ſe. qꝛ ſeip̄m nō creauit. Itē li femina in lr̄a ſupponit tm̄ ꝓ ſexu femineo. ⁊ nō ꝓ coꝛruptōe caſtitatis

¶ **Mirabilis natura mirifice induta. aſſumēs quod nō erat manens quod erat.**

¶ Hic iā autoꝛ ꝓbat hāc naturā eē miraculoſam dicēs (Natura) .ſ. diuina (mirabil̄) .i. admirāda ē ⁊ laudāda. ⁊ (induta ē) .i. occultata ſub ſpecie humana (mirifice) .i. mirabiliter. ⁊ ponit cām illius. qꝛ (aſſumens qđ nō erat) ſcꝫ humanitatē (manens qđ erat) ſcꝫ deus

¶ **Induitur natura diuinitas humana. quis audiuit talia dic rogo facta.**

Construe (Diuinitas induiꝛ natura humana) .i. vniꝛ hypoſtatice humane nature (dic rogo) ſcꝫ q̇ſquis es (q̇s audiuit talia) .i. tā mirabilia et magna (facta) vt ſcꝫ deꝰ fieret hō. ⁊ hō deꝰ. ¶ Notandū autoꝛ vult ī lr̄a ꝙ hoc miraculū natiuitatꝭ xp̄i. videlicꝫ ꝙ ꝟgo pareret ⁊ deitas ſub humana ſpē occultareꝛ. nūq̄ꝫ ꝑus ē viſum nec vnq̄ꝫ videbiꝛ tale miraculū. Vn̄ Bern̄. In eadē ꝑſona eternū antiquū ⁊ nouū mirabiliter ꝯueniūt Eternum .i. diuinitas. antiquū .i. caro ab adā traducta. nouū .i. aīa de nouo creata Vn̄ hoc miraculū ſtat in tribꝫ. Primo in rōne ꝑtus Scđo in rōe parientis Tercio in rōe ꝯiūctōis dei ⁊ hoīs. ¶ Primo em̄ dꝛ rōne ꝑtus. qꝛ mirabiliꝛ deꝰ fuit natꝰ. vn̄ p̄s Mirabil̄ deꝰ in ſanctꝭ ſuis. Quare mirabilis. qꝛ genitꝰ ē in mūdo ſine patre. genitꝰ in celo ſine matre. ¶ Scđo dꝛ rōne ꝟginis parientꝭ. qꝛ talis ꝑtus fuit ſup̄ naturā ex eo ꝙ ꝟgo peperit. Etiā fuit ſup̄ rōem. qꝛ ſine doloꝛe pepit. Etiā fuit ſup̄ ꝯſuetudinē. qꝛ de ſpūſctō ꝯcepit Circa hoc dt Anſelmꝰ in paſſionali ꝙ deus ꝑt q̄ttuoꝛ modis facere hoīem. Primo ſine viro ⁊ femina ſicut creauit adā. Scđo ex viro ⁊ femina. quēadmodū cōis aꝑꝓbat vſus. Tercio de viro ſine femina ſicut fecit euā de adā ſiue coſta ade. Quarto de femina ſine viro ſic mirabiliꝛ fecit ieſuꝫ xp̄m naſci de maria ¶ Tercio rōne ꝯiūctōis. qꝛ ī tali natiuitate ꝯiūcta ſunt ad inuicē deꝰ ⁊ hō. mater ⁊ ꝟgo. fides ⁊ coꝛ humanum Vn̄ btūs Bern̄. Mirū em̄ ē ꝙ coꝛ humanū fidē in his duobꝫ accōmodauit. ⁊ quō credere potuit ꝙ hō deus eēt. ⁊ ꝙ ꝟgo manſerit q̄ pepit

¶ Scđo nota autoꝛ dt in lr̄a (manēs qđ erat) ſup illđ dt be. Aug. Quāuis deꝰ fuit in mūdo ꝯuerſatꝰ. tn̄ eius ꝑſentia nūq̄ꝫ defuit angelis in celo Et ğ dt btūs Grego. Id qđ fuit ꝑmanſit. ⁊ quod nō erat aſſumpſit

¶ Dubitaꝛ vtꝝ māſit natura diuina. Et arguiꝛ ꝙ nō. qꝛ ſi ſic tūc ſeq̄reꝛ ꝙ de vna ⁊ eadē re veꝝ eēt dicere ꝙ ip̄a eēt coꝛruptibil̄ ⁊ ꝑpetua. ſed hoc ꝯn̄s ē falſuꝫ Rn̄deꝛ ꝙ ibi māſit natura diuina Et vlteriꝰ dꝛ. ꝙ reſpectu diuerſoꝝ nō ē incōueniens vnā ⁊ eandē rem eē coꝛruptibilē ⁊ ꝑpetuā

¶ Circa terminos nota. induiꝛ eſt ꝟbū paſſiuū. ⁊ cōponiꝛ ab in ⁊ duoꝛ qđ nō ē in vſu. Jn̄ indutꝰ a um. Itē mirifice ē aduerbiū q̄litatꝭ Itē aſſu-

mens ē ꝑticiꝰ decōpoſite figure deriuatū a v̄bo cōpoſite figure.ſ.aſſumo

¶ Querere venerat paſtoꝛ pius quod perierat Induit galeā certat vt miles armatura

¶ Hic iam autoꝛ oſtēdit ꝓgreſſum noſtre ſaluatōis. ⁊ diuidit̄ in duas ꝑtes.ꝑmo facit qḋ dictū ē.ſcḋo cōmēdat xp̄m rōne victorie.ſcḋa ibi. Xpi pugna ⁊c̄. ⁊ ḋr ſic(piꝰ paſtoꝛ)ſcꝫ xp̄s (venerat)ſcꝫ in hūc mundū(q̄rere) id eſt reuocare(qḋ ꝑierat).i.totū humanū genꝰ qḋ ꝑierat ꝑ pctm̄. ⁊ ipſe idē xp̄s(induit galeā).i.humanā naturā q̄ galea ḋr.qꝛ inſtrumentū ē diuinitatis.⁊ ꝑ eā q̄ ſe hꝫ(vt armatura certat)id eſt belluꝫ gerit(vt miles) ſcꝫ ſtrennuiſſimus ⁊ hoc ꝯtra dyabolicā prauitatem

¶ Proſtratus in ſua propria ruit hoſtis ſpicula auferuntur tela. In quibꝫ fidebat diuiſa ſunt illius ſpolia capta p̄da ſua

¶ Vn̄ ip̄e dyabolꝰ hoſtꝫ noſter ſic certādo(ꝓſtratꝰ).i deuictꝰ ⁊ ſuꝑatꝰ (ruit).i.collapſus ē(in ſua ꝓpria ſpicula).i.ꝓpriā ꝯfuſionē.⁊ ſimł ei(auferunt̄ tela).i.ligata ē aliq̄ mō poteſtas ledēdi.⁊(ſpolia illiꝰ).i.hoīes rapti de paradiſo(in q̇bꝫ fidebat).i.ꝯfidebat ⁊ ſperauit(ſunt diuiſa)ſcꝫ in plures ꝑtes.⁊ etiā(p̄da ſua).i.rapina hoīm eſt(capta).ſ.ꝑ chriſti natiuitatē

¶ Notandū autoꝛ ex lr̄a vult ꝙ xp̄s ꝓpterea venit in hūc mundū vt hominē ꝑditū liberaret ⁊ ꝯtra dyabolū triūpharet Sꝫ poſtq̄ꝫ triūphauit et dyabolū vicit ip̄m in inferno ligauit.oēs antiquos patres q̇ fecerāt voluntatē eius inde liberauit.quos in regno celoꝝ ſc̄m exigentiā meritoꝝ pie collocauit Scḋo nota.ꝑma ꝑs huiꝰ ſnīe ꝓbat̄ ex euāgelio Mat.xv. ca.in quo legit̄ ꝙ mulier cananea clamauit poſt ieſum ⁊ diſcipuli dixerūt. dn̄e dimitte eā.qꝛ clamat poſt nos Rn̄dens Jeſus dixit Nō ſum miſſus niſi ad oues q̄ ꝑierunt domꝰ iſrael. Tercio nota.ſcḋa ꝑs huiꝰ ſnīe p̄t haberi ex euāgelio Luce.x.ca.in quo legit̄. Dū fortis armatꝰ cuſtodit atriū ſuū oīa q̄ hꝫ in pace poſſidet Quis em̄ eſt iſte fortis armatus niſi ip̄e xp̄s q̇ in fide dilectōe ⁊ humilitate fortiter eſt armatus. Vnde de ꝑmo ḋr ad Eph.vi. In oībꝫ ſumētes ſcutū fidei. fides em̄ pugnabit ꝓ te aduerſus inimicū. De ſcḋo ḋr Eccle. Melioꝛ eſt dilectio q̄ꝫ arma bellica. Tercio habemus exemplū cū btūs Anthonius vidit laqueos dyaboli ſuꝑ terrā extētos ⁊ cū ſuſpirans dixiſſet q̇s hos poterit ꝑtranſire laqueos audire meruit vocē dicentē ſibi ſola ꝑtranſit humilitas. Itē nota circa terciam ꝑtē huius ſnīe. Tercia ꝑs huius ſnīe haberi p̄t ex dicto Hieremie cū ḋr Toꝛcular calcaui ſolus.i.dyabolū triūphādo ſuꝑaui.⁊ ex alio ⁊ poteſtas eius ſub pedibꝫ xp̄i ꝯculcat̄ Silr̄ quarta ꝑs huiꝰ ſnīe.ſcꝫ liberatio iuſtoꝝ ꝓbat̄ ex li.Sap̄.vbi ḋr Reddet deus mercedem laboꝝ ſanctoꝝ ſuoꝝ.et Mat.xxv. Venite bn̄dicti patris mei ⁊ ꝑcipite regnū ⁊c̄. Itē Mat.xi. Venite q̇ laboꝛaſtis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiā vos Itē p̄s In memoria eterna erūt iuſti Itē nota.autoꝛ tangit dictū euangelij.ſ. qḋ dixit turbis iudeoꝝ Venit em̄ filiꝰ hoīs q̄rere ⁊ saluū facere qḋ ꝑierat.quare ḋr in lr̄a(q̄rere venerat paſtoꝛ pius) Etiā autoꝛ appellat xp̄m paſtoꝛē.⁊ hoc

De ſeipſo teſtat᷑ in euan. di. Ego ſum paſtoꝛ bonus ; qꝛ pono aīam meā ꝓ ouibꝫ meis Itē nota xp̄s induit naturā humanā tanq̄ȝ galeā. qꝛ ſicut galea occultat hoīem ne videat᷑. ſic humana natura occultauit diuinā. ita ꝙ diuina natura nunq̄ȝ cognita fuit dyabolo. ſi em̄ dyabolus ſciuiſſet xp̄m filium dei nunq̄ȝ iudeos incitaſſet ad paſſionem eius Vidit em̄ dyabolus ip̄m multa ſigna facere ex hinc habuit opinionē ip̄m foꝛe filiū dei. ſꝫ tn̄ neſciuit veritatē. ꝛ ꝰ tentauit eū in deſerto dicens Si filius dei es ꝛc̄. Etiaꝫ autoꝛ tangit in lr̄a ꝙ dyabolus fuit occiſus ꝑ xp̄m ſicut ꝑ militē armatuꝫ miles em̄ armatus hꝫ indumentū ne cognoſcat᷑ ꝛ offendat᷑ ꝛ gladiū hꝫ cū quo interficit Sic etiā xp̄s habuit indumentū. ſ. naturā humanam. ꝛ habuit gladium ſcꝫ diuinitatem cum quo dyabolum interfecit. vnde p̄s Accingere gladio tuo ꝛc̄.

¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota. paſtoꝛ dr̄ a paſco is ꝙ idē ē ꝙ nutrio qꝛ paſtoꝛ tenet᷑ paſcere oues Itē ꝓſtratus idem eſt ꝙ occiſus. ꝛ venit a verbo ſterno is. Jn̄ tunc dr̄ ſtrages ꝛ eſt occiſio facta ab hoſtibꝫ Itē autoꝛ dr̄ dyabolū amiſiſſe ſpolia. vn̄ nota ſpoliū dyaboli fuit p̄mꝰ hō quē ſibi vſurpauit ꝑ ſuggeſtionē tranſgreſſionis mandati. ꝛ illa ſpolia ꝑdidit dyabolus cum xp̄s deſcendit ad inferna ꝛ ſanctos liberauit ſua paſſione Itē lr̄a dr̄ (ruit hoſtis ſpicula ꝛc̄) hoc exponit᷑ hic myſtice ꝙ dyabolus laboꝛauit genus humanū decipe ꝛ met ē deceptus. vn̄ p̄s. Cecidit in foueā quā fecit. Et ſpiculū capit᷑ hic ꝓ deceptōe. ſꝫ telū capit᷑ hic ꝓ īſidijs ſiue ꝓ poteſtate. licet p̄marie ſ͛cet inſtrumentū ſagittandi Itē galea media coꝛrepta eſt idē ꝙ caſſis. ꝛ tunc dr̄ a galeon grece qđ eſt curuū ſiue rotundū latine. qꝛ tale inſtrumentū bellicoſum eſt curuū ꝛ rotundū. ſed media ꝓducta eſt dea aquaꝝ. ꝛ tunc dr̄ a galis grece qđ eſt album latine. qꝛ talis dea eſt alba. ſed galea e. dr̄ fructus arboꝝ Itē certo valet intm̄ ſicut intento Jn̄ certamē. i. ꝑliū Itē p̄da dr̄ a p̄do as. i. rapio Itē fido eſt verbū neutropaſſiuū Itē lr̄a dr̄ (diuiſa ſunt illius ſpolia) ex hoc ꝑꝫ erroꝛ illoꝝ ꝗ dicunt ꝙ xp̄s oēs captos in inferno liberauit. qꝛ dr̄ btūs Gre. ꝙ ſpoliū fuit diuiſum ſic ꝙ partē obtinuit ꝛ partem amiſit

¶ Chriſti pugna foꝛtiſſima ſalus noſtra eſt vera. Qui nos ſuam ad patriā duxit poſt victoꝛiā. Jn qua ſibi laus eſt eterna.

¶ Hic autoꝛ cōmendat ieſum chꝛiſtum ratōne victoꝛie volens (foꝛtiſſima pugna chꝛiſti) ſcꝫ quam habuit ꝯtra ſerpentē antiquum (eſt vera noſtra ſalꝰ) id ē cauſat vere noſtrā ſalutē. vt ſcꝫ ſit loquutio effectiua (Qui) foꝛtiſſimus miles (xp̄s) duxit nos poſt ſuā victoꝛiā) id eſt triumphū (ad patriā) celeſtē (in qua) ſcꝫ patria (eſt ſibi eterna laus). i. gloꝛia ꝛ maieſtas

¶ Notandū in hac lr̄a tangunt᷑ duo Primo foꝛtitudo dei qn̄ dr̄ (foꝛtiſſima pugna) Scđo tangit᷑ retributio mercedis poſt laboꝛē ſuū. ibi (ꝗ nos ſuā) De p̄mo dr̄ ſcūs Augꝰ. ꝙ foꝛtitudo eſt amoꝛ faciliter tolerans oīa ꝓpter illud qđ amat᷑ Itē Bernar. Foꝛtitudo eſt firmitas animi cōtra moleſtias ſeculi. etiā p̄° Eſdre. viij. habet᷑ Gaudiū dn̄i ē foꝛtitudo noſtra Que foꝛtitudo in diuerſis cōmēdat᷑. p̄mo qꝛ triūphat. vn̄ in. ij. Regū. xxij. Accīxiſti me foꝛtitudīe ad ꝑliū ꝛ icuruaſti reſiſtētes mihi ſubtꝰ me Scđo

ditat. Vñ in puer. x. Egeſtatē optata ē man⁹remiſſa. man⁹ aūt fortiū ꝯpat
diuitias. Tercio glorificat. vñ in ꝓuer. Man⁹ fortiū dñabit̃. q̄ aūt eſt re-
miſſa tributis ſeruiet. his igit̃ tribꝫ ꝯditōibꝫ xp̄s fortitudinē habuit. de
ſcd̄o āt dr̄ in euāgelio. videlicȝ de retributōe mercedis poſt laborē. Dign⁹
ē em̄ mercenari⁹ mercede ſua. ⁊ iterū. Vri eſtis q̄ mecū i tētatōibꝫ ꝑmāſiſtis
¶ Circa lrām nota ꝙ pugna ⁊ p̄lia drñt. Vñ Greciſt. Pugnaq; pugno-
rū. ſȝ p̄lia ſunt mulierū. ⁊ pugna venit a v̄bo pugno as. vel venit a nomie
pugnus. q꞉ pugna ſolet fieri cū manibꝫ. ⁊ drñt pugna nomē ⁊ pugna v̄bū
vñ. Pro patria pugna. tūc ſit iuſtiſſima pugna. Sed patria eſt certa poſ-
ſeſſio patris et matris. ⁊ ſumitur hic ꝓ vita eterna

Hanc concordi famulatu colamus ſolēnitatem Au-
ctoris illius exemplo docti benigno Pro perſequu-
torum precantis fraude ſuorum

Hoc canticū cantat̃ in honore ſancti ſtephani ꝓthomartyris in q̄ au-
tor tria facit Primo hortat̃ nos ad laudē ſancti ſtephani. Scd̄o facit ex-
clamatōez ad ſctm̄ ſtephanū. Tercio dirigit petitōes. ſcd̄a ibi. O ſtepha-
ne. tercia ibi. Nos ꝓinde. Primo dr̄ ſic Nos xp̄ifideles (colam⁹). i. ve-
neremur (hāc ſolēnitatē). i. feſtiuitatē (ꝯcordi famulatu). i. vnanimi offi-
cio qd̄ faciam⁹ (docti). i. inſtructi (benigno exemplo). i. experimentali do-
ctrina (illius autoris) id eſt doctoris (ſtephani p̄cantis) id eſt orantis (ꝓ
fraude) ſcȝ oſtenſa in paſſione ſua (ſuorū ꝑſequutorū) id eſt eū torquētiū.
¶ Notandū autor dr̄ in lr̄a. autoris illi⁹. ꝑ hoc dat intelligere ſanctū ſte-
phanū. vñ de eodē dr̄ Actu. vi. ca. Stephanus plenus gr̄a ⁊ fortitudine
faciebat ſigna ⁊ ꝓdigia magna in ꝑplo. vbi tria innuunt̃. Primo illud a q̄
ſanctitas ſtephani fontaliter ꝓcedebat Scd̄o illud in q̄ formalr̄ ꝯſiſtebat
Tercio illud ex quo realiter apparebat. Primum quod tangit apoſtol⁹
eſt illud a quo ſanctitas ſtephani fontaliter procedebat. ⁊ illud eſt gra-
tie ⁊ virtutum ꝑfectio. cum dr̄ plenus gratia. Eſt em̄ gratia dei quidam
fons cuius oīes virtutes ſunt quidam riuuli. a quo quidem fonte riuu-
lis mediantibꝫ omnis vite ſanctitas ꝓcedit ⁊ certe hic fons erat in aīa be-
ati ſtephani q̄ dr̄ plenus gratia ⁊ fortitudine. Ex quo ſequitur ꝙ habe-
bat oēs alias virtutes . cuius rō eſt. q꞉ virtutes ſm̄ eſſe ꝑfectum ſunt ſi-
bijnuicē ꝯnexe. Quis em̄ vna virtus ſm̄ ſe imꝑfecta poſſit eſſe ſine multis
alijs ſm̄ eſſe. tñ ꝑfecte non p̄t haberi aliqua quin habeant̃ omnes. quare
erat plenus ⁊ ꝑfectus gratia fortitudine ⁊ virtute. ⁊ ſic ſeq̄tur ꝙ in potē-
tia ſue aīe erant oēs virtutes Itē nota ſicut dr̄ Actis. vi. ⁊ vij. ca. Ste-
phanus dr̄ plenus gratia, plenus fide. plenus ſpiritu ſancto. ⁊ plenus for-
titudine. Fuit p̄mo plenus gratia ad reſpuendum fugibilia. id eſt pecca-
ta que nullo modo ſtant ſimul cum gratia Actuū. vi. capi. ⁊ per hoc im-
munis fuit ab omni culpa. Secundo fuit plenus fide ad ꝓfitendum cre-
dibilia. vnde Actuum. vi. capitulo dicitur. Elegerunt apoſtoli ſtepha-
num plenum fide. vbi innuitur ꝙ fuit veriſſimus profeſſor catholice ve-
ritatis. Tercio mō ſtephanus fuit plenus ſpiritu ſancto ad ꝓſequendum

agibilia.eſt em̄ ſpūſſanct⁹ ꝑ quē plenā legē ⁊ ꝑfectā iuſticiā fideles operant̄
Plenus ergo ſpūſancto. ⁊ ꝑ hoc ꝑfecte iuſticie fuit exequutoꝛ Vñ actuū
vij. Cū eſſet plenus ſpūſcō ¶ Quarto fuit plen⁹ foꝛtitudine. qꝛ nō ter/
ruit eū nec lapidantiū clamoꝛ. nec dentiū ſtridoꝛ. nec vnanimis impetus
nec crudelis inſultus lapidū ipoꝝ iudeoꝝ Cōuenienter ergo actuū. vi.
dꝛ Stephanus plenus grā ⁊ foꝛtitudine Item nota ſicut abel fuit pri
mus martyꝛ in veteri teſtamēto. ſic ⁊ ipe poſt moꝛtē xpi p̄mus martyꝛiū
ſuſtinuit. igit̄ in natura ſtephani fuit pleniſſime illud a quo vite ſanctitas
fontaliter ꝓcedit. vnde ſibi pt dici ꝙ fuit dictū Aſuero Valde mirabilis
es tu dñe. Gamaliel ḡ nominauit eū dominū. ⁊ ſubiunxit Et facies tua
plena eſt gratiaꝝ. facies tua ſcꝫ interioꝛ Et certe iſta plenitudo relucebat
in facie exterioꝛi. facies em̄ ſua erat ſicut facies angeli. actuū. vij. caplo
¶ Itē nota Stephan⁹ interp̄tat̄ ſpeculans iudicās iaculans. noꝛma ſeu
regulat⁹. coꝛona ſiue coꝛonat⁹ Vñ ſtephan⁹ fuit ſpeculans ꝑ cognitōeꝫ
ſtabat em̄ in ſua ſpeculatōe totis noctibꝫ ſicut dꝛ ꝓpheta. cui dictū fuit illd
Iſaie. xi. ꝯtemplare in ſpeculo Scd̄o interp̄tat̄ iudicans ꝑ diſcretiōem
diſcernebat em̄ inter bonū ⁊ malū. inter minus bonū ⁊ magꝭ bonū. inter
iudeos ꝑfidos ⁊ chꝛiſtianos fideles. hoc eſt iudiciū diſcretōnis de q̊ Jo.
xij. dꝛ Nunc eſt iudiciū mundi ⁊c̄. Tercio interp̄tat̄ iaculans. ſ. omne
peccatū ⁊ oēs peccatoꝛes ꝑ interemptōem eo ꝙ dicebat iudeis illd eccle.
xvij. ca. Dura ceruice ⁊ circūciſis coꝛdibꝫ Quarto dꝛ noꝛma. ſ. hoīm ⁊
regulatus in ſe ꝑ bonoꝝ oꝑatōem ⁊ honeſtā ꝯuerſatōem Item interp̄ta
tur coꝛona ſiue coꝛonatus ꝑ martyꝛij toleratōem. q̄uis em̄ btūs ſtepha/
nus ſit coꝛonatus triplici coꝛona. ſ. ꝟginali lilij. ⁊ doctrina magiſterij. et
triūpho martyꝛij. iſta tn̄ tercia tanq̄ p̄ncipalioꝛi dꝛ ſpūaliter coꝛonatus
Prima coꝛona dꝛ ſtellea. de q̄ dꝛ apoca. xij. In capite eius coꝛona ſtellarū
duodecim Scd̄a dꝛ aurea. de qua dꝛ eccle. v. Tercia dꝛ gēmea ſiue floꝛea
et inde iſta dꝛ q̄tū ad beatū ſtephanū q̇ fuit lapidatus. vt habetur in p̄s.
Poſuiſti in capite eius coꝛonā de lapide p̄cioſo Illa eſt coꝛona de qua dꝛ
apo. vi. Data eſt ei. sᶜ ſancto ſtephano. ⁊ exiuit vincens vt vinceret.
Item btūs ſtephanus dedit nobis benignū exemplū de quo legit̄ in acti/
bus aploꝝ. qꝛ cū beatus ſtephanus lapidaret̄ a iudeis ꝓ eis oꝛauit dicēs
Domine ne ſtatuas illis hoc peccatū ⁊c̄. Itē imitabatur doctrinā chꝛiſti
dicentis luce. vi. Oꝛate pꝛo ꝑſequentibꝫ vos

Circa terminos nota. ꝯcoꝛs idē eſt ꝙ vniformis. ⁊ ē generꝭ oīs ꝯꝑa
bile ⁊ mobile cōpoſitū a con ⁊ a noīe coꝛ Jñ ꝯcoꝛdia Jñ ꝯcoꝛdo as Iñ cō
coꝛdāter aduerbiū Itē famulat⁹ ē nomē quarte declinatōis a ꝟbo famu
loꝛ aris Iñ famul⁹ ⁊ familia Sꝫ colo eſt verbū tercie ꝯiugatōnis

¶ O ſtephane ſignifer regis ſummi bone nos exaudi; Profi/
cue qui es pꝛo tuis exauditus inimicis.

¶ Hic iā autoꝛ facit exclamatōem ad beatū ſtephanū vt ꝓ nobis inter/
cedere dignet̄ dicens (O bone ſtephane) q̇ es (ſignifer). i. p̄us ferens ſi/
gna martyꝛij (ſummi regꝭ). i. ieſu xpi (exaudi nos) ſcꝫ ſicut te de⁹ exau/
diuit qd̄ ſubdit̄ (q̇ es exauditus) quo ad effectū auditus (ꝓficue) id eſt

De ſancto Stephano

ſalubriter (pro tuis inimicis) id eſt ꝑſequutoribꝫ. Sciendū ꝙ ſtephanus pt dici ſignifer ſilitudinarie. qꝛ ſicut ſignifer vel ante ſignarius ducit vexillū in bello. ſic beatus ſtephan⁹ duxit vexillū in paſſione ⁊ martyrio. qꝛ pͥmus martyr erat. Vñ ꝓthomartyr dꝛ a ꝓthos qḋ ē pͥmū ⁊ martyr teſtis

¶ Paulus tuis precibus ſtephane te quondam ꝑſequutus chriſto credit. Et tecum tripudiat in regno cui nullus perſequutor appropinquat.

¶ Subiūgit aūt cām q̄re dixit ꝓficue. qꝛ (paul⁹ ꝑſequut⁹ te quondā). ſ. tpe mortis ⁊ paſſionis tue (credit xp̄o tuis precibꝫ) ſcꝫ quas ꝓ eo feciſti (Et tripudiat). i. victoriā hꝫ (tecū in regno) ſcꝫ celeſti (cui null⁹ ꝑſequutor) ſcꝫ manens in eo ſtatu (appropinquat) qꝛ nō ſolū nō intrat. ſꝫ nec appropinquat. Itē lr̄a dt Paulus tuis p̄cibꝫ Ubi ſciendū ꝙ ſcūs paul⁹ in iuuentute fuit ꝑſequutor ſancti ſtephani ⁊ oīm xp̄ianoꝝ. ſꝫ poſtq̄ ſanctus Stephan⁹ orauit ꝓ eo vt fidē reciperet ſtatim ſuis p̄cibꝫ ꝯuerſus fuit ad fidē Sic etiā ſanct⁹ Grego. rogat vt etiā nos ſanct⁹ ſtephan⁹ ſic in firmitate fidei digneť ꝯfirmare Ite legiť in paſſionali ꝙ ſanct⁹ Stephan⁹ fuit vn⁹ de ſeptē dyaconis ab apoſtolis in miniſteriū ordinat⁹ Cū igitur beatus ſtephanus multa ſigna faceret ⁊ frequentius populo p̄dicaret. iudei pͥmū pliū cū eo fecerunt vt eū ꝑ diſputatōem vincerent Sꝫ cū diſputaret ſapientie ipius reſiſtere nō potuerunt Uidentes igiť vt nō poſſent eū vincere ſeu ſuperare ad ſcd̄m pliū ſe ꝯuerterunt. ſcꝫ vt eum falſis teſtibus ſuperarent q̇ eū de quattuor cauſis accuſabant. ſcꝫ de blaſphemia in deū. in moyſen. in legem ⁊ in templū Cū igiť falſi teſtes hec dixiſſent beatus Stephan⁹ de his ſe ꝑ ordinē excuſauit. ⁊ pͥmo de blaſphemia in deū dicens Deū (q̇ loquutus fuit patribꝫ ⁊ ꝓphetis) magnifico ⁊ glorifico. Poſt hoc excuſauit ſe de ſcd̄o cōmendando Moyſen in duobꝫ. ſcꝫ in miraculoꝝ opatōe q̄ in egipto et deſerto fecit Scd̄o de familiaritate dei. ſepe eñ cū deo loq̄bať Poſtea excuſauit ſe de tercio cōmendando legē tripl'r ſcꝫ rōne dantis q̇ fuit deus. ⁊ rōne adminiſtrantis q̇ fuit moyſes Et rōe finis. qꝛ dat vitā eternā eā debite ſeruantibꝫ Poſtremo cepit ſe excuſare de quarto cōmendando templū quadrupl'r. ſcꝫ ꝙ a deo fuit p̄ceptū fieri in viſione oſtenſum. a moyſe ꝯſummatū. ⁊ arche teſtamēti ꝯtentiuū Uidentes ergo iudei ꝙ ſic nō ꝓfecerūt ꝯtra ipm tercium preliū cogitauerunt vt eū ſupplicijs ⁊ tormentis ſuperarent. de quibus infra dicetur.

¶ Pro declaratōne terminoꝝ nota. ſignifer dꝛ quaſi ſignum ferens. ⁊ cōponiť a noie ſignū ⁊ a verbo fero fers Item ꝓficue eſt aduerbiū deriuatū a noie ꝓficuus ⁊ idem eſt qḋ vtile Itē quondā eſt aduerbiū temporis ſ'cans tria tpa. vñ verſus Preſens. p̄teritū vult quondā ſiue futuꝝ. Itē credo eſt verbū cōpoſitū a ſupino cretū ⁊ do Vñ nota cerno ſ'm artem hꝫ cretū in ſupino. qḋ pꝫ ex ei⁹ cōpoſitis. vt ꝯcretū diſcretū Itē tripudio eſt verbū neutrale. ⁊ dꝛ a tris quod eſt tres ⁊ poſt pes. qꝛ in chorea triplex fit variatio pedum Uel dꝛ a tri ⁊ pedio pedis. id eſt calco as. qꝛ in chorea tellus peditur. id eſt calcatur.

¶ Nos proinde nos ſupplices ad te clamantes et precibus te pulſantes. Oratio ſanctiſſima nos tua ſemper reconciliet deo noſtro.

¶ Hic iam autor dirigit petitões ad ſanctũ ſtephanũ. ⁊ dı̄t (ꝓinde) id ē ꝓpterea (nos ſupplices). i. humiliter petentes (clamãtes ad te) ſc ſtephanum (⁊ pulſantes te pcib9. vt orõ tua ſanctiſſima) ſcʒ interceſſoria ꝓ nobis (recõciliet nos). i. repacificet (deo nr̃o) cũ q̃ ꝑ peccatũ inimicitias cõtraximus ¶ Sciendũ btũs ſtephan9 hac die nõ eſt paſſus. ſʒ illa die qua celebraṫ ei9 inuentio. ſʒ feſta mutata ſunt ab eccleſia duplici de cã Prima q2 natiuitas xp̄i corporalis ⁊ glorioſa qua ingreſſus eſt in mundũ. eſt cã natiuitatis ſp̄ualis ⁊ glorioſe ꝑ quã ſancti ingrediunṫ in celũ Vñ btũs Auguſti. in quodã ſermone hui9 feſtiuitatꝫ dı̄t Solus deſcendit dñs vt mũdus releuareṫ. ⁊ q2 p̄mus hõ q̇ in nouo teſtamẽto mortẽ patiens ⁊ ꝑ gloriã martyrij nat9 in celo fuit btũs ſtephan9. idcirco ordinauit eccleſia vt ſtatim poſt feſtũ natiuitatꝫ xp̄i corporalis ⁊ glorioſe fieret feſtũ de natiuitate Stephani ſp̄uali ⁊ glorioſa. Vñ btũs Aug9. in eodem ſermone vbi ſup̄ Heri dñs exiuit de vtero ꝟginis. hodie ſeruus eſt egreſſus de ergaſculo carnis. heri xp̄s fuit ꝓ nobis pannis inuolut9. hodie Stephan9 ab eo ē ſtola imortalitatꝫ indutus. heri p̄ſepis anguſtia xp̄m portauit infantẽ. hodie imenſitas celi ſuſcepit Stephanũ triũphantẽ. Scd̄a cã vel rõ. q2 feſtũ de inuentõe ſolẽni9 agebaṫ q̃ʒ feſtũ de paſſione. ſʒ q2 paſſio eſt dignior ⁊ glorioſior q̃ʒ inuentio. ob hoc ſolẽnius dʒ eſſe feſtũ paſſionis q̃ʒ inuentõis. ideo etiã feſtũ paſſionis ad illud feſtũ traſtulit in quo ampliori reuerentia habebaṫ Itẽ duplici de cã hec tria feſta q̃ ſequunṫ natiuitatem dñi ſic voluit ordinare. Primo vt xp̄o ſponſo ⁊ capiti oẽs ſui comites adiunganṫ Natus eñ xp̄s ſponſus eccleſie in hũc mundũ tres ſibi comites adiunxit. de q̇b9 dı̄r in canti. v. Dilectus meus candidus ⁊ rubicũdus elect9 ex milib9 Candidus q̃tũ ad Joãnẽ euangeliſtã Rubicund9 q̃tum ad beatũ Stephanũ ꝓthomartyrẽ. ⁊ elect9 ex milib9 q̃tũ ad turbam innocentũ Scd̄o vt ſic eccleſia oim̃ martyꝝ generatiõem ſcḋm gradũ dignitatis inſimul adunaret quoꝝ natiuitas xp̄i cã fuit Eſt eñ triplex martyriũ Primũ volũtate ⁊ opere quod fuit in beato Stephano Scḋm voluntate ⁊ non opere. quod fuit in beato Johãne Tercium eſt opere ⁊ non voluntate. quod fuit in innocentibus

¶ Pro declaratõe terminoꝝ nota. lr̃a dı̄t ꝓinde ⁊ valet hic tantũ ꝓinde q̃tũ ꝓ eo. Itẽ dı̄t ſupplices. ⁊ pñt dici illi q̇ ſunt in magna deuotõe. et venit ab illo verbo ſupplico qḋ eſt verbũ petitoriũ regens poſt ſe dtĩũ caſum. q̃uis tñ alia verba petitõem importantia accñ req̇rant iuxta regulã priſciani. Sed pulſantes venit a verbo pello pellis qḋ facit in ſupino pulſum pulſu Inde pulſo pulſas. a quo immediate deſcendit Itẽ ꝯciliũ eſt idẽ qḋ ꝯgregatio ſic ſumiṫ in pſalmo cũ dı̄r. Conciliũ malignantiũ obſedit me. Et alibi Nõ ſedi cũ ꝯcilio vanitatis. Inde ꝯcilio as are. id ē ad ꝯciliũ iungere. Inde ꝑ cõpoſitõnem reconcilio

De ſancto Stephano

¶ Te petrus chriſti miniſtrum ſtatuit. Tu petro normã cre/
dendi aſtruis. ad dexteram ſummi patris oſtendendo quem
plebs furens crucifixit

¶ Hic btũs Grego. oſtendit q̃re ſtephanus fuit in fide ꝯfirmatus oſten
dens eius martyriũ ⁊ p̄miũ poſt laborẽ dicẽs ſic. O ſtephane ſanctꝰ (pe
trus ſtatuit). i. ordinauit (te miniſtrũ xp̄i) ſcȝ ad officiũ dyaconatꝰ. in q̊
(tu aſtruis) id ẽ ꝯfirmas (petro normã). i. regulã (credẽdi) quã ſcȝ a bto
petro recepiſti. ⁊ hoc feciſti oſtendẽdo. ſ. eũ (quẽ plebs). ſ. iudeoꝝ ⁊ gen/
tiliũ (furens). i. inſaniens ⁊ crudelis exñs (crucifixit) hoc ẽ chriſtũ cruci/
fixũ. ſ. ſtantẽ vel ſedentẽ (ad dexterã ſummi patris). i. in potioribꝫ bonis.

¶ Te ſibi chriſtus elegit ſtephane. ꝑ quẽ fideles ſuos corro/
boret. ſe tibi inter rotatus ſaxoꝝ ſolatio manifeſtans Nũc in/
ter inclitas martyꝝ purpuras coruſcas coronatus

¶ Cõſtrue O (ſtephane xp̄s elegit te) ſcȝ ſpecialr̃ (ſibi) in p̄dicatorẽ (ꝑ
quẽ corroboret). i. ꝯfirmet (fideles ſuos). i. in eũ credẽtes (manifeſtãs ſe
tibi inter rotatꝰ). i. inter ictꝰ (ſaxoꝝ). i. lapidũ (ſolatio). i. ꝓ ſolatio O ſte
phane tu (coruſcas) id eſt ſplendes (nũc) ſcȝ in celo (coronatꝰ) q̃ꝛ ſtepha/
nus interp̄taꝛ corona (inter inclitas purpuras). i. veſtes rubei coloris. co
loratas ſanguine (martyꝝ) id eſt militum chriſti q̊ ꝓ eo paſſi ſunt.

¶ Notandũ q̃n aplĩ elegerunt beatũ ſtephanũ tunc petrus ꝯſtituit euȝ
miniſtꝝ vt p̄dicaret fidẽ ſeu reſurrectõem chriſti. ſȝ illa electio fuit a deo
p̄deſtinata. ⁊ ſpũ. ſ. inſpirante ad effectũ eſt ꝑducta. ⁊ ſtephanus appro/
bauit fidẽ petri hortando ip̄m ad ꝯſtãtiã paſſionis. q̃ꝛ petrus nõ erat ꝓ/
nus ſed retrogradus ad paſſionẽ. qđ ſic ptȝ. q̃ꝛ ip̄e rep̄hendit xp̄m dicẽ/
tem de ſua paſſione cũ dixit Dñe abſit hoc a te Itẽ ptȝ q̃n fugã paſſionis
cepit ⁊ xp̄s obuians ſibi dixit Venio romã iterꝝ crucifigi. hãc incõſtantiã
beatus ſtephanus reprobauit quando dixit Video celos aꝑtos ⁊c̃.

¶ Item autor in lr̃a p̄ñti tria facit Primo oſtendit qualiter beatus ſte/
phanus fuit electus ⁊ ad fidem ꝯuerſus. ⁊ hoc patuit in ſcđo verſu huiꝰ
ꝓſe N; beatus ſtephanus fuit vnus de dyaconis. vij. ab aplĩs in mini/
ſtrum dei ꝯſtitutus. ergo đr in lr̃a Te petrus xp̄i. Scđo tangitur for/
titudo ⁊ ꝯfeſſionis ⁊ ꝓfeſſionis fidei quam tempore paſſionis ꝯſerua/
uit. vnde ſicut p̄miſſum eſt ꝙ iudei in tercio p̄lio cogitauerunt vt beatum
ſtephanum tormentis ⁊ ſupplicijs ſuꝑarent. tñ beatus ſtephanꝰ plenus
ſpũſcõ intuens in celũ dixit Video celos aꝑtos ⁊ ieſum ſtantẽ a dextris
ꝟtutis dei Iudei clamantes voce magna ip̄etũ fecerũt vnanimiter in eũ
et ꝓijcientes eum extra ciuitatẽ lapidabant arbitrantes ſe agere ſꝫm le/
geȝ q̄ docet blaſphemãtes extra caſtra lapidari Et illi duo falſi teſtes (q̊
p̄mo debebãt lapidẽ mittere in eũ) depoſuerũt veſtimẽta ſua ſecꝰ pedes
adoleſcẽtiſ q̊ vocabaꝛ ſaulꝰ ⁊ poſtea paulꝰ nũcupatꝰ de q̊ p̄us dcm̃ ẽ. q̊ ſau
lus dũ veſtimẽta cuſtodiret ex eo ꝙ eos ad lapidãdũ ꝓmptiores faceret

quaſi manu oīm lapidauit. qꝺ beatus Stephanus vidēs ꝓ malo bonū
reddēs maximā charitatē ipſius oſtēdit. qn̄ ꝓ ſe ⁊ ꝓ ſuis ꝑſecutoribus
orauit. Pro ſe quidē orauit ne ſua paſſio ꝓlōgaret̄. ⁊ ſic ipſi rei noxa ma-
iori teneretur. Pro ſuis ꝑſecutoribꝰ orauit ne h̄ ipſis in peccatū īputaret̄.
ergo ꝺt ſcriptura. lapidabāt ſtephanū inuocātē ⁊ dicentē. dn̄e ieſu xp̄e ſu-
ſcipe ſpiritū meū. Poſitis āt genibꝰ clamabat voce magna. dn̄e ne ſtatuas
illis hoc peccatū. Vn̄ dicit gloſa ꝙ orādo ꝓ inimicis genua flexit. q2 poti-
us orationē ꝓ ipſis cupiebat exaudiri ꝙ̄ ꝓ ſeipſo. q2 quoꝝ maior fuit ini-
quitas maius ſupplicādi remediū poſtulabat. His dictis beatꝰ ſtephanꝰ
obdormiuit in dn̄o. Et facta ē lapidatio ſtephani eodē anno quo dn̄s aſ-
cendit. tertio die mēſis Auguſti. Sanctꝰ vero Gamaliel ⁊ Nicodemꝰ ſe-
pelierūt eū in agro gamalielis vbi poſtea eius inuētio fuit reuelata. Itē
ꝙ beatus ſtephanus in hora mortis ſue in multis ſilis fuit ieſu xp̄o. Pri-
mo q2 ſicut xp̄s fuit crucifixus a iudeis. ſic beatꝰ ſtephanus lapidatꝰ. Se-
cūdo q2 ſicut xp̄s fuit paſſus ꝓpter falſaꝫ impoſitā blaſphemiā. ſic ⁊ ſuo
mō. b. ſtephanꝰ extra ciuitatē lapidatus fuit. Tertio ſicut xp̄s patri recō-
mendauit ſpiritum. ſic et beatus ſtephanꝰ aīam ſuam recōmendauit xp̄o.
Quarto ſicut xp̄s poſtulauit veniā ꝓ crucifixoribꝰ. ſic et ſtephanus ꝓ la-
pidantibꝰ. Quinto. quia ſicut xp̄s clamās expirauit. ſic et ſtephanus cla-
mans in dn̄o expirauit ⁊c̄. Sed dubium ē an viſio beati ſtephani (qua
vidit celos aꝑtos ⁊ ieſum ſtantem a dextris virtute dei) fuit mētalis ima-
ginaria vel corporalis. Ad hoc dicūt aliqui ꝙ fuit mētalis tantū ita ꝙ ex
ſpeciali gratia fuit ꝯceſſum ſtephano videre non ſolum humanitatē xp̄i.
ſed etiā diuinitatē. Sicut Augꝰ. de beato Paulo ad paulinū dicit ꝙ ſibi ē
cōceſſa erat poteſtas videre diuinā eſſentiā eo ꝙ erat doctor gentiū. Sꝫ
hoc dictū nō videtur bene ꝯſonare dictis ſanctoꝝ doctoꝝ q̇ ꝯcorditer di-
cunt ꝙ talis viſio non eſt ꝯceſſa in preſenti vita alicui hoīm. Propter hoc
dicūt aliꝫ ꝙ fuit viſio imaginaria ita ꝙ in eius imaginatione fuerūt effigi-
es diuinitus formate ad repreſentandū deū ⁊ hominem xp̄m ſicut patet
Eſaie. vi. Eſaias vidit dn̄m ſuꝑ ſoliū excelſum ⁊ ſeraphin ſtātia ex vtra-
ꝙ̄ ꝑte. ⁊ mēte ꝯgnouit ſtephanus ſignatū illius rep̄ſentationis ⁊ ſic quā-
tum ad hoc non ſolū fuit imaginaria viſio. ſed etiā cū hoc mentalis ſicut
fiebat ꝓphetis. ⁊ nō eſt dubiū quin iſto mō potuit fieri. Sed probabiliꝰ
videtur eſſe ꝺꝺꝫ. ꝙ a corꝑe xp̄i exn̄tis in celo fuit īmutatus viſus ſtepha-
ni ad viſionē humanitatis xp̄i. Nā in poteſtate eiꝰ eſt ꝙ corpus ſuum vi-
deat̄ a lōge ſicut de prope. ⁊ forte idem eſt de quolibet corpore alio glorifi-
cato ſeu glorioſo. q2 totaliter eſt ſubiectū aīe. ꝓpter qꝺ videtur ꝙ ad nutū
eius poſſit immutare viſum indifferenter a longe ⁊ a prope ſicut in pote-
ſtate eius eſt ꝙ immutet viſum in ꝓpria vel in aliena effigie. ſicut dicit̄ de
corpore xp̄i glorioſo Luc̄. vlti. c. Deitatē vero videre nō potuit iſto mō.
ſed in viſione imaginaria. Sicut format̄ eñ in virtute imaginaria aliq̄ ef-
figies ad repreſentandū deū. ita exterius pōt diuinitus formari ad imu-
tationē corꝑalis oculi. ſicut ſuo mō fit in apparitione angeloꝝ qn̄ apparēt
in corꝑibꝰ aſſumptꝫ q̄ corꝑaliter videt̄ ita aliq̄ effigies corꝑalis nō a deo
ſumpta ſed formata pōt ipſum repreſentare oculo corꝑali. Sic probabili-
ter poteſt dici ꝙ ſic fuit in viſione ſancti ſtephani. mentaliter tamen ꝯgno

De ſancto Joannē

uit ꝙ illa effigies nō erat ipſa deitas niſi tantū repreſentatiue. ¶ Itē au⸗tor tāgit in lr̄a virtutē p̄mij poſt laborē qn̄ dicit. Nūc inclita ⁊c̄. quia hac rōne.b.ſtepha.dicitur martyr. qꝛ ipſe in fide catholica ꝓmeruit martyrij palmā conſeruare. Et dicitur ꝓthomartyr quia fuit primus martyr.

❧ Pro declaratiōe terminoꝝ nota. Credēdū eſt gerūdiū illiꝰ ꝟbi credo Itē aſtruo eſt verbū trāſitiuū ꝯpoſitū ab ad ⁊ ſtruo mutādo d in s. Sꝫ furēs eſt ꝑticipiū huius verbi furo qd̄ habet accōmodatū preteritū inſa⸗niui. ❧ Itē corroboro dicit̄ a cō ⁊ roboro mutādo n in r.qd̄ vlteriꝰ dicit̄ a noīe robur qd̄ deriuat̄ a noīe robor.qd̄ ſ̄cat duo Uñ.robora ſunt trunci dicūtur robora vires ❧ Itē rotatus ē nomē quarte declinationis deriua tum a noīe rota qd̄ ſ̄cat penā vel preſſuram. ❧ Itē inclitus eſt nomē adie ctiuū ⁊ dicit̄ ab in ꝙ eſt valde ⁊ cleos gloria quaſi valde glorioſus. Saxum eſt nomen neutri generis ſignificans lapidem durum.

IOannes ieſu chriſto multum dilecte virgo.
Tu eius amore carnalem. In naui parentem liquiſti

¶ Iſtud eſt canticū qd̄ cantat̄ ob laudē beati Joannis euāgeliſte. Primo autor tria facit. Primo ꝯmēdat btm̄ Joānē penes quandā prerogatiuā et dignitatē amoris. Secūdo ꝯmēdat eū penes quedā miracula ꝑ ipſum facta. Tertio dirigit petitionē ad ſanctū ioānem. Scd̄a ibi. Tu ꝗ in ter ra poſitus ⁊c̄. Tertia ibi. Tu nos omnes ⁊c̄. Conſtrue O (ioānes vir⸗go dilecte multum) id eſt valde (ieſu chriſto.tu liquiſti) id ē reliquiſti.ſim plex pro cōpoſito (carnalem parētem) id eſt patrem ſcꝫ zebedeū (in naui) ſcꝫ laborantem (amore) id eſt propter amorem (eius) ſcꝫ ieſu chriſti.

Tu leue coniugis pectus reſpuiſti meſſiam ſequutus
Ut eius pectoris ſacra meruiſſes fluenta potare.

¶ Et (tu) ioānes (ſequutus meſſiam).i.xp̄m (reſpuiſti) id ē deſpuiſti vel ſpreuiſti (leue).i.vanū et tranſitoriū (pectus ꝯiugis).i.vxoris tibi de⸗ſponſate (vt tu meruiſſes potare).i.bibere ⁊ exhaurire (ſacra fluēta).i.ſa⸗cram ſapientiam (pectoris eius) ſcilicet ieſu chriſti.

¶ Notandū Joānes quadrupliciter interp̄tatur. ⁊ ꝑ hoc intelliguntur quattuor ꝓuilegia q̄ fuerūt in ſancto ioāne. Primo dicit̄ ioānes q̄ſi gratia dei.ꝑ hoc tāgitur p̄mū priuilegiū qd̄ eſt precipua dilectio dei. qꝛ xp̄s plꝰ ceteris apoſtolis ipſum dilexit. ⁊ maiora ſigna dilectionis ⁊ familiarita⸗tis ſigna ſibi oſtendit. Secūdo dicitur ioānes in quo eſt gratia. ꝑ hoc tan gitur ſecūdū ꝓuilegiū qd̄ eſt carnis eius incorruptio.qꝛ virgo dilectus eſt a deo. ⁊ ſic in ipſo fuit gratia virginitatis. Tertio interp̄tatur ioānes qua ſi cui donatū eſt.ꝑ hoc tāgitur tertiū priuilegiū qd̄ eſt ſecretoꝝ reuelatio. qꝛ ei datū eſt intelligere multa ſecreta ⁊ profunda ſicut de diuinitate ver⸗bi ⁊ ꝯſūmatione ſeculi. Quarto interp̄tat̄ ioānes cui donatio a deo facta eſt. Et ꝑ hoc tāgitur quartū ꝓuilegiū qd̄ ē matris dei recōmēdatio. Ma xima enim a domino ei donatio facta eſt quando mater dei in eiꝰ cuſtodi am ꝯmiſſa fuit ❧ Secundo nota. autor dicit in lr̄a (carnalē liquiſti) Uñ

cum beatus Joãnes euangeliſta cum patre ſuo zebedeo et cum fratre ſuo ſcilicet Jacobo maiori laboraſſet in naui pro piſcatura chriſtus vocauit eum dicens. ſequere me. Statim relictis rhetibus ſequutus eſt dominũ quia ꝯmotus erat per verbum ſancti euangelij. in quo chriſtus loquit̃ ꝑ euangeliſtam dicentem. niſi quis abrenũciat patrem ⁊ matrem aut vxorẽ non poteſt meus eſſe diſcipulus. Tertio nota. autor dicit. (tu leue ⁊c̃.) Pro quo nota. in ſcholaſtica hyſtoria legitur cũ ſanctus Joannes iuue-nis marie magdalene deſponſatus eſſet ⁊ legitime copulatus. dum vero nuptie debebant celebrari ſanctus Joannes ſubterfugit relinquens con iugem ſuam ſpernẽs deſiderium carnale. ergo dicitur in littera. tu leue cõ iugis pectus ⁊c̃. Et ſic dicũt doctores ꝙ illud erat cõiugiũ vbi xp̃s ꝑmũ ſignũ fecit ꝯuertendo aquã in vinũ in chana galilee. vt dicitur Joãnis. ij. ibi dixit dominus. implete idrias aqua ⁊ ferte architriclino. Quarto no-ta. beatus ioannes fuit preditus ſpeciali dilectione. qđ bene patet in litte-ra. vbi dicitur. Ut eius pectoris ſacra ⁊c̃. Unde cum chriſtus eſſet in ce na. quã cenam habuit tempore eius paſſionis beatus Joannes recubuit et quieuit ſupra pectus domini. et ibi diuinitus ſunt ei reuelata omnia ſe creta celeſtia. de quibus conſcripſit librum Apocalipſim.

¶ Pro declaratione terminoꝝ nota. ꝙ linquo eſt verbũ tertie ꝯiugatio-nis. ⁊ habet liqui in p̃terito ⁊ ꝫm vſum caret ſupino. q̃uis ꝫm artem põt habere lictũ. Et linquo duo ſcat. vñ. Si tranſitiuũ deſignat linquo relin quo. Si ſit neutrale peccare ſignificabit. Itẽ cõiunx eſt nomẽ cõmunis generis. ⁊ ſignificat tam viꝝ ꝙ̃ mulierem. q2 vterqꝫ illoꝝ ꝯiũgitur alteri. Item meſſias eſt nomen hebraicum. ⁊ ponitur pro chriſto.

Tuqꝫ in terra poſitus gloriam conſpexiſti filij dei.

Que ſolum ſanctis in vita creditur contuenda eſſe perenni.

Te xp̃s in cruce triũphans matri ſue dedit cuſtodem

Ut virgo virginem ſeruares atqꝫ curam ſuppeditares.

¶ Hic iam autor ꝯmendat ſanctum ioannem penes quaſdaꝫ ſpeciales dignitates. Scđo penes quedam miracula et virtutes. Secunda ibi (tu te carcere ⁊c̃.) Dicens primo ſic (qꝫ) pro et (tu) ioannes (poſitus). i. exñs (in terra conſpexiſti). i. vidiſti (gloriam filij dei. que) ſcꝫ gloria (creditur eſſe contuenda) id eſt vidẽda (ſolum ſanctis in perenni vita) id eſt in eter na vita regni celorum. et (chriſtus triũphans) id eſt per mortem ſuam ſu perans et deſtruens mortem noſtram eternam (in cruce dedit te cuſto-dem) id eſt tutorem (matri ſue. vt tu virgo) ſcꝫ exiſtens (ſeruares) id ẽ in cuſtodia teneres (virginem) ſcꝫ mariam (atqꝫ ſuppeditares) id eſt submi niſtrares (curam) id eſt debitam prouiſionem.

¶ Notandum in littera duo tanguntur. Primo reuelatio diuina. cuꝫ dicitur ꝯſpexiſti gloriã dei. ⁊ de tali reuelatione dictũ eſt in materia prece denti. tamen addit aliquid in littera ꝙ nullus homo mortalis in hoc mũ

do poteſt tantam gloriam videre nec intelligere. ergo dicit phs ſcdo me taphyſice. ſicut ſe habet oculus nocticoracis ad lumen ſolis. ſic ſe habet intellectus noſter ad ea que ſunt manifeſtiſſima in natura. Scdo tāgitur in lrā matris ꝯmiſſio cū dicit. xps in cruce. Vñ qñ dñs pependit in cruce vidēs matrē vͥginē Mariam nimis triſtē ⁊ carentē ſolatio. dixit ad eā mulier ecce filius tuus. Deinde vidit diſcipulū quē diligebat ſcꝫ Joannem. cui dixit. ecce mater tua. Hic q̄ritur q̄re xps dixit mulier ⁊ nō virgo vel mater. Reſpōdēt doctores ꝙ xps dixit mulier ⁊ non virgo vt mitigaret caſtitatē ⁊ triſtitiā beate virginis. qꝛ ſi virgo dixiſſet. plurium bonorū recordata fuiſſet. que ab ipſo recepit. ⁊ ſic ampliori dolore fuiſſet aggrauata. Dicit eñ beat⁹ Aug⁹. xps dixit mulier ⁊ nō vͥgo. ne iudei blaſphemiā in p̄ntia beate virginis excitarent. qꝛ nec hodierna die credunt xpm de virgine natū. Scdo q̄ritur. q̄re xps nō dixit mater. Dicūt doctores ꝙ fecit ꝓpterea vt ipſa tanto plenius in cuſtodia beati ioānis ꝯfidere deberet. Sꝫ btūs Aug⁹. dicit ꝙ xps dixit mulier ⁊ non mater ꝓpterea reſpectu relatōnis. qꝛ in ꝓximo fuit ⁊ in ꝓpinquo vt filiatio extingueretur. Sic et maternitas. qꝛ deſtructo vno relatiuoꝝ deſtruitur ⁊ reliquū. vt patet per phm in p̄dicamētis. Tertio q̄rit. q̄re xps ꝯmēdauit beatā virginem beato Joanni ⁊ non alteri apl̄o. Dicit btūs Ber. hoc fuiſſe factum duab⁹ de cauſis. Primo ratione magne dilectionis. qꝛ xps dilexit beatum ioannem p̄re oībus alijs apoſtolis. Secūdo ꝓpter integritatem virginitatis. qꝛ decuit ⁊ fuit notus pontificib⁹ ⁊ p̄ncipib⁹ ſacerdotum. ſic ꝙ nullus auderet agere ꝯtra eum. ergo ꝯmēdauit ei beatam virginem. vt eam ab infeſtatione iudeorum poſſet conſeruare. Et illa ratio legitur in paſſione domini. Et hic diſcipulus erat notus pontificibus.

Pro declaratione terminoꝝ nota. Conſpicio eſt verbum tranſitiuū et cōpoſitū a con ⁊ ſpecio. ꝑ mutationē e in i. cauſa euphonie. Itē ſuppedito tria ſignificat. vñ. Subiūgo peſſundo deſignat ſuppeditoq; miniſtro. Ʋꝫ tñ Hugui. Eſt elimāda eorū fatuitas q̄ ponūt hoc vͥbū ꝑ peſſūdare.

Tu te carcere flagriſq; fract⁹ teſtimonio ꝑ chriſti es gauiſus

Idē mortuos ſuſcitas in quā ieſu nomie venenū forte vincis

Tibi ſummus tacitum ceteris verbum ſuum pater reuelat.

Hic autor ꝯmendat ſanctum ioannē penes quedam miracula ⁊ penes quaſdam virtutes. ⁊ ſunt quattuor ꝑ ordinē. in q̄b⁹ beatus ioānes ꝯmendatur. Primo in penaꝝ paſſione. Scdo in mortuoꝝ reſuſcitatione. Tertio in veneni ſūptione. Quarto in p̄dicatōis ꝯſtātia. Cōſtrue O ioānes (Tu te) id eſt tu met (fractus). i. punitus carcere (q;) pro et (flagris). i. incendijs feruentis olei (es gauiſus) id eſt letatus (pro teſtimonio xpi) a quo fuiſti miſſus apoſtolus vt predicares apud epheſum. et tu (idē) ſcꝫ Joannes (ſuſcitas) id eſt reſurgere facis (mortuos) ⁊ tu (vincis). i. ſuperas ſine nocumēto (forte venenū). ſ. datū in potu (in noīe ieſu) ꝑ cui⁹ ſignū crucis. ſ. muniēs illeſus euaſiſti. o ioānes (ſūm⁹ pater). i. omps deus

pater (reuelat) .i. manifeſtat tibi (ſuū tacitū v̄bū) .i. ſecretū filiū (ceterꝫ)
id eſt p̄ceterꝫ. ¶ Notādū cū be. Johes iā incepiſſet p̄dicare ꝛ fama ei⁹
iā creſceret ꝑ vniuerſum orbē Domician⁹ imꝑatoꝛ petijt eū adduci ꝛ po
ni in doliū feruētꝫ olei. ſꝫ ip̄e ſctūs Johes ꝯfidēter credēs in dn̄o illeſus
exiuit Itē nota legit̄ in actib⁹ apl'oꝝ. ꝙ be. Johes ꝓpter v̄bū p̄dicatōis
fuit miſſus in exiliū in q̄ndā inſulā ſcꝫ Pathmos vbi manens ſuſtinuit
varia ꝛ diuerſa opprobria ꝛ magnas penurias virilit̄ ꝛ ꝯſtant̄ Itē nota
q̄n be. Johes reuerſus fuit ab exilio coact⁹ fuit fortiſſimū venenū aſſume
re. ſꝫ ꝯfidens in dn̄o fecit ſignū crucis. ꝛ venenū ſumpſit ꝛ ſic illeſus eua
ſit. ꝛ hoc eſt qd̄ dr̄ lr̄a. Venenū forte vicit. Itē btūs Johes etiā cōmē
dat̄ ex ei⁹ ſpeāli p̄dicatōe Ip̄e em̄ ex q̄dā p̄rogatiua ꝛ reuelatōne patris
myſteriū dei cognouit. qd̄ ſcꝫ myſteriū incognitū erat humane rōni. ꝛ qd̄
myſteriū nemo vidit vnq̄ꝫ nec audiuit Sꝫ de⁹ glioſus iſtd̄ btō Johi re
uelauit. vn̄ in p̄ma cano. p̄° ca. dixit. qd̄ vidim⁹ ꝛ audiuim⁹ hoc teſtamur
et de v̄bo vite annūciam⁹ vobis. ḡ dr̄ in li. Apo. q̄ ē liber reuelatiōis ieſu
xp̄i quā dedit ſcō iohi vt palā faceret ſeruis ſuis. Itē legit̄ in paſſionali
q̄n be. Johes reuerſus fuit ab exilio Truſiana (q̄ erat mulier religioſa)
fuit mortua ꝛ ferebat̄ ad ſepulchꝝ. q̄b⁹ ſcūs iohes obuiauit iuſſitq̄ꝫ phe-
retrū deponi ꝛ corp⁹ diſſolui. ꝛ truſianā a morte ſuſcitauit. nā ip̄a in vita
ſua magno deſiderio deſiderauit beatū iohem videre. ſꝫ hoc ē ꝙ viua p̄us
nō potuit ꝑficere hoc poſt reſurrectōem ꝯſtanter impleuit

¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota. dr̄ in lr̄a tute qd̄ p̄t vno mō ꝯſiderari
vt vna dictio aduerbial'. ꝛ tūc idē ē ꝙ ſecure. ꝛ deſcēdit a noīe tut⁹. Alio°
p̄t ꝯſiderari ꝓut ſunt due dictōnes. tūc lr̄a exponit̄ ſic (tu te) .i. tu met ſcꝫ
iohes (es gauiſus) ſcꝫ ꝙ es (fract⁹) .i. debilitat⁹ (carcere) .i. in ergaſculo
(q̄ꝫ) ꝑ et (flagris) .i. incēdijs feruētꝫ olei ꝛc̄. Itē carcer ē nomē maſ. ge.
et dr̄ q̄ſi carnē torquēs Itē idē ē ꝓnomē relatīm idēptitatꝫ ſubē mobile ꝑ
tria genera ꝛ ꝑ duas termiatōes. vt hic ꝛ h̄ idē ꝛ hec eadē Itē ceterꝫ eſt
nomē pl'is nūeri tm̄ mobile. vt hi ceteri he cetere hec cetera. ꝛ ſtꝫ tria taliū
vn̄ Infera vl' ſupera vl' cetera dic tria tm̄ Adiectiuari ſꝫ voce carētia p̄mi

¶ Tu nos omnes precibus ſedulis apud deum ſemper cō-
menda Joannes chriſti chare.

¶ Hic iā autoꝛ dirigit petitōes ad be. iohem di. O (iohes chare xp̄i) .i.
amabilis xp̄o (tu cōmēda ſp̄) .i. cōmitte (nos oēs apud deū. ſedul' p̄cib⁹)
id ē frequētib⁹ orōnib⁹ ¶ Notandū autoꝛ dirigit petitōem ad be. iohem
triplici de cā Primo rōe mirifice oꝑatōis. qꝛ venenū forte vicit ꝛc̄. Scd̄o
penes q̄ndā dignitatē p̄rogatiuā. qꝛ xp̄s in cruce matrē ſuā ip̄i cōmenda-
uit. vn̄ potēs eſt nos deo tanq̄ꝫ ſuo dilectiſſimo cōmēdare. Tercio ꝓpter
nois interp̄tatōem. nā Johes q̄ſi gr̄a dei interp̄tat̄. cū ḡ ip̄e ſit gr̄a po-
tens ē nos ducere ad grām ꝛ xp̄o cōmēdare Quarta cā p̄t addi rōe ma-
gne iuſticie. qꝛ iuſtus fuit ſmone ꝛ oꝑe. vn̄ Jacobi. v. Multū em̄ valet
dep̄catio iuſti aſſidua Itē nota dn̄s triplicē familiaritatē oſtēdit beato
iohi Primo generalē. ſcꝫ ꝙ ip̄m ad eccleſiā ſumpſit cū alijs apl'is Scd̄o

familiaritatē ſpēalē. q2 ipm ex vno latere ⁊ petrū ī alio ſedere fecit Tercio
ſingularē. q2 ſup̄ pect⁹ ꝓpriū ipm recūbere fecit a q̊ maieſtatē diuinā ⁊ plu
ra ꝯtingētia cognouit. ꝓpter qđ dict⁹ ē ſacriſta dei Itē nota. dictū ē ꝙ
debem⁹ dirigere p̄ces nr̄as ad ſctm̄ Joh. cā ꝯtinue ſeu intime dilectōnis
quā xp̄s habuit ad eū ⁊ ecōuerſo Pro q̊ ſciendū ꝙ xij. ſunt grad⁹ ꝟtu/
tum in q̊b9 ſcūs iohēs videbat vitā cōplere rōne q̊ꝝ debem⁹ merito dili
gere ipm ⁊ quēlibet vl̄iter viuentē in ꝟtutib9 Prim⁹ grad⁹ vt in deū cre/
dam⁹ q̄ ē vn⁹ in eſſentia ⁊ trin⁹ in pſonis Scđs eſt baptiſm⁹. vn̄ baptiſ
mus ē triplex. ſ. flāminis ⁊ fluminis ⁊ ſanguinis. vt pz in ſumma Ray/
mundi. Tercius grad⁹ vt ꝯtinentiā habeam⁹ a fornicatōe Quart⁹ gra/
dus eſt. vt ab auaricia nos caueam⁹. Quintus grad⁹ ē. vt a gula ꝯſtrin/
gamus nos Sext⁹. vt penitentiā agam⁹. vn̄ Gaudiū eſt angelis dei ſup
vno peccatore penitentiā agente Septim⁹ eſt. vt in bonis operib9 pſe/
uerantiā habeam⁹ Octauus. vt hoſpitalitatē amem⁹ Nonus vt volū/
tatē dei in faciendis q̄ramus ⁊ eā ope cōpleam⁹ Decimus. vt volūtatē
in nō faciendis nō q̄ramus ſ3 euitem⁹ Undecim⁹. vt charitatē ⁊ dilectō
nem inimicis impendam⁹ Duodecim⁹. vt cuſtodiēdis curā adhibeam⁹
Itē autor đr. ſedulis p̄cib9 ⁊c̄. hoc etiā poſſet declarari p phm p⁹ eth.
vbi đr Una hirundo nō facit ver .i. tp̄s vernale. ſed multe. ſic etiam vna
oratio vel dep̄catio nō reddit deo patri aliquem peccatorē gratū. ſ3 multe
Item ſedulus eſt nomē adiectm̄ tm̄ mobile. ⁊ eſt idem qđ continuus.
Inde ſedule aduerbium. id eſt continue

V Erbū dei de deo natū. quod nec factum nec creatu3
venit de celeſtibus. Hoc vidit. hoc attractauit. hoc
de celo reſerauit Joannes hominibus.

Iſtud eſt canticū aliud qđ cantat̄ ob laudē ⁊ honorē ſancti iohis. in q̊
q̄dē cantico innuunt̄ dignitates ⁊ miracula ſcti iohis. Et diuidit̄ in tres
ptes p̄ncipales In p̄ma pte cōmēdat ſctm̄ iohem penes viſionē quā ha
buit ex reuelatōe diuia In ſcđa cōmēdat eū penes q̄dā miracula In ter
cia penes ſubtilitatē euāgelizandi. ſcđa ibi. Haurit virus. tercia ibi. Uo
lat auis Prima ps adhuc diuidit̄ in tres ptes In p̄ma autor cōmendat
be. Johem rōne viſionis. ſcđo rōne viſionis p̄mitiue ⁊ euāgelizādi. tercio
rōne cuſtodie btē ꝟginis. ſcđa ibi. Inter illos p̄mitiuos. tercia ibi Iſte cu
ſtos ꝟginis. di. (Johes) ſc3 euāgeliſta (vidit) ſc3 dū recūberet in pecto/
re dn̄i (ꝟbū). i. filiū dei (natū). i. genitū eterna generatōe (de deo). i. de pa
tre (qđ) ſc3 verbū (nec factū) q2 factio đt mutatōem (nec creatū) q2 crea
tio đt inceptōem. q̄ duo deo ꝯuenire nō pn̄t (venit). ſ. in hūc mūdū (de ce
leſtib9. hoc) in q̊ꝝ verbū (iohes vidit. ⁊ hoc) ſc3 ꝟbū (attractauit). i. men/
te reuoluit. ⁊ (reſerauit). i. manifeſtauit (hoc) ſc3 ꝟbū (hoīb9) in hoc ſecu/
lo (de celo). i. de celeſti eruditōe. ¶ Notandū in hac ſnīa btūs iohes tri
pliciter cōmendat̄ Primo in ſubtilitate viſionis. q̄ reſcribit̄ in Apo. iiij. ca.
Ecce ego iohes vidi oſtiū apt̄ū in celo. ⁊ iteꝝ Uidi angelū deſcendentē
ab ortu ſolis habētē ſignum dei viui. Glo. p angelum deſcendentem xp̄m

Intelligit̃ q̃ dr angelus magni ꝯſilij. deſcendentē .ſ. ab ortu ſolis. i. natū de ꝟgine habentē ſignū dei viui .i. eq̃litatē dei patris. vñ in ſymbolo Athanaſij Qualis pater talis filius talis ſpũſſanctus. g̃ dt in l̃ra. nec factum nec creatū. ſed natū. vñ in eodē ſymbolo. Fili⁹ a patre ſolo eſt nō factus nec creatus nec genit⁹. Vel ſic Habentē ſignū dei viui. i. dona ſpũſſancti vñ in Apo. Vidi angelū dei habentē ſeptē cornua. i. ſeptē dona ſpũſſancti

Scđo bt. iohes cōmēdat̃ in ſubtilitate cognitōnis. vñ ſcribit̃ Apo. iiij. Et ecce aĩalia plena oculis añ ꝛ retro Vñ ꝑ aĩalia intelligunt̃ euãgeliſte. ꝑ plenitudinē vero oculoꝝ intelligit̃ facta cognitio Pro q̃ vlterius nota ſanctus iohes quadruplicē habuit plenitudinē Primo habuit plenitudinem diſcretōis in cognoſcendo. vñ Grego. Et impleuit eum dñs ſpũ ſapientie ꝛ intellectus Scđo habuit plenitudinē affectōnis ꝛ deſiderij. vñ p̃s. Concupiuit aĩa mea deſiderare iuſtificatōnes tuas in omi tpe. ꝛ ergo nō fuit fraudat⁹ a deſiderio ſuo Tercio habuit plenitudinē p̄dicatōis vnde canit ſancta mater eccleſia In medio eccleſie aperuit os eius ꝛc̃. Et alibi. poſuit os meum vt gladium acutum Quarto habuit plenitudinez virtutum in opatōne. vnde p̃s. Ibant de virtute in virtutem. ꝛ alibi Et veſtimenta eius ſicut nix dealbabunt̃. quid per albedinē veſtium niſi puritas ꝯſcientie ꝛ ſanctitas vite intelligitur Tercio ſanctus iohes cōmendatur in ſubtilitate euangelizandi, ꝛ de tali infra dicetur.

Itē nota. autor dt in l̃ra. nec factū nec creatū. vñ entia ſunt duplicia. q̃dam eterna ꝛ q̃dã p̄ncipiata. Ens eternū. vt de⁹ glorioſus Sꝫ p̄ncipiata ſunt duplicia. q̃dã ingrediunt̃ in eē ꝑ generatōem. ꝛ iſta corrūpunt̃ per ſua ꝯtraria Alia ſunt entia q̃ ingrediunt̃ in eſſe ꝑ creatōem ꝛ iſta ſunt ꝑpetua a parte poſt. ſed nō a ꝑte añ. ſicut angeli ꝛ intelligentie. ergo dt autor Nec factū nec creatū. q. d. filius dei. nec habet eſſe ꝑ factōnem nec per creatōnem Item attracto as eſt verbum frequentatiuū ab illo verbo attraho Item natum eſt ꝑticipium deſcendens a verbo naſcor Item celum dr a verbo celo as. id eſt tegere. q2 celum tegit omnia

¶ Inter illos primitiuos veros veri fontis riuos iohannes exilijt. Toti mundo propinare nectar illud ſalutare quod de throno prodijt.

Hic iã autor cōmendat ſctm̄ iohem rōne p̄mitiue viſionis ꝛ euangelizandi Et diuidit̃ in duas ꝑtes. primo facit qđ dictum eſt. ſcđo declarat quaſdam alias virtuoſas viſiones. ſcđm ibi. Celum tranſit. Et vult ꝙ (Joannes) ſ. euangeliſta (exilijt) id eſt prodijt (inter illos veros p̄mitiuos riuos) id eſt p̄mos ſcriptores ꝛ euangeliſtas (veri fontis) id eſt xp̄i exilijt inquam (propinare) id eſt prebere (toti mundo. illud ſalutare nectar) id eſt ſalutiferam doctrinam euangelij (quod prodijt) id eſt exiuit. (de throno) id eſt de celo ¶ Notandum ex iſta littera etiam habetur ꝙ beatus Joannes euangeliſta ꝯſcripſit euangelia de maieſtate ꝛ diuinitate dei. ꝛ propterea ip̄e deſcribitur in figura aquile. quia nullus euãgeliſtaꝝ tam ꝓfunde potuit ſcribere de diuinitate dei ſicut ipſe. Secun

do nota ꝙ ſcūs iohes in hac ſnīa cōmēdaꝛ de vtilitate ſue p̄dicatōnis ꝛ doctrine. vñ de eo p̄t ſcribi qđ habeꝛ Judi. xiiij. Ecce examē apum erat in ore leonū. ꝛ fauus mellis. ꝑ iſtū leonem deſignaꝛ be. iohes q̇ habuit apis aculeos in ore. qñ de aſperitate extremi iudicij p̄dicauit. ſiue qñ in aſperi/tate ꝯtinētie ſuū ꝓpriū corpus caſtigauit. vñ habuit fauū mellis in ore qñ gloriā deitatꝫ ſiue diuinitatꝫ euāgelizādo manifeſtauit. ꝛ gloriā dei cunctis hoīb⁹ repromiſit Itē ad recōmēdatōez ſci iohis ſcribiꝛ ꝙ erāt q̄ttuor aīalia in ore diuerſa hn̄tia ramos in ore colūbe. mel in ore leonis. ſtaterē in ore piſcis. gladiū in ore filij hoīs. vñ be. iohes habuit iſta q̄ttuor in ore ſuo ſꝫm q̄ttuor ꝟtutes cardinales Eſt eīm ſcūs ioh. colūba ꝑ iuſticiā. leo ꝑ fortitudinē. piſcis ꝑ tꝑantiam. filius hoīs ꝑ prudentiā. vñ be. iohes ha/buit in ore doctrinā bone oꝑatōis. qđ intelligiꝛ ꝑ ramū Itē habuit doctrinā eterne retributōis. qđ intellligiꝛ ꝑ mel Itē habuit doctrinā humane redēptōis. qđ intelligiꝛ ꝑ ſtaterē Itē habuit doctrinā in ore extreme vl/tionis. qđ intelligiꝛ ꝑ gladiū. De p̄mo dr̄ Geñ. viij. portās ramū oliue virētib⁹ folijs in ore. ꝑ ramū intelligiꝛ op⁹ bonū. q̄ꝛ q̇ docet bñ oꝑari ramū virentē hꝫ in ore De ſcđo dr̄ hic examē apū. vñ in melle deſignaꝛ dulcedo vite eterne. vñ Grego. De ore prudentis ꝓcedit mel Itē in can. Fauus diſtil. la. eius Cū igiꝛ btūs iohes habuit in ore mel etiā habuit apes que pungūt ad eterne vite dulcedinē. vñ Grego. Qui affectōnem ꝓ veritate ſuſcipiūt illi dulcedine ꝟa ſatianꝛ De tercio in ſcriptura Mat. xvij. Piſcē q̇ (p̄mus aſcēderit) tolle ꝛ apto ei⁹ ore īuenies ſtaterē illū ſume ꝓ me ꝛ te vñ dr̄ glo. ꝙ añ paſſionē xp̄i tot⁹ mūd⁹ fuit tributari⁹ dyabolo. vñ Hiere. p̄nceps ꝓuinciaꝝ facta ē ſub tributo. Plenarie āt vnuſquiſqꝫ ſtaterē dare dꝫ ꝓ tributo. nō eīm alr̄ fuit qñ ad infernū dyabolo tanqꝫ cenſus oportuit p̄ſentari. ſꝫ xp̄s nos a tributo mortꝫ liberauit qñ in morte ſeip̄m ꝓ nobis incenſum dedit. vñ ſtater inuentus in ore piſcis eſt ip̄e xp̄s. qđ ſcūs Joh. ſufficienter p̄dicauit De quarto dr̄ in Apoc̄. Et de ore eius gladius ex vtraqꝫ ꝑte ſcindens. alibi Poſuit os meū vt gladium acutum.

¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota. Primitiu⁹ ē nomē adiectīm deriuatū a noīe p̄m⁹ Tūc dr̄ vlteri⁹ riuos ꝛ ꝑ riuos ītelligit ap̄l'os q̄ꝝ fons dr̄ xp̄s Itē exilio ē ꝟbū neutrale cōpoſitū ab ex ꝛ ſalio mutādo a in i. Itē nectar ē nomē neutri gn̄is tercie decli. ꝛ ſumiꝛ h ꝓ xp̄o. q̄ꝛ ſicut xp̄s dulcorat corda fideliū. ſic nectar ē dulcis pot⁹ ip̄ius lingue Itē ꝓdijt ē ꝟbū neutra/le q̄rte ꝯiuga. ꝛ dr̄ a ꝓ ꝛ eo. i. tranſeo. ꝛ interponiꝛ. d. cā euphonie

¶ Celum tranſit veri ſolis rotam vidit ibi totam mentis fi/gens aciē. Speculator ſpiritalis quaſi ſeraphin ſub alis dei videns faciem. Audiuit in giro ſedis ꝙ pſallant cum citha/redis quaterſeni proceres. De ſigillo trinitatis noſtro num/mo ciuitatis impreſſit caracteres

¶ ☞ Hic ſecundo autor conſequenter accedit ſiue regreditur

ad ꝯmendationẽ ſancti Joãnis ratione viſionis dicens. Sanctus ioannes (tranſit) ſcꝫ viſione ſua (celũ) in qua (vidit rotã). i. infinitã maieſtatẽ (veri ſolis). i. dei (figẽs). i. imprimẽs (ibi). ſ. in deo (totã aciẽ). i. ꝯtẽplationẽ ⁊ ſublimitatẽ (mẽtis) ⁊ ipſe ſanctꝰ Joãnes (ſpiritalis). i. ſpũalis (ſpeculatoꝛ). i. ꝯſideratoꝛ (vidẽs dei faciẽ). i. maieſtatẽ dei (q̃ſi ſub alis). i. velamĩe (ſeraphin). i. angeloꝝ. de iſta excelſa hierarchia (audiuit) etiã beatꝰ Joã. (in gyro). i. circulo (ſedis). ſ. diuine maieſtatis (ꝙ q̃ter ſeni ꝓceres). i. nobiles ſenes. ſ. vigintiq̃ttuoꝛ (pſallãt). i. decantẽt (cũ cytharedis). i. reliq̃s cãtoribꝫ laudẽ dei inceſſabilit̃ decãtãtibꝫ. de q̃ viſione btũs Joannes (impreſſit caracteres). i. figuras ſcribẽdo. ſ. euãgeliũ (nũmo nr̃o). i. imagini noſtre (ciuitatis). i. mẽtis. ⁊ h̃ (de ſigillo). i. ſecreto (trinitatis) Notandũ circa lr̃am b. Jo. in p̄nti ſnia ꝯmẽdat̃ tripl'r. Primo rõe viſionis. Secũdo rõe auditꝰ. Tertio rõe imp̄ſſionis ſigilli. Vñ in lr̃a tangit̃ duplex viſio quã ſcũs Jo. deſcribit in Apocal'. Primo vidit rotã vbi ſ͛m gloſam eternitas dei intelligit̃ ꝑ rotã. qꝛ ſicut rota ẽ rotũda ⁊ ꝓncipio ⁊ fine caret. ſic eternitas dei q̃ ꝑ rotã intelligit̃ caret ꝓncipio ⁊ fine. Vel ꝑ rotã intelligitur deſcriptio electoꝝ q̃ ſunt p̄deſtinati ad eternã vitam. Scd̃o vidit multitudinẽ angeloꝝ habẽtiũ alas q̃bꝫ tegebãt faciẽ dei. Vñ in Apocal'. Seraphin ſtabãt ſuper illud ſex ale vni ⁊ ſex ale alteri, Secũdo ꝯmẽdat̃ ſanctus Jo. rõne auditus. qꝛ audiuit. xxiiij. ſenioꝛes decãtare laudem dei. Vñ ſcribitur Apocal'. v. ꝙ. xxiiij. ſenioꝛes ceciderũt coꝛã agno hñtes ſinguli cytharas ⁊ phialas aureas plenas oꝛnamẽtoꝝ q̃ ſunt oꝛõnes ſctõꝝ et cãtabãt canticũ nouũ dicẽtes. dignꝰ es dñe accipere libꝝ ⁊ apire ſignacula eius qm̃ occiſus es ⁊ redemiſti nos in ſanguine tuo. Itẽ Apoca. iiij. dicitur. Vidi in circuitu ſedis ſedilia. xxiiij. ⁊ ſuꝑ thꝛonos ſedẽtes viginq̃ttuoꝛ ſenioꝛes circũamicti ſtolis albis ⁊ in capitibꝫ eoꝝ coꝛone auree. et audiui eos dicẽtes. Salus deo noſtro. Tertio ꝯmẽdat̃ beatus Jo. de ſigilli impreſſione. Vñ dñs ieſus xp̄s ꝓ nobis gerit ſignũ quiꝗ vulneꝝ coꝛdibꝫ noſtris fideliter im ꝓmẽdo. Unde in cãticis. Pone me vt ſignuꝫ ſuꝑ coꝛ tuũ ante imaginẽ ſiue ſigillũ. ⁊ tale beatus Jo. nobis imp̄ſſit cuꝫ nos verbis ſue doctrine infoꝛmauit. Unde Hiere. Verba mea q̃ſi ignis ardens ⁊ malleus ꝯterens petras. Unde dicit p h̃s ſcd̃o de aĩa. Actꝰ actiuoꝛũ ſunt in patiente bene diſpoſito. Si ergo aliquis voluerit recipere figuram de ſigillo trinitatis opoꝛtet vt diſponat coꝛ ſuum per deuotioneꝫ et ꝑ coꝛdis ꝯtritionem vt aptus fiat ad recipiendũ impreſſionem ſigilli. Vn de p̄s. Factum eſt coꝛ meum ſicut cera liqueſcens.

Pro declaratione terminoꝝ nota. figẽs eſt ꝑticipiũ deriuatũ a v̄bo figo is ere qd̃ eſt idẽ ꝙ firmiter ponere. Jñ fixus. i. firmꝰ Itẽ ſeraphin ẽ nomẽ neutri generis plr̃is nũeri ⁊ ſignificat choꝝ angeloꝝ. Itẽ ſeraphim ẽ maſculini generis ⁊ ſignificat quẽlibet angelũ in tali choꝛo. vñ. N choꝛus angelicus. m denotat angelus vnus. Item dicitur cytharedis ⁊ cytharedꝰ nomẽ maſculini generis ⁊ ſignificat aliquẽ cãtantẽ in cythara. Itẽ dicitur quater ſeni. i. quater ſex. Vñ ſenus a um ẽ nomẽ adiectiuũ deriuatũ a nomine ſex. Item ꝓceres dicũtur nobiles qui ſplendent in virtute dei. ⁊ eſt pluralis numeri tantũ. Item caracter eſt maſculini generis tertie declinationis et ſignificat ſignũ vel figuram alicui rei impreſſam.

De ſancto Joanne

Iſte cuſtos virginis archanum originis diuine myſterium ſcribens euangelium mundo demonſtrauit.

Hic autoꝛ cōmendat ſanctū Joannē ratione cuſtodie virginalis dicens (Iſte) ſcꝫ Joānes ſ^e exiſtēs (cuſtos virginis) ſcꝫ marie ſibi in cruce commiſſe a dn̄o. vel cuſtos ꝟginitatis ſcꝫ ꝓpꝛie. erat eñ virgo vſqꝫ ad moꝛtem (ſcribens euangeliū demonſtrauit) id eſt manifeſtauit (mundo) id eſt hominibꝫ (archanū myſterium) id eſt ſacrū ſecretum (diuine originis) id eſt emanationis perſonarum in diuinis.

Celi cui palacium xp̄s ſuum lilium filio tonitrui ſub amoꝛis mutui fide cōmendauit.

Et iſte eſt Joānes (cui xp̄s cōmendauit ſuū lilium) id eſt intimā matrē ſuam que eſt (palaciū) id eſt templū ⁊ habitaculum (celi) cōmendauit in quā ei tanqꝫ (filio tonitrui) id eſt altitonāti ⁊ alta canēti (ſub fide) ſcꝫ firmiſſima (mutui amoꝛis) qui erat inter mariam ⁊ Joannem.

¶ Notandū btūs Jo. dicitur filius tonitrui ꝓpter conſtantiā pꝛedicationis ⁊ ꝓpter eius altam pꝛedicationē. qꝛ ſicut tonitrus ab alto venit ſic ei⁹ pꝛedicatio. Vn̄ canit̄ vox tonitrui tui deus in rota ⁊c̄. vel dicit̄ vox tonitrui. qꝛ ꝯtra diuitias mūdi diſputauit ⁊ p̄dicauit. ſicut legit̄ in paſſionali qn̄ ſcūs Joānes ꝯtra diuitias mundi diſputaret. iuuenis qdā moꝛtuus efferebat̄ qui triginta diebꝫ habuit vxoꝛem. tūc amici illius moꝛtui ceciderunt ad pedes beati Joānis vt iſtū in noīe dn̄i ſuſcitaret. flente igit̄ populo beatus Joānes illum moꝛtuum ſuſcitauit. Unde ꝯtingebat eodē tp̄e ꝙ b. Joānes habuit circa ſe duos diſcipulos quos ꝯuertebat ad fidē et poſtea doluerūt vt oēm ſubſtantiam reliquiſſent et voluerūt ad gaudia mūdi redire. qbꝫ moꝛtuus ſuſcitat⁹ dixit. O miſeri vidi angelos veſtros flentes. demones vero gaudentes. ꝑdidiſtis eñ eterna palacia gēmis pꝛecioſis fabꝛicata. mirabilis claritatis ꝯtentiua copioſis epulis referta. delicijs plena. gaudijs doloꝛoſa. ⁊ in eternū ꝑmāſura. Similiter de inferno dixit illis ⁊ declarauit eis octo penas inferni q̄ ꝯtinētur in his metris

Vermes ⁊ tenebꝛe flagellum frigus et ignis. Demonis aſpectus ſcelerꝝ confuſio luctus. ¶ Pꝛo quo ſciendum. ꝙ in inferno ſunt vermes ꝯtinue homines rodentes. ideo dicit Eſa. ignis eoꝝ nō extinguet̄ nec vermis eorum moꝛitur. ⁊ ſic theologi dicūt ꝙ iſti vermes ſunt ꝓpꝛie conſciētie aīaꝝ in quibus ꝯgnoſcunt ꝙ iuſte ſunt damnati. Secunda pena ſunt vmbꝛe et tenebꝛe exterioꝛes. de quibus habetur in euāgelio. et per illas vmbꝛas intelligitur cecitas mentis. ſic ꝙ non poſſunt videre gaudia beatoꝛuꝫ de quibus ſunt excluſi. Tertia pena eſt flagellatio in ſingulis mēbꝛis et pꝛecipue in illo mēbꝛo cum quo grauius peccauerunt. Quarta pena eſt frigus intolerabile. qꝛ dicunt doctoꝛes ꝙ duo oppoſita ꝯtraria ſtant ſimul in inferno. ſ. maxima frigiditas ⁊ caliditas. ⁊ iō trāſibūt de aq̄s niuiū ad caloꝛem nimiū. vt dicit Job. Quinta pena eſt ignis incēſus qui non pōt extingui. vt dicit euangeliſta. Ligatis manibꝫ ⁊ pedibꝫ in ignem inextinguibilem eijciatis eū. vbi erit ſtridoꝛ dentiū et fletus oculoꝝ. Sexta pena eſt aſpectus demonum qui eſt ita hoꝛribilis ꝙ lingua humana non

poteſt eloqui. quia ſulphur et pix cū flamma ardente de ore ipſoꝝ ꝓcedūt Septima pena eſt ꝯfuſio ſcelerum. id eſt peccatoꝝ. quia ꝓpria peccata clamant ſuper eos. Octaua pena eſt luctus id eſt clamor quem indeſinenter faciunt. Omnibus iſtis penis auditis duo diſcipuli ceciderūt ad pedes ſancti Joannis rogantes vt miſericordiam ꝯſequerētur. quib⁹ dixit triginta diebus penitentiam agite et omnium virtutum gratiam accipietis ſi in fide ꝯſtanter volueritis permanere. quod ipſi fecerunt. ⁊ poſtmoduꝫ martyres effecti ſunt. Circa terminos nota. tonitrus tonitru et tonitruum idem ſignificant. ſcꝫ ſonum factum in nubibus. de vtroqꝫ patet in libro ſecūdo metheororum. ⁊ ponitur in neutro genere ſub ſecūda declinatione. Item mutuus a um. ē idem ꝙ viciſſitudinarius. Inde mutuo aduerbium id eſt viciſſim.

Haurit virus hic letale vbi corp⁹ virginale virt⁹ ſeruat fidei
Pena ſtupet ꝙ in pena ſit ioannes ſine pena bulientis olei

Hic autor ꝯmendat beatum ioannem ratione aliquorum miraculoꝝ. et diuiditur in quinqꝫ partes ſm ꝙ declarat quinqꝫ miracula. Primo dicēs ſic (hic) ioannes euangeliſta (haurit) id eſt bibit (virus) id eſt venenū (letale) id eſt mortiferum (vbi) id eſt in quo hauſtu (virtus) id eſt firmitas (fidei) ſue (ſeruat) id eſt conſeruat (corpus) ſcꝫ ſuum (virginale) id eſt incorruptum ⁊ caſtum (pena) id eſt ipſe punitor Domitian⁹ (ſtupet) id eſt miratur (ꝙ ioannes ſit in pena) id eſt doleo (bulientis olei) id eſt feruentis (ſine pena) id eſt dolore.

Hic naturis imperat vt et ſaxa transferat in decus gemmarū

Quo iubente riguit auri fuluū induit virgula ſiluarum.

(Hic) ſcꝫ ioannes (imperat naturis) ſcꝫ rerū (vt transferat) id eſt trāſformet (ſaxa) id eſt lapides (in decus gemmaꝝ) id eſt ſplendidas gemmas (quo) ſcꝫ ioanne (iubente) id eſt precipiente. illud (riguit) id eſt induratum eſt. et (virgula ſiluarum) id eſt virga lignea (induit fuluum) ſplendorem. ſcilicet (auri)

¶ Notandum circa lrām. in littera tanguntur tria miracula. Primū ē veneni aſſumptio. Scōm eſt feruentis olei euaſio. Tertiū eſt ſpecierū trāſmutatio. De primo legitur in paſſionali Cum beatus Joannes rediret ab exilio ⁊ verbū dei predicaret a ꝓconſule inuitabatur vt dijs immolaret qui dum renueret in carcerē mittebatur ⁊ venenū preparabatur. quo mediante ioānes interficeretur. qui dū guſtaſſet virtute dei coopante ſibi nō nocuit. ſed duos alios guſtantes interfecit. de quo infra dicetur qd̄ dū vidiſſet proconſul miſit epiſtolā ad Domitianum imperatorē in qua ſanctū ioannē magum ⁊ ſacrilegum. iudeoꝝ ꝯtemptorem et crucifixi cultorem nominauit. iuſſu igitur Domitiani romanā ducebatur vbi oēs capilli ei⁹ p deriſione abradebātur. ⁊ ante portaꝫ vrbis (que latina dicit̃) in doliū feruētis olei mittebat̃. nullū tn̄ dolorē ſenſit ſed illeſus exiuit. In

illo ergo loco a xp̄ianis eccleſia fabricabat᷑. ꝛ illa dies tanq̄ȝ dies ſui mar-
tyrij ſolenniſat᷑. ꝛ hoc tāgitur in ſcd̄a pte hui⁹ ſnie cū dr (pena ſtupet ꝛc̄.)
Sȝ ꝓ tertia pte ē ſciendū dū b. Joan. duos iuuenes ad fidē xp̄i conuer-
tit. ꝛ erogauerūt bona ſua paupibꝫ b. Joānē ſecuti ſunt. q̇ quadā die vi-
derūt ſuos ſubditos ꝛ ꝯgnatos p̄cioſis indumētis indutos ꝛ in vili pal-
lio ſe egētes ceperūt ꝯtriſtari. qd̄ cū b. Joā. ꝯſideraſſet ꝛ eos facie triſtes
vidiſſet. ꝟgas ꝛ lapides a littore marꝫ deferri iuſſit q̊s vel q̄s in aurū ꝛ in
gēmas ꝯuertit. dicens illis iuuenibꝫ. ite ꝛ redimite vobis terras q̄s ven-
didiſtis. qꝛ celeſtia p̄mia ꝑdidiſtis. Eſtote diuites tpaliter vt imppetu-
um mēdicetis. ꝛ ꝯtinue ſubiūxit. O ſtulti ꝛ praui ad credēdū nō videtis
et creditis ſi diuitias mūdi vellē acceptare oēs lapides et mōtes in purū
auꝝ virtute dei poſſem trāſmutare. ꝛ hoc ē qd̄ tangit tertia ps cū dicitur
(Hic naturis imperat) qd̄ ē ꝯtra naturales q̇ dicūt. ꝙ impoſſibile eſt ali-
quā ſpeciē tranſmutari in aliā. Veꝝ eſt virtute humana ꝛ finita. ſed ꝟtu-
te infinita ꝛ ſupnaturali ē poſſibile. Unde phs. Gaudent alchimiſte q̄m
ſpecies reꝝ tranſmutari nō poſſunt. Et ſtatim cū eis btūs Joan. ad locū
ꝑuenit vbi mortuū ſuſcitauit q̇ eis gaudia celoꝝ ꝛ tormēta dānatoꝝ enar-
rauit. quibꝫ auditis in fide ꝑmāſerūt vt dictū eſt in precedēti ſententia

Pro declaratione terminoꝝ nota. Haurio ſignificat ꝓprie aquā tra-
here de fonte. ꝛ eſt verbū quarte ꝯiugationis. ꝛ trāſmutatur hic ꝓ ſume-
re Et differūt haurio ꝛ aurio. vn̄⁹ Haurio fontis aquas hauſtus quoq̄ȝ
dicitur inde. Aurio ꝑcutiens auriga dicit᷑ inde. Haurio ſumit aq̄s. aurit
qui vulnerat hoſtes. Itē virus ē nomē neutri generis. ꝛ ſignificat ve-
nenū Itē letale dicit᷑ quaſi mortale. Vn̄ letū leti ē nomē neutri generis
ſubſtantiuū carens plurali numero. et ſic ſumit Catho. Linque metū le-
ti nam ſtultū eſt tēpore in omni. Qui mortem metuit amittit gaudia vi-
te. ꝛ ſ᷑cat mortē. In̄ letatus. i. mortuus. Inde hic ꝛ hec letalis ꝛ h̄ letale.
Itē nota. in ſecūdo verſu ponit᷑ ter pena. Primo em̄ ſ᷑cat penā inferen-
tem. ſ. domicianū. Scd̄o ſ᷑cat penaꝝ inſtrumentū. ſ. feruens oleum. Ter-
tio ponitur ꝓprie ꝓut ſ᷑cat dolorem. Itē buliens eſt ꝑticipium hui⁹ ver-
bi bulio. ꝛ differūt inter ſe bulio blictro ꝛ biblio. vn̄⁹. Olla bulit. vinū bi-
blit. ceruiſia blictrit. Itē fuluus a um. idem eſt ꝙ ſplendidus ꝛ ſignifi-
cat ꝓprie ſplendorem metallorum.

**Hic infernū reſerat. morti iubet vt referat quos venenū ſtra-
uit. Obſtruit qd̄ ebeon cherintus et marcion ꝑfide latrauit.**

Hic autor declarat mirabilia a btō Jo. facta ꝛ dicit Hic Jo. (reſerat)
. i. apit ſiue recludit (infernū) in quo erāt. ꝛ (iubet) id ē precipit ſcȝ p̄dican-
do rectā fidem ſcȝ diuina virtute (morti vt referat). i. reducat ſcȝ eos (q̊s
venenū ſtrauit) id eſt interfecit (et obſtruit) id eſt deſtruit ſᵉ illud (qd̄ ebe-
on cherint⁹ ꝛ marcion) qui fuerūt tres heretici (latrauit) inſtar canis cla-
mauit ſcȝ quilibet eorum (perfide) id eſt contra fidem.

¶ Notandum in primo verſu diſtinctim tanguntur tria. ſcȝ inferni reſe-
ratio mortis obediencia ꝛ mortuorum reſuſcitatio. de p̄mo dicitur in lit-
tera (hic infernū reſerat) qd̄ tamē eſt ꝯtra iura infernorū. qꝛ ex ſacra ſcrip-

tura habemus ꝙ in inferno nulla eſt redẽptio. Sꝫ ſanctus ioãnes illos iu
uenes veneno interfectos ⁊ damnationi deputatos liberauit. ⁊ illas aĩas
corporibꝫ ſuis reddebat. qđ ꝓ magno miraculo reputatur. De ſcđo đr in
ps. Nũquid mortuis facies mirabilia aut medici ſuſcitabũt et ꝯfitebun
tur tibi. qꝛ dicit̃ ꝙ poſt reſurrectionẽ xp̃i mors tantã habuit poteſtatẽ. vt
raptos ⁊ morti deditos reddere nõ haberet. tñ beatus ioãnes virtute di/
uina morti precepit vt duos iuuenes iam raptos redderet. qđ miraculũ
videt̃ eſſe ꝯtra phm in poſtp̃dicamẽtis vbi dicit̃ impoſſibile ẽ a ꝓuatione
venire in habitũ. quaſi dicat. impoſſibile ẽ ſm curſum naturalem reueni/
re de morte ad vitam. De tertio legitur in paſſionali. Poſtq̃ beatus ioan
nes venenũ guſtauit ⁊ illeſus euaſit. procõſul eſtimauit hoc venenũ non
fuiſſe ſatis efficax duobꝫ iuuenibꝫ dedit guſtandũ. qui dũ guſtaſſent mor
tui ſunt quos beatus ioãnes a morte reſuſcitauit. Et hoc fecit duplici de
cauſa. Primo ne ſanctus ioãnes videret̃ eſſe cauſa mortis ipſoꝝ. qꝛ ꝓpt̃
euaſionem ſuam ipſi fuerũt veneno interfecti. Secũdo vt fides catholica
ꝑ eoꝝ reſurrectionẽ ꝯfortaretur. Item nota dum beatus ioannes venit
epheſum inuenit q̃ſdã hereticos q̇ fecerũt ſe tanq̃ ꝓ̇ncipes honorari. ſcꝫ
ebeon cherintũ ⁊ marteon. ab ebeon dicti ſunt heretici ebeonite ſic nũcupa
ti a pauꝑtate. xp̃m eñ ꝑfectũ viꝝ ⁊ iuſtũ putant. Unde ꝯpetenter tales
ebeonite a pauꝑtate intelligentie ſunt appellati. vt vult Iſiđ. in lib. ethy.
Hi eñ ſemiiudei ſunt. ⁊ ita tenẽt euangeliũ vt legem carnaliter ſeruent.
Sed aliȷ̃ cherinthei q̇dam heretici a cherintho nuncupati venerunt. hi in
ter cetera circũciſionẽ obſeruant ⁊ poſt mille annos in voluptate carnis
futura predicant. Sed a marteon q̇dam heretici marteoniſte ſunt appella
ti. q̇ cerdonis dogmata ſecuti alteꝝ bonũ alteꝝ iuſtum deum aſſerunt tã/
q̃ duo ꝓ̇ncipia creatoris et bonitatis. illi heretici plura idola ad ſacrifican
dum ſtatuerunt. que ſanctus ioãnes deſtruxit. immo demones incluſos
ad hoc coegit ꝙ omnia idola in partes minutiſſimas confregerunt.
Circa litterã nota. ebeon cherinthꝰ ⁊ marteon ſunt ꝓpria noĩa hereticoꝝ.
quoꝝ vnũ ẽ ſcđe declinatiõis ⁊ alia duo tertie. Itẽ ſtrauit idẽ eſt qđ in/
terfecit. Unñ ſterno ẽ verbũ trãſitiuũ ⁊ ſcat plura. vñ Sternitur equiuo
ce mare lectus aſellus et hoſtis. Sꝫ perfide eſt aduerbium qualitatis

Uolat auis ſine meta ꝙ nec vates nec propheta euolauit altius. Tam implenda q̃ impleta nunq̃ vidit tot ſecreta purus homo purius.

Hic autor ꝯmẽdat ioannẽ de viſione ⁊ reuelatione diuine maieſtatꝫ Et
diuiditur in duas partes. in prima facit qđ dictũ eſt. in ſecunda dirigit pe
titionẽ ad beatũ ioannẽ. Secunda ibi dic dilecte ⁊c̃. Prima pars adhuc
diuiditur in duas ꝑtes. In prima ꝯmendat beatum ioannẽ rõe viſionis
In ſecũda rõne celeſtis annũciationis. Scđa ibi. ſpõſus rubra veſte ⁊c̃.
Dicens primo ſic. Joannes euangeliſta. ſ. exñs (auis) cõꝑatur eñ aquile
(volat) ſcꝫ ingenio ſuo (ſine meta). i. termino (ꝙ nec vates). i. gẽtilis ꝑhs
vel ſacerdos (nec propheta) ſcꝫ iudeoꝝ (euolauit altius) q̃ ipſe (nũq̃ ho
mo purus) qđ dicitur ꝓpter xp̃m q̇ nõ fuit purus homo. ſꝫ et deꝰ (vidit

purius).i.minꝰ ꝑmixte(tã implenda).i.futura(ꝗ̃ impleta).i. preterita
¶ Notãdũ ꝙ aq̃la eſt q̃dã auis altiſſimi volatꝰ. vt habetur in paruis na
turalibꝫ.ita ꝙ nulla auis põt ſe altiori volatu ad celu erigere ꝗ̃ aq̃la.q̃re
ſauctꝰ ioãnes merito aſſilat̃ aq̃le.q2 nullus euãgeliſtaꝝ tã ꝓfunde in dei
tate ꝯſcripſit ſicut ipſe. Etiã btũs ioãnes aſſilat̃ aq̃le ꝓpter magnã chari
tatem quã deus habuit ad ſanctũ ioãnẽ.vñ ſꝫm pħm nullũ volatile tã ar
denter amat fetũ ſuũ ſicut aq̃la.⁊ ſic etiã inter oẽs ſanctos nullꝰ fuit deo
ita dilectus ſicut btũs ioãnes. Vñ ꝯmẽdatio ipſius legitur quarto libro
ſcholaſtice hyſtorie.ꝙ btũs ioãnes quẽdã iuuenẽ pulcrũ ⁊ ferocẽ ꝯuerte
bat ⁊ eũ cuidã ep̃o ſub depoſiti noie ꝯmendauit. Poſt aliq̃d tp̃s iuuenis
derelinquẽs ep̃m factus ẽ ꝑnceps latronũ. Poſtea btũs ioãnes rediens
ad ep̃m depoſitũ ſuũ req̃ſiuit. Ep̃s intellexit ſe pecuniã ſeruandã recepiſ
ſe.⁊ vehemẽter obſtupuit. Cui btũs ioãnes ait. Juuenẽ iſtũ repeto quẽ
tibi ſummo ſtudio ꝯmiſi. Cui ep̃s ingemiſcẽs ait.mortuus ẽ. Cui beatꝰ
ioãnes.qua morte obijt. Rñdit.morte aĩe xp̃o mortuus eſt. Quo audito
ap̃ls grauiter dolens equũ aſcẽdit viſitans locũ vbi iuuenis cũ latronibꝫ
eſſet. Juuenis vero vidẽs beatũ ioãnẽ velociter fugit. Cui beatꝰ ioãnes
dixit exclamãdo.fili vt q̃d fugis.ne timeas fili q2 ꝓ te xp̃o rationẽ reddã
et certe ꝓ te libẽter moriar.ſicut xp̃s ꝓ nobis mortuus eſt.reuertere g̊ q2
deus miſit me vt te ad fidẽ vocarẽ. Q̃d audiẽs iuuenis ꝯpunctus ẽ cor
de ⁊ cũ fletu redijt.⁊ orante ꝓ eo ap̃lo veniã impetrauit. Jtẽ notanter
dicit̃ in littera.purus homo ꝓpter xp̃m in quo nõ erat pura humanitas.
ſed deitas hũanitati ꝯiũcta.q̃ etiã tã ſecreta ⁊ multa maiora cognouit.
Pro terminis ẽ ſciẽdũ.vates ẽ nomẽ tertie declinationis cõis gñis de
riuatũ a ꝟbo deponẽtali vaticinor aris.q̃d ſ̄cat futura p̄dicare. Sꝫ altiꝰ
eſt aduerbiũ ꝯꝑãdi ꝯꝑatiui gradꝰ. Jtẽ iplẽda ⁊ ipleta ſũt ꝑticipia huiꝰ
verbi ipleor. Sꝫ tot ẽ nomẽ indeclinabile ois gñis pluralis numeri tãtũ.

Sponſus rubra veſte tectus. viſus et nõ intellectus redit ad palacium. Aquilam ezechielis ſponſe miſitq3 de celis referre miſterium.

¶ Hic au.ꝯmẽdat beatũ ioannẽ rõe cuiuſdã annũciatiõis ⁊ introducit
aliq̃liter materiã aſcẽſionis xp̃i.⁊ dicit(Spõſus).i.xp̃s q̃ eſt ſponſus ec
cleſie catholice(tectus).i.amictus(veſte rubra).i.rubea ꝑ aſꝑſionem ſan
guinis ſui p̄cioſi(viſus).ſ.ab angelis vel ab hoibꝫ(⁊ nõ intellectus) idẽ
cognitꝰ ab eis(redit).ſ.ꝑ aſcenſionem ſuã(ad palaciũ)ſcꝫ celi(q3) pro et
(miſit ſponſe)ſcꝫ ſue eccleſie orthodoxe(aq̃lã ezechielis).i.ſanctũ ioãnẽ
(de celis referre myſteriũ)ſcꝫ aſcẽſionis ſue. Notandũ ꝙ in lr̃a d2 ſpõ
ſus rubra veſte ⁊c̃.vbi nota q̃ñ xp̃s aſcendit in celũ cũ multitudine ange
loꝝ etiã cũ magna preda hoĩm aſcendit.vñ p̃s. Aſcendiſti in altũ. cepiſti
captiuitatẽ. Jn tali aſcẽſione ſpõſus fuit tectus rubra veſte.q2 rubꝝ fuit
indumentũ eius,de quo dicetur infra. Etiam minores angeli fecerũt in
terrogationẽ a maioribꝫ dicẽtes. Quis eſt iſte qui venit de edon tinctus
veſtibus de boſra. Vbi d2 gloſa ꝙ quidã angeli non intellexerunt plene
myſteriũ incarnationis.paſſionis ⁊ reſurrectionis xp̃i. Cũ eñ videbant

xp̄m potēter aſcēdere admirātes dixerūt. q̇s eſt iſte q̄ venit de edon. Sꝫ Dyoni. in li. celeſtis hierarchie vult dicere ꝙ xp̄o aſcēdēte tres queſtiōes ab angelis facte ſunt. Primā fecerūt angeli maiores inter ſe dicētes q̇s eſt iſte q̄ venit de edon admiratiue. Scḋam ipſi fecerūt xp̄o aſcēdente. quare rubrū eſt indumētum tuū .i. corpus tuū ſanguine cruentatū. Illis xp̄s rn̄dit di. Torcular calcaui ſolus .i. ꝑ toto mūdo ſolus patiēs ſanguinem meū fudi. ⁊ hoc autor tangit in lr̄a cū dicit. Spōſus rubra veſte ⁊c̄. Terciam queſtionē fecerūt minores angeli maioribꝫ dicētes Quis eſt iſte rex glorie. q̇bꝫ maiores angeli dixerūt. Dn̄s xtutū ipſe ē rex glorie. Et ſtatim ſubiūxerūt. hic ē ille q̄ nō habet ſpeciē neqꝫ decorē infirmꝰ in ligno. fortꝭ in prelio. virilis in corpore. armatꝰ in p̄lio. fetidus in morte. pulcer in reſurrectione. cādidus ex virgine. rubicūdus in cruce. fuſcus in opprobrijs. in celo vero preclarus. Itē autor dicit in littera. aquilā ezechielis. q2 aliorum ꝓphetaꝝ ꝓphetias cognouit ⁊ toti mundo manifeſtauit.

¶ Circa litterā nota ꝙ rubra ē nomē fei generis. Itē tectus ē ꝑticipiū preteriti tp̄is a verbo tegor. Itē viſus ē preteritū a videor. Item referre eſt infinitiuus a refero. Sed myſterium eſt nomē neutri generis

Dic dilecte de dilecto qualis ſit et ex dilecto ſpōſus ſpōſe nūcia. Dic q̇s cibꝫ angelorū. q̄ ſint feſta ſupnorū de ſpōſi pſentia

Hic au. dirigit petitionē ad b. ioannē euangeliſtā dicēs O (dilecte) ioannes (dic) ſcꝫ nobis (de dilecto) ſcꝫ dn̄o tuo xp̄o ieſu (qualis ſit) ſcꝫ quo ad vtrāqꝫ eius naturā (⁊ nūcia) nobis. tu q̇ es (ſponſus ſponſe) ſcꝫ beate virginis marie (ex dilecto) .ſ. dn̄o tuo q̇ eam tibi cōmiſit (dic nobis q̇s ſit cibus) .i. ſpiritualis refectio (angeloꝝ) et dic (q̄ ſint feſta) .i. ſolēnitates et feſtiue celebrationes (ſupnoꝝ) ſcꝫ ciuium (de pn̄tia ſponſi) id eſt chriſti

Veri panis intellectus cenam chriſti ſupra pectus ſumptā nobis reſera. Ut cantemus de patrono corā agno corā throno laudes ſuper ethera Amen.

O beate ioannes (reſera) .i. manifeſta (nobis cenā intellectꝰ veri panis) id eſt viuifici corpis ⁊ ſanguinis dn̄i noſtri ieſu xp̄i (ſumptam) .i. acceptā et intellectam .ſ. dormiens (ſupra pectus chriſti. vt cantemus ſuper ethera) id eſt celum (laudes de patrono) id eſt de te qui es patronus id ē interceſſor (coram agno) id eſt xp̄o q̇ eſt agnus dei tollēs peccata mūdi (et coram throno) id eſt ſede diuine maieſtatis Amen.

¶ Notandum ꝙ autor petit in littera triplicē queſtionē a ſcō ioāne Primo q̄rit de myſterio incarnatōis ꝯtra curſuꝫ nature ex pura virgine. De iſto ſcribit b. Amb. ꝙ nec angeli nec dyaboli myſteriū incarnatiōis ꝯgnonerūt. Nā de ſpūſancto xp̄s in vtero ꝟginis ꝯceptꝰ ē. Un̄ ſm doctores dicit ꝙ xp̄s poſt reuolutionē tēpoꝝ die ſue incarnatiōis plura bona operatus eſt. vt patet in his metris. ſcꝫ Salue feſta dies que crimina noſtra coherces. Angelus eſt miſſus. eſt paſſus in cruce chriſtus. Eſt adam factus et eodem tempore lapſus. Nos meritum decuit. cadit abel fratris

De ſancto Joanne

ab enſe. Offert melchiſedech Jſaac ſuppõitur aris. Eſt decollat⁹ chriſti baptiſta ioãnes Petrus erept⁹ Jacob⁹ ſub herode punitus Corpa ſan/ ctoꝝ cũ xp̃o multa reſurgũt. Latro dulce tñ p xp̃m ſuſcipit amẽ. Secun do nota. autoꝛ in lr̃a petit nobis manifeſtari gaudiũ ſanctoꝝ de p̄ñtia dei de quo dicit btũs Hiero. Melius eſſet foꝛe in ꝓfundo inferni ꝛ habere aſpectũ ſancte trinitatis q̃ꝫ regnare in celo ꝛ carere p̄ñtia dei. Vñ tanta ẽ leticia ſctõꝝ de p̄ñtia dei ꝙ nec pater noſcit filiũ nec filius patrem. Super iſto verbo ð̄t b. Greg. Si aliq̃s ſctõꝝ videret p̄ñtiam dei in celo et ſciret patrẽ ſuũ dãnatũ in inferno ꝛ poſſet eũ liberare cũ iſto ꝙ ſemel dimitteret ſeu auerteret oculos a facie dei ad infernũ reſpiciẽdo patrẽ. vtiq̃ꝫ nõ face ret. Ergo dicit btũs Ber. nemo p̄õt fari nec ſcribere nec pꝛemeditari gau dia iuſtoꝝ. ſic et toꝛmenta maloꝝ. Tertio nota. au. petit declaratiõnẽ ſa/ cramenti q̃ð nobis in ſpecie panis ꝛ vini ẽ derelictũ. ꝛ de tali ſacramẽto lo co ſuo ſcꝫ in ſequẽtia de coꝛpe xp̃i plenius dicetur. Item nota. doctoꝛes dubitãt vtꝝ ſcũs ioãnes abijt vel migrauit cũ coꝛpoꝛe vel ſine. Dicunt q̃ dam ꝙ abijt cũ coꝛpe ꝛ aĩa in celum ꝛ eſt aſſumptus coꝛpoꝛe. tamen pri/ us gloꝛificato. ꝛ iſti dicũt plura coꝛpoꝛa ſanctoꝛum iam gloꝛificata eſſe in celo. ꝛ ꝓbant hoc ex iſto. qꝛ multa coꝛpoꝛa moꝛtuoꝝ iam cõſurrexerũt cũ xp̃o. ſic etiam aſcenderunt cum chꝛiſto. de quibus nõ dicit ſcriptura ꝙ ad terram redierunt. ſed eodem modo ſicut conſurrexerunt cum xp̃o. ſic eti am aſcenderunt cum eo. tamẽ coꝛpoꝛibus eoꝝ pꝛius gloꝛificatis. Et hoc non videtur impoſſibile apud deum qꝛ iſte diſcipulus pꝛe ceteris ſanctꝭ fuit a deo dilectus. ergo cum coꝛpoꝛe ꝛ anima in celo eſt locatus. Qꝫ aũt abijt cum coꝛpoꝛe declarat̃ ex eo ꝙ in ſepulcro eius nihil niſi manna fuit inuentum. Itẽ ſi coꝛpus eius eſſet relictũ ſup terrã vtiq̃ꝫ eſſet aliq̃ gra tia querẽda de eo. ſicut videt̃ de coꝛpib⁹ alioꝝ apl̃oꝝ ꝛ martyꝛũ. Sꝫ Da maſcenus dicit ꝙ btũs Joãnes moꝛte naturali nunq̃ꝫ obijt. ſed coꝛpoꝛe et anima poſitus ſit in paradiſo voluptatis vbi mille anni ſunt ſibi tanq̃ꝫ vna dies. Vbi debet manere cum enoch ꝛ helya vſq̃ꝫ ad tempus antichꝛi ſti ꝛ poſtq̃ꝫ enoch ꝛ helyas fuerint occiſi ipſe beatus Joannes reliquos pꝛedicatoꝛes debet confoꝛtare ꝛ contra antichꝛiſtum diſputare et tandeꝫ martyꝛij palma coꝛonari. hoc pꝛobatur ex euangelio vbi chꝛiſtus dixit ad petrum. ſic eum volo manere donec veniam. Et eſt pꝛobabile q̃ꝫuis ali/ qui aliter opinantur dicentes animam beati Joannis eſſe in celo ꝛ coꝛp⁹ per angelos deductum in paradiſum ne executione iudeoꝛum dilaniaret̃ Sed quid ſit verius noſcit ſcrutatoꝛ coꝛdium.

¶ Pꝛo terminis ſciendum. qualis eſt nomẽ queſitiuum communis ge/ neris. ¶ Item panis dicitur a pan in greco quod eſt totum in latino. quia tota virtus nutrimenti conſiſtit in pane.

Laus tibi chꝛiſte patris optime nate de⁹ om̃ipotẽtie Quem celitus iubilat ſuper aſtra manentis plebis decus armonie. Quem agmina infantium ſonoꝛis hymnis collaudant etheris in arce.

¶ ☞ Jſtud eſt canticum quod cantatur ad honoꝛem dei et ad re/

uerentiã martyrũ innocentiũ In quo au. duo facit. pmo refert grãꝝ actiones Scdo dirigit petitõem ad deũ. scdm ibi. Quoꝝ precibꝫ ꝛc. Prima ps adhuc diuidit̃ in duas ptes In pma pte refert deo grãꝝ actiões. In scda incidentalr̃ ostẽdit martyriũ innocentũ. scda ibi. Quos impius ꝛc. Primo dt sic (O xpe optime nate) .i. fili patris eterni. cxñs (deꝰ oipotentie) .i. oipotẽs (laus) scꝫ sit (tibi quẽ) scꝫ xpm (decꝰ) .i. veneratio (armonie) .i. dulcis cantꝰ vel ꝯsonãtie (plebis manẽtis) .i. exñtis (sup astra) .i. celos. hoc ẽ tota curia celestis (iubilat) .i. cũ iubilo cãtat (celitꝰ) .i. celico more (quẽ agmina) .i. turba (infantiũ) scꝫ innocẽtiũ (collaudãt) .i. sil' laudant (sonoris) .i. bñ sonãtibꝫ (hymnis) .i. cantibꝫ (in arce) .i. in celsitudine etherꝫ) .i. celi ¶ Notandũ ꝙ autor in lr̃a duo facit. pmo cõmẽdat deum scdo refert grãꝝ actões Quantũ ad pmũ autor cõmẽdat deũ duplr̃ Primo cõmendat deũ de oipotẽtia sua. qꝛ dt deũ oipotentẽ. iuxta illud sacre scripture Hester. xiij. Dñe in tua ditione vniuersa sunt posita ꝛ nõ est ꝗ resistere possit tue volũtati hoc idẽ ppendẽs btũs Gre. di. Dñe iesu xpe tuã potẽtiã nobis declara. peccatꝫ nr̃is parcẽdo ꝛ nobis maxime miserãdo. Scdo cõmendat deũ rõe mirifice laudis. ꝗre hortat̃ nos be. Bern̄. di. Omne opꝰ tuũ ꝛ oẽs cogitatões in laudẽ dei expẽde. qꝛ ipe ẽ retributor oim bonoꝝ Iuxta illd puer. Nullũ malũ ipunitũ. nullũ bonũ irremuneratũ Vñ alibi puer. xi. Nil pfuerũt thesauri iniqtatꝫ. iusticia vo liberauit nos a morte Scdo nota. autor refert grãꝝ actiões de ꝗ dt Bern̄. Dignũ ẽ nobis sp grãꝝ actões deo reddere ꝗ nũꝙ cessat nobis bñfacere omni eñ tpe nos ꝯseruat ipius inestimabili mĩa. alr̃s pter pctã nr̃a terra nos viuos absorbuisset. iõ grãꝝ actões agere debemꝰ p oibꝫ bñficijs datis ꝛ dandis Itẽ alibi Disce in referẽdo grãs nõ eẽ tardus ꝛ segnis. disce ad singula dona grãs agere diligenter. nã grãꝝ actio est vnguentũ ꝗ caput eccl'ie. s. xps inungit̃. vñ be. Ber. Bonũ ẽ vnguẽtũ ꝯtritõis. qd de recordatõe pctõꝝ ꝯficit̃. meliꝰ ẽ vnguentũ deuotõis qd fit de recordatõe bñficij dei. Itẽ nota. isti scrissimi tyrones de qbꝫ cãtat̃ hoc cãticũ dicunt̃ innocẽtes pter qttuoꝛ Primo rõne vite. qꝛ nullũ pctm̃ cõmiserũt. vñ ipi sunt illi de qbꝫ ps dt Innocẽtes ꝛ recti adheserũt mihi Scdo dicunt̃ innocẽtes rõe pene. qꝛ innocẽter passi sunt. vñ ps Effuderũt sang. ino Tercio dicunt̃ inocẽtes rõe cause. qꝛ p inocẽtia occisi sunt. vñ ps. Innocens manibꝫ ꝛ mũdo cor. Quarto rõne inocẽtie assecute. qꝛ oẽs. tã circũcisi ꝙꝫ nõ circũcisi effusione sui ꝓprij sanguis p xpo inocẽte effusi baptismalẽ inocentiã meruerũt. vñ xps in ps dt in figura. Lauabo int̃ inocẽ. ma. meas ¶ Circa declaratõem terminoꝝ nota Celitꝰ ẽ aduerbiũ loci deriuatũ ab h noie celũ Iñ celigena cõis gꝫ .i. de celo genitꝰ Itẽ armonia dꝛ debita ꝓportio pmaꝝ qlitatũ. ꝛ sumit̃ hic p melodia Itẽ sonorꝰ ẽ nomẽ adiectiuũ a vbo sono as Itẽ ether ris dꝛ supioꝛ regio aeris. ꝛ sumit̃ qñꝙ p celo. sicut hic. ꝛ dꝛ ab etheron .i. variũ. qꝛ est ornatũ varijs stellis

¶ Quos impius ob nois odium tui misero vulnere strauit.
Quos pie nunc remuneras in celis christe pro penis nitide.
Solita vsus gratia. qui tuos ornas coronis splendide

De Innocentibus

¶ Hic autoꝛ oſtēdit incidentaľr martyꝛiū innocentū ꝛ dr (Quos) ſcꝫ innocentes (impiꝰ) .i. infidelis ꝛ crudeľ herodes (ſtrauit) .i. occidit (ob) .i. ꝓpter (odiū tui noīs) ſcꝫ xp̄i (miſero vulnere) miſerabili moꝛte (quos) ſcꝫ infantes pueros (o xp̄e. tu remuneras) .i. iuſtā mercedē tribuis (nūc pie) id ē clemēter. ꝛ (nitide) .i. ſplēdide (ꝓ penis) ſcꝫ ab herode paſſis (in ceľ) et hoc dico (vſus) .i. vtens. nomē ꝓ ꝑticipio (ſolita) .i. ꝯſueta (gr̄a) .i. mia (q̄) ſcꝫ xp̄s (oꝛnas tuos) ſcꝫ famulos (ſplēdide coꝛonis) ſcꝫ regni celeſtꝭ

¶ Notandū ꝙ nato dn̄o tres reges venerūt hieroſolimā inq̄rentes regē natū. qd̕ ꝑcipiens herodes aſcolonita turbatꝰ ē valde cū eēt rex hieroſolimis timuit ꝑ regē natū ſcꝫ xp̄m a regno ſuo dep̄mi. ꝛ ſic cogitauit īterficere eum anteq̄ꝫ incipet regnare. ꝛ ſic dixit regibꝫ fraudulēter Ite ꝛ interrogate diligēter de puero. ꝛ cū inueneritꝭ eū nūciate mihi vt ꝛ ego veniēs adoꝛē eū Sꝫ tres magi cū in ſomno reſponſum ꝑceperūt. ꝑ aliā viā reuerſi ſunt in regionē ſuā. qd̕ vidēs herodes. de nece puerorꝫ q̇ erāt in bethleē deliberauit. vt cū eis ille quē ignoꝛabat occideret Sꝫ monitiōe angeli facta Joſeph cū puero ꝛ matre in egiptū fugit vbi ſeptē annis vſq̄ꝫ ad obitum herodis ꝑmāſit Ingrediente aūt dn̄o in egiptū ſm̄ vaticiniū Iſa. oīa ydola coꝛruerūt. eo tp̄e herodes miſit ſeruos ſuos ꝛ occidit oēs pueros q̇ erāt bethleē ꝛ in oībꝫ finibꝫ circūiacentibꝫ. ꝛ erant in numero centū et q̄ttuoꝛ milia ¶ Itē nota. ꝙ hec malicia herodis nō māſit impunita. nā ipe paruulū filiū ſuū ad nutriendū in bethleeꝫ ipo caſu dederat q̇ cū alijs interfectꝰ fuit. vt q̄dā refert cronica. ꝛ q̇ multos filijs ꝓuauerat ipe in vita ſua ſe ꝓprijs oꝛbauit filijs Tres nāq̄ꝫ pueros fecit occidi. ꝛ tandē in infirmitate terribili poſitꝰ ꝛ doloꝛe viſcerū intolerabili ſiľ cū fetoꝛe ꝛ putredine ſui coꝛpoꝛis vermibꝫ ſcaturientibꝫ de carne ſua exiſtente fetidiſſima miſerabiliter vitam finiuit

¶ Pro terminis nota. ſterno ē ꝟbū tranſitiuum ꝛ hꝫ ſtraui in p̄terito ꝛ ſtratū in ſupino Itē nitide ē aduerbiū q̄litatꝭ ꝛ deriuaꝛ a noīe nitidꝰ qd̕ idē ē qd̕ ſplēdidꝰ Itē ſolitꝰ a um .i. ꝯſuetꝰ. ꝛ ē nomē adiectm̄ deriuatū a ꝟbo ſoleo Itē vſus ē ꝑticipiū p̄teriti tp̄is deriuatū a ꝟbo vtoꝛ eris

¶ Quoꝛū p̄cibꝫ ſacris dele precamur pie noſtre crimina vite
Ut q̊s laudibꝫ tuis iūxeras nobis iſtic dones clemēs fauere
Illis eterne dans lumē gloꝛie Nobis terrena ꝯcede vincere

¶ Hic autoꝛ dirigit petitōem ad xp̄m Et diuidiꝛ in duo. p̄mo dirigit petitōem. ſcd̕o dat cām petitōnis. ſcd̕m ibi. Ut liceat ſerenis. di. (Quoꝝ) ſcꝫ innocentū (p̄cibꝫ ſacris) .i. interuentōibꝫ vel ꝑ eoꝝ ſacras p̄ces (p̄camur) .i. petimꝰ (dele) .i. dimitte (pie) .i. clemēter (crimina) .i. pctā (nr̄e vite) .i. ꝑ vitā noſtrā cōmiſſa (vt dones) .i. ꝯcedas (clemēs) .i. clemēter. ſcꝫ illos innocētes (fauere) .i. fauoꝛabiles nobis eē (iſtic) .i. in celo (q̊s iunxeras) .i. aſſociaueras (vel fixeras) vt alijs placet .i. aſtrinxeras (tuis laudibus. dans illis) ſcꝫ innocētibꝫ (lumen eterne gloꝛie. ꝯcede nobis vincere) id eſt ſuꝑare (terrena) .i. tp̄alia ¶ Notandū in lr̄a iſta tria inueniunꝛ Primo petitio. ſcd̕o petitōis effectus. tercio meritū reſpectu cuius fit petitio

ꝑmum tangit̄ cū dr̄.ꝑcamur.ſcdm tangit̄ cū dr̄. dele crimina. terciū ibi
quoꝝ ꝑcibꝫ De ꝑmo dt Anſel. Petentiū voces ꝓ deſiderio formantur
Ex q̊ pꝫ ꝙ petens dꝫ bn̄ viuere ⁊ cū deſiderio petere Vn̄ multi ſunt q̇ ꝓ
lixas pces hn̄t ad deū.ſꝫ vitā ⁊ deſideriū ꝑcantiū nō hn̄t. vn̄ Iſid. Qui
a ꝑceptis dei vertit̄ qd in orōne poſtulat non meret̄.nec impetrat ab illo q̄
poſcit qui legi nō obedit Vn̄ volenti petere duo ſunt nccāria.ſcꝫ ieiuniū ⁊
elemoſyna.vn̄ Iſid. Qui vult orōēꝫ ſuā volare ad celū faciat ei duas alas
ſcꝫ elemoſynā ⁊ ieiuniū Scdo tangit̄ effectus petitōnis Vn̄ q̇cunqꝫ vult
habere bonū modū orandi dꝫ deſideriū diligēter ponere in deū.vt pꝫ ꝑ de
ſcriptōēꝫ orōis Vn̄ orō ē pius ment̄ affect⁹ ad deū directus. ille affect⁹
eſt deſiderium. ⁊ deſideriū eſt orō Itē dt Auguſt. Oratio eſt ment̄ cō
uerſio in deū ꝓpter humilē affectū. vn̄ Ber. Veraciter orare eſt amaros
cōpunctōis gemitus ⁊ nō verba cōpoſita reſonare Vn̄ q̇ vult orare cum
deuotōe ⁊ cū deo eſſe.dꝫ frequēter orare. nā cū oram⁹ cū deo loq̇mur.cuꝫ
aūt legimus deus nobiſcū legit ⁊ loq̇tur Vn̄ dt q̇dā gloſa.ꝙ vnus deuꝫ
orando plus valet q̄ꝫ mille peccatores preliando. vn̄ Moyſes non ferro
pugnando.ſꝫ ꝑcibꝫ ſanctis orando amalech deiecit. Iudith.iiij. Itē in tp̄e
tribulatōis penā dimittis his q̇ inuocant te Thob.iij. Itē bona orō cū
ieiunio ⁊ elemoſyna magis valet q̄ꝫ theſauros pandere. Thob.xij. Qn̄
orabas cū lachrimis ego obtuli orōnem tuā dn̄o Itē Hiero. Qui orat
et peccat nō orat deū.ſꝫ eū illudit Itē Aug⁹. Honorabile op⁹ ē orō.facit
eū loq̇ cū deo Itē oēs aque in hoc mūdo nō ſufficiunt extinguere vnam
ſcintillā in inferno.ſꝫ vna lachrima de puro ⁊ cōtrito corde ꝑfuſa totum
ignē extinguit infernalē Itē duplex eſt orō Quedā ē publica q̄ fit a mi-
niſtris eccleſie. ⁊ illa nō dꝫ fieri in occulto.ſꝫ dꝫ fieri in cōmuni.ſcꝫ in eccl̄ia
eo ꝙ ꝓ tota cōmunitate ꝓfert̄. ⁊ corā populo fieri dꝫ q̇ ſe ꝯformare debet
miniſtris eccleſie ipm̄ deū depcando ſm̄ modū cōmunē Alia eſt orō ꝑua-
ta. ⁊ talis dꝫ fieri in ſecreto duplici rōne Primo.q2 orō eſt eleuatio mēt̄
in deū.vt Damaſ.dt Mens aūt humana melius ⁊ citius eleuat̄ in deū
qn̄ hō in ſecreto loco ꝯſtituit̄ ⁊ a tumultu ſeparat̄ Alia cā eſt ad euitatio
nem vane glorie. q̄ de facili inſurgit qn̄ orō in publico fit. Tercio tan-
git̄ meritū illoꝝ reſpectu quoꝝ fit petitio.nā iſti inocētes ſunt q̇ ꝑus me
ruerunt laudare deū moriendo q̄ꝫ humana verba loquendo. vn̄ Gregori⁹
Nouerunt infantes laudare deum ⁊c̄.

¶ Pro terminis eſt ſciendū. ꝑcor eſt verbū deponētale deriuatū a noīe
ꝑcis.quod ſm̄ vſum caret ntō ⁊ vtō ſingularibꝫ Inde ꝑcabilis ⁊ ꝑcatio
Iungo ē verbū tranſitiuū hn̄s xi in ꝑterito ⁊ ctum in ſupino Iſtinc eſt
aduerbiū loci Itē faueo eſt verbū neutrale ſcde ꝯiugatōis. ⁊ hꝫ fautuꝫ
in ſupino Item vinco eſt verbum tercie ꝯiugatōnis ⁊ habet vici in ꝑte-
rito. ⁊ ctum in ſupino Inde victor ⁊ victima

¶ Ut liceat ſerenis actibꝫ plene nos adipiſci dona tue gratie
Herodis vt non fiat ſocius.quiſquis in hoꝝ laude ſe exercet
ꝓpere. Sꝫ eternaliter cū eiſdē cateruis tecū ſit dn̄e Amen

De Epiphania domini

¶ Hic iam ſubiũgit cauſam petitõis di. (Ut liceat) id eſt licitũ ſit (nos adipiſci). i. acq̃rere (plene). i. ꝑfecte (dona). i. munera (tue gr̃e ſerenis). i. ꝟtuoſis (actib9). i. opib9 (vt q̃ſquis). i. q̃cũq3 (ſe exercet). i. frequentẽ ſe p̃/bet ꝛ ↄtinuũ (ꝓpere). i. feſtinãter (in laude hoꝝ) ſc3 innocentũ (nõ fiat ſo/cius herodis) ſc3 in inferno (ſ3 o dñe talis ſit tecũ eternal'r. cũ eiſdẽ cater/uis). i. turbis innocentũ. amẽ. Notandũ. in lr̃a tangunꝛ duo Primo q̃/liter ꝓ vita eterna ſit laborandũ Scd̃o q̃liter p̃ces ſunt fundẽde. p̃mũ tã/giꝛ cũ dr. ſerenis actib9. ſcd̃m. cũ dr. herodis vt nõ fiat ſoci9. De p̃mo dr in euã. Primũ q̃rite regnũ dei Idẽ ꝑſuadet apl's p̃a ad Theſſa. v. Sine ĩtermiſſione orate Ubi dr glo. ſine ĩtermiſſiõe orat q̇ debitꝭ horis orat vl' a bono ope nõ ceſſat. vñ dr Hiero. Sicut militẽ ſine armis exire ad bellũ nõ ↄuenit. ita ꝛ cuilibet xp̃iano nõ ↄuenit ꝓcedere ſine orõe. Uñ ad bñ orandũ duo ſunt necc̃aria. ſc3 tp̃s ꝛ loc9 Temp9 dico matutinũ ẽ ↄueniẽs q2 tũc hõ a curis exteriorib9 ẽ remot9. vñ p̃s. Mane aſtabo tibi ꝛ videbo Itẽ Ber. Dulcedo ſp̃ũſſancti tali hora eſt ĩpetranda qñ aĩa hoĩs a curis exteriorib9 requieſcit Scd̃o req̃riꝛ loc9. vñ quãq3 vbiq3 ſit orandum eo ꝙ vbiq3 ſunt pericula. tñ ſpẽaliter loc9 ſecretus idone9 ẽ ad orandũ. vñ Iſy. Oratio in locis p̃uatis optime fundiꝛ Itẽ Math. vi. Tu ãt cũ oraueꝛꝭ ĩtra cubiculũ tuũ Itẽ ĩ moralib9 Si bñ vis orare deũ thalamũ tibi claude

¶ De ſcd̃o nota ꝙ deſperatoꝝ ſocietas ẽ vitãda. vñ Eccle. Os prauũ remoue a te. ꝛ labia detrahẽtia ſint ꝓcul abs te. Cõtra illos dr p̃s. Os tuũ loq̃baꝛ mendaciũ ꝛ lingua tua ↄcinebat dolos. ſedens aduerſus fra/trẽ tuũ loq̃baris ꝛ aduerſus filiũ matris tue ponebas ſcãdalũ. vñ Sene. O piger neſcis q̊ loco mors te expectat Itẽ Tu in om̃i loco eã expecta. Et ideo Salo. in ꝓuerbijs loquitur ꝑſuaſiue di. Fugias conſortia praua

¶ Circa terminos nota. ꝙ liceat ẽ ꝟbum impꝰſonale ꝛ regit illos duos drõs ſerenis actib9 a ꝑte poſt Ubi nota. ꝙ illa ꝟba licet liceat licebat po/nunꝛ aliq̃n ꝓ ↄ̃ꝗuis. ꝛ ſic erũt ↄiũctiões. vñ Ebrard9 Dico ꝓ ↄ̃ꝗuis liceat licet atq3 licebat Itẽ adipiſcor ẽ ꝟbum deponẽtale hñs adeptuſſum in p̃terito Itẽ exerceo eſt verbũ ſcd̃e ↄiugatõis cõpoſitum ab ex ꝛ arceo mutando a in e. Sed ꝓpere eſt aduerbium qualitatis.

Feſta chriſti omnis chriſtianitas celebret Que mi/ris ſunt modis ornata. cũctiſq3 veneranda populis Per omnitenentis aduentũ atq3 vocatõem gentium

Iſtud eſt canticũ aliud, quod cantatur in laudẽ dei in epiphania dñi. Et h3 duas ꝑtes p̃ncipales In p̃ma hr. Gre. ĩcitat nos ad celebrãdum tale feſtũ In ſcd̃a oſtẽdit q̃dã miracula in hoc feſto ꝑacta Scd̃m ibi. Ut nat9. Et dr (oĩs xp̃ianitas). i. oĩs xp̃ian9 abſtractũ ꝓ ↄcreto (celebret) id ẽ honoret (feſta xp̃i. q̃) ſc3 feſta (ſunt ornata). i. decorata (mirꝭ modis) id ẽ mirificis opib9 (q3), ꝑ et (venerãda ſunt cunctis ꝓpl'is) Et hec feſta xp̃i ſunt ornata (ꝑ aduentũ om̃itenentis). i. om̃ipotentis dei (atq3 ꝑ voca/tionem) ſc3 ad fidem veram vnius dei (gentium) id eſt gentilium

¶ Notandum. ꝙ autor in hac ſententia tangit tm̃ duo miracula quib9

hoc feſtū eſt ꝯfirmatū.ſ.ſtelle apparitio ⁊ baptiſmatis ꝯfirmatio de q̇b⁹ in
fra dicet᷑ Tn̄ p̄ter illa duo miracula ſunt adhuc tria min⁹ p̄ncipalia que
etiā tāgunt᷑ in lr̄a Primū ē ꝙ eodē die.ꝑ reuolutōem.xij.ānoꝝ a tp̄e appa
ritōis ſtelle.ꝯuertit ieſus aquā in vinū in chana galilee. Deinde ꝑ reuolu
tionē.xviij.ānoꝝ eodē die xp̄s baptiſat⁹ ē in iordane Poſt h̄ ꝑ reuolutōe₃
vni⁹ anni eodē die ſatiauit q̇nq₃ milia hoīm de q̇nq₃ panib⁹ ⁊ duob⁹ piſci
bus Ex q̊ p₃ ꝙ iſta miracula nō ſunt facta eodē die in nūero. ſ₃ eodē die
in ſpē Scd̄o nota.hoc feſtū cōiter dr̄ ephia dn̄i.tn̄ ſm tria miracula de-
ſcribit᷑ trib⁹ modis Primo dr̄ ephia q̄ſi ſupceleſt̄ apparitio Et dr̄ ab epi
qd̄ ē ſup̄ ⁊ phanos apparitio.q̄ tūc deſuꝑ ſtella apparuit Scd̄o vocatur
phagiphania.q̄ potētia dei apparuit infra comeſtionē ꝯuiuantiū ꝑ ꝯuer-
ſionē aque in vinū.⁊ dr̄ a phagin grece qd̄ eſt comedere latine Tercio dr̄
bethphania a beth qd̄ ē dom⁹ ⁊ phanos apparitio.q̄ iſta facta fuit in do
mo in nuptijs Quarto dr̄ theophania.qd̄ interp̄tat᷑ apparitio deitat̄ ſi-
ue diuinitatis.q̄ eodē die trinitas apparuit in iordane.pater in voce.fili⁹
in humanitate.ſpūſſcūs in ſpē colūbe.⁊ dr̄ a theos qd̄ ē de⁹.⁊ phanos ap
paritio.q̄ſi apparitio toti⁹ deitat̄ ſeu diuinitatis.q̄ g̊ dies ephie q̄dru-
plici miraculo ornata eſt.ideo autor feſta dt̄ in pl̄r.

¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota.mir⁹ a um ē nomē adiectm̄ deriuatū a
v̄bo deponētali miror aris Iñ miraculū.⁊ ē cui⁹ effect⁹ ſcit᷑.ſ₃ cā ignorat᷑
Itē venerand⁹ ꝑticipiū futuri tp̄is ⁊ tm̄ ſ̄cat paſſionē Vn̄ regula ē in grā
matica.ꝙ v̄ba cōia ſ̄cāt actōem ⁊ paſſionē ſil̄r.tn̄ de ꝑticipijs eoꝝ ē q̄dam
diſtinctio.q̄ p̄ſens ꝑticipij ⁊ futurū in rus ſ̄cant actōem tm̄. ſ₃ p̄teritu₃
in tus ſ̄cat actōem ⁊ paſſionē ſil̄r.ſ₃ futuꝝ in dus paſſionē tm̄.vn̄ Per ans
ens ⁊ rus ſil̄r actio ſ̄cat᷑ Dus ſolū patit᷑.ſed per tus vtrūq₃ ſ̄catur

¶ Ut natus eſt chriſt⁹ eſt ſtella magis viſa lucida At illi nō
caſſam putantes tanti ſigni gloriam

¶ Hic iā autor declarat miracula q̇b⁹ hoc feſtū ornat᷑ Et diuidit᷑ in du-
as ꝑtes ſm duo miracula di.(Ut).i.poſtq̄₃(xp̄s ē natus.lucida).i.clara
(ſtella.ē viſa).i.apparuit(mag̃).i.trib⁹ regib⁹(at)ꝓ ſ₃(illi)ſc₃ magi(nō
putātes gloriā).i.clarā noticiā(tanti ſigni).i.ſtelle eis apparentis (caſſā)
id eſt vanā.imo alicuius magne rei ſ̄catiuam

¶ Secum munera deferunt.paruulo offerūt vt regi celi quē
ſidus predicat Atq₃ aureo tumidi principis lectulo tranſito
chriſti preſepe queritant.

¶ (Deferūt).i.deportāt(ſecū).i.cū eis(munera)ſc₃ tria(offerūt).i.ſacri
ficāt(paruulo).i.puero xp̄o(vt)ꝓ tāq₃(regi celi quē)ſc₃ regē(ſid⁹)id eſt
ſtella(p̄dicat).i.p̄nūciat(atq₃)ſc₃ illi reges(q̄ritāt).i.cū diligētia q̄runt
(p̄ſepe xp̄i.trāſito).i.ꝑtrāſito(lectulo aureo.tumidi).i.ſupbi(p̄ncipis).ſ.
regis herodis ¶ Notandū.in ſolēnitate hui⁹ feſti tres magi cū magno
comitatu venerūt hieruſalē.ſ₃ q̄re hoc ꝯtigit aſſignat Remi.q̄ttuor cās
Prima.q̄ magi cognouerūt tp̄s xp̄i nati.ſ₃ locū ignorauerūt.ſ₃ q̄ ihrl̄m
erat ſummū ſacerdotiū putabāt ꝙ tam egregius puer ibi deberet naſci.

Scđa cā. vt eo citi⁹ natiuitatis locū diſcere poſſent. cū ibi ſapiētes ꝛ ſcri
be reſiderēt Tercia cā. ut etiā iudei tpˢ nati regis nō ignorarēt ꝑ qđ ſe ex
cuſarent. ꝙ magi oſtēdunt iudeis tpˢ. ꝛ ecōuerſo iudei mag; locū ꝓphe-
tatū dicentes Et tu bethleē iuda nō es minima in ꝑncipib⁹ iude. Quar-
ta. vt ſtudio magoꝝ ꝯtēnereť pigricia iudeoꝝ. nā illi vni ꝓphete credide-
runt. iudei ꝓ̄ plurib⁹ credere noluerūt. illi querunt regē alienum. iudei ꝓ̄
ꝓꝑriū regē ſpreuerūt. illi venerūt de longinꝗ. iſti māſerūt in vicino Item
nota lr̄a đt ſtella. vñ multiplex ē ſtella quā ipi reges viderūt Prima ē ma
terialis quā viderūt in oriente ſequētes eā vſqꝫ ad locū dñi Scđa ē ſtella
ſpūalis quā viderūt in corde ipoꝝ credēdo firmiter regē regū fore natuꝫ
Tercia ſtella erat itellectualis quā viderūt in ſomno. ꝛ illa fuit angel⁹ ꝗ
cū eis loqbať ne ad herodē rediret. ꝛ de tali đt Baruch ꝓpheta iij. ca. Stel
le dederunt lumē in cuſtodijs ſuis. ſtelle. i. angeli Quarta ſtella fuit rōna
lis. ꝛ illa ſtella fuit btā ꝟgo maria. ꝗ đr ſtella oīm errantiū indicās viam
veritat; Quinta ſtella fuit ſubalis. ꝛ illa fuit vnigenit⁹ dei fili⁹. de qua đr
Apoč. vltio. Ego radix ꝛ gen⁹ dauid ſtella matutina Itē nota. de iſta
ſtella materiali multe fuerūt opiniones Aliꝗ eñ dixerūt eā eē ſpm̄ ſcm̄. vt
idē ꝗ apparuit in ſpē colūbe etiā apparuit in ſtella Sꝫ be. Aug. in libro de
mirabi. ſacre ſcripture. c. x. videť velle ꝙ fuit angelus ꝗ aſſumpſit talē for-
mam. et cōpleto officio ſuo rediit forma aſſumpta in materiā p̄iacentem
Sꝫ Criſ. narrat ſe inueniſſe in ꝗbuſdā libris licꝫ apocrifat; ꝙ erat ꝗdaꝫ
gens in partib⁹ orientalib⁹ ſapiens ꝛ nobilis hñs libros Balaā de cuius
ſtirpe forte erat ꝗ ꝓphetauerat dicens Orieť ſtella ex iacob. ꝛ cū iſta gens
intelligeret ꝙ naſcēte xp̄o illa ſtella appareret. curioſe inueſtigauerūt ortū
ei⁹ vt ꝑ ipam cognoſcerēt xp̄m natū de ꝗ audiuerūt ꝙ eſſet de⁹ ꝛ hō. ſal-
uator mūdi. ꝛ rex iudeoꝝ Ideo elegerūt. xij. ex eis. ita ꝙ vno decedente
ali⁹ in locū ſuū ſubrogareť. ꝛ illi. xij. deberēt ſollicite ꝯſiderare ortū eiuſdē
ſtelle. ꝛ vt meli⁹ facere poſſent in ꝗdā monte altiſſimo in oriente vbi ſꝑ
fuit aer puriſſim⁹ ꝯſtruxerūt pulchꝛū palatiū ꝛ dederūt eis oīa neccāria
et ibi erāt iſti duodecim in ſilētio. orōne. vigilia. ꝛ abſtinētia expectātes ꝛ
deuote p̄cantes ortū illi⁹ ſtelle Adueniente aūt tpe natiuitat; xp̄i ꝛ ipis
in orōnib⁹ ꝑſiſtētib⁹ in ipa hora noctis medie apparuit ſuꝑ eos in aere ſtel
la fulgida ꝛ pulcherrima in cui⁹ ſummitate erat imago pueri ꝑuuli ſecuꝫ
ferēs imaginē crucis ex cui⁹ aſpectu valde gauiſi fuerūt ꝙ ꝓ ſuis tpibus
meruerūt illđ videre. ꝛ oſtēderūt ſapientib⁹ regionis illi⁹ ꝛ p̄cipue regib⁹
ꝗ ſtatim arripiētes iter venerūt in hieruſalē añcedēte eos ſtella ad puerū
orandū ꝛ munera offerēdū Et hanc opinionē ꝗ ad apparitōem tenet ſcā
mater eccl̄ia. nō ꝗ ad alia Sꝫ be. Aug. vult ꝙ iſta ſtella ꝑ bienniū añ nati
uitatē xp̄i apparuit. ꝛ cū magi mirareńť reuelatū ē eis ꝑ angelū ꝙ eēt ſtel-
la natiuitat; xp̄i quā viderūt ꝛ de ꝗ ꝯtinue inueſtigauerūt. cū ꝗ etiā ꝯcor-
dat Criſ. Sꝫ an alijs aſtronomis illa ſtella etiā apparuit. Rñdet ꝙ ſic
Remigi. ſꝫ iudicauerūt eā eē aliquā meterologicā ipreſſionē. nō eñ ꝑ ſuaꝫ
ſciam cognouerūt eē xp̄m natū in hac ſtella. alias eñ plures inueniſſent
aſtronomos ad inꝗrēdū vbi xp̄s naſcereť Itē notādū. autor đt ī lr̄a. xp̄i
p̄ſepe ꝗritant. ſuꝑ hoc đt glo. ꝙ in his ꝟbis tria tanguńť. ſcꝫ locus ꝛ tpˢ
et trib⁹ Primo locus. qꝛ in bethleem iude Scđo tpˢ. qꝛ in dieb⁹ herodis.

aſcolonite Tercio trib9.q2 de tribu iuda Sed venerabil' Beda dt. ꝙ due fuerūt ciuitates dicte bethleem.vna fuit in terra zabulon.alia in terra iu-de.ꝛ ğ dt in bethleē iude.ad drñam bethleē in terra zabulon Itē nota il litres magi obtulerūt xp̄o regi munera aurū thus ꝛ mirrhā. q2 magi ha bebant de puero triplicē ſubam. iō ſibi tria munera obtulerūt. habuerūt p̄mo aiam.p qua obtulerūt thus.habuerunt etiā corpus. p quo obtule runt mirrhā.habuerunt etiā regna p q̄b9 obtulerūt aurū Arabia eñ au ro ꝛ diuerſis generib9 aromatū abūdat.ideo in q̄b9 pre alijs abūdat dño talia obtulerūt Tū ſm beatū Gre.aliqd myſterij in his agebat Aurum eñ regi ꝯgruit.thus ſ̄o in ſacrificiū dei ponebat.cū mirrha aūt corp9 mor tuoꝝ ꝯdit. vñ Tres dñm q̄runt reges tria dona tulerūt Jaſpar fert mir rham.thus melchior.balthaſar aurū Sꝫ btūs Aug.in ſermone quodā de feſtiuitate huius diei dt.in auro oſtēdit regalis potētia. in thure ſacer dotalis dignitas.ꝛ in mirrha dñica ſepultura Sed Remi.vult ꝙ q̄libet magoꝝ dedit oīa tria munera.q̄libet aurū.q̄libet thus.q̄libet mirrhā. ꝛ p hoc q̄libet eoꝝ regē deū ꝛ hoīem p̄dicauit Vñ Ber. Magi obtulerunt aurū ad pauperis pueri ſuſtentatōem.thus ꝓpter ſtabuli fetorē.mirrham ꝓpter mēbroꝝ debiliū pueri ꝯfortatōem.tūc eñ fuit impletū illud Thobie.xiij. Oēs fines terre adorauerūt te.ſcꝫ magi venientes de longinquo

¶ Itē nota.p iſtā oblatōem magoꝝ debem9 addiſcere ſatiſfactōnem de peccatis.ſcꝫ de auaricia.p oblatōem auri cū largitōe elemoſynaꝝ.de ſu-pbia p oblatōem thuris.q2 thus deſignat deuotōem q̄ opponit ſupbie. ſꝫ de luxuria p oblatōem mirrhe.nāq carnis vicia mortificat ꝛ corpus a corruptōne ꝯſeruat.qd facit ꝛ caſtitas q̄ opponit luxurie

¶ Pro declaratōne terminoꝝ eſt ſciendū. vt eſt equocū ꝛ hic ponit p poſtꝙ. vnde Ebrar. Ut dic pro ſicut pro poſtꝙ ponitur illud. Viſa ē participiū p̄teriti tpis a videor ❧ Item caſſus a um eſt nomē ad iectiuū deriuatū a caſſo as are.quod eſt idem qd deſtruo ❧ Itē tranſito aureo lectulo ſunt tres ablatiui poſiti in deſignatōne conſequentie. q2 de-notant aliquid ſequi.ſcꝫ querere preſepe chriſti. ꝛ vnus ablatiuorum eſt participialis.ſcꝫ tranſito deriuatum a verbo impersonali. ſcꝫ tranſitur. ❧ Item magus idem eſt ꝙ ſapiens ꝛ attribuitur tribus regibus. q̄ ſm diuerſa ideomata habent diuerſa nomina.quia magus hebraice dicit ſcri ba.ſed grece dicitur phus.latine vero vocatur ſapiens.ꝛ magus etiam idem eſt ꝙ maleficus.quia malefici ſolebant nominari magi.ſed tres re-ges dicunt magi quaſi magni ſapientia

¶ Hinc ira ſeui hoſtis feruida. inuidi recens rectori genito
Bethleem paruulos precepit enſe crudeli perdere

¶ Hic autor inuehit ꝯtra errorem herodis declarans cōſequens quod factum fuit ex miraculo p̄dicto dicens (Hinc) id eſt poſt hoc vel propter hoc (feruida) id eſt accenſa (ꝛ recens) id eſt de nouo facta (ira ſeui) id eſt crudelis herodis (ꝛ inuidi. rectori) id eſt chriſto regi (genito p̄cepit. par-uulos) id eſt infantes (bethleem) id eſt in bethleem (perdere) id eſt occi-dere ꝛ ꝑimere (crudeli enſe) id eſt gladio.

De Epiphania domini

¶ O chriſte q̃ꝫtum patri exercitum. iuuenis doctus ad bella maxima. populis p̄dicans colligis ſugens cū tantū miſeris.

¶ (O chriſte q̃ꝫtū). i. q̃ꝫ magnū (exercitū). i. turbā. tu ex̄ns (iuuenis doc-
tus). i. inſtructus (ad maxima bella. colligis patri) tuo (p̄dicās p̄plis). i.
cū adultus factus eſſes ⁊ p̄dicares p̄plis (cū tu ſugēs). i. lactans. ſ. vbera
m̄ris (miſeris). i. deſtinauerꝭ (tantū) ſcꝫ exercitū ¶ Notandū. herodes
dr̄ q̄ſi herū rodens. i. odiens Vn̄ ſciendū. in paſſionali legit̄ triplicē fuiſſe
herodē Prim⁹ dicebat̄ herodes aſcolonita. ſub cui⁹ regno de⁹ ē nat⁹. et
pueri innocētes occiſi ſunt De cui⁹ natiuitate legit̄ in hyſtoria ſcholaſtica
ꝙ eius pater duxit neptē regis arabū in vxorē. de qua habuit filiū quē vo-
cauit herodē. ⁊ iſte a ceſare Auguſto accepit regnū Iudee. ⁊ tūc p̄mo ab-
latū eſt ſceptꝝ de tribu iuda. ⁊ huic herodi poſtea nati ſunt ſeptē filij duo
ex eadē matre quos miſit Romā liberalib⁹ ſtudijs imbuendos Poſt hoc
a ſtudio reuerſi ſunt. ⁊ cū patre ceperūt litigare ꝓ regno. interim xp̄s na-
tus ē Itē legit̄ in paſſionali. ꝙ herodes audiuit multos iudeos expecta-
re cū gaudio mortē ſuā. ⁊ ſic furore replet⁹ nobiliores iuuenes ex om̄i iu-
dea collegit ⁊ eos in carcerē poſuit. dicēs ſorori ſue Scio iudeos de mor-
te mea gauiſuros. ḡ cū ſpm̄ emiſero oēs iſtos iuuenes occidas. vt ſic oēs
iudei ꝓpter occiſionē iuuenū mortē ſuā defleant Cūq̧ comederet ⁊ cultꝝ
in manu teneret vidēs ꝙ nulla īpedimēta haberet ſeip̄m interfecit. qd̓ ꝑ-
cipiens ſoror eius oēs iſtos iuuenes eruebat ⁊ ſolutos abire fecit Scd̓s
dicebat̄ herodes agrippa. ⁊ ille occidit beatū Ioannē baptiſtam ꝓpter he-
rodiadē vxorē fratris ſui Terci⁹ dicebat̄ herodes antipas qui regnauit
tp̄e paſſionis chriſti. ille idē etiā vinxit beatū Petrū in carcere Vn̄ v̄ſus.
Aſcolonita necat pueros. agrippa ioannē. Antipas chriſtum. claudēs in
carcere petrū ¶ Item nota. circa exclamatiōem autor vult dicere. ſi xp̄s
infans tantos martyres ad patrē miſit. quanto plures ip̄e in etate virili
p̄dicando ⁊ ſigna faciendo mittere potuit. qd̓ probatur ꝑ locum a minori
Si illud quod minus videtur ineſſe ineſt. ergo etiam illud quod magis
¶ Sed querit Crit̄. nunquid ſciebant magi ꝙ in hieruſalem regnabat
herodes Reſpondet ꝙ ſic. ſꝫ ita ꝯſiderabant regē futurū ꝙ nō timebant
p̄ntem. adhuc tñ non viderunt chriſtum. ⁊ iam parati erant ꝓ xp̄o mori.
fixi em̄ erant in amore xp̄i. ⁊ ſic firmati in fide nō obſtante herodis regi-
mine viſitauerunt xp̄m Subdit Crit̄. exclamando O beati magi q̄ an̄
conſpectum crudeliſſimi regis prius q̃ꝫ chriſtū cognoſcerent chriſti ſunt
confeſſores Item nota. ſm̄ Crit̄. magi viderunt hominem. agnouerūt
redemptorem. illuminati in fide. ſicut paſtores credentes hunc puerū ſal-
uatorem mundi quem queſierunt. non enim fuerunt retracti matris pau-
pertate. nec domus ignobilitate. nec ex pueri imbecillitate. ſcientes ꝙ in
tali forma vellet apparere qua poſſet ab hominibus videri ⁊ audiri. depo-
ſitis coronis aureis. ⁊ in terram proſtrati adorauerunt veſtigium pedū
eius. hanc puero reuerentiam primitus oſtendentes de tanto beneficio
gratias agentes. animas ſuas in manus eius commendauerunt. vt dici-
tur Mathei. ij. Et procidentes ⁊c. ¶ Nota. ꝙ ſeuus idem eſt ꝙ cru-

delis. Sed colligo eſt verbum tranſitiuū compoſitum a con ꝛ lego. mu⸗tando n in l. ꝛ e in i.

¶ Anno hominis triceſimo ſubtus famuli ſe incliti inclina⸗uerat manus deus. conſecrans nobis baptiſma in abſolutionem criminum.

Hic autoꝛ declarat aliud miraculū ſiue aliā virtutē ꝑ quā pn̄s feſtum declaratur dicēs (deus). i. xp̄s (inclinauit). i. humiliauit (ſe ſubtus manus incliti famuli). ſ. iohis baptiſte (triceſimo anno hois). i. ſue humanitatis (conſecrans). i. ſanctificās (nobis baptiſma). i. ſacrū fontem (in abſolutionem) id eſt expurgationem (criminum). i. peccatoꝛum oꝛiginalium

¶ Ecce ſpiritus in ſpecie ipſum alitis innocue vncturus ſanctis pꝛe oib⁊ viſitat ſemꝑ ipſius cōtentus manſione pectoꝛis

¶ Ecce ſpūs) ſcūs (viſitat ipſuꝫ). ſ. chꝛiſtū (in ſpecie) id eſt foꝛma (innocue alitis) id eſt columbe q̄ eſt auis innocens (vncturus) ſcꝫ ipſum chꝛiſtū donis ſue gratie (pꝛe omnibus ſanctis) id eſt ſuꝑ omnes ſanctos (ꝯtentus ſemꝑ manſione) id eſt inhabitaculo (pectoꝛis ipſius) ſcꝫ chꝛiſti.

¶ Patris etiā inſonuit vox pia. veteris oblita ſermonis. pe⸗nitet me feciſſe hominem. Vere filius es tu meus mihimet placitus. in quo ſum placatus. hodie te mi fili genui.

(Etiā pia vox patris). ſ. dei oipotētis (oblita). i. ad modū obliuiſcētis ſe hn̄s (veteris ſermonis) q̇ erat (penitet me feciſſe hoiem. inſonuit). i. audita ē dicēs (vere tu es filiꝰ meꝰ placitꝰ). i. placēs (mihimet. in q̊). ſ. filio (ſū placatꝰ). i. recōciliatꝰ. ſ. toti generi humano. o (mi fili ego genui te hodie)

¶ Notādū circa lr̄am. ſupꝛa dictū eſt ꝙ iſta dies ꝓpter tria miracula celebraꝛ̄ q̊ꝝ vnū tāgiꝛ̄ in lr̄a. ſ. baptiſma. Circa qḋ ſciēdū ꝙ dn̄s nr̄ ihs xp̄s voluit a ioāne baptiſari vt vim regeneratiuā tactu carnis ſue aq̇s tribueret. vn̄ venerabilis Beda Vim tribuit aq̇s. vt q̇ poſtea īmergerētur inuocato trinitatis noīe in baptiſmo a peccatis tergerenꝛ̄ Scḋo vt nos exēplo ſue hūilitatis inſtrueret. vn̄ Math. iij. Johes ꝓhibuit xp̄m dicens. dn̄e ego a te debeo baptiſari ꝛ tu venis ad me. Rn̄s ihs dixit ei Sine modo ſic em̄ decet nos adimplere oēm iuſtitiā. gloſa. i. coꝛdis hūilitatē. Tertio vt nobis ianuā celi aperiret. vn̄ Johis. iij. Niſi q̇s renatꝰ fuerit ex aqua et ſpūſcō nō pōt intrare regnū celoꝝ. Scḋo no. q̄re baptiſmꝰ fit ꝑ aquā et nō ꝑ aliud elemētū. Dōm ꝙ hoc ē ꝓpter multiplicē naturā aque. qꝛ q̊t ꝟtutes hꝫ aqua naturalr̄. tot baptiſmꝰ hꝫ ſpūaliter. Pꝛimo em̄ aqua abluit ſoꝛdes. ſic baptiſmꝰ abluit pctā. vn̄ Hiero. Baptiſmus eſt q̊ddā balneū. qḋ celeſtis ſponſus eccl̄ie ſue ꝑparauit. in quo ipſe ꝑmo balneatꝰ eſt vt ex tactu ſui coꝛpis vim daret aq̇s peccata abluēdi. Scḋo aq̄ extinguit ignem. ſic baptiſmus extinguit ignem infernalē. Tertio ſubmergit hominem. ſic baptiſmus ſubmergit dyabolū quantū ad ſuā ꝑtātem. vt amplius non poſſit agere niſi ꝑ ꝯſenſuꝫ peccati. Quarto aqua irrigat ꝛ inebꝛiat

terram.ſic baptiſmus coꝛ hoīs irrigat ⁊ inebꝛiat.ad faciendū fructum bo
noꝝ opeꝝ. Quinto aqua diſſoluit ariditatē.ſic baptiſmꝰ aperit celum.qꝛ
ꝙcito puer baptiſatus ē.ſi decedat inueniet celū apertū.cū ante baptiſmū
infernus eſſet ei apertus.vñ Ber. Valde fatuū eſt dolere de hoc ꝙ filij
eoꝝ tranſeunt a ſocietate hoīm ad ſocietatē angeloꝝ.ſed potius tales de
berēt gaudere.vñ Seneca. Moꝛtē moꝛtaliū ſtultū ē deflere. Sexto ideo
qꝛ aqua ferebat ſpm̄ dei.vt habet̄ in Geñ. Spūs āt dñi ferebat̄ ſuꝑ aquas
ſic ſpūſſanctꝰ adeſt baptiſmo vt figuratū ē.qꝛ ſpūſſcūs appꝛuit ſuꝑ ioꝛda
nē in ſpecie colūbe. Septimo.qꝛ ſicut aq̄ reficit infirmos.ſic etiā baptiſmꝰ
facit filios dei.qđ figuratū eſt in voce patris qñ dixit. Hic eſt filiꝰ meus
dilectꝰ. Octauo.qꝛ aq̄ recipit imaginē reſpicientis.ſic baptiſmꝰ refoꝛmat
in hoīe imaginē dei.qꝛ imago dei in baptiſmo refulget tanq̄ȝ in ſpeculo.
Itē notandū in lr̄a dꝛ.innocue alitis.i.colūbe. Unde colūba in ſua natu
ra eſt innocua.nullū nocumentū inferens.ſimplex ⁊ ſine felle ⁊ vnit̄ mari
to ſuo.ſic ſpūſſcūs ē ꝯiūctus in deitate cū filio ꝯtentus in pectoꝛe ipſiꝰ et
ſunt vnū ⁊ idē in deitate. Itē lr̄a dicit.veteris oblita ⁊c̄. Uñ qñ pater
in diuinis miſit filiū ſuū incarnari ꝓpter inobedientiā ⁊ tranſgreſſionē ade
doluit de paſſione quā filius eſſet paſſurus. Dixit enim penitet me feciſſe
hoiem ⁊c̄.⁊ qñ vidit patientiam et humilitatem filij.in eo ꝙ baptiſmū pe
nitentie nobis confirmaret pater fuit immemoꝛ verbi pꝛius dicti.ſed ma
gis gauiſus de humilitate filij dixit. Hic eſt filius meus dilectus ⁊c̄. Et
hodie nō ſumitur tm̄ pꝛo pꝛeſenti tpe.ſȝ ꝓ eterno determinat verbū rōe
cuiuſlibet tpis Itē ales dꝛ vno° a noīe ala ale.⁊ ſic idē eſt ꝙ auis. Alio
mō dicit̄ a ꝟbo alo is ere,⁊ ſic idē eſt ꝙ nutrix. Itē vncturus ē ꝑticipiū
futuri tpis a verbo vngo. Itē penitet me feciſſe hoiem p̄t eē vna dictio
ſuppōnēs materialiter.⁊ debet declinari ꝓ vna dictione . quia nō ſupponit
pꝛo ſe nec ꝓ ſuo ſignificato.ſed ſupponit ꝓ ſermone a celeſti patre ꝓlato.ſȝ
tamē exponēdo illā oꝛationē ſignificatiue ⁊ ꝑſonaliter.tunc li penitet de
bet teneri in ſuo ſignificato cōi.⁊ ſm aliq̄s ſic exponit̄.penitet me ⁊c̄.id ē
ego penitētiā vl̄ doloꝛē habeo de factione hoīs. Et iſta expoſitio nō valet
qꝛ in deo patre nec eſt penitentia nec doloꝛ.qꝛ eſt imutabilis ⁊ ipaſſibilis
igit̄ ⁊c̄. Uel ſic exponit̄.penitet.i.pena tenet vel tenebit me ꝓpterea ꝙ fe
ci hoiem. Uñ dꝛ penitet in pn̄ti.qꝛ pꝛeſciuit ſuā paſſionē nō eſſe euaſibilē
ex quo nouit oīa ab eterno. Hec expoſitio adhuc ſm aliquos nō valet.qꝛ
erat verbū patris.mō pater in diuinis nō eſt paſſus.⁊ ḡ debet ſic expoui.
Penitet me.i.factio hoīs fecit mihi patri quandā ſimulationē penitentie
id eſt taliter ago ac ſi haberem de factione hoīs penitētiā.vñ videmus ꝙ
qñ aliq̄s opat̄ aliqđ opꝰ ⁊ ſi fruſtrabit̄ in fine ſuo tūc dolet ⁊ penitet. Sic
ſilr̄ mō eſt de deo qñ vidit totū genꝰ hūanū eſſe lapſum tūc generauit ſi
bi quādā ſilr̄ationē pnīe. Sȝ diceret aliq̄s ꝯtra ꝑticulā illā me penitet ⁊c̄.
nūq̄ȝ penituit.pȝ ſic.qꝛ nūq̄ȝ deliq̄t vl̄ peccauit.ḡ nūq̄ȝ penituit. Rñdet̄ ꝙ
hec ꝟba pn̄t ſic gloſari.xp̄s nūq̄ȝ fecit aliqđ malū q̄ȝtū ad ꝓpꝛiū actū.ḡ eti
am xp̄s nūq̄ȝ penituit inq̄ȝtū xp̄s.penituit tñ q̄ntū ad rōem ipſiꝰ rei ꝑ ipſȝ
facte vel quātū ad rōem hoīs.eo ꝙ ṗmus hō ꝑ trāſgreſſionē mādati ce
cidit in eternā dānationeȝ.⁊ ḡ penitet me feciſſe hoiem.i.pn̄iam facti hoīs
habeo. Item triceſimus eſt nomen adiectiuū deriuatum a triginta.

¶ Huic omnes auſcultate populi preceptori Amen.

In hac pte autor hortat̄ populū fidelem ad ſeruiendū deo dicēs (omnes
populi auſcultate) .i. obedite (huic p̄ceptori) .ſ. xp̄o q̄ hunc diem tot facit
choruſcare miraculis ¶ Notādū ex lr̄a trahit̄ q̄ oīs creatura rōnalis tene
tur obedire. vt p₃ p Aug. in li. de tri. ⁊ p ꝯmētatorē li. de aīa. vbi dr̄ q̄ potē
tia ſenſitiua debet obedire potētie intellectiue. nā qðlibet inferius regibile
eſt a ſuo ſupiori. Itē autor dr̄ in textu deū eē p̄ceptorē. vn̄ ip̄e pōt dici p̄
ceptor grā̄ factoꝝ. nō ſolū pn̄tiū. imo p̄teritoꝝ ⁊ futuroꝝ. Gratia factoꝝ
et p̄ceptoꝝ patet in euāge. vbi recitat̄ q̄ ip̄e p̄cepit vinū fieri ex aq̄. Etiā
grā p̄teritoꝝ ⁊ futuroꝝ factoꝝ p₃ p p̄s dicētē. Preceptū poſuit ⁊ nō pre
teribit. Etiā qðlibet mēbꝝ ſtabit bene ꝓbatū p p̄s dicentē. Ipſe dixit et
facta ſunt. ipſe mādauit ⁊ creata ſūt. Etiā rōne factoꝝ futuroꝝ p₃ in .iiij.
ſniaꝝ. vbi dr̄ q̄ xp̄s in nouiſſimo die veniet iudicare ſeculū p ignē. preci-
piens mortuis vt reſurgant. cuius precepti effectum precedet vox tube.
que in aduentu iudicis ab omnib' audietur. Hec em̄ tuba non eſt aliud
niſi citatio pemptoria iudicis ad audiēdū ſententiā. Circa hoc querit̄.
cui' erit hmōi tuba. Rn̄dit Apoc. oſtēdēs q̄ archāgeli ip̄i' q̄ eſt p̄nceps
et dux oīm angeloꝝ. ⁊ tali voce p̄cepta hoīes reſurgēt incorrupti. ⁊ nō om
nes ipaſſibiles. ſed ſine diminutione mēbroꝝ. vt p₃ de q̄litate reſurgen
tiū in quarto ſentētiaꝝ. Itē auſculto as. ē verbū neutrale. ⁊ dicit̄ a noīe
auris ⁊ a verbo culto as. qð eſt frequentatiuū verbum huius verbi colo

Dixit domin' ex baſan cōuertā cōuertā in profundū
maris Qð dixit ⁊ fecit ſaulū vt ſtrauit paulū ⁊ ſtatuit
Per verbum ſuum incarnatum per quod fecit et ſecula.

¶ Iſtud eſt canticum aliud qð cantat̄ ob reuerētiā .b. Pauli apl̄i. prout
eius ꝯuerſio celebrat̄. Et diuidit̄ in tres ptes. In p̄ma pte autor premit
tit ꝓphetiā p̄s. quā dn̄s locutus ē per os dauid. Scðo ex iſta ꝓphetia de-
clarat ſauli deuiationē. qua in tenebris ābulauit. neſciens quo iret donec
lumē veritatis ꝯgnoſceret. Tertio ꝯmēdat btm̄ paulū ꝓpter diuinam diſ
penſationē ⁊ ꝯtinuā p̄dicationē quā exercuit poſt ꝯuerſionē. Scða ibi.
qð dn̄ impugnat. Tertia ibi. hinc lingua tuoꝝ. Quantū ad primū dicit
ſic (Dn̄s) ſc₃ deus pater (dixit) id eſt predixit. ſ. per ꝓphetā dauid. Ego
conuertā ⁊c. ſ. ipſum paulum (ex baſan) id eſt de fide ſua mala (cōuertā)
inquā eum (in profundū maris) id eſt ad ꝯgnitionē vere fidei. Sed vide
inferius cauſam hui' expoſitionis. immo aliam expoſitionem. Sequitur
deinde in textu (quod) id eſt quam ꝓphetiam. dominus deus (dixit) id eſt
predixit ſc₃ diu ante tempus ſancti pauli (et fecit) id eſt perfecit eā₃ in ſan
cto paulo (vt) pro poſtq̄₃ (ſtrauit) id eſt proſtrauit (ſaulum) in terram (et
ſtatuit) id eſt inſtituit (paulum) et hoc dico (per verbum ſuum) id eſt filiū
(incarnatum) id ē hominem factum (⁊ per quod) ſc₃ verbum dominus
deus (fecit) id eſt creauit (ſecula) id eſt omnia que ſunt in celo ⁊ in terra
¶ Notandum in littera dicitur (dixit dominus ex baſan) q̄ illam pro-

ꝓphetiā dixit dn̄s ꝑ os p̄s. ⁊ ſenſus ē. ego ꝯuertā ſaulū in ꝓfundū maris. Ut ḡ hec ꝓphetia intelligat̄ eſt notādū. ꝙ baſan interp̄tatur ꝯfuſio. ⁊ baſan ē ꝓpriū nomē loci ſeu regionis. vn̄ ſct̄us paulꝰ erat oriūdus. cuius regionis regē expugnauerūt filij iſrl̄. vt teſtat̄ ſcholaſtica hyſt. Et baſan int̄pretat̄ ꝯfuſio. qꝛ in illa regione habitabāt hoīes ꝑuerſi. Etiā baſan interpretat̄ q̄ſi placēs. qꝛ an̄ ꝯuerſionē ſct̄us paulꝰ cupiebat placere hoīb; ⁊ nō deo. vn̄ p̄s. Confuſi ſunt q̇ hoīb; placent. qm̄ deꝰ ſpreuit eos. Tūc dr̄ in ꝓfundū maris. vn̄ mare includit in ſe hūiditatē. baſan vero nomē loci importat ſiccitatē. ⁊ ſic ſenſus lr̄e erit. ego ꝯuertā ſiccitatē i magnā hūiditatē. Un̄ ſct̄us paulꝰ fuit ſiccꝰ an̄ ꝯuerſionē. ⁊ ſic ſicca ꝯfuſio fuit ꝯuerſa ī humiditatē diuine gr̄e. vn̄ p̄s. Uiſitaſti terrā ⁊ inebriaſti eā. Uel alio modo pōt ſic intelligi. ego ꝯuertā ſct̄m paulū ex baſan in ꝓfundū mariꝫ. i. i ꝯgnitionē vere fidei. qꝛ fides ē lata. magna. ⁊ ꝓfunda. qꝛ ex fide credimꝰ trinitatem ⁊ multa alia q̄ ſūt in ꝓfundo ſpeculatōis. Etiā qꝛ fides nō ē inueſtigabilis aliq̄ experimēto. qꝛ ſi poſſet inueſtigari nō eēt fides ſ; ꝯgnitio. vn̄ Gre. Fides nō h; meritū vbi hūana rō p̄bet experimētū. Etiā alio mō ſic intelligit̄. ego ꝯuertā ſaulū ex baſan in ꝓfundū maris. i. in ꝓfundū ſecretorū dei. qꝛ ipſe raptꝰ fuit in tertiū celū. ⁊ ibi vidit multa ſecreta dei. vn̄ canit eccl̄ia de ipſo. q̇ in terra poſitꝰ ſecreta celoꝝ penetraſti. q̄ non licēt hoī loq̄ preuidiſti. Apl̄s ſcribit ad Roma. iij. Ubi ſupabūdat pct̄m ſupabūdat et gr̄a. In ꝟbis his b. paulꝰ duplr̄ ꝯmēdat̄. Primo delictorie. ſcd̄o meritorie. Delictorie deſcribit̄ in eo diuine pietatis diſpēſatio ꝓpter delictū cōmiſſu;. vn̄ ſcribit̄ in actib; Aploꝝ. Saulus adhuc ſpirās minaꝝ acceſſit ad principes ſacerdotū ⁊ petijt ab eis lr̄as vt q̊tq̊t inueniret huiꝰ fidei viros aut mulieres vinctos duceret in hierl̄m. vt ipſe atteſtat̄ de ſeipſo ad Corin. dicēs. Ego ſum minimꝰ aploꝝ ⁊ nō ſum dignus vocari apl̄s. qa ſupra modū eccl̄iam dei ꝑſecutꝰ ſum. Ad Gala. p̊. Audiſtis ꝯuerſationē meā aliqn̄ in iudaiſmo. De ſcd̄o ꝑ hoc ꝙ meritorie ꝯmēdat̄ tāgit̄ diuina pietas cū dr̄. ſupabūdat ⁊ gr̄a. vn̄ ad Gala. p̊. Cū em̄ placuit ei q̇ me ſegregauit de vtero matrꝫ mee ⁊ vocauit ꝑ gr̄a; ſuā ego nō acq̇eui ꝯtinue carni et ſanguini. Eādē diuinā diſpēſatōnē ipſe teſtat̄ ſcd̄a ad Corin. xij. Datus ē mihi ſtimulꝰ carnis angelꝰ ſathane q̇ colaphiſet me. ꝓpter qd̄ ter dominū rogaui vt auferret̄ a me. Cui xp̄s dixit. Paule. ſufficit tibi gr̄a mea. Etiā b. paulꝰ pōt ꝯpari mari ꝓfundo. qꝛ ꝓfunditas marꝫ cōtinet in ſe multos lapides nobiles ⁊ p̄cioſos. ſic paulꝰ habuit in ſe multas bonas doctrinas. q̇b; ipſe eccl̄iam dei illūiauit. vn̄ de eo canit̄. O glorioſū lumen oīm eccl̄iaꝝ. Pōt etiā ꝯpari ꝓfundo. ideo. nā ſicut mare ē valde amaꝝ ſic btūs paulus poſt ꝯuerſionē repletꝰ fuit amaritudine. ſicut de ſeipſo dicit Ter ꝟgis ceſus ſū. ſemel lapidatꝰ. ter naufragiū feci ꝓ xp̄i noīe. Itē lr̄a dr̄ ꝑ ꝟbū ſuū ⁊c. ꝑ illud ꝟbū etꝫ p̄t intelligi hoc ꝟbū fiat. qꝛ ꝑ h̊ ꝟbū creauit deꝰ celū ⁊ terrā. qꝛ dixit fiat lux. ⁊ facta ē lux. Etiā ꝑ illud ꝟbū xp̄s fuit incarnatꝰ. qn̄ b. ꝟgo dixit ad angelū. ecce āncilla dn̄i fiat ⁊c. Etiā ꝑ h̊ ꝟbū xp̄s ex magno ꝑſecutore fecit magnū p̄dicatorē xp̄ianoꝝ. Item nota. Saulus interp̄tatur ꝑſecutor. Paulus vero interpretatur fidelis p̄dicator. Modo autor dicit in littera. ⁊ fecit. ſaulū vt ſtrauit paulum ⁊ ſtatuit dominus ſtrauit ſaulum. id eſt dominus ex perſecutore fecit predicatorē

Paulus vero interp̄tatur fidelis p̄dicatoꝛ. mō autoꝛ dicit in l̄ra. vt ſtra-
uit ſaulū ⁊ fecit dn̄s paulū. i. dn̄s ex ꝑſecutoꝛe fecit p̄dicatoꝛē. Itē dice-
ret q̄s que ē cauſa ꝙ celebꝛat̄ feſtū ꝯuerſionis ſancti pauli. Ubi nota. tri-
plex ſolet aſſignari cā̄ ſuꝑ hoc. Primo ꝓpter exēplū vt nullus peccatoꝝ de
venia deſperare debeat. Sc̄do ꝓpter gaudiū qꝛ quātā triſtitiā eccleſia ha-
buit in eius ꝑſecutōne. tantā leticiam habuit in eius ꝯuerſione. Tertio
ꝓpter miraculum qđ dn̄s in eo oſtēdit dū de ſeuiſſimo ꝑſecutoꝛe fecit fi-
deliſſimū p̄dicatoꝛē. Nā eiꝰ ꝯuerſio fuit miraculoſa rōne efficiētis. ſ. xp̄i.
qui in eius ꝯuerſione fecit de ꝑſecutoꝛe vas electionis. Item nota. idem
homo q̄ ante ꝯuerſionē dicebatur ſaulus poſt ꝯuerſionē dictus ē paulus
Ex iſto patet ꝙ ſaulus ⁊ paulus ambo ſunt ꝓpꝛia noīa. Itē baſan eſt
nomē ciuitatis vel regionis feminini generis ⁊ indeclinabile. Sed mare
hic tranſſumitur pꝛo fide.

Quod dū impugnat. audiuit. ſaule. ſaule q̄d me ꝑſequeris

Ego ſum xp̄s. durum eſt tibi vt recalcitres ſtimulo.

Hic autoꝛ declarat ſancti pauli conuerſionē. ⁊ qualiter ſanctus paulꝰ ab
erroꝛe fuit reuocatus dicēs (Quod) ſcꝫ verbū. i. filiū dei. sᶜ paulus (dum
impugnat). ſ. ꝑſequēdo (audiuit). ſ. illā vocē (ſaule. ſaule quid) . i. ad q̄d
vel quare. sᶜ tu (me ꝑſequeris. ego) ſcꝫ qui loquoꝛ ⁊ quē ꝑſequeris (ſum
xp̄s. durū eſt tibi) id eſt impoſſibile ⁊ valde graue (vt recalcitres) id ē ꝑ
calcem reſiſtas (ſtimulo) ſcꝫ tue vocationis.

A facie domini mota ē terra contremuit mox et quieuit.

Dū cognito credidit dn̄o paulns ꝑſequi ceſſat conxp̄ianos.

(Terra). i. coꝛ ſancti pauli (eſt mota a facie domini) ſcꝫ loquentis (et) ſcꝫ
terra (contremuit). i. inhoꝛruit (⁊ mox quieuit) id eſt acquieuit. ſ. voci lo-
quentis ⁊ vocātis eū. tūc (paulus credidit) id eſt fidem accepit (cogni-
to domino) id eſt dum cognouiſſet vocem domini (ceſſat perſequi) id eſt
impugnare ſinit (conxp̄ianos) id eſt conſodales ſuos xp̄iani nominis. Iā
eīm factus erat eis ſocius. qui pꝛius erat eoꝛum perſecutoꝛ.

¶ Notandū impoſſibile ē aliquā ꝓphetiā p̄terire. ſic ꝙ non reducat̄ ad
actū. qꝛ alias vana fuiſſet viſio ꝓphetaꝝ. modo deus pꝛedixit ſaulū cōuer-
ti ⁊ fieri vas electionis de vaſe ꝑſequutiōis. ꝫ autoꝛ dicit. qđ dixit ⁊ fecit.

¶ Secūdo no. q̄n̄cūqꝫ deꝰ voluit oꝑari aliq̄ miracula circa aliquē hoīem
tūc ꝯmutauit nomē eius in benedictionē. Inuenit̄ eīm exēplū in abꝛahā q̄
ante benedictionē ⁊ repꝛomiſſionē dicebatur abꝛā. Itē Iacob poſtq̄ꝫ lu-
ctauit cum angelo vocatus eſt iſrahel. Itē eſau poſtq̄ꝫ requiſiuit ſangui-
nem fratris ſui appellatus eſt edon. quod interpꝛetatur ſanguis. Et iteꝝ
patet in ſara q̄ pꝛius dicebat̄ ſarai. ſed quia noluit credere verbis angeli.
ergo abbꝛeuiatū ē nomē eius ⁊ vocata ē ſara. Sic etiā dn̄s cū ex ꝑſecuto-
re fecit doctoꝛē fidei. mutauit nomē eiꝰ vt p̄us ſaulꝰ. poſtea paulꝰ vocaret̄

¶ Tertio nota. ꝙ reſponſio dei (qua reſpondit perſecutoꝛi) fuit multum
efficax. compat eīm vindictam ſtimulo. Unde ſciendum ꝙ triplex eſt ſti-
mulus de quo loquitur hic. Primus eſt ſtimulus pꝛedicationis. contra

De Conuerſione ſancti pauli

quē duꝝ eſt ambulare ſeu recalcitrare. vñ dñs. ego occidam ⁊ viuere faciam. ꝑcutiam ⁊ ego ſanabo. ⁊ nõ eſt q̇ poſſit de manu mea eruere. Secundus eſt ſtimulus correctionis ꝯtra quē durius eſt calcitrare. ⁊ ille eſt predicatio xp̄i ⁊ doctrina ſapientū. vñ Ecci. Verba ſapientū ꝯterūt bella. et ſūt q̄ſi ſtimuli ⁊ aculei ī altū defixi. Itē puer. ix. Corrige ſapiētē ⁊ diliget te. argue inſipiētē ⁊ odio habebit te. Tertiꝰ ē ſtimulꝰ paſſionis xp̄i cõtra quē duriſſimū eſt recalcitrare ⁊ quodāmõ īpoſſibile. vñ Duꝝ ē tibi ꝯ̄ ſtimulū huius paſſionis calcitrare. q2 oīs calcitrans ē mercenarius ⁊ nõ paſtor. cū ſit vnus paſtor ⁊ vnū ouile Joh. x. ¶ Itē nota. cum diuine pietati placuit vt de ſaulo paulū faceret. ſaulus accepit litteras a principibꝫ ſacerdotū vt vbicūꜛ inueniret xp̄ianos vinctos ꝑduceret in hieruſalē Cū aūt appropinquaret damaſco circūfulſit eū lux de celo. ⁊ audiuit vocē dicentem ſibi. Saule ſaule q̇d me ꝑſequeris. qui dixit. quis es dñe. Jeſus dixit. Ego ſum ieſus quē tu ꝑſeq̄ris. Cui paulus. Dñe q̇d vis me facere et cecidit in terrā. ſ3 viri qui affuerūt erexerūt eū ⁊ duxerūt eū in vicū in ꝑua villa circa viā. ⁊ ibi māſit tribꝫ diebꝫ nõ vidēs. nõ ꝯmedēs. nec bibēs. Sed tertia nocte dñs dixit Ananie Anania vade ⁊ queras ſaulū. Ananias dixit. Dñe audiui multū de hoīe iſto quanta mala facit chriſtianis. Subdit dñs. vade ipſe em̄ orat ⁊ vas electionis effectꝰ eſt. Mane facto Ananias venit ad ſaulū ⁊ dixit ei. Saule frater mi. dñs (q̇ apparuit tibi in via) miſit me ad te vt videas ⁊ implearis ſpūſancto. Et ſtatim vidit et recepit cibū ⁊ ꝯfortatus ē. Et ꝯtinue p̄dicabat in ſynagogis xp̄m eē filiū dei crucifixū ¶ Item nota. ꝙ autor dicit. a facie dñi ⁊c̄. vbi tāgit̄ dictum p̄s. A facie dñi ⁊c̄. Et ꝑ terrā intelligit̄ ſanctꝰ paulꝰ. Et merito paulꝰ vocatur terra. q2 ſicut terra facit fructū ſeu ꝓducit ꝑ quē oīa animalia nutriūtur. ſic ſanctus paulus dedit nobis doctrinas quibus mediantibꝫ conſeruamus aīas noſtras in vitā eternā ¶ Itē hec verba ſaule ſaule ⁊c̄. dupliciter ꝯſideranť. vno mõ ſignificatiue. ⁊ ſic ſūt diſtincte dcões. Scđo mõ cõſiderātur vt ſupponūt ꝓ ſola voce. ⁊ ſic ſumūtur ꝓ dcõne materiali. et ſic hoc totū ꝯplexū. ſaule ſaule ⁊c̄. ē vnū nomē neutri gñis ꝑ regulam Dictio q̄cūꜛ ⁊c̄. ¶ Itē ſaulus dicit̄ a ſalym hebraice. qđ eſt vulpes latine. q2 ſicut vulpes decipit alia aīalia. ſic ſaulus ſumpſit lr̄as a p̄ncipibꝫ vt poſſet deciꝑe xp̄ianos. Itē recalcitrare idē eſt qđ repugnare. ⁊ ſpectat ad eq̊s qui retro ꝑcutiūt. ſic ille q̇ recedit a xp̄o eius xp̄ianitatem impugnās ſicut quilibet hereticus. aſſimilat̄ aīali bruto Itē lr̄a dicit. mota eſt terra. ⁊ illa lr̄a dupliciter gloſatur. vno mõ ꝙ paulus (qui de terra factus ē) ſit motꝰ Alio modo ꝙ terra ſuper quam ſteterat paulus fuit mota. ⁊ bene ſtabit vtrūꜛ Et mota ē participiū p̄teriti tꝑis a moueor ¶ Itē cõtremuit eſt verbū tertie ꝯiugationis compoſite figure a con ⁊ tremo

¶ Hinc lingua tuoꝝ eſt canū ex inimicis rediens ad te deus

Hic autor ꝯmēdat beatū paulū virtute p̄dicationis Et diuidit̄ in duas ꝑtes. In p̄ma ꝑte ꝯmēdat eū in ꝓphetia. Scđo oſtēdit effectū ſue p̄dicationis ibi. Quo docēte. Prima ꝑs adhuc diuidit̄ in duas ꝑtes. Primo facit qđ dictū eſt. Scđo ꝯmēdat eū metaphorice. ibi Hic lingua ſacerdotū ⁊c̄. dicens ſic O deus (hinc) .i. ideo paulus (eſt lingua) ꝑ quā loquūtur

et predicant (tuoꝝ canū).i. ſacerdotū (rediēs ad te) ſcʒ ꝑ ꝯuerſionem (ex inimicis) id eſt ex ſeruitute dyaboli. qui ē inimicus generis humani.

Dum paulus in ore omniū ſacerdotū iura dat preceptorum

Docens crucifixum non eſſe aliūm preter chriſtum deum

Cum patre qui regnat et ſanctoſpiritu. cuius teſtis paulus

Et quia hec loquutio ē metaphorica. ideo autor ſeipſum exponit dicēs. Paulus eſt lingua canū (dum) pro quando (paulus dat iura) id eſt ſtatuta ⁊ leges (preceptoꝝ in ore omniū ſacerdotū docēs nō eſſe aliuʒ deū preter chriſtum crucifixum qui regnat cum patre ⁊ ſpirituſancto. cuius) ſcilicet chriſti dei (paulus eſt teſtis)

¶ Notādum ꝙ prima pars huius ſentētie trahiẜ ex dicto ꝓphete ꝑs. lxvi vbi dr̄. intingaẜ pes tu⁹ in ſanguine ⁊ lingua tuoꝝ canū ex inimicis. Vñ pes beati pauli eſt intinctus ſanguine. qñ per circuitū vniuerſi mūdi pericula ſuſtinuit q̄ ꝑ ſe enumerat. ſcd̄a Corin. xi. dicens Ter virgis ceſus ſū Vñ hec pericula Hylarius in paſſionali deſcribit ꝙ beatus paulus ſub Philippo rege ꝓgis cediẜ ⁊ in carcere poniẜ. in ligno pedib9 affigitur. in liſtris .i. in tali ciuitate. lapidaẜ. in Epheſo feris datur. in Damaſco ꝑ ſportam tempore nocturno per murum emittitur. in hieruſalē ligatur ⁊ percutitur. in ceſaria claudiẜ ⁊ criminatur. in Italiā nauigās ꝑiculo maris arripitur. Romā veniēs ſub Nerone iudicaẜ ⁊ occiſus fuit. ⁊ ergo pes ei⁹ intinctus ē ſanguine. ¶ Scd̄o nota. au. dr̄ lingua canū. in quo tāguntẜ duo Primū ꝙ lingua poniẜ ꝓ p̄dicatione. ⁊ hoc ꝑ figurā q̄ dr̄ methonomia q̄ fit qñ inſtrumentū poniẜ ꝓ opatione. vt hic lingua ponitur ꝓ predicatore Secūdo canis poniẜ ꝓ infideli. q2 canis eſt animal deſpectum et irrationale. Unde cum dominus vellet maledicere moab. per Dauid ex hoc ꝙ interfecit Abner principem milicie regis Saul. dixit. non deficiat de domo tua canis fluxuʒ ſanguinis ſuſtinens. canis. id eſt infidelis. Sic etiā capitur in euangelio. Non eſt bonum ſumere panem filiorum et mittere canibus ad manducandum. Item Mathei. vij. Nolite ſanctū dare canibus. Sed beatus apoſtolus paulus fuit lingua. id eſt predicator. illoruʒ canum qui de canibus fecit homines rationales. de paganis fideles. de filijs ꝑditionis fecit filios repromiſſionis. Itē nota littera dr̄ Hic lingua tuoꝝ ē canum. quod vno modo ſic poteſt exponi. vt lingua canum ſumatur per ſyncopam pro canorum a nomine canus. ⁊ dicitur homo ſpiritualis habens caniciem. Tunc ſententia eſt in iſto. ꝙ ſanctus paulus eſt lingua tuoꝝ canum. id eſt tuorum ſapientum. Scd̄o exponitur ꝙ hi canū ē gtūs huius nominis canis de quo poſtea patebit. Ubi nota ꝙ ſacerdotes dicitur canes ꝓpter duas cauſas. Prima. q2 ſicut canis ē aīal latrabile manifeſtās furem. ſic ſacerdos debet manifeſtare ipſos peccatores. ⁊ debet latrare ⁊ ipſis predicare ⁊ pellere infidelitatem de hominibus. Unde Eſayas. clama non ceſſes exalta vocem tuam quaſi tuba. Secundo q2 ſicut canis lingēdo vulnera cū lingua ſua ſanat ipſa. ſic ꝑ linguā doctri

ua ſacerdotis debet ſanare vulnera anime. Item notandũ ꝙ in lr̃a dicit
in ore oĩm ſacerdotũ. illa em̃ patet in ep̃la ſua vbi docet qualis debet eſſe
ep̃s dicẽs Oportet em̃ ep̃m mitẽ ⁊ caſtũ eſſe. nõ lucri cupidũ. ⁊ ſic mõ da
bat illa iura oĩbꝫ ſacerdotibꝫ ⁊ cũ hoc oĩbꝫ gradũ ſacerdotalẽ habẽtibꝫ Itẽ
per hoc ꝙ dicit crucifixũ debet intelligi xp̃s qui crucifixus ẽ verus deꝰ re
gnãs cũ patre ⁊ ſpũſctõ. vñ p̃s Videte qꝛ ego ſum ſolꝰ ⁊ nõ ẽ aliꝰ p̃ter me
Pro terminis nota. rediens eſt pricipiũ a verbo neutrali redeo et cõ-
ponitur a re ⁊ eo interponẽdo d Item os eſt nomen neutri generis ſimi
liter ⁊ ius et caret tribus caſibus in plurali Et ius ẽ equiuocũ vt patet in
Eber. Jus meritum. ius aqua. ius dicitur ipſa poteſtas

¶ Hic lingua ſacerdotum more canis dũ plinxit legis et euã
gelij duos molares in his cõtriuit. Corroſit vniuerſas ſpeci
es medicinarũ. quibus curãtur ſaucij reficiuntur enutriendi

(Hic) ſcꝫ paulus eſt (lingua ſacerdotũ. dũ ipſe plinxit). i. pfecte linxit (et
ordinauit more). i. ad ſimilitudinẽ (canis. duos molares). i. fundamenta
(legis). i. veteris teſtamenti (et euangelij. ꝯtriuit). i. collegit (et corroſit)
id eſt vndiqꝫ ꝯportauit (in his) ſcꝫ molaribꝫ (vniuerſas ſpecies) ſcꝫ aro-
maticas (medicinaꝝ). ſ. ſpiritualiũ (quibꝫ) ſcꝫ ſpeciebꝫ (ſaucij) id eſt infir-
mi (curãtur) id eſt ſanãtur et (reficiũtur) id eſt fouentur refocillãtur (enu
triendi) id eſt informandi in rudimentis fidei

¶ Quo docente deum mare vidit et fugit. iordanis conuer-
ſus eſt retrorſum Quia turba gentium relicto viciorũ profun
do og rege baſan confuſo. Te ſolum adorat xp̃m creatorem
quem cognoſcit in carne veniſſe redemptorem.

(Quo) ſcꝫ Paulo (docente) id eſt predicante (deum) ſcꝫ xp̃m (mare vi-
dit et fugit) cuius expoſitio patebit inferius (quia turba gentiũ) infideliũ
paganoꝝ (relicto profundo) id ẽ magnitudine ſeu immenſitate viciorum
(⁊ confuſo og rege baſan) id eſt dyabolo conturbato vt patebit (adorat)
ſcꝫ turbaꝛ gentium (te ſolum chriſtum creatorem. quem ꝯgnoſcit) id eſt fi
deliter credit (veniſſe redemptorem in carne) ſc humana.
¶ Notãdũ littera dicit canis. Et canis ẽ aĩal latrabile. ⁊ ponitur ꝓ p̃di-
catore. Vñ ſicut canis continue latrat. ſic p̃dicator dei habet ꝯtinue latra
re predicãdo ꝯtra infideles ⁊ ipſos peccatores corrigendo Vbi nota.
ꝙ in cane habẽtur aliq̃ virtutes. vt patet in quibuſdã verſiculis. quas ſan
ctus Paulus dicitur in ſe retinuiſſe. vñꝰ. In cane laudanda ſũt quattuor
atqꝫ probanda. Eſt lingua medicus. dñiqꝫ fidelis amicus. Edem cuſto-
dit. furẽ latrando qꝫ prodit. Vñ ſicut canis dicit̃ eſſe medicꝰ rõne ſue lin-
gue. ſic ſanctꝰ Paulꝰ multos deuiãtes ⁊ debiles q̇ non poterãt cognoſce
re vere fidei luciditatẽ curauit lingua ſua. i. ſua inſtructõe dulciſſima ⁊ do
ctrina lingendo. cũ corda debiliũ. i. corda errãtiũ eis iprunẽdo ſaluberria

documenta fidei Etiā dn̄o ſuo multū fuit fidelis ſicut canis .qꝛ cōmiſſa fideliter obſeruauit p̄e rapina.i.fideles in cuſtodia retinebat. ⁊ ſic q̄libet virtus adherens cani ſcō paulo p̄t applicari Sc̄do nota ꝑ duos molares intelligit̄ duplex teſtamētū.ſcꝫ nouū ⁊ antiquū quoꝝ vnū mouet aliū ita q̄ vnū ex alio cognoſcit̄.⁊ hos molares bn̄ ꝯtritos ꝯlectos ⁊ expoſitos ꝯfirmauit i ore alioꝝ ſacerdotū vt ⁊ ipi poſſent etiā ꝟbū dei p̄dicare ¶ Itē autor dr̄.corroſit vniuerſas ſpēs ⁊c. ſup illō dr̄ glo. q̄ ſaucij dicūtur illi q̄ ſunt in infirmitatib⁹ occupati Et ſumit̄ hic ꝑ hereticis ꝯtra fidem luctantib⁹ Sꝫ enutriendi dicunt̄ illi q̄ nondū aliquā fidē integralit̄ receperūt.ſꝫ ſunt adhuc informandi. ⁊ medicina illoꝝ nō ē alia niſi p̄dicatio ⁊ ꝟbū dei cū bn̄ficioꝝ ꝯfirmatōe Itē ſciendū q̄ ſc̄da ps hui⁹ ſnie trahitur ex cantico filioꝝ iſrael. vbi dr̄. mare vidit ⁊ fugit ⁊c. qꝛ hoc factū ē in exitu filioꝝ iſrael de egipto. Et autor loq̄tur hic ꝑ figuram q̄ dr̄ ꝓſopopeya.q̄ hꝫ fieri qn̄ aliq̄d attribuit̄ reb⁹ inaīatis qđ tn̄ ſpectat ad res aīatas.⁊ ſic dr̄ mare vidit ⁊ fugit.mō videre ꝑtinet ad res aīatas. ⁊ ḡ ſic exponit̄.mare vidit exercitū filioꝝ iſrael.⁊ fugit dans eis ſecurū tranſitū vt ꝑambularēt ipm ſiccis pedib⁹.ſic ſcribit̄ Exo.xiiij.qn̄.xij.trib⁹ iſrael ꝑtrāſierūt mare rubrū.tunc duodecim lapides ſunt poſiti circa mare in ſignū illius q̄ dn̄s fecit ſtare aq̄s iordanis donec populus ꝑtranſiſſet Modo metaphorice intelligendo(mare)id eſt infidelitas gentilium ⁊ error (vidit) ſcꝫ p̄dicatōnem ſancti Pauli (⁊ fugit) id eſt a malicia ceſſauit ⁊ locum deo dedit.ſꝫ (iordanis).i.error iudeoꝝ (eſt ꝯuerſus retrorſum)id eſt multi iudei ꝑ p̄dicatōem ſancti Pauli ſunt ꝯuerſi ad dn̄m Item nota rex baſan erat gygas in corpore.potens in regno.ꝑ quē intelligimus dyabolū cuius vis defecit in p̄dicatōe ſancti Pauli. Et eſt ꝯfuſus.qꝛ ſanct⁹ paulus docuit homines reſiſtere tentationib⁹ dyabolicis

¶ Pro terminis nota.plingo capit̄ hic ꝑ informatōe.⁊ hꝫ plinxi in p̄terito ⁊ caret ſupino Itē molaris eſt nomen maſculini gn̄.⁊ duo ſcat. vñ Dentē molarē.lapidē dic eē molarē Itē corroſit ē ꝟbū trāſitm̄.⁊ cōponit̄ a con ⁊ rodo.mutādo o in r. Itē reficiunt̄ ē paſſiuū hui⁹ ꝟbi reficior Jn refectoriū.⁊ ē locus in quo monachi ſolent comedere Itē relicto profundo ⁊ ꝯfuſo og rege ſunt ablatiui abſolute poſiti.⁊ og eſt ꝓpriū nomē regis.⁊ eſt nomen iude Sed retrorſum eſt aduerbium loci

C Oncentu parili hic te maria venerat̄ populus .teq̄ꝫ pijs colit cordib⁹ Generoſi abrae tu filia venerāda regia De dauidis ſtirpe genita.

¶ Iſtud canticū cantat̄ ad laudē ⁊ reuerētiā ꝟginis glorioſe in purificationis feſto Et diuidit̄ in tres ꝑtes In p̄ma autor ponit p̄mitiuā cōmēdatōem hui⁹ feſti In ſc̄da ponit eiuſdē feſti hyſtorialē deſcriptōeꝫ In tercia addit ei⁹ ꝯſequutiuā collaudatōeꝫ.ſc̄da ibi. Sꝫ tu tn̄.tercia ibi. Laus patri Prima adhuc in duas In p̄ma autor cōmēdat eā q̄tū ad ꝓpheticā dignitatē In ſc̄da q̄tū ad myſterialē ꝓphetiā.ſc̄da ibi. Te ꝟga arida Et p̄mo ſic dr̄. O (maria) ꝟgo (b̄ ꝓplus).i.ꝯgregatō hoīm (venerat̄).i.ho-

noꝛat(te parili ꝯcentu).i.eq̄li ⁊ ꝯcoꝛdi cantu(ꝗ).ꝑ et(colit).i.celebrat. ſcȝ te(pijs coꝛdibꝫ)qꝛ(tu es venerāda filia generoſi abꝛae) ⁊ hoc quo ad eiꝰ ꝓgenie(genita).i.nata(de regia).i.regali(ſtirpe).i.ꝓgenie(dauidis) qꝛ ꝓmiſſio eſt facta Dauidi ꝙ de ſemine ſuo naſcereť xp̄s

¶ Sanctiſſima coꝛpoꝛe caſtiſſima moꝛibuſqȝ omnium pulcherrima virgo virginum

¶ Cōſtrue Et tu maria es(ſctiſſima).i.puriſſima itegerrima(coꝛpoꝛe caſtiſſima).i.pudiciſſima(moꝛibꝫ)ſcȝ vita verbo ⁊ cōuerſatōne(ꝗ)ꝑ et(pulcherrima ꝟgo ꝟginū oīm) ¶ Notandū.ſcribiť Malach.iij. Ecce mitto angelū meū q̇ ꝑparabit viā añ faciē tuā.⁊ ſtatim veniet ad templū ſctm̄ ſuū dñatoꝛ dñs quē vos q̄ritis.⁊ angelus teſtamēti quē vos vultꝫ In illis ꝟbis tanguntť tria Primo huiꝰ feſti oꝛiginalis cōmēdatō Scđo eiuſdē hyſtoꝛialis declaratio Tercio huiꝰ feſti ꝯſequutiua collaudatio. ꝑmū tangiť ibi. Ecce ego mitto angelū meū. Uñ hoc feſtū purificatōnis beate ꝟginis habuit oꝛiginē a feſto ꝯceptōis ⁊ natiuitatꝫ. qꝛ ſi be. virgo nō fuiſſet ꝯcepta nō fuiſſet nata.⁊ ſi nō fuiſſet nata nō fuiſſet purgata.⁊ iō ad ipius ꝯceptōem deus miſit angelū ſuū di.ad eā. Spūſſcūs ſupueniet in te ⁊c̄.q̇bꝫ ꝟbis ipa ꝯſenſum adhibuit di. Fiat mihi ſm̄ ꝟbū tuū. Et ꝑ angelū intelligiť ſpūſſcūs miſſus in terrā.q̇ ꝑparauit viā añ faciē xp̄i venientis.et q̇ ſpūſſcūs ferebať ſup̱ aquas añ creatōeȝ mūdi.⁊ coꝛda ꝓphetaꝝ irrigauit.⁊ ꝟtute illius miſſus eſt gabꝛiel angelꝰ. vt ꝑꝫ Luce ꝑmo. Uel ꝑ angelū intelligiť ſcūs Johes bap.q̇ p̄curſoꝛ dñi appellať Scđo tangiť huiꝰ feſti hyſtoꝛialis declaratio cū dꝛ. Et veniet ad tēplū ⁊c̄. Uñ triplex ē tēplū ad qđ xp̄s veniebat Primū ē ꝟginale coꝛpꝰ ad qđ venit tp̄e incarnatōis ſue.⁊ btā ꝟgo ē vocata tēplū dei. Gre. Domꝰ pudici pectoꝛis tēplū ⁊c̄. Scđm tēplū ad qđ xp̄s venit fuit materiale ex lignis ⁊ lapidibꝫ ꝯſtructū.⁊ hoc fuit tp̄e purificatōis be.marie ꝟginis Tercium tēplū ad qđ xp̄s venit ē ſpūale qñ inhabitat ⁊ intrat coꝛda fideliū. vñ p̄a ad Coꝛinth.iij. Tēplū dei ſcm̄ ē qđ eſtis vos Et de tēplo materiali itelligitur dictū ꝓphete.ſcȝ Et venit ad tēplum ⁊c̄. ¶ Tercio ꝓpheta tangit ꝯſequutiuā collaudatōem.qꝛ ipe dñs q̇ pn̄tatꝰ ē in tēplo ille ē angelꝰ q̇ in veteri teſtamēto figuratꝰ ē in nube Sȝ in nouo teſtamēto ē p̄figuratus in ſpeculo relucēti.qꝛ legitur in Exo. Poſtq̄ȝ fabꝛicata erat archa teſtamēti recluſit moyſes ī ea veꝝ māna ⁊ ꝟgā aaron ex p̄cepto dñi.⁊ etiā tabulas legis.hec tria erāt figure noui teſtamēti.qꝛ ꝑ tabulas legis intelligiť deꝰ pater q̇ dedit legē moyſi.ꝑ māna veꝝ itelligiť filiꝰ q̇ ē veꝝ māna qđ de celo deſcēdit Sȝ ꝑ ꝟgā aaron deſignať ſpūſſcūs ꝟtute cuiꝰ deſcēdit de celo inter ꝟgas ⁊ q̇ fecit floꝛere ꝟgā aaron Uel ꝑ ꝟgā itelligiť caſtitas q̄ cōcluſa fuit in beata ꝟgine.q̄ ꝑ celeſtē caſtitatē in multis locis collaudatur.

¶ Pro terminis nota Concētus eſt nomē quarte declinatōis a ꝟbo cōcino qđ cōponiť a con ⁊ cano.vel dꝛ a con ⁊ cantꝰ. Itē parilis ē nomen adiectiū.⁊ idē ē ꝙ equalis.⁊ dꝛ a noīe par paris. Itē venerať ē ꝟbū cōe et ſcat actōem in p̄ſenti Itē lr̄a dꝫ hic populus. ad excludendū populuȝ iudaicū.qꝛ talis populus nō venerať virginem glorioſam. Item colo eſt

Verbũ tranſitiuũ. ⁊ eſt equocũ. vt pꝫ in Eberar. Agros rus formã ſupos
colit atqꝫ parẽtes Hic arat hic habitat ornat adorat amat Itẽ lr̃a dt. fi/
lia abrae. vñ be. ꝟgo nõ fuit filia abrae ſm carnis generatõnem. ſꝫ tm̃ ſm
linee ꝯſanguinitatꝭ deſcenſum. qꝛ ex ſtirpe abrae genita fuit

¶ **Letare mater ⁊ virgo nobilis gabrielis archangelico que oraculo credula genuiſti clauſa filium**

¶ Hic autor ampliat laudẽ be. ꝟginis di. O (mater) ſcꝫ ieſu xp̄i (⁊ ꝟgo nobilis. letare). i. gaude (que) exñs (credula archangelico oraculo). i. al/loquutõi gabrielis archangeli (genuiſti clauſa) id eſt incorrupta (filium)

¶ **In cuius ſacratiſſimo ſanguine emũdatur vniuerſitas ꝑditiſſimi generis. vt promiſit deus abrae.**

¶ (In cuiꝰ) ſcꝫ filij (ſacratiſſimo ſanguine. emũdaꝛ) id eſt liberaꝛ a culpa (vniuerſitas ꝑditiſſimi generis) id eſt vniuerſum genus humanũ (vt) ꝑ ſicut (deus ꝓmiſit abrae) dictis angelicis. qꝛ tu genuiſti filiũ tuũ ieſuꝫ xp̄m caſta ⁊ incorrupta. q̇ ſcꝫ ieſus xp̄s. totũ genus humanũ ꝑditũ ⁊ cõ/demnatum redemit ſuo ſanctiſſimo ſanguine. vt ꝓmiſit generi abrae
¶ Notandũ. autor dt. gabrielis ⁊c̃. ꝑ hoc tangit ſalutatiõem gabrielis. vñ deus oĩpotens miſit de celo be. virgini ꝑ angelũ gabrielẽ ſuauiſſima verba ſcꝫ Aue maria gr̃a plena dñs tecũ. ⁊ qñ illa ꝟba inſonuerũt auribꝫ beate virginis ip̄a ſtatim p̄buit ꝯſenſum ꝑ virginitatis hoſpiciũ vel hu/militatis dicens. Ecce ancilla dñi. In illa voce ꝑ ſp̄m ſcm̃ ꝯcepit ieſum xp̄m ⁊ portauit in vtero. quẽ expleto tp̄e peperit ſaluatorẽ mundi nobis oĩbꝫ ad ſalutẽ Et tunc impletũ eſt qd dt Gre. Deſcendit de celis miſſus ab arce patris Et iteꝝ. Beata es virgo maria q̃ credidiſti dño qm̃ in te ꝑficientꝛ ⁊c̃. vñ ꝑ illud verbũ aue plures ſunt ſalutati Primo tres. ſcꝫ ma/ria ſalome. maria iacobi. ⁊ maria magdalene qñ de nocte q̃ſierũt xp̄m. tũc xp̄s apparuit eis di. Auete. ⁊ hoc ꝓpter maiorẽ leticiã Scd̃o be. ꝟgo fu/it ſalutata illo ꝟbo vt patuit Tercio ꝑ illud verbũ xp̄s fuit ſalutatus. vt pꝫ in eius paſſione vbi dꝛ Aue rabbi. ſilr̃ Aue rex iudeoꝝ. ⁊ hoc ꝓpter maiorẽ ꝯtumeliã. vt mediante illa ꝯtumelia liberaret nos ab eterna dãna/tione. ¶ Itẽ nota. autor dt nobilis mater. vñ eius nobilitas patꝫ in hoc. qꝛ filia p̄ncipis eſt ⁊ mater regis oĩm regũ. vñ Hiero. Quis nobilior eſt matre dñi. ſplendidior eſt ea q̃ ſplendorẽ elegit eterne glorie O nobiliſſi/ma nobiliſſimi p̄ncipis filia q̃ꝫ pulchri ſunt greſſus virtutũ tuaꝝ in calcia/mentis tuis non bouinis ſeu hircinis. ſed aureis aurea charitate ornatis nam aureus amor marie ad deum. ⁊ aureus amor ad proximũ quaſi duo calciamenta q̇bus pedes affectuũ eius inuncti ⁊ ornati erant.
¶ Pro terminis nota. archãgelicꝰ ẽ nomẽ adiectiuũ deriuatũ a noĩe ar/changelꝰ. qd vlteriꝰ cõponiꝛ ab archos qd ẽ p̄nceps ⁊ angelus. q̃ſi prin/ceps angeloꝝ. Itẽ credulus eſt nomen adiectiuũ deriuatũ a ꝟbo cre/do is ere. Itẽ ꝑditiſſimus poniꝛ hic in ſuꝑlatiuo gradu. ⁊ dꝛ perditus q̃ſi damnatus. ſic perditiſſimus quaſi maxime damnatus

De purificatõne beate marie

¶ Te virga arida aaron flore ſpecioſa prefigurat maria ſine viri ſemine nato floridã. Tu porta iugiter ſerata quam Ezechielis vox teſtatur maria ſoli deo peruia eſſe crederis.

¶ Hic au. cõmẽdat be. ꝟginẽ ꝯtũ ad myſterialẽ ꝓphetiã di. O (maria arida virga aaron) de qua infra patebit. ſcʒ exñs (ſpecioſa) id eſt formoſa (flore). i. ꝑ florẽ (ꝑfigurat) id eſt ſignat (te floridã) id eſt fecundã (nato) id eſt ꝑ filiũ tuũ (ſine viri ſemine) O maria (tu es porta ſerata). i. clauſa (iugiter). i. aſſidue (quã) ſcʒ portã (vox ezechielis) ſcʒ ꝓphete (teſtať) id eſt ꝑdixit. ⁊ tu (crederis eſſe peruia ſoli deo ¶ Notandũ. in iſta lr̃a due tangunť hyſtorie Prima tangiť cũ dr̃. te virga arida aaron. Vñ legiť in Exo. qñ ex duodecim tribubꝫ iſrael eſſet eligendus vnus q̃ ꝑeſſet tabernaculo ꝑ annũ. tunc in tẽplo dei erãt poſite. xij. virge aride. quaꝝ vna fuit ipius aaron q̃ vna nocte floruit ⁊ amigdala ꝓduxit licet arida fuerit Et recte ſicut hoc fuit ꝯtra naturã. ſic be. ꝟgo deũ oĩpotentẽ ſine corruptõe ꝟginitatis ꝓduxit Itẽ ꝑ virgã aaron pt̃ intelligi virga ꝑ quã moyſes duxit ꝓplm̃ iſraeliticũ ꝑ mare rubrũ. ⁊ mediante qua aquã de lapide ꝑcuſſit. q̃ ſicut talis ꝟga ꝓplm̃ iſraeliticum a iugo pharaonis deduxit. ſic be. virgo maria a multis tribulatõnibꝫ nos liberauit Siĺr ſicut lapis ꝯtra naturaʒ aquam dederat. ſic beata virgo maria ſupnaturaliter filium ꝓcreauit

¶ Scd̃a hyſtoria tangiť ibi. Tu porta iugiter. Vñ ſciendũ. circa fineʒ li. Ezech. ſcribiť. Poſtq̃ʒ ezechiel deſcripſit dñm deũ. ⁊ vidit aquã egredientẽ a latere dextro templi. vidit etiã partẽ occidentalẽ q̃ reſpiciebat ſancta ſanctoꝝ. ⁊ ibi vidit aliq̇d egredi ꝑ portã. ⁊ audiuit vocẽ dicentẽ. Hec porta clauſa manet ⁊ nõ aperieť. ⁊ dñs ingreſſus eſt ꝑ eã. ꝑ hãc ergo portam figurať virgo glorioſa ꝑ quã ingreſſus eſt dñs ipa clauſa ꝑmanente et incorrupta Sup̱ iſto dr̃ Hiero. In glorioſam portam Ezechielis rex glorie intrauit dum voce gabrielis eam fecũdauit

¶ Pro terminis nota. aridus eſt nomen adiectiuũ deriuatũ a ꝟbo areo. Vñ areſco verbũ inchoatiuũ Inde area. i. campꝰ nõ fructuoſus Itẽ floridus eſt nomẽ adiectiuũ deriuatũ a noĩe flos Itẽ teſtať eſt verbũ deponentale hñs actiuã ſ̾catõem Itẽ ꝑuius eſt idem q̃ penetrabilis. ⁊ dr̃ a per. i. valde ⁊ via. quaſi ꝑfecta via.

¶ Sed tu tñ matris virtutũ dũ nobis exẽplũ cupiſti cõmendare ſubiſti remediũ pollutis ſtatutũ matribꝫ. Ad templum detuliſti tecum mundandũ. qui tibi integritatis decus deus homo genitus adauxit intacta genitrix

¶ Hic au. deſcribit huiꝰ feſti hyſtorialẽ dignitatẽ di. O be. ꝟgo. licʒ fueris incorrupta (tñ ſubiſti) ꝑ ſubiuiſti (remediũ). ſ. purificatõis (ſtatutũ) i. iſtitutũ (mr̃ibꝫ pollutꝭ). i. imũdis (dũ tu cupiſti) ꝑ cupiuiſti ꝑ ſincopã. i. voluiſti (cõmẽdare). i. ꝑbere (nob exẽplũ. mr̃is). i. hũilitatꝭ. ⁊ (tu) exñs

Intacta dei genitrix (detuliſti tecū ad templū) ſcȝ puerꝝ tuū (mūdandū)
id eſt purificandū (q̇) ſcȝ puer (genitꝰ) .i. natꝰ (deꝰ ⁊ hō. adauxit) .i. au/
gmētauit (tibi) glioſe ꝟgini (decꝰ) .i. honoꝛē (itegritatꝭ) .ſ. ꝟginitatꝭ tue
¶ Notandū hec lr̄a ꝯcoꝛdat cū feſto purificatōis marie q̄ tāgit puritatē
ꝟginis glioſe. vñ ex lr̄a pȝ. ꝙ lex erat ſtatuta pollutꝭ mr̄ibꝫ ſꝑ poſt ꝑtū xl.
die ſe purificare. vt pȝ leuitꝭ .xij. ꝙ mulier q̄ filiū generaret ſuſcepto ſemīe
ꝑ ſex ſeptimanas eēt imūda a ꝯſoꝛtio hoīm ⁊ ab īgreſſu tēpli Si ꝟo gene
raret filiā ꝑ xij. ſeptimanas maneret extra tabernaculū. q2 imūda ē coꝛam
dño Sȝ tñ hec lex in btā ꝟgine nō viguit. q̄re purificatōe nō idiguit Et
ꝗuis be. ꝟgo generauit ſine ſemine. purificari tñ voluit. hoc tñ cā humili/
tatꝭ factū fuit ⁊ nō cā neceſſitatis. q2 btā ꝟgo generauit ſine ſemine ſuſce
pto. ḡ fuit ſoluta a tali ꝯſuetudine ⁊ lege Si em̄ purꝰ ex humilitate vo/
luit purificari ꝗto magꝭ īpurꝰ q̇ hȝ matrē purificandā. vñ Lucas in ca.
ij. bñ declarat purificatōem eiꝰ dicēs Poſtq̄ȝ ipleti ſunt dies purgatōis
eiꝰ ſm̄ legē moyſi tulerūt eū in iheruſalē. vt ſiſterēt eū dño. ſicut ſcriptū ē
in lege dñi. ꝙ oē maſculinū adaperiēs vuluā ſctm̄ vocabit̄. i. ſctificabit̄ dño
Et inde eſt ꝙ in veteri teſtamēto parētes maioꝛi reuerētia ⁊ dilectōe ha
bebant ꝑmogenitos ꝗȝ alios natos ¶ Itē nota diceret aliq̇s q̄re lex p̄ce
pit vt .xl. die puer in tēplū dȝ deferri ad purificādū Dic triplex ē rō Vna
vt ꝑ hoc intelligeret̄ ꝙ ſicut puer in .xl. die in tēpluȝ materiale ducit̄ ſic .xl.
die aīa in coꝛpꝰ tāq̄ȝ in tēplū ſuū infundit̄ Scd̄a rō. q2 ſicut .xl. die aīa coꝛ/
poꝛi infuſa ab ipō coꝛꝑe maculat̄. ſic .xl. die in tēplū inducta ꝑ hoſtiā a ma
cula purgat̄ Tercia cā ē. vt ꝑ hoc det̄ intelligi ꝙ illi merent̄ tēplū dei igre/
di q̇ .x. p̄cepta cū fide q̄ttuoꝛ euāgeliſtaꝝ volūt obſeruare. q2 ꝑ q̄dra geſi/
mum tp̄s itelligunt̄ q̄ttuoꝛ euāgeliſte ⁊ .x. p̄cepta. mō q̄ter decē ſunt .xl.
et in illis p̄ceptis ⁊ euāgelijs puer dȝ emūdari ¶ Sȝ diceret aliq̇s q̄ ē rō
ſi femella generat̄ ꝙ tūc tp̄s dȝ duplicari Rñdet̄. q2 ſicut coꝛpꝰ ipius vi/
ri .xl. die oꝛganiſat̄ ⁊ ꝑficit̄. ſic coꝛpꝰ ipius mulierꝭ in octuageſimo die ꝑfi
cit̄ Et rō theologoꝝ. q2 mulier plus peccauit ꝗȝ vir. ⁊ iō ipius miſerie de
bent duplicari in vtero matris. ſimilr̄ ⁊ pena
¶ Pro terminis nota. cupiſti ē p̄teritū ꝑfectū huiꝰ ꝟbi cupio tercie ꝯiu
gatōis. ⁊ ponit̄ ꝑ ſyncopā ꝓ ꝯcupiuiſti Silr̄ ſubiſti ponit̄ per ſyncopā ꝓ
ſubiuiſti a ſubeo is Itē pollutꝰ a um ē nomē adiectm̄ a polluo .i. macu/
lo. q̇d̄ vlterius d2 a ꝯiunctōe poꝛro ⁊ luo is Sed adaugeo eſt verbū trā
ſitiuū ſcd̄e ꝯiugatōnis cōpoſitū ab ad ⁊ augeo

¶ Letare quā ſcrutatoꝛ coꝛdis et renū ꝓbat habitatu ꝓpꝛio
ſingulariter dignā ſctā maria Exulta (cui ꝑuus arriſit tunc)
maria q̇ letari omnibꝫ et conſiſtere ſuo nutu tribuit

¶ Hic au. āplificat laudē be. ꝟginis Et diuidit̄ in duo. ꝑmo facit h̄. ſcd̄o
infert coꝛrelariū. ibi Ergo quiq̄ȝ colimꝰ. Quātū ad ꝑmā ꝑtē d̄t ſic O ma
ria (letare. quā) ſcȝ deꝰ exñs (ſcrutatoꝛ) .i. iſpectoꝛ ⁊ iueſtigatoꝛ (coꝛdis)
id ē cogitationū (⁊ renū) .i. oīm iterioꝝ (ꝓbat) .i. elegit (ſingularit̄) .i. ſpe
cialiter (dignā ſanctā mariā. ꝓpꝛio habitatu) .i. habitaculo Vel ſi ponat̄
in textu. ſancta maria tūc ponat̄ in ꝑncipio ꝯſtructōis Et o maria (tu ex/

De purificatōne beate marie

ulta).i.gaude (cui paru⁹)ſcʒ filius (arriſit) applauſit.ſcʒ riſu ſpūali (tūc) ſcʒ tpe infantie ſue (q̄)ſcʒ xp̄s fili⁹ (tribuit).i.ꝯcedit (ſuo nutu).i. volūtate (oīb) ſcʒ reb (ꝯſiſtere).i.eſſe (ꝛ letari. ¶ Notandū autoꝛ in hac ſnīa cōmēdat b̄e. ꝟginē dupl'r Primo rōne incolat⁹ xp̄i ſeu inhabitatōis.ſc̄do rōne alloquutōis ꝛ arriſionis ei⁹ De p̄mo d̄r p̄s. Hic habitabo q̄m elegi eā.ꝛ ip̄a ꝯgaudendo d̄r q̄d ſcribit̄ in eccle. Qui creauit me requeuit in tabernaculo meo De ſc̄do d̄ꝛ in lr̄a.cui paruus arriſit Et hic eſt dubiuʒ vtꝝ xp̄s aliq̄n riſit in hoc mundo.ꝛ videt̄ ꝙ ſic.qꝛ hic d̄ꝛ in lr̄a In oppoſitū ē Sapiens in ꝓuer.vbi d̄r. Riſus fit in ſtulticia.ſed nefas ē ip̄m xp̄m dicere ſtultū.ꝛ alibi Melius eſt ire in domū luctus q̄ȝ in domum ꝯuiuij Silr̄ d̄r Auguſti.xp̄m fleuiſſe lego.riſiſſe ꝟo nūq̄ȝ. Ad hoc eſt d̄m ꝙ duplex eſt riſus. Quidā ē coꝛpalis q̄ cauſat̄ in exterioꝛib ꝓpter aliq̄d vanū delectabile.qꝛ admiratio eſt cā riſus.ꝛ de tali riſu d̄r Sap. Alius ē riſus ſpūalis.ꝛ eſt q̄dā inſtitutio excitans aīm ad gaudendū.ꝛ de tali riſu d̄ꝛ h̄ vn̄ d̄r Anſel.q̄n b̄e.ꝟgo faciē filij ſui inſpexit tūc maxima delectatōe ꝛ ſpirituali gaudio replebat̄ ſic ꝙ riſit.ſic etiā ꝯtigit xp̄m riſiſſe Itē ſciendū in hyſtoꝛia purificatōnis d̄ꝛ.obtulerunt ꝓ eo par turtuꝝ aut duos pullos colūbaꝝ. Hec em̄ erat paupeꝝ oblatio.vt habet̄ Leuit.xij. vn̄ ꝓprietates turturis habētur in his metris Alta petit turtur.cantādo gemit.moriens vir. Nunciat ꝛ caſte viuit ſolaq̄ȝ moꝛat̄. Pullos nocte fouet moꝛtē quoꝛūq̄ȝ refutat. Sed ꝓprietates colūbe ꝯtinent̄ in his verſib. Grana legit.ſociata volat.cadauera vitat Felle caret.plangit.ſociūq̄ȝ ꝑ oſcula tangit. Dat petre nidū.fugit hoſtē flumina niſum Roſtro nō ledit geminos pullos bn̄ nutrit. ¶ Sed dicē.nōne potuiſſet emiſſe agnellū.qꝛ magi ei aurū obtulerunt. Reſpondit Damaſ.ꝙ hec munera b̄e.virgo pauperib erogauit.vel foꝛte ꝓpter ꝑegrinatōem ingruentē in egyptū ꝓuide cōſeruauit. Vn̄ d̄r glo.ꝙ tres oblatōnes facte ſunt ꝓ d̄no Prima a parentib de qua dictum eſt Sc̄da facta eſt de auib. Tercia in cruce ꝓ nobis oīb. Prima oſtendit eius humilitatē.qꝛ d̄ns legis ſubiecit ſe legi. Sc̄da autē oſtendit eius pauꝑtatē.qꝛ pauperis oblatōem fecerat. Tercia oſtendit eius charitatē.qꝛ ꝓ peccatoꝛib ſacrificauit ſe in cruce

¶ Pro terminis nota.habitatus eſt nomē quarte declinatōis deriuatū a verbo habito.ꝛ ſ̄cat manſionē Itē ſingulariter eſt aduerbiū q̄litatis Itē exulto eſt verbū frequentatiū.ꝛ venit ab ex ꝛ ſalio Itē arrideo eſt verbum tranſitiuū cōpoſitum ab ad ꝛ rideo mutando d in r. Itē ꝯſiſtere eſt verbū ſubſtantiuū impurū.qꝛ vltra actum eſſendi aliquid ꝯnotat. et habet ꝯſtitui in p̄terito ꝑfecto

¶ Ergo quiq̄ȝ colim⁹ feſta ꝑuuli xp̄i ꝓpter nos facti eiuſq̄ȝ pie matris marie Si nō dei poſſum⁹ tantā exeq̄ tardi humilitatem foꝛma ſit nobis eius genitrix

¶ Hic au.īfert coꝛrelariū ex p̄us dict̄ d̄i. (Ergo q̄q̄ȝ).i.q̄cūq̄ȝ nos (colimus).i.celebꝛam⁹ (feſta ꝑuuli xp̄i facti ꝓpter nos.q̄ȝ) ꝓ et.ſ.feſta (marie ei⁹ pie matris.ſi nos tardi).i.pigri ꝓpter fragilitatē humane nature (nō

poſſum⁹ exequi).i.ꝑficere(tātā hūilitatē dei)tū(genitrix eius).i.mat̄ xp̄i
(ſit nobis forma).i.exēplū.ſ.humilitatis vñ diſcamus hūilitatē exercere.
Notādū.ſcribit̄ em̄ in.iiij.thopi.ſicut ꝓpoſitū in ꝓpoſito.ita oppoſitū in op
poſito.ex q̄ ſeq̄tur.ſicut ſuꝑbia ē initiū oīm vicioꝝ.ſic ecōuerſo hūilitas ē
initiū oīm virtutū.ḡ autor hortat̄ nos ad humilitatē.q͛ ꝑ hūilitatē virgo
maria meruit fieri mater celeſtis dñi.vñ Grego.ꝯmēdans hūilitatem di.
De quāto tu es hūilior de tāto deo p̄cioſior. Itē Ber. Verus humilis
vult vilis reputari.⁊ nō hūilis p̄dicari Itē nota p̄ns feſtū triplici nomīe
noīatur. Primo feſtū purificatōis.q͛ in ipſo.b.ꝟgo legē purificatōis ad/
impleuit.q̄ tñ nūq̄ȝ maculata fuit. Scđo vocat̄ hipopāti.i.p̄ntatio q͛ in il
lo feſto xp̄s fuit p̄ntatus in tēplū.⁊ đr ab hipos qđ ē ſub ⁊ pan totū et ti
mor.q͛ illud feſtū ē ſolenniter celebrādū ſub timore peccatoꝝ.q͛ ille pec/
cata timuit q̄ nūq̄ȝ peccata ꝑegit. Tertio vocat̄ obuiatio.q͛ anna ⁊ ſime/
on obuiauerūt ſibi in tēplo. Etiā vocat̄ cādelaria.q͛ in illo feſto amici ⁊ co
gnati cereos ardētes in manib⁊ tenuerūt. Etiā đr illūiaria ſiue illumina/
tio.q͛ ille in tēplū p̄ntatus ē q̄ oēm hoīem in hūc mūdū veniētē illuminat
Pro terminis nota.quicq̄ȝ eſt nomē hñs ſcđam declinationē ꝓnominis.
Itē poſſum ē verbū anormalū ꝯpoſitū a noīe potis ⁊ a verbo ſum
Item exequor ē verbū deponētale ab ex ⁊ ſequor.⁊ idem ē ꝙ perficere

**Laus patri glorie qui ſuum filium gentibus et populo reue
lans iſrael nos ſociat.**

Hic au.ꝯmēdat b.virginē penes ꝯſecutiuā collaudationē q̄ eſt reſpectu
trinitatis.⁊ diuiditur in tres ꝑtes ſc̄m ꝙ ꝯmēdat trinitatē ꝑſonaꝝ Et pri
mo patrē dicēs (Laus)ſcȝ ſit(patri glorie)ſcȝ eterne(qui)ſcȝ pater(re/
uelans).i.manifeſtās(ſuū filiū gentib⁊).i.gentilib⁊(et populo)ſcȝ iudai/
co(ſociat).i.ꝯiūgit(nos iſrael)id eſt ſanctis ⁊ angelis dei in celo.

**Laus eius filio.qui ſuo ſanguine nos patri reconcilians ſu/
pernis ſociauit ciuib⁊. Laus quoq̄ȝ ſanctoſpiritui ſit per euū**

Hic filiū et ſpiritūſcm̄ ꝯmēdat dicēs (Laus).ſ.ſit(filio eius).ſ.patris
(q̄ cōciliās).i.ꝯcordās(nos ſuo ſanguine ſociauit nos ſuꝑnis ciuib⁊).i.
angelis(q̄ȝ)ꝑ et(laus)ſcȝ ſit(ſancto ſpiritui per euū)id eſt eternaliter
Notandū autor in hac lr̄a cōiter dat intelligere totā trinitatē.⁊ ꝑ h̊ innu/
it ꝙ ē vn⁹ deus in eſſentia ⁊ trin⁹ in ꝑſonis.vt teſtat̄ btūs Gre. Te vnū
in ſubſtātia ⁊ trinū in ꝑſonis veneremur Itē ſciēdū ꝙ triplex ē rō q̄re in
p̄nti feſto lumina portātur. Prima rō ē ad remouēdū errorē antiq̊ꝝ ⁊ ma
lam ꝯſuetudinē.olim em̄ cādelis incenſis in honorē martis(q̄ ē de⁹ belli)
om̄i anno romā illuminabāt vt filijs ſuis victoriā ſuꝑ inimicos ꝯcederet.
Sed talis ꝯſuetudo in meliorē ē trāſmutata ꝑ Sergiū papā vt xp̄iani
cādelis cereis in honorē inclite matris ſemel in anno eccleſiā illuſtrarent.
Scđa rō.q͛ ſimeon ⁊ anna maria ⁊ ioſeph venerabilē fecerūt ꝓceſſionem
qñ dñm in tēplū p̄ſentauerūt.ſic ſiliꝰ mō faciem⁹ cereas in manu portādo
in ꝟginis marie ⁊ filij honorē. Tertia rō eſt.q͛ ſicut in candela ſunt tria
ſcȝ cera ligmē ⁊ ignis.ſic etiā illa tria in xp̄o ſ͛cant̄.q͛ cera rep̄ſentat carnē
xp̄i.quā ſumpſit de ꝟgine pura.ſȝ ligmē ꝯuolutū in cera deſignat animā
xp̄i.cādidiſſimā latentē in carne.i.corꝑe hūano. Sed ignis rep̄ntat diuini

tatē ⁊ etiā amorē. quo amore ipſe deus facit ardere corda noſtra in amore
eius. vn̄ꝰ Hāc in honore pie cādelā porto marie. Accipe ꝑ cerā carnē de
virgine verā. Per lumē numē maieſtatiſq̨ꝫ cacumē. Lichnē et eſt aīa ſub
carne latēs ꝓ opima. Sic myſtice (ſi volumus placere deo) debemꝰ gere
re illa tria in nobis. fidē verā. actionē bonā. ⁊ rectā intētionē. qꝛ ſicut cāde
la extincta dicitꝰ mortua. ſic fides ſine opibꝫ. Sꝫ lumē deſignat intentionē
bonā in corꝑe hūano occultatā. Sꝫ ignis repn̄tat deſideriū ad vitā etnā
Pro terminis nota. iſrahel eſt nomen regionis feminini generis indecli-
nabile. ⁊ ponitur hic ꝓ populo fideli. ⁊ dicitur iſrahel ab is quod eſt vir. ⁊
ra videns. et el deum quaſi vir videns deum.

a Ave preclara maris ſtella in lucem gentium maria di
uinitus orta.

¶ Aliud canticum glorioſum ꝑ beatū Amb. ob reuerentiā b. ꝟginis ma
rie ꝯpletū Et ſolet decātari in feſto purificationis. ſꝫ tn̄ in oībꝫ feſtis bea
te ꝟginis ē decātandū. Et diuiditꝰ in tres ꝑtes In ꝑ̄ma ꝯmēdat beatā vir
ginem ex eloq̄o ꝓphetaꝝ ⁊ variaꝝ figuraꝝ veteris teſtamenti. quare allo
quitur eam ſalutando. In ſecūda ꝓ multis beneficijs nobis neceſſarijs
alloquitur eam humiliter implorando. ſcd̄a ibi. Ora virgo ⁊c̄. et dicit. O
(preclara) .i. valde clara (ſtella maris aue) .i. ſis ſalutata (orta) id eſt nata
(diuinitus) id eſt per diuinam reuelationem vel diuino numine (in lucē)
id eſt illuminationem (gentium) id eſt omnium populorum
Sciendū ꝙ ſcribitꝰ ꝑs. lxxxvij. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. in q̄-
bus verbis duo tangūtur. Primo b. ꝟginis famoſa ſublimitas. cū dicitꝰ.
Glorioſa dicta ⁊c̄. Scd̄o tāgitur eius ꝑ̄clara magnanimitas. ibi. ciuitas
dei. De ꝑ̄mo dicit Hiero. in quodā ſermone ꝙ ipſa eſt metha quā reſpi-
cit oīs ꝓphetia. qꝛ oē dictū ꝓpheticū ad ipſaꝫ reſolutionē habet. vn̄ me
rito dꝛ glorioſa. qꝛ oīs figura veteris teſtamēti ꝑ ipſam gloſatur ⁊ ſic trā-
ſeundo totā ſcripturā veteris teſtamenti. tūc multa miracula inueniūtur
ad ipſam applicabilia. Primo de victoria ſuꝑ poteſtatem ſathane. qꝛ ſcri-
bitur Gen̄. iij. Ipſa eī ꝯteret caput tuū. ¶ Item virginitas eiꝰ prefigu-
ratur ꝑ vellus gedeonis madefactū a rore celi ꝑ qd̄ gedeon electus ē in
ducem populi. Item virginitas eius eſt figurata in li. Exo. ꝑ rubū arden
tem ⁊ incōbuſtū. ⁊ ꝑ virgā vna nocte amigdola ꝓducentē. ꝑ quā aarō ele
ctus eſt in ſacerdotē ſummū. Itē de ꝑtu eius dꝛ in li. Iſa. vij. Ecce vir-
go cōcipiet ⁊ pariet filiū. q̄ bene dicit ꝑs. Glorioſa dicta ſunt de te. Scd̄o
tangitꝰ preclara magnanimitas. vn̄ ſm ph̄m .iij. ethy. Magnanimitas eſt
magna virtꝰ in corꝑe exiſtēs. Vn̄ btā virgo nō fuit magna in corꝑe ſꝫ in
virtute. ⁊ ab illo noīe magnanimitas venit magnanimus q̄ dignificat ſe
ipſum honoribꝫ q̄bꝫ eſt dignus. Licet eī beata maria digna fuit magnis
honoribꝫ. tn̄ ſeipſaꝫ hūiliauit in ſalutatione angeli. qn̄ dixit. Ecce ancilla
dn̄i. Ipa eī dꝛ ciuitas dei. de q̄ Iſa. dt ibi. Induere veſtimētis glorie tue
ciuitas ſcā. ⁊ induta veſtimētis trāſibit ad cōuiuiū ſummi regis aſſueri .i.
xp̄i. vn̄ repulſa eſt regina ſuperbie .ſ. regina vaſte. q̄ ſpreuit ꝑ̄cepta regis
et in locū illius vaſti aſſumpta eſt heſter in veſtimētis glorie. ⁊ igitur ſub
ditur ibidem. non adijciat vltra. vt pertrāſeat ſanctam ciuitatem ⁊ circū

ciſus ⁊ immũdus. Ipſa em̄ beata ꝟgo ṗncipiũ noue legis fuit. om̄e immũ
dũ ⁊ hereticũ ſpreuit. qꝛ xp̄s nouus ſpōſus veniens in mũdũ noua p̄cep
ta dedit. Itē no. maria ſcribit̄ q̄nq꜄ lr̄is in q̄bꝫ q̄nq꜄ myſteria. b. virginis
deſignāt̄. Prima lr̄a ē m. ꝑ quā intelligit̄ mediatrix. Ipſa em̄ fecit pacē et
medium inter deum ⁊ hoīem. Vn̄ an̄q꜄ xp̄s naſcebat̄ inimicicie facte fue
runt inter deũ ⁊ hoīem ſic ꝙ vno die occidit q̄nq꜄ milia hoīm ꝓpter hoc ꝙ
denudauerũt archā ⁊ ꝓpter ſolā iuſtitiā. Etiā fecit pacē inter angelum ⁊
hoīem q̄ erāt tāte inimicicie ꝙ angelus vna nocte occidit. vij. milia hoīm
Etiā fecit pacē inter viꝝ ⁊ mulierē. qꝛ vir obiecit mulieri ꝙ de ꝯſilio ſuo
fact⁹ ſit inobediēs deo detruſus a paradyſo. Scd̄a lr̄a ē a. per quā intelli
gitur auxiliatrix. Ipſa em̄ auxiliat̄ oībꝫ eā deuote inuocātibꝫ. ſicut patꝫ de
theophilo. quē a laqueis dyaboli eripuit. ⁊ q̄ꝫplures alios liberauit qui ad
ipſam refugiũ habuerũt. vt ſolet recitari in miraculis. b. virginis. Tertia
lr̄a eſt r. ꝑ quā intelligit̄ repatrix. qꝛ ipſa repauit ⁊ recōciliauit oēs pecca
tores vere penitētes ſuo dilecto filio. ſicut legit̄ de quodā milite q̄ filiũ ſuũ
vēdidit dyabolo. q̄ poſtq꜄ ꝑuenit ad etatē. factũ patrꝭ ꝯgnouit ⁊ firmiter
in repationē. b. marie credidit. nihil orans niſi aue maria. ⁊ liberatus eſt.
Quarta lr̄a ē i. ꝑ quā intelligit̄ illuminatrix. ipſa em̄ illumīat corda pecca
toꝝ ad ꝯgnoſcēdũ bñficia dei. Quinta lr̄a ē a. i. adiutrix. qꝛ ipſa ſolet oēs
iuuare q̄ eā honorāt. Itē no. lr̄a dicit aue. ꝑ h̄ autor hortat̄ nos ad. b. ꝟgi
nis ſalutationē. vn̄ dꝫ Anſ. Valde vtile ē. b. virginē ſalutare cũ affectu. qꝛ
ſalutauit eā angelus. ⁊ fact⁹ ē dei famulus. Salutauit ipſaꝫ eliſabeth ⁊ re
pleta ē ſp̄ũ ſctō. ſalutauit eā iohēs in vtero matris. ⁊ ſtatim ſanctificatus
eſt. Itē Ber. Celũ ridet. angeli gaudēt. mũdus exultat. demones fugiũt
infernus ꝯtremiſcit cũ dixero aue maria. Itē aue dꝛ ab a qd̄ eſt ſine. et
ve qd̄ eſt ſignũ doloris. q̄ſi ſine dolore. Vn̄ poſtq꜄ mũdus fuit damnat⁹
ꝓpter trāſgreſſionē ade. tũc cogitauit dn̄s quō poſſet nos redimere a fau
cibus dyaboli ꝑpendēs ꝙ ꝯ̄ria ꝯ̄rijs curātur. litteraliter ꝯuertit h̄ nomē
eua in aue. vt ſicut ꝑ euā mundus fuit dānatus. ſic ꝑ ꝯtrariam ſuā ſcꝫ aue
ſaluaret̄ mũdus. Vn̄. b. Ber. dꝫ ꝙ aue multiplex includit myſteriũ. Pri
mo ſicut mors ꝑ euā intrauit mũdũ. ſic per aue vita ſempiterna Qd̄ etiā
patet ex interp̄tatione vocabuli. dicitur em̄ eua ab euan grece qd̄ eſt per
uerſuꝫ latine. qm̄ ꝑ euā venit oē malũ in trāſgreſſione mādati. q̄re ipſā ſe
quebatur maledictio vt pareret filios ſuos in dolore. Sꝫ aue dꝛ ab a qd̄
eſt ſine ⁊ ve qd̄ ē ſignũ doloris. q̄ſi ſine dolore. vt patuit. qꝛ btā ꝟgo nr̄m
dolorē abſtulit qñ nobis redemptorē peperit. ⁊ ḡ ipſam merito ſequebat̄
bñdictio. Itē gen⁹ hũanũ fuit ſubiectũ triplici ve. ſ. ꝯcupiſcētie. deſidie ⁊
ignorātie. q̄ tria tāgit Ber. in ſermone de aduētu dn̄i dicēs. Sumus ma
gis fragiles ad reſiſtēdũ. debiles ad opandũ. faciles ad ſeducendũ. Ideo
dꝛ in Apoc. Ve ve ve vobis habitātibꝫ in terra. ⁊ de illo triplici ve libera
uit nos btā ꝟgo qñ nobis redēptorē pepit. ḡ merito ipſaꝫ ſeq̄tur bñdictio
Itē hec ſtella. ſ. btā ꝟgo eſt orta in lucē gētiũ. vn̄ Iere. p̄mo. Poſui te in
lucē gentiũ vt ſis ſalus mea vſq꜄ ad extremũ terre. Sed diceres. nũq̄d
beata ꝟgo etiā orta eſt in lucem iudeoꝝ. Ad hoc dd̄m eſt ꝙ ṗncipalit̄ or
ta eſt in lucē iudeoꝝ. qm̄ ſalus ex iudeis orta ē. Itē apl̄s ad Roma. Sa
lus om̄i creature. primo iudeis. ſcd̄o gentibꝫ. ſed iudei ꝯgnoſcentes ſcri

ꝓturã ⁊ vidẽtes mirabilia auerterũt faciẽ ſuã a xp̃o faciẽtes ſibiip̄ſis ig‑
norãtie cãm. g̊ beata ꝟgo eſt orta in lucẽ gentiũ. iuxta illud Iſa. Excecatũ
eſt cor eoꝝ vt vidẽtes nõ videãt ⁊ audiẽtes nõ intelligant. ↄuertimur ad
gentes ſic precepit dñs. q̃re d̾r. b. virgo orta in lucẽ gentiũ minꝰ ṗncipalr̄
¶ Itẽ nota ꝙ aue eſt verbũ defectiuũ. cuius ↄiugatio patet in prima ꝑ‑
te Alexandri. Item diuinitus eſt aduerbium qualitatis.

Euge dei porta. que non aperta veritatis lumen ipſum ſolẽ
iuſtitie indutum carne ducis in orbem

¶ Hic autor in ꝑſona ſancte matris eccleſie alloq̊tur virginẽ mariã ap‑
plauſiue introducens ſeptẽ ꝓphetias ṗncipales. ⁊ ſm̄ hoc diuiditur in ſep
tem ꝑtes q̃ patebũt in ꝓceſſu lr̃e. Et ṗmo ponit ṗmã dicẽs (Euge) qđ ẽ
interiectio gaudẽtis vel applaudẽtis. ſ. maria (q̃ es porta nõ apta). ſ. ꝑ vi
rilẽ ↄceptionẽ. tu (ducis in orbẽ). i. in mũdũ (lumẽ veritatis) et (ipſuꝫ ſolẽ
iuſticie). i. xp̄m (indutũ carne). i. natura humana ſcꝫ ipſum generando
¶ Notandũ iſtã hyſtoriã tangit Ezechiel. xliiij. ca. circa finem vbi deſcri
bit diſpoſitionẽ tabernaculi. Vidit enĩ portam clauſam et gloriã domini
ingredientẽ. ⁊ audiuit vocẽ dñi dicẽtis. hec porta clauſa manet ⁊ nõ ape
rietur ⁊ vir non tranſibit ꝑ eam. q̄ gloria dñi ingreſſa eſt per illaꝫ. In hac
enĩ viſione ꝓbata eſt caſtitas. b. virginis marie. q̄ dñs egreſſus eſt ꝑ eã.
quẽ ſine dolore peꝑit ꝑmanẽs virgo. vñ in euangelio. Ego ſum lux mun
di. ego ſum via veritas et vita. Itẽ ṗma Iohis ṗmo. Annũciauimꝰ vo
bis qm̃ deꝰ ẽ lux ⁊ tenebre in eo nõ ſunt vlle. ⁊ in hoc nobis oſtendebat
fructum benedictionis in qua ceſſat antiqua maledictio. in dolore paries
filios tuos. Itẽ littera dicit ſolẽ iuſticie. Vñ xp̄s eſt ſol iuſticie. imo pre
celſior ſole. Nota tanta eſt diſtantia filij ⁊ virginis quãta creatoris ⁊ crea
ture. Itẽ autor appellat beatã virginẽ portã dei. vnde Grego. Et exiuit ꝑ
aureã portam lux ⁊c̃. Et rõne huiꝰ introitus ipſa dicit̾ gratia plena. vn‑
de Ber. O dña ex ore tuo pendet ↄſolatio miſeroꝝ. redẽptio captiuorũ.
liberatio dãnatoꝝ. Vñ duplex ẽ gratia btẽ ꝟginis ſiue miſericordia Vna
eſt corꝑalis q̃ corꝑibꝫ miſeret̾. Alia ẽ ſpũalis q̃ aiabꝫ miſeret̾. ſcđa eſt me
lior prima. ſꝫ ad vtrãqꝫ ẽ prona. vñ Ber. Maria oibꝫ miſericordiam ſuaꝫ
aperit. vt de plenitudine eius captiui libertatẽ. egroti ſanitatem. triſtes cõ
ſolationẽ. peccatores veniam. iuſti gratiam. angeli leticiã. perſona filij hu
mane carnis ſubſtantiam. ⁊ tota trinitas gloriam conſequãtur.
¶ Pro terminis no. ꝙ euge ẽ interiectio. ⁊ exponit̾ tripliciter. Vno mõ
applauſiue prout ſignificat effectum cõceptus. ⁊ ſic ponit̾ in lr̃a. Secũdo
exponit̾ deriſiue. ⁊ ſic ſignificat effectũ deſpectionis. ⁊ ſic ſumit̾ in p̃s. q̊
dicũt mihi euge euge. Tertio exultatiue. vt Mat. xxv. Euge ſerue bone
et fidelis ⁊c̃. Itẽ aptus eſt ꝑticipiũ ⁊ venit a ꝟbo aperior qđ compo‑
nitur ab antiquo verbo pario. Itẽ indutus eſt participiũ huius verbi
induor. Sed duco eſt verbũ tertie coniugationis tranſitiuum.

Virgo decus mundi regina celi preelecta vt ſol pulcra luna
ris vt fulgur. agnoſce omnes te diligentes.

Hic autoꝛ adducit ſecūdā ꝓphetiā q̄ ꝯmēdat beatam virginem dicēs O maria. ſ. ex̄ns (virgo ⁊ decus) .i. honoꝛ (mūdi ⁊ regina celi preelecta) id eſt pre oīnibꝫ electa (vt) id eſt ſicut (ſol) ⁊ (pulcra vt lunaris fulgur) .i. luna lucens (agnoſce) ſcꝫ fauoꝛe miſericoꝛdie tue (omnes te diligentes)

Notandū ꝙ autoꝛ inducit hic ſcđam ꝓphetiā. ⁊ ꝯpat eā ad beatā virginē. Et hec ꝓphetia ſcribit̄ in cāticis cāticoꝝ. vij. c. Cū eſſet beata virgo aſſumpta in celū dixerūt angeli. q̄ ē iſta q̄ ꝓgredit̄ quaſi auroꝛa ꝯſurgens pulcra vt luna. ꝑelecta vt ſol. Reſpōderūt. Iſta ē ſpecioſa inter filias hieruſalem. Et alter choꝛus dixit. Hec ē que neſciuit thoꝛ in delicto. Pro quo vlterius nota. ꝙ beata virgo maria ꝯmēdatur q̄drupl'r in hac ſnīa. Primo de ſublimitate honoꝛis cū dꝛ. decus mūdi. vn̄ ps. Oīs gloꝛia eiꝰ filie regis. Vn̄ btā v̄go maria tripliciter dꝛ gl'iam habuiſſe. Primo gloꝛiam ſapiētie. vn̄ in ꝓuer. Gloꝛiā ſapiētie poſſidebit ⁊c. Scđo habuit gloꝛiā ꝯtinētie .i. caſtitatis. vn̄ Iſa. Gloꝛia libani data ē ei. ⁊ libanꝰ interpretatur q̄ſi cādidatio q̄ cōuenit virginitati. Tertio habuit gloꝛiā patiētie. vn̄ Ecc. Magna eſt gloꝛia ſeq̄ dn̄m. ſ. ꝑ patientiā ⁊ humilitatē. Secūdo cōmendat̄ de coꝛonatione celeſti cū dꝛ. regina celi. vn̄ Grego. Coꝛonā auream poſuit ſup caput eius. cui ꝯcoꝛdat ps. dicens. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato. Tertio ꝯmēdat̄ de ꝓuidentia electionis cū dicitur. ꝑelecta vt ſol. Et de illo dꝛ in libꝛo ſapientie. Vn̄ omnes colles ego ꝑturiebar. Itē ibidē. cū ipſa cūcta ꝯponēs. Vn̄ btā virgo in tali electione cōparat̄ ſoli. qꝛ ſꝫm Ptholomeū. ſol ē ī medio planetaꝝ ſicut in regno ſuo et ab ipo ſole oīa alia ſydera lucē recipiūt. ⁊ lucet ſup bonos ⁊ malos. Hic beata virgo ē mediatrix inter deū ⁊ hoīem. ⁊ aliq̄ hoīes deuoti ſumūt lumen gl'e ſeu gratie ab ipſa. Etiā ipſa mittit ſplēdoꝛē ⁊ gratiā tā peccatoꝛibus q̄ʒ iuſtis ipām deuote inuocātibꝫ. vn̄ Apoc. xij. Signū magnū apparuit in celo. mulier amicta ſole. habēs lunā ſub pedibꝫ eius. Et hoc tangit lr̄a cū dꝛ. pulcra lunaris vt fulgur. Quarto ꝯmēdatur de claritate caſtitatis. vn̄ Iſa. Virgo in partu. virgo ante partū. virgo poſt partū. Unde beata virgo ꝯpatur auroꝛe ꝓpter ſanctificationē in vtero. Compatur lune ꝓpter ꝯuerſationē in mūdo. Etiā ꝯpat̄ ſoli ꝓpter gloꝛificationē in celo.

Pro terminis notādū ꝙ decꝰ ē nomē neutri generis a v̄bo decoꝛo as media coꝛrep. i. honoꝛo. Itē lunaris ē nomē adiectīm deriuatū a noīe luna. Sed fulgur eſt nomē maſ. gꝫ deriuatū a verbo fulgeo. Itē agnoſco eſt verbum tranſitiuū compoſitū ab ad ⁊ noſco mutando d in g.

Te plenam fide virgam alme ſtirpis ieſſe naſcituram prioꝛes deſiderauerunt patres et pꝛophete

Hic autoꝛ itroducit tertiā ꝓphetiā dicēs (patres pꝛiores) .i. antiq̄ (⁊ ꝓphete deſiderauerūt te) .ſ. mariā (plenā fide) .ſ. et (naſciturā) .i. genituraꝫ (v̄gā alme ſtirpis) .i. ſctē ⁊ nobilis ꝓgeniei (yeſſe) .i. illius patriarche. de qua proceſſiſti. Sciēdum. ꝙ. b. v̄go in p̄nti ſententia ꝯmēdat̄ dupliciter Primo ex ꝯſtātia fidei. cū dicit̄. te plenā fide. Scđo ex dignitate ꝓphetie cū dꝛ. ſtirpis ieſſe. Quantū ad primū dicit btūs Grego. ꝙ in paſſione dn̄i oēs apoſtoli in fide dubitauerūt ⁊ fidem amiſerūt. excepta beata Maria

virgine que ſtabilis in fide ꝑmāſit. ⁊ reſurrectionem dñi fiducialiter expe
ctauit. q̄re merito dꝛ plena fide. Quātū ad ſecū dū tūc de ipa ꝓphetizatū ē
Dñs dabit illi ſedē dauid patris ſui ⁊ regnabit in domo iacob ineternū ⁊
regni eiꝰ ⁊c. Itē ps. De fructu ventris tui ponā ſup ſedem tuam. Item
Hiere. Ecce dies veniēt dicit dñs ⁊ ſuſcitabo dauid germen iuſtū et re-
gnabit rex ⁊ ſapiens erit ⁊c. Et cā illiꝰ ꝓmiſſionis btā virgo eſt facta vir
ga ipſius yeſſe. que florē ꝓduxit. Item ſciendū q̄n ſancti patres cū ma
gno deſiderio expectabāt ꝟgā yeſſe naſciturā tūc audiuerūt vocē benigni
ter dicentē. Trahe me poſt te curremꝰ in odorē ⁊c. vt dicit Cañ. primo.
Item ſciendū ꝙ fides eſt nomē feminini generis q̄nte declinatiōis. ⁊ ca-
ret tribꝰ caſibꝰ in plꝛi nūero. ⁊ deſcribitur ſic. Fides eſt ſubā rer̄ ſperādar̄
argumētū nō apparentiū. Et obiectū ipſiꝰ eſt ꝑ̄ma veritas. Itē yeſſe ē pro
priū nomē viri indeclinabile. Sed naſcitura ē ꝑticipiū futuri tꝑis a ꝟbo
deponentali naſcor. Itē priores eſt ꝯpatiuus cōis generis a pridem.

¶ Te lignum vite ſancto rorante pneumate piturā diuini
floris amigdalum ſignauit gabriel

¶ Hic autor introducit quartā ꝓphetiam dicens. O maria (gabriel) ſcʒ
annūcians tibi filiū dei (ſignauit te) .ſ. exñtē (lignū vite piturā amigda
lum diuini floris) .i. filiū dei (rorante) id eſt fecūdante (ſancto pneumate)
id eſt ſpiritu ſancto. Notandū in pñti ſententia beata virgo commēda
tur dupliciter. Primo ex opere recōciliationis, ibi Te lignū vite. Secun-
do ex diuina obūbratione. ibi rorante pneumate. Vñ maria dicit lignum
vite. nam in ligno (quod erat in paradyſo) ortum eſt peccatum parentū
noſtror̄ ſcʒ ade ⁊ eue. et factum eſt lignū mortis. Sic oppoſito modo ma
ria lignū vite reſuſcitauit. qꝛ ſaluatorem mundi ꝓduxit a quo orta eſt no
ſtra ſalus. Sed de ſecūdo .ſ. de obūbratione ſpiritusſancti dicit beatꝰ Gre
go. Virgo cōcepit in vtero filiū dei nō ex ꝯmixtione virilis ſeminis. ſʒ ex
obūbratione ſpūſſancti. qꝛ talis incarnatio nō fuit naturalis. ſed miraculo
ſa ſiue ſupnaturalis. Pro terminis notādū. rorans eſt ꝑticipiū pñtis
tꝑis a verbo roro as. Itē pneuma eſt nomē neutri gñis tertie decli. Sʒ
paritura eſt participiū futuri tꝑis a pario is. Itē amigdalus eſt nomē
heteroclitū. ⁊ ſ̄cat lignū cū fructu. vt patet in prima parte Alexandri

¶ Tu agnum regem terre dominatorem moabitici de petra
deſerti ad montem filie ſyon tranſduxiſti

¶ Hic autor introducit quintam prophetiam. Et vult O maria (tu
tranſduxiſti) id eſt peperiſti (agnum) ſcʒ chriſtum exiſtentem (regē et do
minatorem terre. ad montem filie ſyon) idē eccleſie vel anime fidelis (de
petra moabitici deſerti) id eſt deſerti moab. Pro quo notandum. ꝙ
hic in littera tangitur hyſtoria de progenie chriſti. quia chriſtus voluit na
ſci partim ex gentibus et partim ex iudeis. quare factus eſt lapis angu-
laris connectens paganiſmum et iudaiſmum in ſignum iſtius ꝙ non ſo
lum venit vocare ad regnum celorum iudeos. ſed etiam gentiles vt pa-

nuit in balaā q̄ ꝓphetiſauit aduentū xp̄i dī. Numerí.xxiiij. Orieť ſtella ex iacob ⁊ ɔſurget hō̄ de iſrael. ⁊ iō ďr in lr̄a moabitici ⁊c̄. Vn̄ moab erat hō̄ gentilis multū crudelis adoptans in vxorē cape iudeā q̄ copulatō fuit in cōſueta. ꝓpterea q̄dā iudei ɔtradixerūt ſibi cū q̄b⁊ moab p̄lia ɔſtituebat ſʒ alij iudei vt litigiū tale ceſſaret ſibi Ruth in ɔiugē deſponſabant q̄ erat ex nobili ꝓſapia. ſ. dauid q̄uis erat meretrix. ⁊ ex illa fuerūt nati filij vſqʒ ad generatōem xp̄i. ⁊ hoc tangit lr̄a cū ďr. de petra deſerti. q⁊ moab fuit hō̄ induratus ſicut petra. ⁊ ergo merito petre cōparatur

¶ Pro terminis nota. moabiticus eſt nomen adiectiuū a noīe moab qđ eſt ꝓprium nomen viri. Item ſyon eſt ꝓprium nomen loci. ⁊ ponitur ꝓ qualibet anima fideli. ⁊ interp̄tatur quaſi ſpeculatio. Item transduxit eſt verbum tranſitiuum cōpoſitum a trans ⁊ duco

¶ Tuqʒ furentem leuiathā ſerpentē tortuoſumqʒ ⁊ vectem collidens. damnoſo crimine mundum exemiſti

Hic iam autor introducit aliā ꝓphetiā. ſcʒ ſextā quā applicat ad beatā virginē dī. (qʒ) ꝑ et (tu) virgo maria (exemiſti). i. liberaſti (mundū dāno/ſo crimine) id eſt nociuo peccato (collidens). i. deſtruens vel cōſtringens (furentē leuiathā). i. demonē (qʒ) ꝑ et (tortuoſum ſerpentē). i. curuū ꝓpť eius calliditatē ad decipiendū (⁊ vectem) id eſt repagulum. quia dyabolus per ſuas ſuggeſtiones ianuas regni nobis obſtruxit

¶ Notandū. hec ꝓphetia ſcribiť Iſa. xxvij. in his ꝟbis In die illa ſuſci/tauit aduerſus leuiathā ⁊ aduerſus tortuoſum ſerpentē mulierē fortem gladio accinctā q̄ caput eius ɔteret. ⁊ auferet ab eo opprobriū ſempiter/nuʒ Vn̄ ꝑ mulierē fortē intelligiť beata virgo q̄ ſua humilitate ⁊ glorioſa caſtitate dyabolū ligauit ⁊ portas celi nobis reſerauit. ⁊ ꝑ ſuā fortitudinem dyabolo oēm potētiā ſuā abſtulit. ĝ ďr ꝓuer. vlti. Mulierē fortē q̄s inueniet. vbi fortitudo beate virginis ſufficienter cōprobať In hac ꝓphetia etiā virgo dupl'r cōmendať Primo de plenitudine fortitudinis. cū ďr ſuſcitauit mulierē fortē Scđo de plenitudine gratie. cū ďr. Et auferet ab eo opprobriū ⁊c̄. De p̄mo patuit ꝑ dictū Salomonis in ꝓuerb. Mulierē fortē q̄s inueniet Itē. manū ſuā mittit ad fortia. vū be. virgo maria ďr fortiter laboraſſe. quia ſigno caſtitatis ⁊ humilitatis dyabolū ſuperauit. De ſcđo ďt Bern̄. O maria tu es fons indeficiens. q̄ſi diceret be. Ber. q̄to plus be. ꝟgo maria dat ⁊ auxiliať. tāto plus dare pt ⁊ auxiliari. ⁊ huꝰ cāʒ ſubdit be. Gre. di. Quia quē celi cape nō poterāt tuo gremio ɔtuliſti

¶ Pro terminis nota. leuiathan eſt ꝓpriū nomen dyaboli. ⁊ ďr quaſi ſi/niſter pacis. vel ďr quaſi ad ditandū. q⁊ noſtris parentib⁊ ad ditandum ꝓmiſit dicēs Quia eritis ſicut dij ſcientes bonū ⁊ malū Etiā dyabol⁹ ďr ſerpens. q⁊ habuit formā ſerpentis q̄ hominib⁊ maxime eſt odioſus ꝓpter eius maledictōem quā homini fecit Etiā ďr tortuoſus. q⁊ illud vocatur tortuoſum qđ nō eſt planū ⁊ rectū. ſic ipē dyabolus ďr tortuoſus. q⁊ nos a via rectitudinis quottidie eſt diſtrahens. ⁊ ad mala opera ꝓuocans

¶ Item collidens eſt participium decōpoſite figure a con ⁊ ledo. mutā/do. n. in l. et e. in i. ⁊c̄.

¶ Hinc gentiū nos reliquie tue ſub cultu memorie mirum in modū quē es enixa ꝓpiciatōnis agnum regnantem celo eter/naliter reuocamus ad aram mactandū myſterialiter

¶ Hic autor ponit aliā ſcꝫ ſeptimā ꝓphetiā di. (hinc). i. ꝓpter hoc (nos) xpiani (reliq̄e gentiū). i. relicti ex gentibꝫ (reuocamꝰ) vł vt alij textꝰ hñt (deuocamꝰ). i. deuote vocamꝰ (ad arā). i. ad altare (agnū ꝓpiciatōis). i. grē ꝛ recōciliatōis (quē). ſ. agnū. tu (es enixa). i. genuiſti (mirū in modū) id ē mirabilit̄ (regnantē celo). i. in celo (eternalit̄. mactādū). i. offerendum (myſterialit̄). i. ſub myſterio ſacri (ſub cultu). i. famulatu (tue memorie) id ē tue cōmemoratōis ¶ Notandū. in hac ſnia p̄ncipalit̄ tangunt̄ q̄nqꜫ Primo ſitꝰ ꝛ ordo nationū. cū dꝛ hinc gentiū ꝛc. Vñ vocat nos reliq̄as gentiū. qꝛ nos ſumꝰ relicti ꝛ ꝓpagati ex gentibꝫ. ꝛ ſumꝰ vltimi ꝛ nouiſſi/mi oīm nationū. vñ Paulꝰ Nos ſumꝰ in q̄s fines ſeculoꝝ deuenerūt Se cundo tangit̄ memoria btē ꝟginis pagēda. cū dr̄. tue ſub cultu memorie vñ q̄libet ſacerdos in celebratōe miſſe poſtq̄ʒ egerit memoriā paſſiōis xpi etiā dꝫ agere memoriā btē ꝟginis. vñ Gre. in ca. Cōicantes ꝛ memoriaꝫ venerātes in p̄mis ſemp qꜫ glorioſe ꝟginis marie Tercio tangit̄ modus natiuitatis xpi. ibi. mirū in modū. qꝛ talis natiuitas fuit ſup oēs gradꝰ na ture Quarto tangit̄ p̄ceptū veteris teſtamēti. ibi. agnū mactandū In ve teri em lege fuit p̄ceptū iudeis vt agnū paſchalē comederēt. q̄ agnꝰ dꝫ eē maſculꝰ ꝛ imaculatꝰ. ꝛ illū deberēt comedere itegralit̄ Per illū agnū intelli gitur xps verꝰ deꝰ q̄ ē ſine macula. quē myſterialit̄ venerari debemꝰ in al/tari Quinto tangit̄ myſteriū corporis xpi. ibi. myſterialit̄ Vñ in celebra tione cuiuſlibet miſſe xps ꝓ nobis immolat̄ ſicut fuit imolatus in cruce. ¶ Pro terminis nota. reliq̄e ē nomē p̄lis nūeri tantū fei gñis Sꝫ cultꝰ ē nomē q̄rte declinatōis a colo is. qđ ſcat venerari Item mactandum eſt pticipium futuri temporis a verbo macto as.

¶ Hinc māna verū iſraeliticis veris veri abrae filijs admirā tibus quondam moyſi quod typus figurabat. iam nunc ab/ducto velo datur perſpici.

¶ Et (hinc). i. extinde (verū māna). i. corpꝰ xpi (dat̄ pſpici). i. videri (ve ris iſraeliticis filijs veri abrae. admirantibꝫ quondā). i. p̄us (qđ) ſcꝫ veꝝ māna (typꝰ). i. figura (moyſi figurabat). i. ſignabat. ꝛ hoc dico illđ veruꝫ māna dat̄ pſpici (iam. velo) id eſt figura (nunc abducto) id eſt depoſito ¶ Notandū. qꜫ autor hic oſtēdit qꜫ corpꝰ xpi figuratū ē p māna qđ moy ſes reliquit in vrna aurea. p moyſen intelligit̄ deꝰ q̄ incluſit māna. i. filium ſuū. in aurea vrna. i. in vtero be. ꝟginis. q̄ rōne caſtitat̄ vrna aurea nūcu/pat̄. ꝛ hoc māna dabat̄ ꝑplo iſraelitico in figura. nob aūt datur ī veritate ¶ Itē māna ē nomē neutri gñis p̄me declinatōis. ꝛ dꝛ a manhu aduer/bio admirātis apud hebreos. q̄ſi. qđ ſignū ē hoc vel q̄d ē hoc. qꝛ patres in deſerto admirabant̄ de illo pane. ¶ Itē iſraeliticū ē nomē adiectiū a noīe iſrael. ꝛ dꝛ vir vel mulier videns deū ¶ Itē typus. i. figura. ¶ Itē abdu/cto eſt pticipium p̄teriti tpis a verbo abducoꝛ

Ora virgo nos illo pane celi dignos effici Fac fontē dulcem
(quē in deſerto petra pꝛemōſtrauit) deguſtare cū ſincera fide
reneſq̧ cōſtringi lotos in mari anguē eneū in cruce ſpeculari

¶ Hic autoꝛ alloq̇tur btām virginē depcāter. ⁊ pmo ponit quaſdā oꝛōnes. ſcdo oſtēdit illaꝝ oꝛationū rōnabilitatē ꝓbando ipas eē exaudibiles ibi Audi nos. Prima adhuc in tres ꝑtes ſm ꝙ ponit tres petitōes. ſecūda ibi. Fac igni. tercia ibi. Da fontē boni ⁊c. Vn̄ petitio ꝓcedit ex lr̄a p̄cedenti. q2 dictū ē pus ꝙ antiq̇tus māna datū patribꝫ in deſerto p̄figurauit illud verū manna qđ offert in altari ⁊ ſumit a filijs veri abꝛae q̇ ſunt filij ꝓmiſſiōis. ḡ dr̄ O v̄go maria tu (oꝛa nos. effici). i. fieri (dignos illo pane celi). i. coꝛpe xp̄i (⁊ fac nos deguſtare dulcē fontē. quē) ſcꝫ fontē (petra p̄monſtrauit) id eſt p̄figurauit (in deſerto. cū ſincera) id ē pura (fide) et (fac reſtringi renes) ſcꝫ ꝑ ꝯtinentiā. ⁊ o maria tu fac nos (lotos) id eſt mūdatos (in mari) id eſt in ſtella maris (ſpeculari) id eſt videre (angueꝫ eneū) id eſt ſerpentē (in cruce) ¶ Notandū in lr̄a tāgunt tres hyſtoꝛie. q̄ ſpēaliter tria deſignāt Primo tangit hyſtoꝛia Exo. xvij. cū filij iſrael fuerunt in deſerto tūc murmurabāt ꝯtra aaron ⁊ moyſen ꝙ non habuerunt aquā ad bibēdū. tūc moyſes ex ꝓuidentia diuina accepit virgā ⁊ tetigit petrā a q̄ ſtatim fluxerūt aque largiſſime ad refectōem oīm populoꝝ Illa figura p̄figurauit ꝙ regnū dei ingredi nō poſſumꝰ niſi renati ſimꝰ ex aq̄ et ſpūſancto. ⁊ illa figura tangit ibi. Fac fontē. Scđo tāgit hyſtoꝛia Exo. xij. de eſu agni paſchalis. q2 qn̄ filij iſrael debebāt comedere agnū paſchalem. tūc p̄ceptū erat eis vt renes eoꝝ ꝯſtringerēt ⁊ baculos i manibꝫ poꝛtarent Illa hyſtoꝛia deſignat nobis caſtitatis ꝯſtantiā. q2 luxuria mater vicioꝝ ē in renibꝫ. ⁊ ibidē ē minutatio ſeminis. ⁊ ſi aliq̇s vult guſtare dulcē fontē ille renes ſuos conet ꝯſtringere. vn̄ dr̄ Luce xij. Sint lūbi veſtri p̄cincti. hoc tangit iam cū dr̄. reneſq̧ ꝯſtringi Tercio tangit hyſtoꝛia Exodi. qn̄ filij iſrael fuerūt in deſerto tūc ſurrexit multitudo ſerpentū venenoſoꝝ q̇bꝫ multi fuerūt interfecti. ſꝫ moyſes vidēs hāc plagam ex p̄cepto dei erexit ſerpentē eneū ſupꝛa altā arboꝛē ⁊ q̇cūq̧ illū ſerpentē de mane inſpiciebat ille ſecurus ꝑ totū diē ambulabat Et illa figura oſtēdebat xp̄m pati in cruce. cuius paſſionē om̄e mane ad memoꝛiā debemus reuocare. ⁊ ſic p̄ſeruabimur a ſerpentibꝫ. i. dyabolicis ſuggeſtionibꝫ que vndiq̧ extēduntur vt capiant ⁊ illaqueant nos. ⁊ hoc tangit lr̄a cū dr̄. anguē eneum ¶ Item nota. autoꝛ dirigit petitōem ab beatā virginem vt ipa ducat nos ad fontē ſacri baptiſmatis Scđo. vt ipa ꝯfirmet nos in puritate baptiſmatis cum caſtitatis ꝯſeruatōne Tercio. vt poſſimus ſpeculari paſſionem eius filij. cum qua caſtitatem eo firmius valeamus ꝯſeruare.

¶ Pro terminis nota. effici eſt infinitiuus huius verbi efficioꝛ. Itē renes eſt nomē maſculini generis. a verbo rēnuo Sꝫ lotus eſt ꝑticipium p̄teriti tp̄is a lauoꝛ aris. Itē anguis eſt nomē maſculini generis a v̄bo actiuo ango is. Itē eneus eſt nomē adiectiuū quaſi ereus Sꝫ ſpeculari eſt verbū deponentale pme ꝯiugationis.

¶ Fac igni ſancto patriſq3 verbo quod (rub9 vt flammã) tu portaſti virgo mater facta. pecuali pelle diſcinctos pede mundis labijs cordeq3 propinquare

¶ Hic autor dirigit aliã petitõnem ad be. mariã virginẽ ꝛ dt O maria (fac nos diſcinctos) .i. diſcalceatos (pede) .i. in pede (pecuali pelle) .i. in calceis q̇ ſunt facti de pellib9 pecoꝝ (ꝓpinq̃re) .i. appropinq̃re (mundis labijs. q3) ꝓ et. mũdo (corde. igni) .i. ſpũſcõ (q3) ꝓ et (ṽbo patris) .i. filio dei (qd̃) ſcʒ ṽbũ (tu ṽgo. facta mater portaſti. vt) .i. ſicut (rub9) ſcʒ portauit (flãmã) ¶ Notandũ. in lr̃a tãgunt̃ due hyſtorie Prima ẽ ipius moyſi ſm ꝙ legit̃ Exo. iij. quãdo moyſes ꝛ cuſtodiuit oues ſoceri ſui, vidit in monte dei oreb. rubũ ardere q̇ tñ nõ cõburebat̃. ꝛ cũ moyſes aſcenderet ad videndũ hoc q̇d eſſet. audiuit vocẽ de rubo dicentẽ Diſcalcia te. q2 locus in q̊ ſtas ſcũs ẽ. q2 ibidẽ ꝯſtitut9 eſt in legatũ vt duceret ꝓpl'm dei de egipto. nã dñs vidit afflictõeʒ eoꝝ volẽs eos ꝑ man9 moyſi liberare Ille rub9 p̃figurabat btãm ṽginẽ. q̃ ardebat igne ſpũſſcti. attñ nõ cõbuſta ẽ. i. poſt partũ nõ violata. vñ be. Gre. Rubũ quẽ viderat moyſes ꝛc. ¶ Secunda hyſtoria ẽ ipius Gedeonis. ꝛ tangit̃ ibi. pecuali pelle. vñ Gedeon qñ duxit ꝓpl'm iſraeliticũ ꝑ deſertũ. tũc vidit hoiem volentẽ aduerſus eũ pugnare. ꝛ ſic inuocauit nomẽ dei. ꝛ ſtatim ẽ p̄ceptũ ſibi vt agninã pelleʒ poneret ſupra gramina. ꝛ ſi fieret madida eẽt ſignũ victorie ꝛ triumphi. ¶ Itẽ ſciendũ. q̇ vult accedere ad illũ ignẽ. i. ad grãm ſpũſſancti dʒ habere q̃ttuor Primo pecualẽ pellẽ. i. pellẽ agninã. ꝑ quã deſignat̃ humilitas q̃ ducit nos ad eternã vitã. vñ Paulus Humiliamini vos ſub manu potenti dei ꝛ ipẽ exaltabit vos Scd̃o dʒ habere diſcinctos pedes. i. ꝯſtantiã in tribulatõne. vñ Berñ. Cõſtantia cũ ꝑſeuerantia ꝓmittit coronaʒ Tercio dʒ habere purũ os. i. bonã diſciplinã. vñ diſciplina eſt morũ ordinata correctio. vñ Ber. Cõpoſitũ hoiem reddit diſciplina. q2 vultũ cõponit ꝛ ceruicẽ ſubiugat. oculos ligat. cachinnos ꝓhibet. gulam refrenat irã ſedat. ꝛ linguã moderat̃ Quarto dʒ habere mundũ cor. i. ſincerã orõnem. vñ ſm Damaſ. Oratio ẽ pius affect9 mentis directus in deum ¶ Pro terminis nota. pecualis ẽ nomẽ adiectiũ a noĩe pec9 dis. qd̃ ſcat aĩalia nõ potẽtia laborare. ꝛ capit̃ hic ꝓ humilitate Itẽ lr̃a dt diſcinctos pede. ꝑ h̃ tãgit̃ p̄ceptũ iudeoꝝ. q2 aĩalia nõ ruminãtia ꝛ fiſſos pedes non hñtia ſunt imũda. i. ipis ꝓhibita Et ſic pʒ ꝙ nõ comedũt carnes porcinas q2 nõ ruminãt. etiã nõ comedũt eq̃s ꝛ hmõi aĩalia. q2 nõ hñt fiſſos pedes

¶ Audi nos. nam te filius nihil negãs honorat Salua nos ieſu. pro quibus virgo mater te orat.

¶ Hic autor oſtẽdit rõnabilitatẽ oĩm petitionũ p̄dictaꝝ. ꝛ ꝓbat eas eẽ exaudibiles. ꝛ p̄mo facit hoc. ſcd̃o ſupaddit quaſdã orõnes ſequentiã cõcludẽdo. ibi Da fontẽ boni ꝛc. di. O maria (audi) id ẽ exaudi (nos) ſc̃ inuocãtes te (nã) ꝓ q2 (filius) ſcʒ tuus xp̃s (honorat te. nihil negãs) .ſ. tibi

O (ieſu ſalua nos ꝑ q̄bꝰ ỽgo mr̄ orat te) ¶ Notandū lr̄a dt. nihil negās
te honorat. vn̄ tota trinitas btām ỽginē honorauit. q꞉ pater aīam eius
purgauit. filiꝰ eiꝰ ventrē inhabitauit. ſpūſſcūs vterꝫ eiꝰ ſanctificauit. vn̄ ca
nit̄ de ipa Optimā ptē elegit ſibi maria. qđ intelligit̄ ſic. illa ps ē bona q̄
hꝫ vitā actiuā. illa ps ē melior q̄ hꝫ vitā ꝯtēplatiuā. illa vero optima q̄ hꝫ
vtrāqꝫ. ỽgo mr̄ ē hmōi ḡ ⁊c̄. Uel ſic Ubicūqꝫ ē glificatio corpis. ibi ē ps
bona. ſꝫ vbi ē glificatio aīe. ibi ē ps melior. ḡ vbi ē glificatio vtriuſqꝫ ibi ē
optima. quā elegit bē. ỽgo. q꞉ corpe ⁊ aīa aſſumpta ē in celū Itē ſciendū
b. ỽgo hꝫ triplex officiū. ſcꝫ adiuuādi. aduocādi. ⁊ miſerēdi Primū hꝫ tri
pliciter. q꞉ auxiliat̄ in vita. in morte. ⁊ poſt mortē Primo in vita. qn̄ vni/
cuiqꝫ ipetrat grām ſuā Scđo in morte. qn̄ nos a dyabolo defendit Ter
cio poſt mortē. qn̄ aīas noſtras ſumit ad ſcām ciuitatē ihrl̄m Primū offi
ciū ē bonū. ſcđm ē meliꝰ. ⁊ terciū optimū. ḡ legit̄ de ea q̄ ad ṗmuꝫ. maria
mr̄ grē. q̄ ad ſcđm. tu nos ab hoſte ꝓtege. q̄ ad terciū. in hora mortꝭ ſuſci
pe Scđo hꝫ officiū aduocādi in q̄ ṗmo captat beniuolētiā iudicis Scđo
ſibi inſinuat miſerias hoīs Tercio īducit iudicē ad miſericordiā. ⁊ ſic iterꝫ
ṗma ps ē bona. ſcđa melior. tercia optima Tercio hꝫ officiū miſerēdi. q̄/
dam em̄ iudices ꝯſequunt̄ veritatē ꝯſcie. q̄ ps ē bona. alij ꝯſequunt̄ recti/
tudinē iuſticie q̄ eſt melior. alij vero tempant miſericordiā. q̄ eſt optima
quā ipa btā virgo elegit ꝓpterea mater miſericordie nuncupatur

¶ Da fontem boni viſere. da puros mētis oculos in te defi/
gere Quo hauſto ſapientie saporē vite valeat mens ītelligere
Chriſtianiſmi fidem operibꝰ redimire beatoqꝫ fine ex huius
incolatu ſeculi autor ad te tranſire

¶ Hic autor ſuꝑaddit alias petitōnes. ⁊ hoc ad filiū dei dicens. O ieſu
(da viſere). i. videre (fontē. boni). i. bonitatꝭ ſcꝫ xp̄m. ⁊ (da defigere). i. fir
miter infigere (puros oculos mētis in te. q̄) ꝓ vt (mens valeat ītelligere
saporē). i. dulcedinē (vite) ſcꝫ eterne (hauſto). i. ꝑ hauſtū (ſapie) Et o ieſ
ſu tu da (nos redimire). i. ornare (fidē xp̄ianiſmi). i. fidē xp̄ianā (operi/
bus) ſcꝫ ſcis ⁊ ỽtuoſis. q꞉ fides ſine operibꝰ mortua ē. ⁊ o ieſu (autor). i.
factor. ſ. oīm. ſc da nos (trāſire ad te ex incolatu). i. exilio (huiꝰ ſeculi). i.
iſtiꝰ mūdi ¶ Notandū. ṗma ps huiꝰ petitōis tāgit̄ in Boetio de ꝯſola
tione phie. li. iij. metro. ix. Da pater anguſtā menti ꝯſcēdere ſedē Da fon
tem luſtrare boni. da luce reperta In te ꝯſpicuos animi defigere viſus.
Diſijce terrene nebulas ⁊ pōdera molis Atqꝫ tuo ſplēdore mica. Ubi
nota. ꝙ ſedes ſummi boni dr̄ anguſta. i. ſubtilis. q꞉ vix magno labore ad
ipam ꝑuenit̄. ⁊ illud ſummū bonū dr̄ fons bonitatꝭ. ſicut em̄ riuuli hn̄t eē
et exiſtere ⁊ fluere a fonte. ⁊ ipe a nullo. ſic a deo oē bonū hꝫ eē. ipe āt a nul
lo Et ad h̄ ꝙ ſedes ſummi boni ꝯſcēdat̄ opꝫ vt iueſtiget̄. ⁊ q꞉ nō ſuffi/
cit inueſtigare ſi nō iueniat̄. nec inueniri pt̄ ſi nō diligat̄. iō phia in illa pte
petit ꝑ amorē defigi viſum animi ſcꝫ rōem ⁊ itellectū in ſummū bonū Sꝫ
ex q̄ intellectꝰ ⁊ rō ipediunt̄ ⁊ obſcurant̄ ꝑ affectōem ⁊ deſideriū terreno
rum. q꞉ corpꝰ qđ corrūpit̄ aggrauat aīam Ideo vlteriꝰ petit fugari nebu

las ⁊ grauitates terrene molis. Et qꝛ nō ſufficit fuga tenebraꝝ niſi aſſit lux illuminās. ideo petit illuminatōem cū ſubiūgit. mica Itē iſra dr. oculos. vñ oculus ē duplex. ſcꝫ corꝑalis ꝗ ꝯſtat ex partibꝫ materialibꝫ q̄ ſunt caro ⁊ nerui Alius eſt oculus ſpiritualis. ꝗ eſt intellectus ſm̄ quē fiunt oꝑatōes ducentes nos ad ſummā felicitatē. quā autor petit in fine huius ſequētie. cū dr. ex huius incolatu ſeculi

Pro terminis nota. boni ponit̄ hic ſubſtātiualr̄ ⁊ in neutro genere ſubſtantiuat̄ Itē nota. fides xp̄iana reqrit bonū opꝰ. nā Jacobi. ij. dr. fides ſine operibꝫ mortua eſt Item redimire idē eſt qđ ornare. Itē incolatus eſt nomē quarte declinatōnis deriuatū ab incolo

v ICtime paſchali laudes immolēt xp̄iani Agnus redemit oues xp̄s innocēs patri recōciliauit pctōres

Hic autor ponit aliud canticū in quo deſcribit potentiā dei. ⁊ ꝑmo facit hoc. ſcđo deſcribit reſurrectōis veritatē. tercio ſubinfert eiuſdē reſurrectōnis credendi ꝓbabilitatē Scđm ibi. dic nobis. Terciū ibi. credendū eſt magꝭ Primo dr ſic (xp̄iani imolēt). i. offerre debēt (laudes paſchali victime). i. xp̄o ꝗ dr paſchalis victima. eſt em̄ oblatus ꝓ nobis tempe paſchali (Agnus) ſcꝫ ip̄e xp̄s (redemit) id eſt liberauit ab eterna morte. (oues) ꝓ qbꝫ ē occiſus. agnus inquā (innocens) id eſt immaculatus (recōciliauit) id eſt pacificauit (peccatores) ſcꝫ deo (patri)

Mors ⁊ vita duello ꝯflixere mirando. dux vite mortuus regnat viuus

¶ Cōſtruc (Mors). i. dyabolꝰ (⁊ vita). i. xp̄s (ꝯflixere). i. ꝯflixerūt. h̄ eſt pugnauerunt. ſcꝫ in ara crucis (mirādo). i. mirabili (duello). i. bello. ſꝫ tñ (dux vite) ꝗ erat (mortuus. regnat viuus) qꝛ in triduo reſurrexit ad vitam immortalē Notandū. ſcribit̄ ꝑmo Machab. iij. Filis factus eſt leoni in ſuis opibꝫ. qbꝫ v̄bis cōmendat̄ iudas machabeus qñ poſt mortē ſui patris ſumpſit ꝑncipatū a ꝓplo iſrael. ⁊ q̄uis hec de ip̄o dicta ſint hyſtorice. tñ de deo ſunt ſcripta ꝓphetice. ꝗ filis fuit leoni Vñ ptꝫ ex phiſiologo ꝙ leo hꝫ aliq̄s ꝓprietates q̄ pn̄t applicari ad xp̄m Prima ꝓprietas ē ꝙ habitat ⁊ girat in montibꝫ altiſſimis ⁊ eo deſcendēte delet veſtigia pedū ſuoꝝ cauda ſua occultās ꝑ hoc ne venator ꝑ ea cōperiat ſuū luſtrum Sic filius dei occultauit ſuā reſurrectōem ꝙ nullus cuſtodū infidelium quicq̄ de ea ꝑcepit. niſi poſtq̄ ſurrexit Scđa ꝓprietas leonis eſt. ꝙ pueri eius generant̄ mortuo ſꝫ in triduo ꝑ rugitū patris reuiuiſcunt Sic xp̄s erat mortuus vſqꝫ in triduū. ⁊ ꝑ diuinā clementiā patris tercia die reſurrexit. ⁊ hoc cū rugitu dyaboloꝝ qbꝫ p̄dā accepit. etiā cū magno rugitu terremotus ꝗ ꝑterruit cuſtodes ꝙ facti ſunt velut mortui. vel cū magno rugitu patrū. ꝗ lachrymabili voce clamauerunt. adueniſti deſiderabilis. Tercia ꝓprietas ꝙ leo dormiens hꝫ oculos aptos. ſic xp̄s habuit oculos vigiles. qñ nos de ꝑtāte dyaboli liberauit. vnde p̄s Nō dormitabit neqꝫ

doꝛmiet q̄ cuſtodit iſrael Jtē victima dr offertoꝛiū qd dat̄ poſt triūphū
vt legit̄ in Gen̄.xiiij.cū Abraā obtinuit triūphū reuerſus ē ad melchiſe-
dech ſacerdotē.q̄ obtulit ei ꝓ victoꝛia vinū ꝛ panē.erat eīm ſacerdos dei al-
tiſſimi Sic eodē mō xp̄s ſacerdos ꝛ pontifex ſummi dei obtulit ſemetip-
ſum panē ꝛ vinū in cena dn̄ica ꝓ victoꝛia in victimā Siľr cū filij iſrael ex-
pugnauerūt egyptū offerebāt victimā.ꝛ dr victima paſchaľ.qꝛ mediāte
tali victima ſiccis pedibꝫ ꝑambulabant mare rubꝛū.g̊ dr paſcha a pha-
ſe grece qd eſt tranſitꝰ latine Vn̄ hoc paſcha fuit ꝑſagiū paſche ieſu xp̄i.
qꝛ trāſiuit de moꝛte ad vitā ꝛ offerebat ſe ꝓ nobis in ara crucis ſm̄ oꝛdi-
nem melchiſedech Jtē xp̄s dr agnꝰ duplici rōne Primo ratōne ꝓphe-
tie.qꝛ ꝑ ꝓphetā Jſa.xvi.dr Emitte agnum dn̄e dominatoꝛē terre. Scd̄o
rōne humilitatꝭ ꝛ innocētie.vn̄ ſicut agnꝰ coꝛā tondēte ſe obmuteſcit.ita
ꝙ nō apiat os ſuū.ſic ꝛ dn̄s nr̄ ieſus xp̄s ductꝰ ē ad ſuā paſſionē tāq̄ȝ agnꝰ
māſuetꝰ Pro terminis nota.paſcha ē nomē neutri gꝭ. Jtē agnꝰ ponit̄
tur ꝓ xp̄o.ſȝ nos xp̄iani appellamur oues.qꝛ vnuſquiſq̄ȝ in viā ſuā decli-
nat ſicut ouis Jtē innocens ē nomē adiectīm oīs generꝭ cōpoſitū ab in et
nocens.ꝛ gr̄a iſtiꝰ cōpoſitōis trāſit in vim noīs.qꝛ nō dr inoceo Jtē ꝯfli-
go ē v̄bū ꝯpoſitū a cō ꝛ fligo Sȝ mirādꝰ ē noⁿ adiectīm a noīe mirꝰ a um

Dic nobis maria q̄d vidiſti in via Sepulchꝝ chꝛiſti viuē-
tis et gloꝛiam vidi reſurgentis Angelicos teſtes ſudariū ꝛ
veſtes Surrexit chꝛiſtus ſpes mea ꝑcedet ſuos in galileam.

Hic au.deſcribit dn̄ice reſurrectōis veritatē. ꝛ vtit̄ ſermone dꝛagma-
tico.i.interrogatiuo.ꝛ dirigit ſermonē ſuū ad btām mariā magdale. Et
vult.o(maria)magdalena(dic nobis)ſcȝ fidelibꝫ(q̄d vidiſti in via)ſcȝ q̄
iuiſti ad ſepulchꝝ xp̄i vt eū vngeres.ꝛ rn̄dit maria mag.(vidi ſepulchꝝ)
id eſt locū ſepulture(xp̄i viuentis.ꝛ vidi gloꝛiā).i.gloꝛioſum coꝛpus (re
ſurgentis)ſcȝ chꝛiſti. Et ego maria magda.vidi(angelicos teſtes)ſcȝ re
ſurrectōis xp̄i.ꝛ(ſudariū)ſcȝ q̄ erat inuolutus(ꝛ veſtes)q̄ oīa ꝑhibēt te-
ſtimoniū de eiꝰ reſurrectōe Dico g̊ ꝙ(xp̄s ſpes mea ſurrexit ꝛ pꝛecedet
ſuos)ſcȝ diſcipulos(in galileā Notandū.q̄reret aliq̄s.q̄re xp̄s ſe ma-
nifeſtauit ꝑmo mulieri.cū tn̄ mulieres de iure a teſtimonio remoueāt̄ Re
ſpondet̄ ꝙ hoc eſt iō.qꝛ mulieres ea q̄ ſciūt de facili nō occultant.iō appa-
ruit mulieri vt eius reſurrectio eo citiꝰ diuulgaret̄ Etiā iō.q̄ȝuis xp̄s ap
paruit mulieri.tn̄ adhuc teſtimoniū ꝑmanſit in ap̄lis.vt dr Gre.in omeľ.
ſup illud euāge. Thomas q̄ dr didimꝰ.vbi dr Maria mag.minꝰ mihi
pꝛeſtitit q̄ cito credidit q̄ȝ thomas q̄ diu dubitauit.ꝛ dubitando fixuras
clauoꝝ ꝛ vulnera tetigit.ꝛ ſic ab eo vulnꝰ dubitatōis xp̄s āputauit Vel
dr ꝙ iō apparuit marie mag.nō rōne teſtimonij.ſȝ cā ſumme dilectōis.qꝛ
dimiſſa ſūt ei pctā multa qm̄ dilexit multū. Jtē maria mag. vocauit xp̄m
ſpem ſuā.qꝛ poſt moꝛtē ꝛ ſepulturā multi ceciderūt in deſperatōem .naȝ
Lucas ꝛ Cleophas cū irent in emaus ꝛ xp̄s in ſpe peregrini eis obuia-
ret.tūc deſperando dixerūt ad inuicem.nos aūt ſperabamus ꝙ xp̄s eſſet

De reſurrectione chriſti

ver⁹ ꝓpheta redēptur⁹ iſrael Et nūc ſuꝑ hec oīa tercia dies ē hodie ꝙ hec facta ſunt ⁊c̄. vt pꝫ Luce.xxiiij. Ex qb⁹ v̄bis manifeſte ptꝫ eoꝝ deſꝑatio Sꝫ reſurrectōe facta amota ē eoꝝ deſꝑatio.⁊ reuenit ſpes. q̄re xp̄s merito dr̄ ſpes. * Pro terminis nota.q̄d ē h acci caſus. qꝛ ei rn̄det accūs. ſcꝫ ſepulchꝝ vn̄ Floriſta Si rn̄det q̄rt⁹ q̄d q̄rt⁹ habet. Itē ille termin⁹ glīa multiplr̄ exponit Primo idē ē ꝙ viſio mirabilis. vn̄ in Exodo Glīa dn̄i apparuit i mōte ⁊ loq̄bat ad moyſen Scd̄o dr̄ regnū celeſte. vn̄ apl̄s Que ſurſum ſūt q̄rite. vbi xp̄s ē in glīa.i.in regno celoꝝ Tercio dr̄ glīoſa opatio. vn̄ Johes Vidim⁹ glīam ei⁹ Quarto idē ē ꝙ corp⁹ glīficatū.⁊ ſic capit qn̄ maria mag. vidit glīaꝫ.i.corp⁹ glīficatū Itē ſudariū p̄mo dr̄ pann⁹ q̊ mūdant eq̄ a ſudore Scd̄o dr̄ pann⁹ q̊ iuoluunt corpa mortuoꝝ et ſic capit h Itē galilea ē ꝓpriū nomē regiōis ⁊ iterp̄tat q̄ſi trāſfiguratio

Credendū ē magis ſoli marie veraci. q̄ꝫ iudeoꝝ turbe fallaci

Scimus chriſtum ſurrexiſſe a mortuis vere. tu nobis victor rex miſerere.

¶ Hic autor infert eiuſdē reſurrectōis credētiā ⁊ ꝓbabilitatē di.(Magis credendū ē ſoli veraci marie).i.marie mag.(q̄ꝫ fallaci).i.deceptibili.(turbe).i.ꝯgregatōni(iudeoꝝ Et nos xp̄iani(ſcimus xp̄m ſurrexiſſe vere a mortuis)igit(tu rex)ſc̄ xp̄s(victor).i.triūphator(miſerere nobis)
¶ Notandū.de reſurrectōne xp̄i magnus fuit error in ꝓplo. nā xp̄ifideles ꝓteſtati ſunt reſurrectōeꝫ dn̄i.iudei vero nō.vt recitat Math.xxviij qꝛ cū reſurrectio dn̄i innoteſceret p̄ncipib⁹ ſacerdotū.ip̄is militib⁹ ſepulchrū cuſtodiētib⁹ magnā pecuniā ꝓmiſerūt vt dicerēt.ꝙ ip̄is dormiētib⁹ diſcipuli eius furati eſſent eū.dicētes eū ſurrexiſſe ⁊ viuere Et dr̄ ibidē.ꝙ talis ſermo diuulgatus ē apud iudeos vſqꝫ in hodiernū diē Sꝫ poti⁹ credendū eſt veraci marie q̄ꝫ errori iudeoꝝ ¶ Itē nota.autor dat intelligere vnū articulū ⁊ vnū argumentū arguendo ꝑ locū a minori vt ſic min⁹ videtur eſſe credendū vni mulieri q̄ꝫ plurib⁹ viris.ſꝫ vni ſoli mulieri magꝭ credit q̄ꝫ plurib⁹ iudeis.g̊ multo magis credit plurib⁹ fidelib⁹.ſ.apl̄is et diſcipulis Itē q̄reret q̄s.quō xp̄s ſurrexit Rn̄det ꝙ varijs modis Primo ſurrexit potenter.qꝛ ꝓpria virtute. vn̄ Joh.x. Poteſtatē habeo ponēdi aiam meā.⁊ ptātem habeo iterū ſumendi eā Scd̄o ſurrexit feliciter.qꝛ depoſita omi miſeria. vn̄ Joh. Poſtq̄ꝫ aūt ſurrexero p̄cedam vos in galileam Tercio viriliter.qꝛ capta p̄da dyaboloꝝ. vn̄ Hiere. Aſcendit leo de cubili ſuo Quarto ſurrexit mirabilr̄.qꝛ ſepulchro manēte clauſo. vt dr̄ Criſoſto. Sicut eñ clauſo matris vtero exiuit ⁊ clauſis ianuis ad diſcipulos intrauit.ſic clauſo ſepulchro ſurgere potuit Quinto ſurrexit veraciter.qꝛ ꝓprio corꝑe v̄o ⁊ nō fantaſtico.qd̄ p̄mo ꝓbat ꝑ angelum q̄ viſus erat circa ſepulchꝝ.ſcd̄o ꝑ frequentē apparitōem. tercio ꝑ comeſtionem. quarto ꝑ palpatōem.ex eo ꝙ ꝑmiſit ſe palpare.cicatrices oſtēdendo.q̄ nō ſunt in corꝑe fantaſtico Itē q̄reret q̄s.vtꝝ xp̄s ſurrexit excitatus vel experrectus.i.ꝑ ſe euigilans. Rn̄detur ꝙ vtroqꝫ mō.tn̄ aliter ⁊ aliter. Vn̄ ſurrexit excitatus per ꝓphetam dicentem. Exurge quare obdormis do-

mine. Sʒ ſurrexit exprectus p Joā. x. ca. Poteſtatē habeo ponēdi aīaꝫ ꝛ
ptatē habeo iteꝝ ſumēdi eā. Ex qͥb9 pꝫ ꝙ ptāte diuina xp̄s ſurrexit a moꝛ
tuis. Pro terminis notādū, ꝙ credēdū ē gerūdiū indetermīate pſone ꝛ
numeri. recte ſicut ille infinitiuus credere. Itē verax ē nomen adiectiuū
a nomine verus. Item miſerere eſt imperatiuus a miſereoꝛ.

Agni paſchalis eſu potuqꝫ dignas.

Moꝛibus ſinceris prebeant oēs ſe chꝛiſtiane anime

Pro quib9 ſe deo hoſtiam obtulit ipſe ſummus pontifex.

¶ Hoc ē aliud canticū qd̄ cātat̄ in paſcha. in cui9 materia autoꝛ oſtendit
qualiter h̄ paſcha ſit p̄figuratū. Et diuidit̄ in duas ptes. Pꝛimo agit de
paſcha in gn̄ali ſcd̄o exponit figuras paſche in ſpeciali. Scd̄m ibi. renes
cōſtringāt. Pꝛima adhuc in duas ptes diuidit̄. Pꝛimo hoꝛtat̄ nos ad p̄/
parationē hui9 paſche. Scd̄o declarat effectū ꝛ vtilitatē ei9. Scd̄m ibi
quaꝝ frons. dicēs pꝛimo ſic (Omnes xp̄iane aīe) id eſt xp̄iani hoīes. ꝛ po
nitur pars ꝑ toto (pꝛebeāt ſe dignas eſu) id eſt manducatione (qꝫ) pꝛo ꝛ
(potu paſchalis agni) ſcꝫ xp̄i (ſinceris) id eſt bonis (moꝛib9. pꝛo quib9)
ſcꝫ aīabus (ipſe pōtifex ſumm9 obtulit) ſcꝫ in ara crucis (ſe hoſtiā deo)
¶ Notādū, ꝓphetia iſta ſcribit̄ Exo. xij. vbi dꝛ. Eſt em̄ phaſe .i. trāſitus
dn̄i. Circa qd̄ ſciēdū ꝙ in ſacra ſcriptura legim9 triplex fuiſſe paſcha. Pꝛi
mū paſcha ē vetus. ꝛ hoc celebꝛāt iudei. Scd̄m paſcha eſt mediū. ꝛ h̄ fuit
celebꝛatū ante paſſionē xp̄i. Tertiū eſt paſcha nouū qd̄ celebꝛatur hodier
na die. Pꝛimū paſcha eſt in figura. de quo dictū eſt. Jā eſt em̄ paſcha id
eſt tranſitus dn̄i. Cū em̄ filij iſrahel p gratiam acquiſitam in conſpectu
pharaonis per ioſeph. per ſucceſſum tempoꝛis poſt moꝛtem ioſeph one/
rib9 grauati clamauerūt ad dominū exauditi ſunt. quia dn̄s trāſtulit eos
ſicco pede p mare rubꝝ. ꝛ ſic paſcha dicitur tranſitus maris rubꝛi. Secū
dū eſt celebꝛatū cū dn̄s noſter ieſus xp̄s ꝯſummato ope carnis. tranſiuit
ad patrē p ſtimulū paſſionis. ꝛ ſic dꝛ paſcha quaſi trāſitus ieſu xp̄i de coꝛ
ruptione in incoꝛruptionē. Tertiū paſcha celebꝛat̄ a fidelib9 die hodierna
qꝛ fidelis aīa relictis vinculis pctōꝝ libere ambulat in virtutib9. ꝛ ſic de
laboꝛioſa vita huius mundi pertranſibit ad requiem.
¶ Pꝛo littera notandū. eſus eſt nomē quarte declinatiōis deriuatū a v̄/
bo edo is. ¶ Itē ſumm9 ē ſuplatiuus hui9 noīs celſus. Sʒ pōtifex ē idē
qd̄ ep̄s. nā ſicut homo p pontē tranſit p aquas. ita p pꝛedicationē ꝛ regi
men ipſius epiſcopi debemus tranſire per vanitates mundi.

¶ Quarum frons in poſtis eſt modum eius illita ſacroſan/
cto cruoꝛe et tuta a clade canopica. Quarum crudeles hoſtes
in mari rubꝛo ſunt obꝛuti.

Hic autoꝛ declarat vtilitatē ꝛ effectū hui9 agni paſchalis. ꝛ infert̄ ſic. qꝛ
dictū eſt ꝙ anima fidelis debet ſe p̄parare ad eſum agni paſchalis. Que/
reret ꝗ aliqͥs vtꝝ oīs aīa debeat h̄ facere. videlicet guſtare agnū paſcha/
lē. ſ. coꝛp9 xp̄i. Ad h̄ rn̄det autoꝛ ꝙ nō oīs aīa manducabit agnū paſchalē.

ſed ſolum illa aīa q̄ eſt ſignata in fronte ſignaculo ſancte crucis ꝛ depicta ſignaculo precioſi ſanguinis ihū xp̄i. ꝛ q̄ eſt liberata a putredine viciorū. cuius inquā aīe inimici ſunt deteri ꝛ ſubmerſi in inferno. quaſi diceret. tā tū aīa fidelis purgata ab oīm peccato pōt mādūcare corpꝰ xp̄i. vñ dr̄ ſic (quarū) ſcȝ aīarū (crudeles hoſtes) .i. ſeui inimici (ſunt obruti) .i. ſubmerſi (in mari rubro) ꝛ q̄rū aīarū (frons ē illita) .i. ſignata (ſacroſancto cruore eius) ſcȝ agni paſchalis (in modū) .i. ſilitudinē (poſtis) ꝛ (quarū) .ſ. aīarū (frons ē tuta) .i. ſecura (a clade canopica) .i. egipciaca ¶ Notandū ſcribitur Ezech .ix. q̄ ezechiel vidit virū habentē attramētariū iuxta renes ſuos ꝛ ipm tranſire ꝛ in ciuitate pſignare poſtes domuū cū figura thau. q̄ olim diſpoſita erat ad modū mallei. ꝛ hanc ſignationē figure ſequebatur cōcluſio talis. vt oīs q̄ percuſſerit aliquē hoīem nō vidēs thau ſignatū nō peccauit. mō ad ꝓpoſitū iſte poſtes ſignant frōtes xp̄ianorū.
Itē figura huiꝰ hyſtorie eſt poſtq̄ filij iſrl̄ celebrauerūt paſcha tūc fuerūt iſrahelitici .i. populus ꝯtemplationis ꝛ mare ſicco pede tranſierunt .i. ſine dolore purgatorij tranſierūt ad eternam vitam. ſed inimicos id ē egypcios operuit mare. vñ ps. Principes eorū ſubmerſi ſunt in mari rubro.
¶ Pro terminis notandū. frons duo ſignificat, vñ Frons frontis capitiſ frons frondis in arbore ramus. ¶ Itē poſtes dicit̄ ſupior pars ianue q̄ alio noīe dicit̄ ſubliminare ¶ Itē illita ē pticipiū a verbo linio is deſcendens qđ ſignificat maculare ¶ Itē clades dr̄ infirmitas ſiue peſtilētia ꝓueniēs ex fame. Sȝ canopicꝰ ca cū ē nomē adiectiuū deriuatū a noīe canopia qđ ē ꝓpriū nomē terre in egypto. ꝛ ſic clades canopica dr̄ plaga illius regionis. Sȝ obrutus ē pticipiū deriuatum a verbo paſſiuo obruor

¶ Reneſq̧ conſtringant ad pudiciciam. pedes tuentur aduerſus viperas. Baculoſq̧ ſpiritales cōtra canes iugiter manu baiulant. Ut paſcha ieſu mereantur ſequi. quo de baratro redijt.

Hic autor declarat figuras agni paſchalis in ſpeciali. Et diuidit̄ in duas ptes. Primo declarat figuras. Secūdo ex dictis infert petitionē ibi. En rediuiuus. Et pmo dicit ſic xp̄iane anime .i. xp̄iani homies (cōſtringant) .i. p̄cingāt (renes ad pudiciciā) .i. ad caſtitatē. ꝛ xp̄iane aīe (tuent̄) id ē tutos faciāt (pedes aduerſus viperas) .i. ꝯtra ſerpētes ꝛ (baiulant) .i. portāt (iugit̄) .i. ſp (manu) .i. ī manu (baculū ꝯtra ſpiritales canes. vt) ſcȝ ſic ſe habētes (mereant̄ ſequi) .i. ꝯſeq̄ vel (ſeq̄) .i. imitari (paſcha) id ē trāſitū (ieſu quo) ſcȝ paſcha (redijt de baratro) .i. inferno h̄ eſt de lymbo ſanctorū patrū ¶ Notādū hec ſnīa habet̄ in Exo. xij. vbi ſcribitur de filijs iſrl̄ de ꝯmeſtione agni paſchalis. Renes vr̄os accingetis. calciamēta habebitis in pedibꝫ baculos in manibꝫ tenētes ꝛ ꝯmedetis feſtināter. Hec eīm in ſe hn̄t myſticā expoſitionē. qꝛ p renes accictos intelligit̄ carnalis cōcupiſcētia extīcta. vñ in euāg. Sint lūbi vr̄i p̄cincti. Sȝ p calciamēta i pedibꝫ deſignat̄ ꝯtinētia. q̄ ꝯtradicit carnali deſiderio. p qđ ad auariciā ꝛ ad vanā glām ſumꝰ incliuati. Habeamꝰ ḡ calciamēta in pedibꝫ .i. ꝯtinētiam

nē vipere.i.ſerpētes noceāt nos.i.dyaboli nō trahāt nos ad dānationē a
via ſalutis. Tertio debemꝰ habere baculos in manibꝫ.i. debemꝰ hr̄e fir-
mā ſpem ⁊ verā fidē ꝑ quā poſſimꝰ hr̄e ſecuritatē ⁊ defendere nos a fal-
ſitate hereticoꝝ. ad h̄ hortat̄ nos dn̄s in euāge. dicēs. Attēdite a falſis ꝓ
phetis ⁊c. Itē attēdite a fermēto phariſeoꝝ. Itē debemꝰ habere baculū
in manu vt poſſimꝰ certare in agone. q̄ꝛ nullꝰ coronabit̄ niſi q̄ legitime
certauerit. Itē baculꝰ dꝫ nobis eē ſuſtentamētū ⁊ ſolatiū vt poſſimꝰ di-
cere cū ps. Uirga tua ⁊ baculꝰ tuus ipſa me ꝯſolata ſunt. Itē ꝑ baculū
intelligit̄ etiā ſignaculū ſcte crucis. q̄ꝛ ꝯtra hoc ſignū nullū reſiſtit ꝑiculū
Pro terminis no. mereor ē verbū deponētale hn̄s merui in p̄terito.
Itē vipera ē ſerpēs. ⁊ capit̄ hic ꝓ dyabolo nā ſicut vipere ſunt aīalia mor-
tifera. ſic ⁊ dyabolus. Itē iugiter eſt aduerbium qualitatis.

En rediuiuus mūdꝰ ornatibꝫ xp̄o cōſurgēs fideles āmonet.
Poſt mortem melius cum eo victuros

Hic autor ꝑ modū petitionis hortat̄ nos ad faciendū ea q̄ dicta ſunt di-
cens (en).i. ecce (mūdus rediuiuus).i. iterū viuus. q̄.ſ. ꝑ hyemē erat mor-
tuus (ꝯſurgēs).i. ſimul ſurgēs (xp̄o ornatibꝫ) .i. floribꝫ q̄bꝫ ornat̄ mūdꝰ
(ammonet fideles) xp̄ianos (victuros meliꝰ).ſ. q̄ꝫ p̄us vixerunt (cū eo)
ſcꝫ xp̄o (poſt mortē) eoꝝ tꝑalē Notādū q̄ꝛ rediuiuus mūdꝰ p̄t dupl̄r ex-
poni. Primo q̄ꝛ rediuiuus mūdꝰ dr̄ multitudo illoꝝ q̄ ꝯſurrexerūt cum
xp̄o. ⁊ viſi ſūt in hierl̄m. ſic q̄ꝛ hec multitudo hortat̄ nos ad faciēdū ea q̄ p̄
dicta ſunt. Alio mō ſic intelligit̄ rediuiuus mūdꝰ.i. mūdꝰ a dānatōne re-
demptꝰ. q̄ꝛ an̄ redēptionē nō dicebat̄ mūdꝰ viuꝰ. ſꝫ mortuus ⁊ dānatus
Pro terminis nota. En ē aduerbiū demōſtrandi ⁊ ponit̄ aliq̄liter hor-
tatiue. Itē rediuiuꝰ dr̄ q̄ſi rediēs ad vitā. ⁊ eſt nomē adiectiuū mobile
tantum. Item melius eſt aduerbium compandi

Mane prima ſabbati ſurgēs dei filiꝰ noſtra ſpes ⁊ gl̄ia
Victo rege ſceleris rediȷt ab īferis cū ſūma victoria
Cuius reſurrectio omni plena gaudio conſolatur omnia.

¶ Iſtud ē canticū aliud q̄d cātatur ob reuerētiā dn̄ice reſurrectōis. ⁊ di-
uidit̄ in duas ꝑtes p̄ncipales. In p̄ma ꝑte autor recitat triūphalē reſur-
rectionē xp̄i. In ſc̄da oſ̄dit cui xp̄s reſurgēs p̄mo apparuit. p̄ma ibi. reſur-
gētis itaq̄ꝫ. dicēs (filius dei) xp̄s (ſpes nr̄a ⁊ gl̄a. ſurgēs).i. reſurgēs (ma-
ne prima ſabbati) ſ. in die dn̄ico (rediȷt ab inferis).i. ab infernis (cū ſum-
ma victoria. rege ſceleris).i. p̄ncipe pctī (victo).i. ſuꝑato (cuiꝰ).ſ. filiȷ dei
(reſurrectio) ſc. xp̄s (plena oī gaudio. ꝯſolat̄ oīa) ¶ Notandū q̄ꝛ ſeptima-
na habet ſeptē dies. q̄ a diuerſis diuerſimode noīati ſunt. Silueſter papa
nominat illos dies ferias addēdo noīa. vt p̄ma feria. ſecūda feria. tertia fe-
ria ⁊c. Et hoc modo apud nos ⁊ in cōi vſu nomīari ſolent. Sꝫ ph̄i ſiue
aſtronomi dies noīant a planetis dicētes diē dn̄icū. diē ſolis. eo q̄ꝛ in pri-
ma hora illius diei regnat ſol talis planeta. ⁊ ſic ꝯſ̄r ꝑ ordinē noīant ali-
os dies ſ̄m noīa planetaꝝ. ꝓ bi gr̄a dies lūe. dies martis. dies mercurȷ. di

es iouis.dies veneris.dies ſaturni. Sȝ iudei dies ſeptimane denominãt
a ſabbato.ita ꝙ diẽ celebrẽ eoꝝ ſabbatũ denominãt.⁊ tũc alios dies ſeqñ
tes a ſabbato denominãt addẽdo noĩa ordinẽ ꝑcãtia.verbi grã. Prima di
es ſabbati.ſcða dies ſabbati.tertia ſabbati ⁊c̃. Et ſilueſter papa nomĩat
dies ferias a ferio as are.qð idem ẽ ꝙ ceſſo as are.q2 oĩbꝫ diebꝫ ceſſare de
bemus ab operibꝫ malis. Sed iudei diem celebrem eoꝝ ſabbatũ noĩant.
nã ſabbatũ idẽ ẽ qð requies ex eo ꝙ deus hoc die reqeuit ab omĩ opẽ qð
petrauerat.⁊ ſic ꝯformit᷑ ipi reqeſcũt a laboribꝫ.⁊ tunc alios dies ſeqntes
ab illo denoĩant tãq̄ȝ a digniori. Et ſic ad ꝓpoſitũ ꝑ h̄ ꝙ autor dt.mane ꝓ
ma ſabbati intelligit diẽ dñicũ.q̇ ꝓm᷒ ẽ poſt ſabbatũ iudaicũ Itẽ nota.
autor i ꝓmo ꝟſu tãgit dictũ Marci.xvi.dicẽtꝫ Surgẽs ihs mane ꝓma
ſabbati appuit marie magdale. Et ꝙ xp̄s mane debuit reſurgere ꝑdixit
ꝓpheta in voce patrꝫ dicẽs. Exurge glĩa mea ⁊c̃. Et ſic in ꝑſona filij rñdit
Exurgã diluculo.i.mane Et xp̄s mane reſurrexit ad deſignãdũ ꝙ mane
.i.tpe iuuẽtutis ſurgere debem᷒ ad exercitiũ ꝟtutũ.iuxta ꝯſiliũ ſapiẽtis
q̇ dt. Bonũ ẽ viro cũ portauerit iugũ dñi ab adoleſcẽtia ſua. Et alibi dt
ſapiẽs. Fili ne tardes ꝯuerti ad dñm. Itẽ no.ſuꝑ h̄ ꝙ dicit ſpes ⁊ gloria
ꝙ xp̄s eſt ſpes ⁊ glĩa noſtra.h̄ teſtat᷑.b. Ber.dicẽs. Vos q̇ eſtis in pulue-
re expergiſcimini ⁊ laudate.q2 venit dñs cũ ſalute. venit cum vnctione ve
nit cum gloria.nunq̇d em̄ ſine ſalute ieſus aut ſine vnctione chriſtus aut
ſine gloria venit et dei filius.quaſi dicat nequaq̄ȝ.

Reſurgentis itaq̄ȝ maria magdalena facta eſt prenuncia ferens chriſti fratribus eius morte triſtibꝫ expectata gaudia.

Hic autor ꝯñter oñdit cui xp̄s apparuit ꝓmo.⁊ ẽ ſcða ꝑs ꝓncipalis Et
diuidit᷑ in tres ꝑtes. Primo oñdit ꝙ xp̄s reſurgens ꝓmo apparuit marie
magdalene. Scðo ꝯmẽdat mariã magdalenã enumerando diuerſa gñã
gratiaꝝ ſibi ipenſa. Tertio dirigit preces ſuas ad mariã mag. Scða ibi.
O beati oculi. Tertia ibi.o maria mater. Dicit ãt (itaq̄ȝ) ꝓ certe (maria
mag.ẽ facta ꝑnũcia).i.nũciatrix (reſurgẽtꝫ) xp̄i (ferẽs).i.dicens (fratrib᷒
xp̄i).i.diſcipulis (triſtibꝫ morte).i.de morte (ei᷒) ſcȝ xp̄i (expectata).i.ꝓ-
parata (gaudia) Notãdũ ꝙ xp̄s marie mag.ꝓmo appuit q̇nq̄ȝ de cau
ſis. Primo eo ꝙ ardẽtius diligebat eũ.vñ Luc.vij.dt. Dimiſſa ſũt ei pec
cata multa qm̄ dilexit multũ. Scðo vt xp̄s oñderet ſe mortuũ fuiſſe pro
pctoꝛibꝫ.vñ dt in euãgelio Math. Nõ veni vocare iuſtos ſȝ peccatores
Tertio vt xp̄s oñderet ꝙ meretrices ⁊ publici peccatores ꝑcederẽt ſa-
piẽtes in regno dei.vñ dt in euãgelio Math. Meretrices ⁊ publicaui ꝑ-
cedẽt ſapiẽtes in regno dei. Quarto vt ſicut mulier eua fuit nũcia mortis
q̄ mortẽ intulit.ita mulier.ſ.maria mag.eẽt nũcia vite.i.reſurrectiõis xp̄i.
Quinta cã vt xp̄s oñderet ꝙ vbi magis abũdauit delictum magis abũ
daret ⁊ gratia.vt dt apl̄s.igit᷑ xp̄s marie mag.ꝓmo apparuit.q̄ xp̄m ſur-
rexiſſe apl̄is nũciauit.vñ etiã apoſtola dicit᷑ Secũdo nota de hoc ꝙ dt
ferens xp̄i fratribꝫ.apoſtoli dicunt᷑ fratres chriſti.vnde chriſtus dixit mu
lieribꝫ. Ite nunciate fratribꝫ meis,q2 illi erant triſtes de morte xp̄i. vnde

canit eccl̃ia. triſtes erant apl̄i de nece ſui dn̄i. ſed poſtq̄ xp̄m ſurrexiſſe co-
gnouerūt gauiſi ſunt. vn̄ canit ſcā mater eccl̃ia. gauiſi ſunt diſcipuli viſo
dn̄o Tercio notandū hoc de q̄ dr̄ expectata gaudia. vn̄ xp̄s an̄ eiꝰ paſſio
nem diſcipulis ſuis p̄dixit Ecce aſcēdimꝰ hierl̃imā ꝛ filiꝰ hoīs tradet̃ ꝛc.
illa em̄ gaudia expectauerunt diſcipuli ſicut dn̄s ipis ꝓmiſerat

O beati oculi q̄bꝫ regē ſeculi morte iā depoſita pͥmū ē intuita

Hic au. cōmēdat mariā magdalenā. enumerādo diuerſa denera grāꝝ
Et diuidit̃ in duo. pͥmo facit qḋ dictū ē. ſcd̄o cōꝑat mariā mag. ad mariā
matrē xp̄i dicēs pͥmo ſic (O bt̄i oculi) ſcꝫ marie mag. (q̄bꝫ) ſcꝫ oculis. ipa
(ē intuita). i. vidit (regē ſeculi). i. xp̄m (depoſita iā morte). i. a mortuis re
ſurgentē ¶ Notandū. de hoc ꝙ dr̄ bt̄i oculi. illi oculi bt̄i dicunt̃ q̄ xp̄m vi
derūt. vn̄ ieſus dixit in euāgelio Beati oculi q̄ vident q̄ vos videtis
Itē nota. lꝫ ex textu euāgelij habeat̃ ꝙ xp̄s marie mag. pͥmo apparuit
tn̄ firmit̃ ē credendū ꝙ pͥmo mr̄i ſue apparuit q̄ maxime eiꝰ paſſione do-
lebat Sꝫ ꝙ euāgeliſte hoc nō dicūt de maria mr̄e xp̄i q̄liter xp̄s ſibi ap-
paruit. forte iō hoc ē. qꝛ euāgeliſte volebāt inducere ꝛ ꝓducere idoneos
teſtes reſurrectōis xp̄i. ſꝫ maria mater xp̄i nō poterat eē idonea teſtis. qꝛ
mater de filio ꝯuenīēter nō p̄t teſtimoniū ꝑhibere Itē nota de mō apitio
nis q̄liter xp̄s marie mag. apparuit. dr̄ Johis. xx. ꝙ maria ſtabat ad mo-
numentū foris plorans. dū ꝗ fleret inclinauit ſe ꝛ ꝓſpexit in monumētuꝫ
et vidit duos angelos in albis ſedētes q̄ xp̄m ſurrexiſſe teſtabant̃ Sꝫ ma
ria pre nimio amore iteꝝ ꝛ iteꝝ inclinauit ſe ad monumentū vt videret
xp̄m ſepultū. poſt hec ꝯuerſa eſt retrorſuꝫ ꝛ vidit ieſum ſtantē. ſꝫ neſcie-
bat ꝙ ieſus eēt. ꝛ dixit ieſus. mulier qḋ ploras. q̄ ait. tulerūt dn̄m meū et
neſcio vbi poſuerūt eū. q̄ dixit ei. maria. ꝛ ſtatim agnoſcens eū ꝓcidebat
ad pedes eiꝰ volēs eū tāgere dicēs. rabbi. qḋ interp̄tat̃ magiſter ꝛc.

¶ Hec eſt illa femina. cuius cūcta crimina ad xp̄i veſtigia eiꝰ
lauit gratia Que dum plorat ꝛ mens orat facto clamat ꝙ cor
amat ieſum ſup oīa Nō ignorat quē adorat qḋ p̄cetur iā dele
tur quod mens timet conſcia

Hic au. cōmēdat mariā mag. enumerādo aliā grām ſiue indulgentiā
pctōꝝ ſuoꝝ. dicēs (Hec) ſcꝫ maria mag. (ē illa feīa. cuiꝰ) ſcꝫ feīe (cūcta cri
mina). i. oīa delicta (lauit). i. purgauit (grā eiꝰ) ſcꝫ xp̄i (ad veſtigia). i. ad
pedes xp̄i (q̄) ſcꝫ feīa maria mag (clamat). i. demōſtrat (facto). i. ope (dū
plorat ꝛ mens orat. ꝙ cor) ſcꝫ ſuum (amat ieſum ſup oīa). i. pre oībꝫ. ꝛ ipa
maria mag. (nō ignorat). i. ſcit. ſ. illū (quē adorat ꝛ qḋ p̄cat̃). i. rogat (iaꝫ
delet̃) ſcꝫ pctm̄ qḋ (ꝯſcia mens). i. animꝰ marie mag. bn̄ ſciēs (timet) id ē
dolet ſe ꝑpetraſſe Notandū ꝙ maria mag. tribꝫ vicibꝫ legit̃ fleuiſſe ꝛ ſꝑ
magnū fructū ꝯſequutā eē Primo legit̃ ꝙ fleuit in domo phariſei lauās
lachrimis pedes dn̄i. ꝛ tūc ꝯſequuta fuit remiſſionē pctōꝝ ſicut habetur
Lu. vij. Scd̄o fleuit de morte lazari fratrꝭ ſui ꝛ tūc ꝯſequuta ē reſuſcita
tionē ipius Tercio fleuit ſtās ad monumētū ꝛ q̄rens xp̄m. ꝛ tūc ꝯſequu
ta ē xp̄i viſionē ꝛ aſpectū Itē nota. ꝙ maria mag. xp̄m mēte amauit qḋ

ip̄a ope oñdit. q2 ꝑm be. Gre. pbatio dilectōis exhibitio ē opis Ipſa igiť
dilectōem mentꝫ ope oñdit in ei⁹ ꝯuerſione lauãs lachrimis pedes dñi
et ipos oſculãs ꝛ tergēdo vngens Ip̄a etiã xp̄m in paſſione ꝛ morte ei⁹
dilexit ꝑmanēs cũ eo vſqꝫ ad mortē ei⁹. vñ ſcribiť in euang. Ioh. xix. Sta
bant iuxta crucē ieſu maria mř ei⁹. ꝛ ſoror matris ei⁹ maria cleophe ꝛ ma
ria mag. Ip̄a etiã dilectōem ei⁹ poſt mortē oñdit ip̄m mortuũ q̃rens. vñ
de ip̄a canit ſctã mater eccl'ia Uiuenti adherebat mortuũ q̃rebat. merito
igiť cũcta pctã ei⁹ ſunt ſibi dimiſſa qm̄ dilexit multum. ſcꝫ in morte ꝛ poſt
mortē Itē nota. de hoc ꝙ dr. nõ ignorat quē adorat. ꝙ ex euãgelio nõ ha
bemus ꝙ maria in ei⁹ ꝯuerſione cũ ad xp̄m venit in domũ phariſei orōem
nõ fecit ꝑ ỽba. ſꝫ ꝑ orōes hic intelligēdi ſunt geſt⁹ quos maria mag. ha-
buit lauãdo oſculando tergēdo ꝛ vngēdo. q̃ opa deſideriũ ei⁹ declaraue-
runt. q2 indulgentiã pctōꝝ q̃ſiuit. qđ deſideriũ xp̄s agnoſcens dixit Re-
mittunť tibi pctã tua. ꝛ iterꝝ Fides tua te ſaluã fecit. vade in pace Ultio
nota. de h̄ ꝙ dr. mens timet ꝯſcia. dr b. Gre. ꝙ maria mag. in ſeip̄a grauiť
erubeſcebat de turpitudie peccati. g̃ nihil foris q̃ verecũdareť eē credebat

¶ O maria mater pia ſtella maris appellaris opeꝝ ꝑ merita
Matri xp̄i coequata dũ fuiſti ſic vocata ſꝫ honore ſubdita

¶ Hic au. iã cōpat mariã mag. ad mariã matrē xp̄i penes noiatōnem et
etiã opatōem di. ſic (O maria mag. pia mř. tu appellarꝫ). i. noiaris (ſtel-
la maris ꝑ merita). i. dignitates (opeꝝ). i. bonoꝝ actuũ. ꝛ tu maria es (co
equata). i. ſil's ꝛ equalis facta (mři xp̄i dũ fuiſti vocata). i. noiata (ſic). ſ.
maria. ita ꝙ eodē noie ſicut ip̄a mř xp̄i noiaris (ſꝫ) ſᵉ tu es (ſubdita) ſibi
(honore). i. in honore. q2 maria mag. multo inferior ē ip̄a btã virgine

¶ Notandũ circa lrã m. aũ ꝯuerſionē marie mag. ꝓpter multitudinē pec
catoꝝ appropriatũ fuit hoc nomē peccatrix. ita ꝙ ab hoib9 peccatrix noia
bať. vñ Luc. Et ecce mulier q̃ erat in ciuitate peccatrix Scđo nota. ma
ria mag. bñ dr ſtella maris. q2 ip̄a ꝑmo vidit ꝛ nũciauit xp̄m q̃ ſe in li. apo
cal. ſtellã matutinã noiat Scđo ꝯuenienter dr ſtella maris. mare em̄ dr q̃
ſi amaꝝ. ſic etiã ē de maria mag. q2 ip̄a maximã amaritudinē de ſuis pec-
catis habuit. vel dr ſtella maris intelligēdo ꝑ mare ſeculũ vel mundũ. q2
ſicut ſtella maris nauigantib9 ducatũ p̄bet. ſic maria mag. pctōrib9 in p̄nti
ſeculo laborãtib9 viã ꝛ modũ ſalutifere pnie p̄monſtrauit Uñ ip̄a oibus
pctōrib9 ait Nõ deſperetis vos q̃ peccare ſoletis Exemploqꝫ meo vos
ſupplicate deo.

¶ Illa mũdi impatrix. iſta btã peccatrix. leticie ꝑmordia fu-
derunt in eccleſia Illa em̄ fuit porta ꝑ quam ſalus eſt exorta.
Hec reſurgentis nuncia mundum replet leticia.

¶ Hic au. cōpat mariã mag. ad mariã matrē xp̄i penes ei⁹ opatōem. ſe
cundo dirigit ſuas petitōes ad mariã mag. di. (Illa) ſcꝫ maria mř xp̄i. ex
iſtēs (impatrix mũdi. iſta) ſcꝫ maria mag. exñs (btã peccatrix) q2 ꝯuerſa
fuit. ille due marie (fuderunt). i. ꝓtulerũt (ꝑmordia). i. p̄ncipia (leticie ...

eccia).i.ↄgregatõe fideliũ.h̄ declarat in sequẽti v̄su di.(cũ̄),p q̄z(illa).s. maria mr̄ xp̄i(fuit porta.p quã)scʒ portã(e orta).i.nata(salus)scʒ xp̄s.(hec)scʒ ma.mag.(nũcia).s.exn̄s(resurgẽtꝭ)xp̄i(replet mundũ leticia)

O maria magdalena audi vota laude plena apud xp̄m choꝝ iſtũ clemẽter ↄcilia Ut fons ſumme pietatꝭ q̄ te lauit a pecca tis ſeruos ſuos atqꝫ tuos mũdet data venia amẽ dicãt p oīa

Construe(O maria mag.audi).i.exaudi(vota).i.desideria nr̄a(plena laude)scʒ q̄ laudamꝰ te.z(ↄcilia clemẽter iſtũ choꝝ).i.turbã(apd̄ xp̄m) regẽ(vt fons ſumme pietatꝭ q̄ lauit te)mariã mag.(a peccatꝭ.mũdet).i. purget(ſeruos ſuos.atqꝫ),p et(tuos ſeruos data venia)id ē indulgẽtia pctõꝝ(dicãt)scʒ ſerui(p oīa)scʒ ſecula(amẽ).i.fiat veꝝ ¶ Notandũ.ↄue nientia quã autoꝛ in lr̄a intẽdit inter matrẽ xp̄i z mariã mag.ē hec q̄ amͦ be attulerũt nob̄ gaudia z p̄ncipia gaudioꝝ Maria mr̄ xp̄i incẽtũ xp̄m genuit qđ magnũ gaudiũ fuit.vñ ãgelꝰ paſtoꝛib̄ dixit Annũcio vob̄ gau diũ magnũ Sʒ maria mag.p̄ncipiũ gaudioꝝ attulit.q̄z resurrectõem xp̄i p̄mo annũciauit.in qua resurrectõe celũ z terra letanꝛ ¶ Itẽ nota.de hoc q̄ đt autoꝛ.fons.xp̄s đz fons iuxta dictum beati Hiero.q̄ đt.ſi vulnus curare desideras medicus est.ſi febꝛib̄ eſtuas fons est Ultimo nota.ad iſtũ fontẽ mīe cucurrit maria mag.volens lauari aſpiciens maculas ſue turpitudinis.id est ſuoꝝ peccatoꝝ que nõ erubuit

V Irginis marie laudes intonẽt xp̄iani. Eua triſtis abſtulit.ſʒ maria ꝓtulit natũ q̄ redemit pctõres Ius et virtus modulo ↄuenere mirãdo marie filius regnat viuus

¶ Iſtud ē aliđ cãticũ q̄ đ cãtaꝛ ob reuerẽtiã be.marie.in q̄ autoꝛ imploꝛat be.v̄gineq̄ in resurrectõe xp̄ianos ↄciliet ſuo filio dilecto. Ex iſto ē q̄ h̄ cãticũ cãtaꝛ de dña nr̄a circa feſtũ paſche Et diuidiꝛ in tres ptes In p̄ma pte dirigit petitões ad be.v̄ginẽ ꝓ remiſſiõe pctõꝝ In 2ª dirigit petitões ad be.v̄ginẽ ad quã ip̄a rñdet In tercia oñdit cãm rõnabilẽ credulitatis. Quantũ ad p̄mũ đt(xp̄iani)scʒ hoīes(intonẽt).i.decantẽt(laudes v̄gi ni vel v̄ginis marie)z ſubiũgit rõem.q̄z(Eua triſtꝭ abſtulit)scʒ nob̄ ſa lutẽ.s.p p̄uaricatõem p̄cepti(ſʒ maria ꝓtulit natũ).i.filiũ(q̄ redemit pec catores).s.morte ſua(ius).i.potẽtia(z v̄tꝰ).s.marie v̄gis(ↄuenere).i. ↄuenerũt(modulo mirãdo).i.mirabili mõ.vñ(filiꝰ ma.)scʒ exn̄s deꝰ et hõ(regnat viuꝰ) ¶ Notãdũ ſcribiꝛ Gen.xxvij. Nũc g̃ fili mi ac q̄ſce ↄſi lijs meis.hec verba in pſona marie ad quẽlibet pctõrem pñt dici. In q̄b̄ v̄bis q̄nqꝫ ↄſideranꝛ Primo maternalꝭ dilectio.vñ Iſa. Nũq̄t pt mulier obliuiſci pueri ſui vt nõ misereaꝛ illi Scđo tãgiꝛ filialꝭ iclinaꝰ.vñ in gen. oꝛbabar.i.p̄uabar.vtroqꝫ filio vno die.i.vnigenito filio z etiã pctõre Ter cio tãgiꝛ rõ ſeu cã q̄re eã debemꝰ audire.ip̄a em̄ in li. Sap.đt.q̄ audit me nõ ↄfundeꝛ Quarto.q̄d ſit ↄciliũ.de q̄ ip̄a đt in li. Sap. Tranſite ad me oēs q̄ ↄcupiſcitꝭ me z a gñatõib̄ meis.i.v̄tutib̄ meis q̄s generabo i vob̄ adimplemini Quinto tangiꝛ q̄d ſit illud nũc.quando đt.nũc ergo fili zc.

hoc gloſat btūs Anſel. dicens Nūc. i. ſabbatinis diebꝫ ꝛ in oībꝫ feſtis ſeu feſtiuitatibꝫ ꝟginis glorioſe De tali nūc dr ps Hodie ſi vocē ei⁹ audieritis. nolite obdurare corda vr̄a ꝛc. Audiam⁹ ḡ cā iſtis ſabbatinis diebꝫ. qꝛ tales dies ꝑncipal'r ꝯſecrate ſunt ꝟgini glioſe. ꝛ ḡ h̄ canticū ē ſabbatis deputatū Pro lr̄a nota. intono ē ꝟbū cōpoſitū a ꝑpōe in ꝛ a ꝟbo tono qđ ſm aliq̄s ſolū inuenit̄ in tercia pſona. ſꝫ ꝑ trāſlatōeꝫ ſeu ꝓſopopeiā ꝑut tm̄ valet ſicut ſono inuenit̄ in pma ꝛ ſcđa pſonis Itē pma mulier. ſcꝫ eua fuit media inter ſerpentem ꝛ hoīem faciēs inter ipos inimiciciam et ergo ſicut pma fuit cā mortis. ſic ſcđa fuit cauſa vite

¶ Dic nobis maria virgo clemens ꝛ pia quō mater ſis facta adhuc manēs intacta Angel⁹ ē teſtis miſſus ad me celeſtis. proceſſit de me ſpes mea ſed incredula manet iudea

Hic dirigit petitōem ad be. ꝟginē cui ipa rn̄det i ſcđo ꝟſu O (maria virgo clemēs). i. benigna ꝛ pia (dic nob quō ſis fcā mr̄) ſcꝫ xp̄i ꝟi dei ꝛ hoīs (adhuc tn̄ manēs intacta) ſcꝫ a viro. deinde ſubiūgit rn̄ſionē be. ꝟginis q̄ ſic dr (Angel⁹) ſcꝫ gabriel (ē celeſtis teſtis miſſus ad me) ſcꝫ a deo patre (ſpes mea) hoc ē xp̄s (ꝓceſſit). i. cꝑaliter genit⁹ ē i mūdū (de me). i. vtero meo (ſꝫ iudea) ſcꝫ plebs (manet incredula) ſcꝫ xp̄m veꝝ deū ꝛ hoīem ex me genitū ꝛ ꝑmāſiſſe me ꝟginē nō credēs ¶ Notandū ſcribit̄ ꝓuerb. xxv. Aufer rubiginem de argēto ꝛ egredieť vas puriſſimū. hec ꝟba rōnabilit̄ pt habere qlibet peccator ad be. ꝟginē ſic depcatiue dicēdo O btā virgo maria aufer rubiginē. i. putredinē pctōꝝ de argēto. i. de nr̄a ꝯſcia. ꝛ egredieť vas puriſſimū. i. aīa clara abſqꝫ peccat̄. ꝛ ſic tūc pt dicere. ſume vas purū ꝛ mitte in eo manū vel manna. i. ꝯiūge filiū tuū aīe nr̄e Sꝫ multoꝝ vaſa (q̄ deberēt eē aurea ꝑ vite ſanctitatē) facta ſunt lutea ꝑ pctōꝝ multitudinē. ſi ḡ vas putridū debeat mūdari. oportet mūdantis opatiōem eē efficacē. ſꝫ hec opatio a ſola ꝟgine ꝓcedit. qꝛ ipa purgatrix vicioꝝ dr et vaſoꝝ ſordidoꝝ. ḡ vtile eſt pces ad eā extendere. vn̄ Bern̄. O maria diues ſup oīa de cui⁹ ſuba modica ꝑs aſſumpta toti⁹ mūdi ſufficit tollere delicta. ꝛ ſic ptꝫ vtilitas nr̄e redēptōnis ad ipam btām virginem

¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota. clemens eſt nomē adiectiū cōpabile ꝛ mobile oīs generis Sꝫ intacta eſt pticipiū decōpoſite figure

Credendū ē magis ſoli gabrieli forti q̄ꝫ iudeoꝝ praue cohorti Scim⁹ xp̄m ꝓceſſiſſe ex maria vere. tu nob nate rex miſerere:

¶ Hic au. oñdit cāꝫ rōnabilē credētie di. (mag' ē credēdū ſoli gabrieli) ſcꝫ archāgelo (forti) qꝛ interpꝛ̄tať fortis (q̄ꝫ praue). i. ꝑuerſe (cohorti). i. cōgregatōi (iudeoꝝ. ſcimus) ſcꝫ nos xp̄iani (xp̄m ꝓceſſiſſe ꝟe ex maria) ſcꝫ ꝟgine glioſa. ḡ (tu rex) ſcꝫ xp̄e (nate) ſcꝫ ex btā ꝟgine (miſerere nob) ꝑdonādo nob pctā. amē. ¶ Notādū. rō hui⁹ lr̄e pt haberi ex dict̄. qꝛ teneť exaudire matrē eo q nos credim⁹ eā matrē xp̄i. ḡ diligentiori mō dꝫ filiū ꝓ nobis iplorare. vt qđ noſtris meritis ꝓſeq̄ nō mereamur eius interceſſione nobis donetur. Jacobꝫ em̄ de voragine in ſuis ſermonibꝫ nititur pro-

bare hoc eē īpoſſibile ſcʒ nos nō exaudiri a xp̄o ⁊ be. ꝟgine. qꝛ ieſus xp̄s ē pater ⁊ frater nr̄. ⁊ ꝟgo glorioſa ſoror ⁊ mr̄. p̄mū nitit̄ ꝓbare ex homel'. q̄ dr be. Gre. ſup hoc euāgeliū Liber gn̄atōis ⁊c̄. Ipe em̄ ē factor ⁊ pr̄ oim in ſe credentiū. ſʒ qꝛ nos in eū credimꝰ. igit̄ pr̄ nr̄ ē Idē ptʒ Math. vi. qn̄ diſcipuli ignorātes q̇d deberēt orare Jeſus dixit. pr̄ nr̄ orabitꝭ Itē alibi in euā. dr. ꝯceſſit nob̄ inuocantibꝫ orādo vocare patrē Scdm ſic ꝓbat. qꝛ ieſus ē filiꝰ dei. ⁊ deꝰ ē pr̄. ⁊ nos filij eius. ⁊ g̊ xp̄s frater nr̄ ē Maior tenet ex ꝟitate fidei Minor pʒ ex orōe dn̄ica quā ponit euāgeliſta matheus. pr̄ nr̄ q̇ es in celis Dein̄ ꝓbat ꝙ be. ꝟgo ſit mr̄ ⁊ ſoror nr̄a Et p̄mo ꝙ mr̄. qꝛ genuit xp̄m fratrē noſtꝝ. q̄re mr̄ totiꝰ eccl'ie nūcupat̄ Etiā ipa ē ſoror nr̄a. qꝛ ē filia dei cuiꝰ nos filij ſumꝰ Q; aūt ſit filia pʒ p ꝓphetā dicentē Audi filia ⁊ vide. ſi g̊ be. virgo eſt mater ⁊ ſoror nr̄a. rōnabile eſt ꝙ intercedat ꝓ nobis. ⁊ etiam ipam diligenter implorabimus

Laudes crucis attollamus nos q̇ crucis exultamus ſpeciali gloria.

Hoc ē aliud cāticū in honorē ſctē crucis cōpoſitū Et diuidit̄ in tres ptes In p̄ma tāgit dignitatē ſctē crucis. in ſcd̄a cōmēdat ſcām crucē typice q̄ītū ad figurā eiꝰ. in tercia dirigit petitōes ad ſcām crucē. ſcd̄a ibi. hec ē ſcala. tercia ibi. o crux lignū ⁊c̄. Prima adhuc ī duas diuidit̄ ptes. p̄mo hortat̄ nos ad laudē ſcē crucis ſimplr̄. ſcd̄o facit hoc cū ſalutatōe. ſcd̄a ibi ſerui crucꝭ ⁊c̄. dr p̄ꝰ ſic (Nos) xp̄iani (attollamꝰ). i. eleuemꝰ (laudes crucis) ſcʒ ſcē (q̇ exultamꝰ). i. gaudemꝰ (ſpēali gl'ia). i. de ſpūali gl'ia crucis.

Dulce melos tangat celos. dulce lignum dulci dignū credimus melodia.

Cōſtrue (dulce melos). i. dulcis cantꝰ (tāgat celos) ſcʒ penetrādo ipſos ⁊ ad aures dei ꝑueniēdo. qꝛ nos (credimꝰ. dulce lignū) ſcʒ ſctē crucis ſcʒ eſſe (dignū. dulci melodia) id eſt cantu ſuaui

Voci vita nō diſcordet. dum vox vitam non remordet. dulcis eſt ſymphonia.

Cōſtrue (vita). i. opatio nr̄a (nō diſcordet). i. ꝯriet̄. ſʒ potiꝰ ꝯcordet (voci) ſcʒ nr̄e q̄ laudamꝰ ſcām crucē (dū vox) ſcʒ cantꝰ vel orōis (nō remordet). i. redarguit (vitam) ⁊ ſi hoc nob̄ fuerit (ē dulcis ſymphonia). i. dulcis vocat̄ ꝯcordia Notandū. ſcā crux duplr̄ cōmēdat̄ ſeu cognoſcit̄ ſcʒ q̄ītū ad eius materiale ⁊ etiā formale ⁊ vtraqꝫ cognitio plena refulget miracul'. vn̄ q̄ītū ad eiꝰ materiale adhuc duplr̄ cognoſcit̄. ſcʒ in diſpōne ⁊ effectu In diſpōne. legimꝰ em̄ in paſſionali ꝙ cū adā moriturꝰ eēt miſit filiū ſuū ad angelū cuſtodē ꝑadiſi vt daret ei lignū ſcie boni ⁊ mali in quo peccaſſet. ⁊ angelꝰ dedit ſibi ramū. cū em̄ filiꝰ portaſſet ramū vſqꝫ ad modicā diſtantiā a pr̄e. pr̄ eiꝰ mortuꝰ erat. ⁊ cū veniſſet ⁊ eū mortuū īueniſſʒ plātauit ramū ſup ſepulcrū patris eiꝰ. ⁊ trāſactꝭ multꝭ tp̄ibꝫ cū Salomō edificaret tēplū dn̄i abſciſa fuit arbor illa ſʒ nō potuit ad aliquā ꝑtē tēpli applicari. iō poſita in tranſitum ſup flumē. poſtmodū venit regina de ſaba

cū donis ⁊ muneribꝫ volēs audire ſapiētiā ſalomonis vidēs h̄ lignū no-
luit pedibꝫ trāſire ꝑ h̄ lignū eo ꝙ ꝯgnouit redēptorē paſſuꝝ in hoc ligno
qđ ꝑcipiēs ſalomon h̄ lignū ſupra ianuā fecit ſuſpēdi. vt hoīes introeūtes
tēplū neceſſitate ꝯpulſi ob reuerētiā ligni capita inclinarēt. Sꝫ poſt mul-
tū tpis ſpaciū iudei h̄ lignū accipiētes i quēdā lacū putridū ꝓiecerūt vbi
fctā fuit piſcina q̄ ꝓbatica piſcina nūcupabaꝛ. in quā āgelꝰ deſcēdit ſm tps
et mouebat aq̄s huiꝰ piſcine ⁊ ſanabaꝛ ibi q̄ ꝑmo ingreſſus erat ab oi in-
firmitate. ſicꝫ dr̄ in euā. Jo. c. xv. Et remāſit ibi vſqꝫ ad tps paſſiōis dn̄i
¶ Scđo no. Inuētio ſctē crucis erat mirabilis in effectu ꝓpter qđ feſtuꝫ
eius colit ſctā mr̄ eccleſia ex eo. qꝛ cū ipſe Cōſtātinus imꝑatoꝛ romanoꝝ
leproſus factꝰ eēt habito ꝯſilio ꝑ medicos iuſſus ē in ſanguine puerorum
balneari. ⁊ cū ꝯgregati eſſent multi pueri miſericordia motꝰ p̄cepit ipſos
parētibꝫ reſtitui. de nocte dū dormiret vidit in ſōnis duos aplos. ſ. petꝝ ⁊
paulū dicētes ſibi. qꝛ pepciſti aīabꝫ innocētū miſit nos deꝰ vt te curemꝰ
a lepra. ſꝫ vade ad Silueſtrū papā ille dicet tibi q̄d facturꝰ ſis. qđ cū feciſ-
ſet ⁊ baptizatꝰ eſſet curatus ē a lepra. ſequēte vero nocte vidit aplos ha-
bētes ſignū ſancte crucis in manibꝫ defendētes eū a multis inimicis. ⁊ cū
recitaſſet matri ſue helene ſummo deſiderio ꝑrexit in hieruſalē ⁊ cogebat
iudeos vt traderēt ei iudā viꝝ antiquū. ⁊ ille oſtēdit ei locū ſctē crucis. ⁊
ſic ſctā crux erat inuēta. ¶ Tertio no. feſtū exaltationis ſctē crucis colit
ſctā mater eccleſia. Cū em̄ coſdras rex potētiſſimꝰ rapuiſſet ſanctam cru-
cem ⁊ locaſſet eā in throno ſuo a dextris ſuis. ⁊ p̄cepit ſe coli tanq̄ꝫ deum
Eraclitꝰ imꝑatoꝛ nolens hec ſuſtinere ꝓpter fidē ꝑualuit ꝯtra eū. ⁊ occi-
dit eū. ſanctā crucem duxit in hieruſalē quā ibidē honorifice exaltauit.

Pro terminis no. melos ē dcō neu. gꝫ indecli. ⁊ valet tm̄ ſicut dulce.
poniꝛ tn̄ etiā ꝓ cātu. Jn̄ melodia ⁊ dr̄ dulcis cātꝰ Et dr̄ a melos qđ ē dul-
ce ⁊ odos cātus q̄ſi dulcis cātus. Itē ſymphonia dr̄ cātus multū pro-
porcionatꝰ. ⁊ dr̄ a ſyn qđ eſt cō ⁊ phonos ſonꝰ quaſi cantus cū bono ſono

¶ Serui crucis crucē laudant. qui per crucem ſibi gaudent
vite dari munera. Dicant omnes et dicant ſinguli. aue ſalus
totius ſeculi arbor ſalutifera.

Hic iā autoꝛ hortaꝛ nos ad laudē ſancte crucis cū ſalutatōe dicēs (Ser-
ui). i. famuli (crucis laudāt crucē q̄) ſcꝫ ſerui (gaudent dari ſibi munera)
id ē dona (vite). ſ. eterne (ꝑ crucē dicāt oēs). i. ſimul (⁊ ſinguli). i. diuiſim
(dicāt) ſcꝫ ſic O (ſalꝰ totiꝰ ſeculi) ⁊ (ſalutifera arbor. aue). i. ſis ſalutata.

¶ O q̄ꝫ felix q̄ꝫ p̄clara fuit hec ſalutis ara rubēs agni ſanguīe
Agni ſine macula. qui mundauit ſecula ab antiquo crimine.

Construe (O q̄ꝫ felix). i. multū felix. ⁊ (q̄ꝫ preclara). i. multū clara et no-
bilis (fuit hec ara ſalutis. rubens). i. facta rubea (ſanguine). i. de ſangui-
ne (agni. Agni) dico (ſine macula). i. pctō (q̄ mūdauit ſecula). i. homīes
in ſeculo (ab antiquo crimine). i. pctō ꝑpetrato ſcꝫ in antiq̄s tpibꝫ primo-
rū parentū ¶ Notandū ſcribiꝛ in ſacra ſcriptura. nō repellit dn̄s in ſem-

piternū ſʒ miſerebiꝛ ſꝫm multitudinē miſerationū ſuoꝝ. In quo q̄dē ſꝫbō
tangunꝛ duo. Primo tangiꝛ myſteriū eterne ſaluatiōis. Scd̄o op⁹ chari
tatiue dilectōis. Vn̄ circa ꝓmū ē ſciendū. ꝙ hō creat⁹ ē ad imaginē. id eſt
ad ſilitudinē dei. vt pꝫ in li. Gen̄. ꝗuis ꝑ pcm̄ cecidit. tn̄ ope ſaluatiōis
erectus ē ⁊ ad gratiā reuocat⁹. qꝛ antiquū ꝯſiliū nō potuit ꝯfundi. ſicut
ſcriptū eſt. Ipſe ſaluū faciet ꝑplm̄ ſuū a pctis eoꝝ. ꝑpterea ad fugiendum
deſperationē ꝯſolabaꝛ hoiem di. Hierlm̄ cito veniet ſalus tua. qꝛ in errore
cōſumeris nunq̄d ꝯſiliarius nō eſt tibi ſaluabo te ⁊ liberabo te. ſ. ꝑ ſignū
ſancte crucis. ¶ Circa ſcd̄m no. dn̄s in tm̄ dilexit ſilitudinē ſue creatio-
nis vt ꝓ hoīe ſuſtineret martyriū dans ꝑ hoc exemplū. ꝙ oēs vult ſal-
uos fieri nō reſpiciēs multitudinē pctōꝝ. vn̄ Iſa. ꝓmo. dꝛ. Si fuerint pec
cata tua ſicut harena maris q̄ſi nix dealbabūtur. ⁊ ſi auerterit ſe iniuſtus
ab oī iniq̄tate ſua ⁊ fecerit iuſticiā oīm iniq̄tatū ſuaꝝ non recordabor am-
plius. Itē nota. vt q̄liter pretactū eſt tūc helena coegit oēs iudeos in hie
ruſalem vt dicerēt ei locū vbi ſctā crux erat abſcōdita. inter quos nullus
erat q̄ quicq̄ꝫ de tali ligno audiuerat niſi vnus noīe iudas ſic inq̄ens. Au
dini ab auo meo de illo q̄ cū iacuit in agone dicebat ipam eē in tali loco. et
ſic indicauit locū in quo foderūt ꝑ ſpaciū. xv. cubitoꝝ. ⁊ ꝯtinue exiuit im-
menſus odor. tandē inuenerūt ſigna vel tres cruces. ſalua grāmatica. q̄ꝝ
vna fuit crux xpi. ſʒ alie due ipoꝝ latronū. ⁊ ſic nō potuerūt ꝯgnoſcere q̄
eſſet crux xpi. ſed tulerunt iuuenē mortuū ſuꝑ quē duo ſigna crucis appo
nebant. iuuenis aūt non ſurrexit. ſed tertia ſuprapoſita ſtatim ſurrexit. et
ſic ꝯgnouerūt verā crucē xpi vnanimiꝛ dicētes. Aue ſal⁹ totius ſeculi. et
ſic ſctā crux erat inuēta. Pro terminis no. Iſy. dr̄. ꝙ li ſinguli voce ca-
ret ſingulari numero. ſed ꝛcatōne ꝑ aliū terminū reſtringiꝛ ad numeꝝ ſin
gularē. ſʒ tn̄ dꝛ ꝙ pōt habere ſingu. ⁊ plēm nūeꝝ ſꝫm cōem vſū grāmatico
rū. qꝛ nō ſolū repiꝛ in ꝛri. ſʒ etiā in plurali ⁊ ecōuerſo vt ſingulus a ū. vt in
antep̄dicamētis. vbi phs dr̄ ſingulū eoꝝ. id eſt q̄dlibet eoꝝ. Item ru-
bens eſt participiū preſentis temporis deriuatum a verbo neutrali rubeo

Hec eſt ſcala pctōrū. ꝑ quā xp̄s rex celorū ad ſe traxit omnia.
Cuius forma hoc oſtēdit. q̄ terraꝝ cōp̄hendit q̄ttuor cōfinia

Hic au. ꝯmēdat ſanctā crucē hyſtorialr ⁊ figuratiue. Et diuidiꝛ. qꝛ ꝓmo
facit qd̄ dictū ē. ſcd̄o āplificat illas hyſtorias oñdēs bn̄ficiū nobis illatuꝫ
ꝑ̄ vturē ſctē cruc̄. Et ſūt q̄ttuor hyſtorie in nūero. ſcd̄a ibi Nō ſūt noua.
tcia ibi Nulla ſal⁹. q̄rta ibi Ligna legēs. Et dr̄ ꝓ° ſic (Hec). ſ. crux (ē ſca
la pctōꝝ). ſ. ꝑ quā aſcēdūt in celū (ꝑ quā). ſ. ſcalā (xp̄s) exn̄s (rex celoꝝ
traxit ad ſe oīa). i. oēs hoīes redemit q̄ꝫtū eſt ex ſe (cui⁹) ſcꝫ cruc̄ (forma)
id ē diſpoſitio (oſtēdit hec) xp̄m oīa ad ſe traxiſſe in cruce (q̄) ſcꝫ crux (cō
prehēdit q̄ttuor ꝯfinia). i. plagas (terraꝝ) ¶ Notādū. ꝙ de hac ſcala in
Gen̄. dꝛ. qn̄ iacob accepit bn̄dictōem pr̄is ⁊ req̄euit in q̄dā loco hn̄s lapi
dem ſub capite. vidit in ſomno ſcalā celos tangētē ⁊ angelos dn̄i aſcendē
tes ⁊ deſcendētes. hec ſcala fuit figura ſancte crucis que tetigit celos qn̄
xp̄s ꝑ crucē attraxit ad ſe oīa. vn̄ Cū exaltat⁹ fuero a terra in eleuatione
crucis oīa trahā ad me Itē ꝑ iſtā ſcām crucē xp̄s ad ſe traxit oīa. qd̄ pꝫ ex

eo .nã figura interſectõis duaꝝ lineaꝝ in angulis rectꝫ trãſit in īfinitū et in extremitatibꝫ in q̃ttuoꝛ ꝑtibꝫ. vt pꝫ in ꝓportõnibꝫ euclidis. ⁊ g̃ xp̄us traxit ad ſe oĩa. qm̄ vltra plagã mũdi nõ datꝛ alia plaga q̃ poſſet hũc q̃ternariũ fugere Et g̃ dicũt doct. ꝙ xp̄s ſtetit in cruce extẽſis pedibꝫ ⁊ brachijs ad deſignãdũ ꝙ in ãplexu totũ mũdũ vellet liberare Pro t̃minis nota. ſcala venit a ſcãdo Jn̄ ſcalo as are ⁊ ẽ ſucceſſiue aſcẽdere Jn̄ ſcalati Jtẽ q̃ttuoꝛ ꝑtes mũdi dicuntꝛ ꝯfinia. qꝛ imediate vna ꝑs tãgit aliã. ⁊ ꝑ h̄ inuitꝛ ꝙ ꝑ totũ mũdũ q̃ꝫtũ ad q̃ttuoꝛ ꝑtes iueniuntꝛ hoĩes xp̄i paſſione redẽpti Jtẽ oñdo ẽ ꝟbũ trãſitiuũ cõpoſitũ ab ob ⁊ tẽdo. b in s mutãdo Jn̄ venit oſtẽtũ. i. ſignũ Jtẽ cõphendo ẽ cõpoſitũ a cõ ⁊ prehẽdo qđ idẽ ẽ qđ p̃rẽdo

Nõ ſunt noua ſacramẽta. nec recẽter ẽ īuẽta crucꝫ hec religio

Hic au. incidẽtalr̃ declarat ſc̄dam figurã hyſtoꝛialẽ q̃ ẽ bimẽbꝛis ṗº reſpondẽs ãtipofoꝛe. i. tacite q̃ſtioni. qꝛ diceret aliq̃s imo feſta ſcẽ crucis ſtꝫ nouiter inuẽta Rñdet mgr̃ di. (Sacramẽta). ſ. ſcẽ crucꝫ (nõ ſtꝫ noua nec hec religio). i. ſcã veneratio (crucis ẽ recẽter) id eſt nouiter (inuenta)

Jſta dulces aquas fecit. ꝑ hanc ſilex aquas iecit moyſi officio

¶ Hic declarat h̄ ꝑ duas figuras veterꝫ teſtamenti Prima ẽ (Jſta) ſcꝫ ſcã crux (fecit aq̃s). ſ. amaras (dulces) ⁊ (ꝑ hãc). ſ. crucẽ ſcãm (ſilex) ſcꝫ exiſtens durꝰ lapis (iecit). i. effudit (aq̃s) ⁊ h̄ (officio). i. ꝑ officiũ (moyſi) Notãdũ circa ṗmã hyſtoꝛiam. ſicut recitatꝛ Exo. xv. ꝙ cũ filij iſrael ãbulaſſent tribꝫ diebꝫ ꝑ ſolitudinẽ. ⁊ nõ iueniebãt aquã Et venerũt i marath nec poterãt bibere aq̃s de marath eo ꝙ eẽnt amare Et murmurauit pp̄ls ꝯ moyſen dicẽs. q̃d bibemꝰ At ille clamauit ad dñm. q̃ oñdit ei lignũ. qđ cũ miſiſſet in aquas in dulcedinẽ ꝟſe ſunt Et h̄ tãgit lr̃a cũ dr̃. iſta dulces aq̃s fecit Sꝫ de ſc̄da ꝑte huiꝰ ſnĩe legitꝛ. cũ filij iſrl̄ eẽnt in deſerto nõ habẽtes aq̃s murmurabãt ꝯ moyſen dicẽtes. da nob̄ aquas vt bibamꝰ. ⁊ ſic moyſes ⁊ fratꝛ eiꝰ oꝛabãt ad dñm vt daret eis quicꝙ̄ de aqua. ⁊ ſtati dixit. tãge ſilicẽ cũ ꝟga ⁊ ip̄a dabit vob̄ aq̃s. moyſes ꝓcedẽs dixit ad pp̄lm Audite rebelles ⁊ icreduli nũq̃d poteritꝰ haurire aquã de petra. ⁊ ſic ꝑcuſſit petrã in modũ crucꝫ ⁊ effluxerũt aq̃ largiſſime vt biberet oĩs pp̄ls cũ iumẽtꝫ ip̄oꝝ Vn̄ aq̃ fluẽs de petra ſ̃cat lachꝛymas fluẽtes cũ deuotione de ip̄o coꝛde. ſꝫ ꝑ ſcãm crucẽ intelligitꝛ xp̄i paſſio

¶ Pro terminis nota. recenter ẽ aduerbiũ q̃litatꝫ a noĩe recens. i. nouꝰ Jtẽ religio ẽ nomẽ fẽi gꝫ ⁊ idẽ eſt ꝙ reuerentia vel virtus Silex ẽ nomẽ tercie decli. ſ̃m aliq̃s du. gꝫ. Sꝫ iacio is ẽ idẽ ꝙ iacto. ⁊ hꝫ ieci in p̄terito.

¶ Nulla ſalus ẽ in domo ſi nõ cruce munit hõ ſuꝑliminaria

Necꝙ̄ ſenſit gladium nec amiſit filium quiſquis egit talia.

Hic declarat aliã hyſtoꝛiã q̃ ẽ bimẽbꝛis di. (Nulla ſalꝰ ẽ i domo). i. hoĩe ſcꝫ q̃cũꝙ̄ (ſi hõ nõ munit) ſignat (ſuꝑliminaria). i. frontem (cruce). ſ. ſcã (q̃ſq̃s). i. q̃cũꝙ̄ (egit talia) ſcꝫ ſignãdo frontẽ ſuã ſigno ſcẽ crucꝫ (nec ſenſit gladiũ). i. iterfectõeꝫ (nec amiſit filiũ) Notãdũ circa ṗmã ꝑtẽ hyſtorie legitꝛ ꝙ cũ ezechiel i viſiõe vidit ãgelũ hñtẽ attramẽtariũ circa renes ſuos. ⁊ ſignauit ſuꝑliminaria ip̄ius domꝰ cũ figura thau. ⁊ vidit aliũ ſequentẽ cũ gladio ⁊ vbi non inueniebat ſigna ibi homines interficiebat et

hec fuit figura ſcte crucis q̄ tantā habet ꝟtutē cuſtodiēdi ꝙ nullū nocumē tū pt ſeq̄. Et p ſup limiaria ꝛ p figurā thau intelligit ꝙ q̄libet fidelis tenet ſe ſignare cū ſigno crucis in frōte ꝓpter defenſionē nociuoꝝ aduenientiū ꝛ ſic frons dr̄ ſupliminare hoīs. Circa ſcd̄am ptē nota ꝙ legit in Gene. ꝙ xp̄s tētauit abrahā dicēs. immola filiū tuū quē diligis Iſaac in holocau⸗ ſtū ſupra montē quē mōſtrauero tibi. Abrahā nolens ſuperſedere mādatum dn̄i. tranſiuit cū filio ꝛ ipſum poſuit ſuper ſtruem lignoꝝ in modum crucis. ꝛ ſtatim dixit filius. pater ecce ligna. vbi eſt victima holocauſti. pa ter rn̄dit. fili mi deꝰ ꝓuidebit ſibi holocauſtū. et cū extenderet gladium an gelus apparuit di. Ne extendas manus tuas in pueꝝ eo ꝙ times domi⸗ nū. ꝛ ſic Iſaac creditur virtute ſancte crucis eſſe ſaluatꝰ a gladio patris.

¶ Pro terminis nota. munio eſt verbū quarte ꝯiuga. Iñ munimen id ē ſignaculū. Itē ſupliminare ē nomē neutri gñis ꝛ dicit ſupioꝛ ps ianue. Et componitur a ſuper et limiuare.

Ligna legēs i ſarepta ſpem ſalutis ē adepta paup mulie̾cula

Sine lignis fidei nec lecbitus olei valet nec farinula

Hic autoꝛ declarat aliā figurā p quā ꝯmēdat ſanctā crucē dicēs (Paup mulie̾cula legēs) colligens (ligna in ſarepta). i. in hoc loco (adepta eſt) id ē acq̄ſiuit (ſpē ſalutis. nec lechitꝰ olei). i. vas (nec farinula). i. faria (va let ſine lignis fidei) id eſt ſine ligno ſancte crucis.

Notādū circa illā ſniam legit. iij. Regū. xvij. ꝙ helias ꝓpt vindictā cu iuſdā regis q̄ ipſuz pſeq̄batur rogauit dn̄m vt nō plueret ſup terrā tribꝫ annis ꝛ mēſibꝫ ſex. Ipſe tādē eſuriēs quaſi fame ꝯſumptus clamauit ad dn̄m et dixit ei dn̄s. ſurge ꝛ vade in ſarepta ſydonioꝝ. ibi viduā mulierē inuenies dic vt paſcat te. ꝛ ſurrexit helyas ꝛ cum veniſſet ante ciuitatem egreſſa eſt mulier cui dixit. nunquid habes aliquid in domo tua ad mādu candū. et illa reſpondit. non habeo domine quicq̄ niſi modicū farine. quā tum pugillus poteſt capere ꝛ parū olei quo vngar. ꝛ vado colligere ligna vt faciam mihi et filio meo vt comedamus et moꝛiamur. Illa aūt mulier vt dicit beatus Grego. fuit vxoꝛ Ione prophete quam iudei vocabant io nam. huic aūt mulieri dixit helyas. vade fac mihi primū panem ſubcineri cium. vt comedā ꝛ fecit mulier. ꝛ dixit ꝓpheta ad eā. idria farine et lechi tus olei non minuentur in domo tua iuxta verbū qd̄ miſit dominus p ꝓ⸗ phetam ad mulierē. Et hoc miraculum ſm̄ doctoꝛes ē factū virtute duo rū lignoꝛum poſitoꝛum ex tranſuerſo in modum ſancte crucis.

¶ Pro terminis no. ſarepta ē ꝓpriū nomē ſilue. Sed adepta ē participiū preteriti tempoꝛis a verbo deponentali adipiſcoꝛ. Item mulie̾cula eſt diminutiuum a nomine mulier. Lechitus eſt nomen maſculini gene⸗ ris. ꝛ dicitur vas in quod infunditur oleum. Item farinula eſt diminu tiuū a nomine far quaſi de fare nata id eſt de pinguedine frumenti.

In ſcripturis ſub figuris iſta latēt ſed iā patēt crucis bn̄ficia

¶ Hic autoꝛ ꝓbat hyſtoꝛias recitando miracula que facta ſunt ex benefi

tio ſctē crucis in veteri teſtamēto dicēs (Iſta) .ſ. iam dicta (latent) .i. ab/
ſcōdita ſūt (in ſcripturis) ſcꝫ ſacris (ſub figuris) .i. ſub ſignis (ſed benefi/
cia) id ē miracula (crucis) ſcilicet ſancte (patēt) .i. manifeſta ſunt (iam)
.i. in nouo teſtamēto. ¶ Notādū. poſtq̄ȝ autor poſuit diuerſas hyſtorias
veteris teſtamenti in quibus ſcꝫ crux fuit prefigurata. iā ponit ſigna no
ui teſtamenti q̄ miraculoſe ꝑ ſanctam crucem facta ſunt ꝛ per ordinē reci
tantur. ꝛ quantum ad ꝓmū legitur in cronica regū. ꝙ multi gentiles con
uerſi ſunt ad fidem virtute ſancte crucis ꝛ ſubiecti ſunt romano imperio
Et ergo circa ꝯmēdationē ſancte crucis ſcribit Raban⁹. In te crux ſan
cta reges et principes fidem recipiunt. in te angeli ſua gaudia cumula/
ta recipiunt. in te omnia iura ſue ſalutis cognoſcunt. in te inferi retributio
nem ſue fraudis agnoſcunt.

**Reges credūt. hoſtes cedūt. ſola cruce. chriſto duce vn⁹ fugat
milia. Iſta ſuos fortiores ſemꝑ facit ꝛ victores. morbos ſa/
nat et languores reprimit demonia. Dat captiuis libertatē.
vite confert nouitatē. ad antiquā dignitatē crux reduxit oīa.**

Hic ānumerat beneficia ſancte crucis dicēs (Reges credūt) ſcꝫ ſctē cru
ci. ꝛ (hoſtes cedūt) ſcꝫ illis regib⁊ ꝛ (vnus fugat milia ſola cruce. xp̄o) ſcꝫ
exiſtente (duce. iſta) ſcꝫ crux (facit ſemper ſuos) ſcꝫ famulos (fortiores et
victores) et crux (ſanat morbos ꝛ languores. ꝛ reꝓmit) .i. depellit (demo
nia) ꝛ hec ſctā crux (dat libertatē captiuis) .i. carceratis ꝛ tūc talis libera
tio vel ſctā crux (confert nouitatem vite) ſcꝫ ſpūalis. ꝛ ſancta crux (redu/
xit omnia ad antiquā dignitatem) .ſ. quā in ꝓmis parētib⁊ amiſimus.
¶ Circa primū nota. autor dicit. hoſtes cedūt. hoc bene ptꝫ in Conſtan/
tino quando debuit pugnare contra paganos vidit in ſomno figurā ſan
cte crucis ꝛ audiuit vocem. hoc ſignū faciet ꝙ tu eris victor inimicorum
tuorum ſi firmiter credas in ipſum. ꝛ cum Conſtantinus veniſſet ad po/
pulum tunc millenarius numerus erat reſpectu ſui exercitus. ſed Cōſtā
tinus feliciter credens ꝑ virtutem ſancte crucis omnes ſuꝑauit. Ex iſto
eſt ꝙ hodierna die vexillū imꝑatoꝝ habet aq̄lam ſignatam in ſignū ſctē
crucis. Etiam lr̄a d̄t. ſuos facit victores. h̄ bn̄ patuit qn̄ Eracli⁹ expugna
uit Coſdrā ꝛ oēm familiā ſuā. qꝛ eraclius ꝟtute ſctē crucis effect⁹ eſt vi/
ctor ſuoꝝ inimicoꝝ. Itē dauid ꝓtectus ꝛ ſignatus ſigno crucis Goliā ſu
perauit Circa tertiū no. ſctā crux ſanat infirmitates hoīm. qd̄ iteꝝ pa
tet in Cōſtātino iꝑatore q̄ ꝟtute ſctē crucis curat⁹ ē a lepra. vn̄ Ber. de
ꝟtute ſctē crucis ꝓcedit oīs fruct⁹ ſanitatis ꝛ vite. Item Rabanus tu
ſctā crux pctōꝝ remiſſio. pietatis exhibitio. meritoꝝ augmētatio. remedi
um infirmoꝝ ¶ Circa quartū no. ſctā crux reꝓmit demones. vn̄ Paulus
ad Coloſſenſes. ꝑ crucē expoliauit ꝓncipatus ꝛ ꝑtātes infernales.
Itē Caſſiodo. d̄t O crux victoria xp̄i. ꝑditō dyaboli. infernoꝝ deſtructio
celeſtiū reformatio. mors infidelium. vitaq̄ȝ iuſtoꝝ. ¶ Circa q̄ntū nota.
ſancta crux dat libertatem captiuis. id eſt peccatoribus. hoc intelligitur

q peccatores capti laqueo peccatorum reuocātes ad memoriam xp̄m crucifixum reficiūtur a iugo peccatorum ¶ Circa vltimū nota. autor dt. ad antiquā dignitatem. Vñ antiq̄ dignitas eſt hereditas paradyſi a qua ſumus expulſi per inobedientiā Ade ⁊ Eue. ſed xp̄s aſcēdēs ſanctā crucem ſua humanitate nobis paradyſum apuit ⁊ reformauit. Pro terminis no. latēt eſt verbū neutrale ſcōe ꝯiu. Vñ latito as frequētatiuū Item xp̄o duce ſunt duo ablti in deſignatiōe ꝯſequētie poſiti ⁊ duce exponitur pticipialiter. Itē milia apud antiquos erat ois gen. pl'is nūeri tm̄ ⁊ declinabat. ntō hi ⁊ he et hec milia. gtō horum et harum ⁊ horum miliū. Sed milia apud modernos eſt tm̄ neu. gn̄. ⁊ declinatur. ntō hec milia. gtō horum miliū ⁊c̄. vñ⁹. In triplici genere dum milia dicta fuere. Milia ſignati fuit tunc data congruitati.

O crux lignum triumphale mūdi vera ſalus vale. inter ligna nullum tale fronde flore germine

Hic autor facit exclamationē ad ſanctā crucē dicēs (O crux). ſ. exiſtens (lignū triūphale). i. victoriale (vera ſalus mūdi) ſcʒ effectiue. qꝛ attulit ſalutem toti mūdo (vale). i. ſis ſalutata (nullū). ſ. lignū (inter ligna oīa eſt tale). i. tā nobile (fronde). i. in frōde (flore). i. in flore (⁊ germie). i. in germie

Medicina chriſtiana ſalua ſanos. egros ſana. quod nō valet vis humana fit in tuo nomine.

O ſancta crux exñs (medicina xp̄iana). i. xp̄ianorum (ſalua) id ē ꝯforta (ſanos. ⁊ tu ſana egros) id eſt infirmos. quia hoc (quod non valet) id eſt poteſt (humana vis) id eſt virtus (fit in tuo nomine) id eſt virtute.

Aſſiſtentes crucis laudi cōſecrator crucis audi. atqꝫ ſeruos tue crucis poſt hanc vitam vere lucis transfer ad palacia.

O xp̄e ſcʒ exiſtens (ꝯſecrator). i. ſanctificator (crucis audi) id eſt exaudē (aſſiſtentes) id eſt aſtantes (laudi crucis. atqꝫ) per et (tu transfer) id eſt perduc (nos ſeruos) id eſt famulos (tue crucis. ad palacia) id ē habitacula (vere lucis) id eſt vite eterne (poſt hanc vitam). ſ. temporalem.

Quos tormentis vis ſeruire fac tormenta non ſentire. ſed cū dies venit ire confer nobis et largire ſempiterna gaudia.

¶ Et tu (fac). ſ. illos (non ſentire) id eſt pcipere (tormenta) id eſt penas infernales (quos vis ſeruire tormentis). i. paſſionibus tuis in cruce paſſis (ſed tu confer) id eſt da (et largire) id eſt concede et dona (ſempiterna gaudia. cum dies ire) id eſt iudicij (venit)

¶ Notandū autor ꝯmendat ſanctam crucem in trib9. ſ. in fronde flore et germine. Primo in fronde. quia ſm̄ Damaſ. Lignum ſancte crucis fuit radicaliter in paradyſo plantatum ⁊ cōpoſitum erat ex quattuor lignis Primū erat cedrinum qd̄ erat in pede ſancte crucis. Aliud erat cypreſſinum ⁊ illud ſuperpoſuit pylatus quādo ſcripſit titulum Tertiū fuit de palmis. ⁊ illud fuit tranſuerſum per medium. Quartū erat de oliua vñ⁹.
Ligna crucis palma cedrus cypreſſus oliua. Pes cedrus. mediū cypreſ

ſus oliuaq; ſummũ. Palmaq; tranſuerſum fuit in cruce lignũ. Cedrus de
ſignat altitudinẽ ꝯtẽplationis. Cypreſſus odorẽ bone opinionis. Pal
ma deſignat fructũ iuſticie. Oliua lenitatẽ miſericordie. Scďo ꝯmendat
in flore. vñ ſm Nicodemũ hoc lignũ ſctẽ crucis fecit florẽ dãnatiõis ⁊ ſal
uationis. de pmo flore nõ laudat. ſ. de flore dãnationis de q̃ adã in pady
ſo guſtauit p quẽ mũdũ dãnauit. Sz de flore ſaluatõis quẽ portauit qñ p
ſanguinẽ xp̄i hoc lignũ fuit coloratũ. Et iſte flos fuit de quo dr̄ in cãticis
Ego ſum flos cãpi ⁊ liliũ ꝯualliũ. Tertio ꝯmẽdat ex germine. i. rõne fru
ctus. q: ſuauiſſimũ fructũ ꝓtulit ſcz corpus xp̄i traditũ in preciũ toti⁹ ſe
culi. vñ in canticis. Et fructus eius dulcis gutturi meo. Itẽ nota. autor
dicit. quod nõ valet vis hũana. p hoc tãgit ꝟtus effectus ſctẽ crucis de
qua dicit Damaſ. O ſpecioſa crux p te euacuata eſt mors pmi parentis
et pctm̃ ſolutũ. infernus dãnatus eſt ⁊ mũdus ad priſtinã beatitudinis
gratiã reuocat⁹. Subiungit. eris galea ⁊ ſcutũ ꝟſus dyabolũ. tu es dor
miẽtium reſurrectio. infirmoꝝ baculus. virga ꝯuertẽtiũ ⁊ ꝓtectio corpo
ris ⁊ aie. Item nota. q̇dã textus hñt. quos tormẽtis vis ſeuire. ⁊ tũc de
bet ſic exponi lr̃a. O xp̄e ꝯforta tuos fideles q̇ ꝓpter te paſſionẽ ſuſtinent
ne in paſſionib; ⁊ tribulatõib; deficere videantur. Sed q̇dã hñt vis ſerui
re tũc debet ſic intelligi. O xp̄e ꝯſerua tuos fideles qui ſeruiunt ſctẽ cru
ci in h̄ mũdo. ¶ Pro terminis nota triũphale ẽ nomẽ adiectiuũ a nomie
triũphus. ⁊ dr̄ a tris qď eſt tres ⁊ phonos ſonus q̃ſi triũ pueroꝝ ſonus
Sz vale eſt verbũ defectiuũ neu ge. cuius declinatio p₃ in Alexã. Sed
vis ſumit hic ꝓ ptãte. ¶ Itẽ ſeuire ẽ ꝟbũ q̃rte ꝯiuga. neu. ge. ⁊ ſcat cru
deliter agere ⁊ h₃ ſeuiui in preterito pfecto ¶ Itẽ largior eſt verbũ cõmu
ne halẽs vtrãq; ſignificationẽ ⁊ habet largitus ſum in preterito.

Summi triumphum regis proſequamur laude
Qui celi qui terre regit ſceptra inferni iure domito
Qui ſeſe pro nobis redimendis permagnum dedit precium

¶ Hic deſcribit aliud canticũ in quo oſtẽdit materiã aſcenſionis dñi. Et
diuidit in tres ptes. In pma pte deſcribit hyſtoriã triũphalẽ que facta ẽ
in paſſione xp̄i. In ſcďa deſcribit ipſi⁹ aſcẽſionis ienarrabilẽ gloriã. In ter
tia applicat ea q̃ premiſit ad pncipalem materiã huius feſti. ſcďa ibi. huic
nomẽ. tertia ibi. deniq; ſaltũ. Primo hortatur nos ad laudem dei dicens
Nos (ꝓſeq̃mur laudẽ). i. pfecte laudem⁹ (triũphũ). i. victoriã (regis ſũ
mi) id ẽ ſupmi (q̇) rex (regit). i. gubernat (ſceptra). i. regna (celi ⁊ terre. do
mito). i. refrenato ⁊ expugnato (iure). i. ptãte (inferni. qui) ſcz rex (dedit. ſe
ſe permagnũ). i. valde magnũ (preciũ) in ara ſctẽ crucis (pro nobis redi
mendis). i. vt redimeret nos. ¶ Notandũ ſcribit Iſa. lxiiij. iſte ſoci⁹ mi
hi formoſus in ſtola ſua gradiens in multitudine virtutis ſue. in iſtis ver
bis ad ꝯmẽdatõez huius feſti tãgunt duo. pmo triũphus ieſu xp̄i paſſio
nis cũ dr̄ iſte ſocius nr̄ formoſus eſt. ſcďo tãgit inenarrabilis glia cũ dicit
in multitudine virtutis ſue. Quãtũ ad primũ nota. q̄ ille terminus ſtola

multiplicíter ſumit̃. Primo dr ornatus ſacerdotalis. Scd̃o ē veſtis alba vñ in Apoc. Stolis albis ſequũtur agnũ q̃cunq3 ierit. Tertio dr veſtis ſolẽnis. vñ in epl'a Hiere. Induit ſtolã iocũditatꝫ Quarto ponit̃ p aĩa et corpe. vñ in Apoc. Lauerũt ſtolas ſuas in ſanguine agni. Quinto capit̃ p paſſione. ⁊ ſic capit̃ hic qñ angeli dixerũt admiratiue. ille ſocius noſter formoſus eſt in ſtola ſua. i. in paſſione. Quãtũ ad ſcd̃m tunc xp̃s aſcendit cũ magna multitudine. q2 poſtq̃3 ꝯmedit cũ ſuis diſcipulis trãſiuit in mõtem oliueti ⁊ ſtatim nubes ordinata ſuſcepit eũ. nã xp̃s eſt p̃mo ab angelo nũciatus. poſt hoc natus. circũciſus. in tẽplo preſentatus. paſſus ⁊ reſurrexit vt aſcenderet ad celũ ad dexterã3 patris q̄ eũ miſit. Et hoc declaratur. q2 hõ p peccatũ primi parẽtis primo eſt captus in vinculis dyaboli. ſed hora paſſionis ⁊ reſurrectõis xp̃i liberatꝰ eſt. nũc aũt ductus eſt ad patrẽ celeſtẽ. vt patet etiã p ꝓpham q̄ dr. aſcendens xp̃s in altum captiuam duxit captiuitatem ſua virtute.

¶ Pro terminis nota. pſequor ē verbũ depo. tertie ꝯiuga. ꝯpoſitũ a p et ſequor ¶ Itẽ domitus a ũ ē pticipiũ futuri tp̃is deriuatũ a verbo domor aris. Sed redimẽdus ē pticipiũ futuri tp̃is huius verbi redimor qd̃ cõponitur a re ⁊ emor mutãdo e in i et interponẽdo e.

Huic nomen extat conueniens iditum. Nam tranſiliuit omnes ſtrennue montes colliculoſq3 bethel.

Hic autor deſcribit incnũerabilẽ gloriã aſcẽſionis xp̃i. ⁊ diuidit̃ in duas ptes. Primo imponit ꝓpriũ nomẽ deo ꝯueniẽs ſibi ex virtute aſcenſionis Scd̃o ꝓgat vel trãſfert ſe ad materiã p̃ncipalẽ. Scd̃a ibi. ſaltũ de celo ⁊c̃ Primo dicit ſic (iditum). i. trãſiliens (eſt ꝯueniẽs). i. ꝯpetens (nomẽ huic) ſc3 xp̃o (nã), p q2 (tranſiliuit ſtrẽnue). i. viriliter tranſiuit (omnes mõtes q3) pro et (omnes colliculos bethel) illius regionis

¶ Notandũ. iditũ fuit ꝓpriũ nomẽ viri qui erat potens ſup oẽs moabiticos. de quo legit̃ p̃mo Regũ. q erat velociſſimus ⁊ agiliſſimus ad currendũ ⁊ illũ interfecit Abner filius Neronis p̃ncipis. ⁊ ſic p excellentiã3 quilibet velociſſimi curſus ⁊ agilis in ſaltãdo põt dici vel vocari iditũ. ſic etiam xp̃s triũphator merito ⁊ rõnabiliter dicitur iditũ. q2 magnũ ſaltu3 fecit. qd̃ atteſtatur ꝓpheta in pſalmo. a ſummo celo egreſſio eius ⁊ occurſus eius vſq3 ad ſummũ eius. ¶ Item littera dicit bethel. p hoc intelligitur hieruſalẽ q̄ p̃mo vocabatur ſolima. qd̃ interpretatur pax. ⁊ in tali ciuitate chriſtus pacificauit ⁊ reconciliauit nos patri. Scd̃o vocat̃ ſalem. Vñ legitur in Geñ. q melchiſedech rex ſalem id eſt hieruſalem vinum ⁊ panem obtulit. Tertio vocat̃ luſa ⁊ eſt hebraice dictum. Quarto vocat̃ bethel. i. domus dei. vñ legitur in Geñ. quando Iacob accepit benedictionem patris ⁊ fugeret a facie fratris ſui eſau requieuit in quoda3 loco vbi vidit in ſomno ſcalam tangentẽ celũ ⁊ euigilans dixit. vere dñs eſt in loco iſto ⁊ ego neſciebã. ⁊ vocauit nomẽ loci bethel. ⁊ poſtea in eodẽ loco edificatum eſt templum dei. Quinto vocatur helia. vnde legitur de ſancto Ioãne q caput ſancti Io. fuit ſepultũ in helia. i. in hieruſalem. Sexto vocatur hieroſolima. Vltimo vocat̃ hieruſalem. ⁊ hoc nomẽ eſt ſibi impoſitum a primis edificatoribus huius ciuitatis ¶ Item nota dicebatur in littera

p̄cedēti ꝙ xp̄s regit ſceptra celi ⁊ terre. q2 ipſe ſolꝰ eſt p̄nceps totius mū
di. vn̄ hoc ē de neceſſitate boni ordinis ꝙ ſꝑ ſit vnū regens. q2 ſi non eſſet
vnus rector celi ⁊ terre tūc eſſet p̄lalitas p̄ncipū q̄d eſt deteſtabile vt p3
ꝑ ph̄m. xij. meth. qui dicit. entia nolunt male regi ſit ergo vnus princeps
Itē etiā dicebat̄ ibidē. inferni iure domito. q2 xp̄s deſcēdit in infernum ⁊
ibi ↄtriuit dyaboli ptātē recipiēdo aīas q̄ ſibi placuerūt ⁊ eius volūtatem
fecerūt. vn̄ oēs aīe hoīm q̄ fuerūt añ aduētū xp̄i mortui fuerūt in limbo in
ferni. ſ3 xp̄s motꝰ miſericordia de ꝑditōe hapꝝ aīaꝝ ipſas abſtulit a pote/
ſtate dyabolica Pro termis no. ↄueniēs ponit̄ hic ꝓ rōnabiliter ⁊ ē no
mē adiectiñ Itē extat ē verbū neutrale. ⁊ exponit̄ hic ꝓ eſt. Scd̄o mō
ſ̄cat apparere. inde venit extra ⁊ ſunt inteſtina hoīs Itē idītū ē ꝓpriū no
men viri q̄ fortiter ſciuit ſaltare ⁊ ē maſculini gn̄is ⁊ indeclinabile.
Tranſſiliuit eſt verbum quarte ↄiugationis ⁊ ↄponitur a trans ⁊ ſalio.
Item bethel eſt ꝓpriū nomen ciuitatis feminini generis et indeclinabile.

**Saltum de celo dedit in virginalem ventrem. inde in pela/
gus ſeculi. Poſtq̄ȝ illud ſuo mitigauit potentatu tetras flege
tontis aſſilijt tenebras.**

¶ Hic autor regredit̄ ad verā materiā huius feſti oſtendens q̄t modis
xp̄s ſaltauit dicēs. chriſtus (dedit) .i. fecit (ſaltū) .i. deſcēſuȝ (in virginalē
ventrem) .i. vteꝝ .b. marie v̄ginis (inde) .i. poſtea xp̄s dedit ſaltū (in pe/
lagus) .i. mare (ſeculi) .i. huiꝰ mūdi (poſtq̄ȝ mitigauit) .i. pacificauit ⁊ cō
peſcuit (illud) ſc3 pelagus huiꝰ mūdi (ſuo potētatu) .i. ꝑ ſuā potētiā (ipe
aſſilijt) .i. ſaltauit (tetras) .i. obſcuras tenebras (flegetontis) id ē inferni.

**Principis illius diſturbato īperio. Maniplis plurimis in/
de erutꝭ mūdū illuſtrat ſuo iubare Captiuitatēq̄ȝ detētā inibi
victor duxit ſecū. Et rediuiuū iā ſuis ſe p̄buit ſeruis ⁊ amicis**

Et ipſe xp̄s (diſturbato) .i. deſtructo (imperio) .i. ptāte (p̄ncipis illius)
ſc3 inferni (erutis) .i. liberatis (plurimis maniplis) .i. multis ſuis ſeruis
(inde) .i. de inferno (illuſtrat) .i. illuminat ⁊ letificat (mundū ſuo iubare)
id ē ſplendore ſc3 ſue reſurrectōis (q̄ȝ) ꝑ et. ſ. xp̄s exn̄s (victor duxit ſecū
captiuitatē detentā) .i. captiuā (inibi) .i. in inferno ſc3 ſc̄ōs p̄res qui in in
ferno erāt captiui (⁊) ſc3 xp̄s (prebuit) .i. oſtēdit (ſe iā rediuiuū) .i. iteruȝ
viuū et a mortuis reſurgentem (ſuis ſeruis et amicis) ſ. ſuis

¶ Notandū diceret q̄s q̄re xp̄s nō ſtatim aſcēdit poſt reſurrectōem ſ3 ꝑ
quadraginta dies expectauit. Rn̄det̄ ꝙ huiꝰ triplex ē rō. Primo ꝓpt̄ cer
titudinē reſurrectōis. q2 ad verā reſurrectōem req̄rūtur plures dies. q̄a
difficiliꝰ erat ꝓbare veritatē reſurrectōis q̄ȝ paſſionis. q2 a p̄mo die vſq̄ȝ
ad tertiū ꝓbat̄ paſſio. Scd̄o ꝓpt̄ aploꝝ ⁊ diſcipuloꝝ ↄſolatōem q̄ ꝑ ipſiꝰ
paſſionē grauiter fuerūt turbati. Tertio ꝓpt̄ myſticā ſ̄catōem. q2 ſicut. xl
dies ieiunauit ⁊. xl. horis iacuit in ſepulcro ſic ⁊ poſt. xl. dies aſcēdit in ce
lū. vt ꝑ h̄ daret̄ intelligi ꝙ ↄſolatōes diuine ↄpātur ad tribulationes. ſi
cut dies ad horā ⁊ annus ad diē ¶ Item ſciendū q̄reret aliq̄s q̄liter aſcē

dit xp̄s. Rn̄det. ꝙ xp̄s aſcēdit nec tētus nec ꝯtētus ſ ꝓprijs viribus. vn̄ Joā. Nemo aſcēdit in celū. ſ. ꝓpria virtute niſi qui deſcēdit. Scd̄o aſcēdit manifeſte. vn̄ in actib apo. vidētib illis eleuatus eſt. Tertio aſcēdit letāter. vn̄ p̄s. aſcēdit deus in iubilo ⁊c̄. Quarto aſcēdit velocit̄. vn̄ p̄s. Exultauit vt gigas ad currēdum viam ⁊c̄. ¶ Itē nota de loco in quo aſcēdit chriſtus dr̄ ꝙ aſcendit in mōte oliueti verſus bethaniam quo diſcipulos ire precepit. nā in ipſius aſcēſionis die bis apparuit. ſemel. xi. diſcipulis cōmedētib in cenaculo. cū igit̄ ꝯmediſſent ⁊ precepiſſet eis vt in mōte oliueti verſus bethaniam irēt ibi iterum eis apparuit ⁊ eleuatis manib benedixit eis ⁊ coram oculis eorum in celū aſcendit ¶ Itē nota. q̄re chriſt⁹ aſcēdit. Dic ꝙ huius ſunt plures cauſe. Prima ē vtilitas. vt in euange. Niſi ego abiero paclitus non veniet. Scd̄a ē maior ꝯgnitio dei. vn̄ in euange. Si diligeretis me ⁊c̄. Tertia ē meritū dei. Quarta eſt ſecuritas noſtra. qꝛ ideo aſcēdit vt noſter aduocatus fieret apud patrē. Quinta ꝓpt̄ dignitatem noſtrā. vn̄ angeli vidētes noſtrā hūanā naturā exaltari ad dexterā patrꝭ ꝓhibuerūt ſe ab hoib adorari. vn̄ apo. xix. Cecidi ad pedes ei⁹ vt adorarē eū. ⁊ dixit angelus. vide ne feceris. ſeruus tu⁹ et fratrū tuorū ego ſum. Sexta cauſa eſt ianue celeſtis aptio. ſicut enim prius aperuit ianuā inferni ſic eodē mō ianuā paradyſi ¶ Itē nota. q̄reret q̄s cū q̄b aſcēdit xp̄s in celū. Rn̄det ꝙ xp̄s aſcēdit cū captiuitate quā ipſe liberauit de inferno. vn̄ p̄s. Aſcēdit deus in iubilatione captiuā duxit captiuitatem. Scd̄o aſcēdit cū multis corpib ⁊ aīab q̄ ſecū ſurrexerūt. vn̄ in euāgelio Multa corpa ſctōꝝ ſurrexerūt q̄ viſa ſūt in ſctā ciuitate ⁊ poſtea cū xp̄o aſcēderūt. Tertio aſcēdit cū multitudine āgeloꝝ. Vn̄ tres q̄ſtiones fcrē fuerūt ab angelis in aſcēſione. ⁊ h̄ ſm̄ triplicē hierarchiā. Primā queſtionē fecerūt minores angeli ipſis maiorib dicētes. Quis eſt iſte q̄ venit de edom tinctis veſtib de boſra. Huic q̄ſtioni rn̄det dn̄s. ego ſū q̄ loq̄r iuſticiam ⁊ iudicium in redemptione humani generis. Secūdam queſtionē fecerūt ſupremi āgeli ad chriſtū. q̄re rubrū ē indumētū tuū Et iterꝫ rn̄dit dn̄s. torcular calcaui ſolus. Tertia q̄ſtio fuit ipſoꝝ angeloꝝ de trib hierarchijs q̄ dixerūt mutuo. q̄s eſt iſte rex glorie rn̄dit dn̄s. dn̄s virtutū ipſe eſt rex glorie deinde oēs angeli rn̄debant. hic ē candidus q̄ nec habuit ſpeciē neqꝫ decorē. hic ē qui infirmus fuit in regno. fortis in ſpolio armat⁹ in prelio. ſpretus in morte. pulcer in reſurrectione. rubicūdus in cruce. clarus in celo. ſtrēnuus in nouiſſimo iudicio ¶ Pro terminis nota. pelag⁹ eſt nomē neutri gꝭ. ſcd̄e decli. ⁊ dr̄ a pello is. qꝛ pellit littora fluctib ſuis. et ponitur hic ꝓ tribulationib huius mūdi. vn̄ bene dr̄ ꝙ chriſtus ſaltauit in mare mūdi. qꝛ chriſtus nūq̄ꝫ habuit bonū diē in terris. ſ ſemꝑ vixit pauꝑ nō em̄ habuit ꝓpria bona. ¶ Itē no. teter tra trū ē nomē adiectīm et et idē eſt qd̄ obſcurus a ū ¶ Itē flegeton dr̄ fluuius inferni vt ptꝫ in cornuto ⁊ dr̄ flegetō grece qd̄ ē ardere latine ⁊ in ipſo puniūt̄ illi q̄ ardent in amore hui⁹ mūdi Vn̄ q̄nqꝫ ſūt pene infernales. vn̄. Stix odiū. flegetō ardēs. obliuio letes Cochit⁹ luct⁹. archirō ſonat abſqꝫ ſalute. Sꝫ diſturbato ipio ſtꝭ ablati poſiti in deſignatiōe ꝯn̄e ⁊ diſturbat⁹ ē ꝑti. a ꝟbo diſturbo ars Itē aſſilijt ꝯponit̄ ab ad ⁊ ſalio Itē plurim⁹ a ū ē ſuꝑlatiu⁹ hui⁹ nois mult⁹. Itē erutis ē ꝑticipiū preteritꝭ decōpoſite figure, ab eruor

eris. Item inibi ꝑ ſe eſt aduerbiũ loci. Sꝫ in preſenti ponitur no ialiter
qꝛ dictiones indeclinabiles ꝑ additionem prepoſitionum nominantur

**Deniqꝫ ſaltum dederat hodie maximum nubes poloſqꝫ cur
ſu prepeti tranſuolans. Celebret ergo populus hunc diẽ cre
dulus. cuius morbida iditum corpora in ſemetipſo altis ſe-
dibus celi inuexit dei filius.**

Hic autor declarat ſecũdũ ſaltũ qui fuit ad vitam eternã. ſeu applicat ea
que dicta ſunt ad materiã principalem huius feſti. Et diuidiꝛ in duo. Pri
mo facit qꝺ dictum eſt. Secũdo dirigit petitionẽ ad xp̃m. ſecũda ibi. Iã
iditũ. dicens (Deniqꝫ) id eſt poſtremo vel vltimo ſcꝫ xp̃s (dederat) id eſt
fecerat (hodie) .i. hac die aſcẽſionis (maximũ ſaltum tranſuolans) .i. ꝑuo
lãs (nubes. qꝫ) ꝓ ꝛ (polos) .i. celos (ꝑpeti curſu) .i. veloci (Ergo populꝰ)
id eſt tota multitudo fideliũ exiſtens (credulus) ſcꝫ xp̃o (celebret) id ẽho
noret (hunc diẽ) aſcenſionis (cuius) ſcꝫ populi (morbida) id eſt maculata
(corꝑa) id eſt corporeã naturã filius dei exiſtens (iditum) id ẽ tranſiliẽs
(inuexit) id eſt induxit (altis ſedibus celi in ſemetipſo)

**Et tremens iudicem expectat affuturum vt duo angeli fra-
tres docuerunt. Qui ieſus a vobis aſſumptus eſt in celũ ite
rum veniet vt vidiſtis eum**

(Et) ſcꝫ populꝰ (tremẽs expectat affuturꝫ) .i. venturꝫ iudicem ſcꝫ filium
dei (vt) ꝓ ſicut (duo angeli docuerũt fratres) .i. apl'os .ſ. dicentes eis (ie-
ſus q̇ aſſumptus ẽ a vobis) ſcꝫ apl'is (in celum veniet iterꝫ) id eſt in nouiſ
ſimo die (vt) ſicut (vidiſtis eũ) ſcꝫ eũtem in celum
Notãdũ diceret q̇s an xp̃o fuit ꝯgruũ in celũ aſcẽdere Rñdeꝛ ꝙ ſic. vñ
xp̃s aſcẽdit multipliciter. Primo ꝓpter quieſcere poſt laborẽ quo erat fati
gatꝰ. Scꝺo ad intercedẽdũ ꝓ amicis ꝓ q̇bꝫ vtiliter laborauit vñ Ber.
Securꝫ acceſſum habes o homo ad deum vbi habes filiũ mediatorẽ ma
trem intercedẽtem. filius oſtendit patri latus ꝛ vulnera. mater oſtendit
filio et patri pectꝰ ꝛ vbera. nulla poteſt eſſe repulſio vbi ſunt tot amoris in
dicia. Tertio ad ꝯquerenduꝫ de inimicis pro quibꝫ inutiliter laborauit.
vñ Eſa. Inuanũ laboraui ꝛc̃. Quarto vt nobis locuꝫ prepararet. Unde
Ioan. Uado parare vobis locum. Item Augꝰ. dicit. para. quid paras.
Quinto aſcendit ꝓpter noſtram dignitatem. quia magna dignitas eſt vbi
humana natura vſqꝫ ad dexteram dei eſt exaltata. Sexto vt ſpiritum ſan
ctum nobis mitteret. Unde in euangelio. Niſi ego abiero paraclitus nõ
veniet. ¶ Item ſciendum xp̃s in eius aſcenſione penetrauit om̃es celos.
vt dicit apoſtolus abſqꝫ omni ſciſſura ꝛ diuiſione celorum ꝛ ſpherarum
chriſtus eleuatus eſt. quia hoc poſſunt facere corpora glorificata. Item
Grego. ille qui deſcendit in ſinũ matris aſcẽdit ſuper omnes celos
¶ Pro terminis nota. deniqꝫ eſt aduerbium affirmandi et exponitur ꝓ
certe. vel poteſt dici ꝙ ſit aduerbium temporis. ꝛ poteſt exponi pro li vl-
timo. Item prepes eſt nomen adiectiuum .i. velox. ꝛ dꝛ quaſi pre alijs

habes pedes. qꝛ velox hꝫ pedes añ tardũ ¶ Itẽ inueho .i. induco ⁊ eſt verbum tranſitiuũ ¶ Itẽ affuturꝰ eſt ꝑticipiũ deriuatũ ab antiquo ꝟbo affuo qḋ cõponit ab ad ⁊ fuo. vñ ſm antiquos fuo eſt verbum ſubſtantiuum a quo nunc ſum accõmodat p̄teritum fui.

¶ Jam iditum noſtrum vocibꝰ ſedulis omnes imploremus
Ut a dextris patris qui ſedet ſpiritũ mittat nobis ſanctum
In fine ſeculi ipe quoqꝫ ſemper ſit nobiſcum.

¶ Hic au. dirigit quandã petitõem ad xp̄m di. Nos (oẽs imploremꝰ) id eſt rogemus (iam) .i. in p̄ſenti mũdo (noſtꝝ iditũ) .i. noſtꝝ ſaluatorez xp̄m (ſedulis vocibꝰ) .i. frequẽtibꝰ orõnibꝰ (vt) ſcꝫ ipe (q̇ ſedet a dextris patris. mittat nobis ſp̄m ſcm̄. quoqꝫ) ꝓ et (ipe) ſcꝫ xp̄s (ſit ſp̄ nobiſcũ in fine ſeculi) .i. vſqꝫ ad finẽ ſeculi poſt hanc vitã ¶ Notandum. lr̃a dt ad dextrã patris. diceret q̇s. tñ deus pater eſt ſpũs ⁊ ſpũs eſt ſine om̄i dimẽſione ⁊ corporeitate. vñ dr in euãgelio Spũs carnẽ ⁊ oſſa nõ hꝫ. quõ tũc ſedet ad dextrã patris Reſpondet ꝙ ſedere ad dextrã dei patris intelligitur dupl'r. Primo .i. eſſe in potioribꝰ donis dei patris ſm humanitatẽ. et ſic vtroqꝫ mõ ſedet ad dextram patris ſm ambas naturas .ſcꝫ deitatis ⁊ humanitatis Vñ beatus Auguſti. in quodã ſermone dt. ꝙ xp̄s carnaliter ſedet ad dextrã patris. damnati aũt ad ſiniſtram in futuro iudicio Sancti aũt in eterna beatitudine oẽs ſunt in dextra. qꝛ ibi nulla eſt obliq̇tas nec aliqua miſeria Scḋo intelligit ſm naturã deitatis. qꝛ filius ẽ eq̄lis patri in diuina natura. Vñ in ſymbolo Athanaſij Equalis patri ſm diuinitatẽ. ¶ Item ſciendũ. ſi diceret quis. vtꝝ xp̄s poſt aſcenſionẽ ſit in celo empireo per modum ſtantis vel ſedentis Primũ ptꝫ de ſancto Stephano. vbi dt Uideo celos apertos ⁊ ieſum ſtantem a dextris ⁊c̃. Secundũ ptꝫ in ſymbolo Sedet ad dextram dei patris Reſpondet ꝑ diſtinctionẽ. qꝛ vel loq̇mur ſm ſenſum myſticũ quẽ ſcat res. tunc bene ꝯcedit vtrũqꝫ ſm diuerſas metaphoras Chriſtus em̄ dr ſtare qñ paratꝰ ẽ preſtare auxiliũ ſuis. ⁊ ita apparuit beato Stephano agoniſanti Et dr ſedere. qꝛ regnat in pace ineffabili Hoc etiã intelligit de mẽbris. vñ Iſa. Sedebit populus meus in puluere pacis. in tabernaculo fiducie. ⁊ in requie ſempiterna Sꝫ ſi loq̇mur ſm ſenſum litteralẽ tunc nõ eſt nobis determinatũ q̄liter xp̄s ſit in celo Sꝫ certũ eſt ſi placet ſibi ſtare ſtat. ſi ſedere ſedet ¶ Item nota. cum chriſtus aſcendit locatus eſt ad dextram dei patris. vñ p̄s. Sede a dextris meis. nõ ꝙ ſpũſſanctus tm̄ procedat a patre. ſed etiam a filio. ¶ Item nota. ex iſta lr̃a. in fine ſeculi. ptꝫ error philoſophoꝝ qui dicunt mundum non habere principium neqꝫ finem. quod eſt falſum. quia ſi ſic. tunc non eſſet dies vltimi iudicij

¶ Pro terminis nota. ꝙ dextra ponit hic ſubſtãtiue. ⁊ dr quaſi ſtans extra. ¶ Itẽ ſedulus ſedula ſedulũ dr quaſi frequens. ⁊ eſt nomẽ adiectiuũ Jñ venit ſedule aduerbiũ ¶ Itẽ ſpiritus dr quaſi ſpirans thus .i. grãm Sed nobiſcũ eſt aduerbium perſonalis ſcationis

De ſanctoſpiritu

Sanctiſpiritus aſſit nobis gratia
Que corda noſtra ſibi faciat habitaculum.
Expulſis inde cunctis vicijs ſpiritalibus.

¶ Poſtq̄ȝ autor in p̄cedēti ſequētia determinauit materiā aſcēſionis dn̄i in qua docuit ſpm̄ſcm̄ fuiſſe ꝓmiſſum. hic iā exeq̄tur effectū ꝓmiſſionis deſcribēs diuinā naturā ſpūſſancti dicēs (Gratia).i.benignitas (ſctiſpiritus.aſſit).i.digneť adeſſe (nobis).ſ. hoīb₉ (q̄) ſcȝ gr̄a (faciat corda nr̄a).i. mentes (habitaculū).i.habitatōem (ſibi.expulſis).i.remotis (inde) .i.a cordib₉ noſtris (cunctis vicijs ſpiritalib₉) id eſt omnib₉ peccatis

¶ Spiritus alme illuſtrator hominum.
Horridas noſtre mentis purga tenebras.

¶ O (alme).i.ſancte (ſpūs) ſcȝ ex̄ns (illuſtrator) .i.illuminator (hoīm) q₂ tu es ignis illuminans.tu (purga).i.illumina (horridas tenebras).i. ignorantias (mentis noſtre) id eſt intellectus noſtri

¶ Amator ſancte ſenſatorum ſemper cogitatuum.
Infunde vnctionem tuam clemens noſtris ſenſibus.

¶ O (ſcē amator ſenſatoꝝ cogitatuū).i ſapientū meditationū (infunde clemēs).i.clemēter (tuā vnctōem).i.grām (nr̄is ſenſib₉) ſcȝ exterioribus

¶ Notandum p̄mo.ſcribiť Sap.p̄mo Spūs dn̄i repleuit orbem terrarū. In q̄b₉ v̄bis duo ꝯſideranť.p̄mo ſpūſſancti indeſinens gr̄a cum dr̄ ſpūs dn̄i.ſcd̄o magnifica potentia eiuſdē ſpūs.cū dr̄.repleuit orbē terraꝝ Quantū ad p̄mū.dignus eſt ad inuocandū.ſȝ q̄tū ad ſcd̄m potens ē ad miracula faciendū ¶ Circa p̄mū nota.iſte termin⁹ ſpūs in ſacra ſcriptura diuerſimode accipiť ſeu exponiť Primo poniť ꝓ iudicio recte rōnis.vn̄ apl̄s ad Gal. Spūs ꝯcupiſcit aduerſus carnē.i.iudiciū recte rōnis laborat ꝯtra ꝯcupiſcētiā carnalē Scd̄o exponiť ꝓ ſpūali intelligētia ſacre ſcripture.vn̄.ij. Corinth.iij. Littera occidit.ſpūs aūt viuificat Tercio exponiť ꝓ aīa.vn̄ Geñ.vij. Ex omī carne hn̄te ſpm̄ ingreſſe ſunt in archā Noe ſpm̄.i.aīam.Quarto poniť ſeu accipiť ꝓ ira.vn̄ p̄s. In ſpū vehementi cōteres naues Quinto poniť ꝓ ſupbia.vn̄ in euange. Mat.v. Beati pauperes ſpū Sexto poniť ꝓ dyabolo.vn̄ in euāge. Luce.xi. Cū imundus ſpūs exierit ab hoīe ⁊c. Septimo poniť ꝓ vita.vn̄ in Job. Spūs meus attenuabiť. Alio mō exponiť ꝓ vento.vn̄ in Exo. Uidit Moyſes ſpm̄ aq̄lonis flantē ꝑ mediū Alio mō exponiť ꝓ hoīe.vn̄ p̄s. Recordat⁹ ē.q₂ caro ſum⁹.ſpūs vadēs ⁊ nō rediens Ultimo exponiť ꝓ eſſentia diuina ſiue ꝓ gr̄a q̄ a patre ⁊ filio ꝓcedit. ⁊ ſic ſumiť in ſymbolo Athanaſij. vbi dr̄. Qualis pater talis filius talis ſpūſſanctus.⁊ ſic etiam ſumitur hic

¶ Circa ſcd̄m nota.diuina bonitas repleuit orbem terraꝝ.q₂ in p̄ncipio creatōis mūdi deus vidit cūcta q̄ fecerat.⁊ erant valde bona.nam deus creauit ſeu ꝯfirmauit oīa ſub rōne boni.q₂ nihil eſt quod p̄t ſubterfugere

rōnem entis.eo ꝙ bonū ⁊ ens ꝯuertunt ¶ Itē nota.lr̄a dr̄ gr̄a Ubi nota ille terminus gr̄a capit̄ triplr̄.scʒ cōmuniter.ꝓprie.⁊ ꝓprijssime Primo dr̄ adiutoꝛiū dei creature gratis impensum.sine qua gratia nulla creatura pt̄ quicꝗ facere nec in suo esse durare Scdo capitur ꝓprie.⁊ sic dr̄ donū quo aliquis se pꝛeparat ad suscipiendum spm̄sanctum. ⁊ illius gratie interest reuocare liberū arbitrium a malo faciendo bonum Tercio capit̄ ꝓprijssi me.⁊ dr̄ quasi gratum faciens.⁊ sic dr̄ donum dei datum alicui ab intra ad merendū regna celestia.sine qua gr̄a nemo pt̄ mereri nec in bono ꝓficere nec ad gloꝛiā ꝑuenire Itē nota.ſm aplm̄ ad Coꝛinth. Coꝛda hoīm sunt habitaculum spiritussancti.ſm ꝙ dr̄. Nescitis ꝙ coꝛda vestra sunt templū spūssancti Et alibi Nescitis.qꝛ spūssanctus habitat in vobis.cū ergo coꝛda nostra sint habitacula spūssancti.ideo digne petim⁹ vt expul sis nostris vicijs faciet nostrū habitaculū dignum ad receptōnem gratie spūssancti.que non habitat in coꝛde subdito peccatis. vt dr̄ Sap̄.pmo

¶ Itē nota.autoꝛ petit spm̄sanctum vt purget omnia vicia Ubi nota sicut virtutes sunt duplices.quedam coꝛpoꝛales.vt foꝛtitudo temperantia ⁊c̄.que alio noīe moꝛales dicūtur.⁊ quedam sunt virtutes spirituales seu intellectuales.sicut sapientia seu pꝛudentia ⁊c̄. Sic ꝑ oppositum duplices sunt iniquitates ⁊ vitia que opponuntur istis Quedam sunt vitia coꝛpoꝛalia.vt incōtinentia intemperantia ⁊c̄.⁊ ista opponunt̄ virtutibus coꝛpoꝛalibus Et quedam sunt spiritualia que opponūtur virtutib⁹ spiritualibus.sicut īpꝛudētia insipientia concupiscentia ⁊ superbia Modo autoꝛ in lr̄a petit ꝙ spūssanctus purget nos a vicijs spiritualibus.quia talia maxime hominem coinquinant.cum ista vitia pꝛogrediantur ex intentione mentis.non em̄ quod ingreditur ventrem coinquinat animam.sed quod pꝛocedit ex coꝛde.id est pꝛaua intentiōe coinꝗnat aīam Mar.vij.

¶ Item nota lr̄a dr̄.amatoꝛ.vnde spiritussanctus dicitur amatoꝛ trib⁹ modis Pꝛimo effectiue.quia efficit nos sua gratia diligere deū ⁊ ꝓximū Secundo foꝛmaliter ⁊ exemplariter.quia per ipsum diligimus deum ⁊ pꝛoximum Tercio per modum inherentie.quia inheret anime rationalī cui inducit donum quo ipsa anima diligit deum

¶ Pꝛo terminis nota.assit est verbum neutrum compositum ab ad et sum mutando.d.in.s.⁊ caret supinis. Item expulsus est participium decōposite figure ab illo verbo expelloꝛ Item clemens est nomen ⁊ exponitur hic aduerbialiter

¶ Tu purificatoꝛ omnium flagitioꝛū spūs. Purifica nostri oculū interioꝛis hominis. Ut videri supm̄us genitoꝛ possit a nobis. Mundi coꝛdis quem soli cernere possunt oculi.

¶ Hec est secunda pars huius sequētie in qua autoꝛ inuocat spiritum sanctum amplificando materiam huius petitōnis dicens. O (spiritus) scʒ sancte.s. tu existens (purificatoꝛ) id est mundatoꝛ (omnium flagitioꝛum) id est omnium peccatoꝛum que sunt macule anime. tu (purifica) id est munda (oculum) id est intellectum (nostri interioꝛis hoīs) id est ani-

me noſtre(vt ſupremus genitor).i.pater celeſtis (poſſit videri a nobis.) (quē) ſcȝ genitorē(ſoli oculi mūdi cordis pn̄t cernere).i.videre. ¶ Notā dum.hō dr̄ habere duplicē oculū.ſcȝ interiorē ⁊ exteriorē Per interiorem diſcernimus ver̄ a falſo. ⁊ ille oculus dr̄ cognitio rōnalis. q̄ non p̄t pcipi ſenſu exteriori.q̄to ip̄a plus dirigit̄ in deū.tanto magis obſcurat̄ Sed p oculū exteriorē cognoſcimus res pceptibiles viſu. ⁊ ergo petimus puritatē ip̄ius intellectus.p quē videmus abſentia tāq̄ p̄ſentia.⁊ ergo dr̄ beatus Tho. Nos viatores cognoſcimus deū tanq̄ in ſpeculo trinitatis. vñ ad iſtū oculū reqritur cor mundū.q2 cor imundū ſeu poſitū in vmbra. id eſt in peccatis nō p̄t ꝯtemplari nec cognoſcere deū ſuū Sc̄do nota. ꝙ materia p̄ſentis ſequentie eſt de miſſione ſpū ſſancti. videamus g̊ quot modis ſpū ſſanctus miſſus ē Vñ ſciendū ꝙ ſpū ſſanct⁹ mittit̄ duob9 modis.ſcȝ viſibiliter ⁊ inuiſibiliter Inuiſibiliter cū mentib9 caſtis infundit̄; Viſibiliter cū aliquo ſigno viſibili demonſtrat̄ De p̄mo dr̄ in euāgelio Joh. Spūs vbi vult ſpirat Juxta hoc dt̄ Ber.ꝙ p oculū nō intro bit.q2 nō eſt colorat⁹.necq̄ p aures.q2 nō inſonuit.necq̄ p os.q2 aeri nō cōmiſcet̄ nec p fauces.q2 nec bibēdo nec edendo ꝯſumit̄.nec p tactū corꝑis. q2 palpabilis nō eſt Quereres ergo.cū ita inueſtigabiles ſunt vie eius. vñ illū cognoſcimus Dico ꝙ ex motu cordis intelligimus p̄ſentiā eius Pro ſc̄do ſciendū.ꝙ ſpū ſſanctus viſus eſt ſeu miſſus in quadruplici ſpecie viſibili ad miſſionis inuiſibilis aliqualē demonſtratōem Fuit em̄ p̄mo miſſus in ſpecie colūbe ſup xp̄m baptiſatū. Luc.iij.et Joh. p̄mo.ad innuendū baptiſmi fecūditatē ⁊ baptiſantꝫ ſimplicitatē Eſt em̄ colūba auis ſimplex ⁊ fecunda.⁊ hec ſunt in baptiſmo virtute ſpū ſſancti. ¶ Sc̄do fuit miſſus in ſpecie nubis lucide ſup chriſtū trāſfiguratū Math.xvij. Adhuc eo loquente.ecce nubes lucida obumbrauit eos . ad innuendū ſaluandor̄ ſubtilitatē ⁊ ſalutis eterne claritatē. ⁊ he due miſſiones viſibiles fuerunt ante chriſti paſſionē. ¶ Tercio fuit miſſus in ſpecie flatus ſup p̄mos paſtores eccleſie Joh.xx.qn̄ xp̄s inſlauit ⁊ dixit Accipite ſpiritum ſanctum.ad innuendum p̄latorum dignitatem ⁊ prelationis eccleſiaſtice lenitatem.⁊ hoc fuit poſt xp̄i reſurrectōem ante tamen eius aſcenſionem. ¶ Quarto fuit miſſus in ſpecie ignee lingue.ſicut dr̄ Actuum ſc̄do. Apparuerunt apoſtolis diſpartite lingue tanq̄ ignis

¶ Pro terminis nota.flagitiū idē eſt qd̄ peccatū nomen neutri generis ſc̄e declinatōnis Itē interior eſt nomen cōparatiui gradus cōmunis generis ab aduerbio intra Itē ſupremus eſt ſuplatiuus huius aduerbij ſupra Item poſſum eſt verbū neutrale incō ſequentis ꝯiugatōis. ⁊ deriuatur a potis ⁊ ſum Item cernere eſt verbū tranſitiuū. ⁊ habet ab hoc verbo video accōmodatum p̄teritum ſcȝ vidi.

¶ Quādo machinā p verbū ſuū fecit deus celi ⁊ terre mariū
Tu ſup aquas foturus eas numen tuū expandiſti ſpiritus

¶ Hic au.deſcribit ꝟtutē ſpū ſſancti dicēs O ſancte ſpūs (tu expādiſti numen tuū).i.diuinitatē ⁊ virtutē tuā (ſup aquas foturus) id eſt refectu

nis (eas) ſcȝ aquas (qn̄ deus) ſcȝ pater (fecit machinā) id eſt fabricā (celi terre et mariū).i.aquaꝝ (per verbū ſuum) id eſt filium dei.

Tu animabus viuificandis aquas fecundas.

Tu aſpirando das ſpiritales eſſe homines.

Tu) ſancte ſpūs (fecūdas).i.fructificas (aquas) ſcȝ baptiſmatis (animabus viuificandis) id eſt renaſcendis ſcȝ ad vitam gratie. Et (tu das).i. facis (homies eſſe ſpiritales aſpirando) id eſt gratiam infundendo.

Tu diuiſum ꝑ linguas mūdum et ritus adunaſti domine

Idolatras ad cultum dei reuocas magiſtrorum optime.

O (dn̄e) ſancte ſpūs (tu adunaſti).i.in vnū ꝯgregaſti (mūdū diuiſum) id eſt diſtinctū (ꝑ linguas) ꝑ ideomata (et ritus).i.ꝯſuetudines. O ſancte ſpūs (optime magiſtroꝝ) tu (reuocas idolatras).i.idola colentes (ad cultū).i.ſeruitiū (dei) ¶ Notandū.in lr̄a tāgunt̄ q̄ttuor. Primo tāgitur opꝰ creatiōis totiꝰ mūdi cū dr̄ fecit. Scdo tāgit̄ vtilitas baptiſmatꝫ.cū dr̄ aquas fecūdas. Tertio fidei adunatio.cū dr̄ adunaſti. Quarto errātium informatio.cū dr̄ reuocas ¶ Circa ṗmū no.legit̄ ṗmo Gen̄. In ṗncipio creauit deꝰ celū ⁊ terrā.ꝑ h̄ verbū fiat.vn̄ Ber. Hoc verbū fiat eſt magne ꝟtutis.qꝛ cū illo ꝟbo oīa creata ſūt.ſilr̄ tota terra ē repleta.vn̄ ps. Replebit̄ maieſtate eiꝰ oīs terra fiat fiat. Et illud ꝟbū fiat excellēter attribuitur beati ꝟgini. Primo in aure ꝑ angelicā ſalutationē. Scdo in corde ꝑ fidei adheſionē. Tertio in ore ꝑ ꝯfeſſionē. Quarto in vētre ꝑ incarnationē. Quinto in brachijs ꝑ oblationē.⁊ oīa iſta fiebāt cum charitate. De ſcdo legit̄ etiā Gen̄.ṗmo.vbi dr̄. Spūs aūt dn̄i ferebat̄ ſuꝑ aq̄s.qđ ſic exponit̄ (ſpūs dn̄i).i.intentio vel volūtas dn̄i (ferebat̄ ſuꝑ aq̄s).i.ſuꝑ cōgeriē elemētoꝝ.ſicut volūtas artificꝫ ſuꝑ materiā quā formare ⁊ ornare intēdit. Sed q̄dam doctores hāc ꝓpoſitionē ſic exponūt.ſuꝑ aq̄s.i.ſuper diuinā potētiā in q̄ ſpūſſanctꝰ ē eq̄lis patri ⁊ filio.⁊ hoc dicūt ex iſto. qꝛ ante creationē mūdi nec erat aq̄ ſubſtātialis nec elementalis. Ex illo ḡ mouet̄ dubiū vbi deꝰ fuit an̄ creationē mūdi qn̄ nihil erat ſcȝ neqȝ tēpus neqȝ locus. Et hoc ſoluit̄ in his ꝟbis. Dic vbi tūc eſſet cū preter eū nihil eēt Tūc vbi nūc in ſe.qꝛ ſic ſibi ſufficit eſſe. Itē in euā. Joh.ſcribit̄ Oportet vos naſci denuo.⁊ hec natiuitas fit ꝑ aquā et ſpm̄ ſanctū. De tertio legit̄ Actuū.ij. Cū ꝯplerētur dies pēthecoſtes erāt oēs diſcipuli in eodē loco.⁊ factus ē repēte de celo ſonus tāqȝ aduenietis ſpūs vehemētis et repleuit totā domū vbi erāt ſedētes. De quarto nota.ꝙ ſpūſſanctus potens ē gratiā ſuā hoīb; infundere ⁊ ad fidē reuocare.nā virtus eiꝰ eſt efficax ⁊ penetrabilior oī gladio. Vn̄ Heb.iiij. Viuus ē em̄ ſermo dei ⁊ efficax et penetrabilior oī gladio ancipiti. Et ṗma ad Corin.xij. Nemo p̄t dicere dn̄s ieſus.ſ.vere ita ꝙ ieſus ſit dn̄s ipſiꝰ ⁊ ipſe ſeruus.niſi in ſpūſcō ſᶜ ipſuȝ inhabitāte ꝑ gratiā ¶ Sciendū ꝓ termis.numē idē ē qđ ſpūs. et eſt nomē neu.gꝫ. Itē viuificādus ē participiū futuri tꝑis illiꝰ ꝟbi viuifico. Itē foturꝰ ē ꝑticipiū futuri tꝑis a foueo es. Sȝ idolatra ē nomē cōis generis.⁊ dicitur a nomie idolum li.⁊ eſt aliquis ſeruiens idolis

De ſanctoſpiritu

Ergo nos ſupplicantes tibi exaudi propicius ſancteſpiritus Sine quo preces oẽs caſſe creduntur et indigne dei auribus.

Hic autor dirigit petitiones ad ſpm̃ ſctm̃. ⁊ pͥmo facit hoc. Scd̃o oñdit qb' miraculis pñs feſtũ eſt ↄfirmatũ. ibi tu q̃ oim̃. dicẽs. Ex quo ita eſt ꝙ tu ſcteſp ũs tam mirabiles opationes efficis (g̃o ſcteſpũs tu exaudi ꝓpicius). i. clemẽter (nos ſupplicãtes tibi). i. te hũiliter inuocãtes (ſine quo) ſcʒ ſpũſctõ (oẽs pces). i. orõnes (credũtur) ſcʒ eſſe (caſſe). i. vane (et indigne aurib' dei) Notãdũ oẽs orões dicuntur caſſe ⁊ inutiles ſine grã ſpiritusſancti. Cui' rõ eſt. qꝛ ſpũſſctũs ẽ vera charitas q̃ diffuſa eſt in cordib' noſtris p ſpm̃ ſctm̃. ſʒ ſine charitate nullũ op' placet deo. Si g̃ nullũ op' placet ſine charitate deo. merito ſine ſpũſctõ q̃ vera charitas ẽ. non placebunt. Itẽ q̃reret q̃s. qua die ſpũſſctũs miſſus ẽ. Rñdetur ꝙ in q̃nquageſima die. Et p h̃ datur intelligi ꝙ tria bona cũ ipſo venerũt. ſ. legis pfectio. eterna remuneratio. ⁊ pctõꝝ remiſſio. De pͥmo dt glo. In q̃nquageſimo die agni ĩmolati deſcendit ſpũſſctũs in igne. De ſcd̃o dt ibidẽ. Sicut q̃nquageſimo die poſt reſurrectionẽ ↄuerſat' eſt cũ diſcipulis. ita p q̃nquageſimã diẽ q̃ ſpũs dabatur. denarius eterne remuneratiõis expͥmitur. De tertio dt glo. ibidẽ. Ideo q̃nquageſima die ſpũſſctũs miſſus ẽ. qꝛ indulgentie fiũt in anno iubilationis. ⁊ ſic p ſpm̃ ſctm̃ peccata dimittũtur. peccatores ad patriã reuocãtur. hereditas amiſſa redditur. ⁊ a iugo ſeruitutis liberãtur Itẽ nota. ꝓpicius ẽ aduerbiũ qualitatis. Sʒ caſſus a ũ idẽ eſt qd̃ inutilis

Tu q̃ oim̃ ſeculoꝝ ſctõs tui numinis docuiſti inſtinctu ãplectẽdo ſpũs Ipſe hodie apoſtolos xp̃i donãs munere inſolito et cunctis inaudito ſeculis. Hunc diem glorioſum feciſti.

Hic autor oñdit qb' miraculis hoc feſtũ ſit ↄſecratũ dicens. O ſcteſpũs (tu q̃ docuiſti ſctõs oim̃ ſeculoꝝ). i. ab initio ſeculi (inſtinctu). i. inſpiratõne (tui numinis). i. ꝟtutis (amplectẽdo). i. p grãm circũdando. tu (ipſe) ſcʒ es (donãs). i. remunerãs (hodie) id eſt in die penthecoſtes (aplos xp̃i inſolito) id eſt incõſueto (munere) id eſt dono (⁊ inaudito) id eſt prius nõ audito (cunctis ſeculis) id eſt ab om̃ib' tpib' ⁊ gentib'. qꝛ dedit apoſtolis nouũ modũ loquẽdi. Cõſequẽter ↄmendat diẽ penthecoſtes dicens tu ſancteſpũs (feciſti hũc diem) ſcʒ penthecoſtes (glorioſum). i. decorũ.

¶ Notãdũ ſpũſſanctus dedit hominib' ſeptem dona que Iſaias enumerat cap. xi. vbi magno deſiderio propheti ſauit aduentum chriſti dicẽs Egredietur virga de radice yeſſe ⁊ flos de radice eius aſcendet. ⁊ ſup eũ requieſcet ſpiritus domini. ſpiritus ſapientie et intellectus. ſpiritus conſilij et fortitudinis. ſpiritus ſapientie et pietatis. ⁊ replebit eum ſpiritus timoris domini. Hec ſunt ſeptem dona que in veteri teſtamento data ſunt patribus ſolummodo in verbis. ſed data ſunt apoſtolis in vera miſſione

¶ Item ſciendum ꝙ ſpiritusſanctus pluribus de cauſis miſſus eſt. que cauſe cõprehenduntur in Ioãne. xiiij. Paraclitus ſpiritusſanctus quem pater mittet in nomine meo ipſe vos docebit om̃ia. Primo ad ↄſolandũ

nos ꝛ infirmos adiuuandū. qđ notaᷓ cū dicitur paraclitus. Scđo ad vi-
uificādum mortuos. qđ notatur cum dicitur ſpiritus. quia per ſpiritū vi
uificamur. vñ Ezech. xxxvij. Oſſa arida audite verbū domini et ego mit
tam in vos ſpm̄ ꝛ vos viueris. Tertio ad ſaluandū iuſtos. qđ innuiᷓ cum
dicitur. In nomine meo. nomen eñi filij eſt Jeſus ꝛ interpretatur ſal⁹ vel
ſaluator. quia in nomine ſalutis pater miſit ſpiritum ſanctum vt oſtēdat
ꝙ ad ſaluandum gentes venit. Quarto ad docendum ignaros. ꝛ hoc in-
nuitur ibi. Ipſe docebit vos omnia.

Pro terminis nota. amplectendo eſt gerundiū illius verbi amplector
et ponitur hic in actiua ſignificatione. Item inſolitus eſt nomen adie-
ctiuum. ꝛ idem eſt qđ inconſuetus. Similiter inauditus eſt nomen adie
ctiuū ꝛ nō participiū. quia inaudior non dr̄. ꝛ dicitur ideo inaudito in lit-
tera. quia ſpiritusſanctus dedit apoſtolis nouū modum loquendi omni-
um linguarum ꝛ hoc fuit prius inauditum.

v Veni ſancte ſpiritus et emitte celitus lucis tue radiū
Veni pater pauperū. veni dator munerum veni lu
men cordium

Nec eſt alia ſequentia q̄ cātatur in die pēthecoſtes. in q̄ autor inuocat
ſpiritūſanctū dicens. O (ſancteſpūs veni) ſcꝫ per gratiā tuam (ꝛ emitte
celitus) id eſt de celo (radiū) id eſt ſplendorem (tue lucis) id ē gratie. O
(pater pauperꝝ veni) et o (dator) id eſt clemens largitor (munerꝝ) ſcꝫ om
nium (veni) O (lumen) id eſt illuſtrator (cordiū) id eſt mentium (veni)

Notandū ſcribitur Actuū primo. Accipietis virtutē ſupuenietis ſpi
ritusſancti. Vñ ſciendū. ꝙ homo accipit ꝑ virtutem ſpiritusſancti tria. ſcꝫ
animā. gratiam et coronā. De ꝓmo dicit p̄s. Qui nō accepit in vano ani
mā ſuam nec iurauit in dolo proximo ſuo. Unde homo accepit animam
ſuam a deo inſpirante. vt deus accipiat eam ab homine expirāte. homo ac
cepit animā ad vitam tranſitoriā. deus autēꝫ ad vitam eternam. Unde
Joh. in euangelio. Iterꝝ venio ad vos. ꝛ accipiam vos ad meipſum. Se
cundo homo accipit gratiā. Unde nota. ꝙ gratia ſiue vnctio ſpiritusſan-
cti non a fatuis ſed a prudētib⁹ accipitur. ſicut habetur de ſeptem virgini
bus prudentibus. vnde Math. xxv. dicitur. Prudentes vero virgines
acceperūt oleum ſecū in vaſis ſuis cū lampadib⁹. per oleum intelligiᷓ gra
tia ſpiritusſancti. Unde p̄s. Oleo ſancto vnxi eū. Sed fatue virgines ac
ceptis lampadib⁹ non ſumpſerunt oleum ſecum. Et dixerūt fatue ſapiēti
bus. date nobis de oleo veſtro q2 lāpades noſtre extinguūtur. Unde per
lampades ardentes intelligitur feruens amor dei ꝛ proximi quem ho-
mo amittit. qui gratiam ſanctiſpiritus non habet. vnde fatuus libentius
accipit potentiam q̄ꝫ regnum celorum. et illis dicitur. Amen dico vobis.
neſcio vos. Tertio per virtutem ſpiritusſancti homo accipit coronam. de
tali autem virtute ſpiritusſancti dicit Leo papa ꝙ ſpiritusſanctus deſide
rabatur ab apoſtolis. vt ſancta ipſorum pectora accenderet et mundaret
et mundata vlterius confirmaret. ꝛ confirmata ad eternaꝫ beatitudinem

De ſanctoſpiritu

preparađet. poſt hoc vt coronā eterne vite ipſis tribueret. vnde Gre. Corona aurea ſuꝑ caput eius Pro terminis nota. emitto eſt verbū tranſitiuū tertie ꝯiuga. hn̄s emiſi in preterito ¶ Itē differūt celitꝰ ⁊ celicus. q꜡ celitus ē aduerbiū q̄litatis vel loci. ⁊ interp̄taꝛ quaſi de celis. Sꝫ celicus a ū ē nomē adiectiuū. ¶ Itē radius plura ſ̄cat. vn̄ exēr. Textoris radiū dicas radiū q̄ꝫ ſolis. Sꝫ pauꝑ eſt nomē adiectiuū ꝯꝑabile ⁊ mobile

Conſolator optime dulcis hoſpes anime dulce refrigerium
In labore requies in eſtu temperies in fletu ſolatium.

¶ Hic autor ꝯmendat ſpm̄ſanctū penes diuerſa bn̄ficia dicens. O ſctē ſpūs (optime ꝯſolator. o dulcis hoſpes aīe) ſcꝫ noſtre (o dulce refrigerium) .i. recreatio ſᵉ veni. ſ. ad nos (o reqēs in labore) veni (⁊ tēperies) .i. mitigatio (in eſtu) .i. calore (⁊ ſolatiū in fletu) ¶ Notādum au. ꝯmēdat ſpm̄ſctm̄ ꝑncipaliter in ſex. Primo in ꝯſolatōne q̄re dꝛ paclitus qđ interpretaꝛ ꝯſolator. q꜡ miſſus ē vt triſtes ⁊ meſtos ꝯſolareꝛ. vn̄ Ber. ꝯſolator ſpūs dꝛ de pctis. Itē Iſa. lxi. Spūs dn̄i ſuꝑ me ⁊c̄. ⁊ ſubiūgit. vt ꝯſolaret oēs lugentes. Scđo ꝯmēdat eū ex viſitatione. q꜡ viſitādo viuificat aīas. vn̄ Ezech. xxxvij. Ecce ego intromittā in vos ſpm̄ et viuetis. Tertio ꝯmendat eū ex ꝯfortatione. ⁊ ꝯfirmat amorē inter diſcordes ⁊ odioſos. ⁊ hoc tāgitur in lr̄a cū dicit. dulce refrigeriū. vn̄ in euan. Jo. ipſe pater amat vos. Quarto ꝯmēdaꝛ in reqe laboris. q꜡ ipſe ē requies in oꝑationibus ſiue in laboribꝫ ſpūalibꝫ. vn̄ cū ꝯtra malignos ſpūs certamē inire debemus ſpūſſctūs nobis adeſt ꝑ cuius ꝟtutē ⁊ gratiā reſiſtere poſſumus noſtro aduerſario. ſ. dyabolo Quinto ꝯmēdaꝛ penes tꝑantiā in calore. q꜡ oꝑationes noſtras ⁊ tētatiōes modificat ⁊ tꝑat. ⁊ hoc ptꝫ de ſctō Joā. q̄ per gratiā ſctiſpūs illeſus exiuit de doleo feruētis olei. Vn̄ ſciēdū ꝙ ſpiritusſanctꝰ penes ſeptē eiꝰ dona ſeptē modis tentationes nr̄as tꝑat. Primo humiliat alta ꝑ donū timoris. qđ eſt ꝯtra tētationē ſuꝑbie. Scđo dura mollificat ꝑ donū pietatis. qđ ē ꝯtra tētationē inuidie. Tertio obſcura illuminat ꝑ donū ſcie. qđ eſt ꝯtra auariciā. Quarto mollia ꝯſolidat per donū fortitudinis. qđ ē ꝯtra tētationē accidie. Quinto fluida reſtringit ꝑ conſiliū. qđ eſt ꝯtra tētationē gule. Sexto aīam clarificat ꝑ donuꝫ intellectus. qđ ē ꝯtra luxuriā aīam maculantē. Septimo ſurſum facit tēdere ꝑ donū ſapiētie. qđ eſt ꝯtra tentationē ire. Sic ſpūſſanctus oīa vicia in nobis tꝑat ne ex multitudine viciorꝝ dicamus. cū p̄s. Qm̄ iniq̄tates mee ſuꝑgreſſe ſunt caput meū ⁊c̄. Ultimo ꝯmēdat eum ꝓpter ſubleuationē noſtram in tempore tribulationis ⁊ hoc innuiꝛ in euā. cū diciꝛ. tanq̄ꝫ ignis ſeditq̄ꝫ ſupra ſingulos eorꝝ ſpūſſanctus Vn̄ ignis triplicē habet naturā. ſ. alta inclinat. ſurſum tēdit. fluētia ꝯgregat ſiue coadunat. ꝑ hec tria intelligiꝛ triplex vis ſpūſſcti. ſ. inclinatiua. eleuatiua ⁊ coordinatiua. Inclinatiua. q꜡ ſpūſſcūs inclinat excelſos ad hūilitatē. Eleuatiua. q꜡ eleuat inferiora ad ſuperiora. Coordinatiua. q꜡ inequalia eq̄liter ordinat ⁊ coadunat per conformitatem. ¶ Item nota diceret quis. quare ſpūſſanctus apparuit apoſtolis in ſpecie diſpartite lingue. Reſpondetur vt ipſa lingua magis regeretur. quia difficulter poteſt refrenari. Secundo vt ipſi ſcilicet

apl'i poſſent feruenter loqui in p̄dicatione. vñ Ber. Venit ſpūſſanct⁹ ſu per diſcipulos in linguis igneis vt ꝟba loq̄rent̄ ignea. ꝛ legē igneā p̄dica rent. Ex hoc dubitat̄ quare ſpūſſctūs apparuit in igne. Rñdet̄ ꝙ ignis p̄cellit oīa elemēta in ſpecie. in ordine. ꝛ in ꝟtute. Primo in ſpecie pulcri tudinis. qꝛ nō ē pulcrius elemētū rōe lucis in aſpectu. Scḋo in ordie rōe ſublimitatis. qꝛ nullū elemētū ē igne ſublimius. Tertio in ꝟtute rōe vigo ris. qꝛ ignis ē maxime actiu⁹ inter alia elemēta. Sic etiā ſpūſſctūs exce dit oīa in ſpecie ordine ꝛ ꝟtute. Etiā ſicut ignis cremat. purgat. calefacit et illūinat. Sic ſpūſſctūs cremat peccata. purgat corda. torporē excutit ꝛ intellectū illuminat. Sciēdū ꝓ termis. hoſpes ē nomē cōis gnīs. ꝛ dr̄ quaſi hoſtipes. i. hoſtiū petens. Requies eſt nomē q̇nte declinationis a requieſco. Sed tēperies ē nomē q̇nte declinationis a ꝟbo tempero as.

Item eſtus eſt nomen quarte declinationis a verbo eſtuo

O lux beatiſſima reple cordis intima tuorum fidelium

Sine tuo numine nihil eſt in homine nihil eſt innoxium.

Hic autor dirigit petitiones ad ſpm̄ſctm̄ dicēs (O beatiſſima lux) tu (reple intima). i. interiora (cordis. tuoꝝ fideliū). i. in te credētiū. qꝛ (nihil eſt in hoīe) ꝛ (nihil ē innoxiū). i. ſine culpa (ſine tuo numīe). i. ꝟtute ꝛ grā. Notandū. au. in lr̄a petit illūinationē ſeu illuſtratōem ſpūſſcti cogno ſcens ꝙ lux valet ambulantib⁹ Juxta illud euan. Qui ambulat in luce nō offendit ſe. Circa qḋ ſciēdū. ꝙ q̇libet volēs īpetrare illuſtratōem ſeu illuminationē ſpūſſancti debet habere ſeptē. Primo ꝙ debet eē quietus in animo. vñ Iſa. Sup quem requieuit ſpiritus almus. Secūdo debet eſſe vnitus in fide ſeu in ꝯgregatōne fidei catholice. Unde a ſimili ſicꝫ ignis per diuiſionem ipſius extinguitur. ſic ſpiritusſanctus per diſcordiam in hominibus extinguitur. ꝛ ideo Actuū. iiij. dicitur. Et erat omnium cre dentium cor vnum. Tertio debet orare in loco ſecreto. vnde ꝓpheta Du cam eam in ſolitudinem ꝛ loquar ad cor eius. Quarto debet aſſidue ora re. vnde dicitur de apoſtolis. Erant perſeuerantes vnanimiter in oratio ne. Qꝫ autem oratio ſit neceſſaria ad receptionem ſpiritusſancti oſtendit Sapientie. vij. Inuocaui ꝛ venit in me ſpiritus domini. Quinto debet eſſe humilis. vnde p̄s. Qui emittis fontes in conuallibus. id eſt qui das gratiam ſpiritusſancti humilibus. Sexto debet eſſe pacificus. vñ ꝙ pax neceſſaria ſit ad recipiendum ſpiritumſanctum declarat Joannes in euā gelio dicens. Pax vobis. deinde dominus ſufflauit ꝛ dixit. accipite ſpiri tumſanctum. Septimo debet eſſe in contemplatione orationis. quod no tatur cū dicitur. Acceperūt ſpiritūſanctū in cenaculo. vbi dr̄ gloſa. Qui ſpm̄ſctm̄ deſiderat domiciliū carnis mētis ꝯtēplatione trāſcendēs calcat. Pro terminis nota. ꝙ intima ponitur hic ſpecialiter in neutro genere Noxius idem eſt ꝙ vicioſus. ꝛ deriuatur a nomine noxa. Inde tunc per compoſitionem innoxius. id eſt non nociuus. ſeu mūdus de peccato.

Laua qḋ eſt ſordidū riga qḋ eſt aridum. ſana qḋ eſt ſaucium

Flecte qđ eſt rigidū. foue qđ eſt langnidū. rege qđ eſt deuiū.

¶ Hic autoꝛ dirigit aliā petitionē ad ſpm̄ ſctm̄ dicēs. O ſancte ſpūs (laua) .i. mūda .ſ. in nobis (qđ eſt ſoꝛdidū) .i. īmūdū (ꝛ riga) .i. humecta .ſ. illud (qđ ē aridū) in nobis (ꝛ ſana) .ſ. in nobis (qđ eſt ſauciū) id ē infirmū (flecte qđ eſt rigidū) .i. inflexibile in nobis. et (foue) id eſt nutri (qđ ē languidū) .i. infirmū (rege) .i. oꝛdina (qđ eſt deuium) id eſt erroneum.

Da tuis fidelibus in te confidentibus ſacrum ſeptenarium

Da virtutis meritum. da ſalutis exitū. da perenne gaudium

O ſancte ſpūs (da tuis fidelib᷒) .i. xp̄ianis (ꝯfidētib᷒ in te) .i. ſperantib᷒ in te (ſacrū ſeptenariū) .i. ſeptē dona ſacrata. ꝛ o ſctē ſpūs (da meritū ꝟtutis et exitū) .i. finē (ſalutis) ſcꝫ eterne (da ꝑenne) .i. ſempiternū (gaudiū)

¶ Notādū autoꝛ in lr̄a ꝑ oꝛdinē petit diuerſa. Primo pctōꝝ abſolutionē. qꝛ illa ꝑ̄ncipaliter ē neceſſaria. qm̄ hō in peccatis nullo mō pōt ꝯuerſari cū fratrib᷒ .i. cū angelis. nā ipſi ſūt ab oī pctō remoti. vn̄ venerabilis Beda. Nulla inter hoīes deo gratioſioꝛ p̄t eſſe ꝯuerſatio q̄ꝫ eoꝝ q̄ ſe alienāt a vicijs ꝛ ꝟtutū ſtudijs aīm ſubigunt. Scđo petit purgationē mentiū .i. infoꝛmationē ꝑ remotionē ignoꝛātie. qꝛ ſc̄m Aug. Ignoꝛantia eſt vicioſa ſi aſſit affectatio neſciēdi. Itē Ber. Prudētia ē ſi p̄terita mala defleas. ſi tēpoꝛalia ꝯtēnis. ꝛ ſi eterna ꝯcupiſcis. Tertio petit ſanitatē aīe q̄ impedit ꝑ vicia peccatoꝝ. Vn̄ pctā ſumme ſunt vitāda. vn̄ dꝛ Aug. Ex peccato ade nobis influxa ſūt duo mala .ſ. ignoꝛātia reꝝ agendaꝝ. ꝛ ꝯcupiſcentia noxaꝝ. Itē Ber. Nulla nocebit aduerſitas ſi nulla dn̄at iniq̄tas. Quarto petit coꝛ induratū flecti ꝑ charitatē ſpūſſancti. vn̄ in oī ꝟtute tua dilige eū qui te fecit. Ber. Via dn̄i ad coꝛ dirigit cū ſermo veritatis hūiliter audit. Quinto petit remotionem frigiditatis aīe. vnde aīa dꝛ īfrigidata qn̄ caret igne ſpūali .i. gr̄a ſpūſſctī. De tali igne dꝛ in li. Sap. Et lāpas eius nō extinguet in nocte .i. gr̄a ſpūſſancti nō auferet ab eo in tp̄e tribulatiōis. Sexto petit remotionē erroꝛis ꝓpter infoꝛmationē iuſticie. q̄ maxime attēditur in volūtate. qꝛ aliq̄s nō dꝛ iuſtus ꝓpter rectitudinē intellect᷒ vel operis. ſi deſit rectitudo volūtatis .i. iuſticie. vt dꝛ in Prouer. Qui ſeq̄tur iuſticiam diliget a dn̄o. Itē p̄s. Iuſtus dn̄s ꝛ iuſticiā dilexit. ¶ Pro terminis nota. ꝙ ſoꝛdidū ponit hic ſubſtantiualiter. ꝛ dꝛ a noīe ſoꝛdes qđ vlterius dicit a ꝟbo ſoꝛdeo ¶ Itē aridū eſt nomen adiectiuū. Vn̄ area .i. terra ſterilis. Silr̄ rigidus idē eſt ꝙ diſtoꝛtus a ꝟbo rigeo es. Flecto eſt ꝟbuꝫ tranſitiuū. ¶ Itē lr̄a dicit. ſacrū ſeptenariū. ꝛ ꝑ hoc dat intelligi oīs perfectio. qꝛ ſicut ꝑ ſeptenariū numeꝝ clauditur oīe tēpus ꝛ ꝑficitur. ſic ꝑ ſeptenarium .i. ꝑ ſeptem dona ſpirituſſancti omnis perfectio impoꝛtatur.

b Benedicta ſemper ſancta ſit trinitas deitas ſcꝫ vnitas coequalis gloꝛia. Pater filius ſanctuſſpiritus tria ſūt nomina. omnia eadem ſubſtantia.

¶ Iſtud eſt aliud canticū in honoꝛē ꝛ reuerētiā ſancte trinitatis dicens. (Sancta deitas ſcꝫ) q̄ eſt (trinitas) ſcꝫ in ꝑſonis ꝛ (vnitas) ſcꝫ in eſſentia

et (coequalis glīa).ſ.deitatis ⁊ triū ꝑſonaꝝ (ſit bñdicta ſꝑ) Et tūc decla
rat quō in diuinis ſit trinitas ꝑſonaꝝ ⁊ vnitas eēntie dicēs (pater ⁊ filiꝰ
et ſanctuſſpiritus ſunt tria nomina)id eſt tres res nominate. ⁊ tñ (oīa)
ſcꝫ nomina (ſunt eadem ſubſtantia) id eſt eiuſdem eſſentie.

¶ Deus genitor. deus genitus. in vtroqꝫ ſacer ſpiritus dei-
tate ſocius.

Et hoc iteꝝ declarat dicens (Genitor) id eſt pater ē (deus. genitꝰ).i. fili
us. ē (deus. ⁊ ſacer ſpiritus in vtroqꝫ).ſ. patre ⁊ filio. exñs tāqꝫ nexꝰ āboꝝ
ſcꝫ eſt (ſocius in deitate) ſic ſcꝫ ꝙ et ipſe ē deꝰ verus. ¶ Notandū pater et
filiꝰ ⁊ ſpūſſctūs ſūt eadē eſſentia diuina. ſꝫ tñ tres ꝑſone. Et quō h̄ dꝫ in-
telligi oñdiꝛ ꝑ illud dictū vulgare. Nix glacies ⁊ aq̄ tria noīa res tñ vna.
Sic in ꝑſonis trinus deꝰ eſt tñ vnus. Itē ſciēdū. ꝙ eſſe trinitatē ꝑſona
rū ⁊ vnitatē eſſentie in diuinis pōt declarari tripliciter. Primo ex autori
tate ſcripture. vñ legitur Geñ. ꝑmo. Dixit q̄ꝫ deus faciamus hoīem ad
imaginē noſtrā. In h̄ em̄ ꝙ dt faciamꝰ innuit triplicē ꝑſonā. ſꝫ in hoc ꝙ dt
imaginē in ſingulari nūero. ⁊ nō imagines. ꝑ hoc innuit vnicā eſſentiam.
Etiā dt Aug. Si in natura deitatis tm̄ vna eſſet ꝑſona nō diceret facia-
mus. ſꝫ facio. etiā nō diceret noſtrā ſed meā. ſi non eſſet vnitas eſſentie
Scdo declarat ꝑ autoritatē angelicā. qꝛ dt Iſa. Angeli non ceſſant cla-
mare ſctūs ſctūs ſctūs ⁊c. ꝑ h̄ ꝙ dꝛ ter ſctūs in nūero ſingulari notat ſctā
trinitas. Tertio declarat ꝑ autoritatē hūanā. vñ ps. Bñdicat nos deꝰ de
us noſter ⁊ bñdicat nos deꝰ ⁊c. ꝑ h̄ ꝙ dt deꝰ ter innuit trinitas ꝑſonarū.
Sed ꝑ h̄ ꝙ dt et metuāt eū om̄es fines terre. in fri nūero tangit vnitas
eſſentie ¶ Itē declarat ex figuris. qꝛ legit in Geñ. ꝙ abrahā ſtās iuxta ra-
dicē mōtis mābre vidit tres pueros aſcēdētes ⁊ deſcēdentes ꝑ viā vidit
tres ⁊ vnū adorauit. hec viſio abrahe ē nobis ꝓphetia ⁊ p̄ſagiū nr̄e ꝯgni
tionis ſctē ⁊ indiuidue trinitatis inqꝫtū nob poſſibile ē. vidit em̄ tres pue
ros. i. tres ꝑſonas. ⁊ vnū deū adorauit. Vñ ſciēdū ꝙ oēs leges ꝯcordant
in h̄ ꝙ colūt vnū deū ⁊ nō plr̄es. ⁊ h̄ teſtat vetꝰ teſtamētū. qꝛ dꝛ in Exo-
do. Audi iſrl̄ deꝰ tuus vnus ē. Itē greci ⁊ gētiles vnū deū colunt. ſaltem
gentiles q̄ recta vtūtur rōe. qm̄ ex eis multi tanqꝫ beſtie irrationales vni
tatē dei negāt colētes plr̄es deos. ⁊ h̄ opat rō eoꝝ obūbrata ⁊ carēs lumi
ne ſpūſſcti. vñ pħs. xij. metap h̄. Nō valet plr̄alitas ꝑncipatuū. ſit ḡ vnus
ꝑnceps. ⁊ gbñ dt Aug. ꝙ vnitas ſoli deo ꝯuenit. et vnitas dei ſimplici-
or ē vnitate nūeri. qꝛ ſimplr̄ ē indiuiſibilis nullā hñs paſſionē diuiſionis.
Et rōe iſtiꝰ vnitatis orauit dñs nr̄ vt ſicut ipſe cū p̄re ⁊ ſpūſctō vnus eſt
deus. ita nos ꝑ grām diuinā eſſemꝰ vnū cū deo dicēs. Pr̄ rogo vt ipſi me
cū ſint vnū ſicut ⁊ nos vnū ſumꝰ. ⁊ illud vnū eēntie diuine abrahā ado-
rauit. ſꝫ tres vidit ꝑſonas ⁊ eaꝝ ꝓprietates q̄ ſūt relatōes mutue. q̄ pater
genuit filiū. ⁊ filiꝰ genitꝰ eſt a p̄re. et ſpūſſctūs ꝓcedit ab vtroqꝫ Et hec ē
trinitas q̄ ſcḋm. b. Aug. ē nūerus oī creatura ꝑfectior. qꝛ ſcḋm pħm ꝑmo ce-
li. nihil ꝑfectū eſt niſi trinū. ¶ Pro terminis nota. ſcꝫ eſt coniunctio exple
tiue poteſtatis. ⁊ ponit hic cauſa ornatus ¶ Itē coeq̄lis ē nomen adiecti-
uū cōpoſitum a con. ⁊ equalis deponēdo n. ⁊ idem eſt ꝙ ſimilis ¶ Item

eadem aliquando eſt nomen habens ſecundam declinationem ꝓnomis. vñ. Eſt rectus eadem. ſed eſt obliquus eadem. Idem eſt nomen diſtri butiuũ habens ſecundam declinationem pronominis.

Non tres tamen dij ſunt. deus verus vnus eſt. ſic pater do/ minus. filius ſpiritus qꝫ ſanctus.

Hec ē ſecunda pars in qua autor deſcribit diuine eſſentie vnitatē dicens (tamen) ſcꝫ pater ⁊ filius ⁊ ſpiritusſanctus (non ſunt tres dij. ſed deꝰ ve/ rus eſt vnus. ſic) id eſt eodem modo (pater eſt dominus. filius) eſt domi nus (qꝫ) pro et (ſpiritusſanctus) eſt dominus.

Proprietas in perſonis. vnitas eſt et in eſſentia.

Maieſtas par et poteſtas decus honor eque per omnia

Nunc declarat qualiter cũ vnitate eſſentie ſtat ꝓprietas perſonalis ⁊ eq̄ litas potentie. Dicēs (ꝓprietas) ſcꝫ diſtincta ē (in ꝑſonis) ſcꝫ diuinis (et vnitas eſt in eſſentia) ſcꝫ diuina (maieſtas) sᶜ eſt (par) .i. eq̄lis (et ptās. de cus honor eſt eque) .i. eq̄liter (ꝑ om̄ia) quia om̄ia ſunt vna eſſentia in di uinis ꝑſonis. Primo. qꝛ ibi ē vnitas eſſentie. Scđo. qꝛ ibi ē eadem maie/ ſtas in ꝑſonis. Tertio. qꝛ ibi ē eadē pax ⁊ ptās. Et ibi ē decꝰ ⁊ honor eq̄ per omnia. ¶ Notandũ in deitate cuilibet ꝑſone attribuũtur ſpeciales ꝓ prietates. nā patri ꝯuenit paternitas maieſtas innaſcibilitas ⁊ potentia Sed filio ꝯuenit ſapiētia filiatio. ſiłr ⁊ natio. Spirituiſancto attribuitur inſpiratio bonitas ⁊ ꝓceſſio. Et q̄uis potētia ṗncipaliter attribuiť deo patri. tamē ꝓpter hoc nō aufertur a filio. nec a ſpiritusancto. vt pꝫ in ſym/ bolo athanaſij. om̄ipotens pater. om̄ipotēs filius ⁊c̄. ⁊ ſic realiter poten tia attribuitur indiuidue trinitati. Et ſimiliter intelligiť de ſapiētia q̄ at/ tribuitur filio que tamen etiā in patre ⁊ ſpiritusancto eſt. Itē omnipoten tia in diuinis nō ſumiť ꝓ om̄ibꝫ vniuerſaliter. qꝛ ſm Augꝰ. deus non po teſt malũ. ⁊ ideo hoc facere nequit. ⁊ que ſunt preterita illis impare non poteſt. ⁊ ergo dꝛ ſm Remigiũ ꝙ iſto ſolo poſſe deus ē priuatꝰ ſcꝫ p̄teritis impare. Ex illo tñ nō ſeq̄tur diuinā potentiā augeri vel minui. qꝛ ipſa eſt eterna ⁊ īmutabilis. Pro termis no. ꝙ vnus eſt nomē hñs ſecūdā de clinationē ꝓnois Itē eque. i. eq̄liter. ⁊ deriuatur ab illo nomine equus

Sidera maria continēs arua ſimul ⁊ vniuerſa condita

Quē tremũt impia tartara. colit quoqꝫ quē et abiſſus infima.

Nunc omnis vox atqꝫ lingua fateatur hunc laude debita

Quem laudant ſol atqꝫ luna. dignitas adorat angelica

Et nos voce precelſa omnes modulemur organica cantica dulci melodia. Eya et eya nunc ſimul iubilemus alti troni domino laudes in excelſis.

¶ Hic autor conſequenter oſtendit quomodo omnia inferiora et

ſuperiora adorant indiuiduā trinitatē dī. Predicta diuina maieſtas ē (cō
tinens) ſcʒ ꝑ ſuā potētiā (ſidera) .i. ſtellas (maria) .i. aquas (arua) .i. cam
pos (ꝛ ſimul vniuerſa ꝯdita) .i. oēs creaturas (quē) ſcʒ deū (impia tarta
ra) .i. crudelia inferna (tremunt) .i. cū tremore venerant (qꝫ) ꝑ et (quē) ſcʒ
deū (infima abyſſus) .i. ꝓfunditas (colit) .i. honorat (Nūc oīs vox. atqꝫ)
ꝑ et (lingua fateat) .i. ꝯfiteat (hūc) ſcʒ deū (debita laude) .i. ꝯuenienti ve
neratōe ꝛ leticia (quē) ſcʒ deū (ſol atqꝫ luna laudāt) ꝛ (angelica dignitas
adorat) ſumma adoratōe latrie (ꝛ nos) hoīes (modulemur) .i. decante-
mus (organica cantica. dulci melodia) .i. ſuaui ſono (voce ꝑcelſa) .i. alta
Et inde hortat nos ad laudandū deū dicēs (Eya ꝛ eya) ꝑ qđ ꝑcat exhor
tatōem. qꝛ eya ē aduerbiū hortādi (nūc iubilemꝰ) .i. decantemus (ſit lau-
des altitroni dn̄o) .i. ſedenti ſuꝑ altā ſedē (in excelſis) ¶ Notandū hec
ſentētia ſic infert. qm̄ ſancta trinitas potens eſt regere celū ꝛ terrā mare ꝛ
oīa q̄ in eis ſunt ſua poteſtate. ꝛ qm̄ infernus obedit ſibi ꝛ oīs irrōnalis
creatura obedit deo. ꝛ cū debita laude. ꝛ qm̄ oīa celeſtia adorant deū. et
ſic nihil ꝑtermiſſum quin laborat in laudē dei. ergo ꝯgruū ꝛ ꝯueniens eſt
vt nos xp̄iani q̄ ſumus eius creature rōnales laudemus deū in canticis
et melodijs ¶ Itē nota. ex lr̄a trahit ꝙ in toto vniuerſo triplex eſt locꝰ
q̄ cognoſcit deū trinū ꝛ vnū. ſcʒ ſummus medius ꝛ infimus Sūmus ſi-
cut celū Medius ſicut terra Infimus ſicut tartarus Primus eſt bonꝰ
qꝛ ibi eſt ſumma leticia Scđs medio mō ſe habʒ. qꝛ ibi eſt ſpes ꝛ timor
Sed tercius eſt peſſimus. qꝛ ibi eſt ſumma triſticia Ex illa triplicitate lo
ci autor innuit triplicitatē ꝑſonaꝝ. q̄ aliter ſic declaratur Nā in aīa rōnali
eſt memoria intelligentia ꝛ volūtas Primū attribuitur patri. ſcđm filio.
terciū ſpirituiſancto Vel ſic. in ſole reperiunt tria. ſcʒ ſubſtātia ſolis. ſplen
dor. ꝛ calor Subſtantia ſolis generat ſplendorē. ſplendor generat calorē.
et vnū ſine alio eſſe nō p̄t Sic pater generat filium. ſed ſp̄uſſanctus eſt ꝓ-
cedens ab vtroqꝫ ¶ Itē nota. trinitas ꝑſonaꝝ hʒ cognoſci ex diſtinctōne
et ꝓprietate noſtre operatōis. nā ad quelibet artificem effectum ꝓducere
volentē reqrunt tria Primo ꝙ poſſit. ſi em̄ nō p̄t effectum ꝓducere inua
num laborat Scđo requiritur ꝙ ſciat. quia ſi neſcit nō p̄t laborare Ter
cio requiritur ꝙ velit. quia ſi noluerit effectum nō ꝓducit Sic etiā in di-
uinis patri aſſcribitur potentia. quia p̄t oīa. Filio aſſcribitur ſapientia.
quia oīa ſcit Spirituiſancto aſſcribitur voluntas. ꝛ hec q̄uis vnū ſunt
et eadē eſſentia. tn̄ iſte ꝓprietates ſunt diſtincte Et vulgaribꝫ ſeu ruſticis
datur groſſum exemplum de trinitate ꝛ vnitate dei Nā ſicut aqua glaci-
es ꝛ nix ſunt tres res diſtincte. attn̄ ꝯfluunt in vnā naturā aquaticā Sic
pater ꝛ filius ꝛ ſp̄uſſanctus ſunt tres ꝑſone. attn̄ ꝯueniunt in vnā naturā
deitatis. vn̄ꝰ Nix glacies ꝛ aqua tria noīa. res tn̄ vna Sic in ꝑſonis tri-
nus deus eſt tn̄ vnus. ¶ Itē ſciendū deum eſſe vnum in ſubſtantia p̄t ꝑ-
ſuaderi ꝑ rōnem phiſicalē. vt habet. vij. phyſicoꝝ In mouentibꝫ ꝛ motis
eſſentialr ſubordinatis nō ꝯtingit ꝓcedere in infinitū. ꝛ ꝑ ꝯſequens dat
p̄mus motor quo oīa alia mouent. hoc q̄dē deus eſt. qđ pʒ p̄mo celi Ab
hoc q̄dē ente dependet celū ꝛ tota natura Itē dr̄ p̄mo ethicoꝝ ꝙ nō pn̄t
eſſe duo optima. qꝛ ſic exponendo ſuꝑlatiuū negatiue. ſequeret ꝙ vnum
illoꝝ eēt ſuꝑfluū. ꝛ ſic non pn̄t eſſe plures dij. qꝛ vel vnus illoꝝ eſſet ſuꝑ-

ſiuus.ꝛ ſic nō pn̄t eſſe plures.vel vnus haberet oēs ꝑfectōes.alter ꝟo nō et ſic vnꝰ eſſet imꝑfectus.qꝺ abſurdū eſt dicere. vn̄ Areſto.xij.metaph. Entia nolūt diſponi male.nec bonū pluralitas ꝓncipatuū vnꝰ ḡ ꝓnceps ¶ Pro terminis nota.ſidera eſt nomē neutri gꝫ a ꝟbo ſido is ere ¶ Itē mare ꝺr quaſi amarū.qꝛ indulcorari nō pt.qꝛ qn̄ aque dulces veniūt ad mare tūc natant ſurſum.ꝛ ꝑ radios ſolares euaporant̄ Itē arua ē nomē neutri gꝫ.ꝛ ſcat terrā fructuoſam ¶ Sꝫ ꝯdita eſt ꝑticipiū a verbo ꝯdor eris qꝺ ſcat creari. ¶ Itē abyſſus eſt nomē fei gꝫ.ꝛ ꝺr ab a qꝺ eſt ſine et byſſus clarus.quaſi ſine claritate Sꝫ infima eſt ſuꝑlatiuus huius qꝺ eſt infra ¶ Sed fateor eſt verbū deponentale ſcꝺe ꝯiugatōis.ꝛ ſumit̄ hic in bona ſcatōne.ꝛ ſcat aliq̄d expreſſe dicere Sꝫ modulor aris eſt ꝟbū deponentale.ꝛ ſcat cantare Itē organica eſt nomē abſtractū a noīe organum. ¶ Itē lr̄a ꝺt eya ꝛ eya.ꝑ hoc vult ꝙ nō ſolū ore deum laudare debemus.ſed etiam corde.ꝛ eya eſt aduerbiū hortandi. ¶ Itē altitronus pt eſſe vnum nomen adiectiuū cōpoſitum ex obliquo ꝛ recto.

O venerāda trinitas O adorāda vnitas. Per te ſumus creati vera eternitas Per te ſumus redēpti ſumma tu charitas.

¶ Hec ē tercia ꝛ vltima ꝑs. in qua autor facit exclamatōem cū directōe petitōis ad ipam indiuiduā eſſentiā vnitatis dicens (O veneranda trinitas) ſcꝫ in ꝑſonis (o adorāda vnitas).ſ. in eſſentia. o tu (ꝟa eternitas) nos (ſumꝰ creati ꝑ te) O (tu ſumma charitas) nos (ſumꝰ ꝑ te redēpti)

¶ Populum cunctum tu ꝓtege ſalua libera eripe ꝛ emunda Te adoramus omnipotens.tibi canimus.tibi laus ꝛ gloria. Per infinita ſecula ſeculorum

¶ Nunc ſupplicat ſcē trinitati di. O ſctā trinitas (tu ꝓtege) .i.defende (ſalua libera eripe ꝛ emūda cunctū populū) Et tūc refert gloriā trinitati di. O (oīpotens) deus.nos (adoramus te) nos (tibi canimꝰ.tibi) ſcꝫ ſit (laus ꝛ gloria.ꝑ infinita ſecula ſeculorum) id eſt eternaliter

¶ Notandū.ex lr̄a ꝓncipaliter habētur duo Primum ꝙ ſumus creati per veram eternitatem.que eſt indiuidua trinitas. que eſt coeterna vnitati.vt patuit ex prehabitis Secūdum eſt ꝙ ſumus redempti ab eterna morte charitate diuina.de qua ꝺr Iohis.xv. Maiorem charitatem nemo habet q̄ꝫ vt animā ſuā ponat quis pro amicis ſuis Item Iohis.iij. Sic deus dilexit mundū vt filium ſuum vnigenitū daret ꝓ mundo Itē Hiero. Magna ē dilectio dare res.maior exponere corpꝰ pro periculo. maxima ſuſtinere mortem ꝓ amico ¶ Item lr̄a ꝺt eternitas Vn̄ eternitas diuinitatis eſt triplex.ſcꝫ eternitas potentie.qꝛ ibi eſt eadē potētia in tribꝰ ꝑſonis.vt patuit Scꝺa eſt eternitas duratōnis.qꝛ ille tres perſone eque durant.tam a parte ante q̄ꝫ a parte poſt.qꝛ filius ꝺr ſapientia patris ſed deus pater nunq̄ꝫ fuit ſine ſapientia.ergo nunq̄ꝫ fuit ſine filio Tercia eſt eternitas ꝑfectōis.qꝛ ille tres ꝑſone hn̄t eque ꝑfectiſſimā eſſentiā.vn̄ q̄

eſſentia nõ eſt aliud filij. nec aliud patris. ſʒ bene alius pater. alius fili⁹ ꝛc̃ qꝛ illa eſt vera. pater eſt alius a filio. qꝛ alius ꝑſone diuerſitatẽ dr̃. ſʒ pater alia ꝑſona a filio ꝛ ſpũſancto eſt. g̃ ꝛc̃. ſʒ illa eſt heretica. pater eſt aliud filij. qꝛ ly aliud dr̃ diuerſitatẽ eſſentie. ꝛ ſic eſſet ſenſus ꝙ eſſentia que eſt inter patrẽ ꝛ filiũ eſſet diuerſa. ſʒ hoc eſt falſum. g̃ ꝛc̃. Itẽ nota. autoꝛ in hac ſententia hortaꝛ ad ꝯfeſſionẽ vere fidei. ꝛ poſtea inuitat nos ad cõmẽdatõem ſancte trinitatis Pꝛo quo vlterius nota. ꝙ hec tota ſequentia eſt collecta ex ſymbolo athanaſij. in quo ipe docet fidẽ catholicã. ꝛ ea q̃ reqrũtur ad ſaluatõnem noſtrã. ¶ Item nota. ad fidem ſancte trinitatis trahimur triplici funiculo. q̃ funiculus triplex difficulter rumpiꝛ. quo trahimur de ꝓfundo culpe Iſte eſt pater filius ꝛ ſpũſſanctus Vñ beat⁹ Auguſti. Funiculus fidei trinitatis nunq̃ꝫ ꝯſumiꝛ. cũ tñ nõ ſit nouus ſed antiquiſſimus. qꝛ patriarcha Abꝛaam vidit tres ꝛ vnũ adoꝛauit Itẽ in fide trinitatis trib⁊ digitis apprehendim⁹ eã ꝛ in gloꝛia collocamur. vnde Iſa. xl. Quis appendit trib⁊ digitis molem terre. vñ terra eccleſiã ꝑcat. qꝛ ſicut ſuꝑ aquas fundata ẽ. ſic eccl̃ia ſuꝑ aquas baptiſmatis. vnde p̃s. Quia ipe ſuꝑ maria fundauit eã. fundata aũt eſt trib⁊ digitis. i. fide trinitatis. vñ in euãgelio. Baptiſantes eos in noı̃e patris ꝛ filij ꝛ ſpũſſancti. Pꝛo lr̃a nota. autoꝛ dr̃ ꝙ per eternitatẽ ſumus creati ad deſignanduꝫ ꝙ eternitas ſit coeterna trinitati. vt ptꝫ in libꝛo Geñ. ꝑmo. vbi dr̃ Faciamus hoı̃em ad imaginẽ ꝛ ſĩlitudinem noſtrã. dr̃ eñ faciamus ꝓpter trinitatem ꝑſonaꝝ in diuinis. ꝛ dr̃ imaginẽ in ſingulari. ꝓpter vnitatẽ eſſentie. vt ꝑus patuit in ꝑma ſententia huius ꝓſe Itẽ ſeculum ꝑcat ſpaciũ centum annoꝝ Et ſm̃ regulam pꝛiſciani. gtũs pluralis ſuꝑ aliquem terminum reflexus impoꝛtat excellentiã. ergo dr̃ in lr̃a ſecula ſeculoꝝ. ad deſignandũ excellentiã centenarij numeri in annis. ſʒ cũ addiꝛ infinita. ꝑ hoc eternitas deſignaꝛ q̃ deſcribi nõ p̃t niſi ſub tempoꝛe infinito

Lauda ſyon ſaluatoꝛem. lauda ducem ꝛ paſtoꝛem in hymnis ꝛ canticis Quantum potes tantũ aude. q̄a maioꝛ omni laude nec laudare ſufficis.

¶ Hec eſt alia ſequentia que in memoꝛiam ꝛ reuerentiam glorioſi ſacramenti coꝛpoꝛis ꝛ ſanguinis chꝛiſti compoſita eſt Et diuiditur pꝛincipaliter in duas partes In pꝛima parte hoꝛtatur fideles ad laudem chꝛiſti. In ſecunda parte introducit pꝛincipalem materiam huius feſti. Secunda ibi. Laudis thema ſpecialis Pꝛo pꝛimo dr̃ ſic O (ſyon) .i. aı̃a fidelis (lauda ſaluatoꝛẽ. lauda ducẽ ꝛ paſtoꝛẽ) tuũ (in hymnis) .i. cũ cantu exterioꝛi (ꝛ canticis) .i. ſub iubilo interioꝛi mentis. ꝛ o ſyon tu (aude. q̃ꝫtũ potes. qꝛ) ſcꝫ ſaluatoꝛ tuus. eſt (maioꝛ omni laude. nec ſufficis) id eſt nõ potes ſufficienter (laudare) ſcꝫ deum

¶ Notandum eſt. ꝙ ſicut Dauid pꝛopheta ſcribit in pſalmo. Memoꝛiam fecit mirabilium ſuoꝛum miſericoꝛs ꝛ miſeratoꝛ dominus eſcaꝫ dedit timentibus ſe. In quibus verbis equidẽ ipe Dauid pꝛopheta deſcribit

memoriā mirabiliū tenendā quā ꝑparare fecit ieſus ad eſuz agni paſcha
lis in memoriā ſuoꝝ mirabiliū. qꝛ ꝓcepit vt diſcipuli haberēt memoriam
de diuerſis ſermonibꝫ factis ⁊ auditis in cena dn̄i ¶ Sc̄do nota. multi-
plex ponit̄ eſca Prima ē eſca refectōis. de qua legit̄. iij. Regꝫ. xvij. ꝙ heli-
as venit ad viduā in ſarepta q̄ refecit eū cū pane ſubcinericio Iſta etiam
eſca refecerūt diſcipuli dn̄m poſt reſurrectōem qn̄ venit ad eos ad mare
tiberiadis dicēs Filioli nūqd pulmētariū habetꝫ ad māducandū ¶ Se-
cunda eſt eſca recōciliatōis. de qua legit̄ ꝑmo Regū Cū nabal vt ſtult⁹
negaſſet Dauidi panē ⁊ aquā. ⁊ ipe Dauid iuraſſet Nabal occidere. vxor
eius acceptis multis ferculis acceſſit ad Dauid ⁊ remouit ꝑ talia fercu-
la irā eius. qꝛ talis eſca recōciliabat indignatōem quā habuit Dauid cō-
tra Nabal ¶ Tercia eſt eſca ſupbie. de q̄ legit̄ Heſter ꝑmo. ꝙ rex Aſue-
rus fecit grande ꝯuiuiū ſuis ꝑncipibꝫ ⁊ militibꝫ. in quo q̇dē ꝯuiuio regi-
na ſupbie eſt eiecta. ⁊ regina humilitatis eſt aſſumpta ¶ Quarta ē eſca
manifeſtatōis. de qua legit̄ in euāgelio Joh. vi. ꝙ dn̄s ſaciauit qnqꝫ mi-
lia hominū de duobꝫ piſcibꝫ ⁊ quinqꝫ panibꝫ. quia ſic manifeſtauit potē-
tiam ſuam ¶ Quinta eſt eſca deceptōnis. de qua legitur in Gene. ꝙ Ja-
cob preparauit patri ſuo eſcam. ⁊ cooperuit brachia ſua ⁊ collum ſuū pel-
libus. ⁊ ſic rapuit benedictōnem fratris ſui eſau ⁊c̄. ¶ Sexta eſt eſca tra-
ditionis. quā miniſtrauerūt iudei chriſto crucifixo. vn̄ ꝓpheta in ꝑs. Et
dederūt in eſcā meā fel ⁊c̄. ¶ Septima fuit eſca dilectōnis. de qua dꝛ in
euangelio Sciens ieſus qꝛ venit hora vt tranſeat de hoc mundo ad patrē
fecit ꝑparare cenam. ⁊ cena facta ſurrexit. ⁊ accepto lintheo lauit pedes
diſcipuloꝝ ¶ Octaua eſca eſt eterne glorificatōis. de qua ſcribit̄ in euā-
gelio Luce. xxij. Et diſponā vobis ſicut diſpoſuit mihi pater regnuz. vt
edatis ⁊ bibatis ſuꝑ menſam meam in regno meo. Sed inter oēs iſtas
eſcas miſerator dn̄s dedit timentibꝫ ſe in hoc mundo eſcam optimā. que
nō erat cōmunis ſed ſancta Unde legitur ꝑmo Regum. cū Dauid pe-
teret Abimelech ſacerdotē vt daret ei panē Reſpondit. nō habeo panem
niſi panem ꝓpoſitōnis. i. panē ſanctū Sic dn̄s noſter ſacerdos ineternuz
ſm̄ ordinē melchiſedech panē ⁊ vinū offerens deo patri nō habuit panez
cōmunē. ſed ſanctum Un̄ in euangelio Johis. vi. Panis quem ego da-
bo vobis caro mea eſt ⁊c̄. hunc panē dedit in eſcam timentibꝫ ſe. in memo
riam ſuoꝝ mirabilium. et illam eſcam dabit in futura gloria. igit̄ ad eius
reuerentiam ⁊ huius panis. ſcʒ corporis chriſti hec ſequentia eſt cōpoſita
¶ Item nota. dꝛ in l̄ra. maior omni laude. Ex hoc patet ꝙ deus ab ho-
mine ſufficienter laudari nō poteſt. Unde autor theologice veritatis ſic
inquit. Diuina dignitas ſeu deitas tanta eſt ꝙ ipa anima ſeu mens hu-
mana cogitare de ea deficit. qꝛ incōprehenſibilis eſt. ſenſus eam non ꝑci-
pit. qꝛ inuiſibilis eſt. intellectus nō cōprehendit. lingua eam non explicat
qꝛ ineffabilis eſt. tempus eam nō menſurat. qꝛ interminabilis eſt. locus
eam non recipit. quia incircūſcriptibilis eſt. Etiam ſcriptura eam non ex-
plicat ſeu exꝑmit. quia ineſtimabilis eſt. virtus eam nō attingit. qꝛ inac-
ceſſibilis eſt. Deſideria ⁊ vota tranſgreditur. quia incomparabilis eſt.
Ergo breuiter dicatur ꝙ oīs creatura ad deum comparata defectum
hʒ. quia cōparationis finiti ad infinitum nulla eſt ꝓportio ¶ Item autor

in lr̃a vtit̃ quadam figura q̃ dr̃ Apoſtropha. qꝛ dirigit ſermonẽ ſuum ad ſyon abſentẽ tanq̃ꝫ ad ꝑplm xp̃ianũ pñtem. Vñ ſyon interp̃tat̃ ſpeculatio et ſcat aiam fidelẽ q̃ ſpeculat̃ in cacumine eternoꝝ. vñ dr̃ Iſa. Syon re/gnabit deus tuus ſpeculatoꝝ tuoꝝ. Vñ ſpeculatio diuinitatis ſub hoc noie ſyon cõpꝛehendit̃. quia fideles ſunt illuminati in ſpeculo. i. in gr̃a in/coꝛruptibili in radio diuinitatis

¶ Pꝛo terminis nota. q̃ꝫtum ꝛ tantũ ſunt aduerbia q̃ꝫtitatis Sed aude eſt impatiuus verbi neutropaſſiui. ſcꝫ audeo Item ſufficio ponit̃ pꝛo verbo abſoluto. ꝛ componitur a ſub ꝛ facio.

¶ Laudis thema ſpecialis panis viuus ꝛ vitalis hodie pꝛo ponitur. Quem in ſacre menſa cene turbe fratrum duodene datũ nõ ambigit̃. Sit laus plena ſit ſonoꝛa ſit iocunda ſit de coꝛa mẽtis iubilatio. Dies eñi ſolẽnis agit̃ in qua mẽſe p̃ma recolitur huius inſtitutio. In hac menſa noui regis. nouum paſcha noue legis phaſe vetus terminat. Vetuſtatem noui/tas. vmbꝛam fugat veritas. noctem lux eliminat

¶ Hic autoꝛ introducit materiã p̃ncipalẽ huius feſti. Et diuidit̃ in du/as ptes In p̃ma ꝑtractat materiã hyſtoꝛialiter penes rem geſtã In ſcđa ꝑtractat eã penes figurã ꝓphetică myſterialit̃. ſcđa ibi. ecce panis Pꝛima adhuc in duo Pꝛimo ꝑtractat materiã hui⁹ feſti in generali Scđo ꝓſeq̃tur eã magis in ſpẽali oñdens miracula ꝓpter q̃ eius memoꝛia eſt habẽda ibi. Qđ in cena ꝛc̃. Et dr̃ p̃mo ſic (panis viuus) ſcꝫ in ſe (ꝛ vitalis) id ẽ dans vitã alijs (ꝓponit̃ hodie) ſcꝫ nobis in die coꝛpis xp̃i (thema). i. materia vel obiectũ (ſpecialis laudis. quẽ) ſcꝫ panẽ (nõ ambigit̃). i. nõ dubitat̃ ſcꝫ eſſe (datũ duodene turbe fratrũ). i. aploꝝ (in menſa ſacre cene). i. vlti/me cene xp̃i. Tunc hoꝛtatur nos ad laudandũ deum ꝛ ad gaudiũ ſpiri/tuale dicens (Laus ſit plena). i. ꝑfecta. ꝛ (ſit ſonoꝛa). i. bñ ſonans. ꝛ (iubi/latio mẽtis ſit iocunda). i. amena. ꝛ (ſit decoꝛa). i. celebꝛis (eñi) ꝓ q̃a (ſolẽ/nis dies agitur) id eſt celebꝛat̃ (in qua recolitur). i. memoꝛia repetit̃ (pꝛi/ma inſtitutio) id eſt erectio (huius menſe) ſcꝫ coꝛpoꝛis ꝛ ſanguinis xp̃i (in hac menſa. nouum paſcha). i. tranſitus (noue legis). i. teſtamenti (termi/nat) id eſt ceſſare facit (phaſe vetus) id eſt vetus paſcha. ꝛ ſic (nouitas) ſcꝫ huius ſacramẽti (fugat). i. depellit (vetuſtatẽ. ꝛ veritas fugat vmbꝛã) id eſt figuram. ꝛ (lux eliminat) id eſt extirpat ꝛ expellit (noctem)

¶ Notandũ. autoꝛ in lr̃a facit duo Pꝛimo ꝑtractat materiã huius ſequẽ/tie in generali. vt ex iſto ſenſu generali aliqua ſpecialia poterint extirpari. Scđo hoꝛtat̃ nos ad celebꝛatõem huius feſti. Circa p̃mũ eſt ſciendũ. ꝙ materia huius feſti generaliter eſt de virtute verbi diuini. qua virtute pa/nis tranſmutat̃ in coꝛpus ꝛ vinũ in ſanguinẽ. ad qđ credendũ coadiu/uat intellectus humanus de his q̃ ſumit ex inuentõe humana. ꝛ de his q̃

leguntᷣ in ſacra ſcriptura. ꝛ de his q̄ videntᷣ in natura. Videmus eñ ꝙ na-
ture rerū coguntᷣ verbis ꝛ mutantᷣ. ſicut patet de incantatoribꝫ q̄ adiu-
rant ſerpentes vt ad manus veniant. Itē cū verbis acutiſſim⁹ gladi⁹ ebe-
tatur. ita ꝙ ꝑdit acutiē ꝛ virtutē ſcindendi. Nimirū ꝙ verbis diuine in-
ſtitutionis panis ꝯuertatᷣ in corpus ꝛ vinū in ſanguinē ieſu xp̄i. qꝛ vnico
verbo fecit oīa q̄ñ dixit. fiant ꝛ facta ſunt. ¶ Itē nota. circa illud qđ dꝛ pa-
nis viuus ꝛ vitalis. qꝛ viuus ꝛ vitalis differunt inter ſe. Vñ viuū dꝛ id
qđ in ſeip̄o viuit ꝛ hꝫ vitā. Sꝫ vitalis eſt qđ cōmunicat ad vitā. Primo
mō hō dꝛ viuus. Scđo mō ſp̄ūs dicuntᷣ vitales q̄ viuificāt corpus. Sic
ad ꝓpoſitū. cene dñice panis viuus eſt in ſe. qꝛ abſurdum eſt dicere deum
mortuū vel nō viuū. Etiā eſt panis vitalis quaſi ꝯferens nobis vitā. qa
ſic deus dilexit mundū vt filiū ſuū daret ꝓ mundo. vt oīs q̄ credit in illū
habeat vitā eternā. ¶ Itē nota. dꝛ in lr̄a. hodie ꝓponitᷣ. Ex quo patꝫ ꝙ iſte
panis vocatᷣ panis ꝓpōnis. Vbi ſciendū ꝙ ꝓpō eſt duplex. ſ. logicalis et
theologicalis. de p̄ma nihil ad ꝓpoſitū. Sꝫ ꝓpoſitio theologicalis eſt cō-
municatio panis celeſtis. ꝛ hec ꝓpoſitio originē habuit a melchiſedech. q̄
p̄mo ꝓpoſuit panē ꝛ vinū in oblatōem hoſtiaꝝ. ꝛ poſtea cōmendata per
moyſen cū fabricaret tabernaculū federis ꝛ ꝓpiciatoriū. ſed hec ꝓpō imple-
ta eſt ꝑ xp̄m q̄ ſeip̄m ꝓpoſuit diſcipulis in ſpē panis ꝛ vini dicens. Accipi-
te ꝛ comedite. hoc eſt eñ corpus meū. ¶ Itē nota. paſcha noſtrū ſumpſit
originē in cena dñi. ꝛ fuit terminus veteris paſche iudeoꝝ. qꝛ paſcha eo-
rum erat q̄dā figura. vñ apl's p̄ma ad Chorint. v. Neſcitis qđ modicū
fermentū totam maſſam corrūpit. expurgate vetus fermentū vt ſitis no-
ua ꝯſperſio. ſicut eſtis azymi. Etenī paſcha noſtrū immolatus eſt xp̄us.
Ergo lr̄a bñ dꝛ. vmbrā fugat veritas. qꝛ paſcha vetus fuit vmbra ꝛ fi-
gura noui teſtamenti. de quo dꝛ apl'us ad Chorint. Oīa oīa in figura ꝛ
vmbra illis ꝯtingebant. ſ. ꝙ melchiſedech panē ꝛ vinum obtulit. manna
de celo pluit. Agnus paſchalis occiſus. Helyas panē ſubcinericiū come-
dit ꝛ ambulauit in fortitudine illius. Itē dictū erat Samueli. qꝛ dies ve-
niet ꝙ hō offeret argentū. ꝛ ſacerdos redderet ei buccellā panis. Et hmōi
multa leguntᷣ in vmbra ꝛ figura. q̄ illuminauit veritas huius ſacramēti.
¶ Pro terminis nota. thema eſt nomē neutri generis tercie declinatōis.
Ambigo eſt idē ꝙ dubito. ꝛ cōponitᷣ ab am i. circū ꝛ ago. ꝛ caret ſupio
Item quidaꝫ textus habent noctem lux illuminat. tunc exponitᷣ ſic (lux)
id eſt veritas noui teſtamenti (illuminat noctem) id eſt patefacit figuras
veteris teſtamenti. Aliqui habet ſic. noctem lux eliminat. ꝛ tunc exponitᷣ
ſicut patuit. Et dꝛ elimino quaſi extra limen. i. terminum pono.

¶ Quod in cena chriſtus geſſit faciendū h̄ expreſſit in ſui me-
moriam. Docti ſacris inſtitutis panē vinū in ſalutis cōſecra-
mus hoſtiam. Dogma datur chriſtianis. ꝙ in carnem tranſit
panis. ꝛ vinum in ſanguinem. Quod nō ſapis quod non vi-
des animoſa firmat fides preter rerum ordinem

¶ Hic autoꝛ pertractat materiam huius feſti magis in ſpẽali Et diui/
ditur in quinq̧ ptes ſm q̧ autoꝛ ptractat quinq̧ mirabilia circa illud ſa/
cramentum Scḋa ibi. Sub diuerſis ſpeciebꝫ. Tercia ibi. A ſumente nõ
ↄciſus. Quarta ibi. Sumunt boni ſumunt mali. Quinta ibi. Fracto de
mum ꝛc. Dicit ṗmo ſic (chꝛiſtus expꝛeſſit) id eſt p̃cepit (hoc) ſcꝫ eſſe (fa/
ciendum in ſui memoꝛiam) id eſt cõmemoꝛatõnem (quod geſſit) id ē fe/
cit (in cena) vnde nos (docti) id eſt eruditi (ſacris inſtitutis) id ē diuinis
ↄſtitutionibꝫ (ↄſecramus panem ⁊ vinum in hoſtiam) id eſt ſacrificiũ (ſa
lutis) quod eſt coꝛpus ⁊ ſanguis chꝛiſti (Dogma) id eſt doctrina (datur
xp̃ianis) ſcꝫ hominibꝫ (q̧ panis tranſit) id eſt tranſſubſtantiat̃ (in carnẽ)
id eſt coꝛpus xp̃i (⁊ vinũ) trãſit ⁊ tranſmutat̃ (in ſanguinẽ) xp̃i. ⁊ (animo
ſa) id eſt firma (fides. firmat) id eſt confirmat (p̃ter oꝛdinẽ rerum) ſcꝫ illõ
(quod non ſapis) ſcꝫ guſtu coꝛpoꝛali. ⁊ (quod non vides) ſcꝫ viſu coꝛpali
¶ Notandum. q̧ mirabilia penes ſacramentũ coꝛpoꝛis ſunt inaudita
et incõpꝛehenſibilia quãtum ad humanam naturam. vnde ad Roma. xi.
Quis eñ cognouit ſenſum dñi aut q̃s ↄſiliarius eius fuit. ⁊ igit̃ qđ ſen/
ſu nõ pcipimus operibus fidei confirmamus. Et hoc rationabiliter. q̃a
multa ↄtingunt in natura ſilia. ⁊ ergo illa fide pcipimus q̃ nec viſus nec
aliquis ſenſuum poteſt enarrare. quia panis ſolũmodo videtur ⁊ vinum
ſed creditur ibi verum coꝛpus chꝛiſti ⁊ ſanguis. vnde Grego. In ſacra/
mento altaris aliud eſt quod creditur. ⁊ aliud eſt quod cernitur Huius
ſignũ eſt in natura. nã a ſenſu cuiuſlibet rei ſuba cognoſcit̃. niſi nature ſub
ſtantiaꝝ ſupceleſtũ. q̃ ſunt nobis ignote. qꝛ ſunt a ſenſibꝫ noſtris elonga/
te ⁊ remote. videmus eñ albedinẽ. ⁊ coloꝛ albꝫ in coꝛpe hois etiã videt̃ ſꝫ
foꝛma humana nõ p̃t videri nec apꝛehẽdi niſi aliquo mõ a poſterioꝛi ſcꝫ
p eius effectus. ſꝫ nõ p̃t videri nec cognoſci p cãm Hic dico. q̧ in ſacramẽ
to altaris accñtia. ſcꝫ. coloꝛ. odoꝛ. ſapoꝛ. rotunditas. ⁊ quãtitas ſubſiſtũt
ſine ſubſtantia. vnde đꝛ in metaph. homo poteſt intelligere accidens ſine
ſubiecto. ſcꝫ dulcedinẽ ſine melle. ⁊ albedinẽ ſine niue. ſed quicq̃d hõ p̃t in
telligere hoc deus p̃t facere ⁊ multo amplius. ⁊ ideo in illo ſacramento ē
dulcedo ſine dulci. albedo ſine albo. rotũditas ſine rotũdo ꝛc. Vñ ſcien/
dũ in hoc pfecte ſunt vniuerſe res huius mundi. qꝛ aliq̃n deus fecit mu/
tationẽ accñtis ſine ſubiecto. ſicut pꝫ in aquis amaris. vbi manifeſte mu
tauit amaritudinẽ aque in dulcedinẽ Etiã aliq̃n mutat ſubiectũ ⁊ accñs
ſimul. vt patꝫ in aqua mutata in vinũ. vbi mutata eſt ſubſtantia aque in
ſubſtantiam vini. ⁊ coloꝛ odoꝛ ⁊ ſapoꝛ aque ſunt mutati in coloꝛem odoꝛẽ
et ſapoꝛem vini. Si ergo deus mutauit accidens ſine ſubiecto ⁊ aliquã
do accñs cũ ſubiecto. req̃ſiuit pfectio vniuerſi q̧ etiã mutaret ſubſtantiã
ſine accidente. vt fit in ſacramẽto coꝛpis xp̃i in altari quod a domino fa/
ctum eſt. ⁊ eſt mirabile in oculis noſtris Item đꝛ in lr̃a. panis trãſit in
carnẽ. i. ex pane fit coꝛpus dominicũ p trãſſubſtantiatõem eſſentialẽ. ⁊ illa
mutatio nõ eſt naturalis ſꝫ miraculoſa ſeu ſupnaturalis. ⁊ in tali trãſſub
ſtantiatione manent accidentia ⁊ ꝓpꝛietates. ſcꝫ albedo que videt̃ in pane
qui tranſſubſtantiatus eſt in carnem. vt ṗus viſum eſt. nec tamen iſta ac/
cidentia velut quãtitas ⁊ figura ſunt in coꝛpoꝛe chꝛiſti. qꝛ in deum nullũ
cadit accidens. etiam nullũ accidẽs ppetuum. vt patꝫ per cõmentatoꝛem

quinto phyſicoꝝ. Sꝫ tñ ꝯtra hoc aliq̄s poſſet arguere. tñ pħus octauo metaphyſice dt. ꝙ oīe accñs eſt in ſubiecto. Silr̄ habet̄ pⁱmo phyſicoꝝ. ꝙ nullū accñs eſt reperibile extra ſubiectū Ad hoc eſt dōm. ꝙ pħs loq̄tur ꝺm curſum naturalē. nō aūt ꝺm viā theologoꝝ ⁊ ſupnaturalē. Pro quo nota vlterius. ꝙ triplex eſt mutatio. ſ. artificialis naturalis ⁊ ſpūalis Artificialis ē. q̄ hꝫ fieri ꝑ artē. ſicꝰ qñ vitrū fit ex cineribꝫ. Sꝫ naturalis ē duplex. ſcꝫ ſubſtātialis ⁊ accñtalis Accidētalis eſt. qñ idē ſubiectū manet ſub diuerſis accñtibꝫ. ſicꝰ qñ corpus aliqđ mutat̄ de albedine in nigredinē Sꝫ ſubſtātialis eſt. qñ eadē materia manet ſub diuerſis formis ſubſtātialibꝫ ſibiīnuicē ſuccedentibꝫ. Exemplū. eadē materia q̄ nunc ſtat ſub forma hoīs poſtea ſtat ſub forma cadaueꝝ Sꝫ ſpūalis eſt. qñ nec materia nec ſubiectū manet. ſꝫ ſolū accñs. ⁊ illa vocat̄ ſupnaturalis. qꝛ in mutatōe illa virtus ſupnaturalis poteſt facere accñtia ſtare ſine ſubiecto. ⁊ illa trāſmutatio fit in ſacramento altaris

¶ Pro terminis nota. ex pⁱmo cōponit̄ ab ex ⁊ premo is. ⁊ hꝫ expreſſi in p̄terito. Sꝫ animoſus plura ſcat Primo idē eſt ꝙ ſapiens. ſcđo idē eſt ꝙ ſupbus. Tercio idē ē ꝙ fortis vel firmus. ⁊ ſic capit̄ hic. ⁊ venit a noīe animus Sꝫ fides ē nomē feminini generꝭ q̇nte declinatōis. ⁊ deſcribit̄ ſic. Fides eſt ꝯfidētia ſine heſitatōe nō p̄cedente via demonſtratōnis

¶ **Sub diuerſis ſpeciebus ſignis tantū et non rebus latent res eximie. Caro cibus. ſanguis potus. manet tamen chriſtus totus ſub vtraqꝫ ſpecie.**

¶ Hic autor declarat ſcđm miraculū dicens (Res eximie latent). i. abſcondite ſunt (ſub diuerſis ſpēbꝫ) ſcꝫ panis ⁊ vini (tm̄ ſignis ⁊ nō rebꝫ) qꝛ panis ⁊ vinū tranſmutant̄ in veꝝ corpus ⁊ ſanguinē xp̄i. Deinde declarat q̄ ſunt ille res eximie dicens (Caro) ſcꝫ xp̄i eſt (cibꝫ) ⁊ (ſanguis) xp̄i eſt (potus. tñ chriſtus manet totus ſub vtraqꝫ ſpecie) ſcꝫ panis ⁊ vini.

¶ Notandū autor vult tm̄ dicere. licet in altari videmus diuerſas ſpēs. ſcꝫ panis ⁊ vini. tñ nō eſt credendū ꝙ aliq̄ ꝑs dei ſit ſub vino tm̄. ⁊ aliqua ꝑs dei ſit ſub ſpecie panis tm̄. nec credendū eſt ꝙ alius deꝰ ſit ſub ſpecie panis. ⁊ alius deꝰ ſub ſpecie vini. ſꝫ ſub vtraqꝫ ſpecie ē vnus verus deus totus incorruptibilis Scđo nota. myſteriū huius miraculi ꝓbat̄ ex q̄dam ſilı̄ in natura. qꝛ videmus ꝙ nix ⁊ glacies ſunt ſpēs diſtincte ſub q̄bꝫ tñ latet vna res. i. aqua Sic etiā ſub ſpecie panis ⁊ vini latet corpus xp̄i integrū ⁊ indiuiſum Vñ btūs Auguſti. circa hoc miraculū recitat aliud incidētaliter dicēs. Corpꝰ xp̄i ſub pluribꝫ hoſtijs ſub maioribꝫ nō ē maius. vel ſub minoribꝫ nō ē minus. nec augmētat̄ ex eo ꝙ multotiēs a pluribꝫ ꝯficit̄ Huiꝰ eñ ſilē inuenimus in Exodo. de māna ꝑ qđ deus pauit filios iſrael in deſerto. qꝛ ille q̇ plus collegit nō habuit ergo plus q̄ ille q̇ minus collegit. Unde tempore oportuno vnus ſacerdos ꝯſecrat plures partes. nō tñ niſi vnū corpus. ergo dt. Hoc eſt eñ corpus meū ⁊c̄. Idem exēplū p̄t haberi de aīa rōnali. Uidemus eñ ꝙ aīa in corꝑe maiori nō eſt maior. nec in corꝑe minori eſt minor. qꝛ nō augmentat̄ aucto corꝑe. qꝛ dt

pħs in li. de aīa. ꝙ aīa pueri ē tā magna ſicꝫ aīa viri ꝑfecte etatꝫ. Sic etiā
in ꝯpoſito in ꝑua hoſtia eſt tam magnus deus ⁊ ꝑfectus ſicut in magna
¶ Pro terminis nota. ꝙ lateo eſt verbum neutrale ſcđe ꝯiugationis.
Itē res poteſt capi dupl'r. Uno mō ꝓut ſcat ſubam incorporeā ⁊ inuiſi
bilez. ⁊ ſic capit' hic. ⁊ dr̄ a v'bo reor. i. opinor. q2 opiōne ⁊ fide ꝯgnoſcimꝰ
illa miracula. Alio mō capit' ꝓ ſuba corꝑea. vt pꝫ in Ebrardo. Nō de viſi
bili ⁊c. Eximius eſt nomen adiectiuū mobile tantū. ⁊ dr̄ a verbo eximo is
ere. quia homo nobilis debet eſſe exemptus vltra alios in dignitate.

¶ A ſumente non conciſus. non confractus nec diuiſus inte
ger accipitur. Sumit vnus ſumunt mille. quantum iſti. tan
tum ille nec ſumptus conſumitur.

Hic autor declarat tertiū miraculū di. xp̄s (accipit'). i. ſumit' (a ſumēte)
id eſt manducante. ſcꝫ eum ſacramentaliter (integer). ſ. ſub vtraqꝫ ſpecie
(non ꝯciſus nec confractus nec diuiſus. vnus ſumit) ſcꝫ corpus xp̄i (et
mille ſumūt) ſcꝫ corpus xp̄i. ⁊ (ille) vnꝰ. ſumit (tantū quantū iſti) ſcꝫ mil
le (nec) ſcꝫ xp̄s (ſumptꝰ) ab vno vel a mille (cōſumit') ¶ Notandū huiꝰ
miraculi ſimilitudo repit' in natura. nā ſicut forma humana tota ⁊ indiui
dua ē in toto indiuiduo. ⁊ nō magis in hoc ꝙ̄ in alio. ⁊ ſicꝫ plures hoīes
non ſunt magis homo ꝙ̄ vnꝰ ꝙ̄tū ad naturā hūanā. ſic ex natura corꝑis
xp̄i recipit' in hac portione totaliter ⁊ in qualibet ꝑte totaliter. ⁊ ſi diminu
unt' ſpēs pa̅is adhuc corpꝰ xp̄i nō diminuit'. Scđo no. circa vltimā ꝑtē
huius miraculi cū dr̄. nec ſumptus ꝯſumit'. Similitudo huius miraculi
habet' in natura. nā videmꝰ ꝙ vigor herbaꝝ reficit viſum vel aliū ſenſuꝫ
attamē ex hoc nō corrūpit' talis vigor vel non diminuit'. Illi etiā panes q̄
bus dn̄s ſaciauit q̄nqꝫ milia hoīm. licet diuiſi fuerāt non tn̄ ꝯſumpti nec
diminuti ſūt. q2 de iſtis q̄nqꝫ panibꝫ ⁊ duobꝫ piſcibꝫ collecti ſunt duodecī
cophini fragmentoꝝ. Sic a ſil'r corpꝰ xp̄i nō diminuit' nec ꝯſumit' a ſumē
te. Iō dt Damaſ. Corpus ⁊ ſanguis ieſu xp̄i in ꝯſtitutionez corporis et
aīe tranſiens nō corrūpit' nec ad ſeceſſum mittit'. ¶ Pro q̄ vlteriꝰ ſciēdū
Aug. circa cōiōnē corꝑis xp̄i mouet aliud miraculū volēs ꝙ eadē magni
tudo (quā xp̄s habet in celo. ⁊ quā habuit in ara crucis) in ꝑua ſpecie pa
nis ꝯp̄hēdit'. Unn̄ legit' ꝙ Heliſeus ꝓpheta volēs reſuſcitare puerum a
morte. expandebat ſe ſuꝑ pueꝝ ⁊ poſuit os ſuū ſuꝑ os pueri ⁊ oculos ſu
os ſuꝑ oculos pueri. ſil'r ⁊ manꝰ. ⁊ ſic de toto corꝑe. Modo notū ē ꝙ faci
es viri maior ē ꝙ̄ facies pueri. quō g̊ ꝓpheta potuit coaptari faciei pueri
vt eſſent oculi ſuꝑ oculos. ⁊ os ſuꝑ os. v'tute diuina videt' hoc factū eē in
figurā huiꝰ. Sic qđ in h̄ ſacramēto gerit'. vbi corpꝰ xp̄i nō mēſurat' ſed ſa
cramētaliter ē ꝯtentū ſub parua ſpecie panis. Itē videmꝰ naturalit' ꝙ ꝑ
ua pupilla oculi recipit in ſe ſpēm magni mōtis. dūmō videat montē. ecce
ſicut magnus mons recipit' in oculo. ſic corpꝰ xp̄i recipit' in ꝑua hoſtia.
¶ Pro terminis nota. integer eſt nomē adiectiuū. Sed ꝯciſus eſt parti
cipiū a verbo conſcindor. Sed cōfractus eſt participiū p̄teriti temporis
et venit ab illo verbo confringor. Sed ſumptus eſt participium preteri
ti temporis a verbo paſſiuo ſumor.

¶ Sumunt boni ſumunt mali ſorte tamē inequali. vite vel interitus. Mors eſt malis vita bonis. vide paris ſumptionis q̄ȝ ſit diſpar exitus.

¶ Hic autor declarat quartū miraculū dicēs (boni ſumūt) .ſ. corp⁹ xp̄i et (mali ſumūt) corpus xp̄i (tñ inequali ſorte) .i. diſſimili euentu (vite vł interitus) .i. mortis. ꝛ ſe ſumptio corpis xp̄i (eſt mors) ſpūalis (malis) id ē peccatoribꝫ (ꝛ vita) ſpūalis (bonis) .i. iuſtis. Et tūc dirigit ſermonē ſuū ad nos dicēs. O hō tu (vide) .i. ꝯſidera (q̄ȝ diſpar exitus) .i. diſſimilis finis (ſit paris) .i. eiuſdē (ſumptionis) ¶ Notandū ꝙ btūs Aug. dt diligēter aduertendū eſt ꝙ cibꝫ iſte ſine mutatione aliq̄bꝫ eſt cibꝫ vite. aliq̄bus ē cibꝫ mortis. vt q̄ iuſt⁹ ē iuſtificeť. ꝛ qui in ſordibꝫ ē ſordeſcat. Huius ſilitudo repiť in natura. qꝛ eadem dulcedine vnius ꝛ eiuſdē floris fit mel ꝛ venenū. mel in apibꝫ. venenū in aranea. Sic etiā corp⁹ xp̄i fit iuſtis redēptio. peccatoribꝫ vero eterna dānatio. Scdo no. ex l̄ra ptꝫ meritū ꝛ retributio cōicatōis hui⁹ ſacramēti. qꝛ iuſtis ad gl̄iam. peccatoribꝫ vero ad eternā dānationē. Et ergo dt apl̄s. Probet aūt ſeipſuꝫ hō. ꝛ ſic de pane illo edat ꝛ de calice bibat. Addit. ſi q̄s mādūcauerit ex hoc. ſaltē digne viuet in eternū. Sꝫ ꝑ oppoſitū ſi q̄s mādūcauerit indigne iudicium ſibi mādūcat. Tertio nota. hic ſolet q̄ri cōiter vtꝝ corp⁹ xp̄i ꝯſecratū a p̄ſbytero peccatore minus ſit ꝯſecratū q̄ȝ a p̄ſbytero iuſto. Rn̄det Johes de ſacrobuſto ſuꝑ ſummā raymūdi ꝙ non. qꝛ corp⁹ xp̄i nō ꝯſecrať ꝑ meritū ſacerdotis. ſed ꝟtute verboꝝ. qꝛ ſacerdos nō in ꝓpria ꝑſona. ſed in ꝑſona dei loq̄tur. mō ſicut deterius nō fit ꝑ deteriorē. ſic non fit meli⁹ ꝑ p̄ſbyterū meliorē. Quarto nota. btūs Aug. mouet adhuc aliud dubiū penes ſacramentū corpis xp̄i. cū xp̄s ſit magn⁹ ꝛ immenſus q̄liter intrat os hominis ſine leſione oris. Dicit ſacra ſcriptura ſic. ꝛ null⁹ xp̄ianus ignorat ſicut xp̄s ingreſſus eſt in vteꝝ virginis ſine corruptione virginis. ſic etiā poteſt intrare os hominis ſine leſione ipſius. Similiter videmus ꝙ radij ſolares penetrant vitrum ſine vitri corruptione. ſic xp̄s intrat os hominis ſine oris leſione. Pro terminis nota. ſorte eſt nomē fei gn̄is deriuatū a ꝟbo ſortior iris. Sed interitus ē nomē quarte declinationis. Sed par et diſpar ſunt nomina omnis generis.

¶ Fracto demum ſacramento. ne vacilles ſed memento tantum eſſe ſub fragmento quantum toto tegitur.

Hic autor declarat q̄ntū ꝛ vltimū miraculū dicēs (Ne vacilles) id ē nō dubites (ſed memēto) .i. firmiter crede (tantū eſſe ſub fragmento) .i. ſub particula hoſtie (quātū tegiť) .i. ꝯtineť (toto) .i. ſub tota hoſtia. ꝛ hoc (fracto ſacramēto) .i. hoſtia in tres ꝑtes diuiſa (demū) id ē circa finem miſſe.

¶ Nulla rei fit ſciſſura. ſigni tantum fit fractura. qua nec ſtatus nec ſtatura ſignati minuitur.

(Nulla fit ſciſſura)id eſt diuiſio(rei).i.corꝑis xp̄i(ſed tm̄ fit fractura).ſ. diuiſio(ſigni).i.forme panis (qua).ſ.fractura.vel ꝑ quā fracturā(nec ſtatus)id eſt ſubſtantia(nec ſtatura).i.quātitas (ſignati) id ē corporis xp̄i qđ ſignatur ꝛ ꝯtinetur ſub ſpecie panis et vini(minuitur)id ē minoratꝛ. ¶Notandū primo ꝙ huius miraculi ſimile inuenimus in natura. Sicut eīm dicit beatus Aug⁹.in li.de quātitate aīe. Anima humana in toto corpore eſt tota ꝛ indiuiſibilis et in ꝑtib⁹ eſt tota. ergo ſm̄ hoc anima in capite eſt tota.in corde eſt tota.attamen in om̄ib⁹ mēbris ſimul eſt ſolū vna anima. Similiter verbū qđ modo loquor plures audiūt. ꝛ quilibet veſtrū habet hoc verbū in corde ꝛ in mēte.attamē eſt niſi vnū verbū non derelinquēs dictū de ore meo nō derelinquēs aures veſtras. ꝛ integꝝ penetrat ad om̄ia corda veſtra. Sic xp̄s(qui eſt verbū patris)tot⁹ ꝛ integer fuit in ſinu patris nō derelinquēs patrem. ꝛ intrauit in vteꝝ virginis ſic totus vtrobiqꝫ fuit cū tm̄ vnus deus ſit. Sic etiā celū non derelinquēs in ſingulis altarib⁹.ꝛ in ſingulis hoſtijs. ꝛ in ſingulis ꝑtib⁹ hoſtie ē totus et integer in oībus ſimul vnus ꝛ indiuiſus. Sed in oppoſitum eſt hereticus qui dicit.ꝙ illa ſimilitudo claudicat.qꝛ ꝙ aīa eſt tota in toto ꝛ tota in ꝑtib⁹.hoc fit ꝑ ꝯiunctionē partiū ad totū. Sed ꝙ xp̄s eſt in ꝑtib⁹ hoſtie. hoc fit ꝑ diuiſionē partiū a toto.ḡ non eſt ſile. Rn̄detur ꝙ nō eſt poſſibile.qꝛ multi hoīes poſſunt capere vnū verbū a predicatore.ꝛ quilibet eoꝝ in corde ſuo cōcipit illud verbū.licet a plurib⁹ ꝑcipiatur aurib⁹. Sic xp̄s (qui vocatur verbū patris)eſt totus et integer vbicūqꝫ locorum. quia ſi huiuſmodi naturalia ex naturalibus declarantur.multo fortius per ſupernaturalia ſuperantur. Item nota ꝙ ſanctus Joannes in Apocalipſi dicit de libro ſignato ſeptem ſigillis quē nullus eſt dignus aperire. Per ſeptem ſigilla intelliguntur ſeptem miracula circa illud ſacramentum. Primum eſt ꝙ idem deus manet pane conſecrato qui fuit ante.hoc ſigillum ſoluitur.quia mea intentio poteſt fieri tua ꝯgnitio mediāte voce. ꝛ tamen eadem intentio manet in me q̄ tranſiuit in te. Secūdū miraculum.ꝙ tanta magnitudo ſub tam parua ſpecie latet.ꝛ illud ſigillū ſoluitur a ſimili.qꝛ ſpecies vnius ciuitatis ꝛ magni mōtis ꝯprehendūtur in oculo. Tertiū eſt ꝙ tam magnū corpus intrat illeſum ꝑ os hominis.hoc ſigillū eſt ſolutum in precedētibus. Quartū miraculum.ꝙ ipſe aſſumitur ꝛ non conſumitur.hoc eīm etiam prius patuit.quia herba odorifera ſumitur ab odorante.ſed ipſa herba non diminuitur. Quintū miraculū eſt ꝙ ſacramentū venerabile corporis chriſti multociens ſumitur a peccatorib⁹ ꝛ ab immūdis hominibus. ꝛ tamen non polluitur. Illud ſigillum ſoluitur per radios ſolares.qui mundi ſunt ꝛ coniūguntur immundis rebus. ꝛ propter hoc ipſi radij non coinquinātur.multo magis vero inuiſibilis ꝛ incōmutabilis veritas non poteſt coinquinari. Sextū miraculū eſt. ꝙ a plurib⁹ ſumitur ꝛ in pluribus locis ꝯficitur. Illud ſigillum ſoluitur.quia lumē candele plura loca illuminat ſimul et ſemel vna candela manens. Septimum miraculum.ꝙ ibi eſt quantitas ſine quanto.dulcedo ſine dulci. Solutio illius ſigilli patet ex arte metaphyſicali.vel etiam mathematicali q̄ ponit abſtractionē accidētiū a ſubiecto. Et ſic oīa ſigilla ꝓpoſita hui⁹ libri ſine leſione aperta ſunt. Vn̄ lr̄a ſecurius legitur vbi ſigilla nō lacerātur

ſed illeſe manēt. ¶ Pro terminis no. fracto ſacramēto ſunt duo ablati poſiti abſolute. Itē facillo idē ē ꝙ dubito. ⁊ ē ꝑme ꝯiu. Itē memento ē ꝟbū defectiuū ⁊ hꝫ oīa tꝑa a pͤterito formata. Itē ſignū dꝛ illud qđ cū apprehenſum fuerit ducit nos in cognitionem alterius. Sed minuitur ē verbum paſſiuum illius verbi minuo.

Ecce panis angelorum. factus cibus viatorum. vere panis filiorum non mittendus canibus

¶ Hic autor ꝯñter deſcribit materiā corꝑis xp̄i ꝓphetice adducēdo figuras veteris teſtamēti. Et diuidit in duas ꝑtes. In ꝑma ꝑte facit qđ dictū ē. In ſcđa ꝯcludit ſeq̄ntiā ꝑ quādā orōnē. Scđa ibi Bone paſtor. Et ꝑmo oñdit figuras q̄bꝫ ꝯmēdat hoc ſacramētū dicēs (Ecce) ſcꝫ corpus xp̄i exñs (panis angeloꝝ) sͤ eſt (fact⁹ cibꝫ viatoꝝ). i. hoīm in vita pñ/ſentis ſeculi laborantiū. ⁊ exñs (vere). i. veraciter (panis filioꝝ). i. ſctōꝝ hoīm (non mittendus) id eſt dandus (canibus) id eſt prauis hominibꝫ.

In figuris preſignatur cum yſaac immolatur. agnus paſche deputatur datur manna patribus.

¶ Predictus panis (p̄ſignatˀ). i. p̄figuratur (in figuris) ſcꝫ veteris teſta/menti (cū yſaac immolatˀ). i. ſacrificatˀ a patre abrahā (⁊ deputatur agnus paſche cū datur manna patribꝫ) ſcꝫ in deſerto. Notandū autor tangit diuerſas figuras quaꝝ prima ē. ꝙ hoc ſacramētū eſt panis angeloꝝ. de quo dicit p̄s. Panē angeloꝝ mādu cabit hō. Dicitur eñ panis angeloꝝ. qꝛ requies angeloꝝ eſt in celis. ⁊ ſic homines ⁊ angeli vtūtur eodem pane. vñ ad exaltationē hois dicitur in p̄s. Minuiſti eū paulominus ab āgelis ⁊c. Secunda figura eſt ꝙ iſte panis eſt cibus viatorum. de quo legitur ter/tio Regū. xix. cum fames eſſet in terra et non pluit ſuper terram trib⁹ annis et menſib⁹ ſex. venit helyas ⁊ requieuit ſub vmbra iuniperi vbi dormiens et excitatus vidit panem ſubcinericium. ⁊ vas aque. ⁊ comedit ⁊ bibit. ⁊ ambulabat in fortitudine cibi illius quadraginta diebus et noctibus vſq; ad mōtem domini. Iſte panis ſignificat hoc viaticum quod dominus ieſus xp̄s iturus de hoc mundo ad patrem ſuis diſcipulis dedit. Et quilibet homo tenetur ſe preparare ad hoc viaticum in extremis vite ſue. et cibabit eum dominus pane vite et intellectus. Tertia figura eſt illa ſm quam domin⁹ loquebatur mulieri chananee clamāti. miſerere mei fili dauid. ⁊ cum diſcipuli audiſſent dixerunt. domine dimitte eam q̄a cla/mat poſt nos. Ieſus dixit. non eſt bonū ſumere panē filioꝝ ⁊ mittere ca/nibus ad manducandū Math. xv. Et ergo dicit littera. panis filiorum. Quarta figura ē. que figuratur in abraham qñ immolabat filium ſuum yſaac. Unde abrahā pater multoꝝ dicitur. per quē deus intelligitur. qui immolauit filiū ſuum yſaac. id eſt xp̄m. quia ꝓprio filio ſuo nō pepcit. ſed pro nobis oībꝫ tradidit illū. ⁊ ergo dicit littera. cum yſaac immolatur. Quinta figura ē. cū filij iſrael trāſirēt ꝑ mare rubrū immolauerunt agnū paſchalē in egypto. ſic ⁊ nos trāſituri de hoc mūdo debem⁹ offerre agnū

immaculatū.i.purā ꝯſciam ſi debemus corpus xp̄i accipe. ⁊ ſic trāſire va
leamus ꝑ mare.i. de morte ad terrā ꝓmiſſionis.ꝗ dt lr̄a.agn⁹ paſche de/
putat̄. ¶ Sexta figura ē.cū murmuraſſet ꝓplus ꝯtra dn̄m in deſerto. qꝛ
deficerent in panibꝫ.tūc pluit eis manna ꝑ ſex dies in heremo de quo col
legit ꝗlibet iuxta mēſurā. In die aūt ſexta collegerūt cibos duplices ꝓpt
ſabbatū. ⁊ ſm volūtatē ipoꝝ habuit ſaporē cibus iſte.vn̄ p̄s. Deſideriuꝫ
aīe tribuiſti eis. ⁊ ꝗ dt lr̄a.māna dat̄ patribꝫ ¶ Itē nota Exo.xvi.legit̄.cū
filij iſrael inuenerūt māna dixerūt inter ſe.ꝗd ē hoc.glo.dt ꝙ hec queſtio
quā tūc iudei mouebāt nūꝗ̄ in lege fuit ſoluta.ſꝫ ꝓpter admiratōem pa
nis iſte vocat⁹ ē māna Sꝫ hec queſtio ſoluta ē in cena dn̄i. cū em̄ q̄rerēt
iudei vel apl̄i ꝗd ē hoc Chriſtus rn̄dit.hoc ē corp⁹ meū.⁊ ſic illud māna
fuit p̄ſagium corpis xp̄i. Itē nota. mittend⁹ eſt ꝑticipiū a mittor eris
Iſaac ē nomē ꝓpriū indeclinabile Et interp̄tat̄ riſus ſm Papiā Chriſt⁹
em̄ ꝑ eū p̄figurat⁹ ē riſus ⁊ gaudiū oīm fidelium

Bone paſtor panis vere ieſu noſtri miſerere.tu nos paſce
nos tuere.tu nos bona fac videre in terra viuentium

Hic autor ꝯn̄ter ꝯcludit canticū ſuū ꝑ quādā orōem huius ſacramē
ti deum inuocando dicens O (ieſu bone paſtor) ⁊ (vere panis. miſerere
noſtri.tu paſce).i.foue nos.ſcꝫ corpore tuo. ⁊ tu (tuere).i.defende nos. et
(fac nos videre bona) ſcꝫ eterna (in terra viuentiū) .i. in regno celorum
Iuxta illud p̄s. Credo videre bona dn̄i in terra viuentium.

Tu qui cuncta ſcis ⁊ vales ꝗ nos paſcis hic mortales. tu
nos ibi cōmēſales coheredes ⁊ ſodales fac ſanctoꝝ ciuium

¶ (Tu) xp̄e (ꝗ ſcis).i.cognoſcis (⁊ vales).i.potes (cūcta.ꝗ paſcis).i.nu
tris.ſ.corpe ⁊ ſanguīe tuo (hic).i. i p̄ſenti ſeculo (nos mortales).ſ.hoīes
(tu fac nos.ibi).i.in regno celoꝝ (cōmēſales).i.tecū comēdētes (cohere
des).i.hereditatē celeſtis regni tecū poſſidētes (⁊) fac nos (ſodales) id ē
ſocios (ſcōꝝ ciuiū).i.beatoꝝ in celeſti vita regnantiū ¶ Notandū hoſtia
huius ſacramēti dꝫ habere quaſdā ꝯditōes reſpiciētes materiā ipius ꝗbꝫ
hō dꝫ ꝑfrui ſpūaliter ꝗ velit hanc hoſtiā digne māducare. ⁊ patet in his
metris Candida.triticea.tenuis.nō magna.rotūda Expers fermēti.nō
ſalſa ſit hoſtia chriſti Primo em̄ hoſtia dꝫ eē candida ⁊ mūda.ſic hō dꝫ eē
mund⁹ ⁊ candid⁹ ꝑ ꝯfeſſionē.ꝯtritōem.⁊ ſatiſfactōem anꝗ̄ accedat ad
mēſam xp̄i. Scd̄o dꝫ eē ꝑfecta de puro tritico qđ ē dulce.ſic hō dꝫ eē dul/
cis in ope ⁊ ſermone ꝑ charitatē ꝑfectā Tercio dꝫ eē tenuis.ſic hō dꝫ eſſe
moderat⁹ in cibo ⁊ potu nō guloſe viuendo.vn̄ Exo. Nō hn̄t p̄tātē ede
re agnū ꝗ ſeruiūt tabernaculis voluptatū Quarto dꝫ eſſe parua.ſic hō dꝫ
eſſe paruus ⁊ humilis Quinto dꝫ eē rotūda.qꝛ oīe rotundū eſt mobile.
ſic hō dꝫ eſſe mobilis ad bonū ⁊ īmobilis ad malū Sexto dꝫ eſſe ſine fer/
mento. Vn̄ fermentū ſ̄cat ſuꝑbiam.qꝛ ſicut modicuꝫ fermenti corrūpit
totā maſſam.ſic hō ꝗ vult digne accedere dꝫ eē ſine ſuꝑbia ⁊ meditari dꝫ
ꝗ̄ vilis ſit nature.qꝛ dt ſcriptura Memēto hō qꝛ cinis es ⁊ in cinerē re/

uerteris. Et alibi Eccl. vij. Memorare nouiſſima tua ⁊ ineternum nõ peccabis Septimo dꝫ eẽ nõ ſalſa. ſal eñ facit hoĩes ſitire. ⁊ ſcat auariciã ſic hõ nõ dꝫ eſſe auarus. qꝛ auaritia eſt ſeruitus ydoloꝝ Itẽ ſciendũ. ad hoſtiã ꝯſecrandã reqͥrunt̃ duo ꝑncipaliter. ſcꝫ intentio ꝯſecrantis. ⁊ intẽtio inſtituentis Primo reqͥrit̃ intẽtio ꝯſecrãtis. qꝛ ſi plures hoſtie ponerent̃ ad altare ita ꝙ vna illaꝝ eẽt abſconſa in medio altaris quã ſacerdos ignoraret. tũc illa hoſtia ſic tecta nõ eſſet ꝯſecrata Nõ ẽ. qꝛ intẽtio ꝯſecrãtis ad illã nõ ferebat̃ Scd̃o reqͥrit̃ intentio inſtituentis. qꝛ ſi ſacerdos cõſecraret iocoſe totũ cophinũ repletũ hoſtijs ꝑ directã formã ꝟboꝝ nulla eſſet facta ꝯſecratio. qꝛ nõ fuit de intentõne inſtituentis

¶ Pro lr̃a nota. bonus paſtor dꝛ cuiꝰ ſunt oues ꝓprie. ⁊ ponit aĩam ſuã ꝓ ouibꝫ ſuis. vt pꝫ in euãge. Joh. x. Sic ⁊ iam xp̃s fecit qñ obtulit ſeipſum ꝓ nobis in ara crucis Itẽ paſce ẽ ꝟbũ trãſitm̃ tercie ꝯiugatõnis Sꝫ tueor ẽ ꝟbũ deponẽtale ſcd̃e ꝯiu. Sꝫ cõmẽſales dicunt̃ hi q̇ in eadẽ mẽſa comedũt Sꝫ coheredes dicunt̃ illi q̇ ſil̃ recipiũt aliquã hereditatẽ et dꝛ a con qd̃ eſt ſimul ⁊ heres quaſi conheredes deponendo. n.

Sancti baptiſte chriſti preconis ſolẽnia celebrantes moribus ipſum ſequamur Ut ad vitam (quam predixit) aſſeclas ſuos perducat.

¶ Nec ſequẽtia ob reuerentiã ⁊ gloriã ſci Johis bap. ẽ cõpilata In q̃ autor ꝑncipal̃r tria facit Primo hortat̃ nos ad eiꝰ ſolẽnitatẽ ſeu feſtiuitatem celebrãdã Scd̃o inuocat ſcm̃ Joh. declarãdo eiꝰ natiuitatẽ Tercio dirigit petitõem ad ip̃m. ſcd̃a ibi. Deuoti ⁊c̃. tercia ibi. Tu q̇ ꝑparas fideliũ. Dicẽs ꝑmo. nos (celebrãtes) .i. cũ celebritate venerãtes (ſolẽnia) id ẽ feſtiuitates (ſci baptiſte) ſcꝫ iohis (ꝑconis) ꝑnũciatoris (xp̃i ſeqͥmur ip̃m moribꝫ) ſcis (vt) ip̃e ſcũs iohes bap. (ꝑducat ſuos aſſeclas) .i. ſequẽtes vel ſeruos (ad vitã) ſcꝫ eternã (quã ꝑdixit) ꝑdicãdo. ¶ Notanduꝫ ſcribit̃ Malachie iiij. Ecce ego mittã vobis heliã ꝓphetã anteq̃ꝫ veniat dies dñi magnꝰ ⁊ horribilis Ad intellectũ illiꝰ ꝓphetie ẽ notandũ ꝙ duplex ẽ dies dñi. ſcꝫ dies natiuitatis q̇ erat dies exultatõis ⁊ leticie. Secũdus dies ẽ iudicij. q̇ erit dies miſerie ⁊ dãnatõis Et ſꝫm hoc duplicẽ credimus fuiſſe heliã. ſcꝫ heliã in corꝑe. ⁊ heliã in ſpũ ⁊ ꝟtute Ille ãt duplex dies tangit̃ in ꝟbis ꝑdictis Prima tãgit̃ ibi. cũ dꝛ magnꝰ. dꝛ eñ magnꝰ ꝓpter magnitudinẽ regis nati Scd̃a dies tãgit̃ ibi. horribilis. qꝛ illa ẽ dies miſerie ⁊ lamẽtabilis Et hãc duplicẽ diẽ dñi ꝑcedit duplex helias Nã ꝑmã diẽ ꝑcurrit helias in ſpũ ⁊ ꝟtute Un̄ in euãge. Luc. ꝑmo Ip̃e precibit añ illũ in ſpũ ⁊ ꝟtute helie Itẽ Math. xi. Cũ iohes miſiſſet ad ieſuꝫ diſcipulos vt interrogarẽt eũ Tu es q̇ venturus es an aliũ expectamus Et reſpondẽs ieſus ait illis Euntes renũciate Johi q̃ audiſtis ⁊ vidiſtis ⁊c̃. Illis aũt abeuntibꝫ cepit ieſus dicere ad turbas A diebꝫ Johis baptiſte vſq̃ꝫ nunc regnũ celoꝝ vim patit̃. ⁊ ſi vultis recipere ip̃e ẽ helias q̇ venturꝰ eſt Sꝫ ſcd̃m diẽ ꝑcedet helias in corꝑe. q̇ raptus eſt in paradiſ

ſum corporaliter vt teſtimoniũ reddat in nouiſſimo die. ſicut dr Regũ. ij.
Ipe em̃ Helias ⁊ Euoch ſunt teſtes de aduentu dñi. dt em̃ Methodi
us Mittet dñs duos famulos ſinceriſſimos Enoch ⁊ Heliam q̃ in ei⁹
teſtimonio fuerũt ad arguendũ ipm inimicũ Dñs em̃ noſter Johem ba
ptiſtã cõmendando dt Quid exiſtis in deſertũ videre ꝓphetã Etiã dico
vobis ⁊ plus q̃ ꝓpheta. hic em̃ eſt de q̃ ſcriptũ ẽ Ecce ego mitto angelu͡z
meũ añ faciẽ tuã ⁊c Amẽ dico vobis. nõ ſurrexit inter natos mulierũ ma
ior Johe baptiſta ¶ Itẽ nota. autor rogat ſanctũ Johem vt ſeruos ſu-
os ꝑducat ad vitã quã ꝓdixit ꝓdicando Penitentiã agite appropinqua-
bit em̃ regnum celorum. hanc vitam omnib⁹ preparauit Fuit em̃ vox cla
mantis in deſerto. parate viam domino Mathei. iij. et Iſa. xl.
¶ Pro terminis nota. preco eſt nomẽ cõmunis generis. q2 ꝯuenit vtriq͡z
ſexui. Sed ſolẽnia eſt nomen neutri generis. ⁊ dr a ꝟbo ſoleo ⁊ ann⁹
q2 ſolẽnitates ſolent celebrari in ſingulis annis. Item aſſecla eſt nomẽ
cõis generis ꝑme declinatõis. ⁊ dr a ꝟbo aſſequor aſſequeris. q2 aſſecla
ſequit dñm ſuũ. ⁊ eſt ſincopatum Et g̃ autor implorat ſanctũ Johem. vt
aſſeclas ſuos ꝑducat ad vitam eternam. vel ſm alios ad viam quando
dixit penitentiam agite.

**¶ Deuoti te ſanctiſſime hominum amice ieſu chriſti flagita-
mus vt gaudia percipiamus Apparens que zacharie gabri-
el repromiſit qui tuam celebrarent obſequijs natiuitatem.
Ut per hec feſta eterna gaudia adipiſcamur Qua ſancti dei
ſacris delicijs leti congaudent.**

¶ Hic autor inuocat ſanctũ Johem cũ hoc deſcribens materiã natiui-
tatis eius dicens O ioãnes (ſanctiſſime hoim ⁊ amice ieſu chriſti) nos
(deuoti. flagitamus). i. rogamus (te) ſcz iohem (vt ꝑcipiamus). i. acci-
piamus (gaudia) s^e celeſtia (q̃) s^e gaudia (gabriel) s^e angelus (apparẽs
zacharie) ſcz patri tuo (repromiſit) s^e illis (qui celebrarent). i. honorarẽt
(tuã natiuitatẽ). i. diem natalẽ (obſequijs). i. ſeruitijs (vt) nos (adipiſca-
mur). i. acq̃ramus (ꝑ hec feſta) ſcz natiuitatis tue (gaudia eterna) ⁊ hoc
in patria (qua) ſcz patria (ſancti dei. ꝯgaudent). i. ſimul gaudent (leti). i.
exultantes (ſacris delicijs). i. ſpũalib⁹. ¶ Notandũ q̃ beatus Johes
in pñti lr̃a multiplr̃ nominat Dicit em̃ ꝓpheta ꝓpter ꝓrogatiuã cogni-
tionis. q2 quicq̃d alij ꝓphete ſub dubio dixerũt. ipe digito ſuo demonſtra
uit. cũ dixit. Ecce agnus dei. et ergo cõmendatõem ipius dixit chriſtus.
Quid exiſtis in deſertũ videre prophetam. dico vobis. hic eſt plus q̃ ꝓ
pheta. quia inter natos mulierum non ſurrexit maior ioanne baptiſta
¶ Scdo dicitur amicus dei propter prerogatiuam dilectõnis. quia in
tantũ chriſtus eũ dilexit. vt idem angelus qui deum annunciauit incarna
ri ipm etiam annũciauit naſci. ¶ Tercio vocatur lucerna propter prero-

De ſancto Joanne baptiſta

gatiuā ſanctitatis.vñ be.Gre. Nō fuit vaſti ſpaciū ꝑ orbis ſanctior quiſq̄ genitus ioħe Quarto vocat̄ angelus ꝓpter p̄rogatiuā dignitatis.cuius teſtimoniū hꝫ a patre celeſti q̄ vocat eū angelū.ſicut legit̄ de eo Malach.iiij. Ecce mittā angelū meū ⁊c̄. Itē vocat̄ vox clamantis in deſerto ꝓpter p̄rogatiuā p̄dicatōis ⁊ humilitatis.qꝛ ipē docuit reuereri maiores ⁊ ſuperiores.qꝛ de ſeipo dixit Qui de terra eſt de terra loq̄tur Et iterū Cuius nō ſum dignꝰ ſoluere corrigiā calciamēti Etiā docuit aduentū regni celoꝝ.quapropter dr̄ vox clamātis ⁊c̄.in quo eſt ſumma felicitas ⁊ beatitudo.q̊ dixit. Penitentiā agite appropinquabit em̄ regnū dei Etiā dixit Parate viā dn̄o Itē vocat̄ helyas in ſpū ⁊ ꝟtute.⁊ hoc rōne officij.quia ambo ſunt p̄curſores dn̄i.helyas in iudicio.ioānes in heremo. Itē vocat̄ baptiſta xp̄i ꝓpter excellētiā mirabilis honoris.qꝛ ipē baptiſauit xp̄m in iordane baptiſmū nobis p̄parando Itē vocat̄ p̄co.i.p̄curſor dn̄i.qꝛ p̄parauit viā dn̄o ¶ Pro quo ſciendū.ꝙ be.Ioh.tripl'r fuit p̄curſor dn̄i.ſcꝫ natiuitatis.p̄dicatōis.⁊ paſſionis Fuit em̄ p̄curſor natiuitatis.qꝛ poſtq̄ cōcepit Elizabeth mater eiꝰ in mēſe ſexto miſſus eſt gabriel angelus in ciuitatē galilee Luce p̊mo.⁊ hoc ptꝫ ex eo.qꝛ poſt ſalutatōem btā ꝟgo maria ſalutauit Elizabeth cognatā ſuā ⁊ ꝑ p̄ntiā dn̄i exultauit infans in vtero matris.⁊ ſic ꝯſtat ꝙ be.Ioh.fuit ſex mēſibꝫ p̊us natꝰ in mūdo q̄ xp̄s Scd̄o fuit p̄curſor p̄dicatōis.vt dr̄ Math.iij. In diebꝫ illis venit iohs baptiſta p̄dicans baptiſmū penitētie. ¶ Fuit etiā p̄curſor paſſionis vno anno an̄ paſſionē xp̄i Itē nota.autor implorat iohem ꝓ gaudijs ab angelis repromiſſis Dicit̄ em̄ in euāge. Et multi in natiuitate eiꝰ gaudebūt Primo em̄ gauiſi erant eius amici ⁊ cognati carnales Scd̄o gaudent fideles xp̄iani ſpūaliter Tercio gaudent ſancti de natiuitate eius eternal'r ¶ Itē nota.dr̄ in lr̄a ſanctiſſime hominū.quod patꝫ ex p̄dictis.vbi dicebatur Inter natos mulierū ⁊c̄. Vñ ſanctus Ioānes dr̄ magnus tripl'r.qꝛ fuit nuncius in angelica ſalutatōne.qꝛ poſtq̄ btā Elizabeth concepit menſe ſexto miſſus eſt angelus gabriel ⁊c̄.et tūc be.iohes ꝓpter p̄ntiā dn̄i letabat̄ in vtero matris Scd̄o ſcūs Iohes dr̄ magnus.qꝛ fuit ſanctificatus in vtero.Vñ de tribꝫ legitur in theologia q̄ ſunt ſanctificati in vtero Primus fuit Sampſon.de quo legit̄ in libro Iudicū ꝙ angelus venit ad vxorē Mayme q̄ dixit ei ꝙ eſſet paritura filiū.q̄ ſua fortitudine filios iſrael gubernaret Scd̄s fuit Hieremias.de quo legitur Priuſq̄ exires de vtero ſanctificaui te Tercius fuit ſctūs Iohes baptiſta.qui obtinuit p̊ncipatū.qꝛ in annūciatōne eiꝰ dixit angelꝰ. Hic erit magnus corā dn̄o. Tercio dr̄ magnus in limbo inferni.vbi ſancti patres fuerunt in deſolatione.nō ꝓpter diuturnitatem temporis.vel ꝓpter demonum vicinitatē ſed ꝓpter diuine viſionis p̊uationem.⁊ ibi ſanctus Ioānes ipos letificauit.ſcꝫ ꝙ cito eſſent liberandi a vicinitate demonum.⁊ ꝙ ſocietati angelorum eſſent aſſociandi.primo fuit maior.ſecundo maximus.⁊ ſic nullus maior eo ſurrexit.

¶ Pro terminis nota.flagito eſt verbū tranſitiuū regens poſt ſe duplicē accuſatiuū.vt habet̄ in Alexandro Itē adipiſcor eſt verbum deponētale tercie ꝯiugatōis hn̄s adeptū in ſupino. Sꝫ apparens eſt participiū de cōpoſite figure.⁊ dr̄ ab ad ⁊ pareo mutando d.in p.

¶ Tu qui pparas fideliũ corda Ne quid deuiũ vel lubricum
deus in eis inueniat Te depoſcimus vt crimina noſtra ⁊ fa/
cinora continua prece ſtudeas abſoluere.

¶ Hic ꝯñr autor dirigit petitões ad be. Johem Et diuidit̃ in duas p/
tes. in pⁱma pte fatit hoc. in ſcða oñdit effectũ petitõis. ſcða ibi. Placatꝰ
⁊c. di. O ſcẽ Johes (tu q̃ pparas corda fideliũ ne deꝰ inueniat in eis q̃d
deuiũ) ſcꝫ a via ꝟtutũ (vel lubricũ) .i. obſcuꝝ ⁊ viciosum. nos (depoſci/
mus) id ẽ rogamus (te. vt ſtudeas abſoluere) .i. delere (nr̃a crimina) et
nr̃a (facinora) .i. minora peccata (ꝯtinua pce) .i. ꝑ tuã frequentẽ orõnem
¶ Notandũ. autor ꝑpendens officiũ ſci Johis petit eũ vt mũdet corda
vñ officiũ ſci Johis bap. ẽ pparare viã dño Math. iij. Iſa. xl. hoc ptꝫ ſic
ipe cm̃ interp̃tat̃ lãpas ardẽs. qꝛ ſuis exemplis ⁊ doctrinis facit nos xp̃m
ardẽter amare. q̃re de ip̃o dr̃. ſurrexit helias quaſi ignis ardẽs ¶ Itẽ no/
ta legit̃ in ſcholaſtica hyſtoria ꝙ Johes euãge. hac die migrauit ad dñm
cuiꝰ ſolẽnitates ſcã mr̃ ecclĩa in terciũ diẽ poſt natiuitatẽ xp̃i celebrare in/
ſtituit. ſꝫ ſolẽnia be. Johis bap. in ſuo die ꝑmanſerũt. Nec mirũ ẽ. qꝛ hec
dies angelo annũciata fuit. nõ aũt dogmatiſandũ ẽ ꝙ euangeliſta ceſſerit
Joãni bapt. tãq̃ꝫ minor maiori. nec decẽs ẽ de hoc diſputare q̃s eoꝝ ma/
ior ſit. qð in q̃dã exẽplo diuinitꝰ oſtẽſum eſt Erant em̃ duo docti. quorũ
vnꝰ baptiſtã. alter euãgeliſtã p̃ferebat. tandẽ ſuꝑ hoc ſolẽni diſputatõne
inducta q̃libet valde ſollicitꝰ erat autoritates ⁊ efficaces inuenire rõnes
quibꝫ ſuum poſſet p̃ferre. adueniente aũt diſputatõis die q̃libet ſanctoꝝ
ſuo emulatori apparuit. dixitq̃ꝫ bñ ꝯcordes ſumꝰ in celis. de nobis nõ eſt
diſputandũ in terris Tũc doctores illi ſibiĳnuicẽ obuiauerũt ⁊ omĩ ꝓplo
publicauerũt ⁊ dñm bñdixerũt ¶ Itẽ nota. natiuitas ſci Johis bap. ſm
magiſtꝝ wilhelmũ celebrat̃ triplici de cã ſeu rõne Primo rõe ſanctificatõ
nis in vtero. vñ Hiere. Priuſq̃ꝫ te formarẽ in vtero cognoui te ⁊c. Scðo
rõne dignitatꝫ ⁊ officĳ Ipe em̃ tãq̃ꝫ lucifer venit ⁊ eternũ gaudiũ nobis
pⁱmo annũciauit Tercio rõne iocũditatꝫ. dixit em̃ angelꝰ ad zachariaꝫ ⁊
multi i natiuitate eiꝰ gaudebũt ¶ Itẽ nota. be. Jo. bap. habuit oĩm ſctõꝝ
ꝑfectõem. fuit em̃ ꝓpheta ⁊ plus q̃ꝫ ꝓpheta. qꝛ xp̃m digito demonſtrauit.
Etiã apl̃s. qꝛ miſſus a deo. etiã fuit martyr. qꝛ ꝓ iuſticia mortẽ ſuſtinuit.
Etiã fuit ꝯfeſſor. qꝛ ꝯfeſſus ẽ ⁊ nõ negauit Ecce quãtis dignitatibꝫ be.
Joh. extollit̃. ¶ Itẽ be. Joh. bap. in via hac triplex munus habuit mira
bilis gr̃e Primo habuit grãm ſanctificatõis. vt dictũ eſt ꝓus Scðo me
ruit grãm ꝓphetizandi qñ in vtero matris exultans deũ adeſſe cognouit
vñ Criſ. volẽs oſtẽdere q̃liter fuit plus q̃ꝫ ꝓpheta dr̃. Prophete ẽ ꝓ me
rito ꝯuerſatõis ⁊ fidei ꝓphetiã accipe Sꝫ ip̃e fuit pluſq̃ꝫ ꝓpheta. qꝛ ꝓus
fuit ꝓpheta q̃ꝫ hõ naſceret̃ Tercio meruit grãm vt ſuis meritꝫ matri da
ret ſpm̃ ꝓphetizandi. vñ Criſ. Quis ꝓphetaꝝ cũ eẽt ꝓpheta ꝓphetã face
re potuit. Helias vnxit helizeũ in ꝓphetã. nõ tñ grãm ꝓphetizandi dona
uit Iſte aũt in vtero matris exñs ſciam matri dedit. ⁊ os illius in verbo
ꝯfeſſionis aperuit. vt cuius non videbat ꝑſonã cognoſceret dignitatẽ di/

De ſancto Joanne baptiſta

cens Unde mihi hoc ꝙ mater domini venit ad me.
¶ Sciendū ꝓ terminis. neqd capit̄ dupl̄r. vno mō ꝓut ſunt due dictio
nes. ⁊ ſic capit̄ hic Alio mō capit̄ ꝓ vna dictōe ⁊ eſt nomē infinitū mobi/
le tm̄. vt hic nequis. hec nequa hoc nequid. hn̄s ſcđam declinatōem ꝓno
minis. Sʒ ſtudeo eſt verbū abſolutū carens ſupinis.

¶ Placatus vt ipē ſuos ſemper inuiſere fideles Et manſio/
nem in eis facere dignetur Et agni vellere (quē tuo digito mū/
di monſtraueras tollere crimina) nos velit induere. Ut ipm
mereamur angelis aſſocij In alba veſte ſequi per portā cla/
riſſimam Amice chriſti ioannes.

¶ Hic autoꝛ oſtendit effectū ſue petitōis dicens (Ut ipē) ſcʒ deꝰ (pla/
catus). i. placabilis effectꝰ. ſcʒ ꝑ tuas p̄ces (dignet̄ inuiſere ſp). i. frequē/
ter viſitare ꝑ ſuā grām (ſuos fideles. Et) vt ipē deus (dignetur facere in
eis) ſcʒ fidelibꝫ (manſionē) ſcʒ ꝑ ꝯtinuā p̄ſentiā (Et) vt ipē deꝰ (velit nos
induere. vellere). i. pelle humilitatꝫ ⁊ innocētie (agni). i. xp̄i (quē). ſ. agnū
xp̄m (mōſtraueras tuo digito tollere. crimina). i. pctā (mūdi. vt) nos (aſ/
ſocij). i. aſſociati (angelis mereamur ſequi. ipm). ſ. agnū (in alba veſte). i.
pura innocentia (ꝑ portā clariſſimā) ſcʒ qua intrat̄ in regnū celoꝛum.
¶ Notandū. natiuitas ſancti Joānis baptiſte a gabriele archangelo h̄
mō fuit nūciata Legit̄ eñi in ſcholaſtica hyſtoꝛia. ꝙ rex dauid volens cul
tum dei amplificare inſtituit. xxiiij. ſacerdotes. quoꝝ vnus erat maioꝛ et
ſummus pontifex ꝑ vnū annū. ⁊ ſic ꝯtingebat ꝙ zacharias illo anno fuit
ſummus pontifex cuius vxoꝛ vocabat̄ Elizabeth ⁊ ambo fuerūt ſenes ⁊
abſqꝫ liberis Cū aūt zacharias templū dn̄i ⁊ ſctā ſanctoꝝ intraſſet appa/
ruit ei angelus gabꝛiel ꝑ cuius viſionē zacharias ꝑterritus erat. Ubi dr
glo. ꝙ ꝓpriū bonoꝝ angeloꝝ eſt p̄mo ꝑterrere. poſtea ꝯſolari Ecōtra aūt
mali angeli ſe in lucis angelos trāſfigurantes ſi q̊s ex ſui p̄ n̄tia territos
ſenſerint āpliori eos horroꝛe ꝯcutiunt Et dixit angelꝰ Ne timeas zacha
ria qm̄ exaudita eſt orō tua. Annūciauit igit̄ gabꝛiel archangelus zacha/
rie ſe filiū habituꝝ cuius nomē eſſet Johēs q̄ vinū ⁊ ſicerā nō biberet. ⁊
dn̄m in ſpū ⁊ virtute helie p̄cedere deberet Tūc zacharias ꝯſiderās ſe eē
ſenem ⁊ vxorē eius ſterilē. dubitare cepit ⁊ ſignū ab angelo reqſiuit Re/
ſpondit angelus dn̄i ꝓ eo ꝙ meis ꝟbis credere nolueris taciturnitatꝭ pla
ga ꝑcutierꝭ. ⁊ ſic modulos loquele ꝑdidit Et huiꝰ aſſignatur multiplex
rō. Prima dr eñi venerabilis Beda. qꝛ diffidēdo loquutꝰ eſt. iam ſilen/
tio plectit̄ ⁊ ꝑcutit̄. vt tacendo credere diſcat Scđa rō vt maiꝰ miraculū
in natiuitate filij appareret qn̄ patri i natiuitate filij loqla reddebat̄. Ter/
cia. qꝛ ipē ſignū a dn̄o petijt. ergo taciturnitatē in ſignū accepit. Quarta
qꝛ ꝯgruū fuit vt ipē vocē amitteret qn̄ vox clamātis naſcebat̄ q̄ ſibi ſilen
tiū imponeret Sʒ in natiuitate filij oꝛgana vocis recuperauit. poſtula/
uit eñi pugillarē ab amicis vt ſcriberet qualiter puer deberet nominari. et

ſcribendo dixit Joãnes eſt nomẽ eius. ⁊ ſic loquelã reacq̃ſiuit Poſtq̃ er
go Elizabeth ↄcepit q̃nq̃ menſib⁹ ſe occultauit. q2 dr̃ Ambroſius Par/
tus ſui erubuit etatẽ. ne in ſenectute vacaſſe libidini videret̃ Menſe autẽ
ſexto beata virgo mariaglorioſa (q̃ dñm iam ↄcepit) ad elizabeth venit. ⁊
cũ ſalutaſſet eã. beatus Joãnes repletus ſpirituſancto ſenſit filium dei ve
niſſe ad ſe ⁊ pre gaudio in vtero tripudiauit. ⁊ motu ſalutauit quẽ voce
nõ potuit ſalutare Mãſit ergo be. ꝟgo cũ cognata ſua elizabeth trib⁹ mẽ
ſib⁹ miniſtrans ei ⁊ natũ ſuũ puerꝝ ſanctis manib⁹ de terra leuauit
¶ Pro terminis nota placatus ẽ ꝑticipiũ p̃teriti tp̃is a placor aris
S3 inuiſere eſt verbũ deſideratiue forme. ⁊ cõponit̃ ab in ⁊ viſo is. ⁊ ſ̃cat
cũ deſiderio videre S3 mereamur eſt ꝟbũ neutropaſſiuũ h̃ns merui in
p̃terito S3 vellus tranſumit̃ hic ꝓ humilitate S3 aſſocij cõponit̃ ab
ad ⁊ ſocius. mutando d in s. ⁊ eſt ſecunde declinatõnis

P Etre ſumme chriſti paſtor et paule gentium doctor.
Eccleſiam veſtris doctrinis illuminatam.
Per circulum terre precatus adiuuet veſter

¶ Hic autor ↄñr ſ̃m ordinẽ feſtoꝝ deſcribit ſequentiã de ſanctis ap̃lis
Petro ⁊ Paulo. Et diuidit̃ iſta ſequẽtia p̃ncipalr̃ in duas ꝑtes In p̃ma
ꝑte declarat diuerſa miracula ꝑ beatos apoſtolos facta. In ſc̃da introdu
cit paſſionẽ eorundẽ. ſc̃da ibi (poſtremo victis ⁊c̃.) Prima ꝑs adhuc di
uidit̃ in tres ꝑtes. Primo cõmendat beatos apoſtolos de fructuoſa p̃di/
catione. Sc̃do oſtendit retributões ꝓ hm̃oi p̃dicatõne Tercio cõmen/
dat eos ex miraculoſa virtutũ operatõe. ſc̃da ibi. Nã dñs. tercia ibi Ma
re planta. Dicit primo ſic. O (Petre ſumme paſtor chriſti. ⁊ o Paule do
ctor gentiũ. veſter p̃catus) .i. veſtra oratio (adiuuet) ſc3 erga deum (eccle
ſiam) id eſt ↄgregatõnem fideliũ (illuminatã. veſtris doctrinis) id eſt pre
dicationib⁹ (ꝑ circulum) id eſt circuitũ (terre) ¶ Notandũ ꝙ petrus
ſummus paſtor dr̃. q2 ſibi date fuerunt claues regni celoꝝ p̃ncipalius in/
q̃ntum erat alioꝝ capitaneus Item beatus Paulus dr̃ doctor gentium
iuxta illud Iſa. Poſui te in lucẽ gentium vt ſis ſalus illis vſq3 ad extre/
mum terre. Unde cũ ꝑſequutus eſſet chriſtum in tempore ſue conuerſio
nis miſit dominus ad eum ananiam dicens Surge ⁊ vade in vicum qui
vocatur rectus ⁊ quere in domo iude ſaulum. qm̃ vas electõnis eſt mihi
iſte vt portet nomen meum coram gentibus. Et ideo ſanctus Paulus
ſingulariter dicitur doctor gentiu3. vnde etiam dicitur ad Gala. ij. Cum
vidiſſent ꝙ creditum eſt mihi euangeliũ p̃pucij. id eſt officium apoſtola/
tus ad p̃dicandum gentibus ſicut et petro circumciſionis Qui eñ opa
tus eſt petro in apoſtolatum circumciſionis operatus eſt mihi inter gen
tes. Et cum cognouiſſent gratiam que data eſt mihi. dextras dederunt
mihi et barnabe vt nos inter gentes. sᶜ predicaremus.
¶ Item nota ſanctus Paulus interp̃tat̃ quaſi os tube. Unde ipe de

De ſanctis Petro et Paulo

ſeip̄o dixit Plus oibꝫ laboraui Scd̓o īterp̄tatꝰ charitas victorioſa. qꝛ ip̄e dixit Quis infirmatꝰ ⁊ ego nō infirmor Tercio interp̄tatꝰ ꝯuerſio miraculoſa. vn̄ in iſta ſequētia. dixit dn̄s ex baſan. dꝛ Saulū vt ſtrauit paulum ⁊ ſtatuit Quarto interp̄tatꝰ manꝰ opoſa. qꝛ legitꝰ ꝙ ꝑ vnā ꝑtē diei p̄dicatōni inſiſtebat ⁊ alia ꝑte ad victū acq̄rendū laboribꝫ ſe inſtituit Quinto interp̄tatꝰ q̄ſi ꝯtēplatio diuinoꝝ. qꝛ raptꝰ fuit in terciū celū Sexto interp̄tatꝰ humilitas ꝟtuoſa. vn̄ de ſeip̄o d̓t Ego minimꝰ aploꝝ. qꝛ eccl̄iam dei vltra modū ꝑſequutꝰ ſum ¶ Pro terminis nota. p̄catꝰ ē nomē quarte declinatōis. a ꝟbo p̄cor aris Sꝫ eccia dꝛ ab er qd̓ ē lis ⁊ cleos gl̄ia quaſi gloriās in lite. i. tribulatōe. vel dꝛ ab en qd̓ ē in. ⁊ cleos gl̄ia. qꝛ in h̓ mūdo ſumus in tempore gratie ⁊ glorie Sed illuminata eſt ꝑticipium decōpoſite figure a verbo illuminor.

¶ Nam dominus petre celorum tibi claues dono dedit
Armigerum beniamyn chriſtus te ſcit ſuum vaſq̄ꝫ electum

¶ Hic autor oñdit retributōem munerꝫ ꝓ labore p̄dicatōnis Et p̄mo ponit retributōeꝫ ſcti petri. ſcd̓o ſcti pauli di. (Nā) ꝓ qꝛ. o (petre dn̄s). i. xp̄s (dedit tibi claues celoꝝ) ſcꝫ ptātē ſoluendi ⁊ ligādi (dono). i. ꝓ dono Et o (bēiamin). i. o paule (xp̄s ſcit te armigeꝝ). i. gerērē ſua arma ⁊ nomē (q̄ꝫ) ꝓ et (ſcit te) eē (ſuū vas electū) qꝛ de ip̄o dn̄s dixit Ananie (vas) electōis ē mihi iſte vt portet nomē meū corā cūctis gētibꝫ ¶ Notādū p̄ᵒ circa p̄mū mēbrū ſentētie ꝙ ſcūs Petrꝰ ſortitꝰ plurima noīa ¶ Primo dꝛ petrus a petre firmitate. qꝛ firmus fuit in fide ſicut petra Cū em̄ dn̄s interrogauit ꝓ fide Philippe. quē dicunt hoīes eſſe filiū hoīs Aliq̄ dixerunt Johēm baptiſtā. aliq̄ Hieremiā vel vnū ex ꝓphetis Sꝫ btūs Petrus rn̄dit Tu es xp̄s filius dei viui. ⁊ poſt multas cōmēdatōes ꝓ retributōne date ſunt ſibi claues regni celoꝝ. qꝛ dictū ē ſibi. Quodcūq̄ꝫ ligaueris ſuꝑ terrā. erit ligatū ⁊ in celis ⁊c̄. ¶ Scd̓o vocatꝰ ſymon. q̄ſi obediens. qꝛ obediēs fuit xp̄o qn̄ eū vocauit ¶ Tercio vocatꝰ bariona. q̄ſi filiꝰ colūbe ꝓpter ſimplicitatē eius ¶ Quarto vocatꝰ cephas qd̓ interp̄tatꝰ caput latine. qꝛ fuit p̄nceps oīm apoſtoloꝝ ⁊ caput xp̄ianitatis ¶ Scd̓o nota. autor vocat ſcm̄ Paulū beniamin. qꝛ ip̄e fuit de tribu beniamyn. vt ꝑ ſe atteſtatꝰ in epiſtola dicēs Ego ſum de tribu beniamyn ⁊ minimꝰ apoſtoloꝝ. ⁊ nō ſum dignus vocari aplus ¶ Itē ex alio vocatꝰ beniamyn. q̄a legitꝰ in Gene. xlix. qn̄ Jacob patriarcha bn̄diceret filijs ſuis. vt cum veniſſet ad beniamyn dixit Lupꝰ rapax. mane comedet p̄dā. ⁊ veſꝑe diuidet ſpolia. hec aūt ꝓphetia cōpleta ē in beato Paulo q̄ mane. i. an̄ ꝯuerſionem comedit predam. id eſt ꝑſequebatꝰ xp̄ianos Sed veſpere. id eſt poſt ꝯuerſionem diuiſit ſpolia id eſt fidem catholicam populis p̄dicabat ipſos informando. ⁊ ergo vocatꝰ Beniamyn. id eſt armiger xp̄i in opē p̄dicatōnis ¶ Tercio nota. ſanctus petrus habet tria nomina. ſcꝫ Symon Petrus ⁊ Cephas que nomina nō re ſed voce ſunt diuerſa. Unde Symon eſt hebraicum Cephas eſt grecum Petrus vero latinū. hec aūt tria noīa hn̄t ſe ꝑm diuerſa ideomata. ad deſignādum ꝙ diuerſorum aploꝝ futu-

rus paſtor eſſet. Vñ ſymon interpretatur obediens. Petrus agnoſcens Cephas vero interp̄tat̄ firmitas vel caput. q2 ſctũs petrꝰ fuit obediens in p̄ceptis. agnoſcēs in credēdo. firmus in p̄dicando ſeu in aduerſis Vel ſic. fuit obediēs deo patri. vñ in actib9 ap̄loꝝ. Oportet magis obedire deo q̄ȝ hoīb9. Agnoſcēs fuit deitatem ⁊ filiũ dei qñ dixit. Tu es xp̄s filiꝰ dei viui. Etiã fuit firmatus a ſpiritusancto. vñ p̄s. Verbo dei celi firmati ſũt celi id eſt apoſtoli. ¶ Pro lr̄a nota. clauis ē nomē fēi gñis. ⁊ dicit̄ a verbo cleo es qđ in vna ſignificatione ſ̄cat reſerare vel ap̄ire. Sȝ armiger eſt nō men maſ. gñis ꝯpoſitũ ex duob9 corruptis. ſ. a noīe arma armoꝝ. et a verbo gero. Sed beniamyn eſt ꝓpriũ nomē viri indeclinabile. Sed electum vt hic ponitur eſt nomen adiectiuũ deriuatum a verbo eligo.

Mare planta te petre xp̄s conculcare tue dedit charitati
Vmbrã tui corporis infirmis debilibuſq; fecit medicinam.

Hic autor ꝯmendat ſctōs ap̄los ex miraculoſa ꝟtutũ op̄atione. Et diuiditur in duas p̄tes. In p̄ma ꝯmēdat ſctm̃ Petꝝ. In ſcđa ꝯmēdat ſctm̃ paulũ. ibi doctilogos. dicens. O ſancte (petre. xp̄s dedit tue charitati) i. dilectiōi (te ꝯculcare). i. ſuppeditare (mare plãta). i. pede. ⁊ ſcȝ xp̄s (fecit vmbrã tui corp̄is). i. p̄cedentē de tuo corp̄e (medicinã infirmis). i. languidis (q;). i. et (debilib9) ¶ Notãdũ au. ꝯmēdat btōs ap̄los ⁊ p̄mo beatũ petrũ duplici ꝟtute. vt p̄ȝ in lr̄a. Circa p̄mã eſt ſciendũ. cũ diſcipuli eſſent in mari piſcãtes. tũc Joãnes vidit ieſum ſtantem in littore maris et dixit petro. dñs eſt. ⁊ cũ petrus vidiſſet dñm dixit. dñe ſi tu es iube me venire ad te ſup̄ aquas. ⁊ ꝯtinue petrus miſit ſe in mare et ambulauit ſup̄ aq̄s ſiccis pedib9. ⁊ cũ dubitaſſet ſtatim cepit ſubmergi. ⁊ ſic xp̄s rep̄hendit petrũ dicēs. O modice fidei cur dubitaſti. ⁊ hoc habet̄ Jo. xxi. hoc tãgit primus verſus huius ſequētie. Circa ſcđam ꝟtutē eſt ſciendũ. legit̄ in actib9 ap̄loꝝ ca. vi. ꝙ tanta erat ꝟtus ap̄loꝝ vt ex vmbra eoꝝ ſanarentur infirmi in lectulis eoꝝ. ⁊ hoc virtute ſpũſſancti ⁊ ꝓpter prerogatiuam dignitatis illud ſancto petro eſt collatũ pre ceteris. vt dr̄ ibidē. Venientē petro ſaltē vmbra illius obũbraret quēq; illoꝝ. Pro quo vlterius nota. q̄uis au. nō poſuit plures ꝟtutes miraculoſas ſcti petri. tñ multis aliȷ̄s ꝟtutib9 eſt decoratus. vñ dt̄ Criſoſt. Hic ſup̄ mare ambulauit. ⁊ a dñō claues regni celoꝝ accepit. ⁊ ſtaterã in ore piſcis inuenit. tria milia hoīm in vna predicatione ꝯuertit. ananie mortem predixit. puellam ſuſcitauit. Cornelium baptizauit. paraliticũ curauit. vmbra ſui corporis infirmos curauit. in dñi tranſfiguratione electus eſt. ab herode incarcerabatur. ab angelo liberabatur. Indumentum eius fuit tunica cum palleo. et nil aliud requiſiuit. ecce quãtis ꝟtutib9 choruſcat apoſtolus glorioſus. Refert beatus Clemens de vita ipſius ꝙ ſemper ſudarium portabat quo fluentes lachrimas tergebat. et quãdo memor erat dulcis allocutionis ⁊ diuine preſentie pre nimio amore lachrimas continere non poterat. Itē ſciendum legitur ꝙ quadam vice dum petrus duos diſcipulos ad predicãdũ miſiſſet ſcȝ ſeruatium et marcianũ. et dum per. xx. dietas iuiſſent ſanctus ſeruacius defunctus eſt. marcianus vero ad beatum petrum rediens qđ

ſibi accidit intimauit. cui btũs petrꝰ dedit baculũ ſuũ precipiens vt ſociũ ſuũ baculo tãgeret. qđ cũ feciſſet. ille q̇. xl. diebꝫ mortuus fuerat viuꝰ ſurrexit. Eo tp̃e erat in hierl'm q̇dam magus noīe ſymon. qui ſe primã veritatem ſeu virtutem dicebat ⁊ dixit. adorabor vt deus. quia ego ſuꝫ ſermo dei. ego ſpecioſus. ego paclitus. ego omnipotens. vnde dicit beatꝰ Dyoniſius ꝙ ipſe fecit lapides ridere ⁊ cantare. Etiam fuit potens per aerem volare. nouas arbores facere. lapides in panem mutare. ⁊ in igne ſine leſione durare. volens diſputare cũ btō Petro ⁊ oſtẽdere ꝙ ipſe eſſet deus Statuto die venit petrꝰ ad locũ certaminis ⁊ aſtãtibꝫ dixit. Pax vobis fratres qui veritatẽ diligitis. Cui ſymon. tua pace opus non habemus. Cui petrus ait. cur times audire pacem. vbi em̃ pax ibi veritas. Symõ dixit. nihil eſt qđ dicis. ego oſtendã deitatis potentiã repẽte adorabis. qꝛ ego ſum p̄ma virtus oīa potens facere. Contra hunc petrus diſputauit et oīa maleficia eius detexit. Videns aũt ſymon ꝙ ſctō petro reſiſtere non poſſet romam ꝑrexit. vt ibi tanq̃ deus adoraretur. qđ ꝑcipiens btũs petrus ipm̃ ſequebat̃ ⁊ ibidem p̄dicationibꝫ ſuis multos hoīes ad fidẽ conuertit. ⁊ preſertim quattuor ꝯcubinas p̄fecti agrippe ad fidem conuertit Unde p̄fectus ꝯmotus occaſionẽ q̄rebat ꝯtra petrum. dehinc dñs apparuit petro dicens. ſymon ⁊ nero te ꝑdere cogitãt ne timeas. qꝛ ego tecum ſum ⁊ eruam te. Symon aũt amabat̃ a nerone. qꝛ filius vite ⁊ ſalutis cuſtos putabat̃. Tandẽ ſymon fecit ſe iactitare ꝙ poſſet mortuos ſuſcitare et accidit ꝙ q̇dam iuuenis moriebat̃. vocatis aũt petro ⁊ paulo ⁊ ſymone. hãc ſnīam ꝯfirmauerũt ꝙ iſte occideret̃ q̇ mortuũ ſuſcitare non poſſet Symon dũmõ ſuꝑ mortuũ incantationes faceret viſus eſt defunctus caput mouere. ⁊ ſic hoīes clamauerũt petrũ lapidare. Petrus aũt impetrato ſilẽtio dixit. ſi viuat defunctꝰ ſurgat ⁊ ambulet et loquat̃ alioq̇n ſciatꝭ fantaſma eſſe. ⁊ dixit. ſeꝑetur ſymon a lecto. ⁊ puer imobilis ꝑmãſit. Petrus aũt ſtans a lõge dixit. adoleſcẽs in noīe ieſu xp̄i nazareni crucifixi ſurge. q̇ ſtatim ſurrexit ⁊ ambulauit. Cũq̃ populus ſymonẽ magũ vellet lapidare. Petrus dixit. ſatis eſt illi ad penã ꝙ ꝯgnoſcit ſe eē ſuꝑatũ in artibus ſuis magicis. magiſter em̃ noſter docuit nos ꝓ malo bonũ reddere.

¶ Pro terminis nota. cõculco as are eſt verbũ tranſitiuũ compoſitum a con ⁊ calco mutando a in u. qđ vlterius dicitur a nomine calx cis. qđ ſignificat partem pedis poſteriorem.

Doctilogos philoſophos te paule xp̄s dat vincere ſua voce:

Multiplices victorias tu paule chriſto per populos acq̇ſiſti

¶ Hic au. ꝯmẽdat beatũ Paulũ di. O (paule xp̄s dat) id eſt concedit (te vincere philoſophos doctilogos) id eſt verbis ſuis doctrinantes (ſua voce) id eſt gratia ſpiritusſancti. Et o (paule tu acquiſiſti) id eſt acquiſiuiſti (chriſto multiplices victorias per populos) ſcꝫ quos tua predicatõne ad fidem conuertiſti. ¶ Notandũ. legitur in actibꝫ apl'oꝝ ꝙ btũs paulꝰ qñ venit athenis intrauit ariopagum. id ē locum vbi viguit ſtudiũ ph'ie et hoc ſub Dyoniſio. vbi incepit diſputare de reſurrectione mortuorum et ph'os ⁊ magiſtros deuicit. quia in preſentia hoīm miraculoſa operatio

ne iuuenem mortuum ſuſcitauit. ⁊ ille eſt intellectus primi verſus. Sed materia ſecūdi verſus ſtat in hoc ꝙ qn̄ ſanctus paulus in ſpecie peregri ni venit acq̇ſiuit multiplices victorias ipſoꝝ populoꝝ. Nero aūt nondū erat impio ꝯfirmatus. ⁊ ſic etiam audiens ꝙ de lege iudeoruꝫ ⁊ fide chri ſtianoꝝ inter paulum ⁊ iudeos queſtio habebatur non curauit. ⁊ ſic pau lus quo volebat libere ibat ⁊ predicabat. Quadam autem die fama ve niente inter iudeos ꝙ ſanctus paulus p̄dicaret. q̇daꝫ iuuenis pincerna re gis neronis. vt paulum ꝯmodoſius audiret feneſtram aſcendens vbi in cipiens dormire cecidit ⁊ expirauit. de cuius morte nero multum doluit quem ſanctus paulus reſuſcitauit. ⁊ ipſe reſuſcitatus tantam dixit poten tiam virtutē et veritatem de deo ꝙ rex nero multū cōmotus iuſſit ſanctū Paulum detrūcari. ⁊ poſt decollationē caput ipſius trina vice reſiliēs cla mauit O ieſu chriſte miſerere mei. de cuius corpore vnda et lac vſqꝫ ad veſtimentum militis exiuit. et poſtea ſanguis effluxit et vbicunqꝫ caput ſaltauit fons aquaꝝ emanauit. qui hodierna die multis infirmis preſtat iuuamen. Item ſciendum ſanctus Dyoniſius dicit de inuentione ca pitis ſancti pauli. ꝙ quidam paſtor inuenit caput ſancti pauli in campo et ipſum iuxta ouile poſuit vbi ſingulis noctibus ineffabiliter candele lu cebant. qđ cum ipſe epiſcopo et alijs fidelibus enunciaſſet. dixerunt vere hoc eſt caput ſancti pauli. Egreſſus aūt epiſcopus cum alijs fidelibꝰ ca put cum magna ſolennitate attulerunt. et illud coniungi corpori tentabāt Tunc dixit quidam patriarcha. ſcimus quoniam multi fideles ſunt occi ſi et capita eorum diſperſa ſunt. et ergo dubium ē an ſit caput ſancti pau li. cui epiſcopus dixit. ponamus ad pedes corporis orando ad dominuꝫ vt ſi caput ſuum eſt conuertatur corpus et capiti iungatur. quod cū om nibus placuiſſet. ⁊ illis in orationibus perſeuerantibus corpus ſe vertit in loco et ſuo capiti ſe coniunxit. ⁊ ſic omnes deum benedixerunt. qꝛ hec eſſe caput ſancti Pauli veraciter cognouerunt.

Pro terminis nota. doctilogus ⁊ doctiloquus idē ſignificant. ⁊ ſunt nomina adiectiua. ⁊ dicitur aliquis referens doctrinam. ⁊ componitur a nomine doctus ti. ⁊ logos ſermo. ſed doctiloquus dicitur a doctus et lo quor eris. Sed philoſophus dicitur a philos grece. id eſt amor latine. ⁊ ſophos ſapientia quaſi amator ſapientie.

Poſtremo victis omnibus barbaris

Ad arcem ſummi pergitis culminis.

Germanos diſcordes ſub iugo chriſti pacatos iam coacturi

Hic iam ꝯſequenter autor pertractat materiam paſſionis beatorum apo ſtolorum petri ⁊ pauli di. O petre et paule vos (ꝑgitis) id eſt cum gau dio aſcenditis (ad arcem) id eſt celſitudinem (ſummi culminis) id eſt celi (victis) id eſt ſuperatis. ſ. ꝑ ſanctam p̄dicationē veſtram (omnibꝰ barba ris) id eſt infidelibꝰ a fide alienis (coacturi) id ē ꝯgregaturi (germanos) id eſt fratres ſcꝫ iudeos ⁊ gentiles (diſcordes) ſcꝫ in fide (iam pacatos) i. reconciliatos (ſub iugo) id eſt fide (chriſti)

De ſanctis Pe. et Pau. apl'is

Ibi neronis feritas principis apoſtoloꝝ prelijs plurimis
victores diuerſe te petre et paule addixerat pene mortis.
Te crux aſſociat . te vero gladius cruentus mittit chriſto

O petre et pau. vos exn̄tes (victores apl'oꝝ) . i. excellentes alios apl'os
(plurimis p̄lijs) . i. ꝑ multa p̄lia predicatōis ⁊ paſſionis (feritas) . i. crude
litas (neronis ꝓncipis) . i. īꝑatoris romani (addixerat) . i. adiudicauerat
(ibi) ſcꝫ in vrbe romana (te petre ⁊ te paule pene mortꝭ) vn̄ o petre (crux
aſſociat te xp̄o. vero) ꝑ ſed (gladiꝰ cruēt') . i. ſanguinolētus (mittit te) . ſ.
paulū xp̄o. Notādū ꝓmo de paſſione ſcti pauli iā dictū ē . videamꝰ q̄
de paſſione petri. vn̄ legiť vt d̄t. b. Hiero. ꝙ q̄dā die ſymon magus excel
ſam turrī aſcēdit ⁊ inde ſe deijciēs cepit volare ꝑ aera . ꝙ ꝑcipiēs. b. petrꝰ
adiurauit āgelos ſathane q̄ ꝑ aera ferebāt eū vt eū dimitterēt. q̄ dimiſſus
cecidit et fracto collo expirauit. Qd̄ audiēs nero multū doluit ⁊ petꝝ ꝑ/
dere cogitauit. poſtea btūs petrꝰ a miniſtris neronis app̄hēſus ⁊ p̄fecto
agrippe p̄ntabať et iuſſus ē crucifigi. Petrꝰ āt cū vidiſſet crucem ait . O
crux caput meū in terrā dꝫ declinari ⁊ pedes ad celū debēt erigi. q2 nō ſuꝫ
dignꝰ in cruce eē vt dn̄s meꝰ. et q̄ dixit. capite deorſum ⁊ pedibꝫ ſurſum
me crucifigite. Tunc illi crucē verterūt pedes ſurſuꝫ caput aūt deorſum
poſuerūt. tūc petrꝰ de cruce ait. O crux diu martyrizari optaui ſꝫ rectus
crucifigi nō vſurpaui. tūc petrꝰ grās agēs deo emiſit ſpiritū. Itē ſciendū
ꝙ ab aliq̄bꝫ dubitať vtꝝ btūs petrꝰ ⁊ paulus eodem die paſſi ſint. Et di
xit btūs Hiero. ꝙ ſic. etiā ſic habeť in ep'la Dyoniſij ꝙ vno die ſunt paſſi
vt pariter ad xp̄m ꝑuenirent. vno loco vt vnus ab altero cōpatientiā ca/
peret. vna ꝑſecutione. vt equalis crudelitas ambos conſtringeret. Et li/
cet ambo eodē die paſſi ſunt. tamen ſm̄ aliquos in diuerſis locis paſſi ſūt.
ſed tamē ambo ratione eadem paſſi ſunt. vn̄ꝰ Enſe coronať paulus. cruce
petrus. eodem Sub duce. luce. loco. dux nero. roma locus . Enſe ſacrat
paulū. lux dux vrbs. cruce petrū. Item nota au. in littera dicit germanos
diſcordes. ꝑ hoc intelligit iudeos ⁊ grecos. de quo d̄t Hiero. in prologo
ad romanos ꝙ iudei et greci erant diſcordes litigando inter ſe q̄s illoꝝ
eſſet nobilior ⁊ propinquior eterne vite. quia chriſtus erat ipſis miſſus ⁊
ex eis natus. Dicentes qd̄ in euangelio dicitur. ſalus ex iudeis orta eſt.
Dixerunt autem greci. miſſus eſt vobis ſaluator ad ſalutem quā nō per
pendiſtis. quia ſaluatorem in ligno crucis ſuſpendiſtis. nos autem neſcij
et ſtatim cum vidimus credimus. et ergo ꝓpinquiores ſumus redēptio/
ni eius. Iſto litigio ſtāte btūs apoſtolꝰ miſit eis litterā ⁊ epiſtolā ꝑ quā
eos informaret ⁊ cōcordes faceret. ergo littera dicit germanos diſcordes
Item nota littera d̄t. neronis feritas. vnde nero fuit crudeliſſimus homi
nū. cum eīm Seneca magiſter ſuus ſperaret mercedē ſui laboris cōdignā
ait ad ipſum nero. intantū te timeo inquantū ictus gladij me ledere poſ/
ſet vt puer cōſueui te metuere . ergo ſtatim morieris. quia viuere nō mit
tere poſſum te. Dixitqꝫ Seneca ſi mori me oportet eligam mihi genus
mortis. cui Nero . feſtinanter eligas. Tunc Seneca in aqua balneo fa/

eto in vtroqꝫ brachio ſanguinē minui fecit ꝛ ꝑt nimiā emiſſionē ſanguis
ibidē vitā termīauit Itē poſtremo ē aduerbiū tp̄is deriuatū a poſt.
Barbar⁹ dr̄ oīs ille q̄ nō obedit romano īperio Et capit̄ hic ꝓ crudeli vł
infideli. Sed pergo is. ē verbū neu. ꝯpoſitū a ꝑ et rego. Sed coactur⁹ eſt
ꝑticipiū futuri tp̄is a v̄bo cogo qđ vlterius dr̄ a con et ago deponendo n.
Item plurimus eſt ſuperlatiuus huius nominis multus.

CEli enarrant gloriam dei filij verbi incarnati facti de terra celi. Hec em̄ gloria ſoli dn̄o eſt congrua. Nomen eſt cuius magni conſilij angelus. Iſtud conſiliū lapſo homini auxilium eſt antiquū et profunduꝫ et verum factum ſolis tantuꝫ ſanctis cognitum. Cum angelus iſte homo natus ex muliere immortale ex mortali de terra celuꝫ fecit ex homine angelum.

Hanc ſequentiā beat⁹ Gre. ꝯpoſuit ob reuerentiā ꝛ honorē beatoꝝ aplorū ꝑut diuiſi erāt ꝑ totū mundū. Et diuidit̄ in duas ꝑtes p̄ncipales. In quaꝝ p̄ma ponit quoddā preambulū in quo declarat ꝯmendationē mittentis ſcꝫ filij dei. In ſcd̄a ꝑte ꝓſeq̄tur intentū q̄ꝫtū ad miniſteriū omniū aploꝝ ꝑ totū mūdū miſſoꝝ. Scd̄a ibi. Hic eſt dn̄s. Primo autor ponit vnā ꝓphetiā quā aſſumit loco thematis q̄ ſcribit̄ pſalmo. xviij. ꝛ applicat eā ad ipſum mittentē apoſtolos. īponens ei nomen ꝙ debet vocari āgelus magni conſilij. dicens (Celi) id eſt apoſtoli (facti celi) id eſt hoīes celeſtes (de terra) ꝛ de hominib᷒ terreſtrib᷒ (enarrant) id eſt predicant (gloriam filij dei verbi incarnati) ſcꝫ xp̄i qui eſt homo factus (em̄) ꝓ quia (hec gloria) ſcꝫ predicationis ſanctoꝝ aploꝝ (eſt congrua) id eſt conueniēs (ſoli dn̄o. cui⁹) ſcꝫ dn̄i (nomen eſt angelus) id eſt nuncius (magni conſilij) et (iſtud conſiliū) ſcꝫ exn̄s (auxiliū homini lapſo) id eſt perdito (eſt antiquū et ꝓfundū. ꝛ) ſcꝫ eſt (cognitū tm̄ ſolis ſanctis. ꝛ eſt factū verū cum iſte āgelus) id eſt filius dei (homo natus ex muliere) ſcꝫ. b. virgine maria (fecit immortale ex mortali. ꝛ fecit de terra). i. de terreſtrib᷒ (celum) id eſt celeſtes (et fecit angelū ex hoīe) Notādū p̄mo. ſcribit̄ in Eſa. Qui ſūt hij qui vt nubes volant et quaſi columbe ad feneſtras ſuas. Hec ſunt verba admiratōnis ꝓphetaꝝ et angeloꝝ quib᷒ datū eſt longe ꝓuidere virtutem doctrine ꝛ predicatōnis apoſtolice. vn̄ admirātes dixerūt. Qui ſunt hij q̄ vt nubes volāt. In quib᷒ v̄bis principaliter tangūtur duo. Primo celeſtis prudētie ſublimitas. Secūdo īmaculate ꝯuerſationis humilitas. Primū tāgitur cū dr̄. vt nubes volant. Ubi no. ſancti apl̄i poſt aſcēſionē dn̄icā miſſi in omnē terrā volauerūt in claritate ꝛ alacritate vt nubes. fuerunt em̄ vt nubes nouellū ortū irrigando. infidelem populū a praua fide reuocando. fideles abſqꝫ terrore deſperationis fideliter conſolando. Primū declaratur. quia in nube preſuppoṅitur humiditas conueniens ad irrigandū. Un̄ in li. Sap̄. ſcribitur. Irrigabo ortum meum ꝛ exaltabo me

partus fructū. Sc̄do ipi apoſtoli dicūtur nubes ipſos fideles a caumati
bus concupiſcentie defendēdo. vnde ipſi deſignātur ꝑ nubē in qua apparu
it dn̄s cum educeret filios iſrael ex egipto. nam in die preceſſit eos in nu
be. et in nocte in columna nubis. vnde ſcriptum eſt. in die illa erit eis vm/
braculū ⁊ ſaluabit eos ab eſtu. a turbine ⁊ a pluuia. Et ſicut nubes defen
dunt nos a caumatibꝫ ſolis. ſic ſancti apl'i dereliquerūt vel dimiſerunt no/
bis exempla virtutū et doctrinaꝝ quibꝫ defendimꝰ nos a caumatibꝫ pec
catoꝝ. Tertio dicūtur nubes. populū a terrore deſperationis ꝯſolando.
Dicit eīn̄ Grego. ſuꝑ hoc euangeliū. erat aūt aſpectus eius ſicut fulgur.
ꝙ ꝓpter aſpectum fulguris cuſtodes ꝑterriti ſunt timore. ſed cādor veſti
menti apparēs mulieribꝫ remouebat ab eis pauorē ſeu terrorē ita ꝙ ꝑter/
rite nō ſunt. Per iſtam nubē intelligūtur apl'i qui terrorē deſperatōnis po
pulorum multorum remouerunt. et ſpiritū conſolationis infuderunt.
Secūdo ꝯmēdantur ex immaculate ꝯuerſationis humilitate. cū dicitur
et quaſi colūbe ad feneſtras ſuas. id eſt ad celeſtem requiem. quia vitam
immaculatam duxerunt. Et huic concordat doctrina ſaluatoris noſtri
cum dixit apoſtolis. Eſtote prudētes ſicut ſerpentes. fidem predicando.
et eſtote ſimplices ſicut colūbe. imaculatam vitā per ꝯuerſationis ſimpli/
citatem habendo. Et qn̄ apoſtoli hanc prudentiā et vitam immaculatam
ſuſceperunt poſt miſſionē ſanctiſpiritus tunc in omnē terram diuiſi ſunt.
ideo in laudem huius miſſionis et diuiſionis preſens ſequentia eſt com/
pilata ¶ Itē nota. au. nominat ſanctos apoſtolos celos ꝓpter quaſdā con
ditiones ſeu ꝓprietates celoꝝ eis conuenientes. quia celum eſt primū. na
tura ſimpliciſſimū. eſſentia ſubtiliſſimū. quantitate maximū. qualitate lu/
cidiſſimū. figura ſphericū. incorruptione ſolidiſſimū. ſitu ſuꝑmū. He cō/
ditiones attribuūtur apoſtolis. Primo eīn̄ ipſi fuerunt ꝑmi xp̄m ſequen
tes. vn̄ xp̄s dixit eis. vos q̇ ſecuti eſtis me. Sc̄do fuerūt ſimplices in ore.
vn̄ xp̄s dixit eis. eſtote prudētes ſicut ſerpētes. ⁊ ſimplices ſicut columbe
Tertio fuerūt ſubtiliſſimi in intelligēdo. vn̄ xp̄s dixit eis. vobis eſt datū
noſſe myſteriū regni dei. Quarto fuerūt ſc̄tē prelatōnis maximi. vnde ſal
uator dixit eis. ſedebitis ſuꝑ ſedes iudicātes duodeci tribꝫ iſrl'. Quinto
fuerūt in q̄litate p̄dicatōis lucidi. vn̄ xp̄s dixit eis. Vos eſtis lux mundi
Sexto fuerūt figure ſpherice. vn̄ inter oēs figuras figura ſpherica ē capa
ciſſima. ⁊ figure ſpherice motꝰ fert̄ ꝑ vniuerſū orbē. ſic ⁊ apl'i ſpherici fue
rūt qn̄ ꝑ totū orbē terraꝝ mouebant̄ ābulātes. vn̄ in oēm terrā exiuit ſo/
nus eoꝝ. Septimo fuerūt in charitate incorrupti ſicut celū. vn̄ xp̄s dixit
eis. vos eſtis q̇ mecū ꝑmāſiſtis in tētationibꝫ meis. Octauo fuerūt ſuꝑ/
mi. vn̄ dixit eis xp̄s. gaudete ⁊ exultate q̄m merces vr̄a copioſa ē in celis
Et ꝓpter has ꝯditōes iā enūeratas au. di. ſc̄tōs apl'os eē celos. aſſumēdo
dictū p̄s. dicētis. Celi enarrāt gl'iam ¶ Itē au. dt̄ in l'ra. verbi incarnati.
vbi tāgit̄ dictū Johis ꝑmo. ca. Et verbū caro factū eſt ¶ Itē l'ra dt̄. facti
de terra celi. hoc ꝑꝫ ſic. q2 xp̄s apl'os terrenos et mūdanos exn̄tes mira
ſanctitate ⁊ moꝝ ꝯuerſatione celeſtes fecit. vn̄ in euā. Ego vos elegi de
mūdo vt eatis et fructū afferatis in patientia. Item nota xp̄s dr̄ āgelꝰ
magni ꝯſilij ꝑ figurā q̄ dr̄ antropoſpathos hn̄s fieri qn̄ hūane paſſiones
attribuūt̄ celeſtibꝫ ⁊ diuinis. cū eīn̄ ꝯſiliū ſit de rebꝫ mutabilibꝫ ⁊ paſſibi

libꝰ aliť ⁊ aliť ſe potētibꝫ habere ꝗ̄ ſubiacēt nr̄e volūtati. ꝯſtat aūt ꝙ ꝯſiliū
non cadit in deū. nō em̄ hꝫ opꝰ ꝯſilij de aliq̄bꝫ cū oīa nuda ⁊ apta ſint ocu
lis eiꝰ. ſꝫ figuratiue ⁊ metaphorice loquēdo in ꝯpatōe ad ꝯgnitionē no
ſtrā. magnū ⁊ pfundū erat ꝯſiliū qn̄ tres pſone ꝯſiliate ſūt q̇d nā facerēt
de repatione hoīs q̇ lapſus fuit. ſꝫ filius dei miſertus nature hūane factꝰ
eſt angelꝰ huiꝰ ꝯſilij. ⁊ deſcēdit in terrā liberans hoīem ſua paſſione. ſꝫ h̄
cognitū erat tantū ſanctis quibꝫ deꝰ voluit reuelare. erat em̄ āgelis igno
tū q̇ in aſcēſione eiꝰ admirantes dixerūt. q̇s ē iſte q̇ venit de edom. Etiā
erat occultū dyabolo. vt dt̄ Orige. ſup hoc euangeliū. Cum eſſet deſpon
ſata Maria Joſeph. q̄tenus myſteriū incarnationis dyabolo celaret̄ qȡ
ſi ſciuiſſet nunq̄ꝫ in cor iude miſiſſet ꝙ xp̄m tradidiſſet. Item autor dī
cit (natus ex muliere) beata em̄ virgo erat mulier ex nomine et fama. ſed
non in re. Fuit mulier in fama qꝛ viro deſpōſata. ⁊ quia virum genuit. ſ.
xp̄m. ſed in re mulier non erat. quoniā virgo incorrupta. Item nota lit
tera dicit immortalē ex mortali fecit. quia ſuſcitauit nos ex opibꝫ mortis
vt viuamus deo. vnde ſicut per vnius delictū mors intrauit in homines
et facti ſunt mortales. ita p vnius iuſtificationē vita redijt in homīes. ho
mo terrenꝰ erat qui amiſit ſpiritū grē. ſed factꝰ ē celeſtis p reſurrectionē.
¶ Pro terminis nota. congruus a ū id eſt cōueniens. Sed angelꝰ in
terp̄tatur quaſi nūcius de celo miſſus. ⁊ dicitur ab ana ꝙ eſt ſurſum ⁊ ge
lon nūciatio q̄ſi nūcius miſſus a ſupioribꝫ ad inferiora. Sꝫ lapſus a ū ē p
ticipiū p̄teriti tp̄is deriuatū a verbo deponētali labor. Sꝫ ꝯgnitꝰ a ū ē p
ticipiū deriuatū a v̄bo ꝯgnoſcor qȡ ꝯponit̄ a cō ⁊ noſcor mutādo n in g.

¶ Hic eſt dominus exercituū deus. cuius ſunt angeli miſſi
in terram apoſtoli. Quibus ſeipſum viuū prebuit reſurgēs
in multis argumentis pacem victor mortis nuncians.

¶ Hic conſequenter pertractat materiam principalem de diuiſione apo
ſtolorum. Et diuiditur in tres partes. In prima facit qȡ dictum eſt. In
ſcd̄a dirigit petitionē ad xp̄m ieſum qui miſit illos apoſtolos. Secunda
pars eſt ibi. Sermen iuſtū. Prima pars adhuc diuiditur in tres partes.
Primo pertractat diuiſionem apoſtoloꝝ q̄ꝫtum ad diuinam miſſionem.
Secūdo q̄ꝫtum ad predicationem. Tertio declarat illam per ꝓphetaruꝫ
confirmationem. ſecunda ibi. Hinc petrus. Tertia ibi. In omnem terrā
Dicens primo (Hic) ſcꝫ filius dei (eſt deus dn̄s exercituū) id eſt multo/
rū populoꝝ et turbaꝝ (cuius) ſcꝫ domini dei (ap̄li ſunt angeli) .i. nuncij
(miſſi in terram) id ē in totū mundū (quibꝫ) ſcꝫ apoſtolis. sͤ ipſe dn̄s (re
ſurgens) sͤ a mortuis (prebuit) .i. manifeſtauit (ſeipſum viuū in multis
argumentis) .i. pbationibꝫ. ⁊ ipſe (victor mortis) .i. xp̄s qui mortem no/
ſtram moriēdo deſtruxit. sͤ erat (nūcians) .i. manifeſtans (pacem) quan
do ſtetit in medio diſcipulorum et dixit. pax vobis. vt ſequitur in littera.

¶ Pax vobis ego ſum inquit nolite iā timere. predicate ver/
bum dei creature omni coram regibus et principibus.

De diuiſione apoſtoloꝝ.

Sicut miſit me pater ⁊ ego mitto vos in mundum. Eſtote ergo prudentes ſicut ſerpentes: eſtote vt columbe ſimplices

Hic xp̄s exn̄s victor mortꝫ ⁊ nunciās pacē apl'is (inq̄t) .i. dixit (pax vo
bis ego ſum nolite iam timere p̄dicate ꝟbū dei oī creature) .i. hoi (coram
regibꝫ ⁊ principibꝫ. Ego mitto vos in mūdū ſicut miſit me pater. ḡ eſtote
prudentes ſicut ſerpentes et ſimplices vt colūbe ¶ Notandū p̄mo au.
hanc particulā collegit ex diuerſis locis euangeliſtaꝝ. vt patebit in ordie
dicendoꝝ. quia tota materia eſt collecta ex ꝟbis dn̄i apl'os mittētis. Se
cundo nota. autor vocat dn̄m deū exercituū. nō eſt em̄ dn̄s tm̄ vniꝰ exer
citus. ſed indefinite loquēdo deus exercituū. ⁊ ſic ſumit' nomen illud ab il
lo. Eſa. c. vi. Sctūs ſctūs ſctūs dn̄s deꝰ exercituū. Itē ſcribit' in Ezech
Hec dicit dn̄s exercituū. Et ſepe reperit' ſub noīe hebraico. ſ. ſabaoth. ꝑ
hoc dat' intelligi diuina potētia q̄ eſt oīm exercituū dominatrix Itē no-
ta apl'i ꝑ magiſtrū in lr̄a dicūtur angeli. q2 angelus ē nomē officij. ſed apl'i
habuerūt officiū angeloꝝ. ideo angeli appellant'. Primo em̄ habuerūt of-
ficiū angeloꝝ q̄ dicūtur cherubin q̄ repleti ſūt ſciētia. In ipſis em̄ fuit ple
nitudo ſcientie. vnde dixit eis. vos ſedebitis ſuꝑ ſedes iudicātes ⁊c̄. Se
cūdo habuerūt officiū illoꝝ angeloꝝ q̄ dicūtur ſeraphin. q2 ſicut illi ardēt
in charitate ſic oēs apl'i ⁊c̄. Tertio habuerūt officiū dn̄ationū. q̄ docent
nos ſuꝑiores reuereri. Ipſi em̄ apl'i maxie honorāt' i h̄ mūdo. vn̄ p̄s. Ni-
mis honorati ſūt amici tui deꝰ. ⁊ q̇cq̇d boni faciebāt deo gl'am referebāt.
vn̄ dicebāt in noīe tuo eijcimꝰ demoīa. Quarto habuerūt officia poteſta
tū. ad q̊s ꝑtinet dyabolos arcere ⁊ punire. Ipſi em̄ demones ab obſeſſis
corꝑibꝫ hoīm fugabāt. vn̄ dixit ad eos ſaluator. h̄ genꝰ demonioꝝ nō eijci
tur niſi orōnibꝫ et ieiunijs. Etiā habuerūt officiū ꝟtutū. ad q̊s ꝑtinet mi
racula exercere. ipſi em̄ mirabilia faciebāt. vn̄ legitur in actibꝫ apl'oꝝ. Per
manꝰ aūt apl'oꝝ fiebāt ſigna ⁊ ꝓdigia multa in plebe. Etiā habuerūt offi
ciū archāgeloꝝ. qđ ē maiora nūciare ſicut incarnationē xp̄i et eius reſurre
ctionem. Vn̄ in actibꝫ apoſtoloꝝ. virtute magna reddebāt apoſtoli teſti-
moniū reſurrectionis. Etiam habuerūt officium angeloꝝ. qđ eſt minora
nunciare et homines informare bonis opeꝛibꝫ. ſic apl'i ſuis predicationi-
bus informabāt hoies fidē catholicā. Ergo bn̄ dicūtur āgeli miſſi in ter
ram. q2 miſſi ſunt a deo in vniuerſū mūdū. Itē đt pax. Vn̄ duplex eſt
pax. ſ. pax peccatoꝝ. vn̄ p̄s. zelaui in pctōribꝫ pacē peccatoꝝ vidēs. Alia ē
pax iuſtoꝝ. vn̄ Pau. fructꝰ ſp̄ūs ſūt gaudiū charitas. pax ⁊ patiētia. Et
illam pacē dn̄s dedit diſcipulis ſuis dicēs. pax vobis ego ſuꝫ ⁊c̄. ⁊ in euā.
Io. đr. pacē meā do vobis Itē nota lr̄a đt. nolite iam timere. vbi tangit'
dictum euangelicū quod xp̄s dixit ſuis diſcipulis. dico aūt vobis amicis
meis ne terreamini ab his qui vos perſequuntur. Et iterum. nolite time
re eos qui occidunt corpus. animam occidere non poſſunt. Item nota
autor dicit. predicate verbū dei om̄i creature. i. homini. Vn̄ ſc̄m. b. Gre. h̄
nomine om̄i creature deſignatur hō. Eſt em̄ homo oīs creatura ſc̄m par
ticipationē ⁊ cōmunionē. q2 cōicat cum oībus rebus. cum lapidibꝫ in eſ-
ſendo. cum plantis in vegetando. cum brutis in ſentiendo. cum angelis
in intelligendo. Et hoc etiam vult phyloſophus in de aīa dicēs. Homo

eſt quodā̄mō oīa. Itē lr̄a dt. Sicut miſit me pater ⁊c̄. vbi nota ꝙ deus
miſit filiū ſuū in mundū ex nimia charitate. vn̄ Johis.iij. Sic deꝰ dilexit
mundū vt filiū ſuū vnigenitū daret ꝓ mūdo. ſic xp̄s miſit ſuos diſcipu/
los ⁊ eos ad dilectōem hortatꝰ ē dicēs Hoc ē p̄ceptū meū vt diligatꝭ in/
uicē ſicut dilexi vos Johis.xv. Et iterꝝ Diligite inimicos veſtros. ⁊ bn̄/
facite eis q̄ vos oderūt ¶ Itē nota. dn̄s noſter cōpat prudētiam aploꜝ ⁊
etiā nr̄am ſapientie ſerpētis. vn̄ legit̄ in libro de aīalibꝫ ꝙ ſerpens tres hꝫ
ꝓprietates Prima. ꝙ inter oīa mēbra caput ſuū maxime cuſtodit. qn̄ eni͂
ſentit incātatōes ⁊ ꝯiuratōes ꝑtit vnā aurē ad terrā. ſꝫ reliquā cū cauda
obſtruit ne audiat vocē incātantꝭ. Sic etiā xp̄s elegit aplos capita ⁊ p̄n
cipes inter ceteros hoīes. q̄ etiā obſtruxerūt organa ſenſuū exterioꜝ ne ꝑ
prauas occupatōes occuparet̄ intellectꝰ Scd̄a ꝓprietas. ꝙ ſerpēs inuete/
ratus q̄rit ſtrictū ⁊ artū locū antiquā pellē remouēdo ⁊ ſic acq̄rit iuuen/
tutē. Sic etiā apl̄i antiquā pellē depoſuerūt. i. oīa terrena ⁊ foramē petre
ingreſſi ſunt. ⁊ xp̄m q̄ vocat̄ petra deſerti ſequuti ſunt. Tercia ꝓprietas.
ſerpens intrat aquā ⁊ venenū deponit. ſic etiā apl̄i ingreſſi ſunt aquā. i. ad
gaudia eterna ⁊ depoſuerūt venenū. i. ꝓ ſuis ꝑſecutoribꝫ orabāt deponē
do rancorē ⁊ inuidiā. in hoc xp̄m imitādo. q̄ ꝓ ſuis inimicis orauit dicēs
Pater ignoſce illis ⁊c̄. Itē nota. apl̄i ꝯpant̄ colūbis ſpeālr̄ ꝓpter tres ꝓ/
prietates Prima. qꜭ colūbe hn̄t triſtē gemitū. ſic etiā apl̄i habuerūt triſtē
gemitū ꝓpter paſſionē xp̄i. Scd̄a ꝓprietas. qꜭ caret felle. ſic etiā apl̄i fue/
runt abſqꜭ inuidia. qꜭ firmā habuerūt dilectōem. Tercia ꝓprietas. ꝙ ne
mini ſunt nocētes. ſic etiā apl̄i nulli nocumentū intulerūt. ſꝫ magnū fru/
ctū afferebāt. vn̄ Ego vos elegi de mūdo vt fructū afferatꝭ ⁊c̄. ¶ Itē no
ta. ſi lr̄a bn̄ inſpiciat̄. tūc hoc totū pax vobis vſqꜭ ad finē ſentētie p̄t eē q̄dā
orō materialr̄ accepta Rō. qꜭ nō ſupponit ꝓ ſe nec ꝓ ſuo ꝑcato. ſꝫ ſuppo/
nit ꝓ ꝟbis a xp̄o ꝓlatis ad aplos. ⁊ ſic hec tota orō ꝑcat ꝟba a xp̄o ꝓlata
ſꝫ tn̄ ſm̄ vſum grāmaticoꜝ declinant̄ ꝑcatiue. Inquit vnoº ē ꝟbū defe
ctiuum nihil hn̄s niſi inquit Alioº eſt tercia ꝑſona a verbo inquio. vt dt
Alexander ibi Inquio quis inquit ⁊c̄.

¶ Hinc petrus romā apoſtoloꜝ p̄nceps adijt Paulꝰ greciā
vbiqꜭ docēs grām. terquattuor hi ꝓceres in plagis terre q̄ttu
or euangelizantes trinū ⁊ vnū Andreas. iacobꝫ vterqꜭ. phi/
lippus. bartholomeus. ſymon. thadeus. ioannes. thomas ⁊
matheus. duodecim iudices. nō ab vno ſed in vnum diuiſi ꝑ
orbem diuiſos in vnum colligunt.

¶ Hic iam autor ꝯſr̄ ꝑtractat materiā de diuiſione aploꜝ ad enumera/
tionē numerās eos nominatim dicens (Hinc). i. poſtea (petrꝰ p̄nceps
aploꜝ. adijt). i. acceſſit (romā) ⁊ (paulus) ſcꝫ adijt (greciam docēs vbiqꜭ.
grāꝫ). ſ. redēptōis xp̄i (hi terq̄ttuor ꝓceres). i. hi. xij. p̄ncipes. ſ. ſunt (euā
gelizantes). i. p̄dicātes (trinū) ſcꝫ i ꝑſonis (⁊ vnū). ſ. in eſſentia (in q̄ttuor

plagꝫ).i.ꝑtibꝯ (terre) ſcꝫ orientali occidētali auſtrali ⁊ aqlonari Deinde enumerat alios apoſtolos dicēs (Andreas) q̄ fuit frater ſymonis.⁊ (vterqꝫ iacobꝯ) ſcꝫ maior ⁊ minor.maior q̄ erat frater Johis euang.q̄ fuerūt filij zebedei.ſꝫ minor fuit filiꝰ Thadei nō ſc̄m carnē ſed ſc̄m meritum (philippus ⁊ bartholomeus) q̄ fuit filius regis.⁊ (ſymon) iuſtus.⁊ (thadeꝰ) id eſt iudas.q̄ dr̄ thadeus ad differentiā iude ſchariothis.⁊ (ioānes) et (thomas) q̄ dicebatur dydimus.id ē q̄ dubitauit de reſurrectōne xp̄i.⁊ (matheus) q̄ erat publicanus.iſti (duodecim iudices.non diuiſi ab vno) ſcꝫ deo vel ab vna fide (ſed diuiſi.in vnum) id eſt in vnam fidē (colligūt) id eſt ꝯgregant.ſcꝫ ſua p̄dicatōne (in vnū).i.in vnam fidem (diuiſos) id ē diſperſos (per orbem) id eſt totum mundum Iſti duodecim apoſtoli ſtꝫ diuiſi ꝑ totum mundum.ſcꝫ in ꝑtem orientalē occidentalē auſtralē ⁊ aqlonarē.⁊ ſunt duodecim iudices q̄ ſedebunt ſuꝑ ſedes in die iudicij iudicantes duodecim tribꝯ iſrael.⁊ iſti ſunt miſſi nō vt ſeꝑent̄ a fide.ſꝫ vt colligant oēs homines diuiſos per totum mundum ad vnam fidem

¶ Notandum de numero apoſtoloꝝ.in cena domini erant duodecim.⁊ in illo numero nō erat Paulꝰ ⁊ Mathias.⁊ cū iudas ſeipm ſuſpēdiſſet remanſerunt.xi.in numero vſqꝫ ad aſcenſionē domini.vt dr̄ Mathei vltimo.vndecim diſcipuli abierunt in galileam. Sed poſt aſcenſionē apoſtoli ⁊ diſcipuli cū magno gaudio reuerſi ſunt in hieruſalē.⁊ erant vnanimiter orantes ⁊ laudantes deū Et exurgens petrus in medio fratrū dixit. Viri fratres oportet implere ſcripturā quā dixit dauid de iuda Fiāt dies eius pauci.⁊ epiſcopatū eius accipiat alter.ergo oportet vnū fieri ex illis teſtē reſurrectōis xp̄i.⁊ ſtatim ſtatuerūt duos.ſ. Joſeph iuſtū ⁊ Mathiam ⁊ dederunt ſortē.⁊ cecidit ſors ſuꝑ mathiā q̄ ꝯnumeratus eſt cū xi.apoſtolis.⁊ ſic implebat̄ numerus apoſtoloꝝ Deinde ſtephanus eſt lapidatus.⁊ ſaulus lapidantium veſtimenta ꝯſeruabat q̄ erat ꝑſequutor chriſtianoꝝ.poſtea ꝓſtratus ⁊ ꝯuerſus eſt ad dn̄m ⁊ etiam ꝯnumeratꝰ eſt inter apoſtolos.⁊ hoc ratōne officij.qr officiū apoſtoloꝝ excellēter exercuit in p̄dicando.

¶ Pro terminis nota.quattuor eſt nomē numerale indeclinabile Sꝫ ꝓceres dicunt̄ nobiles virtutibꝯ florentes.⁊ dicunt̄ quaſi ꝓcul a carie.id eſt putredine viciorum Sed plaga eſt equocū.vnde Vulnera ſunt plaga.plaga regio.vel plaga rethe Sed adijt eſt verbū quarte ꝯiugationis cōpoſitum ab ad ⁊ eo is Sed philippus dr̄ a philos.id eſt amor et iper qd̄ eſt ſuꝑ.quaſi amator ſuꝑnoꝝ ꝓpter celeſtē ꝯtēplatōnem. Dicit̄ etiā os lāpadis ꝓpter ſuam luculentā p̄dicatōnem Dicitur etiam os manuum.propter aſſiduam operatōnem

¶ In omnem terram exiuit ſonus eorum. Et in fines orbis terre verba eorum.

¶ Hic autor deſcribit diuiſionē apl'oꝝ ꝑ ꝓpheticas ꝯfirmatiōes Et diuidit̄ in tres ꝑtes ſc̄m q̄ autor ꝯfirmat hyſtoriā tribꝯ ꝓphetijs.ſc̄da ibi. Quā ſpecioſi.tercia ibi. Hi ſunt.dicēs (ſonus) id eſt p̄dicatōnes (eorū) ſcꝫ.xij.apoſtoloꝝ (exiuit in oēm terrā) id eſt per totū mundum (⁊ verba)

id eſt doctrine (eoꝝ) ſcꝫ apoſtoloꝝ. ſcꝫ exiuerunt (in fines). i. in terminos.
(orbis terre) qꝛ dixit dominus Ite in orbem vniuerſum ⁊ predicate euã-
gelium. hanc ꝓphetiam ſcribit Dauid pſ. xviij. ſub eiſdem verbis
¶ Notandũ ꝑ ſonũ ꝓpheta dat intelligere qualibet reuelatõnem ſiue
vocalem ſiue litteralẽ ad denotandũ ꝑ hoc ꝙ apoſtoli nõ ꝑambulauerũt
totũ mundũ. ſed q̃ȯ ꝓpria peregrinatõe nõ poterant adimplere illud alijs
nuncijs adimplerunt ⁊ ꝑ ſcripturas ⁊ epiſtolas. Scripſerunt em̃ epiſto-
las ad populũ ſuꝑ omnib⁹ articulis fidei. ⁊ ſic edificauerũt eccleſiã ⁊ ip-
ſam numero credentiũ dilatauerunt Et numerus ṗncipaliũ erat duode
nari⁹. ſꝫ xp̃s aſſignauit eis. lxxij. alios diſcipulos mittẽs eos in oẽm terrã
et regionẽ ad ṗdicandũ ꝟbũ dei Scd̃o nota. chriſtus miſit apoſtolos
in oẽm terrã vt eſſent teſtes de omnib⁹ his q̃ viderunt ⁊ audiuerunt. ⁊ er
go dꝛ in actib⁹ apoſtoloꝝ. Uos eritis teſtes ad oẽs hoĩes eoꝝ q̃ audiſtis
et vidiſtis. ¶ Pro quo ſciendũ. ꝙ apoſtoli fuerunt teſtes chriſti ṗncipa
liter in ſeptẽ articulis. ¶ Primo fuerunt teſtes miſſionis filij dei in mũ-
dum. ⁊ de illo dꝛ Johis. iiij. Teſtificanť. qꝛ pater miſit filiũ ſuum in terris
ſaluatorẽ mundi Itẽ Johis ṗmo In mundo erat ⁊ mundus ꝑ ip̃m fa-
ctus eſt ⁊ mundus eũ nõ cognouit. ⁊ ſcimus. qꝛ veꝝ eſt teſtimoniũ eius
¶ Scd̃o teſtes fuerunt potiſſime operatõnis ei⁹. vñ Petrus in actibus
apoſtoloꝝ. Qui ꝑtranſiuit bñfaciendo ſanando hoĩes oppreſſos a dya-
bolo. qm̃ de⁹ erat cũ illo vt vult gloſa. q̃ liberauit demoniacos. cecos illu
minando. leproſos mundando. mortuos ſuſcitando. ventis imperando
¶ Tercio fuerunt teſtes amare paſſionis. ⁊ nõ ſolum apoſtoli. ſed etiam
gentiles erant teſtes ꝙ deus patiebatur. vt patet in Centurione dicente
Uere filius dei erat iſte Item patet in dyoniſio ariopagita q̃ fuit genti-
lis. ⁊ vidit eclipſim ſolis in paſſione dñi dicens Aut deus nature patiť.
aut tota mũdi machina diſſolueť. vñ Greg. Terra ꝯtremuit. ſol radios
ſubtraxit. ⁊ lapides dirupti ſunt. ¶ Quarto fuerunt teſtes veriſſime re
ſurrectõnis. vnde Actuum. Uirtute magna reddebant apoſtoli teſtimo
nium reſurrectõnis chriſti. Unde in reſurrectõne domin⁹ non ſolum ha-
buit teſtes viuos. immo etiam mortuos. quia multa corpora mortuorũ
cum chriſto ſurrexerunt ⁊ multis apparuerunt in iheruſalem. ¶ Quin-
to fuerunt teſtes glorioſiſſime aſcenſionis. Unde Petrus in actibus
apoſtolorum Jeſum quem vos interemiſtis ſuſpendentes in ligno hunc
deus ſuſcitauit ⁊ principem ac ſaluatorem exaltauit. ⁊ nos ſumus teſtes
illius. Item Gregorius Chriſtus prius humiliatus, poſtea exaltatus
in celo. ¶ Sexto fuerunt teſtes largiſſime miſeratõnis. vnde Lucas in
euangelio. Oportebat chriſtum pati. ⁊ ſequitur Predicate in nomine
eius penitentiam ⁊ remiſſionem peccatoꝝ in omnes gentes. vos autem
eſtis teſtes eorum. O q̃ꝫ larga miſeratio quod dicit in omnes gentes.
Ideo dicit petrus. In veritate comperi. quia non eſt perſonarum acce-
ptor deus. ſed in omni gente que timet deum. ¶ Septimo ſunt teſtes ex
tremi iudicij. Unde in actibus apoſtolorum. Nobis precepit deus pre-
dicare ⁊ teſtificare. quia ip̃e conſtitutus eſt rex viuorum ⁊ mortuorum.
Unde verſus. Miſſus. agit. patitur. ſurgit. ſcandit. miſeretur. Judicat. ẽ
horum vox teſtis diſcipulorum.

De diuiſione Apoſtolorũ

¶ Quam ſpecioſi pedes euangelizantiũ bona p̄dicantiũ pacem ſanguine chriſti redēptis ita dicentiũ. ſyon regnabit deus tuus. Qui verbo ſecula fecit. quod pro nobis verbũ caro factum eſt in fine ſeculoꝝ. Hoc verbũ quod p̄dicamus chriſtũ crucifixum qui viuit ꝛ regnat deus in celis

¶ Hic autoꝛ ponit ſcd̾am ꝓphetică ꝯfirmatōẽ dicēs (q̄ȝ ſpecioſi) .i. valde pulcri (ſunt pedes) ſcȝ aplo̾ꝝ (euãgelizantiũ) .i. nũciantiũ (bona ꝛ p̄dicãtiũ pacē redēptꝭ ſanguine xp̄i dicētiũ ita) ſ[c] vt ſeqtur (Syon) .i. o fidelis aĩa (deus tuus regnabit. q̃) ſcȝ de⁹ (fecit ſecula) .i. mundũ (v̾bo) .i. ꝑ filiũ ſuũ (qd̾) ſcȝ v̾bũ (factum ē caro) .i. hõ (ꝓ nobis) ſ[c] peccatoꝛibꝫ (in fine ſeculoꝝ. h̾ v̾bũ) .i. fili⁹ dei. ſ. ē (qd̾) ſ[c] nos apl̾i (p̄dicam⁹ xp̄m crucifixũ q̃ viuit ꝛ regnat deus in celis) ¶ Notãdũ. hec ꝓphetia ſcribiꝛ̃ Iſa. lij. in his v̾bis. Quã pulchri ſuꝑ montes pedes annũciantꝭ ꝛ p̄dicantis pacē. annũciantꝭ bonũ p̄dicãtꝭ ſalutē dicētꝭ. ſyon regnabit de⁹ tu⁹ In hac ꝓphetia innuunꝛ̃ q̃ttuoꝛ v̾tutes aplo̾ꝝ. ſ. euãgelizare bonũ. nũciare paceȝ. p̄dicare ſalutē. ꝛ veritatē ꝓnũciare De p̄mo d̾t paulus. Notũ vobis facio euangeliũ qd̾ accepi ꝛ nõ ſ̾m hoĩem neqꝫ ſ̾m carnē. ſȝ ꝑ reuelatõem ieſu xp̄i. De ſcd̾o d̾ꝛ in actibꝫ aplo̾ꝝ. ꝛ intrauit pax cum illis. ꝛ iteꝝ Pacem meã do vobis. De tercio d̾t he. Gre. Hi ſunt q̃ dederũt veritatis lumen agnoſcere. ꝛ in euan. Et ſcimus qꝛ veꝝ eſt teſtimoniũ eius De quarto d̾ꝛ in euange. Illi aũt ꝑfecti p̄dicauerũt veritatem vbiqꝫ dño ꝯfirmante Itē nota. in ꝓphetia iã dicta ꝑ montē dȝ ĩtelligi ꝙ apl̾i p̄dicauerũt in publico. nõ aũt in abſcondito. qꝛ qd̾ ſuꝑ montes edificaꝛ̃ nõ p̄t bñ abſcondi. vt d̾ꝛ in euange. Nõ p̄t ciuitas abſcondi ſuꝑ̄ montē poſita. ꝛ quicq̃d p̄dicauerunt hoc lucide dixerũt. qꝛ ſcriptũ ē. Luceat lux veſtra corã hoĩbꝫ Itē in euang. Iohis. Ego palam loquutus ſum vobis in mundo

¶ Pro terminis nota. q̄ȝ ē aduerbiũ ꝯꝑandi. Itē ꝑ pedes in ſacra ſcriptura dȝ ĩtelligi affect⁹ ꝛ intētio. qꝛ ſicut hõ ꝑ pedes gradiꝛ̃. ſic ꝑ affect⁹ ꝛ intētões mens diſpergiꝛ̃ Itē ſyon regnabit de⁹ tuus p̄t hic poni material̾r ꝓ ſibi ſil̾i aliter ſuppõnente Sȝ viuo ē v̾bũ abſolutũ neutri generis

¶ Hi ſunt celi in q̃bꝫ xp̄e habitas. in quoꝝ verbis tonas fulguras ſignis roꝛas gratiam. His dixiſti roꝛate celi deſuꝑ et nubes pluant iuſtum aperiatur terra germinans.

¶ Hic autoꝛ declarat ꝯfirmatõem ꝓphetică di. O (xp̄e. hi) apl̾i (ſunt) celi (in q̃bꝫ habitas) .i. manes. ꝛ (in q̃ꝝ) ſcȝ aplo̾ꝝ (v̾bis tonas. ꝛ fulguras) .i. fulgura facis (ſignis) id eſt ꝑ ſigna (roꝛas) id eſt infundis (gr̃am) O xp̄e tu (dixiſti. his) apl̾is. o (celi) vos (roꝛare) .i. roꝛem date (deſuper) id eſt de ſurſum (ꝛ nubes pluant) id eſt pluendo emittant (iuſtũ) id eſt iuſticiam. ꝛ (terra) id eſt coꝛ hominis (germinãs) id eſt fructificãs (aꝑiaꝛ̃)

ſcꝫ ad recipiendū grām. ¶ Notādū hec ꝓphetia ſcribit Iſa. lix. ſub eiſdē verbis. ꝛ pncipaliter ē dicta de incarnatōe xp̄i. qꝛ nubes. i. regnū celorum miſit iuſtū. i. xp̄m ſcꝫ in vteꝝ beate ꝟginis q̄ dū germinauit dedit nobis ſaluatorem mūdi. vterus eīm beate virginis eſt terra fructuoſa de qua p̄-dixit ꝓpheta. Veritas de terra orta ē. Sed modo autor tranſtulit hic eandem ꝓphetiam ad apoſtolicam dignitatem cōparando ipſos apoſtolos celis ꝓpter quattuor conditiones. Prima. qꝛ deus inhabitat celū. Secūda qꝛ in regione vicina corporib⁹ celeſtib⁹ fiūt tonitrua. Tertia qꝛ ibi etiam fulgura fiunt. Quarta qꝛ ros generat in aere. q̄ vicinatur corpori celeſti. Sic apoſtoli dicuntur primo celi. quia xp̄s eos inhabitat. Unde in euange. Si quis diligit me ſermonem meum ſeruabit et pater meus diliget eum ꝛ ad eum veniemus et manſionem apud eum faciem⁹. Scđo dicuntur tonitrua propter predicationem. Tertio fulgura. propter doctrinā mundū illuminantē. Quarto ros qꝛ rorauerūt. id eſt per predicationem gratiaꝫ dederunt. Item nota quando chriſtus miſit apoſtolos in mundum miſit ipſos tanq̄ꝫ electos vt prius patuit. Unde in euangel. Joan. Ego vos elegi vt eatis et fructum afferatis ꝛ fructus veſter maneat. Unde ſancti apoſtoli dicuntur quattuor modis electi. Primo tanq̄ꝫ electum ſpeculum ad repreſentandum ſeu deſignandū faciem glorie in qua conſiderant omne velle tanq̄ꝫ in ſpeculo trinitatis. Secundo tanq̄ꝫ electum vaſculum ad continēdum vinum glorie. Tertio tanq̄ꝫ elect⁹ ſurculus ad multiplicādum fructum eccleſie. Quarto tanq̄ꝫ electum iaculū ad feriendū hoſtem iuſticie. De primo dicit pſalmiſta. Quoniā elegit dominus ſyon ꝛc̄. Unde ſyon interpretatur ſpeculum ſiue anima fidelis. et bene competit ſibi. quia elegit eam in habitatōnem ſibi. De ſecundo dicit in prouerbijs. Aufer rubiginem et egredietur vas puriſſimū. multi enim ſunt qui gratie liquorem in vaſis animaꝝ ſuaꝝ habere deſiderāt. attamē rubiginem peccatorum auferre non curant. De tertio dicitur in allegatione facta. Ego vos elegi ꝛc̄. Et ſicut eligūtur ſurculi boni generis q̄ multum ꝛ nobilem fructum afferunt. Sic chriſtus elegit apoſtolos vt ꝑ ſui p̄dicationem multum et nobilem fructum facerent. De quarto dicit Iſa. Poſuit me quaſi ſagittam electam. de quib⁹ etiam dicitur in p̄s. Sicut ſagitte in manu potētis ita filij excuſſoꝝ. id eſt apoſtoli q̄ excuſſi ſūt in fide ¶ Notandum tonas et fulguras ſunt verba exempte actionis. qꝛ act⁹ ipſoꝝ eſt exemptus a noſtra voluntate. Item deſuper eſt aduerbiū loci.

Germen iuſtum ſuſcita terram noſtram quam apoſtolicis verbis ſerens germinare facias. Quorum verbis verbū patris tenentes in patientia fructum ferre fac nos tibi domine

Hic iam autor dirigit petitionē ad xp̄m tanq̄ꝫ ad mittentē apl'os. Et diuiditur in duas ptes. In quaꝝ p̄ma facit quod dictū eſt. In ſcđa dirigit aliam petitionem cum cōmendatione apoſtoloum. ſcđa ibi. Hi ſunt celi dicens primo. O chriſte tu exiſtens (germē iuſtum. ſuſcita terrā noſtrā)

De diuiſione apoſtoloꝝ.

id eſt cor noſtrum ſcꝫ ad fructificandum in bonis operibus (quã) ſcꝫ ter/
ram (ſerens) id eſt ſeminans (apoſtolicis verbis) id eſt per verba apoſto
lorum (facias germinare) id eſt fructum producere (quorum) ſcꝫ apoſto/
lorum (verbis) id eſt predicationibus. o (domine) ſcꝫ chriſte (fac nos te/
nentes verbum) id eſt mandatum (patris) tui (ferre) id eſt producere (ti
bi fructum in patientia.

¶ Notandũ autor in littera duo facit. Primo dirigit petitionem ad
xp̄m. cum dicit Germen iuſtum. Secundo inſinuat affectum petitionis
cum dicit In patientia fructum ferre fac nos tibi domine. De primo dici
tur in euãgelio. Petite et accipietis. pulſate ⁊ aperiet vobis. De ſcđo di
citur ſimiliter in euangelio. In patientia veſtra poſſidebitis animas ve/
ſtras. Unde ad veram patientiam tria requirũtur. Primo correctio dei.
Unde Job. Suſcipientes correctionem beatificantur. Item idem Bea
tus vir qui corrigitur a domino. Secũdo requiritur patientia perfectio/
nis. Unde in euangelio. Beati qui perſecutionem patiuntur. Tertio re
quiritur impugnationem dyaboli patienter ſuſtinere. Unde Jacobꝰ in
canonica. Beatus vir qui ſuffert tentationes. Item Paulus. De quan
to infirmior tanto ſum fortior Super illo dicit venerabilis Beda. ꝙ infir
mitates contingunt quinqꝫ modis. Primo vt merita iuſtorum augeant
Secundo contingunt ad virtutum cuſtodiam vt patet in Paulo. Ter/
tio ad corrigendum peccata. vt patet in maria ſorore Aaron. Quarto ad
gloriam dei. vt patet in ceco nato. Quinto in adiuuamẽ pene. vt patet in
herode. Item nota prima pars huius ſententie exponitur dupliciter.
Primo ſic. ꝙ per terraꝫ intelligatur virgo maria glorioſa. de qua dicitur
in p̄s. Ueritas de terra orta eſt. ⁊ per germen intelligatur ieſus chriſtus
de quo dicit Hieremias. Ecce dies venient dicit dominus. et ſuſcitabo
dauid germen iuſtum. et tunc intelligitur ſic. ꝙ beata virgo noſtra media
trix ſuſcitauit nobis chriſtum ieſum ipſum orando pro nobis. ⁊ ſic illud
relatiuum quã refert ly terrã ſ̄m vocem ⁊ ſcđm rem. Secundo ſic expone
tur ꝙ per terram intelligatur noſtra conſcientia vel noſtra operatio. et de
tali dicit Bernardus. Memento homo ꝙ de terra es ⁊c̄. Et per germẽ
intelligatur fructus bonorum operum. ⁊ de tali fructu dicitur in euange
lio Ex fructu operum eorum cognoſcetis eos. et tunc ſententia talis eſt.
Cor noſtrum et caro noſtra faciet tibi iuſtum germen. id eſt fructum bo
ni operis. ⁊ ſic hoc relatiuum quã refert ly terram voce ⁊ ſignificatione. ⁊
hec ſecunda lectura videtur eſſe melior ꝙ̄ prima.

¶ Pro declaratione terminorum nota. germen eſt nomen tertie declina
tionis neutri generis ⁊ ſignificat fructum. Inde germino as are. id ē fru
ctum facere Item ſuſcito eſt compoſitum a ſub et cito as. quod eſt fre/
quentatiuũ huius verbi cieo es. quod idẽ eſt quod voco. Sed terra plu
ra ſignificat. Unde verſus. Terra ſit infernus virgo deus ac elementũ.
Celica vita caro prothoplaſtus machina mundi. Sed ſerens eſt partici
pium huius verbi ſero. quod habet duplex preteritum. vt patet in prima
parte Alexandri. Sed fero eſt verbum anormalum. ⁊ eſt equiuocum ad
plura. Unde Fert patitur dicit fert cupit atqꝫ gerit.

Hi ſunt celi quos magni cōſilij angelus inhabitas. quos
non ſeruos ſed amicos appellas. quibus omnia que audiſti
a patre notificas In quorum diuiſione collectum gregem cu
ſtodias indiuiſum et in vinculo pacis vnum. vt in te vnum
ſimus ſicut in patre tu es vnus. Miſerere nobis tu qui habi
tas rex in celis.

¶ Hic autor ꝯſequēter dirigit ſcd̄am petitionē cū ꝯmēdatione aploꝝ di
cēs (Hi) .ſ. apl̄i (ſunt celi. q̄s) ſcȝ celos. tu xp̄e exn̄s (angelꝰ magni conſi-
lij. inhabitas. quos nō appellas) .i. noīas (ſeruos. ſȝ amicos. qbꝫ) ſcȝ apo-
ſtolis. tu (notificas) .i. nota facis (oīa q̄ audiſti a patre. In quoꝝ) ſcȝ apo
ſtoloꝝ (diuiſione) q̄ hodie celebraꝛ ⁊ facta eſt. o xp̄e (cuſtodias gregē) .i.
ꝑplm (collectū indiuiſum) ſcȝ in fide (⁊ vnū in vinculo pacis. vt nos ſimꝰ
vnū in te) ſcȝ ꝑ gratiā (ſicut tu es vnus in patre) ſcȝ per naturā. o chriſte
(rex tu q̄ habitas in celis miſerere nobis. Notādū apoſtoli vocantur
celi pluribꝫ de cauſis. Primo dicūtur celi q̄ſi celeſtes. qꝛ ab eterno ad cele
ſtia ſunt predeſtinati. ſicut dicit Lu. in euangelio. Ego diſpoſui vobis ſi-
cut diſpoſuit mihi pater vt edatis ⁊ bibatis ſuper menſam in regno meo.
Scd̄o dicunꝛ celi q̄ſi celeſtibꝫ p̄figurati. vñ in Apoc. Ecce mulier amicta
ſole ⁊ luna ſub pedibꝫ eiꝰ. ⁊ in capite corona xij. ſtellarū vbi ꝑ xij. ſtellas
intelligūtur. xij. apoſtoli in celeſtibꝫ lucentes. iuxta illud Dan. xiij. Fulge
bunt iuſti quaſi ſplēdor firmamenti ⁊c. Tertio vocanꝛ celi quaſi defectu
celi ꝑficientes. deficit eīm de celo dragma. x. q̄ predicatione aploꝝ eſt inte-
grata ⁊ integraliter reſtituta ē. Quarto vocanꝛ celi q̄ſi viuentes in celo cū
dn̄o celi. nā magiſtrū habuerūt rectorē celi de cuius doctrinis ipſi celeſtes
effecti ſunt. Et q̄uis dr̄ ꝙ ſunt de terra facti. erāt tn̄ tāq̄ dij inter hoīes
conuerſantes. Item nota autor dr̄ (quos nō ſeruos ⁊c.) huius rationem
aſſignat. b. Gre. vbi dr̄ ſup euan. Iam nō dico vos ſeruos ſed amicos. qꝛ
ſeruus neſcit q̄ faciat dn̄s eiꝰ. ſȝ oīa q̄ audiui a patre reuelaui vobis. hoc
idē teſtaꝛ p̄s. cū dr̄ Mihi aūt nimis honorati ſunt amici ⁊c. Item lr̄a dr̄
amicos. vñ amicus dr̄ quaſi animi cuſtos. qꝛ ipſi in oībꝫ p̄ceptis dei aīam
ſeruāt et cuſtodiūt. ⁊ ergo dr̄ in euan. qn̄ iudei dixerūt ad ieſum. Paꝛ tu-
us et amici tui ſūt foris q̄rētes te. ⁊ ih̄s ꝯuocatis diſcipulis dixit. Quis
eſt pater meus ⁊ fratres mei. ecce iſti ſunt amici. qꝛ faciūt voluntatē meā
¶ Pro terminis nota. inhabito eſt verbū p̄me ꝯiugationis trāſitiuū
Et dicunt q̄dā ꝙ habito ſit verbū frequentatiuū huius verbi habeo qd̄
habet habitū in ſupino. ⁊ volunt dicere ꝙ ꝑ ꝯpoſitionē debeat dici inhabi
to ⁊ nō inhibito. qꝛ inhibeo hȝ inhibitū in ſupino. Unde dicit Hugꝰ. ꝙ
hibito eſt verbū p̄mitiuū. ⁊ debet dici ꝑ ꝯpoſitionē inhibito. Ratio. quia
frequentatiuū debet ꝯcordare cū ſuo primitiuo in ſignificatione. ſed h̄ nō
fit hic. qꝛ inhibeo ſignificat ꝓhibere. ſed inhabito ſignificat māſionē facere.

De ſancta maria magdalena

LAus tibi chriſte qui es creatoꝛ et redēptoꝛ idem ⁊ ſal-
uatoꝛ. Celi terre maris angeloꝝ et hoīm. Quē ſolū
deum ꝯfitemur et hoīem. Qui peccatores veniſti vt ſaluos
faceres. Sine peccato peccati aſſumens formulam

Hic autoꝛ ſm ordinē feſtoꝝ in anno celebrandoꝝ deſcribit aliud canti-
cū qđ cantaꝛ in feſto marie mag. Et diuidiꝛ in tres pꝛes In pͥma pmittit
quoddā pambulū deū collaudādo vt ſic trāſeat ad ꝓpoſitū. In ſcđa ꝓpo
ſitū ipſum aggrediꝛ. In tertia mariā mag. ꝯmēdat cū directione petitōis
ad regē regū. ſcđa ibi. Quoꝝ de grege. tertia ibi. Hāc xp̄e ꝓſelitā. dicēs
pͥmo ſic. O (xp̄e ꝗ es creatoꝛ celi ⁊ terre marꝫ āgeloꝝ ⁊ hoīꝫ. ⁊ redēptoꝛ)
hoīm tm̄. ⁊ ꝗ (idē) es (ſaluatoꝛ) .ſ. angeloꝝ ⁊ hoīm (tibi ſit laus. quē) ſcꝫ
xp̄m. nos (ꝯfitemur ſolū deū ⁊ hoīem. ꝗ) .ſ. o xp̄e tu (veniſti vt ſaluos fa
ceres) .i. ſaluares (pctōꝛes. aſſumēs formulā) .i. ſilitudinē (peccati ſine pec
cato) .ſ. actuali originali ⁊ veniali ¶ Notādū ſcribiꝛ in libro Trenoꝝ. c. iij.
Nō repellit dn̄s miſericordiā in ſempiternū. ſꝫ miſerebiꝛ ſm multitudinē
miſerationū ſuaꝝ. In ꝗbꝰ ꝟbis duo tāguntꝛ. Primo tangiꝛ myſteriū eter
ne ſaluationis erga hoīem dꝑditū. Scđo tāgiꝛ opꝰ dilectiōis erga eun
dem hoīem reprobatū. Primū ſic declaraꝛ. hō eñ creatꝰ eſt ad imaginē ⁊
ſilitudinē dei. ⁊ q̄uis ꝑ peccatū cecidit. tn̄ ope ſaluatoris erectꝰ eſt et ad
grām reſtitutꝰ. qꝛ ꝯſiliū antiquū de ſaluatōe hoīs nō poterat ꝯfundi. nā
dictū eſt ꝑ ꝓphetā. Ipſe eñ ſaluū faciet populū ſuū a pctīs eoꝝ. ꝓpterea
remouēdo deſperationē dn̄s ꝯſolaꝛ hoīem ꝑ ꝓphetā dicentē. Hieruſaleꝫ
cito veniet ſalus tua q̄re meroꝛe ꝯſumeris. nūquid ꝯſiliarius nō eſt tibi.
ſaluabo te ⁊ liberabo te. Deinde declaraꝛ ſcđm. qꝛ dn̄s opꝰ ſue creationis
intantū dilexit vt ꝓ eo mortē ſuſtineret. dans ꝑ hoc exēplū vt q̄cūqꝫ vult
ſaluus fieri martyriū ⁊ tentationes ſuſtineat ꝓ ꝓximo. qꝛ dn̄s ꝓmptus
eſt ad ignoſcendū. vn̄ in euā. Math. Nō veni vocare iuſtos ſed peccato
res. Itē ſi auerterit ſe iniuſtus ab iniq̄tate ſua ⁊ fecerit iuſticiā iniq̄tatum
ſuaꝝ nō recordaboꝛ āplius. Illud opꝰ charitatiuū dilectionis ⁊ myſte-
riū eterne ſaluationis excellētiſſime impletū eſt in maria mag. in cuiꝰ ho-
noꝛe hec ſequētia eſt compoſita. ¶ Itē nota lr̄a dt (ꝗ peccatores) ꝑ hꝰ in
telligitur dictū pauli dī. Fidelis ſermo ⁊ oī acceptione dignus. qꝛ ihs ve
nit in hūc mūdū peccatores ſaluos facere ¶ Itē nota apl's ad Gal. Mi
ſit deus filiū ſuū in ſilitudinē carnis peccati vt de peccato dānaret pecca-
tū in carne. ad deſignandū ꝙ ꝗ ꝓ peccatoribꝰ naſci voluit etiā peccatores
in ſuo gn̄e nō ꝯtēpſit. ḡ dt Augꝰ. ꝙ in genealogia ſaluatoris numerātur
q̄ttuoꝛ mulieres peccatrices q̄s reprobat eccleſia. ſ. thamar. ruth. berſabee
et raab. ¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota. idē eſt ꝓnomē ꝯpoſitū ab is ⁊
demū ꝑ depoſitionē q̄rundā lr̄aꝝ. Sꝫ qñ format de ſe abſtractum ſcilicet
identitas. tūc eſt nomen neutri gn̄is. ¶ Itē confiteoꝛ eſt verbū depo. ſcđe
cōiugationis. ꝯpoſitum a con ⁊ fateoꝛ. Sed aſſumens eſt ꝑticipiū pn̄tis
tp̄is a ꝟbo aſſumo. ⁊ illud vlterius dꝛ ab ad et ſumo mutando d in s.

Quorum de grege vt chananeã mariã viſitaſti magdalenam
Eadem menſa verbi diuini illã micis. hanc refouẽs poculis

Hic magiſter aggredit̃ materiã p̄ncipalẽ amplificãs p̄ambulũ dictũ. Et diuidit̃ in duas p̄tes. in p̄ma oſtẽdit miſericordiã xp̄i ꝑ quã ſaluauit mariã magdalenã. In ſc̄da declarat locum ⁊ geſta ꝯuerſionis marie mag. Sc̄da ibi. in domo ſymonis leproſi. di. p̄mo (De quoꝝ). ſ. pctõꝝ (grege) .i. multitudine (viſitaſti) ſcʒ ꝑ tuã grãʒ (mariã magdalenã) vocãdo ipaʒ ad penitentiã (vt viſitaſti chananeã) ſcʒ mulierẽ (refouẽs) .i. reficiens (illam) ſcʒ chananeã (micis) .i. ꝑticulis panũ. ⁊ (refouens hanc) ſcʒ mariaʒ magdalenã (poculis verbi diuini eadẽ menſa) ¶ Notãdũ maria magda. multiplicit̃ erat peccatrix ⁊ p̄ncipaliter in pctõ ſupbie qđ eſt oĩm peccatorũ radix ⁊ fundamẽtũ. ⁊ ergo oppoſitũ eius ẽ hũilitas q̄ inter ceteras v̄tutes magis exaltata ẽ. vñ ꝑ ſupbiam angeli ceciderũt de celo. ⁊ primus hõ de paradyſo eiectus ẽ. ſed ꝑ hũilitatẽ. b. v̄go exaltata eſt. Hic etiã maria mag. ꝓpter ſui humilitatẽ recepta eſt ad ſocietatẽ ſupnoꝝ. Item ſciendũ ꝙ chananea fuit mulier de terra chanaan. q̄ venit ad ieſum dicens. Dñe adiuua me. Math. xv. Rñdit ieſus. non eſt bonũ ſumere panẽ filiorum et mittere canibꝫ. At illa dixit. etiã dñe. nã ⁊ catelli edunt de micis que cadunt de mẽſa dñoꝝ ſuoꝝ. Tũc rñdens ieſus ait illi. O mulier magna eſt fides tua fiat tibi ſicut vis. ⁊ ſic dñs cibauit iſtam mulierẽ chananeã cũ micis huius menſe ſue ſicut poſtulauit. Sʒ mariã magdalenã cibauit poculis cũ fletibꝫ intimis cordis. vnde cũ maria ꝯſiderauit q̄d fecit ⁊ voluit emendare quod fecerat. ingreſſa eſt ſuper conuiuãtes. non iuſſa venit inter epulantes. lachrymas obtulit ⁊ dolore arſit. q2 inter epulantes penitere nõ erubuit. tñ indignã ſe cõſiderans ad pedes retro ſtetit. Hanc erubeſcentiam quilibet penitẽs habere debet. q2 vbi magna erubeſcẽtia ibi digna eſt penitẽtia. Dicit eñ btũs Ber. meli⁹ eſt nũc erubeſcere corã paucis ꝙ̄ in futuro corã oĩbꝫ. deo angelis et ſc̄tis. ¶ Itẽ nota. maria mag. fuit orta ex clariſſimis parentibꝫ et ex nobili ſtirpe. hec maria cũ fratre ſuo lazaro ⁊ ſorore martha magdalũ caſtꝝ poſſidebãt ⁊ bethaniã et magnã ꝑtem hierlm. et cum hec omnia inter ſe diuiderẽt. maria mag. caſtꝝ magdalon obtinuit. vnde vocata ẽ magdalena. Sed lazarus partem vrbis hieruſalem. Martha vero bethaniam poſſidebat. Magdalena delicijs ſui corporis totam ſe expoſuit. ⁊ in multis voluptatibꝫ ſui corp̄is vixit. ita ꝙ noie ꝓprio ꝑdito fuit appellata peccatrix. ⁊ in multitudine pctõꝝ diu ꝑmãſit. Sed lazarus militiã exercuit. Martha aũt bethaniã poſſidebat. attamen partẽ ſororis ⁊ fratris ſtrennue gubernauit. ⁊ oĩa poſt aſcenſioneʒ dñi vendiderũt et pecuniã ad pedes apoſtoloꝝ poſuerũt. ita ꝙ maria magdalena per amplius voluptatibus ſui corporis ſe non ſubdidit.

¶ Pro termĩs no. chananeus a ũ ẽ nomẽ adiectm̃. ⁊ d̃r aliq̄s vel aliqua habitãs in chana galilee. i. in illo loco in quo erat ꝯuiuiũ ſymonis leproſi. Item magdalenus a ũ eſt nomẽ adiectiuũ a magdalon deriuatũ. Sed refouens eſt ꝑticipiũ decõpoſite figure a refoueo. i. renutrio. Sed poculũ eſt diminutiuũ a potus. et capitur hic pro lachrymis penitentie.

De ſancta maria magdalena

In domo ſymonis leproſi cõuiuijs accubans tipicis.
Murmurat phariſeus . vbi plorat femina criminis conſcia
Peccator contemnit cõpeccantem peccati neſcius peniten/
tem exaudis. emundas fedam adamas vt pulchram facias
Pedes amplectitur dominicos. lachrymis lauat. tergit cri/
nibus. lauando tergendo vngendo vnxit oſculis circuit

¶ Hic cõñter autor oñdit modũ et locũ ↄuerſionis marie mag. dicẽs O
xpe tu refouiſti mariã mag. poculis (accubãs). i. ↄuiuãdo aſſidẽs (cõui
uijs tipicis). i. ſpũalib⁹ (in domo ſymonis leproſi) vñ (phariſeus) id eſt ſy
mon (murmurat). i. indignat᷑ ibi (vbi feĩa) ſcʒ ma. mag. (cõſcia criminis)
id ẽ recognoſcẽs peccata ſua (plorat). i. flendo dolet (peccator) ſcʒ ſymon
phariſeus (ↄtẽnit cõpeccãtẽ) ſcʒ ma. mag. tu xp̃e (neſcius). i. expers (pec
cati). i. delicti (exaudis penitentẽ) ſcʒ mariã magdalenã. ⁊ (emũdas) id ẽ
purgas ſcʒ mariã mag. ⁊ tu (adamas). i. valde amas (fedã). i. imũdã ſcʒ
peccatis (vt facias) ſcʒ eã (pulchrã). i. virtutib⁹ ornatã. ⁊ maria magda.
(amplectit᷑). i. tangit (pedes dñicos) dñi ieſu xp̃i. ⁊ (lauat) ipſos (lachry/
mis) et (tergit) eos (crinib⁹) et (vnxit vngento. lauãdo). i. pedes q̇ lauan
di erãt. et (tergẽdo). i. pedes q̇ tergẽdi erãt (et circuit oſculis). i. oſculat᷑
eos circũquaqȝ. Notãdũ qñ placuit diuine gratie. vt mariam mag. ad
gratiã reuocaret. ipſa ſciẽs xp̃m diſcũbere in domo ſymonis leproſi. ſtati
ꝓperauit ⁊ nõ audẽs vt peccatrix inter iuſtos apparere retro ſec⁹ pedes
dñi mãſit. vbi pedes dñi lachrymis lauit. capillis terſit. vngento precioſo
punxit. qđ cũ ſymon leproſus vidiſſet intra ſe dixit. hic ſi ꝓpheta eſſet ſci/
ret vtiqȝ q̃ et q̃lis ẽ mulier q̇ tãgit eũ q꞉ peccatrix ẽ. dñs illũ ſtatim redar/
guit ⁊ mulieri oĩa peccata dimiſit dicẽs. Symon habeo tibi aliq̇d dicere.
reſpõdens ſymõ. magiſter dic. cui ieſus. duo debitores erãt cuidã fenera
tori. vnus debebat q̇ngentos denarios alter q̇nquaginta. Nõ habẽtib⁹ il
lis vñ redderẽt donauit vtriſqȝ. Quis ḡ eũ plus diligit. Rñs ſymõ dixit
Eſtimo q꞉ is cui plus donauit. At ille dixit ei. recte iudicaſti. ⁊ ↄuerſus
ad mulierẽ dixit ſymoni. Vides hãc mulierẽ Intraui domũ tuã. aquã pe
dib⁹ meis nõ dediſti. hec aũt mulier nõ ceſſauit lachrymis rigare pedes
meos. Oſculũ mihi nõ dediſti. hec ãt ex q̊ intraui nõ ceſſauit oſculari pe
des meos. Oleo caput meũ nõ vnxiſti. hec aũt vngento vnxit pedes me
os. ꝓpterea dico tibi. remittũtur ei peccata multa qm̃ dilexit multũ. Et
ſic deinceps btã maria mag. ceſſauit a vicijs ⁊ ſecuta fuit xp̃m cũ ceteris
diſcipulis vſqȝ ad aſcẽſionẽ dñi. Et ſic patet mod⁹ ⁊ loc⁹ ↄuerſionis ſctẽ
marie mag. q꞉ ꝑ magnã penitẽtiã ⁊ cõtritionẽ ad gratiã venit relinquẽs
nobis exemplũ vt nos hoc idẽ faciamus. ¶ Itẽ nota autor dr̃ (cõuiuijs
tipicis). i. figuratiuis. q꞉ hec mẽſa a ſymone phariſeo p̃parata magis flo/
ruit ſignis ⁊ figuris ⁊ gr̃a ſpũali ieſu xp̃i q̃ ferculis ⁊ cibarijs corꝑalib⁹
ſymonis fuit p̃parata. Itẽ accũbens eſt ꝑncipiũ decõpoſite figure a v̈bo
accũbo qđ dicit᷑ ab ad ⁊ cũbo. vñ qñ hoc verbũ cubo interponit illã l̃ram

m in ſuis ꝯpoſitis. vt diſcūbo accūbo. tūc ipſa ſunt tertie ꝯiuga. ſʒ qñ hec littera m deponit tūc manēt ꝑme ꝯiugationis. Itē typicus ē nomē adiectiuū a noie typus. Sed cōſcius dr̄ q̄ſi ſciēs aliquā culpā eſſe ſecū. vnde Catho Cōſcius ipſe ſibi de ſe putat oīa dici. Sʒ fedus a ū venit a ꝟbo fedo as. Sed amplectit eſt ꝟbū cōe. ⁊ ponit hic in actiua ſcatione. Sʒ phariſeus dr̄ a phares grece qđ eſt diuiſio latine. q꞉ fuit diuiſus a bona fide

Hec ſunt conuiuia que tibi placent o patris ſapientia

Natus de virgine qui non dedignaris tangi de peccatrice

Hic iā autor apoſtrophat ſuꝑ cōuiuio in domo ſymonis facto. Eſt autē apoſtrophare ſermonē conuertere de vna ꝑſona ad aliā. Et diuiditur in tres ꝑtes. In ꝑma alloq̄tur xp̄m. In ſcđa oſtendit in q̄bꝫ ferculis h̄ conuiuiū fuit ꝯſecratū. In tertia ꝯmēdat xp̄m de multitudine gratie ſue cū directione petitionis. Scđa ibi A phariſeo. Tertia ibi Hāc xp̄e ꝓſelitā dicēs (O ſapiētia patris) .i. o xp̄e fili dei q̄ es ſapiētia patris (hec ſunt cōuiuia q̄ tibi placēt) ſcʒ vt ꝯuertātur pctōres ⁊ viuāt. o xp̄e (q̄ es nat᷒ de virgine) ſcʒ maria (nō dedignaris) .i. ꝯtēnis (tāgi de peccatrice) ſcʒ maria magdalena Notandū ꝯuiuiū phariſei maxime placuit dño. ſed non in q̄tū ꝯuiuiū. ſʒ in q̄tū luctus ⁊ cordis ꝯtritio q̄ erat in illo conuiuio. iuxta qđ dicit Eccl̄s. Melius ē ire ad domū luctus q̄ʒ ad domū conuiuij. erat eñ in cōuiuio luctus qñ maria mag. ſuis lachrimis lauit pedes dñi. ⁊ nō ſolū placuit dño luctus ſed interior mentis ꝯtritio et penitentia quā egit de peccatis qm̄ gaudiū eſt angelis dei ſuꝑ vno peccatore penitētiā agēte ¶ Itē nota maria mag. reliq̄t nobis q̄druplex exemplū quo poſſum᷒ veniā peccatoꝝ ꝓmereri. Primo verā ꝯtritionē q̄ deſignatur in fletu. Secūdo elemoſinaꝝ largitionē q̄ deſignatur in vngento. Tertio ſinceram dilectionē q̄ deſignatur in pedū oſculo. Quarto deuotā orationē q̄ deſignat in terſione crinium. ⁊ illa quattuor dicūtur refrigeria anime. a quibꝫ aīa accepit refrigeriū ab eſtu peccatoꝝ. Unde maria magdalena añ conuerſionem maxime fuit indurata ⁊ fortiter trita ſeptem peccatis mortalibꝫ. ſed poſtea liquefacta dulcedine ⁊ gratia ſpiritusſancti. Unde quattuor ſunt que maxime liquefaciūt. Primo ignis q̄ liquefacit dura metalla. Secūdo aqua liq̄facit rigida et arida. Tertio auſter q̄ liq̄facit glaciē. Quarto vngentū quod liq̄facit rem aſperā. Sic maria magdalena fuit dura ad cōtritionē. arida ad deuotionē. ꝯgelata ad dilectionē. aſpera per famā. Contra primū habuit ignē diuini amoris qui ipſam liq̄fecit ad contritionē. Contra ſecundū habuit aquā compunctionis que ipſam liquefecit ad dilectonem. Contra tertium habuit auſtrum ſpiritusſancti qui eam liquefecit ad dilectionem. Contra quartum habuit vngentum odoriferum virtuoſe operationis quod ipſam liquefecit ad bonam famam. De primo premiſſo ſcʒ de vera contritione dicitur in actibꝫ apoſtolorum. ad dandā penitentiam in remiſſionē peccatoꝝ. Item Gregorius. O mira virtus pedū ieſu chriſti ad quos peccatrix proſtrata tantis lachrymis abundauit. De ſecundo dicit pſalmiſta. Remitte mihi vt refrigerer priuſq̄ʒ abeam et amplius nō ero. Et refrigerium anime ſunt elemoſine quibus anime

accipiũt refrigeriũ ab eſtu pctõꝝ. qꝛ ſicut aqua extinguit ignẽ. ſic elemoſi-
na peccatũ. Itẽ Eſa. frange eſurienti panẽ tuũ et egenos vagoſqꝫ induc in
domũ tuã. De tertio dicit̃ hic in ꝓpoſito. remittũtur ei peccata multa. ſicꝫ
dicitur in littera. ꝛ hoc deſignat̃ in oſculo q̃ pedes dñi oſculata ẽ in ſignũ
amoꝛis. oſculabatur ergo xp̃m ſuauiter. quia eũ dilexit dulciter. vñ Gre-
go. oſculamini chariſſimi xp̃m vt maria. non vt iudas q̃ oꝛe ſe amicũ oſtẽ-
dit ſed corde inimicus fuit. De quarto dr̃ in euan. petite et dabitur vobis
Item in actibꝫ aplõꝝ. Petrus dixit ad ſymonẽ. roga deũ vt remittat ti-
bi. Item iacobꝫ in canonica. multũ eñ valet deprecatio iuſti aſſidua.
Itẽ nota au. dicit in lr̃a. o patris ſapiẽtia. p̱ hoc circũloquitur filiũ in diui-
nis. qꝛ patri attribuitur potẽtia. filio vero ſapiẽtia. ſpirituiſancto bonitas
Nec illa de cauſa debet eſtimari ꝙ ſic ſit in perſonis trinitatis ſicut eſt in
perſonis creatis. nam in patribus creatis decreſcit potentia. in filijs defi-
cit ſapientia. modo in diuinis pater eque potẽs ẽ cũ filio. ꝛ filius eque ſa-
piens cũ patre ſꝫ ſpirituiſancto attribuitur bonitas ꝓpter hoꝛribilitatem
nois. qꝛ hoc nomẽ ſpũs impoꝛtat res hoꝛribiles. modo in ſpũſancto nul-
la eſt hoꝛribilitas ſed cuncta bonitas ¶ Itẽ nota lr̃a dicit q̃ non dedigna-
ris ꝛc. Unde magna erat humilitas xp̃i qñ naſci voluit de pura virgine.
maioꝛ quãdo a muliere peccatrice tangi nõ dedignatus eſt. In quo oſtẽ-
dit nobis duplex opus. ſ. opus ſalutis. ꝛ opus virtutis. Op⁹ ſalutis. qꝛ
tactus eſt a peccatrice que eſt nobis exemplũ penitentie. Opus virtutis
qꝛ natus eſt ex virgine que eſt ſpeculum innocentie et omniũ virtutum.
¶ Pro terminis nota. cõuiuiũ dicitur a verbo cõuiuo qđ ſignificat lau-
te viuere cũ alio. Dedignoꝛ aris. ſignificat denegare. et dicitur a de qđ eſt
deoꝛſum et dignoꝛ. id eſt ago vel volo.

A phariſeo es inuitatus. marie ferculis ſaturatus
Multũ dimittis multum amãti nec crimẽ poſtea repetenti.
Demonijs eam ſeptem mundans ſeptifoꝛmis ſpiritus
Ex moꝛtuis reſurgentem das cunctis videre prioꝛem.

Hic autoꝛ oſtendit q̃bꝫ ferculis hoc cõuiuiũ ſit ꝯfirmatũ ꝛ ꝯſecratũ di-
cens. O xp̃e tu (es inuitatus a phariſeo) ſcꝫ ſymone et es (ſaturat⁹ fercu-
lis marie) magdalene. tu (dimittis multũ). i. multa peccata (amãti multũ
nec repetenti). i. non reiteranti (poſtea). i. poſt penitentiaꝫ (crimen. ſpũs)
sᶜ ſanctus (ſeptifoꝛmis) sᶜ gratie (mundãs) sᶜ erat (eã) mariã magdale-
nam (ſeptẽ demonijs). i. a ſeptẽ peccatis moꝛtalibꝫ. tu (das). i. p̱bes. ſ. ma-
rie mag. (videre p̄oꝛẽ cũctis). i. p̄us ꝙ oẽs alij. te (reſurgẽtẽ ex moꝛtuis)
¶ Notãdũ maria mag. añ ip ſi⁹ ꝯfeſſionẽ offendebat xp̃ꝫ ſcꝫ oculis ipos
ad vanitatẽ dirigẽdo ideo ſatiſfecit lachꝛymas effundẽdo. Scđo capillis
ipſos vane componendo. ideo ſatiſfecit capillis pedes chꝛiſti tergendo.
Tertio odoꝛibus ideo ſatiſfecit vngendo pedes xp̃i odoꝛiferis vngentis
Quarto in verbis vana loquendo. et ergo ſatiſfecit oꝛando.
¶ Item autoꝛ dicit in littera. marie ferculis ſaturatus. erant autem

fercula alia q̄ꝫ ꝯuiuia. vt ſcribiť in euan. Cibꝰ meꝰ eſt vt faciā voluntatē
patris mei q̇ me miſit Itē alibi Ego habeo cibū mādu care quē vos ne-
ſcitis. vn̄ cibꝰ xp̄i eſt peccatores ꝯuertere. iuſtos ꝯfirmare. ⁊ decimā dra-
gmā ꝑditā tꝑare ¶ Itē nota. lr̄a cōmēdat beatā mariā mag. in triplici
ꝓuilegio Primū. qꝛ dimiſſa ſunt ei peccata multa ⁊ ꝯfirmata eſt ne am-
plius ad peccata redire poſſet. qꝛ ſi habuiſſet ꝓpoſitū ampliꝰ peccādi non
fuiſſet ꝟe penitēs. ḃe. eni̅ Gre. dr̄ Nō ē ꝟe penitens q̇ poſt ꝯfeſſionem ad
peccata redire ꝓponit Itē Aug. q̇ penitet cū ꝓpoſito āpliꝰ peccādi nō eſt
ꝟe penitēs. ſꝫ penitētie deriſor Scd̄m ꝓuilegiū ꝙ purgauit ipā a ſeptē
demonibꝰ. vn̄ legiť. mane ſurgens ieſus ⁊ ṗmo apparuit marie mag. de q̄
eiecerat ſeptē demonia. i. ſeptē pc̄tā mortalia q̄ oīa in ſe habuit. Sꝫ de lu-
xuria dubitať. qꝛ nuſq̄ꝫ legiť eā luxuriā cōmiſiſſe. vn̄ ſciendū ꝼm Boetiū
in de diſci. ſcho. ꝙ triplex ē luxuria. Prima ē in coitu. ſcd̄a in guloſitate. ter
cia in ornatu veſtiū Et lꝫ ṗmā nō habuit. tn̄ ſcd̄am ⁊ terciā excellētiſſime
in ſe habuit Sꝫ ꝯtra hec ſeptē vicia. ſunt ſeptē dona ſp̄ūſſancti. q̇bꝰ dn̄s
mundauit eā ab om̄i vicio ⁊ peccato Terciū dedit ei ꝓuilegiū vt eēt pri-
ma q̄ videret eū reſurgētē Dicūt tn̄ q̇dā doctores. ꝙ xp̄s ṗmo ⁊ ṗncipalr̄
apparuit virgini marie. ⁊ addūt rōem. qꝛ dignū erat vt eā ṗmo ꝯſolareť q̄
ꝑ morte eius maiorē dolorē patiebať Sꝫ alij dicunt ꝙ nō. ſꝫ ṗmo marie
magda. apparuit. Rō. qꝛ btā ꝟgo firmiter in fide ꝑmanſit ⁊ nunq̄ꝫ de filij
reſurrectōne dubitauit. ſꝫ oēs alij ⁊ apl̄i dubitauerunt. ⁊ ergo neceſſe fuit
vt ꝓus dubitantibꝰ fidē ꝯfirmaret ⁊ ſe viuū oſtenderet. ſꝫ qꝛ be. mariam
mag. breuiter an̄ paſſionē vocauit vt eam firmiter in fide ꝯſeruaret. ṗmo
voluit ei apparere Etiā. qꝛ maria magd̄. ṗncipaliter opus dilectiōis poſt
mortē xp̄o voluit exhibere. ſ. corpus eius vngere. qd̄ nullus diſcipuloꝝ fe-
cerat. ergo ṗmo meruit xp̄m poſt reſurrectōem videre Itē nota. duplex
fuit ꝯuiuiū in domo ſymonis leproſi Primū fuit corꝑale ad qd̄ xp̄s fuit
inuitatus a ſymone leproſo. ⁊ illud ſibi nō placuit. vt aliquo mō̄ ꝑtactū ē.
Aliud fuit ſpirituale. ſcꝫ penitentia marie magda. q̄ xp̄m ad ſuū cor ꝑ pe-
nitentiā inuitauit. de hoc ꝯuiuio dr̄ Prouerb. viij. Delicie mee ſunt eſſe
cum filijs hominū. concordat p̄s. Hec requies mea in ſeculum ſeculi.
¶ Nota. ferculū eſt equocū. vn̄ Fercula ſunt epule varie. ſunt fercula cur
rus. Fertilis eſto caput ṗmi. fero ferſq̄ꝫ ſcd̄i. Sꝫ poſtea. i. poſt illū locū
vel poſt illud tp̄s. aduerbiū loci vel ordinis Itē ſeptiformis ē nomē ad
iectiū cōis gn̄is cōpoſitū a noīe ſeptē ⁊ forma tāq̄ꝫ ex duobꝰ corruptis

¶ Hanc xp̄e ꝓſelitā ſignas eccleſiam quā ad filioꝝ menſam.
vocas alienigenā. Quam inter ꝯuiuia legis ⁊ gratie ſpernit
phariſeus faſtus lepra vexat heretica. Qualis ſit tu ſcis tāgit
te qꝛ peccatrix qꝛ venie optatrix Quid nam haberet egra ſi nō
accepiſſet ſi nō medicꝰ adeſſet Rex regū diues in oēs nos ſal-
ua peccatoꝝ tergens cuncta crimina ſanctoꝝ ſpes ⁊ gloria

De ſancta maria magdalena

¶ Ultima ꝑticula illius proſe in qua autor cõmendat mariam magda
lenam cum directõne petitõnis ad xp̄m dicens O chriſte tu (ſignas) id
eſt das intelligere (hanc) id eſt per hanc mariam magdalenam (ꝓſelitã)
id eſt aduenam (eccleſiam alienigenam) id eſt a fide alienã (quam vocas
ad menſam) id eſt ad gratiam (filioꝝ) ſcꝫ tuorum ſpiritualium (phariſeꝰ
faſtus) id eſt ſuperbus (vexat) id ē moleſtat (heretica lepra) id eſt intrin-
ſeca malicia ⁊ inuidia. ſc mariam magda. (quam ſpernit) quaſi indignaꝫ
(inter conuiuia legis ⁊ gratie) Sed (tu) ſcꝫ xp̄e (ſcis qualis ſit) ſcꝫ ea (q̃
tangit te. quia peccatrix) ⁊ tamē etiã (quia optatrix venie) id eſt remiſſio
nis peccatoꝝ (nam) ꝓ quia (quid haberet. egra) id eſt maria magdalena
que fuit egra ſ̄m animam ⁊ ſpūaliter (ſi nõ accepiſſet) ſcꝫ medicinã a xp̄o.
(ſi medicus) ſcꝫ xp̄s (nõ adeſſet) id eſt affuiſſet. o xp̄e (rex regum) id eſt
excellens omnes reges (diues in omnes) id eſt ſuꝑ omnes. ⁊ tu exiſtens
(ſpes ⁊ gloria ſanctoꝝ. ſalua nos) ſcꝫ tua gr̄a (tergēs) id eſt abluēs (cun-
cta crimina peccatoꝝ) id eſt hoīm peccantiū. ¶ Notandū. ex illo can-
tico autor innuit ꝙ ꝑ ſymonē leproſum intelligere poſſumus populū iu-
daicū qui ſemper inuidebat hominibꝫ ſe conuertentibꝫ ad fidem. Sed ꝑ
mariam magdalenã intelligimus peccatores redeuntes ad penitentiam
Uel poſſumus intelligere eccleſiam que orta eſt ex gentibus. gētiles eīm
ſunt alieni ⁊ aduene ad fidem xp̄ianam que primo publicata fuit iudeis.
Illis aūt ſpernentibꝫ apl̄i conuertebantur ad gentes p̄dicando ip̄is euã
gelium. Sed ꝙ ip̄a ſtetit retro ſecus pedes domini nõ eſt aliud q̄ꝫ ꝙ nos
ſequi debemus xp̄i veſtigia in opere virtutum Sed ꝙ lauit pedes domi
ni non eſt aliud q̄ꝫ ꝙ nos omnibus iniuriam patientibus cõpati debemꝰ
Sed per hoc ꝙ terſit pedes capillis. intelligimus ꝙ miſeris non ſolum
cõpati debemus. ſed etiam effectualiter ſubuenire in quibꝫ poſſumꝰ. hoc
tangit Catho cum dt̄ Quod donare potes gratis concede roganti. Sꝫ
per hoc ꝙ ipſa oſculata erat pedes eius dat nobis intelligere ꝙ illos. qui-
bus cõpatimur ⁊ ſubuenimus. nõ minus diligere debemus q̄ꝫ ſi nos nul-
latenus diligerent. Item nota. autor dt̄. Quid nam haberet egra. per
hoc tangit dictū euangelij. in q̄ dr̄. Bene habentibꝫ nõ eſt opus medico.
ſꝫ male habentibus. quia qui mundus eſt nõ indiget niſi vt pedes lauet
Joh. xiij. Et ergo beata maria magdalena omnibus mēbris (quibꝫ pec-
cauit) penitentiam egit pro ſuis peccatis. ¶ Item nota. poſtq̄ꝫ maria
magdalena in diuerſis locis deum predicaſſet ⁊ fidem chriſtianam ⁊ ſi-
gna in virtute dei feciſſet. mortuos ſuſcitando. leproſos mundando. ipſa
intime contemplatõnis cauſa auida mente aſperrimam heremum petijt
et in loco angelicis manibus ſibi preparato per triginta annos hominibꝫ
incognita permanſit. vbi nec aquarum fluenta nec arborum nec herbarū
erant ſolatia. vt ex hoc manifeſtaretur ꝙ redemptor noſter ip̄am non ter-
renis. ſed celeſtibꝫ epulis diſpoſuerat ſatiare. q̄libet eīm die in ſeptem ho-
ris canonicis ab angelis in ethera eleuabatur vbi celeſtium agminū glo-
rioſa cantica corporalibꝫ auribꝫ audiebat. vnde diebus ſingulis ſuauiſſi-
mis dapibus eſt ſaciata ⁊ inde per eoſdem angelos ad locum proprium
reportata vbi corporalibus alimentis non indigebat. Sacerdos autem
q̄dam religioſus deſiderans vitã ſolitariã duodecim ſtadijs loco eodem

vicino ſibi cellam collocauit Die quadam predicti ſacerdotis oculos do minus aperuit interiores ꝛ corporalibꝫ euidenter aſpexit qualiter angeli ſupra predictum locum in quo maria magdalena morabatur celit⁹ deſcē debant ꝛ eam in ethera ſubleuabant. ꝛ poſt hore ſpacium eundem locum diuinis laudibus repetebant. Volens igitur ſacerdos admirabilis vi ſionis veritatem agnoſcere creatori ſuo precibꝫ ſe cōmendans deuotus ad locum properabat. cum ad vnius lapidis iactum propinquaret inua ſit eum timor ꝛ crura ipſius inceperunt trepidare. ita ꝙ maxime perter ritus erat. ipſe autem intellexit hoc factum eſſe ſacramentum celeſte. Inuocato igitur deo ꝛ diuino auxilio clamauit ad eam. Adiuro te ꝑ deū ſi ſis rationalis creatura que in ſpelunca habitas vt mihi reſpondeas. cui maria magdalena dixit. quia ſic adiuraſti me. accede propius vt ſcias ve ritatem Cumqꝫ acceſſiſſet ait ad eum maria. meminiſti ne ex euangelio de maria peccatrice que ad pedes domini peccatorum ſuorum veniam pro meruit. Cui ſacerdos reſpondit. memini. ꝛ triginta ſunt anni reuoluti. Dicit maria Ego ſum illa ꝛ per tot annos omnibus hominibus inco gnita illum locum incolui Sed modo a deo mihi reuelatū eſt ꝙ ſum mo ritura. dic ergo Maximiano epiſcopo. ꝓxima die reſurrectōnis domini ce oratoriū ſolus ingrediatur ibi me inueniet. ſacerdos autem beatū ma ximianum adijt. ꝛ ei omnia per ordinem enarrauit. Sanctus ergo Ma ximianus illa die oratorium ſuum ingreſſus eſt ꝛ vidit beatam mariam magdalenam in choro orantem cum multitudine angelorum. ꝛ ad eam accedere non audebat Ipſa conuerſa dixit ad eum Accede propius pa ter. ne fugias filiam tuam. Conuocato igitur vniuerſo clero cum ſacer dote predicto corpus ꝛ ſanguinem ieſu chriſti beate marie magdalene de dit que cum lachrimis accepit. Deinde maria magdalena ſeipam ante al tare proſtrauit vbi ſanctiſſima eius anima migrauit ad dominum. cuius corpus beatus Maximinus diuerſis conditum aromatibus honorifi ce ſepeliuit. ꝛ poſt mortem ſuam iuxta ipam ſe precepit ſepeliri

¶ Pro terminis nota. proſelitus ꝓſelita ꝓſelitum. idē eſt ꝙ alienus vel peregrinus Et dr̄ a pro qđ eſt procul. ꝛ ſalitus quaſi ſaliens ſeu veniens procul de partibꝫ alienis • Sed faſtus eſt adiectm̄. ꝛ idem eſt qđ ſupbꝫ. Inde faſtigium quaſi ſuperbia vel celſitudo.

Laurenti dauid magni martyr mileſqꝫ fortis Tu im peratoris tribunal Tu manus tortorum cruentas. Spreuiſti. ſecutus deſiderabilem atqꝫ manufortē Qui ſolus potuit regna ſuperare tyrāni crudelis Cuiuſqꝫ ſan ctus ſanguinis prodigos fecit amor milites eius. Dum mo do illum liceat cernere diſpendio vite preſentis

• ¶ Iſtud eſt aliud canticum. ob honorem ꝛ reuerētiā beati Laurētij

compilatū. in quo autoꝛ tria facit Primo cōmendat beatū Laurentium
rōne ſuaꝝ virtutum. Scđo cōmendat eū ratōne ꝯſtantie in ſua paſſione
Tercio dirigit petitōnes ad ſanctū Laurentiū. ſcđm ibi. Ceſaris tu fa-
ces. terciū ibi. O laurenti. dicens ṗmo ſic O (laurenti) xp̄ñs (martyr. q̄3)
ꝓ et (fortis miles. magni dauid) ſc3 xp̄i (Tu ſpꝛeuiſti tribunal). i. ſedem
iudicialē (imperatoris) ſc3 decij. ⁊ ſpꝛeuiſti (cruētas). i. crudeles vl' ſan-
guinolētas aut cruoꝛe plenas (manus tortoꝝ). i. eoꝝ q̇ penas inferūt (ſe
quutus. deſiderabilē) ſc3 xp̄m (atq3 manufortē. q̇) ſc3 xp̄s (potuit ſolꝰ ſu
perare regna). i. poteſtatē (crudelis tyꝛanni) ſc3 dyaboli vel decij imꝑato
ris (q3) ꝓ et (cuius) ſc3 dei (ſanctus amoꝛ fecit milites eiꝰ). i. ꝓ eo militā
tes (ꝓdigos ſanguinis). i. ꝓdigaliter effundentes ſanguinē (dūmō). i. vt
ſaltē (liceat) ꝑ ſanctos (cernere ip̄m) ſc3 xp̄m veꝝ dauid (diſpēdio). i.
ꝓ tedio ſeu faſtidio (p̄ñtis vite) ¶ Notandū Jacob apl's ſcribit in cano-
nica ſua. ca. ṗº. Beatꝰ vir q̇ ſuffert tēptatōem. q2 cū ꝓbatꝰ fuerit accipiet
coronā vite In his x̄bis ad cōmendatōem beati Laurētij duo tangunt
Primo ſanctoꝝ in tribulatōne huius vite ꝯfortatio. cum dr̄. Beatus vir
q̇ ſuffert tēptatōnem. Scđo tangitur tēptatōnis glorioſa remuneratio.
cum dr̄ (accipiet coronam vite) De ṗmo dt̄ beatus Jacobus ibidē. Sci
entes quoniā tēptatio patientiam operatur. patientia vero fructum bo-
num Et ſubdit Deus em̄ neminem tēptat. ſed vnuſquiſq3 tēptatur a ſua
concupiſcentia. Vt etiam dicit beatus Auguſtinus. ꝙ quotidianis diſci
mus experimentis eos grauius tēptari a concupiſcentia carnis. Unde
beatus Gregoriꝰ Jllos dyabolus pulſare negligit quos iure quieto poſ
ſidere ſentit Sicut aliquis dum fuerit captus in carcere habet vnum cu-
ſtodem vel duos. ſi vero euaſerit omnes eum ſequuntur. Sic etiam eſt
de captis ⁊ euadentibus a dyabolo. De ſecundo dicitur in Apocalipſi.
Qui vicerit faciam illum columnam in templo. ⁊ dabo ei coronam. ⁊ ſcri
bam ſuper illum nomen nouum. Jtem ex alio Qui vicerit dabo ei ſedem
mecum in throno meo Qui ergo in tribulatōnibus huius ſeculi in vir-
tute fortitudinis perſeuerauerit. hic erit columna in templo ſanctificās
corpus eccleſie ⁊ accipiet coronam vite. ⁊ habebit nomen nouum qđ os
domini nominauit. ⁊ eſt benedictum in eternum Sed quia beatus Lau-
rentius viriliter agens ſuſtinuit tēptatōnes. ergo de ſua victoria iſta ſe-
quentia eſt cōpilata. ¶ Secundo nota. ſcribitur Joānis. xij. Niſi gra-
num frumenti cadens in terram mortuum fuerit ip̄m ſolum manet. vbi
dt̄ gloſa. ꝙ chꝛiſtus per granum intelligitur q̇ fuit mortuꝰ in paſſione et
fructum attulit in reſurrectōne. Unde Auguſti. Dominus ieſus chꝛi-
ſtus erat granum mortificandum ⁊ multiplicandū Mortificandum in
infidelitate iudeoꝝ. Multiplicandum in fide chꝛiſtianorum. ¶ Unde
chꝛiſtus duplici grano cōparatur. ſc3 grano frumenti ⁊ grano botri Pri
mum granum ꝓficientes confortat migrandi in via mandatorū dei que
reſtat eis ad celum. Unde pſ̄. Panis coꝛ hominis confirmat Chꝛiſtus
em̄ bene cōparat grano frumenti. q2 frumentū meſſum ligatur. trituratur
molitur. coquitur ⁊ comeditur Sic chꝛiſtus ligatus eſt. Unde Augu-
ſtinus Ligatus eſt q̇ ſoluit cōpeditos Jtē flagellis trituratus eſt. vnde
Johēs in euang. tūc apphendit ieſum pylatꝰ ⁊ flagellauit eū Jtē mola

crucis attritus eſt. vñ Eſa. Attritus eſt ꝓpter ſcelera noſtra Itē in cliba
num inferni miſſus eſt. vñ in Leuitico ſcribit᷑. panis in clibano offerri᷑ dꝫ
abſqꝫ fermēto ꝛ ꝯſperſus oleo Ibi panis xp̄m. cliban⁹ infernū ſꝫcat. fermē
tum culpā. oleū grām Itē comedit᷑ ſacramētalr̄. vñ in euāge. Accipite et
comedite hoc eſt corpus meū Itē ſicq̄dē panis ieſus nobis in paſcha tam
calidus ſeip̄m miniſtrauit ſic veniens ex clibano. vñ Ber. Sicut butirū
in pane calido. ita cor noſtꝝ liq̄fieri dꝫ in h̄ ſacramēto. Hoc ꝯſiderās bea
tus Laurentius ꝓ iſto pane calido ſe in craticula calida obtulit dño deo.
De ſcd̄o dr̄ Eſa. lxv. Si inueniat᷑ granū in botro dicet᷑ ne diſſipes illd̄ q̄m
bñdictio eſt Hoc granum fuit xp̄s in collegio aploꝝ q̇ ſolus inueniebat᷑
q̄m oēs diſcipuli relicto eo fugierūt De tali grano dr̄ O xp̄iane. ne diſſi-
pes illud in corde tuo ꝑ p̄uaricatōem. qꝛ bñdictū eſt. in hoc em̄ grano eſt
ois bñdictio. vñ Pau. ad ephe. q̇ bñdixit nos bñdictōne ſpūali. De tali
grano etiā dr̄. ij. Eſdre. iij. ꝙ oēm mentē ꝯuertit in ſecuritatē. hoc pꝫ bñ in
bea. Laurētio q̇ tm̄ hoc grano fuit inebriat⁹ ꝙ etiā ignē nō timuit. vñ be.
Ber. Quicūqꝫ guſtu charitatꝭ ſemel ꝑfecte inebriatus fuerit ad oēm la-
borē ꝛ dolorē nō areſcit. dolorē nō ſentit. laborat ꝛ nō laſſeſcit. diripit᷑ ꝛ nō
aduertit Et qꝛ be. Laurētius his virtutibꝫ claruit. iō hoc cāticū in ipi⁹
gliam eſt cōpoſitū ¶ Itē nota Laurētius dr̄ a lauro arbore de cui⁹ folijs
antiq̄tus victores coronabant᷑. ꝑ qd̄ eius victoria deſignat᷑ Habuit em̄
q̄ntuplicē victoriā Primo habuit victoriā ꝯtrariā inſanie hoſtiū ip̄m ꝑ-
ſequentiū. vñ de ip̄o dr̄ Maximus Flāmaꝝ ſupatꝭ miniſtris oīe huma
ne inſanie reſtrinxit incendiū Scd̄o habuit victoriā ꝯtra ignē materialē q̄
exuſtus erat. vñ iterꝝ dr̄ de eo. corꝑali laborabat incēdio. ſꝫ diuinus amor
oēm ignis extinguebat ardorē Tercio habuit victoriā ꝯtra carnē ſuā car
nalem ꝯcupiſcentiā refrenādo. vñ de ip̄o iterꝝ dr̄. Ecce btūs Laurētius
tranſit ꝑ ignē q̇ aduſtus nō abhorruit ſꝫ illuminat⁹ effulſit. arſit ne arde-
ret ꝛ ne vreret᷑ exuſtus eſt. Quarto habuit victoriā ꝯtra mundū mundi
diuitias ꝯtemnēdo. vñ legit᷑ de ip̄o. ꝙ theſauros eccleſie inter pauperes
diſtribuit Quinto habuit victoriā ꝯtra ignē gehēne. vñ de ip̄o dr̄. nunq̄d
cedere poterat momentanie corpis vſtioni cuius fides eternū gehenne ex
tinguebat ardorē. merito ergo Laurētius a lauro tāq̄ꝫ triūphator magni
ficus appellatus eſt. Itē autor appellat xp̄m dauid. vñ dauid rex fuit q̇ in
terp̄tat᷑ manufortꝭ et deſiderabilis in aſpectu. ꝛ ſumit᷑ hic ꝓ xp̄o. q̇ xp̄s ē
fortis ꝛ potens in p̄lio. qꝛ ſicut Dauid goliā ſuꝑauit. ita xp̄s potentiam
dyaboli ꝯculcauit Et eſt deſiderabilis in aſpectu. ip̄e em̄ eſt in quē ange
li ꝓſpicere deſiderant. ꝛ martyres ita in ei⁹ amore fuerunt accenſi. ꝙ ſan-
guinē leti ꝓ ei⁹ amore fuderūt ſperātes firmiter poſt vitā tēporalē ꝯſeq̄
vitā eternā. vñ legit᷑ in actibꝫ aploꝝ. Ibant apl̄i gaudētes a ꝯſpectu ꝯci-
lij. q̄m digni habiti ſunt ꝓ xp̄i noīe ꝯtumeliā pati. ¶ Notandū Dauid
eſt nomē ꝓpriū ꝛ ponit᷑ hic indeclinabiliter. Tribunal eſt nomen neu-
tri generis tercie declinatōis ꝛ ſꝫcat ſedē iudicis Sperno eſt verbū ter
tie ꝯiugatōis. Prodigus eſt nomē adiectm̄ ꝛ idē eſt qd̄ largus. ſed in
ꝓpoſito beatus Laurentius dr̄ ꝓdigus. qꝛ largiſſime expoſuit corpus
ſuū ꝓ amore dei Sꝫ dūmodo eſt aduerbiū qualitatis Sꝫ licet ē ver
bum impſonale ꝛ declinatur tantū ꝑ tercias ꝑſonas

De ſancto Laurentio

¶ Ceſaris tu faces contemnis ⁊ iudicis minas derides
Carnifex vngulas et vſtor craticulam vane conſumunt
Dolet impius vrbis p̄fectus victus a piſce aſſato chriſti cibo
Gaudet domini conuiua fauo preſurgenti chriſto ſaturatus

¶ Hic autor oſtēdit ꝯſtantiā ſancti Laurētij quā habuit in ſua paſſione dicens (Tu) laurenti (ꝯtēnis) id eſt ſpernis (faces) .i. viſiones (ceſaris et derides minas iudicis .carnifex) .i. laniator (⁊ vſtor) .i. cremator (ꝯſumunt. vane) .i. inutiliter (vngulas ⁊ craticulā) .i. inſtrumēta q̄bꝫ laniant carnes ⁊ aſſant. ⁊ hoc referendo ſingula ſingulis. ita ꝙ carnifex vane conſumit vngulas ⁊ vſtor vane craticulam (Impius prefectus. vrbis) .ſ. romane (dolet. victus) id eſt ſuperatus (a piſce aſſato) ſcꝫ ſancto laurentio exiſtente (cibo chriſti. conuiua domini) ſcꝫ ſanctus laurentius (gaudet ſaturatus. fauo) id eſt melle (xp̄o preſurgenti) id eſt ſimul reſurgenti.

¶ Notandum p̄mo. legitur in paſſionali ꝙ quando beatus Sixtus papa ducebat̄ ad martyriū. beatus Laurentius eius dyaconus dixit ad eū noli me derelinq̄re pater ſancte. ⁊ ſubiunxit. quo progrederis ſine filio pater. quo ſacerdos ſancte ſine miniſtro ꝓperas Cui beatus Sixtus dixit. non ego te deſero fili neqꝫ derelinquo. ſed maiora tibi debentur ꝓ fide xp̄i certamina. qꝛ poſt triduū me ſequeris leuita His verbis btūs Sixtus ꝯfortauit beatum laurentium. vt nulla tormēta formidauit Et poſtq̄ꝫ beatus Sixtus fuit martirizatus. btūs Laurentius cuſtodiuit theſaurum eccie quē ceſar voluit habere ⁊ litigando ⁊ ſugbiendo ꝯſumere. fecit ergo vocari ad ſe beatū laurentiū ⁊ p̄ſentauit eū valeriano p̄fecto vt deberet ab eo extorq̄re theſaurū ecci:. q̄ dū interrogaſſet beatū laurentiū de theſauro beatus Laurentius nolens ꝓdere ſibi theſaurū petijt inducias vt poſſet dare reſponſum p̄fecto. ⁊ medio tempore ꝯgregauit multos pauperes q̄bus theſaurū eccie donauit ꝑpendēs dictū dauidicū Diſperſit dedit pauperibꝫ ⁊c. Tempore vero induciaꝝ elapſo. beatus Laurentius ſtans añ p̄fectū fecit ꝯuocare omnes pauperes dicens Hi ſunt qui theſaurum eccleſie in celeſtes theſauros deportauerunt. quaſi diceret O prefecte tua inquiſitio eſt vana ⁊ inutilis. quia pauperes theſaurum eccleſie iam deportauerunt Quo audito prefectus iuſſit os beati laurentij plūbatꝫ cedi q̄ dum cederet̄ ridebat ⁊ dixit O impie ⁊ crudelis tyranne pene tue dāt refrigeriū anime mee Vñ q̄dam hō nobilis noīe romanus videns beatum Laurentiū perſpicuum tanq̄ꝫ aerem intuebatur circa eū angelum dei confortantem eum. qui fuit ſtatim conuerſus ad fidem. ⁊ dixit ad beatum laurētium. video in te iuuenem pulcherrimum feſtina me baptizare.

¶ Secundo nota. poſtq̄ꝫ beatus laurentius nec timuit verba nec curauit ꝟbera. prefectus dixit ad eum. tota nox in te expandet̄ in ſupplicijs Beatus Laurentius dixit. mea nox obſcurum nō habet. ſed omnia in luce clareſcūt. Cum hec dixiſſet. prefectus dixit miniſtris. afferte mihi lectum ferreum in quo Laurentius requieſcat. quo apportato expoliauerūt bea

tum Laurentiũ veſtib⁹ ⁊ ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ ꝯſtrinxerunt eũ ſupra
craticulã ⁊ reliq̃ miniſtri ſuppoſuerunt prunas ardentes. Cũ aũt ſic btũs
Laurentius puniret̃ ridendo dixit ad ꝑfectum. O miſer ⁊ impie q̃d cre
dis.iſti carbones preſtant mihi refrigerium. quia videtur mihi ꝙ ſup ro
ſas dulcifluas requieſco. tibi vero preſtant ſupplicium eternũ. aſſat⁹ ſum
iam verſa ⁊ manduca. Et beatus Laurentius dixit hec verba. aſſatus
ſum ⁊c. duplici de cauſa Prima vt ꝑ ſuã ꝯſtantiã prefecto faceret terrorẽ.
Secundo vt vtrũq; latus ⁊ omnia eius menbra pro chriſti nomine lace-
rarentur. pro quo multitudinem premiorum ſperauit Unde ſic poſitus
in craticula dixit. in medio ignis non ſuȝ eſtuatus. quia carbones tui nõ
dolorem ſed refrigerium mihi preſtant His ſiquidem dict̃ leuabat ocu
los in celum dicens. gratias ago tibi domine. qui ianuas vite ingredi me
rui His dictis ſubiunxit O domine commendo tibi ſpiritum meum. et
ſic emiſit ſpiritum ⁊ requieuit in pace. ¶ Nota. legitur in euangelio. ꝙ
poſt reſurrectionem dominus apparuit diſcipulis iuxta mare tiberiadis
et dixit eis. filioli nunquid pulmẽtum habetis. At illi obtulerunt ei par-
tem piſcis aſſi. hunc ergo piſcem aſſum ſeu aſſatum autor in littera com-
parat ad beatum Laurentium. quia iſte piſcis allatus eſt chriſto cum fa-
uo mellis. id eſt cum dulcedine virtutum. quod etiam bene verificatur
de beato Laurentio. nam in vita ſua tantis claruit virtutibus vt de eo dr̃
eccle. Beatus vir qui inuentus eſt ſine macula. ⁊ qui poſt aurum non
abijt nec ſperauit in pecunie theſauris. fecit enim mirabilia in vita ſua.
Et ergo dicitur de eo illud propheticum prius allegatum. Diſperſit de
dit pauperibus ⁊c. ¶ Item nota. quadruplex eſt ignis quo iuſti pur
gantur ſcȝ ignis tribulatõnis. ignis tentatõnis. ignis dlectõnis. ⁊ ignis
eruditõnis De primo dicit pſalmiſta. Igne me examinaſti. ⁊ non eſt in
me inuenta iniquitas. Sic etiam potuit dicere beatus Laurentius qui
thezauros eccleſie dedit pauperibus. De ſecundo dicit Job. Ex ei⁹ ore
lampades procedunt ſicut tede igne accenſo. Iſte tede ſunt tentatõnes
et ſuggeſtiones. Hac teda dyabolus totum mundum in primis parenti
bus cremauit. De tali igne quilibet ſollicite vigilare debet ne propria do
mo cordis ſui combureturur. De tercio dicit̃ in leuitico. ignis in altari ſem-
per ardebit. vnde ignis in altari ſemper ardens eſt charitas in corde fer-
uens. Unde in euangelio. Nõne cor noſtrum ardens erat in nobis Iſte
ignis ſemper debet ardere. quia charitas debet perſeuerare. vnde in pro-
uerbijs. Omni tempore diligit qui verus amicus eſt. De quarto dicit
pſalmiſta Ignitum eloquium tuum vehementer Item Hieremias Nũ
quid verba mea quaſi ignis ardens ⁊ malleus conterens petras. Et in
hoc quadruplici igne beatus Laurentius fideliter laborauit. Primum
ſuſtinuit Secundum depulit Terciũ compoſuit ⁊ augmentauit Quar
tum ſemper ſecum conſeruauit

¶ Pro terminis notandum eſt ꝙ ceſar eſt nomen dignitatis maſcu-
lini generis. et dicitur a ceſon grece ꝙ eſt elephas latine. quia ceſar debet
eſſe potens inter ceteros homines. ſicut elephas inter cetera animalia

Sed fax facis eſt nomen tercie declinatõnis feminini generis ⁊ ſigni-
ficat lumen ardens. Et differunt fax ⁊ teda. vñ⁹. Semꝑ ſacra faces. te-

De ſancto Laurentio

des ꝯnubia poſcūt ❧ Cōtēno eſt verbū tercie ꝯiugatōis trāſitm̄ Sʒ
mine arū ē nomē plīs nūeri tm̄ ꝑme declinatōis . ꝛ dicunť oppꝛobꝛia Inde
minoꝛ aris ē deponētale . ꝛ ſ̄cat minas iponere Sʒ derideo eſt verbū trā
ſitiuū ſcđe ꝯiugatōis . cōpoſitū a de ꝛ rideo Sʒ vngula vt hic ſumiť đꝛ
ferrū incuruatū cū quo moueť ignis . Sʒ ꝯuiua ē nomē cōis gn̄is . ꝛ đꝛ
aliqs vel aliqua exiſtens cū alio in conuiuio

¶ O laurēti militū dauid inuictiſſime regis eterni Apđ illū
ſeruulis ipīus depcare veniā ſemꝑ Martyꝛ mileſqꝫ fortis

¶ Hic autoꝛ ꝯn̄r dirigit petitōnem ad be . laurentiū dicēs (O laurenti)
sᶜ exn̄s (martyꝛ . qꝫ) , ꝑ et (fortis miles . inuictiſſime militū) . i . inter om̄es
milites (dauid eterni regꝫ) tu (depcare . apud illū) ſcʒ regē (ſꝑ veniā) . i . in
dulgētiā (ſeruulis) . i . famulis (ipīus) ſcʒ regis eterni ¶ Notandū . au
toꝛ in lr̄a tāgit dignitatē ſci laurētij . q̇ iter ceteros martyꝛes hʒ tria ꝑuile
gia q̄tū ad officiū Primū eſt in vigilia . qꝛ btūs Laurētius ſolus inter
martyꝛes hʒ vigiliā Sʒ vigilie ſcōꝝ ꝓpter multas inoꝛdinatiōes in ieiu-
nia cōmutate ſunt . mos em̄ fuit vt in feſtiuitatib9 ſcōꝝ hoies cū vxoꝛib9 ꝛ
filiab9 ad eccīam venirēt ꝛ ibi cū luminarib9 ꝑnoctabāt . ſʒ qꝛ multa adul
teria in his vigilijs fiebāt ſtatutū eſt ꝛ fuit vt vigilie in ieiunia ꝯ̄terētur
nomē aūt antiquū retentū eſt . qꝛ nō ieiunia . ſʒ vigilie appellanť Scđm eſt
in octaua . qꝛ ipē ſol9 cū btō Stephano hʒ octauā inter oēs martyꝛes . ſi-
cut btūs Martin9 inter ꝯfeſſoꝛes . Terciū eſt in ꝯ̄ſib9 antiphonaꝝ q̊s
ipē ſolus ꝛ paulus hʒ . ſʒ tn̄ diuerſimode . qꝛ ſcūs paulus hʒ eos ꝓpter ex-
cellentiā p̄dicatōis . ſcūs vero Laurentius ꝓpter excellentiā paſſionis

¶ Scđo nota . autoꝛ vocat xp̄m dauid forte . vn̄ legiť in ꝑmo regū cū Sa
muel vnctus eſſʒ in regē . dauid fuit decoꝛus in facie quē pater eius miſit
ad fratres vt poꝛtaret eis cibū ꝛ aſcendit ad p̄liū philiſtinoꝝ . cū ergo ꝓ-
clamatū eſſet ſingulare certamē ꝯtra goliā gigantē ipē ꝑualuit in funda
et lapide Et iſte dauid p̄figurauit xp̄m regē vt đt be . Auguſt . ſuꝑ genea
logiā dn̄i mathei ꝑmo . vn̄ dauid manufortis interp̄tať . ſuꝑauit em̄ goliā
id eſt dyabolū ꝛ poſtea factus eſt pater multaꝝ gentiū . qꝛ oib9 patrem ſe
vocare ꝯceſſit dicens . ſic aūt oꝛabitꝫ . pater noſter q̇ es in celis ꝛc̄ . Hic au
toꝛ in ꝓpoſito vocat xp̄m dauid ꝛ beatū laurē . militē . q m̄ dn̄m imitat9 eſt
in foꝛtitudine ꝛ militia triūphali . fuit em̄ inuictus . qꝛ grā ſpūſſancti ꝛ in
ꝯ̄tute ꝓceſſit ꝯtra goliā . i . ꝯtra deciū iꝑatoꝛē miniſtrū iniq̄tatis ꝛ ꝑualēs
ſecut9 eſt xp̄m ꝛ ꝯfiſus in adiutoꝛiū ſui dauid oēs inſidias inimicoꝝ non
timuit . ſʒ prunas craticule cū alijs penis foꝛtiſſime ꝓ regno dei ſuſtinuit .
Itē nota . ſcūs Lauren . đꝛ inuictiſſimus ꝛ excellentiſſimus martyꝛ non ꝓ
tanto vt nullus alius martyꝛ tanta ſit paſſus . ſʒ ꝓ tanto . qꝛ ei9 martyꝛiū
a ſanctis doctoꝛib9 magꝫ eſt approbatū . licʒ em̄ aliq̄ martyꝛes leguť plu
ra ꝓ xp̄i noie ſuſtinuiſſe tn̄ eoꝝ martyꝛiū nō in tantū ē approbatū . Vel ꝓ
tanto đꝛ excellentiſſimus . qꝛ fuit excellentis dignitatis . nā fuit archidya
con9 ſiue leuita roman9 ſicut de ipō legiť ❧ Pro terminis nota . miles eſt
nomē dignitatꝫ deriuatū a ꝯ̄bo milito . Sʒ iuictiſſime ē ſuꝑlatiu9 hui9
nois inuict9 ꝛ đꝛ ille q̇ nō p̄t vinci Sʒ ſeruul9 ē diminutm̄ a noie ſeruus

Congaudent angelorum chori glorioſe virgini.
Que ſine virili cõmixtione genuit.
Filium qui ſuo mundum cruore medicat.
Nam ipſa letatur q celi iam conſpicatur principem.
In terris cui quondã ſugendas virgo mãmillas prebuit.

¶ Iſtud iam eſt canticum aliud in laudẽ ⁊ honorem. b. virginis ↄpilatũ qd cantat ad laudem aſſumptionis eius glorioſe. Et diuidit pncipaliter in tres ptes. In quarum pma deſcribit gaudiũ angelicũ in aſſumptione virginis glorioſe. In ſcda facit exclamationẽ de excellẽti gloria beate virginis In tertia ↄmendat eam in diuerſis virtutib. Secũda ibi. Quã celebris. Tertia ibi. Te libri virgo ⁊c. Dicẽs primo (Chori). i. turbe angelorum (congaudẽt). i. ſimul gaudẽt (glorioſe virgini) marie (q) ſcʒ maria (genuit filiũ) ſcʒ xpm (ſine virili ↄmixtione). i. ſemine viri (q) ſcʒ filius (medicat). i. ſanat (mũdũ ſuo cruore). i. ſanguine (nã) p qr (ipſa) maria (letat) i. gaudet ſcʒ ex eo (q ↄſpicat). i. videt ⁊ ↄtemplat (iam pncipẽ celi. cui). ſ. pncipi. ipſa maria (pbuit quondã). i. prius (in terris. mãmillas ſugẽdas) id ẽ ad ſugendũ. ¶ Notãdũ ſcribitur in canticis canticorum ca. viij. que eſt iſta q aſcendit de deſerto delicijs affluens innixa ſup dilectũ ſuũ. In his verbis duo tãgunt. Primo. b. virginis in hac vita multiplex tribulatio cũ dr de deſerto. Scdo eximius honor quo ẽ decorata cũ dicitur delicijs affluens. Circa qd no. q quãuis btã virgo ſpũſctõ repleta habuit gaudia ineſtimabilia. tñ multis paſſionib erat occupata. in egyptũ fugiẽdo. filiũ pditũ qrendo. ⁊ maxime ſibi in ſua paſſione ↄpatiendo. iuxta ꝓpheciam ſimeonis. Et tuã ipſius aiam ptrãſibit gladius. Unde iſte tribulatões vocant deſertũ p qd oportet trãſire quẽlibet ad terrã ꝓmiſſionis. qr legit in libro Exo. cũ filij iſrael egreſſi erant de terra egypti tranſiuerũt multis annis p deſertum donec venirent ad terrã promiſſionis. Eſt ergo verbũ ꝓpoſitum verbum admirationis angelorum qui admirati ſunt in aſſumptõne virginis glorioſe dicentes. Que eſt iſta q aſcendit per deſertum. id ẽ de tribulationib. Unde btũs Joannes euã. dicit. aplis in diuerſas regiones mũdi ſubeũtib. virgo btã in ſua domo iuxta mõtẽ ſyon pmãſit oĩa loca filij ſui. ſ. locũ baptiſmi. ieiunij. paſſionis. ſepulture. reſurrectionis. aſcenſionis qdiu vixit ſedule viſitauit. De ſcdo legit in paſſionali q dñs ipſam tanto honore decorauit q cũ tranſitura eſſet ad reqem ipſe deus cũ omnibus apoſtolis pñs erat prope torrentẽ cedron nõ longe a ciuitate hierlm et ibi multitudo angelorum beatã virginẽ ad requiẽ aſſumpſerũt. in cuius laudem hec ſequẽtia ↄpoſita eſt et cõpilata. ¶ Item nota q oĩne myſteriũ filij dei occultũ erat angelis ab initio. ſed cũ notũ fieret eis gaudentes admirati ſũt in oib geſtis ⁊ in oib circunſtantijs xpi. Et non ſolũ admirati ſunt de xpo ſed et de glorioſa virgine eius matre q in gloria aſſumpta eſt affluens delicijs. i. celeſtib voluptatib cũ filio ſuo in eterna requie. Sz dubitat cur filius aſcendẽs in celũ non fecit ſecũ aſcendere matrẽ. qui latroni ꝓpter ſcelera ſuã ſuſpẽſo dixit. hodie mecũ eris in paradyſo. aut cur

nõ ſtatim poſt aſcẽſionẽ ſuã eã aſſumpſit. Rñdet ꝙ xp̃s ꝓpter ſalutẽ hũani gñis venit in mũdũ. ⁊ ꝓpter eandẽ ſalutẽ elegit eã. ideo ꝑ aliqđ temp⁹ voluit eam remanere in terris ꝓpter plura. Primo ꝓpter diſcipuloꝝ et fidelium xp̃i ꝯſolatõem ⁊ eruditõem in multis. q̃ ſpecialiter ei ꝯſtabant. vñ matheo reuelauit qđ de magis ⁊ ſtella ſcripſit ⁊ occiſionẽ innocentũ. Et manifeſtauit luce de miſſione gabrielis archãgeli. ⁊ de ceteris xp̃i ꝯceptõnẽ ⁊ natiuitatẽ concernẽtib⁹. ⁊ que de infantia ſaluatoris mirant̄. ⁊ qđ de virginitate marie añ partũ in partu et poſt partũ creditur. Et alia multa q̃ a nullo niſi ab ipſa glo̾ſa ꝟgine ſalua ꝟtute receperũt. vñ. b. Joã. euan. In ꝑncipio erat verbũ ⁊ ꝟbũ erat apud deũ. hec ꝯferẽs in corde ſuo. vt dr̃ Ber. in omelia. Stabat iuxta crucẽ ieſu. ⁊ reliqua. Scđo ad eruditionẽ in multis. de quo etiã iã dcm̃ eſt. q2 euãgeliſtas ⁊ multos alios informauit de geſtis ⁊ factis xp̃i. vñ recte ꝟgo mater poſt filij ſui aſcenſionẽ debuit remanere. vt eccleſiã inter vndas ꝑſecutionũ tũc tp̃is valde fluctuãtem ꝟgo ꝯfirmaret verbo ⁊ exẽplo. ſi eñ dñs hinc migrãs matrẽ ſecum duxiſſet puſillus ille grex fideliũ deſperare potuiſſet tanq̃ȝ derelict⁹ ⁊ obliuioni dat⁹. vñ. b. Ber. migraturus ex hoc mũdo dñs matrẽ in eo reliq̃t pie ſimul ⁊ pulchre ordinãs vt vtraq̃ȝ eccleſie portio triũphans videlicet et militans viſibili ⁊ inuiſibili ſolatio foueret̄ ab illa xp̃o in celum aſſũpto. Tertio ꝓpter incremẽtum fidei ex ſua preſentia meritis ⁊ exhortationib⁹. Quarto remãſit in mundo ꝓpter augmentationem ſui meriti. ⁊ eiuſdem cõpletionẽ. diuina eñ diſpoſitione periodus naturalis vite eius ſic putatur eſſe proportionata meritis ipſius ꝙ proportionabiliter creuit in merito quãtum proceſſit in etate. Quinto ad hoc vt eẽt forma diſcipline xp̃i et exemplar perfectionis vite xp̃iane. Unde Ambroſius ſuper Lucã. ſit nobis tanq̃ȝ in imagine deſcripta virginis vita marie in qua velut in ſpeculo refulget ſpecies caſtitatis ⁊ forma virtutis. hinc ſumatis exemplũ viuendi. vbi tanq̃ȝ in exemplari exempla probitatis ſufficientiſſime inueniuntur. quid corrigetur. quid fugere. quid tenere debeatis. talis eñ fuit maria vt eius vita omniũ fieret diſciplina. ⁊ ſpecialiter ipſis fidelib⁹ pro tunc fuit exemplar patientie ⁊ conſtantie in tribulatõnibus iniurijs ⁊ aduerſitatibus. recte ergo virgo mater poſt filij aſcenſionem in eccleſia remanere debuit vt ipſam inter vndas perſecutionum cõfortaret. Item nota littera dicit (congaudent) vnde Bernar. dicit de aſſumptione virginis hodie beatam virginem celum ſuſcepit. angeli laudando. archangeli gaudendo. throni iubilando. dominationes exultando. principatus pſallendo. poteſtates organizando. cherubin cytharizando. ⁊ ſeraphin hymniſando. ergo bene dicitur (congaudent angelorum) Item littera dicit (q̃ ſine virili ⁊c̃.) vnde ſanctus Berñ. Maria fuit ſine pudore fecunda. ſine grauedine grauida. ſine labore puerpera.

Nota virilis ẽ nomẽ adiectm̃ deriuatũ a noĩe vir. Sed medico eſt verbũ ꝑme ꝯiugationis trãſitiuũ deriuatũ a nomĩe medicus. Sed cõſpicor eſt verbũ deponẽtale ꝑme ꝯiugationis. ⁊ differũt cõſpicor media breuis et ꝯſpicor media longa. vnde. Conſpicor aſpicio conſpicor colligo ſpicas Dicit̄ tñ etiã ꝯſpico/as. ꝑ eadẽ ſ̾catõe. ſ. ſpicas colligere. ⁊ dr̃ a cõ ⁊ ſpico.

Quam celebris angelis maria mater ieſu creditur. Qui filij illius debitos ſe cognoſcũt famulos. Qua gloria in celis iſta virgo colitur. Que domio celi prebuit hoſpitium ſui ſanctiſſimi corporis Quam ſplẽdida polo ſtella maris rutilat Que omnium lumen aſtroꝝ et hominũ atq; ſpirituum genuit.

Hic autor facit exclamationẽ de gloria beate virginis marie dicẽs (O ꝙ̃ celebris) .i. venerãda (maria mater ieſu creditur angelis. qui) ſcz angeli (cognoſcũt ſe debitos famulos filij illius) marie (qua) id ẽ ꝙ̃ magna (gloria iſta virgo colitur) id eſt honoratur (in celis que prebuit hoſpiciũ domino celi) .i. deo. hoſpiciũ dico (ſui ſanctiſſimi corporis. o (ꝙ̃ ſplẽdida) id eſt clara (ſtella maris) .i. maria (rutilat) .i. ſplendet ⁊ choruſcat (polo) id ẽ celo (que) .ſ. maria (genuit lumẽ oĩm aſtroꝝ) id eſt ſtellarum (⁊ omnium ſpirituũ) id eſt angelorum. ¶ Sciendũ. iſta ſentẽtia procedit per locum a maiori ⁊ habuit originem ab vno articulo decalogi decem preceptorum vbi dicitur. honora patrem ⁊ matrem vt ſis longeuus ſuper terram. Ex iſto arguitur ſic. qui aliq̃d precipit amplius tenet̃ hoc idem facere. Sed q̃a dominus precepit parentes honorare. ergo et ipſe magis tenebat̃ queãdmodũ et fecit. Maior patet ꝑ apl̃m dicentẽ. verbũ ſine opere fruſtratur. Minor patet ex fide. ergo ſequitur cõcluſio vera ꝙ maria ſit celebris angelis ⁊ non ſolum angelis ſed etiam xp̃o et oĩb celeſtib. Item nota littera dicit (ꝙ̃ celebris) vnde ſanctus Gre. dicit. q̃s cogitare ſufficit ꝙ̃ glorioſe hodie regina mũdi proceſſit. quanto deuotionis affectu in eius occurſu celeſtium legiones ꝓdierunt. quantis ad thronũ laudib ſit deducta. ꝙ̃ placito vultu et ſerena facie quantiſq; amplexib a filio ſuo ſit ſuſcepta ſuper omnẽ creaturam eleuata. credendum tamẽ eſt ꝙ dei fili⁹ ſibi occurrit atq; ſuꝑ oẽs choros angeloꝝ eã collocauit. alias non ĩpleuiſſet qđ in lege precepit dicens. honora patrem et matrẽ ⁊c. Itẽ notandũ de hoc ꝙ dicit (domino celi) et hoc ꝙ đt. in terris cui quondã. ꝙ beata virgo maria in filio ſuo omnia opera miſericordie adimpleuit Ipſa eñ filium dei ſummũ peregrinum exiſtentem cum in hunc mũdum veniſſet in hoſpitio ſui corporis ſuſcepit. eſurientem pauit. ſitientem mammillis ſuis potauit. ipſum a iudeis comprehenſum viſitauit. ipſum nudum veſtiuit. tunicam ei conſuendo. ex quo ergo omnia opera miſericordie in filio ſuo adimpleuit merito ergo a filio ſuo deducta eſt ad eterna gaudia. ¶ Item nota au. dicit. Stella maris rutilat polo. vbi ponit partem pro toto per ſynodochẽ vñ duo ſunt poli in ſphera celeſti. ſcz polus articus et polus antarticus. his duobus polis celum voluitur. ⁊ ſic autor ſumit polum pro ſphera ſuprema in qua eſt requies ſanctorũ. ¶ Sed circa aſſumptionem virginis glorioſe dubitatur Utrum vere mortua fuerit ex quo nõ dicitur dies ei⁹ depoſitionis vel natalicie vel obitus ſicut alioꝝ ſanctoꝝ. ſ; aſſumptõnis Rñdet̃ ꝙ ꝓ certo ⁊ indubitãter habendũ eſt ſeu tenendũ ꝙ vt hodie ꝑgo

mater migrauit de hoc mūdo ⁊ vere mortua fuerit. ita ꝙ ſub tali generali
lege ꝯcluſa fuit qua ꝯſtitutū eſt om̄ibꝫ hoībꝫ ſemel mori. ad Ro. ix. vñ nec
filius eius ex illa lege eximi voluit. certū ergo habet ꝙ ſubijt mortē tꝑalē.
Patet ergo error opinionū illaꝝ q̄ꝝ vna dt. ꝙ tꝑe prefixo de hac vita mor
tali virgo dei genitrix ad vitam immortalem ſine morte fuerat in celeſtez
paradyſum tranſlata queādmodū factum fuiſſet in ſtatu innocentie. Et nō
habet opinio iſta rationem niſi quia deus voluit et ita pro redemptione
generis humani diſpoſuit. Similiter ſecunda opinio non eſt ſuſtinenda
que dicit ꝙ virgo mater viua ad paradyſum terreſtrem quemadmoduz
Enoch et helyas tranſlata ſit. ſicut dr etiā de Joan. euan. ⁊ de his q̄ cū
xp̄o reſurrexerunt. qui opinātur ad illum finem. vt tꝑe antixp̄i ꝯtra ip̄m
teſtes irrefragabiles inueniātur tam ex ꝑte legis q̄ꝫ etiam ex parte natu-
re ⁊ ex ꝑte legis xp̄i. Sed dubitatur q̄ preceſſerūt eius obitū ⁊ an dñs
obitū futuꝝ prenūciauit. De his ſic legitur. die quodam dū in filij ſui de
ſiderium cor virginis glorioſe vehementer accenderetur eſtuans q̄ꝫ ani
mus cōmoueretur ita vt ad interiorem abūdantius lachrymaꝝ excitaret
effuſionem quatenus deinceps ſubtracti filij non valens ferre ſubtracta
ſolatia. iuxta illud in canticis. anima mea liquefacta ē ⁊c. ſanctiſq̄ꝫ angelis
indeſinenter eam viſitantibꝫ ad honorem ſui domini reuerenter cuſtodiē
tibus ſui deſiderij vehementiam vt credi fideliter poteſt inſinuans atq̄ꝫ
dicēs. narrate dilecto. quia amore langueo. tā diuina inſpiratione occulta
q̄ꝫ apte legationis nuncio vicinos dies ſui obitus eſt prenunciatus. Nec
mirū quia illud ſanctis martyribꝫ. ſilr apoſtolis ⁊ ceteris ſanctis frequen
tiſſime legimus fore factum. cur in illo minor eſſe deberet virgo beata. Sci
uit em̄ beatus Petrus vicinū ſuum obitum cum dixit. certus ſum quia
velox eſt depoſitio tabernaculi mei. Angelus etiam cum multo lumine
eidem apparens ⁊ reuerenter eam vt matrem ſui domini ſalutans die ter
tia eſſe aſſumendā ſibi predixit. Sed an apoſtoli fuerunt ꝯgregati ad eiꝰ
exequias celebrandas. beatus Augꝰ. ſermone ſexto hodierne feſtiuitatis
dicit. ex antiqua ⁊ veriſſima traditione accepimꝰ ꝙ tꝑe glorioſe dormi-
tionis virginis cum quidam ſancti apoſtoli ad ſaluādas gētes in orbē ter
raꝝ fuiſſent diſperſi ad momētum tꝑis in altū ſublati hieroſolymis con
uenerūt. ⁊ cū illic eſſent angelica viſio eis facta eſt diuinaq̄ꝫ cantica audie-
bant. ⁊ ita cū diuina ⁊ celeſti claritate in manus dei ſanctā animā ꝯmen
dauit. Item Dyoniſius de diuinis noībꝫ dicit. Nos ⁊ tu. ſ. thymotee et
multi ſanctoꝝ fratrum noſtroꝝ in viſione corꝑis vite ꝓncipis ⁊ qđ deuz
ſuſcepit. ꝯuenimus. ſ. in morte btē virginis. de qua corpus dñi ſumptū ē
et q̄ dei filiū in vtero ſuo recepit. Et ſubdit. aderat ibi ⁊ eius frater Jaco
bus ⁊ petrus eximia ac maxima theologoꝝ ſummitas. qđ dictum expo
nens dñs Alber. in poſtilla dt. apl̄i ⁊ multi alij ex diſcipulis quoꝝ ꝯgre-
gationi interfuit Dyoniſius ibidē. deinde placuit ꝙ poſt viſionē vniuerſi
ſummi ſacerdotes hymniſarēt. i. apl̄i ſimul laudez darent ꝓut vnuſquiſq̄ꝫ
idoneus eſſet. immenſe virtutis bonitatē viuifice infirmitatis. Etiam dt
Dyoniſ. poſtea viſum eſt poſt viſionem ꝙ vniuerſi gerarche. i. angeli lau
darent ſicut vnuſquiſq̄ꝫ ſufficiens erat infinite virtutis bonitatem thear
chice infirmitatis ¶ Pro declaratione terminorum notandū eſt. ꝙ cele

bris eſt nomē adiectīū cōparabile ⁊ mobile ✦ Itē creditur eſt paſſiuū hui⁹
verbi credo. ✦ Sȝ rutilo eſt verbū neutrale pme ꝯiugatōis. ⁊ idē eſt qḋ
ſplendere. Inde rutilus a um. id eſt ſplendidus a um

¶ Te celi regina hec plebecula pijs concelebrat mentibus
Te cantu melodo ſuper ethera vna cum angelis eleuat.
Te libri virgo concinnunt prophetaꝝ. chorus iubilat ſacer/
dotum. apoſtoli chriſtiqȝ martyres predicant. Te plebis ſe/
xus ſequitur vtriuſqȝ vitam diligens virginalem celicolas in
caſtimonia emulans.

¶ Hic autor cōmendat beatā virginē ex multis virtutib⁹ Et diuiditu
in duo Primo facit qḋ dictū eſt Scḋo dirigit petitōem ad beatā virginē
ibi. Eccleſia ergo cuncta. dicens pmo ſic. O (regina celi) maria (hec plebe
cula) ſcȝ fideliū (ꝯcelebrat). i. veneraꝛ (te) hodie in die aſſūptōnis tue.
(pijs) id ē deuotis (mentib⁹) ⁊ (eleuat). i. extollit (te. vna). i. ſil' (cū ange/
lis) ſcȝ beatis (cantu melodo). i. ſuaui (ſuꝑ ethera). i. celos Et o (virgo li/
bri ꝓpheraꝝ. ꝯcinnunt). i. pdicant (te) ⁊ (chorus) id eſt turba (ſacerdotū.
iubilat) id eſt letaꝛ (apli. qȝ) ꝑ et (martyres xp̄i pdicāt te) ⁊ (ſex⁹ vtriuſqȝ
plebis) id eſt ſexus maſculinus ⁊ femininus (ſequiꝛ te) ſcȝ laudib⁹ (emu
lans) id eſt imitans (celicolas) id eſt in celo exiſtentes (in caſtimonia) id ē
caſtitate. ✦ ¶ Notandū. autor cōmendat beatam virginem ex omnibus
ꝑſonis mundi. dans in hoc exemplū certitudinis. quoniā ipſa eſt de qua
omnes prophete predixerunt Primo cōmendat eam cum populo hui⁹
mundi tanqȝ portum ſalutis. in quo omnis anima fidelis requieſcit. Se
cundo cōmendat eam ex vaticinio propheraꝝ. quia ipa eſt terminus oīs
prophetie. Tercio cōmendat eam ex dignitate ſacerdotali. quia ipſa eſt
templum ſacerdotij eterni. quod templum ingreſſus eſt ſummus ponti/
fex porta manente clauſa. vt legitur in ezechiele. Quarto cōmendat eaȝ
teſtimonio apoſtoloꝝ qui poſiti ſunt in teſtimonium chriſti. vnde Virtu
te magna reddebant apoſtoli teſtimonium reſurrectiōis. etiam alterius
myſterij. ſcȝ natiuitatis. aſſumptōnis. purificatōnis ⁊c̄. Quinto cōmen/
dat eam ex caſtitate virginali. quia ipſa fuit virgo in partu. ante partum
et poſt partum. nam ipſam ſequitur ſexus vterqȝ cum deſiderio virgina
li. modo ſm cōmentatorem. xij. metaphy. Deſiderium naturale impoſſi/
bile eſt vt fruſtretur. ⁊ naturale deſiderium hominis ſemper eſt ad bonū
vt dicitur pmo ethicoꝝ. ergo vita virginalis cum ſit vita optima ab ho/
minibus appetitur. vnde omnes naturaliter ſequuntur virginem glorio/
ſam diligentes vitam caſtam. vt fiant ſimiles ⁊ participes celeſtis digni/
tatis. ¶ Item nota. hec ſententia poteſt myſtice intelligi de ſuperceleſti/
bus. quia legitur in paſſionali. qꝫ chriſto aduenienre cum eo venerūt tur/
be angeloꝝ patriarchaꝝ confeſſoꝝ ⁊ virginum. ⁊ ergo dicitur in canticis
Circūdabant eam flores roſarum. id eſt roſei cetus martyꝝ. ⁊ lilia con/

uallium.id eſt agmina confeſſoꝝ.angeloꝝ.virginum. ⁊ ſcribitur ibidem.
apl'i cantant poſt eam.quo progrederis virgo prudentiſſima. ¶ Item no
ta.poſtq̄ȝ beata virgo ſpiritum emiſit apoſtoli reuerenter corpus eius ac
ceperunt.⁊ ſuper pheretrum poſuerunt.⁊ dulciter cantauerunt.qḋ audi-
entes iudei interrogauerunt quid hoc eſſet.quibꝫ tunc dictū eſt.ꝙ mariā
deferrent mortuam.tunc dixerunt.venite occidamus eos. ⁊ corpus qḋ
ſeductorē portauit igne cōburamus.qḋ dum dixiſſent.lux immenſa circū
dedit eos.vt ex nimia claritate territi facti ſunt veluti mortui. Ex quo mi
raculo q̄ȝ plures iudei conuerſi fuerunt ad fidē. Sic diſcipuli liberati cor
pus Marie in monumentū diſpoſuerunt Tercio vero die anima rediit
ad corpus.⁊ de ſepulchro prodiit glorioſum.ſicq̄ȝ ad ethereum ſumitur
thalamum angelorum.

¶ Pro terminis nota.plebecula eſt nomen diminutiuū a plebs.⁊ idē
ſcat ¶ Sȝ melodus a um.eſt nomē adiectiuū deriuatū a nomine melos
¶ Sed ether eſt nomen maſculini generis carens plurali numero.⁊ hȝ
em vel a in accō. ¶ Item celicola eſt nomen cōis generis deriuatū a noīe
celū.⁊ a verbo colo.⁊ dr aliq̄s vel aliqua colens celū vel celeſtia ¶ Sȝ ca
ſtimonia eſt nomen feminini generis.⁊ idem eſt qḋ caſtitas.

¶ Eccleſia ergo cuncta te cordibus teq̄ȝ carminibus vene-
rans. Tibi ſuam manifeſtat deuotōem p̄catu te ſupplici im-
plorans maria. Ut ſibi auxilium circa chriſtum dominum
eſſe digneris per euum.

¶ Hic autor dirigit petitōem ad virginē glorioſam dicens (Ergo cun-
cta eccleſia) id eſt oīs ꝯgregatio fidelium (venerans) id eſt honorans (te
cordibus) id eſt intimis deuotionibꝫ (q̄ȝ) pro et.venerans (te carminibꝫ)
id eſt cantu (manifeſtat tibi ſuam deuotōnem.implorans) id eſt inuocās
(te) o (maria ſupplici p̄catu) id eſt humili oratōne (vt tu digneris) id eſt
velis (eſſe ſibi auxilium circa dominū chriſtū.per euum).i.eternaliter.
¶ Notandū.legitur in quodam libro.ꝙ glorioſa virgo maria tempo-
re mortis ſue penetrauit purgatorium ⁊ infernum.attamen ſine pena ille
ſa exiuit. Dicunt tamē quidam rōnem ſuper iſto.ꝙ virgo glorioſa ꝓpte-
rea fuit in purgatorio.vt videret tribulatōnes penarum ⁊ multiplicatio
nes earundem.quas anime ſuſtinerent in purgatorio.vt tāto citius mo-
ta ad miſericordiā exaudiat peccatores ¶ Item legitur ibidem.ꝙ ꝓpte
rea virgo beata in celis locata eſt ad dexterā filii ſui.vt cū aliq̄s peccator
eſſet damnandus ip̄a prompta eſſet ad interueniendū pro peccatore.qua
re fidelis mediatrix appellatur ¶ Item nota.tempore aſſumptōis be
ate marie ꝟginis hec nouem circa eam facta dicuntur ſeu exhibita.ſcȝ an-
gelica ꝯſolatio.omniū apoſtoloꝝ ꝯgregatio.ſine dolore ꝯſummatio.ſe-
pulture in valle ioſaphat p̄paratio.exequialis deuotio.xpi.⁊ totius cele
ſtis curie obuiatio.iudeoꝝ perſecutio.miraculorum in omni cauſa decēti
coruſcatio.in anima ſimul ⁊ corpore aſſumptio. ¶ Item nota.ꝙ virgo

Nouē in aſſump. facta ſūt

glorioſa cum corpore ⁊ aĩa in celum eſt aſſumpta. vt pꝫ p Egidiũ dicentem. Scaudit ad ethera virgo puerpera virgula yeſſe nõ ſine corpore. ſꝫ ſine tpe tendit ad eſſe. ⁊ ergo dr in paſſionali q̄ beata virgo aſſumpta ē honorabiliter letanter ⁊ excellenter.

¶ Pro terminis nota. venerans eſt pticipiũ veniens a veneror aris q̄d tm̄ eſt actiue ſcatõnis. vt pꝫ p floriſtã q̄ dr. Sola p ans ens ⁊c̄

P Pſallite regi noſtro pſallite pſallite pſallite prudenter. Nam pſalteriũ eſt iocundũ cum cythara. Nato virginis quo pſallens natus ſterilis Cytharã carnis percuſſit in domo domini. Dum quod ſonabat clamando. docuit viuendo. Mortificando (que ſup terram ſunt) mẽbra ⁊ hoc alios docendo Preparans chriſto plebem perfectã ioannes vox clamantis in deſerto.

¶ Hic ſm ordinatiſſimũ curſum anni autor ponit aliam ſequentiam ſcꝫ de ſancto ioanne baptiſta ⁊ de eius paſſione Et diuidit in tres partes Primo introducit quaſdã ꝓphetias quas applicat ad ꝓpoſitum exhortãdo populum ad laudem ioannis baptiſte. Scd̄o deſcribit cauſam ⁊ materiam decollationis eius. Tercio facit quandam exclamatõem contra mortem ipſius. ſcd̄a ibi. Sed hec vox. tercia ibi. En quõ moritur iuſtus. Proponit ergo vnam prophetiam que ſcribitur in pſ̄. exhortando populum dicens. Vos chriſtifideles (pſallite) id eſt cum leticia cantate (prudenter. regi noſtro) id eſt deo (nam) pro quia (pſalterium) id eſt canticuꝫ oris (eſt iocundum. cum cythara) id eſt cum concordantia boni operis. (quo) ſcꝫ pſalterio (natus) id eſt filius (ſterilis) id eſt infecunde mulieris Elizabeth (pſallens. nato) id eſt filio (virginis) marie hoc eſt chriſto (percuſſit cytharam carnis) id eſt corporis ſui (in domo domini) id eſt in ſancta eccleſia (dum) ſcꝫ ſanctus Joannes baptiſta (docuit viuendo) p operatõem vite. ſcꝫ illud (quod ſonabat. clamando) id eſt predicando (mortificando) id eſt macerando (mẽbra que ſunt ſuper terram. ⁊ docẽdo hoc alios) ſcꝫ homines. Et ipe (Joannes) ſc exiſtens (vox clamantis in deſerto p̄parans chriſto. perfectam plebem) ¶ Notandũ. ſcribitur in pſalmo viceſimooctauo. Vox dñi in virtute. vox dñi in magnificentia. In q̄bus verbis beatus Joannes baptiſta duplr̄ cõmendatur Primo ex virtute ſue predicatõnis. quam perfecit ex inſtinctu ſpiritu ſſancti ſeu dominice collationis. quia vox domini in virtute. ¶ Secundo cõmendatur in virtute eius predicatõnis quam terminauit ipe beatus Joannes baptiſta per efficatiam ſue virtuoſe operatõnis. quia vox domini in magnificentia. De prima ſcribitur Luce primo capitulo. quõ Gabriel archãgelus ingreſſus eſt ad zachariam dicens. Ne timeas Zacharia. vxor tua

tibi pariet filium. hic erit magnus coꝛam domino. ip̄e p̄ꝛeibit ante illum in ſpiritu ⁊ virtute helie. ⁊ ſpūſancto replebitur. Et ex iſto pater. q̄ erat vox dn̄i in virtute. qm̄ virtuoſe vocatus. ⁊ virtuoſum aduentū domini p̄ꝛedicauit. vox inquā illa clamantis in deſerto. parate viam dn̄o. rectas facite in ſolitudine ſemitas eius. De ſcd̄o ſcribit Math. iij. q̄ in dieb' illis venit Jo̅hes baptiſta p̄dicans baptiſmum penitētie. ex quo factus ē vox dn̄i in magnificētia. qm̄ magna fecit. qꝛ tam dn̄s q̄z ſeruus magnifice operatus eſt. de quo dr̄ Jſa. Cantate dn̄o qm̄ magnifice fecit. Sȝ de magnificentia ſerui. id eſt Jo̅his baptiſte. ſcribit Jo̅his p̄mo Quia magnifice p̄hibuit teſtimoniū xp̄i. hoc eſt teſtimoniū qd̄ perhibuit quādo iudei miſerunt ab hieroſolimis ſacerdotes ⁊ leuitas ad ioannē. vt interrogarēt eū tu quis es. ⁊ confeſſus eſt ⁊ nō negauit Confeſſus eſt. qꝛ nō ſum ego xp̄s Et interrogauerunt eum Helias es tu Qui reſpondit nō ſum Propheta es tu. qui reſpondit non. Dixerunt Quis ergo es tu. vt dem' reſponſum his qui nos miſerunt ad te Dixit ioannes Ego vox clamant' in deſerto. hanc eīn vocē exaltauit in magnificentia ⁊ in decollatōis martyꝛio fideliter terminauit. ergo in honoꝛem huius vocis facta eſt hec ſequētia.

¶ Item nota. ꝓpheta hoꝛtat' populū ad pſallendum. Primo ſemel in laudem ⁊ gloꝛiam diuine deitat' q̄ztum ad eſſentiam Deinde hoꝛtatur populū ad pſallendū ter. in honoꝛem ſumme trinitatis q̄ztum ad p̄ſonas ergo in p̄ꝛincipio huius ſequentie ponitur ſemel pſallite. ⁊ poſtea reſumit ter. vt ex hoc ſancta trinitas ⁊ inſeparabilis ſeu indiuiſibilis vnitas collaudetur ¶ Item nota. beatus Joannes baptiſta vocatur filius ſterilis. Unde elizabet mater eius erat ſterilis. ſterilitate nature Unde in euangelio Et hic menſis eſt ſextus illi que vocatur ſterilis. ſed non vocatur ſterilis ſterilitate gratie. qm̄ generauit filium domino. ¶ Item nota. ſanctus Joannes percuſſit citharam carnis. i. ſuam linguam. ⁊ cum hoc pſallebat in pſalterio. quia verba ſalutis p̄ꝛedicabat. ⁊ illud quod p̄ꝛedicauit etiam operibus adimpleuit. Unde p̄ꝛedicabat hominibus caſtigare coꝛpus ſuum. ⁊ ip̄e coꝛpus ſuum caſtigabat. victum ſumendo de melle ſilueſtri. ⁊ veſtimentum de pilis cameloꝛum ¶ Item nota. p̄ꝛedicatio doctoꝛis eſt populo accepta ⁊ grata. quando doctoꝛ id (quod vere p̄ꝛedicat ⁊ docet) operibus adimplet Unde dr̄ Auguſtinus Cuius vita deſpicitur reſtat q̄ p̄ꝛedicatio eius contemnatur. Item ſanctus Paulus dr̄ Caſtigo coꝛpus meum ⁊ in ſeruiturem redigo. ne cum aliȷs p̄ꝛedicauero ipſe rep̄ꝛobus efficiar. ⁊ hoc idem dicit Catho. Turpe eſt doctoꝛi ⁊c.

¶ Item nota. lr̄a dr̄ p̄parans xp̄o Ibi tangit dictū Joannis baptiſte de ſeip̄o dicentis. Ego ſum vox clamantis in deſerto. p̄parate viam dn̄o rectas facite ſemitas dei veſtri Et Joānes baptiſta merito dr̄. vox clamantis in deſerto. nā ſicut vox p̄cedit verbū. ſic io̅hes baptiſta p̄ceſſit v̄bum id eſt filium dei in p̄ꝛedicatōne. p̄ꝛeparando ſibi viam

¶ Pꝛo terminis nota. pſallo eſt verbum neutrale tercie coniugatōis Sed natus vt hic ponitur eſt nomen ſcd̄e declinatōis Itē p̄cutio ē verbum tranſitiuū tercie coniugatōis cōpoſitum a p̄ ⁊ quatio. mutando literas Uel dr̄ quidam q̄ cōponitur a per ⁊ cutio cuius ſimplex non eſt in vſu. ſed bene eius cōpoſita. vt incutio percutio

¶ Sed vox hec impium herodē quem corripit minime cor/
rigit. Haud tñ tacuit. ſed vſq3 ad ſanguinem ſceleri reſtitit.
Nō licet inquit te fratris tui habere cōiugem raptam ſibi. pec
caſti. q̇eſce. penitentib9 ſic precepit dñs. Vocē incantātis ſa/
pienter herodes vt aſpis ſurda ſpernit. vt iuſtum vt ſanctū io
hannē timet. quem vinxit in carcerem

¶ Hic iā autor ꝯñr introducit materiā ꝑncipalē hui9 ſequētie Et di/
uidit in duas ꝑtes. In ꝑma autor deſcribit cām remotā decollatōis ſcti
Joānis baptiſte In ſcđa deſcribit cām magis ꝓpinquā. ſcđa ibi Sedet
in tenebris. dicēs ꝑmo (Sz hec vox) ſcz ſcūs Joānes. vel (hec vox) ſcti
ioānis (minime corrigit). i. ꝯuertit ꝛ emēdat (herodē quē. corripit). i. ar/
guit (tñ) ꝑ ſz. ſ. ſcūs ioānes (haud). i. nō (tacuit. ſed reſtitit). i. reſiſtebat)
ſceleri). i. peccato (vſq3 ad ſanguinē). i. vſq3 ad ſanguinis effuſionē. vnde
ſanctus ioānes (inquit). i. dixit. ſcz herodi (nō licet). i. nō decet (te habere
ꝯiugē). i. vxorē (fratris tui) philippi (raptā ſibi) ſcz violenter (peccaſti. q̇/
eſce) i. ceſſa de peccato (dñs p̄cepit ſic penitentib9) ſcz vt ceſſent a peccato
Sz (herodes. ſpernit). i. ꝯtēnit (vocē) ſcz ioānis (incātantis). i. diuinātꝫ
et p̄dicantis (ſapienter. vt). i. ſicut (ſurda aſpis). i. ſerpens obturans au/
res ſuas. ꝛ (timet iohēm. vt iuſtū) ſcz virū. ꝛ (vt ſanctū) ſcz virū (quē) ſcz
iohēm (vinxit). i. ligauit (in carcerē) ¶ Notandū. autor đt raptā ſibi.
Vñ beatus Joānes baptiſta nō corripuit herodē ꝓpterea ꝙ habuit vxo
rem fratris ſui. ſz q2 rapuit ip̄am Fuit em̄ ſcriptū in lege ꝛ adhuc ſeruat᷑
a iudeis. ꝙ mortuo viro frater viri p̄t ſuſcitare ſemen de vxore fratris ſui
Et hoc legit᷑ in euangelio Marci de reſurrectōe mortuoꝝ. ꝙ vna mulier
nupſit ſeptē fratrib9 ꝑ ordinē. ꝛ ab inde ceperunt ſaducei originē dubitan
di Sic etiā iudas filius Jacob dedit thamar meretricē duob9 filijs ſuis
et hoc intelligit᷑ altero fratre mortuo. Sz herodes habuit vxorē fratris
ſui philippi viuentis q̇ fuit tetrarcha ituree ꝛ traconitide regionis. Vñ
beatus Johēs corripuit eū ꝓ vxore rapta. q2 ꝓhibitū eſt in lege ¶ Itez
nota. herodes timuit ioannē baptiſtā. vt virū iuſtū ꝛ ſanctum. vt habet᷑ in
textu euāgelij Et đt gloſa beati Gregorij ibidē. ꝙ iſte timor nō fuit meri
torius. qm̄ huic timori p̄tulit amorē ſaltatricis. q2 ꝯ̄uis beatū iohēm ti/
muit. tñ ꝓpter iuſiurandū noluit puellā ꝯtriſtari. ſed p̄cepit beatū iohēm
in carcere decollari. ¶ Itē nota. de hoc qđ đt aſpis ſurda. eſt em̄ vna ꝓpri
etas ſerpentis. cū ꝑ incantatōem plures ſerpētes ꝯuocant᷑ ꝑ vim ꝟboꝝ.
ip̄e ſerpens hoc ꝑcipiens aures nitit᷑ obſtruere ne vocem incantantis au/
diat. mō autor hic cōparat herodē ſerpenti. q2 herodes preceptis verbis
et ꝯſilijs ſancti Joānis baptiſte non obediuit.

¶ Pro terminis nota. corripio eſt verbū tercie ꝯiugatōis cōpoſitū a con
et rapio. ꝛ ſ̄cat duo. vñ ꝟſus Corripio caſtigo notat ſimul abbreuio ꝗ.
Sz corrigo eſt ꝟbū cōpoſitū a con ꝛ rego. mutando n. in r et e. in i. Sz
aduſq3 ſ̄m quoſdā eſt vna dictio deſeruiens accō caſui. attñ q̇dā dicūt ꝙ

De decollatōe Joānis baptiſte

debēt eſſe due dictōes.quaꝝ vna ſcꝫ ad.eſt ꝑpoſitio deſeruiēs accō. reliq̄
ꝟo.ſ.vſqꝫ dꝫ eē aduerbiū Reſto eſt verbū neutrale cōpoſitū a re ⁊ ſto.
et ſ̄cat reſiſtere Sꝫ licet eſt ꝟbū impſonale.⁊ ꝯiugaꝛ tm̄ p tercias pſo-
nas Sꝫ inquit eſt verbū defectm̄ ⁊ nihil hꝫ niſi inquit in pn̄ti ⁊ inquaꝫ
in futuro. qꝫuis tn̄ Areſto.dicat ſepe inq̄mus in p̄ma pſona in plı̄. Sꝫ
vincio is ire eſt verbū tranſitiuū ⁊ ſ̄cat ligare

¶ Sedet in tenebꝛis lucerna lucens amicus omnipotens:
Studet delicijs mundi p̄ncipis filiꝰ pditōis Meretrix ſua-
det.puella ſaltat.rex iubet.ſanctus decollatur.Dat rex ſaltā-
ti caput ioannis qui ſanctus anteqꝫ ſit natus.

¶ Hic autoꝛ tangit cām magis ꝓpinquā paſſionis be.iohis dicēs.San-
ctus iohes.xp̄us (lucerna lucēs)ſcꝫ fidei ⁊ toti mūdo.⁊(amicꝰ omipoten-
tis)dei(ſedet in tenebꝛis)ſe carceris Sed herodes(filius pditōis)idē
eterne dānatōis(ſtudet).i.inſiſtit ⁊ incūbit(delicijs).i.voluptatibꝫ(p̄n-
cipis mundi).i.dyaboli.⁊(meretrix).i.vxoꝛ herodis(ſuadet).i.dat ꝯſi-
liū.⁊(puella).i.filia vxoꝛis herodis(ſaltat).i.coꝛiſat(rex iubet).i.preci-
pit(ſanctꝰ)ſcꝫ iohes(decollatꝛ.⁊(rex)ſcꝫ herodes(dat ſaltāti)ſcꝫ puelle
(caput iohis)ſcꝫ baptiſte(q̄)ſcꝫ iohes(ſanctus)ſe fuit(anteqꝫ ſit natꝰ)
qꝛ in vtero ſanctificatꝰ erat ¶ Notandū p̄mo.in hac ſn̄ia tangiꝛ paſſio
beati iohis bap.⁊ cā eiuſdē paſſionis q̄ facta eſt p oꝛdinē hoc mō. Hero-
des agrippa accepit vxoꝛē fratris ſui philippi herodiadē.p quo eū argue-
bat beatus iohes bap.vn̄ in carcere eū ligauit.quē occidere volebat.ſꝫ po-
pulū ꝓpter ipſius p̄dicatōem ⁊ baptiſmū ꝯgregatum timuit. Herodias
aūt ⁊ Herodes occaſionē q̄rebāt ad occidendū iohem.dies vero natalis
agebaꝛ herodis.p̄ncipes ꝯuocanꝛ.puella ludit.quicq̄d peteret ꝓmittiꝛ ei
ſub iuramento.⁊ petiꝛ caput ſancti iohis bap.⁊ amputaꝛ.⁊ puelle datur
Sic in ſecreto videnꝛ tractaſſe.qꝛ ſi puella interitū patris vel matris po-
ſtulaſſet. Herodes vtiqꝫ nō admiſiſſet nec ꝯſenſiſſet. Sic nota eſt moꝛs
ſancti Johis baptiſte. Circa iſta dt beatꝰ Auguſti.ꝙ hoc ꝯuiuium fuit
pollutū dupl̄r Primo p natalis diei celebratōem gaudioſam.qꝛ nō ē cō-
ueniens ꝙ hō debeat diē ſue natiuitatꝭ cū gaudijs ⁊ leticijs ad memoꝛiā
reuocare.ſꝫ magꝭ hō dꝫ extremū diē ſue moꝛtis ppendere.quare dt Ber.
O hō.memoꝛare nouiſſima tua ⁊ in eternū nō peccabis Cōcoꝛdat bea-
tus Grego.dicens Valde ſe ſollicitat in bono ope q̄ ſp cogitat de extre-
mo fine. Scđo fuit pollutū temerario iuramento p qđ herodes ꝓmiſit
dare puelle qđcunqꝫ poſtularet Certe minus peccaſſet herodes ſi iura-
mentū abnegaſſet qꝫ hoc ꝯuiuiū ſanguine polluit be. Joannem occidendo
Qđ bn̄ pꝫ in Dauid q̄ iurauit iureiurādo vt interficeret Nabal viꝝ ſtul-
tum cuius vxoꝛ cū ferculis pacificis venit ad Dauid ⁊ irā eiꝰ mitigauit
Ecce dicēdū ꝙ minꝰ peccaſſet in eo ꝙ iuramētū fregiſſet qꝫ ſi homicidiū
cōmiſiſſet Tercio nota.beatus Johes nō fuit decollatꝰ illo die q̄ me-
moꝛia de eius moꝛte pagiꝛ.ſꝫ circa dies aſimoꝝ anno p̄cedēti paſſiōis xp̄i

Vñ ſciendũ ꝙ btũs Johes in q̃dã caſtello arabie vinctus ē ⁊ decollat⁹. Herodias aũt fecit caput ei⁹ deferri in iheruſalē ⁊ iuxta habitaculũ herodis caute ſepeliri timens ꝙ reſurgeret ſi cũ corpe caput ſepeliret ¶ Pro terminis nota. ſtudeo eſt verbũ neutrale ſcđe ꝯiugatõis Suadeo eſt verbũ neutrale ſcđe ꝯiugatõis. ⁊ ſcat ꝯſiliũ dare Sʒ ſalto eſt verbũ frequentatiuũ deriuatũ a verbo ſalio Sʒ decollor aris. eſt verbum paſſiuum huius verbi quod eſt decollo.

¶ En quõ perit iuſtus quaſi nõ ſit deo dilectus Cum ſit eius pcioſa mors hec in conſpectu domini Nos corde pcepim⁹ qualis ac quãtus eſt. q: vicinus dignitate xp̃o fit ⁊ morte Nã morte turpiſſima damnatur ſponſus. ſponſi ⁊ amicum damnat morte recte turpiſſima. Carcere carnis ductum quem ferunt pſallendo celi angeli angelum

Hic autor facit exclamatõem ꝯtra mortē innocentē bt. Johis bapt. Et diuidit in duo. pmo facit q đ dictũ eſt. ſcđo dirigit petitõem ad deum ſcđa ibi. Et nos in terris. dicens (En). i. cerne (quõ). i. quã miſerabilr (iuſtus) ſcʒ ſcũs iohes (perit). i. morit (q̃ſi nõ ſit dilectus deo Cũ hec mors ei⁹) ſcʒ iohis (ſit pcioſa in ꝯſpectu dñi) ſicut teſtat pſ. dicēs Precioſa in ꝯſpectu dñi mors ſanctoꝝ ei⁹ (Nos pcepim⁹). i. cognouim⁹ (corde. q̃lis et quant⁹ ē) ſcʒ iohes baptiſta (q:) ipe (fit vicinus). i. ꝓpinquus (xp̃o dignitate ⁊ morte (nã). p q: (ſponſus) ſcʒ xp̃s (damnat) ſc a iudeis (morte turpiſſima) q: crucifix⁹ fuit (et) ſc herodes (dãnat recte). i. ſimplr (turpiſſima morte. amicũ ſponſi) ſcʒ ſanctũ iohem q̇ fuit amic⁹ ieſu xp̃i (quē) ſcʒ iohem. exñtem (angelũ). i. nunciũ xp̃i ⁊ pcurſorē (angeli celi ferũt) ad celũ (pſallēdo). i. cantãdo (ductũ). i. exutũ (carcere). i. de carcere (carnis) id ē corpis ſui. ¶ Notandũ. dr in lr̃a. deo dilect⁹. vbi nota. ꝙ duplex ē dilectio q̃ de⁹ diligit hoiem. ſcʒ dilectio corpis ⁊ dilectio aie Prima dilectione dñs diligit peccatores vt ꝯuertant. ꝓpterea corripit eos hic in terris. ⁊ etiã corrigit iuxta illđ Prouerb. iij. Quē de⁹ diligit corripit ⁊ flagellat Scđa dilectõe diligit iuſtos ⁊ dilectos. q̃ꝝ aĩas tollit de h̃ mũdo de q̃ dr eccl. xlv. Dilect⁹ deo ⁊ hoib9 cui⁹ memoria in bñdictõe ē Prima dilectõe bt. Johes nõ ē dilect⁹. cũ em̃ eēt pdicator penitẽtie nõ habuit neceſſe penitere. ⁊ q̇ iſta dilectõe diligit viuit vt ꝯuertat. q̇ aũt ſcđa dilectõe diligit cito perit vt ſaluet Nota. ſcđo bt. iohes dr vicin⁹ xp̃o ⁊ nõ equalis. ſʒ in gradu ꝓpinquiſſimo. Erat em̃ ſanctificatus in vtero matris ſue q̃re dr de eo Inter natos mulieꝝ nõ ſurrexit maior ioãne baptiſta Dicit notanter. inter natos ⁊ nõ natas. ꝓpter beatam virginem Mariam que eſt maior ⁊ ſanctior Joanne baptiſta que dr nata ⁊ nõ natus Similr dr mulierũ. ꝓpter xp̃m qui eſt maior ioãne. vt teſtatur de ſeipo Qui poſt me

De decollatōe Joānis bapt.

venit maior me eſt Ipe em̄ xp̄s dr natus ꝟginis ꝛ nō natus mulieris. et ꝗ bn̄ dr. inter natos mulieꝝ. ꝛ iſta maioritate ꝛ dignitate iohes dr vicinus xp̄o Itē nota. autor appellat xp̄m ſponſuȝ. iuxta illd dauiticū. tāq̄ ſponſus dn̄s ꝓcedēs de thalamo ſuo. ꝛ interp̄taꝶ ſponſus q̄ſi caput ꝛ defenſio toti⁹ eccl'ie Nota. vicin⁹ ē nomē adiectm̄. i. ꝓpinquus. ꝛ aliqn̄ vicin⁹ poniꝶ ſubſtātiualr. ꝛ tūc ſ̄cat illū q̇ cōmoraꝶ alteri in ꝓpinq̄ Sȝ ductus a um. eſt ꝑticipiū deriuatū a verbo paſſiuo ducor duceris.

¶ Et nos in terris tibi pſallere fac xp̄e in memoriā baptiſte.

Herodis ſpreta quo menſa. altaris tui menſa chriſtum te duȝ

ſumimus ſemper tibi pſallamus.

¶ Hic autor dirigit petitōem ad xp̄m dicens Et o (xp̄e fac nos pſallere). i. laudes decātare (tibi in terris. in memoriā). i. laudabilē cōmemorationē (baptiſte) ſcȝ Johis (quo). i. vt. nos (pſallam⁹ tibi ſp̄ dū ſumim⁹ te xp̄m. menſa). i. in menſa (tui altaris) in quo eſt corpus ꝛ ſanguis tuus. et hoc dico (ſpreta). i. deſpecta (menſa herodis) ſcȝ quā hȝ in inferno ¶ Notandū. autor hic cōꝑat duas mēſas adinuicē Una ē menſa ſupbie ꝛ inanis glorie de q̄ ſcribit Marcus euāgeliſta. ꝙ herodes fecit magnū ꝯuiuiū in memoriā ſue natiuitatis. ꝛ cū ſediſſet in menſa p̄cepit ſanctū iohez decollari Scd̄a menſa eſt diuine glorie quā xp̄s ꝑparauit. Prima menſa fuit cā interit⁹ beati Johis. ſcd̄a menſa fuit cā ꝛ figura interit⁹ xp̄i Prima eſt ſpernenda. qꝛ interitus ioānis nō habuit ſequelam glorie. qm̄ nō ſurrexit. q̄uis Herodes tetrarcha cū famā audiret ieſu xp̄i dixit pueris ſuis. hic eſt Johes ꝛ ip̄e reſurrexit a mortuis. ſicut legiꝶ in euāge. Marci. Sȝ ſcd̄a menſa eſt adoptāda. qꝛ interitū xp̄i ſeq̄baꝶ glorioſa eius reſurrectio. in cuius memoriā cōmunicam⁹ de menſa ip̄ius corp⁹ dn̄i ieſu xp̄i

¶ Scd̄o nota. feſtū decollatōis beati Johis baptiſte quadruplici de cā celebraꝶ Prima ꝓpter eius decollatōem de qua huc vſq̄ dictū ē. Scd̄a ꝓpter oſſiū ip̄ius ꝯcrematōem. q̄ ſ̄m quoſdā fuerunt ꝯcremata. ꝛ ſic ſecūdario eſt martyriſatus Hanc ꝯcrematōem oſſiū fecit Julianus apoſtata ꝓpter miracula q̄ fecit deus circa oſſa beati Johis Tercia ꝓpter capitis eius inuentōem Un̄ beatus Joānes cuidā monacho caput ſuū hoc mō reuelauit. Monachus vidit in ſomno beatū iohem. cui beatus iohes dedit oſculū dicēs ſe de Sebaſte veniſſe. Un̄ Sebaſte eſt q̄dā ciuitas vbi oſſa ſancti iohis fuerunt ꝯcremata Cū igiꝶ excitatus fuiſſet ꝛ de hac viſione plurimū admirareꝶ. q̄dā alia nocte cū dormiret q̇dā ad eū veniens ip̄m excitauit Et dū excitatus fuiſſet vidit ſtellā fulgentē quā ſecutus venit ad locū vbi caput beati ioānis erat ſepultū. vbi fodiens reꝑit vrnā et in ea caput Joānis bap. Quarta. ꝓpter digiti ip̄ius trāſlatōem ꝛ eccleſie dedicatōnem Digitus em̄ ſuus. quo dn̄m monſtrauit cōburi nō potuit. vnde a predicto monacho reꝑtus eſt. ꝛ ideo dominus Papa ſtatuit vt hec dies celebris habeatur per totum mundum

¶ Pro tininis nota. ſpret⁹ a ū. ē ꝑticipiū p̄teriti tp̄is deriuatū a ſpernor

Stirpe maria regia procreata regem generans ieſum
Laude digna angelorum ſanctorum.
Et nos peccatores tibi deuotos intuere benigna
Tu pios patrum mores oſtentas in te. ſed excellis eoſdem.

Hic autor deſcribit aliã ſequentiã. in qua tangitur materia natiuitatis vir
ginis glorioſe. Et diuiditur in tres ptes. In prima pte cõmẽdat beatam vir
ginẽ ex nobilitate ſui generis ſubinferens quãdã petitionẽ. In ſcđa cõmẽ
dat ipſam ex quibuſdã opibꝫ glioſis. In tertia cõpat beatã ꝟginẽ cũ filio
ſuo ad parẽtes penes exceſſum. ſcđa ibi. patris tui ſalomonis. tertia ibi. ſꝫ
q̇d nos iſtos. Primo cõmẽdando btãm ꝟginẽ dr. O (maria ꝓcreata) .i.
genita (regia ſtirpe) .i. de regali ꝓgenie (generãs regẽ ieſum) et tu maria
(digna laude ſanctoꝝ angeloꝝ. intuere) .i. inſpice (benigne) clemẽter (nos
peccatores deuotos tibi) O maria (tu oſtentas) .i. oſtendis (in te pios)
id ẽ bonos (mores patrũ) ſcꝫ de quoꝝ ſtirpe tu es genita (ſed excellis) .i.
ſupas (eoſdẽ) ſcꝫ patres in moribꝫ ¶ Notandũ. eccleſia ſolẽniſat tres na-
tiuitates ſcꝫ xpi. virginis glorioſe. ⁊ beati Joannis baptiſte. q̄ deſignant
tres ſpũales natiuitates. qꝛ cũ ioãne naſcimur in aqua. cũ maria in penitẽ
tia. ⁊ cũ xp̃o naſcimur in gloria. Sed qꝛ in adultis oportet p̃cedere nati
uitatẽ baptiſmi. penitentiã ⁊ gloriã. ideo ille due natiuitates habẽt meri-
to vigilias. Sed cũ penitẽtia tota ſit ꝓ vigilia nõ oportuit vt vigiliã ha-
beret. Octauas vero habẽt oẽs. qꝛ oẽs ad octauã reſurrectionis anhelãt
¶ Scđo notandũ. ſcribitur p̊mo Reg. Cũ veniſſet archa federis dñi in ca
ſtra vociferata eſt oĩs iſrael clamore grandi. In quibꝫ ꝟbis beata ꝟgo cõ
mẽdatur q̄drupliciter. Primo qꝛ ꝑ ipam dyabolus eijcitur cũ dr. cũ veniſſꝫ
archa. Scđo impius cõuertitur cũ dr. archa. Tertio ꝑ ipſam iuſtus bene
dicitur cũ dr. federis domini. Quarto ꝑ ipſam ſaluãdus introducitur cũ
dr. in caſtra. Vñ hec archa ẽ ipſa virgo glorioſa. de quã dicit p̄s. Surge
dñe in requiẽ tuã tu ⁊ archa ſanctificationis tue. Hec em̃ archa venit in
caſtra militie p̃ntis vite. q̃diu em̃ viuimus quaſi in caſtris militamꝰ. vñ
Job. vij. Militia ẽ vita hoĩs ſuper terram. Unde huius arche prima cõ
mendatio figurata eſt p̊mo Reg. vbi legitur ꝙ dagon ꝑ archam deiectꝰ
eſt et caput ⁊ manꝰ eius abſciſi ſunt. Dagon interp̄tatur piſcis iniquus
et ſignificat dyabolum. Hic eſt ille piſcis qui thobiam pedes lauantẽ de
uorare voluit. quia dyabolus eos (qui ſe a peccatis lauant) valde proſe-
quitur. Scđa figurata eſt Joſue. vi. vbi legitur ꝙ archa circũeũte ciui-
tatem hiericho quolibet die ſemel. ſeptimo die muri ciuitatis corruerũt. ⁊
ciuitas gladio et igne eſt exterminata. Unde ciuitas hiericho eſt cõſcien
tia peccatrix. cuius murus eſt cõſuetudo peccandi. qui ergo voluerit mu
rum male conſuetudinis ſubuertere et vicia cordis deſtruere debet bene
dictam archam ſcꝫ mariam corde ſuo ſepties in die circũferre. Primo ip-
ſam rogando. ſcđo vocando. tertio collaudando. quarto ieiunãdo. quin
to pauperibus ſubueniendo. ſexto ceremonijs ipſam ſpecialiter venerãn
do. ſeptimo eius exempla imitando. Tertia ẽ figurata ſcđo Reg. vi. vbi

legitur ꝙ dñs benedixit obededom et oēm domū eius ꝓpter archā. Obe
dedom interpretatur q̄ſi ſeruiens rufo De rufo cui quilibet fidelis ſeruiet
dicitur Canticoꝝ. v. Dilectus meus candidus ⁊ rubicundus. tali enim
ſeruienti benedicitur ꝑ archam id eſt per beataꝫ virginem. cuius bñdictio
eſt in oībus copioſa. vñ Anſelmus. O virgo benedicta et ſemper bene
dicta. ꝑ cuius benedictionem benedicitur omnis creatura. Quartum fi
guratū eſt. Joſue vbi dicitur. ꝙ archa veniente ad iordanē fluuius diui
ſus eſt et ppl's tranſiuit in terrā ꝓmiſſionis. Jordanis interp̄tatur fluuiꝰ
iudicij. vñ Saluus ē q̄ in fluuio iudicij nō fuit ſubmerſus. Qui ergo vo
luerit euadere ſequat̄ archam. i. virginem mariam. vñ Ber. Mariam ſe
quens nō deuias. ipſam cogitās nō deſperas. ipſam cogitās non erras.
ipſa tenente nō corruis. ipſa ꝓtegēte nō metuis. ipſa duce nō fatigeꝛis. Et
qꝛ btā ꝟgo tam ꝯmendabilis eſſe ꝓbat̄. ideo hec ſequētia in laudē ⁊ glo
riā eius ē cōpilata. Tertio nota. btā virgo ꝯmēdat̄ ex glorioſis paren
tibꝰ q̄s imitata ē in virtutibꝰ. habuit em̄ in linea ꝯſanguinitatis nobiles
ſicut patet in genealogia ipſius. Ipſa em̄ eſt orta de tribu ieſſe. cuiꝰ ꝟga
floruit in generoſa ꝓpagatione. Ab ipſa em̄ regnū ſumpſit exordiū. nā filiꝰ
eius dauid primo vnctus erat. Juxta illud p̄s. Inueni dauid ſeruū meū
oleo ſancto meo vnxi eū. Sed ſi obijcit̄. ꝙ in genealogia ꝟginis glorioſe
multi legūtur non virtuoſi. qꝛ roboam filius ſalomonis inſipienter egit. ⁊
plures mulieres reprobate in genealogia eius inueniūtur. Sicut Tha-
mar Ruth ⁊c̄. Hoc dictū ſoluit Augꝰ. ex quo virgo glorioſa in ſalutem
peccatoꝝ in mundū venerat. ideo etiam in genealogia eius peccatores et
peccatrices habere voluit. Itē nota. Hiero. ſcribit hyſtoriā natiuitatis
btē ꝟginis dī. Vir erat Joachim de galilea ⁊ in ciuitate nazaret. h duxit
vxorē de bethleem noīe Annā. q̄ ambo iuſti erāt. ⁊ in mandatis dñi ābu-
lantes. ⁊ totā ſubſtantiā tripharie. i. tripl'r diuiſerūt. Vnā ꝑtem templo
et ſeruitoribꝰ templi īpendebāt. Aliam ꝑtem ꝑegrinis ⁊ pauperibꝰ diſtri
buerūt. Tertiam vero ꝑtem ſibi et familie ſue in vſus quotidianos ſer-
uauerūt. Hi ꝑ viginti annos ſimul erāt ꝓlem non habentes. vñ domino
votū fecerūt ꝙ ſi ipſis ꝓlem daret. ipſam ſeruitio dei vellent mancipare.
ꝓpter qđ ſingulis annis in tribꝰ feſtis p̄cipuis hierl'm venerūt. ⁊ a dño ſo
bolem petierūt. In feſto igit̄ encenioꝝ. i. in nouatōne tēploꝝ Joachim in
hierl'm venit. ⁊ ſil' cū alijs ad altare accedēs oblatōeꝫ facere volēs a ſacer
dote indignāter expulſus ē. q̄ dixit ei. Nō eſt ꝯueniēs maledictū in lege
obnoxiā offerre oblationē. nec ē ꝯueniēs in lege inter fecūdos infecundū
ſtare. Joachim igit̄ cum nimio pudore (timēs ſe ab alijs q̄ a ſacerdote op
probrium audiebant derideri) ſeceſſit ad paſtores ſuos. ⁊ cū ibi aliquan
tulū diu manſiſſet. eo ſolo exiſtente ap̄puit ſibi angelus dī. Ego ſum āge
lus dñi ⁊ veni nūciare p̄ces tuas exauditas et elemoſynas tuas ad dñm
aſcendiſſe. Vñ anna vxor tua pariet filiā. ⁊ hec erit ſeruitijs dñi conſecra
ta ſicut votū feciſtis. nō erit inter populares. ſed in templo dñi manebit.
et ſicut ipſa mirabiliter ex ſemine ſterili naſcet̄. ſic ipſa mirifice pariet deū
ſaluatorem. Et erit hoc tibi ſignū. cū veneris hierl'm vxor tua anna obui
am tibi veniet circa portam auream. que ſollicita eſt de abſentia tua. tunc
autē gaudebit de aduentu tuo. His dictis angelus diſparuit. ⁊ venit ad

ſanctã Annã vxorẽ Joachim. ⁊ ſibi eadẽ q̃ viro annũciauerat patefecit
addẽs vt ꝓ ſigno hierl'm ad aureã portã ꝑgeret ⁊ ibidẽ viro ſuo redeũti
obuiaret. Igit' iuxta ãgeli ꝑceptũ ãbo ſibijnuicẽ obuiãtes de mutua viſio
ne letati ⁊ de ꝓle ꝓmiſſa ſecuri. adorato dño domũ redierũt diuinũ ꝓmiſ
ſum hilariter expectãtes. Anna igit' ꝯcepit filiã ⁊ vocauit nomẽ ei' Ma
riam. q̃ cũ trium annoꝝ eſſet. ⁊ etiã ablactata fuiſſet a parẽtib' in templũ
dñi offerebat'. Fuit aũt aſcenſus ad tẽplũ ꝑ q̇ndecim gradus ⁊ ꝟgo glo-
rioſa in vltimo ꝯſtituta ꝑ oẽs gradus aſcendit nullo exiſtẽte duce ac ſi ꝑ-
fecte etatis fuiſſet. ¶ Itẽ nota. ꝙ olim in antiqua eccleſia natiuitas virgĩ
nis glorioſe latuit q̃ ſic ẽ manifeſtata. Quidã vir ſanctus ſedule ꝯtẽplatiõis
exñs ſexto ydus ſeptẽbris magnã iocũditatẽ angeloꝝ audiuit. q̇ cũ a do
mino peteret vt ſibi reuelaret q̃re ſemel in omni anno hoc die tantam io-
cunditatẽ angelorum audiret. Reſponſum eſt ſibi. ꝙ hodie glorioſa ꝟgo
nata eſt. Qui hanc reuelationem ſanctis pontificibus oſtendit. qui ieiu-
nijs et orationibus inſiſtentes. ⁊ ex diuina reuelatione hunc diem in ho-
nore natiuitatis marie virginis celebrare ſtatuerunt.

¶ Pro terminis notandũ. ſtirps eſt nomẽ fẽi gñis. ⁊ ſignificat duo. vñ'
Hec ſtirps ꝓgenies. hic ſtirps in arbore trũcus. ¶ Itẽ regius a ũ eſt no-
men adiectiuũ deriuatũ a nomine rex. ⁊ ſic ponitur hic. Sed regia aliquã
do ponitur ſubſtantiualiter. ⁊ eſt nomen feminini generis ⁊ ſignificat pro
uinciam regis. Sed oſtento eſt verbum frequentatiuum ab illo verbo
oſtendo. Sed excello eſt verbum tranſitiuum tertie coniugationis ha-
bens excului in preterito perfecto. ⁊ eſt compoſitum ab illa prepoſitione ex.
et ab illo verbo inuſitato ſcilicet cello

Patris tui ſalomonis in te lucet ſophia.
Et ezechie apud deũ cor rectũ. ſed nunq̃ȝ in te corrũpendum
Patris ioſye adimpleuit te religioſitas.
Summi etiam patriarche te fides totam poſſedit patris tui.

¶ Hic iam autor commendat beatam virginem ſpecialiter ex glorio
ſis parentibus dicens. O virgo maria (ſophia) id eſt ſapientia (patris
tui ſalomonis lucet) id eſt reſplendet (in te. et rectum cor) id eſt prophetia
ſm aliquos (ezechie) que fuit (apud deum) lucet in te (ſed) ſupple illud
cor rectum (nunq̃ȝ eſt corrumpendum) ſcilicet a rectitudine (in te. religio
ſitas) id eſt deuota religio (patris ioſye) ſcilicet lucens (adimpleuit te. et
fides ſummi patriarche) ſcilicet exiſtẽtis (patris tui) ſcilicet abrahe (poſ
ſedit te totam) ¶ Item notandum. ꝙ iſti reges et patriarche in litte-
ra recitati dicuntur patres beate virginis marie largo modo loquendi.
quia mos ſcripture eſt omnes aſcendentes patres appellare. ſicut auos
proauos ⁊c̃. vt patet in quinto decretaliũ. Sed tamẽ beata virgo maria
commendatur ex iſtis dupliciter. Primo ex virtutum largitudine. quia
a principio creationis mundi ex illis deus eam elegit ſanctis parentibus.
Secundo beata virgo maria commendatur ex morum ſimilitudine. quia
omnes virtutes patrum in ipſa integraliter ſunt collecte. Secundo no-

ꝫ beata virgo habuit ꝯplete ſapientiā ſalomonis. Vn̄ poſtq̄ȝ ſalomon ex
pertus eſſet de oībꝫ q̄ ſunt ſub ſole ⁊ vidiſſet in eis vanitatē ⁊ afflictioneȝ
dedit cor ſuū ſapientie. ⁊ factus ē ſapientiſſim⁹ hoīm. ſicut teſtat̃ in Ecc̄o
Sic etiam ꝟgo btā oīa gaudia mūdana reſpuit tanq̄ȝ vana. Tertio nota
legit̃ in libro Reg. ꝙ ezechias egrotauit vſq̄ȝ ad mortē. ⁊ introiuit ad eū
Yſaias filius amos dicēs. Diſpone domui tue qꝛ morieris ⁊ nō viues. ⁊
cōuertit ſe ezechias cū fletu dicēs. Obſecro dn̄e memēto q̄uo ābulaui co
rā te corde pfctō ⁊ qđ bonū erat in oculis tuis fecerā Et adiecit dn̄s ſup
dies eius multos annos ſcȝ q̄ndecim. Ecce q̄ȝuis ꝯfitetur ſe habuiſſe p̄
fectū cor et rectū. attamē cordis ei⁹ fortitudo eſt finita. vn̄ legitur Yſa. iij.
Poſtq̄ȝ ezechias ꝯualuit de infirmitate. nabuchodonoſor rex babilonis
miſit ad eū nūcios ſuos cū muneribꝫ ꝯgaudens ei qꝛ ꝯualuiſſet et ezechi
as gauiſus oſtēdit nūcijs oīa ornamēta templi. q̄re iratus eſt dn̄s contra
eū et miſit Yſaiā ꝓphetā dicentē ei. qꝛ oſtēdiſti ornamēta templi nūcijs re
gis babilonis. ecce oīa hec ducētur in babilonē. Reſpondit ei ezechias di
cens. dn̄s (qđ bonū eſt in oculis ſuis) faciet. fiat tamen pax in diebꝫ meis
et ſic cor eius eſt corruptū qꝛ dn̄m irritauit ornamēta templi oſtendendo
gentilibꝫ. Item nota ſicut legitur Regū. iij. Ioſias rex cum electus eſſet
egit in oībꝫ virtuoſe ⁊ religioſe vltra oēs reges q̄ ante eū erant in hieruſa
lem. Abſtulit eīm ydola de domo dn̄i ⁊ ambulauit in oībꝫ vijs patris ſui
dauid. ⁊ oīnes virtutes eius in beata virgine ſunt perfecte. Item nota. ꝙ
abrahā ſummus patriarcha pater fidei eſt. Nam primo incepit fidem in
circūciſione Iſaac. vnde Geñ. xv. Abraham credidit deo ⁊ reputatū eſt ei
ad iuſtitiam. Hec etiā fides poſſidebat beatā virginē. qm̄ in ipſa ſumpſe
rat ſupplementū. Unde priuſq̄ȝ veniret fides ſub lege cuſtodiebatur con
cluſa qꝛ reuelanda erat in xp̄o ieſu. vt dicit apoſtolus ad Gala. iij.

¶ Pro terminis nota. Salomon Ezechias Ioſias ſunt ꝓpria noīa viro
rū. Sed ſophia idem eſt qđ ſapiētia. et dicitur a ſophos grece quod eſt ſa
pientia latine. Item nota ꝙ quidam libri habent cor rectum. et aliq̄ ha
bent corruptum. ⁊ vtrūq̄ȝ valet. quia ezechias primo habuit cor rectum.
poſtea vero habuit corruptum.

Sed quid nos iſtos recenſemus heroas
Cum tuus natus omnes precellat illos atq̄ȝ cunctos p orbē
Nos hac die tibi gregatos ſerua virgo in lucēm mūdi qua
prodiſti paritura celorum lumen.

Hic autor cōpat beatam virginem ad parentes penes excellentiam ⁊ ex
ceſſium dicēs. O maria (quid) .i. propter quid (nos recenſemus) id ē enu
meramus (iſtos heroas) .i. dominos ſcȝ antiquos patres (cum) pro ex q̄
(tuus natus) id ē filius (precellat illos oēs. atq̄ȝ) ꝓ et (cūctos per orbē)
o (ꝟgo ſua nos gregatos) .i. ꝯgregatos (tibi hac die. q̄) .ſ. die (ꝓdiſti in
lucē mūdi) .i. in qua die tu nata es (pitura) .i. genitura (lumen celoꝝ) id eſt
xp̄m q̄ eſt lux mūdi. Nota autor in littera facit duo. Primo ꝯpat beatā

virginē ad parentes ꝑ exceſſus. vñ per talem exceſſum deſtruit̃ error be-
guardoꝝ. q̇ dixerunt ꝙ homo in vita preſenti tm̃ et talem ꝑfectionis gra
dum poteſt acquirere vt reddat̃ omnino inpeccabilis. ⁊ amplius in gra-
tia ꝓficere nõ valebit. Nã vt dicũt ſi q̇s ſemꝑ poſſet ꝓficere poſſet aliq̇s
xp̃o ꝑfectior inueniri. Sꝫ iſte error dãnatꝰ ē in clemētina ad noſtꝝ. de he-
reticis. ⁊ deſtruit̃ h̄ in lr̃a. q2 filiꝰ hoīs glorioſe ꝑcellit oēs patres. ⁊ nõ ſo
lũ patres. imo oēs hoīes ꝑ totũ vniuerſuꝫ. Et ex q̊ ipſa ē mater tanti filij
tũc merito fit petitio ad eã. nã ipſa ē benigniſſima ad exaudiēdũ. ꝓmptiſſi
ma ad ꝯſiliãdũ. dulciſſima ad interueniēdũ. q̇ð ptꝫ in miraculis eiꝰ. Nã
legit̃ ꝙ q̇dã clericus deuotus circa dolorē q̇nq; vulneꝝ xp̃i mariã quoti
die ꝯſolari ſtudebat dicēs. Gaude dei genitrix virgo imaculata. gaude q̃
ab angelo gaudiũ ſuſcepiſti. gaude q̃ genuiſti eterni lũis claritatē. gaude
mater gaude ſctã dei genitrix ꝟgo tu ſola mater innupta te laudat om̃is
creatura. genitrix lucis ſis ꝓ nobis q̃ſumꝰ ꝑpetua interuētrix ad dñm ie-
ſum xp̃m. Talis clericus cũ nimio dolore ⁊ languore torqueret̃ in extre-
mis pauere et trepidare incepit. cui virgo maria apparuit dicens. Cur tã
to dolore trepidas qui tociens gaudiũ mihi nũciaſti. gaude et tu. q2 eter-
naliter viues mecũ. veni dilecte mi. veni coronaberis.

Pro terminis nota. recēſeo ē verbũ trãſitm̃ ſcðe ꝯiugatõis. ⁊ ſcat plu
ra. Primo ſcat iudicare. ſcðo ſcat numerare ⁊ ſic ſumit̃ in ꝓpoſito. Ter-
tio ſcat ꝯputare. ⁊ ſic ſumit̃ in li. Reg. Recēſui oĩa q̃ fecit amalech iſrahe
litis ⁊c. Itē heros. i. dñs dictio greca. ⁊ ſm grecã declinationē habet he
roas in accõ pli. Sed ꝓdeo. i. ꝓcedo. ⁊ ꝯponit̃ a ꝓ et eo interponēdo d.

Summi regis archangele michael Intēde queſumꝰ
noſtris vocibꝰ. Tu deum obſecra pro nobis vt do
net auxilium miſeris. Te nãq; profitemur eſſe ſupnoꝝ ciuiũ
principem. Principalis eſt poteſtas a domino tibi data pec
cantes ſaluificare animas. Idem tenens perpetui potentiã
paradiſi omnes conciues te honorant ſuperi.

¶ Iſta ſequētia cantat̃ ad laudem ⁊ gloriã angeloꝝ et oĩm ſpirituũ bea-
toꝝ. Et diuidit̃ in tres ptes. Primo dirigit petitionē ad ſanctũ michae-
lem tanq; ad principē angeloꝝ. vt ipſe intercedat pro nobis ad dominũ.
Secũdo ꝯmendat beatum michaelem reſpectu miniſtroꝝ ſibi traditoꝝ.
Tertio dirigit petitionē ad plẽs angelos. Scða ibi. tu in tēplo. Tertia
ibi. audi nos michael. dicens primo ſic. O (michael archãgele ſummi re-
gis. nos q̃ſumus) id eſt rogamus (tu intende noſtris vocibꝰ). ſ. quibus
te oramus (tu obſecra) id eſt roga (deum pro nobis vt donet auxiliũ mi-
ſeris. nãq;) ꝓ q2. nos (ꝓfitemur). i. credimꝰ (te) ſc̄ michaelē archãgelũ
(eſſe principē ſupnoꝝ). i. celeſtiũ angeloꝝ. O michael (principalis pote-
ſtas ē tibi data a domino ſaluificare) id ē ſaluas facere (peccãtes animas
Idem) ſcꝫ michael (tenēs potentiã perpetui paradyſi) id ē celi. et (om̄es

ſupi cõciues) .i. angeli (te honorãt) ¶ Notãdũ. iſti ſũt q̃ quotidie aſſiſtũt
añ thronũ dei. ita ſcribit Apoc. viij. In q̃bꝫ verbis tãgit myſteriũ celeſtis
exercitus angeloꝝ cuius eſt om̃i tpe aſſiſtere corã deo ⁊ eius nutibꝫ obe-
dire. Pro quo vlterius ſciendũ. ꝙ pñs feſtũ dicit memoria angeloꝝ. et
tñ in ipſo agit ſolennitas ⁊ reuerẽtia oim̃ ſpirituũ beatoꝝ. licet intituletur
feſtũ ſcti Michaelis a pncipe oim̃ angeloꝝ. qm̃ ipſe ẽ pnceps militie ce-
leſtis exercitus ⁊ oim̃ aiarũ fideliũ ipſe ꝓpugnator ẽ. ſicut legit Danielis
xij. In tpe illo ꝯſurget michael q̃ ſtat ꝓ filijs ppli tui ꝯ furorẽ draconis
Item nota phs dt ⁊ cõmentator in libro de celo ⁊ mũdo. ꝙ opinãdũ ẽ de
deo. ꝙ eius ꝯuerſatio ſit ſicut regis in politia bñ ordinata. Sicut enĩ rex
habet pmates ⁊ ꝯſiliarios in primo lateri ſuo ꝯiũctos. vltra q̃s habet du-
ces milites aduocatos ⁊ vaſallos ſm gradũ dignitatis. Sic eſtimandũ
eſt de deo ꝙ habet angelos in ſui miniſteriũ ſm gradualitatẽ dignitatis
diſtinctos. Quãdo igitur volumus placare deũ oportet ꝙ pmo tranſea-
mus ꝑ media. ſcꝫ ꝑ naturã angelicã qm̃ ipſi angeli quotidie aſſiſtũt ante
thronũ dei. ⁊ g̃a ad depcandũ naturã angelicã. autor poſuit nobis iſtã ſe-
quentiã. Vñ circa illud dt. b. Aug. ꝙ angeli ſunt nobis ad hoc deputati
vt orõnes noſtras ⁊ bona opa noſtra portent añ ꝯſpectũ trinitatis. vnde
ps. Dirigatur orõ mea ſicut incẽſum in ꝯſpectu tuo. ⁊ iterũ. In ꝯſpectu an-
geloꝝ pſallã tibi. Et Tho. xij. qñ orabas cũ lacrimis et ſepeliebas mor-
tuos ego obtuli orõnẽ tuã dño Pro termis nota. Queſumus ẽ verbũ de-
fectiuũ nihil habens niſi queſo ⁊ queſumus vtptꝫ in Alex. Item ſupe-
ri eſt nomen pluralis numeri.

¶ Tu in templo dei thuribulum aureum viſus es habuiſſe
manibus. Inde ſcandens vapor aromate plurimo peruenit
ante conſpectum dei. Quando cum dracone magno commi
ſiſti prelium faucibus illius animas eruiſti plurimas. Inde
maximũ agebatur in celo ſilentium. milia milium dicebãt ſa
lus regi domino.

¶ Hic autor ꝯmendat beatũ michaelem penes quedam miniſteria ſibi a
deo tradita dicẽs. O michael (tu es viſus habuiſſe in manibꝫ aureũ thu-
ribulũ in tẽplo dei. Inde) .i. de quo thuribulo (vapor) id ẽ fumus (pluri-
mo aromate) .i. cũ multo aromate (ſcandens) id eſt aſcendẽs (peruenit
ante ꝯſpectũ dei) Et o michael (tu eruiſti) .i. eripuiſti (plurimas aias fau
cibus) .i. de poteſtate (illius) ſcꝫ draconis (quãdo commiſiſti prelium cũ
magno dracone) .i. dyabolo (Inde) .i. de illo prelio (maximũ ſilentiũ age-
batur) id eſt fiebat (in celo. ⁊ milia miliũ) ſcꝫ angeloꝝ (dicebant ſalus) .ſ.
ſit (regi domino. ¶ Notandũ primo ſicut legitur in Apoc. Sactus
michael viſus eſt ſteriſſe in templo domini ⁊ habuiſſe thuribulum aure
um in manu ſua. de quo aſcendit fumus aromatũ. Ex quo patet ꝙ ipſe

eſt cuſtos humane nature. quia ipſe quotidie ante deum habens thuribu lum aureum in manu ſua clarefacit conſcientias iuſtorum. quibus cōſci entijs dantur multa incenſa propter diuerſas cremati ōes ignei amoris ſicut eſt amor igneus. amor properans. et fumus thuribuli. id ē bona ope ratio. aſcendit in conſpectu domini de manu angeli. Ipſi enim angeli om ne opus bonum reuelant domino. ipſi ſunt bene habentes violas aureas plenas odoramentis que ſunt orationes ſancte iuſtorum hominum.

¶ Secundo nota. Legitur ibidem in Apoca. Factum eſt prelium ma gnum in celo. et angeli eius preliabantur cum dracone. ꝛ draco repugna uit contra eos et non valuit. nec inuentus eſt locus eius amplius in celo. Ipſe enim eſt pugil fortiſſimus. qui vincens dyabolum multos de pote ſtate eius liberauit. ꝛ ſic poſtea ſilentium magnum factum eſt in celo et milia milium dicebant. ſalus domino deo noſtro.

¶ Tertio nota. autor in littera dicit. cum dracone commiſiſti ꝛc. Un de ſanctus michael multiplicem obtinuit victoriam. Prima eſt quando luciferum cum ſuis ſequacibus de celo expulit. Cum enim lucifer equali tatem dei appetiſſet. archangelus michael ipſum cum omnibus ſequaci bus de celo expulit. Unde Haymo dicit. ꝙ aer fuit tam plenus demoni bus et malignis ſpiritibus ſicut radij ſolis athamis. id eſt minutiſſimis pulueribus. Secunda victoria eſt quam angeli quotidie de demonibus obtinent dum pro nobis contra eos pugnantes nos ab eorum tētatione remouēt vel liberāt. Et hꝰ tripliciter. Primo poteſtatē demonū refrenan do. Secundo concupiſcentiam et iram malam refrigerando. Tertio me moriam dominice paſſionis mentibus noſtris īprimendo. Tertia victo ria eſt quam archangelus de antichriſto habebit. quando antichriſtus ſtabit in ſolio ſuo. Unde ſicut dominus ieſus aſcendit. ita et ipſe antixp̄s aſcendere cupiet. ſed michael aduenients ipſum interficiet vbi dyaboli in magna flamma ignis animam eius ad infernum rapient. De tali prelio ꝛ victoria dicitur illud Apoca. Factum eſt prelium magnum in celo.

¶ Item nota ꝙ in celis triplex legitur eſſe hierarchia. ſcilicet ſumma. me dia. et infima. ꝛ quelibet hierarchia continet tres ordines. Prima cōtinet angelos archangelos ꝛ principatus. Secunda continet. ſm̄ aſſignatōēs beati Dyoniſij in libro de celeſti hierarchia. dominationes. virtutes ꝛ po teſtates. Tertia continet cherubin. ſeraphin. ꝛ thronos ſpirituum. Un de verſus. Spirituum nouem chori ſunt ſcilicet iſti. Angelus et archan. virtus. dominatio princi. Atꝗ poteſtates cherubin. ſeraphin. q̄ꝗ throni

¶ Pro terminis nota. Thuribulū neutri generis eſt vas ad thurifican dū aptum. et dicitur a thure ¶ Uiſus eſt participium preteriti temporis deriuatum a videor. Sed draco eſt nomen tertie declinationis maſculini generis. et mouetur vt hic draco. hec dracena. Et differunt draco et tra co. vnde verſus. Beſtia ſeua draco. via ſubterranea traco. Un̄ p̄s. Tra cones et omnes abyſſi.

Audi nos michael archangele ſumme huc parum deſcende

De poli ſede nobis ferendo opem domini atꝗ leuamen

De ſancto Michaele

Tu noſtros gabriel hoſtes ꝓſterne. tu raphael egris affer
medelam. morbos abſterge. culpas dele. nos ꝗ fac intereſſe
gaudijs beatorum.

Hic iam autor dirigit petitionē ad plures angelos ſucceſſiue. ⁊ p̄mo ad
ſanctū michaelem dicēs (O michael ſumme archāgele audi nos ⁊ deſcē
de) ſcꝫ ꝑ tuū adiutoriū (huc) .i. ad nos (de ſede poli) .i. de celo (ferendo)
id ē dādo (nobis) miſeris (opē) .i. auxiliū (atꝗ) ꝓ et (leuamē) .ſ. indulgē
tie (O gabriel tu ꝓſterne) .i. cadere fac (noſtros hoſtes) et o raphael (tu
affer) .i. da (medelā) .i. medicinā (egris) .i. infirmis (tu abſterge) .i. remo-
ue (morbos) tu (dele culpas) .i. pctā (ꝗ) ꝓ et. tu (fac nos intereſſe gaudi
is) ſcꝫ celeſtibꝫ (beatoꝝ) ¶ Notādū p̄mo hic enumerant̄ tantū tres ange
li. in quibꝫ oēs angeli cuiuſcūꝗ ordinis dant̄ intelligi. ⁊ hoc ideo eſt. q2 il
li nobis notiſſimi ſunt ⁊ etiā magis ꝯgniti. ⁊ cuilibet ē principale officiuꝫ
deputatū. q2 michael ſolet aīas de poteſtate dyaboli eripere. Sed gabri
el ſolet noſtros hoſtes ꝓſternere. ergo interp̄tat̄ gabriel q̄ſi fortitudo dei
Sed raphael ſolet corpus ⁊ ꝯſciētias mūdare. ⁊ pctā delere. q2 ipſe me-
dicina dei vocat̄ ¶ Scd̄o nota. hoc feſtū in memoriā angeloꝝ decet nos
celebrare multiplici rōe Ipſi em̄ ſūt cuſtodes noſtri. miniſtratores noſtri
et cōciues nr̄i. ⁊ orōnū noſtraꝝ apud deū p̄ſentatores. eterni regis nobi-
liſſimi milites. ⁊ tribulatoꝝ ꝯſolatores. etiā aīaꝝ noſtraꝝ in celū portato
res. Primo igit̄ debemus eos honorare. q2 ſunt cuſtodes noſtri. cuilibet
em̄ hoī dātur duo angeli. vnus malus ad excitandū peccata. alius bonꝰ
ad cuſtodiendū hoīes in om̄i aduerſitate. Scd̄o debemꝰ angelos hono-
rare q2 ſunt miniſtratores noſtri. Vn̄ apl̄s ad Hebreos. Sūt aūt admi
niſtratorij ſpūs. oēs em̄ mittūtur ꝓpter nos vt poſſint nos iuuare et inſi-
dias dyaboloꝝ impugnare. eo ꝙ vident nos auxilio eorum egere et ma-
los angelos nos impugnare. Tertio debemus eos honorare. quia ſunt
fratres noſtri ⁊ ꝯciues. oēs em̄ electi aſſumunt̄ ad ordines angeloꝝ. q̇daꝫ
ad ſupiores. quidā ad inferiores. q̇dam ad medios ſm̄ diuerſitatē meri-
toꝝ. Quarto debemus eos honorare. quia ſunt animaꝝ noſtraꝝ in celuꝫ
portatores. Et hoc tripliciter. Primo viam preparando. vn̄ Malach. iij
Ecce ego mitto angelū meū q̇ preparabit viam ante facieꝫ tuam. Scd̄o
per viam paratam in celū portando. vn̄ in Exodo. Ecce ego mitto ange
lum meū q̇ cuſtodiat te in via ⁊ ꝑducat te in terram quā ꝓmiſi patribus
tuis. Tertio in celo collocādo. vnde Lucas in euan. Factum eſt dū mo
reretur ille mēdicus ⁊ portabat̄ ab angelis in ſinū abrahe. Quinto debe-
mus eos honorare. q2 ipſi ſunt orationū noſtraꝝ repreſentatores in ꝯſpe
ctu dei. vnde legitur de raphaele in Thob. Qn̄ orabas cum lachrymis ⁊
mortuos ſepeliebas ego obtuli orationē dn̄o. Sexto debemꝰ eos honora
re. quia ipſi ſunt eterni regis milites nobiliſſimi. vnde Job. Nunquid ē
numerus militum eius. Sicut enim videmus in militibus alicuiꝰ regis
ꝙ quidam eorum ſemꝑ in aula regia ꝯmorantur. quidam ciuitates cuſto
diunt. quidam vero regis inimicos expugnant. Ita etiam eſt inter mili-
tes xp̄i. q2 quidam in aula regia. ſcꝫ in celo ſemper ante regem aſſiſtunt.

ad eius honorē cantica leticie decantēt. alij ciuitates cuſtodiunt. ſcꝫ q̄ nob ſunt ad cuſtodiā deputati. vn̄ Iſa. xij. Suꝑ muros tuos iherl'm ꝯſtitui cuſtodes. alij ꝟo hoſtes ⁊ demones expugnāt aīas nr̄as liberando Septimo debemus eos honorare. q2 ſunt tribulatoꝝ ꝯſolatores. vn̄ Zacharie ꝑmo. Spūs dn̄i. ſcꝫ angelus q̄ loq̄baꝛ in me ꝟba bona ꝟba ꝯſolatoria Et hoc faciunt angeli trib' modis. ꝑmo in tribulatōib' ꝯfortādo. vn̄ angelus dixit Danieli. Noli timere pax tibi ꝯfortare ⁊ eſto robuſtꝰ Secundo in patientia ꝯſeruando. vn̄ p̄s. Angelis ſuis mādauit de te. vt cuſtodiant te in omnib' vijs tuis Tercio tribulatōem auferendo. qd̄ figuratū ē Daniel. x. cū angelus dn̄i deſcendit cum tribus pueris in fornacē. et fecit medium fornacis quaſi ventum roris flantem.

¶ Pro terminis nota. ſedes eſt nomen fem generis. Sed interſum eſt verbum abſolutum cōpoſitum ab inter ⁊ a verbo ſum. Sed medela. i. remedium. ⁊ venit a verbo deponentali medeor

Virginalis turma ſexus ieſu chriſti que nexus dono ſentis gratie Flos candoris tui rubet. tru cidari dū te iubet tortor pudicicie.

¶ Hec ſequētia in honorē ⁊ laudē vndecimmiliū virginū eſt cōpoſita. q̄ ꝑncipal'r diuidiꝛ in tres ꝑtes Primo cōmēdat caſtitatē ꝟginalē paſſioni deditā Scd̄o ſpēaliter cōmēdat btām Vrſulā tāq̄ꝫ huius exercitꝰ ꝑmiculā Tercio facit exclamatōem ꝯtra paſſionē ſcāꝝ ꝟginū. ſcd̄a ibi. Britanoꝝ inſule. tercia ibi. O felix colonia. dicens ꝑmo ſic O (turma). i. turba (ꝟginalis ſexus. q̄ ſentis). i. cognoſcis ⁊ ꝑcipis (ꝯnexꝰ). i. ꝯiūctōnes ieſu xp̄i (dono). i. ex dono (grē. flos tui cādoris). i. tue mūdicie (rubet). i. fit rubēs (cū tortor). i. punitor (pudicicie). i. caſtitatꝫ (iubet). i. ꝑcipit (te trucidari). i. puniri. ¶ Notandū ꝑmo. ſcribiꝛ Apoc. xiiij. Hi ſunt q̄ cuꝫ mulierib' nō ſunt coinq̄nati. ꝟgines eīm ſunt. In q̄b' ꝟbis ad cōmēdationem ſcāꝝ ꝟginū tanguntꝛ duo Primo ꝯditio ꝟginitatꝫ cū dꝛ. nō ſunt coinq̄nati. Scd̄o cōmēdatio caſtitatꝫ. cū ſubiungiꝛ. virgines ſunt. ¶ Circa ꝑmū eſt ſciendū. q̄ ſex ſunt ꝯditōes in ꝟginitate ꝯſeruanda. Prima ē humilitas. vn̄ Aug. Nō ſolū p̄dicanda eſt ꝟginitas vt ameꝛ. verū etiā monenda ē ne inflecꝛ. vn̄ Ber. Pulcra ꝑmixtio humilitatꝫ ⁊ ꝟginitatꝫ placꝫ deo. vn̄ Maria ſe ꝟginē oblita gloriaꝛ de humilitate dicēs Quia reſpexit humilitatē ancille ſue Scd̄a ē charitas. vn̄ Ber. Caſtitas ſine charitate eſt lampas ſine oleo. ſubtrahe oleū lāpas non lucet. tolle charitatē. caſtitas nō placebit deo. Tercia eſt tepiditas metuenda. q2 q̄libet oꝑa ſua ad q̄ ꝑncipaliter teneꝛ facere debet cū diligentia. hilaritate ⁊ bona voluntate Iuxta illud. ij. Paralipo. xix. Cū diligentia oīa facito. q2 diligentia in oculis dei plus valet q̄ꝫ opus Et hec diligentia nihil aliud eſt q̄ꝫ interna deuotio. Quarta eſt peccati vitatio. vn̄ Hiero. Illa ꝟginitas hoſtia chriſti eſt quā nec mentis cogitatio nec carnis libido maculat Quinta eſt cordis integritas Vn̄ cordis oſtēſio fit ꝑ ornatū exteriorē. ideo dꝛ Hiero. Pulcrā credo deo faciē. ſi hominib' pulcram apparere nō ſtudeas Item

Eccle. Ve viro duplicis cordis q̄ vult placere deo ⁊ hoib⁹. Sexta eſt pſeuerantia. vñ Auguſti. ad ꝟgines dī. Seq̄mini agnū tenendo pſeuerantiā q̄d nouiſtis ardenter. facite q̄d poteſtis ne virginitas a vobis pereat cui nihil poteſtis facere vt redeat. ¶ Circa ſcōm dī Ber. Quid caſtitate decentius ⁊ magis decoris. q̄ mundū de imundo. domeſticū de hoſte angelū de hoīe deniq̄ꝫ facit Itē Hiero. Parū caſtitatꝫ credo ſuis ſine appendicijs. pñt eīn vagari. in ciboꝝ abſtinentia viuere. vñ Thimotheus. Mulier in delicijs mortua eſt. Itē habitus humilis. qꝛ legit̄ in Geñ. de thamar. depoſita veſte vicinitatis aſſumpſit alteꝝ habitū qñ voluit carnali opi intendere. Et qꝛ oib⁹ his ꝯditōib⁹ iſte ſancte ꝟgines fuerūt erudite in caſtitate ⁊ pſeuerātes, idō hec ſequētia in memoriā ipaꝝ ē ꝯpilata ¶ Pro terminis nota. ꝯnexus eſt nomē quarte declinatōnis maſculini generis deriuatū a ꝟbo ꝯnecto tis. ⁊ ſ̄cat copulā ſiue vinculū ⁊c̄.

¶ Britanorū inſule rector pater vrſule deo nothus claruit.

Hāc conam⁹ ꝟginē propter pulcritudinē parē thori voluit.

¶ Hic autor ſpēaliter cōmendat beatā Vrſulā Et diuidit̄ in tres ptes In quaꝝ pma cōmendat be. Vrſulā p ꝯſtantiā caſtitatꝫ. Scd̄o oſtēdit q̄liter alias ꝟgines ſecū ad martyrij palmā vocauit. Tercio oſtēdit q̄lit̄ romā puenerunt ⁊ ad locum martyrij redierūt. ſcd̄a ibi. Interim vrſula. tercia ibi. Relictis nauib⁹. dicens pmo (Rector). i. rex (inſule britanoꝝ) xp̄ūs (pater vrſule. claruit). i. clarus fuit (not⁹ deo) Alij volūt q̄ Noth⁹ fuerit ꝓprium nomē illius regis. tūc ſic exponit̄ (nothus rector). i. rex (inſule britanoꝝ pater vrſule. claruit). i. clarus fuit (deo) fuit eīn bon⁹ xp̄ianus (hanc virginē) ſcꝫ filiā nothi. noīe vrſulā (conamus) exiſtens rex anglie (voluit) ſcꝫ ſibi fieri (parem thori) id eſt copulari in thoro ⁊ matrimonio (propter eius pulcritudinem)

¶ Procos mittit et p̄catur. minis terret ſi ſpernatur. ſibi poſcens vrſulam. Pater eius iam baptiſmi. fonte lotus paganiſmi prorſus vitat copulam

¶ Et ille rex anglie (mittit ꝓcos). i. nūcios q̄ ꝓcent̄ p vrſula (⁊ p̄cat̄). i. rogat. ⁊ etiā (terret). i. terrorē inducit (minis). i. p minas (ſi ſpernat̄). i. cōtemnat̄ a patre vel filia (poſcens). i. petēs (ſibi vrſulā) ſcꝫ in ꝯiugē Sed (pater eius) ſcꝫ vrſule (lot⁹). i. purgat⁹ (iam fonte baptiſmi. vitat). i. recuſat (prorſus). i. oino (copulā). i. mr̄imonialē ꝯiūctōem (paganiſmi). i. pagani. ¶ Notandū. legit̄ in paſſionali. q̄ in britania fuit rex chriſtianiſſimus noīe Nothus vel maurus cui erat filia nomīe Vrſula. hec mirabili morū honeſtate. ſapientia ⁊ pulcritudine pollebat. Rex aūt anglie ꝯſtantinus cū nimis p̄potens eſſet ⁊ multas natiōes ſuo imperio ſubiugaſſet. audita huius virginis fama. felicē ſe p oīa fatebat̄ ſi p̄dicta ꝟgo Vrſula ſuo filio vnigenito copularet̄ Iuuenis etiā ad hoc multū eſtuabat Mit/

tunt ergo ſolēnes nuncios ad patrem magnis ꝓmiſſionibꝫ ꝛ blandicijs
magnis ꝛ adijcientes minas ſe ad dn̄m ſuum nō credentes reuenire Rex
aūt britanie incepit multū anxiari ꝛ timuit. tum qꝛ fide christi inſignitaꝫ
cultori idoloꝝ tradere idignū eēt ꝛ minime liceret. tum qꝛ ipaꝫ nullatenꝰ
ↄſentire cognoſceret. ꝛ hoc eſt qđ tangit hec ꝑma ꝑs huius ſequentie
¶ Pro terminis nota. ꝓcus eſt nomen ſcđe declinatōnis deriuatū a ver-
bo procoraris. ꝛ ꝓcus đꝛ ille qui agit opus nuptiarum ex alterius iuſſio-
ne. Sed mine arum eſt nomen pluralis numeri deriuatum a verbo mi-
noraris. Sed paganiſmus mi. id eſt ritus ꝛ mos paganoꝝ Et eſt no-
men ſecunde declinatōnis deſcendens a nomine paganus. ſicut chriſtia-
niſmus a nomine chriſtianus

¶ Interim vrſula chriſti diſcipula docta ꝑ ſomniuꝫ. ſtatuit
nuptias querens inducias trimatus ſpacium.

Hic autor oſtendit qualiter beata Vrſula aſſenſum ꝓbuit ꝛ qualiter
alias ꝟgines ad palmā martyrij inuitauit dicēs (Interim). i. iter hec (vr-
ſula diſcipula xp̄i docta per ſomnium) id eſt viſionem in ſomnio (ſtatuit)
id eſt ꝓfixit (nuptias. querens) id eſt poſtulās (inducias) id eſt pro indu-
cijs (ſpacium) id eteſt mpus (trimatus) id eſt trium annorum.

¶ Vice dotis coniugij regine votis abiles dato ſumptu na-
uigij coeue dantur nobiles.

¶ Et (nobiles) ſcꝫ ꝟgines (coeue). i. coetanee (abiles). i. cōpetētes (vo-
tis) id eſt deſiderijs (regine) ſcꝫ vrſule (dant vice). i. loco (dotis). i. doni
(ↄiugij. ſumptu nauigij. dato). i. expenſis nauigij datis.

¶ Vndena demū milia ſponſe tranſmittit virginū. ducunt
naues per maria curam ſpernentes hominum.

¶ Et rex āglie (trāſmittit ſponſe) ſcꝫ btē vrſule (vndena milia ꝟginū) ꝛ
ſcꝫ ille ꝟgines (ducūt naues. ꝑ maria). i. ꝑ mare (ſpernentes curā hoim)

¶ Aura flante leniꝰ diſcedūt a littore. huc illucqꝫ ſepius pla-
no ludunt equore. Hinc manus feminea rexit dante domino
naues quas baſilea breui vidit termino.

¶ Et ſcꝫ ille ꝟgines (diſcedūt). i. recedūt (a littore. aura). i. vēto (flāte le-
nius) id eſt ſuauius. et ipe (ludūt). i. iocant (huc. qꝫ), ꝑ et (illuc ſepiꝰ pla-
no eq̄re). i. tranquillo mari (hinc). i. poſtea (feminea manꝰ) ſcꝫ vrſule (re-
xit). i. gubernauit naues (dante) id eſt fauente (domino. quas) ſcꝫ naues
(baſilea) illa ciuitas (vidit breui termino) id eſt breui ſpacio temporis

¶ Notandū ē. vrſula diuinitus inſpirata patri ſuo ſuaſit vt p̄dicto regi aſſenſum p̄beret. tn̄ hac ꝯditōne interpoſita. vt ipe rex decē ꝟgines electiſſimas ſibi ad ſolatiū traderet ꝛ trāſmitteret. quaꝝ q̄libet haberet mille pediſſequas ꝛ inducias trium annoꝝ ſibi daret ad dedicatōem ſue virginitatis. et ipe iuuenis rex in his trib; annis etiā in fide xp̄iana inſtrueretur Sapienti igiť vſa ꝯſilio. vt aut difficultate ꝓpoſite ꝯditōis aīm eius ab hoc auerteret. aut hac opoꝛtunitate p̄dictas ꝟgines ſecū deo dedicaret. tunc iuuenis rex libēter hac ꝯditiōe accepta apud patrē illa ꝯſtituit ꝛ diſpoſuit. ꝛ ꝓtin⁹ baptiſari accelerauit. ac celeri aīo cūcta q̄ ꝟgo petierat imperauit. Pater aūt puelle oꝛdinauit vt filia ſua quā valde diligebat viros quoꝝ ſolatio tā ipa q̄ꝫ eius exercitus indigebat in comitatu haberet Undiqꝫ igiť ꝟgines ꝯfluunt ꝛ etiā viri ad tā grande ſpectaculū. nam multi ep̄i ad eas ꝯfluxerunt vt ſecū ꝑgerent. inter quos etiā fuit baſilienſis ep̄s q̄ eos vſqꝫ romam ꝑduxit. ꝛ inde reuerſus martyꝛiū cū eis ſuſcepit. Et cū vrſula oēs ꝟgines ad fidē ꝯuertiſſet ſub vnius diei ſpacio flante vento ꝓſpero ad poꝛtū gallie q̄ a gallia dꝛ ꝑuenerunt. ꝛ deinde coloniā deuenerūt. vbi btē Urſule angel⁹ dn̄i apparuit. ꝛ duxit eas illuc ꝛ p̄dixit eas integro nūero reuerſuras. ꝛ coꝛonas martyꝛij ꝑcepturas. Inde igiť admonitōe angeli facta romā tēdētes ad vrbē baſileā naues applicuerūt. ꝛ ibi relictis nauib; romā pedeſtres venerūt. ꝛ hoc tāgit lr̄a huius ſentētie ¶ Q2o terminis nota. interim eſt aduerbiū tp̄is Itē trimatus eſt nomē quarte declinatōis deriuatū a noīe trimus. ꝛ dꝛ hō hn̄s tres annos. ꝛ dꝛ trimus a tris qđ eſt tres ꝛ iems. In̄ trimatus. ſpaciū triū annoꝝ Sed abilis idē eſt qđ ꝯueniēs ꝛ eſt nomē adiectiuum comparabile ꝛ mobile. Diſcedo eſt verbū tercie ꝯiugatōis. ꝛ ſ̄cat abire. Et differunt diſcedo ꝛ decedo. vn̄ Decedit moꝛiens. diſcedit ab vrbe recedens Sed littus eſt nomen neutri generis tercie declinatōnis

¶ Relictis nauibus oꝛdinant acies. ventis et eſtibus exponunt facies et romam adeunt

¶ Hic autoꝛ oſtendit q̄liter beate virginis romā ꝑuenerunt ꝛ q̄liter ad locum martyꝛij redierunt dicens. sᶜ ille virgines (oꝛdinant acies) id eſt turbas (nauibus relictis) ſcꝫ in baſilea (et exponunt facies) ſcꝫ earum (vētis ꝛ eſtibus) id eſt caloꝛibus (ꝛ adeunt romam)

¶ Per monaſteria fundentes lachꝛimas. trahūt ſuſpiria. cōmendant animas ſanctis et redeunt Quam in poꝛtu reliquerunt claſſem ſimul inuenerunt. magnum flumen et amenum nauigantes intrāt rhenum ꝑ dei clementiā. Hinc ad locum paſſionis duxit eas dux agonis. floꝛem ſue iuuentutis paruipendunt ſpe ſalutis euntes coloniam.

Et ille ꝟgines (fundētes lachrymas. per mōnaſteria).i. eccleſias rhomanas (trahūt ſuſpiria).i. ſepe ſuſpirāt (ꝛ ꝯmēdāt).i. cōmittūt (aīas).ſ. ſuas (ſanctis. et redeūt) ſcꝫ Baſileā. ꝛ ſic redeuntes (inuenerūt claſſem).i. cōgregationē nauiū (quā reliquerūt in portu).ſ. baſilienſi. ꝛ ille virgines nauigantes (intrant rhenū) ſcꝫ exiſtentē (magnū flumen. ꝛ amenū per clementiā dei. hinc).i. poſtea.ſ. vrſula exñs (dux agonis) ſcꝫ illaꝝ vndecim milliū virginū (duxit eas ad locū paſſionis) ꝛ ille ꝟgines (paruipēdunt) id ē floccifaciunt. ꝛ pro nihilo curāt (florē ſue iuuētutis. euntes coloniam) in illam ciuitatem ſanctam (ſpe ſalutis) ſcꝫ eterne. ¶ Notandū ꝙ legit in paſſionali. qñ ſancte ꝟgines romā ꝑuenerūt papa Ciriacus ꝓpter aduentū eaꝝ fuit valde gauiſus. qꝛ et ipſe de brithania oriundus fuit ꝛ multas cōſanguineas inter eas habuit. et cum omni clero ipſas reuerenter ſuſcepit. In ipſa etiā nocte pape diuinitus reuelatum eſt ꝙ ipſe cum virginibus palmā martyrij eſſet ſuſcepturus. qđ apud ſe celans. multas ex eis q̄ adhuc baptiſate nō fuerant baptiſauit. Poſt hoc papatū reſignauit cōtrauis cardinales ꝛ oēs alij reclamarēt. Poſt hoc ꝑ viſionē āmonite ſctē ꝟgines de roma cū epis ſibi adiūctis Coloniā venerūt. ꝛ ipſā iā agrippinam obſeſſam inuenerūt. q̄s vidētes barbari ꝛ gygātes. ſuꝑ ipſos nimio clamore irruerūt. ꝛ q̄ſi lupi rapaces illā multitudinē occiderūt. Et cū ad beatā Urſulam veniſſent. vidēs ꝑnceps exercitus mirā eius pulchritudinē obſtupuit. ꝛ ꝯſolans eā ſuꝑ interitu virginū ꝓmiſit ꝙ eā ſibi in coniugē copularet ſi fidē xpianā reſpuiſſet. q̄ dū principem ꝯtempſit. nolēs acq̄eſcere ſuis petitionibꝫ. ipſe directa ſagitta in ipſam eā transfixit. ꝛ ſic martyrium ꝯſūmauit. Paſſe aūt ſunt iſte beate ꝟgines anno incarnationis domini. cc.xxxviij. hac die qua memoria eaꝝ celebrat. ¶ Pro terminis nota. relictus ta tum eſt ꝑticipiū ꝑteriti tpis a ꝟbo relinquor. Sꝫ eſtus ē nomē quarte declinatiōis. ꝛ ſcat calorē. Sed claſſis ē nomē feminini gñis tertie declinationis ſignificans multitudinē nauiū. ¶ Item paruipēdo eſt verbū tranſitiuū tertie ꝯiugationis. cōpoſitum a noie paruus ꝛ a ꝟbo pēdo. ꝛ ſcat ſpernere. Sed colonia eſt nomē ciuitatꝫ ꝑus dicta agrippina.

O felix colonia ſubter cuius menia barbarorum rabies enſes tela frameas cultros in virgineas cruentauit acies

Niciam autor inuehit ꝑ quan[illegible] exclamationē ꝯtra paſſionem ſanctaꝝ virginū dicēs (O felix colonia. ſu[illegible] vel iuxta ſm alios ꝛ meliꝰ (cuius menia. rabies).i. inſania (barbaroꝝ).i. infideliū (cruentauit).i. ſanguine plenos fecit (enſes).i. gladios. ꝛ (tela).i. iacula (frameas) id ē gladios ex vtraqꝫ ꝑte acutos (cultros).i. cultellos. cruētauit in quā (in virgineas acies) id eſt in multitudinem et exercitum virginum.

¶ Pro terminis nota. Menia ē nomē neutri gñis pluralis numeri tantum. Et ſunt proprie muri ciuitatis a muniendo dicta quaſi munia. Rabies eſt nomen feminini generis quinte declinationis. ꝛ idem eſt qđ inſania vel furor vel incurſus cum impetu. Inde rabiecula. id eſt parua rabies.

Felicia ſunt virginū cōnubia tot miliū. agnum q̄ ſine macu la duce ſequuntur vrſula. Quarum orationibus felices cum felicibus pace fruamur ſedula per ſeculorum ſecula.

Laudat autor ſanctarum virginū cū xp̄o ſponſo ꝯnubia. ꝯcludēdo canticū ſuū cū directione petitionis ad eaſdē dicēs (cōnubia) .i. copule vel ꝯiūcti ones (tot miliū v̄ginū ſunt felicia. q̄) ſc. v̄gines (ſequūtur agnū ſine ma cula) .i. xp̄m (duce) .i. ducēte eas (vrſula. q̄ꝝ) .ſ. v̄ginū (orōnib) .i. inter ceſſionib. nos (fruamur pace ſedula) .i. ſempiterna (ꝑ ſecula ſeculorū) .i. ſemp. erūtes (felices) .i. beati (cū felicib) ſcȝ v̄ginib. ¶ Notādū q legit in paſſionali ꝑ miraculo q quidā abbas īpetrauit corpus vni virginis ab abbatiſſa monaſterij Colon̄. earūdē virginū. ꝓmittēs q illud in capſa argētea reuerēter in ſua eccleſia collocaret. Sȝ cū ꝑ annū integrū in capſa lignea iacuiſſet q̄dā nocte cū abbas cū ſuo ꝯuētu matutinas cantaret. cor pus illud de altari deſcēdit. ⁊ ante altare reuerēter ſe inclinās. ꝑ mediū eo rū omib ipſis vidētib receſſit. Abbas igit ad capſam currēs. ⁊ ipſā va cuam inueniens ꝓperauit et abbatiſſe rem geſtam per ordinem intimauit Pergenteſq ad locum vbi corpus virginis acceperunt illud ibidem in uenerunt. Cum autem abbas veniam quereret. ⁊ idem corpus virginis peteret. certiſſime promittens ſibi capſam precioſā facturum nullaten impetrauit. ¶ Scdo nota q̄uis tot exercitus numerus virginū nūcu patur. hoc tn̄ nō tm̄ eſt intelligendū de ſexu femineo. q̄ ꝗ plures epiſco pi ⁊ alij ſancti martyres interfuerūt qui etiam caſtam vitā duxerūt. Sed ꝓpter excellentiam. q̄ maxima multitudo fuerunt virguncule. ideo exerci tus virginum nuncupatur. Poteſt etiam dici q ꝓpterea dicitur exercit virginum. q̄ beata Vrſula fuit informatrix ⁊ principalis inſtauratrix hu ius ſanctiſſimi exercitus. Hinc eſt q hodierna die in cimiterio vbi reliq̄ ſanctarum virginum requieſcunt nullus poteſt ſepeliri. quia ſi aliqs ibi ſe peliretur clauſo tumulo in craſtinum ſuper terram apparet. quia hec terra de corporibus ſanctarum virginum creditur ſanctificata.

Omnes ſancti ſeraphin cherubin throni quoq domi nationeſq. Principatus poteſtates virtutes. Ar changeli angeli vos decet laus et honores.

Hic autor conſequenter deſcribit aliud canticū quod generaliter reſpi cit celebritatem omnium ſanctorum ſub vna feſtiuitate eorum memoriā reuocando. Et diuiditur in duas partes. In quarū prima commendat omnes ſanctos angelos iuxtā nouem choros eorundem. dirigendo p̄ces ad eoſdem. In ſcd̄a dirigit petitiones ad omnes ſanctos qui victis terre nis dei gratia angelorum conſortes effecti ſunt. ſcd̄a ibi. Vos quos dei. dicens O (omnes ſancti) ſcȝ in celo exiſtentes (ſeraphin) id eſt angeli de choro ſeraphin (cherubin) id eſt angeli de choro cherubin (throni) .i. an geli de tali choro (quoq) pro et (dominationes) tales angeli (q) pro et

(principatus) tales angeli. ꝛ (poteſtates) tales angeli. et (virtutes) .i. an
geli tales (archangeli) .i. vos principes angelorum. et (angeli) ſcilicet infi
mi ordinis vel chori (laus) id ē gloria (decet vos) ſ[c] omnes (et honores)
id eſt reuerentie. ſ[c] decent vos. ¶ Notandū primo ꝙ ſcribitur in li. Sa
pien. ca. v. Ecce quō computati ſunt inter filios dei ꝛ inter ſanctos ſors
illorum eſt. In his verbis tanguntur duo. Primo tangitur ſanctorū dei
in celeſtibus glorificatio. qm̄ computati ſunt inter filios dei. Secūdo tāgi
tur apud deum pro peccatis noſtris illoꝝ propiciatio. quia inter ſanctos
ſors illorum eſt. Primū declaratur. Nam ipſi ambulauerunt in lege ꝛ vo
luntate dei ꝓpter qđ vocati ſunt filij dei paſſionem huius ſeculi toleran
do. patres dei filios generando. Matres dei eccleſiam lacte diſcipline nu
triendo. iuxta illud quod dicitur Math. xij. Qui fecerit voluntatem pa
tris mei qui in celis eſt ipſe meus frater ſoror et mater eſt. Etiam gloria
ti ſunt quoniam predeſtinati ſunt ad menſam dei. Unde Luc. xxij. ego
diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pater meus regnum. vt edatis ꝛ bi
batis ſuper menſam meam in regno meo. ¶ De ſcđo dicit Jacobus in
canonica. Multum enim valet deprecatio iuſti aſſidua. Figura huius le
gitur in libro Exodi. Dum populus iſrael pugnaret cōtra amalech moy
ſe manus eleuante ꝛ orante vicit populus. ſed ipſo manus declinante po
pulus ſuccubuit. vnde pſalmiſta. Dimiſiſſem eos ſi non moyſes electus
meus ſtetiſſet in confractione. Unde cum iudei feciſſent vitulum confla
tilem dominus dixit ad moyſen. Dimitte me vt iraſcar ſuper populum
iſtum. ſed interceſſio moyſi hanc iram auertit. Ex quibus concluditur.
ꝙ ſancti dei magnam ſortem habent in celeſtibus quibus ipſi poſſunt vi
tam noſtram in diuino beneplacito gubernare. Item nota ſancti ꝛ electi
dei ſunt duplices. ſcꝫ ſpirituales ꝛ corporales. Spirituales ſunt qui a di
uino propoſito creati ſunt ꝛ perpetuati ſunt. vt ſunt angeli. Unde pſal.
Qui facis angelos tuos ſpiritus. Sed corporales ſunt qui vitam huiꝰ
ſeculi in ſanguine martyrij terminauerunt. ꝛ proinde promiſſuꝫ eterne re
tributionis acceperunt. ꝛ ſic hec ſequentia in laudem ꝛ gloriam omnium
ſanctorum. tam ſpiritualium ꝙ̄ corporalium eſt compoſita ſeu compilata
Item nota. ꝙ in hoc feſto agitur memoria omnium ſanctorum. ꝛ ex cōſe
quenti oīm animaꝝ fideliū. Ratio huiꝰ eſt. qꝛ machina huius mundi di
ſtincta eſt diuerſis climatibꝫ ꝛ regionibꝫ. ꝛ diuina miſericordia operatᷣ hoc
in vna regione quod non in alia. Nam aliquando ſancti vnius regionis
canoniſantur de quibus ignorat alia regio. propterea ſtatuerunt ſancti pa
tres vt fieret vna communis memoria omnium ſanctorum. qui in libro
viuentium ſunt inſcripti. Uel poteſt dari alia ratio. quia in hac die deſtru
ctum eſt templū oīm deoꝝ quod dicebatur pantheos. a pan quod eſt to
tum. ꝛ theos deus quaſi continēs totalitatem deorum. in memoriam hu
ius erroris deſtructi celebratur in eccleſia feſtum omnium ſanctorum in
quibus deitas ſeu diuinitas cōmendatur. ¶ Item nota dubitant multi
quare in feſto omnium ſanctorum etiam memoria ſpecialiter ſancti Ce
ſarij habeatur. Dicendum ꝙ ratio huius eſt. quia beatus Ceſarius paſ
ſus eſt poſt inſtitutionem huius feſti. ꝛ ergo in numero cōprehenditur.
nihilominus tamen ſpecialiter ſuum natalicium celebratur.

De omnibus ſanctis

Ordines noueni ſpirituū beatorum. Quos in dei laudibus firmauit charitas. Nos fragiles homines firmate precibus

Hic autor dirigit petitionem ad omnes ſanctos dicens. O vos (noue-
ni) id eſt nouem (ordines) id eſt chori (beatoꝝ ſpirituū) .i. ſanctoꝝ angelo-
rū (quos) ſcꝫ angelos (charitas) id eſt amor vel dilectio dei (firmauit) id
eſt corroborauit (in laudibus dei) omnipotentis. ſꝫ vos (firmate) id ē ro-
borate (nos homines fragiles) id eſt infirmos (precibus) veſtris.

Ut ſpiritales prauitates veſtro iuuamine vincētes fortiter.

Nunc et in euū veſtris ſimus digni ſolēnijs intereſſe ſacris.

Conſtrue (Ut) id eſt ꝙ nos ſim⁹ (vincētes) .i. ſupātes (fortiter) .i. viri-
liter (ſpiritales prauitates) .i. dyabolicas poteſtates ⁊ ſuggeſtiones ſeu
fraudes (veſtro iuuamine) .i. auxilio. ⁊ ſcꝫ nos (ſimus digni) .i. idonei (in-
tereſſe) id eſt preſentes eſſe (nūc) .i. in pñti (⁊ in euum) .i. eternaliter ⁊ per-
petue (veſtris ſacris) id eſt ſanctis (ſolennijs) id eſt feſtiuitatibus. hoc eſt
nos mereamur peruenire ad veſtras dignitates.

¶ Notandū ꝙ autor ponit tantū nouem ordines angeloꝝ. hoc debet in-
telligi de illis q̇ non conſenſerunt lucifero. ſed confirmati in laude dei per-
māſerunt. tñ reuera .x. ſunt ordines. qꝛ ſm doctores decimus ordo nō to-
taliter cecidit. ſed q̄ꝫtum ad eius p̄ncipem luciferꝝ. immo de quolibet or-
dine aliqui ceciderūt. vt numer⁹ eoꝝ ſit in ꝓportione chori integri. ſic etiā
ſm grad⁹ meritorios. ordines angelici ꝑ aīas fideliū reſtaurātur. hec Ra-
banus. Sed quidam alij doctores dicūt. ꝙ decimus chorus ex integro
cecidit. q̇ eſt integraliter per animas fidelium reſtaurandus. ⁊ vocat᷑ mo-
do requies ſanctoꝝ. ⁊ in eodem decimo choro aſſignātur diuerſi gradus
dignitatis. in quibus ſm diuerſa merita anime fidelium collocantur.
Item nota. autor petit ꝯfortationem contra dyabolicas fraudes ⁊ tenta-
tiones. Unde .b. Gre. dat nobis doctrinam reſiſtendi tentationibus ⁊ p̄ͥ-
mo perſuadet hoc fieri cum feſtinatione. Unde ſi tentationi in corde no-
ſtro naſcenti volumus reſiſtere. tunc feſtinanter non debemus eaꝫ admit-
tere. ſed fortiter reſiſtere non conſentiendo. Secundo debemus reſiſtere
per orationem. Unde Grego. Quanto grauiori motu per cogitationem
carnalium deprimimur. tanto debemus orationi ardentius inſiſtere. Ter-
tio cum vigilatione. Unde Grego. ſolerter vigilandum eſt vt cum culpa
blandiri inchoat. ad quē interitum trahitur mēs ignoſcat. Item debem⁹
reſiſtere per manſuetudinem et miſericordiam. Unde petrus apoſtolus
Nouit dominus pios de tentationibus eripere. Unde pſalmiſta. Miſe-
ricordia mea ⁊ refugium meum ⁊c̄. vbi dicit gloſa. Nulla re ita cito vinci-
tur dyabolus ſicut per miſericordiam. Simus ergo feſtini ad orationem
deuoti. vigiles ⁊ manſueti. ⁊ reſiſtamus dyabolo. vt inter ſanctos dei cō-
putemur. ¶ Pro terminis nota. nouenus a um eſt nomen adiectiuū de-
riuatum a nomine nouen. Sed fragilis eſt nomen adiectiuū comparabile
et mobile deriuatum a verbo frango.

Uos quos dei charitas vincere terrea. Et angelis ſoci-
os fecit eſſe polo. Uos patriarche prophete apoſtoli confeſ-
ſores martyres monachi virgines. Et viduarum ſanctarum
omniumqꝫ placentium populus ſupremo domino.
Nos adiutorium nūc et perhenniter foueat protegat vt ve-
ſtrum in die poſcimus gaudioꝝ veſtrorum.

Hic autor iplorat oēs ſanctos dei ꝗ ꝓ victoriā terrenoꝝ ad gloriā trāſie-
runt dicēs. O (vos) ſcꝫ oīes ſancti et electi dei (ꝗs). ſ. ſanctos ⁊ electos
(charitas). i. amor ⁊ dilectio (dei). ſ. oīpotentis (fecit vincere). i. ſuperare
et cōtemnere (terrea). i. vana gaudia hui⁹ mūdi (Et fecit vos eſſe) id ē
exiſtere (ſocios). i. ſodales (angelis). i. cum angelis (polo). i. in celo vel in
regno celoꝝ. ⁊ ſpecialiter (vos patriarche). i. antiq̄ patres (ꝓphete). i. va-
tes (apl̄i). i. diſcipuli dn̄i (ꝯfeſſores). i. deū ꝯfitētes (martyres). i. ꝓ xp̄o
moriētes (mōachi). i. ſolitariā vitā ⁊ mūdā ducētes (ꝟgies) caſte viuētes
(Et). i. etiā (ꝓpl̄s). i. vulg⁹ ⁊ turma (ſanctaꝝ viduaꝝ) ꝯtinentiū (qꝫ) ꝑ et
(oīm placentiū). i. bn̄ viuētiū (ſupmo dn̄o). i. altiſſimo deo (nos) ſcꝫ fra-
giles hoīes (poſcim⁹). i. petim⁹ ⁊ deſideram⁹ (veſtꝝ adiutoriū). i. iuua-
mē ⁊ patrociniū (in die). i. in ſolēnitate (veſtroꝝ gaudioꝝ) hoc ē vt valea-
mus ꝯcelebrare vnanimiter memoriā omniū veſtroꝝ hic ⁊ eternalit̄ con-
regnare vobiſcū (vt foueat). i. ānuet (et ꝓtegat). i. defendat (nūc). i. in p̄-
ſenti (et ꝑhenniter). i. eternaliter. ¶ Notandū autor in littera enumerat
ꝑ ordinē ſanctos et electos dei. vbi ꝓponit patriarchas. quoruꝫ ꝑncipalit̄
ſunt tres ſcꝫ abrahā. yſaac. iacob. ꝗ cum vxorib⁹ ſuis ſepulti ſunt in valle
ebron. Deinde ponit ꝓphetas. ꝗ ſunt. xvij. in numero. quoꝝ ꝑnceps ē da-
uid ꝗ ꝓpter excellentiā ꝓpheta vocatur. quēadmodū paulus apl̄s. Dein-
de quattuor maiores ꝓphete. ſ. yſaias. hieremias. ezechiel ⁊ daniel. ⁊ duo-
decim minores ꝓphete quoꝝ nomina in Paralipomenon ſunt ſcripta. De-
inde ponit apoſtolos. quoꝝ ſunt duodecim numero. quibus paulus bar-
nabas ⁊ thadeus ꝯiungūtur. tn̄ non impediūt numeꝝ apoſtoloꝝ. Dein-
de ponit confeſſores. quorum principaliter ſunt quattuor. ſcꝫ Aug⁹. Gre-
go. Hiero. et Ambro. qui ſunt tanq̄ꝫ quattuor cathene quib⁹ fides catho-
lica dependet. et etiam beatus Martinus. qui propter excellentiam con-
feſſionis ſolus inter confeſſores meruit octauam tenere. Deinde ponit
martyres. quorum numerus penes noſtram cognitionem eſt infinitus.
inter quos poſt chriſtum beatus Stephanus ⁊ Laurentius primatum
obtinent. qđ patet. quia inter omnes martyres iſti ſolas octauas habent
Deinde ponit monachos. per quos quilibet deuotus religioſus debet in-
telligi. Poſt hoc ſubiungit virgines. quarū numerus etiam nobis nō eſt
cognitus. tamen inter omnes poſt beatam mariam beata agnes et beata
margareta habent octauas. q̄re eas pre ceteris virginib⁹ reor eē laude p̄e-

ferẽdas. Ultimo addit numerꝫ oīm electorꝫ cuiuſcūꝙ ↄditionis fuerit vt vnanimiter intercedãt ꝓ nobis ad dñm ihm xp̄m. ⁊ hoc innuit ibi. omniūꝙ placentiū. Pro terminis nota. terreū hic ſubſtãtiuat in neutro genere. ⁊ ſignificat illud qd̓ ꝓcedit ex iſtis inferioribꝫ ⁊ deriuatur a noīe terra.

Sacerdotem chriſti martinum cuncta per orbem ca/
nit eccleſia pacis catholice.

Hic autor deſcribit aliã ſequentiã in laudẽ ⁊ gloriã beati martini. Et diuidit in tres ptes. In p̄ma pte ↄmendat beatū martinū ex multarꝫ regionū congratulatione. hortando populū ad ipſiꝰ laudẽ. Secūdo ↄmendat eum ex virtuoſa miraculꝫ opatione. Tertio ↄmendat eū de ſanctitate vite ipſius cū deuotione precum. ſcd̓a ibi. hic celebris. tertia ibi. hic oculis. Prima adhuc in duo. In p̄ma pte ↄmẽdat eum penes gaudia regionum ↄꝫtum ad iuuentutẽ. In ſcd̓a facit hoc idẽ penes dignitatẽ ep̄atus. ſecunda ibi. Et gallie. Et dicit ſic (Cūcta eccleſia). i. tota ↄgregatio xp̄ianorꝫ (catholice pacis). i. xp̄iane fidei (canit). i. laudat ⁊ laudare debet (p orbẽ) ſcꝫ vniuerſum. i. per vniuerſam terram. ſcꝫ ſanctum (martinum) ſic dictū (ſacerdotem) id eſt epiſcopū (chriſti) id eſt ieſu.

Atqꝫ illius nomen omnis hereticus fugiat pallidus
Pannonia letetur genitrix talis filij
Italia exultet alitrix tanti iuuenis.

(Atqꝫ) ꝓ et (oīs hereticus) id ẽ ſciſmatꝰ ⁊ infidelis (pallidus) id ẽ pallore ↄfuſus (fugiat). i. fugere debet (nomen illius) ſcꝫ ſolennis epi (Pannonia) talis regio in qua ſanctus martinus eſt genitus (letetur). i. letari debet. qꝛ fuit (genitrix). i. ꝓductrix vel ꝓcreatrix (talis filij). i. ſancti martini. Et (italia) talis regio (exultet) ſcꝫ de eius ſanctitate. qꝛ fuit (alitrix) . i. nutrix (tanti). i. tã ſancti (iuuenis). i. adoleſcẽtis. qꝛ ſanctꝰ martinꝰ eſt nutritus in italia. ¶ Notãdū ſcribit Eccī. l. Quaſi luna plena in diebꝫ ſuis lucet et q̄ſi ſol effulgens. ſic ille effulſit in templo dei. In quibus v̓bis cõmendatur beatus martinus in omnibus virtutibus ſuis. quia effulſit in templo et in eccleſia ſua quaſi luna perfecta. Unde ſciendum ſm̄ aſtrologos. ꝙ luna eſt corpus terreſtre. non ꝙ ſit compoſitum ex terra. ſed ꝙ in cõꝑatione ad alios planetas habet ſe tanq̄ꝫ terra ad alia elementa. Eſt enim corpus tenebroſum non habens lumen de ſe ſed recipit lumen a ſole et q̄uis medietas corpis lunaris ſit ſemꝑ illūinata. qꝛ medietas eiꝰ reſpicit ſemper ſolem. niſi fuerit eclipſis. tamen quantū ad aſpectum noſtrum lumen ipſius augetur ⁊ diminuitur. Unde beatus martinus optime luna dicitur corpus habens terreſtre. quia natus eſt ſm̄ curſum nature. et ẽ illuminatus per gratiam diuinam. que eſt tanq̄ꝫ ſol. Fuit enim beatꝰ martinus complete et perfecte illuminatus. nam radij ipſius erant perfectiſſimi ſm̄ omnes virtutes morales homini poſſibiles. Fuit enim prudens ab errore infidelium declinando. Fuit iuſtus gentilium et hereticorum ſciſmata diſſoluendo. Fuit fortis oībꝫ paſſionibꝫ cum patientia reſiſtẽdo.

Fuit temperatus oēm tentationē moderādo. Etiā liberalis fuit omibus pauperibꝫ erogādo. Etiā fuit in oī genere virtutū pfectus. ꝛ ḡ refulsit in ecclesia q̄ſi luna pfecta. Sꝫ poſtq̄ trāſiuit ab hoc ſeculo de luna factus eſt sol. Juxta illud euāgeliſte. Fulgebūt iuſti tanq̄ ſol in regno celoꝝ. Et ḡ hec ſequētia ē in honorē dei ꝛ ſcti martini ꝯpoſita. Jtē nota nomē ſancti martini merito in hereticis ē fugiēdū. Dicit̄ eīm martinꝰ q̄ſi martē tenēs. vñ ſm aſtrologos mars dꝛ deus belli. Nā lorica fidei indutꝰ in diebꝫ vite ſue inualuit ꝯtra hereticas prauitates. Jtē nota ꝙ hec duo noīa genitrix ꝛ altrix ſumūtur improprie ꝛ metaphorice. qꝛ pānonia fuit genitrix beati martini. qm̄ in tali regione genitꝰ erat. Et italia dꝛ nutrix eiꝰ. qꝛ in italia nutritus fuit. ꝛ ibidē lr̄is ſacris imbutꝰ. Pro termis nota. catholicus dꝛ quaſi cuſtos vniuerſalis fidei. Sed pallidus eſt nomē adiectiuū et dicitur pallidus quaſi timidus ꝛ verecūdus. nam ex timore homo pallet. Item pannonia et italia ſunt propria nomina regionum.

Et gallie trina diuiſio ſacro certat litigio cuius eſſe debeat preſul. Sed pariter habere ſe patrem omnes gaudeant. thuroni ſoli eius corpus foueant.

Hic autor ꝯmendat beatū martinū rōne ꝯgratulationis diuerſaꝝ regionū in dignitate epiſcopatꝰ dicēs (Et trina diuiſio gallie) illius regionis gallia eīm ē in tres ptes diuiſa (certat) .i. pugnat vel litigat (ſacro) .i. ſolenni (litigio) .i. diſcordia (cuiꝰ) ſcꝫ gallie .i. cuius regionis (preſul) .i. ep̄s vel pontifex (debeat eſſe) id ē fore (ſed) ꝑ tamē (omnes) ſcꝫ predicti (gaudeant) .i. letant̄ (pariter) id ē ſimul (ſe habere) .i. poſſidere .ſ. ſanctū martinū (patrem) ideſt patronum. tamen (ſoli thuroni) .i. tales populi (foueāt) .i. nutriūt poſſidēt ꝛ in ſepulchro tenēt (corpus eius) .ſ. ſcīſſimi martini.

Huic francorum atq̄ germanie plebs omnis plaudat.

Quibus videndum inuexit dominum in ſua veſte

(Atq̄) .i. etiā (oīs plebs) .i. totꝰ pp̄ls (frācoꝝ) .i. frācie oriētal' (ꝛ germanie) .i. almanie ꝛ teuthonicoꝝ (plaudat) .i. laudes reddat vl' plaudēdo manibus iubilat (huic) .ſ. beato martino epiſcopo (Quibus) ſcꝫ populis ſeu hominibus (inuexit) id eſt induxit ꝛ oſtendit (dominū) .i. ihm xp̄m (videndū) .i. ꝯſpiciendū vel cernēdū (in ſua veſte) id eſt in ſuo pallio qđ pallium diuiſit ꝛ cuidam mendico tribuit. ¶ Notandū pmo ꝙ btūs martinꝰ ſabarie ex pannonioꝝ opido oriundus fuit. ſed intra italiam papie alitus fuit et cū patre ſuo tribuno militum ſub conſtantio ꝛ iuliano ceſare militauit. nō tamē ſponte. qꝛ ab infantia diuinitꝰ inſpiratꝰ cū eſſet .xij. ānoꝝ. inuitis parētibꝫ ad eccleſiā ꝯfluxit et cathecuminū ſe fieri poſtulauit. hic matrē ꝯuertit. pater vero in errore pmāſit. Hic quendā cathecuminū (q̄ ſine baptiſmo obijt) ſua oratione ad vitā pſtinā reuocauit. Jtē aliū q̄ laqueo fuit ſuſpenſus vite reſtituit. Tertium mortuum pro quo mater eius exorauit beatus martinus in medio campi vbi erat innumerabilis multitudo gentilium genua flexit et cunctis aperte videntibus puer a mortuis reſurrexit. quapropter omnes illi gentiles ad fidem chriſti conuerſi ſunt.

De ſancto Martino

Vñ.b.martinꝰ fuit magne ꝯpaſſionis erga delinquẽtes.qꝛ oẽs penitere volentes ſũma ꝯpaſſione recipiebat. Vñ cũ dyabolus eum reprehẽderet cur pctõꝛes ad penitẽtiã reciperet. Rñdit ei.ſi tuipſe o miſerabilis deſiſteres ab infeſtatione hoim̃.⁊ tu factoꝝ tuoꝝ pñiam haberes.ego ꝯfiſus in dño.miſericoꝛdiã dei tibi pollicerer. ¶ Erat etiã magne pietatꝫ erga pauperes. Legit̃ em̃ in dyalogo ꝙ.b.martinꝰ archidyacono p̄cepit vt egenũ veſtiret.ſꝫ cũ ille facere diſtuliſſet.ingreſſus martinus ſecretariũ tunicã ꝓpriã exuebat ⁊ pauperi tribuit ⁊ eũ recedere iuſſit. Etiã.b.martinꝰ alteri pauperi dimidiũ palliũ dedit ⁊ ſequẽti nocte xp̄m clamidis ſue pꝫte q̃ pauperẽ texerat veſtitũ vidit ipſumqꝫ ad circũſtãtes angelos ſic loquentẽ audiuit. Martinus adhuc cathecuminꝰ hac me veſte ꝯtexit. Et h̄ tangit autoꝛ cũ d̄r.q̄bꝫ videndũ ⁊c̄. Item nota ꝙ gallia regio ſm̄ coſmographos eſt triptita.qꝛ vna vocat̃ italia.ſcd̄a pãnonia.tertia thuronia. Itẽ au.d̄r frãcoꝝ.vñ duplex ẽ frãcia.vna magna.cuiꝰ p̄nceps d̄r rex frãcie.⁊ eiꝰ inhabitatoꝛes dicũt̃ frãcigene Alia ẽ frãcia q̄ua ⁊ circa thurigiã ꝯſtituta huiꝰ p̄ncipes ſũt almani epi ⁊ duces.⁊ huiꝰ inhabitatoꝛes dicũt̃ frãcones vel frãciti.⁊ de talibꝫ nõ d̄r hic. Pro termis no.trinus a ñ ẽ nomẽ adiectm̃ deriuatũ a tris grece qd̄ ẽ tres latine. Sꝫ thuronꝰ ẽ nomẽ adiectm̃ ⁊ dicitur inhabitatoꝛ ciuitatis thuronẽſis. Sꝫ germania d̄r theutonica regio.

¶ Hic celebꝛis eſt egypti partibus grecie atqꝫ cunctis ſapientibus. Qui impares ſe martini meritis ſentiũt atqꝫ eius medicamini.

Hic autoꝛ ꝯſequẽter ꝯmendat beatũ martinũ ex cõpatõe ad alios dicẽs (Hic) ſcꝫ ſanctus Martinus (eſt celebꝛis) id eſt ſolennis et maxime ſanctus (partibus) id eſt omnibus finibus ⁊ regionibus (egypti) id eſt illiꝰ regni (atqꝫ) pro et (cunctis) id eſt omnibus (ſapientibus) id eſt pꝛudentibus.ſcꝫ magiſtris ⁊ doctoꝛibus (grecie) illius pꝛouincie vel regionis. (Qui) ſcꝫ greci ⁊ egiptij (ſentiunt) id eſt cognoſcunt et fatentur (ſe) id eſt ſeipſos (eſſe impares) id eſt diſſimiles ⁊ nullo modo equales (meritis) id eſt auxilijs ⁊ miraculis (ſancti martini) illius epiſcopi (atqꝫ) ꝑ et (medicamini) id eſt medelis (eius) ſcꝫ ſancti martini.

Nam febꝛes ſedat.demoneſqꝫ fugat.paralitica membꝛa glutinat. Et moꝛtuoꝝ ſua pꝛece trium reddit coꝛpa vite pꝛiſtine. Hic ritus ſacrilegos deſtruit.et ad chꝛiſti gloꝛiam dat ignibus ydola. Hic nudis myſteria bꝛachijs conficiens pꝛeditus eſt celeſti lumine.

Hic ꝯſequenter.b.Martinũ ꝯmẽdat ex ꝟtuoſa choꝛuſcatõe miraculorũ dicẽs (Nam) ꝓ quia (ſedat) id eſt ãmouet ſanat ⁊ expellit (febꝛes) tales infirmitates (qꝫ) ꝓ ⁊ (fugat).i.expellit (demões).i.dyabolos (⁊ glutinat).i.ꝯiũgit ⁊ ſolidat (palitica mẽbꝛa).i.oꝛgana paliſi vexata ſ.reddẽſ

do eis ſanitatē (Et) ſcʒ ipe ſcūs Martinꝰ (reddit) .i. reſtituit (ſua p̄ce)
idē p ſuas orōnes (corꝑa) .i. cadauera (triū mortuoꝝ) .i. defunctoꝝ (p̄ſti-
ne vite) .i. ad vitā p̄orē. qꝛ ſua p̄ce tres mortuos ſuſcitauit (hic) ſcʒ ſanctꝰ
martinꝰ (deſtruit) .i. ānihilat. rūpit ⁊ frangit (ſacrilegos ritꝰ) .i. hereticas
prauitates. qꝛ ꝯuertit infideles ad fidē catholicā. qbꝫ p̄dicauit (⁊ dat) .ſ.
ad cōburendū (idola) .i. imagines idoloꝝ ⁊ demonum (ignibꝫ) .i. flāmis
(ad gloriā) .i. honorē ⁊ laudē (xp̄i) .i. om̄ipotētis dei. qꝛ ipe cōbuſſit ido-
la. ⁊ deos argenteos igne. ⁊ edificauit eccleſias ad laudē dei Et (hic) ſcʒ
ſcūs martinus (ꝯficiens) id eſt ꝯſecrās (nudis brachijs. myſteria) .i. ſa-
cra ſcʒ ſacramēta altaris (p̄ditꝰ) .i. circūdatꝰ (celeſti) .i. diuino (lumine)
id eſt claritate dei. ¶ Notandū. autor cōmendat beatum martinū in
quinqꝫ virtutibus Primo in cura febricitantiū. qꝛ legitꝰ ꝙ multos infir-
mos a febribꝫ curauit. imo hodierna die ad ſepulchrum tranſeuntes a ta-
li infirmitate meritis ſancti Martini curantur Secundo commendat
eum in fuga ſpirituum malignorum. Unde legitur ꝙ quodam tempore
cum p̄mo fuit ordinatus epiſcopus exiuit eccleſiam. videns hominē ob-
ſeſſum trementem ⁊ inſanientem. vt quaſi de ſpuma oris ſui fuiſſet ſuffo-
catus. quem beatus Martinus tangens cum baculo ſuo dixit Non do-
minetur tibi iniquitas tua. neqꝫ dyabolica poteſtas. ſurge ⁊ ambula in pa-
ce. Ad hec verba homo ſtatim ſurrexit cunctis videntibus ⁊ audientibꝫ
et ab eo cum magno rugitu receſſit dyabolus. Item legitur ꝙ quadā vi-
ce beatus martinus cum ſuis ſocijs tranſiuit ⁊ orauit. occurrunt eis vac-
ce cum nimio impetu que antea multos cornibꝫ ſuis offenderāt. q̃ď bea-
tus Martinus aſpiciens vidit dyabolum ſupra dorſum ipas agitantem
quem recedere iuſſit et ſtatim receſſit. Tercio cōmendat eum in parali-
ticoꝝ cura. Unde paraliſis eſt quedam infirmitas diſſoluens mēbra ho-
minum ⁊ impediens greſſum. de qua infirmitate multos curauit Unde
legitur ꝙ poſt obitum beati martini fuerunt duo ſocij. vnus claudus al-
ter paraliticus. qui p̄dicando ⁊ mendicando magnam pecuniā acquire-
bant Audientes ꝓo ꝙ corpꝰ ſancti martini multos infirmos ſanaret. cū
in tranſlatione corpus eius ꝓceſſionaliter ad eccleſiam portaretꝛ. timere
ceperunt ne predictum corpus ante hoſtium portarent. ⁊ ſic curarentur
nolebāt em̄ conſequi ſanitatē ne ꝑderent materiam ſui lucri. quapropter
de illo hoſpicio fugientes aliam plateam adeuntes corpori eius ex impro-
uiſo obuiabant. ⁊ ſic ambo contra voluntatem eorum ſunt curati. licʒ do-
lerent multum ⁊ triſtarentur.
¶ Pro terminis nota. ſedo as are ꝑcat pacificare ſiue determinare. vt
diſcordia illoꝝ eſt ſedata Item conglutino eſt verbum tranſitiuū pri-
me coniugatōnis ⁊ ſignificatꝛ conſolidare.

¶ Hic oculis hac manibus in celum et totis viribꝫ ſuſpēſus
terrena cuncta reſpuit. Eius ori nūqꝫ chriſtus abfuit ſiue iu-
ſticia vel quicquid ad veram vitam pertinet

¶ Hic iā autor cōmēdat be. martinū de ſanctitate vite ⁊ moꝝ honeſtate

De ſancto Martino

dicens (Hic) ſcꝫ martinus (ſuſpenſus) .i. eleuatꝰ (oculis) ſcꝫ exterioribꝫ et etiã cordis (ac manibꝫ) .i. operationibꝫ ſuis exterioribꝫ (⁊ totis) .i. omnibus (viribꝫ) .i. potẽtijs (in celũ) .i. in deũ (reſpuit) .i. ſpreuit vel ꝯtẽpſit. (cuncta terrena) ſcꝫ mundũ. diuitias mundi. ⁊ oẽm pompã ⁊ honorẽ mũdi (chriſtus) ieſus ⁊ ſaluator (nunꝙ) .i. nullo tꝑe (abfuit) id eſt defuit (ori eius) ſcꝫ ſancti martini. quia in omni tempore orauit ⁊ predicauit (ſiue) ꝓ vel (iuſticia) talis virtus (vel quicꝗd) .i. oĩe id qđ (ꝑtinet) .i. ſpectat (ad verã vitã) .i. ad vitã ꝯtemplatiuã vel vitam eternam

¶ Igitur te cuncti poſcimus o martine. vt qui multa mira hic oſtendiſti Etiam de celo gratiam chriſti nobis ſupplicatu tuo ſemper infundas.

¶ Autor ꝯcludendo canticum ſuum dirigit petitõem ad ſanctũ Martinum. dicens (Igitur) id eſt ideo (o martine) beate patrone ⁊ pontifex. nos (cuncti) ſcꝫ hoĩes xp̄iani (poſcimus) id eſt rogamus ⁊ deprecamur (te. vt) id eſt ſicut. tu (q̇ oſtendiſti) .i. demonſtraſti (hic) .i. in p̄ſenti ſeculo (multa mira) .i. multa miracula ⁊ ſigna (etiã. infundas) id eſt ꝯcedere et donare velis (ſemꝑ) id eſt ꝯtinue ⁊ oĩ tempore (nobis) ſcꝫ hominibꝫ chriſtianis te collaudãtibꝫ (tuo ſupplicatu) id eſt interuenientibꝫ tuis precibus (gratiã) id eſt miſericordiã ⁊ fauorem (chriſti) omnipotẽtis dei (de celo) id eſt de regno celorum. ¶ Notandũ. cũ beatus Martinus ſenio grauaretur ſemꝑ oculos leuauit in celum. iuxta dictum pſalmiſte Ad te leuaui oculos meos q̇ habitas in celis. licet ex ſenio iam eſſet incuruatus Unde habuit quendã archidyaconũ noĩe Bricciũ. q̇ ſepius eũ deriſit. ꝙuis iuſtiſſime ⁊ caſtiſſime vixit. Unde contigit quodam tempore ꝙ quidam cupiens loqui cum beato martino petijt ſignũ a Briccio archidyacono ꝑ qđ ſanctum Martinũ inueniret Dixit Briccius. Cũ videris virũ annoſum curuum ⁊ canum. in facie rugoſum. ſurſum aſpicientẽ. hic ẽ Martinus epiſcopus. Statim cum hec verba dixiſſet. ſonuerunt in auribus beati Martini tanꝙ ſi aliquis prope eum locutus fuiſſet. quãuis valde longe ab eo erat Poſtmodũ cũ beatus Martinus ad Bricciũ venit dixit ei. Quare talia verba dixiſti me deridendo. Quod Briccius negauit Cui beatus Martinus. Vox tua ſonuit in auribus meis Et qꝛ hoc feciſti Ecce poſt me epiſcopatum tenebis. ſed huius deriſionis vindictam a deo accipies. Defuncto ergo beato Martino. beatus Briccius electus eſt in epiſcopum. Uixit aũt iuſtiſſime ⁊ caſtiſſime. ⁊ tamẽ a ſuis incuſatus de vicio ⁊ expulſus ¶ Item nota. ꝙ quando beatus Martinus occubuit. tam Pãnonici ꝙ Thuronici ad eius tranſitum conuenerunt. Quo migrante grandis altercatio inter vtrũꝗ ſurrexit populũ. Dicebant enim Pãnonici. Noſter eſt monachus. ⁊ ergo ipſum requirimus. quia ſufficit vobis qui dum eſſet in mundo vſi fuiſtis eius colloquio. quia participaſtis conuiuio. informati enim fuiſtis exemplo ⁊ virtutibus ſufficiant vobis hec omnia. Nobis autẽ corpus ipſius Ad hoc

thuronici reſponderunt. Scitote q vobis ſuſcitauit duos mortuos. no/
bis vnum. ꝛ plures virtutes fecit vobiſcum ꝙ nobiſcum. Ergo neceſſe
eſt vt quod nobis non impleuit viuens impleat defunctus His igit liti/
gantibus mox clauditur corpus. ꝛ in medio poſitum ab vtroqꝫ populo
cuſtoditur Deniqꝫ media nocte deo volente oẽs Pãnonici dormierũt
Quod videntes Thuronici comprehenſum ſanctiſſimum corpus. alij ꝑ
feneſtram eijciunt. alij foris ſuſcipiunt poſitum in naui cum omni popu/
lo per fluuium diſcedunt. ingreſſiqꝫ littoris alueum ad vrbem thuronicã
magnis pſallentium laudibus iter dirigunt.

¶ Pro declaratõne terminoꝝ nota. Reſpuit eſt verbũ tranſitiuũ ter
cie ꝯiugatõnis. cõpoſitum a re ꝛ ſpuo. ꝛ ſcat ſpernere. Sed abſum eſt
verbũ neutrale cõpoſitum a prepoſitõne ab ꝛ a verbo ſum

G g Aude ſyon q egreſſus a te decor ꝛ depreſſus tui ful
gor ſpeculi Rediuiua luce redit o et alpha quod ac
cedit iam in fine ſeculi.

¶ Jſtud eſt aliud canticum ob laudem ꝛ honorem ſancte Elizabeth
compilatum Quod diuiditur in quattuor partes principales. Jn qua/
rum pͥma autor hortatur ſanctam eccleſiam ad congaudendum in hoc fe
ſto Jn ſecunda comparat beatam Elizabet ad alios ſanctos penes excel/
lentiam Jn tercia cõmendat beatam Elizabeth de virtute miraculorum
Jn quarta dirigit petitõnem ad ſanctam Elizabet. Secunda ibi. Roma
prima. tercia ibi. O ꝙ dignis. quarta ibi. Eya mater. dicens. O (ſyon) id
eſt anima fidelis vel ſancta eccleſia (gaude) ſcꝫ propter hoc (q. decor) id
eſt pulcritudo (egreſſus) id eſt qui exiuit a te (et fulgor) id eſt ſplendor
(tui ſpeculi) id eſt ſpeculatiõis (depreſſus) id eſt eliſus. ꝛ cõpreſſus (re/
dit) id eſt iterum venit (rediuiua luce) id eſt ſplendore viuido (quod) ſcꝫ
ſpeculum. ſc exiſtens (alpha) id eſt pͥncipium (ꝛ o) id eſt finis omnium
rerum (accedit) id eſt viſitat (iam) id eſt nunc (in fine) id eſt in termino
(ſeculi) id eſt mundi huius.

¶ Notandum primo. ſcribitur in prouerbijs. capitulo vltimo. Con/
ſiderauit ſemitas domus ſue. et panem ocioſa non comedit. Jn quibus
quidem verbis beata Elizabeth dupliciter commendatur. Primo ex
eius circumſpecta operatione in periculis huius mundi. Secundo ex oc
cupatione anime ſue in cogitationibus. ¶ Primum declaratur Quo
niam conſiderauit ſemitas domus ſue ab omnibus periculis anime ꝛ ab
inſidijs ꝛ laqueis dyaboli ſe preſeruando. quia dicit beatus Gregori/
us in omelia A malignis ſpiritibus cuſtodire non ſufficit qui theſau/
rum in via publice portat. iam conſumitur vt conſeruetur. Ergo beata
Elizabeth ſemitas ſue domus conſiderans theſaurum bone conſcien/
tie ſue habuit abſconditũ ꝛ caute ambulauit in hoc ſeculo ne a malignis
ſpiritibus poſſet ſpoliari. Juxta illud dictum apoſtoli ad Romanos ſe/
cundo capitulo. Uidete quomodo caute ambuletiſ. nõ quaſi inſipientes

De ſancta Elizabeth

ſꝫ vt ſapientes. Vñ ipa merito numerat̃ inter ſapientes. q̃ hab̄ẽtes oleum
veniente ſponſo intrauerũt cũ eo ad nuptias. Deinde declarat̃ ſcd̃m. cum
dr̃. panẽ ocioſa nõ comedit. vbi nota ꝙ duplex ẽ panis. ſcꝫ corꝑalis ⁊ ſpi-
ritualis ſiue ſupſubſtãtialis. Corꝑalis eſt quo reficit̃ corp⁹. Supſubſtan-
tialis ſeu ſpũalis eſt q̃ aīam ipīgueſcit. ⁊ ſilr̃ eſt duplex occupatio. ſ. cor-
poralis q̃ deſignat̃ ꝑ marthã q̃ ſollicita erat circa frequens myniſteriũ et
vocat̃ vita actiua. Alia ẽ ſpũalis. ⁊ deſignat̃ ꝑ mariã q̃ audiens ꝟbum dei
optimã ꝑtem elegit. ⁊ vocat̃ vita ꝯtẽplatiua. Primũ panẽ comedit eliza
beth nõ ocioſa. ſꝫ in ꝑ̄ma occupatõe. nã de ea exponit̃ illud ꝓuerbioꝝ vlti.
Manus eius apprehenderũt fuſum. ⁊ panẽ ſuũ acq̃ſiuit in labore. iuxta
dictũ apl̄i. Qui laborat mãducat. Et circa hũc panẽ habuit occupatõeꝫ
corꝑalẽ. pauperes colligẽdo. eſurientes ⁊ ſitientes reficiendo. ⁊ oĩ̄e op⁹
miſericordie impendendo. Etiã btã Elizabeth ſcd̃m panẽ (ꝓ quo orat to
ta eccleſia dicens panem noſtꝝ quotidianum da nobis hodie) comedit
nõ ocioſa. ſꝫ cũ ſcd̃a occupatõe comedit. qꝛ om̄i tp̄e cogitauit ea q̃ dei ſtꝫ
ſm̄ doctrinã apl̄i. ⁊ ſic elegit optimã ꝑtem q̃ nõ auferet̃ ab ea in eternum.

¶ Secundo nota. hec ꝑ̄ma ſententia eſt collecta ex duabus ꝓphetijs.
Hiere. Prima ſcribit̃ in libro Trenoꝝ ſic. egreſſa eſt a filia ſyon omnis
decor ei⁹. Scd̃a ſcribit̃ in vltima ep̄la Hiere. vbi dr̃ Hierl̃m indue te ve
ſtibus iocũditatꝭ. Prima igit̃ ꝓphetia fuit miſerie ⁊ lamentatõnis. qñ ex
pugnata eſt hieruſalẽ ciuitas ⁊ oĩs populus ductus eſt in captiuitateꝫ. ⁊
nõ erat q̃ redimeret. Sꝫ ſcd̃a fuit exultatõis. qñ data eſt ꝯſolatio. vt redi
ret corona q̃ ceciderat de capite ſynagoge. Fuit ergo ante tempus eliza-
beth ſyon. i. ſancta mater eccleſia ſine decore ſpeculatõnis. qꝛ ſyon interp-
tatur ſpeculatio. ſed ꝑ aduentũ huius ſancte vidue regreſſus eſt decor ⁊
ſpeculũ eius. ⁊ tunc diuina potentia mundũ viſitauit

¶ Pro terminis nota. egreſſus eſt ꝑticipiũ deriuatũ a verbo egredior.
Sed depreſſus eſt ꝑticipium deriuatum a deprimor cõpoſitum a de et
premor. mutando e in i. Sed rediuiuus eſt nomen adiectiuũ cõpoſi-
tum a re ⁊ viuus ꝑ interpoſitõnem ſyllabice adiectõis ſcꝫ di. Vel ſm̄ Bri
tonem rediuiuus dicitur a verbo redio is ire. ⁊ dr̃ illud quod eſt redeun-
dum. Item alpha ⁊ o ſunt duo nomina hebraica. vbi nota. Ipſe deus
dr̃ alpha ⁊ o. id eſt ꝑ̄ncipium ⁊ finis oĩm reꝝ. Alpha eĩ̄ ꝑ̄ma lr̄a greci al
phabeti. ꝑ quã deſignatur ꝑ̄ncipium. O vero eſt figura circularis carens
fine. quia ꝑ̄ncipium ⁊ finem in vnum coniungit. per quod deſignatur ꝙ
ip̄e deus eſt finis ad quem ordinantur omnia

¶ Poma prima primitiuos deus ſanctos adhuc viuos vi-
dit in cacumine. Ut extrẽmos addat primis ꝯ̃uis ſtante nos
in imis ſuo viſit lumine.

¶ Hic autor comparat beatam elizabeth ad alios ſanctos penes ex-
cellentiã. Et diuidit̃ in duas ꝑtes. In ꝑ̄ma ꝑte cõparat beatã Elizabeth
ad ſanctos ⁊ electos dei. ſecundo cõmendat eam ꝯ̃tum ad gaudia ſup-

noīū.ſcōa ibi.gaudēt aſtra.dicens (deus) .i.ſaluator (vidit) .i.inſpexit ↄ cognouit (in cacumine).i.in maieſtate ⁊ gloria ſua (pmitiuos ſcōs)id eſt pmos electos (adhuc viuos).i.viuētes in hoc mundo(pma poma) id ē pmos fructus redēptōis.⁊ ipe deus (viſit).i.frequenter vidit ⁊ reſpexit vel viſitauit (nos)hoīes (ſuo lumine).i.p ſuā grām (q̄uis ſtātes) ſc ſi/mus (in imis).i.in terris vel in vltimis ſeculis (vt).i.q.ſ. ipe deus (ad/dat).i.ꝯiūgat (extremos).i.vltimos in fine ſeculi exītes (pmis) ſcȝ bea/tis in regno celoꝝ Quaſi diceret. Deꝰ in ſua eternitate cognouit pmos ſaluādos.reſpiciendo ſua grā etiā nunc ſaluandos

Sȝ p̄ multꝭ te reſpexit.odor tuꝰ hūc allexit ⁊ ſapor ⁊ puritas

Ut de regū ramis nata iuſte vere ſis vocata tu dei ſaturitas

¶ (Sȝ)o ſcā Elizabeth.deꝰ (reſpexit).i.aſpexit (te.p̄ multis)ſcȝ aliȷs ſanctis (odor tuus).i.bona fama tua (allexit).i.attraxit (hūc) ſcȝ deū (⁊ ſa/por).i.ꝯtēplatio(⁊ puritas).i.innocētia vite.q2 orō ⁊ diſcretio tua ⁊ vi/dualis caſtitas tua eū attraxit vt iugiter tecū pmaneret(Ut tu nata) .i. genita (de ramis regū).i.pgenie regali (ſis vocata) .i.noīata (iuſte) id ē merito.⁊ (vere) .i.veraciter(ſaturitas).i.repletio (dei)q2 de plenitunine tue pietatꝭ xp̄s eſt ſepe enutritus ⁊ ſatiatus.iuxa illud euangeliȷ Eſuri/ui ⁊ cibaſtis me.nudus fui ⁊ veſtiſtis. ſitiui ⁊ potum dediſtis mihi.

¶ Notandū.pma ps huiꝰ ſentētie fundaꝛ ſup pabolā q̄ ſcribiꝛ Math. xx. Quādo pater familias exiȷt pmo mane ꝯducere opᷓarios in vineā ſuā et collegit opᷓarios in diuerſis horis diei.⁊ cū ſero factū eſſet iuſſit eis da/ri ſingulos denarios.incipiēdo a nouiſſimis vſqȝ ad pmos. Iſte paterfa/milias eſt deus glorioſus.q̄ in pncipio creatōis mūdi exiȷt ꝯducere opa/rios in vineā ſuā Et ſimilr exiȷt circa horā terciā ⁊ ſextā. ⁊ deinceps ſm curſum diei.i.mutatōem mundi.ſȝ cū ſero factū eēt.i.tpe retributiōis qn̄ vnicuiqȝ datur ſm opera ſua.q̄ tunc pmo in hac vinea laborauerūt vocā/tur ſancti pmitiui.q̊s viſitauit dn̄s dicens Quid hic ſtatis tota die ocio/ſi.ite in vineā meā Hiȷ etiā vocanꝛ poma pma.nā pmum fructū pduxe/runt ſanctā ecciam dulcedine ſuoꝝ pomoꝝ reficiendo. vn̄ eccia magꝭ cō/fortata optauit aduentū dn̄i dicens illud Cāticoꝝ.v. Ueniet dilectꝰ me/us in ortū ſuū vt comedat fructus pomoꝝ ſuoꝝ.i.delecteꝛ in virtutibus electoꝝ ſuoꝝ addendo extremos ſanctos pmis.⁊ ſic erunt nouiſſimi pri/mi.⁊ pmi nouiſſimi Et inter tales electos ſcā Elizabeth etiā enumeraꝛ.

¶ Itē nota.de hoc q̄ d̄r odor tuus Un̄ p odorē intelligiꝛ fama bone vi/te vel virtuoſa opᷓatio. Un̄ de iſto odore bone fame d̄r Salomon Me/lius eſt nomen bonū q̄ȝ vngēta p̄cioſa. Itē Canticoꝝ pmo In odore vn/gentoꝝ tuoꝝ curremus.⁊ iteꝝ Odor vngētoꝝ tuoꝝ ſup oīa aromata. Sȝ p ſaporē.q̄ ē obiectū guſtꝰ dȝ intelligi intrinſeca ꝯtēplatio p quā gu/ſtaꝛ dulcedo bonitatꝭ diuine.de qua d̄r ps. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis ē dn̄s ⁊c. ¶ Itē nota. Elizabeth nominaꝛ dei ſaturitas Ipſa eīm ſaturauit deū cū pauperes dei cibauit ⁊ potauit.⁊ ipis alia opa miſericordie mini/ſtrauit Ipſa eīm nudos veſtiuit ⁊ veſtimēta eoꝝ ꝯſuebat Ipſa infirmoꝝ

īmundicies velo ꝓprio terſit Ipſa etiā funerib⁹ paupeꝝ ſp̄ affuerat Ipſa vela pauperib⁹ mulierib⁹ ꝓꝑijs manib⁹ parauit. ⁊ ip̄a circa paupes in domib⁹ exiſtentes maximā ſollicitudinē habebat ⁊ leproſos abluebat. et in lecto ſuo recūbere faciebat. Sic igit̄ opa miſericordie paupib⁹ xp̄i exhibuit. q̄ ſibi exhibita xp̄s in euangelio fatet̄ dicens Quod vni ex minimis meis feciſtis hoc mihi feciſtis. ergo bene nūcupat̄ ſaturitas dei.

¶ Pro terminis nota. p̄mitiuus eſt nomē adiectiuū deriuatū a noīe primus. Sꝫ cacumen ſ̄cat ſummitatē vel altitudinem cuiuſlibet rei Hic aūt capit̄ p altitudine diuine ſapientie Sꝫ extremus .i. vltimus ⁊ capitur dupl̄r. aliq̄n eſt ſuplatiuus gradus huius aduerbij extra. aliq̄n eſt ꝑ ſe poſitiuus gradus. tunc cōparatur. extremus extremior extremiſſim⁹ vn̄⁹ Sitq̄ꝫ ſuplatus extremus vel poſitiuus. A nobis p̄mus apud grecoſq̄ꝫ ſcōs. Vn̄ ꝓbat vere dici extremiſſimus inde Sꝫ viſo eſt verbū deſideratiuū tercie coniugatōnis Sed allicio eſt verbum tercie coniugationis cōpoſitum ab ad ⁊ licio. mutando d in l.

¶ Gaudēt aſtra matutina q̄ in hora veſpertina ortu noui ſideris Celi ſidus illuſtratur. in quo terre deſignatur noui ſignum federis. Uere ſidus tu preclarum. quod a ſole differt parum et luna lucidius. Tu q̄ ſole ſis amicta carne probat hic relicta lucis tue radius.

¶ Hic autor cōmendat beatā Elizabeth reſpectu gaudioꝝ ſupnoꝝ dicens (Aſtra matutina) .i. angeli in celo (gaudent) .i. letant̄ (ortu) .i. ꝑ ortum (noui ſideris) .i. recentis aſtri. ſcꝫ ſcē elizabeth (q̄ ſidus) .i. aſtrū (celi. illuſtrat̄) .i. illuminat̄ (in hora veſꝑtina) .i. in fine mūdi (in quo) ſcꝫ ſidere (terre) .i. habitantib⁹ in terra (deſignat̄) .i. denotat̄ (ſignū noui federis) id eſt noue pacis ⁊ ꝯcordie inter deū ⁊ hoiem ꝑ interceſſionē ⁊ merita ſctē elizabeth. O ſancta elizabeth (tu) s^c es (vere) .i. veraciter (p̄clarū) .i. valde clarū ⁊ p̄lucidū (ſid⁹) .i. aſtꝝ (qđ) ſcꝫ ſidus (differt) .i. diſtinguit̄ (parum) .i. modicū vel quaſi nihil (a ſole) a tali planeta (et) s^c es (lucidius) id eſt clarius vel ſplendidius (luna) tali planeta (radius) .i. ſplēdor (tue lucis) .i. ſplendoris virtutū ⁊ miraculoꝝ tuoꝝ (ꝓbat) .i. manifeſtat (q̄ tu) ſcꝫ elizabeth (ſis amicta) .i. circūdita (ſole) .i. gr̄a diuina. ⁊ hoc (relicta carne) .i. corꝑe (hic) .i. in mundo Quaſi diceret. ſancti in celo letant̄ in hoc q̄ ip̄e xp̄s, exiſtens ſidus celi exornatur in vltima etate mundi ꝑ ſanctitatem ſancte elizabet tanq̄ꝫ ꝑ ſplendorē noue ſtelle. q̄ꝛ ꝑ ip̄am toti mundo declaratur gr̄a ⁊ repromiſſio dei quā fecit cū dixit. nequaq̄ꝫ vltra maledicaꝫ terre ꝓpter hoiem Et q̄ beata Elizabeth eſt ſidus p̄clarū patꝫ ꝑ virtuoſas opatōnes et diuerſa miracula q̄ xp̄s fecerat ꝑ eam ¶ Notandū. ſctā Elizabeth potentiſſimi regis vngarie filia fuiſſe dinoſcitur. q̄ ꝑ matrimonium tradita eſt nobili viro p̄ncipi Lodouico lantgrauio thuringie. quē

tum exemplo deuotõnis informaſſet vt in nullo reſiſteret q̄ ꝓ xp̄o facere
decreuiſſet. contigit vt ip̄o viro ꝯſentiente in manu magiſtri Cõradi de
marburg obedientiã faceret ⁊ deo ſeruiens ſepe denocte ſurrexit. ⁊ nudũ
corpus ſuũ tradebat puellis ſuis ſecretioꝛibꝫ flagellandũ. ⁊ hoc ꝯtinue in
quadrageſima ⁊ in ſextis ferijs peregit Etiam erga pauperes ita miſeri-
coꝛs extitit ⁊ deuota infirmos ꝯſolando. leproſos ꝓpꝛijs manibꝫ lauan-
do. ⁊ pauperes quoſcunqꝫ tripliciter conſolando. ſcꝫ per ꝓpꝛium laboꝛem
per cõpaſſionem. ⁊ per munerum largitionem Pro quo etiam triplicem
remuneratõnem accepit. pro laboꝛe quietem perpetuam. pro compaſſio-
ne diuinam viſionem. pro elemoſynarum largitione vitam interminabi-
lem recepit. ¶ Item nota. per aſtra matutina intelliguntᷣ angeli. q̄ in ma-
tutino ſiue in mane. id eſt p̄mo. fuerunt creati. Illi eñ angeli gaudent ꝙ
in hoꝛa veſpertina. id eſt circa finem mundi. tam nobile ſidus celos aſcen-
dit. ip̄os celos ſuo ſplendoꝛe illuſtrans. Nam angeli gaudent ſuper vno
peccatoꝛe penitentiam agente. vt teſtatur euangelium Ergo multũ gau-
dent angeli de homine beato celos aſcendente. ¶ Item notandum. ꝙ be-
ata Elizabeth propter radios virtutum ⁊ beneficioꝛum. que impartieba-
tur fidelibus hominibus. dicitur eſſe amicta ſole. id eſt virtute diuina.
Hoc autem non eſt intelligendum ſimpliciter et pꝛimarie. ſed ex conſe-
quenti. quia iſtud pꝛincipaliter ſcriptum eſt de beatiſſima ⁊ glorioſiſſima
virgine maria. ſicut legitur in Apocalipſi. Signum magnum apparuit
in celo. mulier amicta ſole ⁊ luna ſub pedibus eius ⁊c̄. Sed beata Eli-
zabeth ex conſequenti amicta ſole dicitur ſm̄ pſalmiſtam dicentem Affe-
rentur regi virgines poſt eã ⁊c̄. Et beata Elizabeth poſt moꝛtem ſuam
multos infirmos ⁊ egrotos curauit. demones ab hominibꝫ obſeſſis fu-
gauit. leproſos mundauit. claudos ad pꝛiſtinum greſſum reddidit. moꝛ-
tuos reſuſcitauit. viſum cecis tribuit. paraliticos quoqꝫ ſanauit Legitur
eñ de ipſa beata Elizabeth. ꝙ quidam cecus. cui non ſolum virtus viſi-
ua defuit. ſed etiam oꝛganum videndi quia natiuitate fuit cecus. inuoca-
to nomine ſancte Elizabet. eſt illuminatus. ⁊ plenarie viſum accepit
¶ Circa vocabula notandũ. ꝙ veſp̄tinus eſt nomen adiectiuum mobile
per tria genera ⁊ per tres terminatõnes. ⁊ deriuatur ab illo noīe veſper
Sꝫ differt eſt verbũ anoꝛmalum neutralis generis. ⁊ componitur ab
illa prepoſitõne inſeparabili dis ⁊ ab illo verbo fero mutando s in f. ⁊ ſi-
gnificat idem ꝙ diſtinguere vel ab inuicem ſegregare

¶ O q̄ꝫ dignis fulges ſignis. vaſa rapis a malignis obſeſſa de-
monijs. Lepꝛe mundas labe tactos. claudos ponis et attra-
ctos in pedum officijs Quod negatũ eſt nature tu virtutum
agis iure et potes ex gratia. Vita functos tu reducis. cecis
reddis mẽbꝛa lucis. et mẽbꝛoꝛum ſpacia

De ſancta Elizabeth

¶ Hic autor ꝯſequenter cõmendat beatam Elizabeth virtute miraculoꝝ q̄ dñs ꝑ eam operatus eſt dicens O ſcā Elizabet. tu (fulges) .i. choruſcas (q̄ꝫ dignis) id eſt valde dignis (ſignis) id eſt miraculis. tu (rapis) id eſt liberas (vaſa obſeſſa) id eſt corpora poſſeſſa (a malignis) prauis (demonijs) .i. dyabolis. tu (mũdas) id eſt purgas (tactos) id eſt captos (labe) id eſt immũdicia (lepre) illius infirmitatis .ſ. et tu (ponis) id eſt reddis (claudos ⁊ attractos) id eſt paraliticos ⁊ ꝯtractos (in officijs pedũ) ſcꝫ dando eis greſſum (tu) ſancta elizabeth (agis) id eſt facis (iure) id eſt ex poteſtate (virtutum) sᶜ tuarum (⁊ potes) id eſt vales (ex gratia) ſcꝫ dei illud (quod eſt negatum) id eſt nõ conceſſum (nature) id eſt quod eſt contra naturam (tu reducis) id eſt repas vel reſuſcitas (functos vita) id eſt mortuos. ⁊ tu (reddis) id eſt das (cecis) sᶜ hominibus (menbra) id ē organa (lucis) id eſt viſionis ⁊ claritatis (et) sᶜ (reddis ſpacia) id eſt loca (mēbrorum) id eſt oculorum. ¶ Notandum p̃mo. beata Elizabeth multipliciter cõmendatur. ⁊ primo de liberatõne obſeſſorum. Unde autor dt in lr̃a. a malignis demonijs. ꝓpter dictum Platonis qui ponit gradus inter demones. ⁊ vult. ꝙ quidam ſunt ſpiritus humano generi nõ inuidentes. ſed magis eos hortantes ad bonum. ⁊ iſtos Plato vocat caledemones quaſi bonum docentes. ſed alij ſunt demones qui inuadunt et vexant corpora humana ſuis obſeſſionibus. ⁊ ab iſtis ſancta Elizabeth multos liberauit Alij ſunt peſſimi qui animas cruciant in inferno ¶ Itez nota. triplex eſt gradus obſeſſorum. quidam ſunt obſeſſi vno demone tãtum Alij ſunt obſeſſi pluribus. ⁊ iſte duplex gradus non poteſt curari niſi miraculoſe ⁊ in virtute ſpiritus ſancti. Quidam vero dicuntur eſſe obſeſſi ſed non ſunt. niſi per quandam infirmitatem ex melancolia prouenientem aggrauati. et tales poſſunt curari per medicos naturales ¶ Item nota. differentia eſt inter claudos et attractos ſeu contractos Nam claudicatio cauſatur ex vulnere neruorum Sed contractio ſiue attractio ſicut dicit Auicenna habet duas cauſas Aliquando enim cauſatur ex iracundia. ⁊ tunc eſt incurabilis. Aliquando ex repletione et ſuperfluitate cibi ⁊ potus prouenit. ⁊ a medicis vocat̃ ſpaſmus. et definit̃ ſic. Spaſm⁹ eſt opilatio neruorum cum contractõne eorundem. ⁊ talis eſt curabilis.

¶ Nota. ꝙ vltima duo miracula .ſ. reſuſcitatio mortuorum. ⁊ reſtitutio viſus ſunt contra naturam dupliciter. ſcꝫ ratione forme. ⁊ ratione materie Ratione forme. reſuſcitatio mortuorum eſt impoſſibilis. quia forma particulari deſtructa nunꝙ̃ redibit eadem in numero. vt probatur in fine ſecundi libri de generatõne et corruptõne. vbi dicitur ꝙ idem in numero non poteſt reuerti ſeu generari. Item ſ̄m materiam eſt impoſſibilis. nam corpus quod ſubſtat vni forme. reſolutum nõ recipit formam priorem. ⁊ quod tantum fuit mobile violenter poſt reſuſcitatõnem mouebitur naturaliter. Similiter intelligitur de ſecũdo miraculo. quia clamãt omnes ph̄i. ꝙ impoſſibile eſt fieri regreſſum a priuatõne in habitum. vt patet in predicamentis et hoc mere naturaliter loquendo.

¶ Pro declaratõne terminorum nota Negatus a um eſt deriuatum a verbo negor aris Item per illud complexum vita functos autor circumloquitur mortuos.

Eya mater nos agnoſce. vite libꝛo nos depoſce cū electis inſeri. Ut ꝯſoꝛtes tue ſoꝛtis ⁊ a penis ⁊ a poꝛtis eruamur inferi

Hic autoꝛ dirigit petitionē ad ſanctā elizabet dicens (Eya mater) id ē o ſancta elizabet (tu agnoſce) id eſt cognoſce (nos) ſcꝫ hoīes. ⁊ (depoſce). i. impetra (nos inſeri). i. inſcribi (libꝛo vite). i. in regno celoꝝ (cum electis) id eſt cum ſanctis tuis (vt) id eſt ꝙ ſᵉ ſimus (ꝯſoꝛtes) id ē ꝑticipes (tue ſoꝛtis). i. eterne beatitudinis (et eruamur) id eſt liberemur (a penis) id eſt a ſupplicijs (et a poꝛtis). i. ab introitibus (inferi) id eſt inferni

¶ Notādū ꝑmo. liber vite nō eſt aliud ꝙ̄ liber ꝑdeſtinatoꝝ ad vitā eternam. Unde ꝗ pꝛedeſtinatus fuerit ad ſalutem dꝛ ſcriptus in libꝛo vite. ⁊ ergo de repꝛobis dr ps. Deleātur de libꝛo viuētium ⁊ cū iuſtis non ſcribantur. Iſte eſt liber ꝗ erat ſignatus ſeptē ſigillis quē non fuit dignꝰ aperire niſi agnus dei ꝗ occiſus eſt in ligno ſancte crucis ⁊ ꝓpterea numerus electoꝝ recolligitur ibidem vn̄ Apoca. ⁊ ex qualibet duodecim tribuum duodecimmilia ſignati. ⁊ poſtea turba multa quā nemo dinumerare poterat. ꝗ ſignata eſt ſignaculo dei viui. Et ſic petit autoꝛ vt et nos eidē numero ſignato connumeremur poſt hanc vitam in eterna patria. Secūdo nota. ad ꝯmēdationē elizabeth legiť ꝙ poſt obitū viri ſui ipſa de bonis ſuis hoſpitale ꝯſtruxit. vbi oēs infirmos paupes ⁊ debiles collegit. apud quos ſe tam beniuolam ⁊ deuotam exhibuit ꝙ iam nō regina ſed mater paupeꝝ dicebatur. Tandē beata elizabeth ꝑpendens magis acceptū eſſe deo expendere per ſeipſam ſua bona. tunc amplius pꝛopꝛia manu pauperibus. infirmis ⁊ lepꝛoſis neceſſaria miniſtrauit. debiles curauit. vulnera purgauit. claudos ad ſeceſſum poꝛtauit. Unde contigit quodā tempoꝛe vt quidā infirmus piſciculos poſtularet. beata elizabeth interrogauit ancillam. vtꝝ quoſdam piſciculos conſeruaſſet. que dixit ſe non habere. Sꝫ beata elizabeth infirmo multum compatiens rogauit deū vt infirmo piſciculos oꝛdinaret. mittens ancillam haurire aquam de fonte. que dū aquā extraxiſſet peluim plenam piſcibus poꝛtauit. beata elizabeth hoc miraculo viſo gratias deo referebat. Sed cū diuine placuit pietati ꝙ famule ſue vellet remunerare laboꝛes miſit angelum ad eam qui dixit ei vt exequias pꝛepararet. quia ad chꝛiſtum eſſet tranſitura. que moꝛe ſolito exequias pꝛeparauit. ⁊ pluribus hominibus deuotis pꝛeſentibus feliciter valedixit. in cuius tranſitu odoꝛ ſuauiſſimus totam domū repleuit. ⁊ dominus ieſus totum mundum diuerſis miraculis meritis beate elizabeth ꝑluſtrauit. que in ciuitate ſua pꝛopꝛia markburg in eccleſia parochiali in pace eſt ſepulta. Pꝛo terminis nota. ꝙ agnoſco eſt verbum tranſitiuum tertie coniugationis compoſitum ab an ⁊ noſco. mutando n in g. Sed inſeri ē infinitiuus paſſiualis huius verbi inſeroꝛ. Sed hoc nomē inferus aliquādo eſt ſubſtantiuum heteroclitum in genere tantum. quia in ſingulari numero eſt generis maſculini. ⁊ in plurali numero eſt generis neutri. et ſemper ſecunde declinationis.

Sanctiſſime virginis votiua feſta recolamus
Venerantes hanc diem pꝛeclarū omnes cōcinamus

De ſancta Katherina

Proferat hec concio laudes. et deuotio ſit ſincera
Concrepet organicis modulis et canticis laude digna

Hic autor ſcribit aliud canticū ob reuerentiā ⁊ gloriā ꝟginis katherine
cōpilatum. Et diuiditur in tres ꝑtes In prima autor hortatur populum
fidelem ad laudem ſancte katherine. In ſecunda parte deſcribit vitā eiꝰ
penes virtutes meritorias. In tertia parte dirigit petitionem ad eaꝫ vt
intercedat pro nobis. ſecunda ibi. hanc fuiſſe. tertia ibi. ora pro ⁊c. Et di-
cit primo ſic. Nos chriſtiani (recolamꝰ) id eſt pagamus (votiua feſta)
id eſt ſacras ſolēnitates (ſanctiſſime virginis) ſcꝫ katherine (oēs). ſ. nos
xp̄iani (cōcinamus). i. ꝯcorditer decantemus (venerantes) id eſt hono-
rantes (hanc preclaram diem. hec concio) id eſt turba (proferat) id eſt di-
cat (laudes) ſcꝫ ſctē katherine (⁊ deuotio) id eſt attētio cordis ſcꝫ ipſius
turbe (ſit ſincera) id eſt pura. et ipſa cōcio (cōcrepet). i. ꝯſonet (organicis
modulis) id eſt artificialibꝫ modulis (⁊ cāticis) id eſt vocibꝫ naturalibus
(digna laude) id eſt cum debita reuerentia ¶ Notandum. ſcribitꝰ in p̄s.
xlv. Omnis gloria eius filie regis abintus in fimbriis aureis ⁊c. In qui-
bus verbis ſancta katherina commendatur. qm̄ omnis gloria eius quā
impendit ei dominus origineꝫ habuit ab intus. id eſt ab interiori cordis
intentione. Unde nota ꝙ virtutes ſunt duplices. Quedam ſunt exterio-
res. ſcꝫ virtutes ſenſuales. ⁊ ſunt quinqꝫ ſenſus hominis qui deſignantꝰ
per quinqꝫ talenta que dedit paterfamilias primo ſeruo cauſa lucri. In
his quinqꝫ ſenſibus oportet nos negociari vt fiat lucrum. quia talentum
lucrans cōmēdatur et eius negociationi regnum dei ꝓmittitur. Sed ta-
lentum abſconditum reprehenditur ⁊ a ſuo poſſeſſore aufertur ſicut dici-
tur in euangelio Math. In iſtis ſenſibus ⁊ talentis prenominata puella
multas alias virtutes lucrata ē interiores. Ideo dicitur ab intus in fim-
briis aureis. Sed virtutes interiores ſunt duplices. ſcꝫ morales ⁊ intel-
lectuales. Morales ſunt quattuor ꝓncipales. ſ. prudētia iuſticia. fortitu-
do. ⁊ tēperantia. que dicuntur virtutes cardinales. quia ab his ꝟtutibꝫ
omnes alie deriuantur. Sed virtutes intellectuales ſm phm ſunt quin-
qꝫ quas pertractat ſexto ethycorum. videlicet ſapiētia. prudētia. ars. ſcia
et intellectus. Et vocantur intellectuales. qꝛ intellectus ꝑ eas diſponitꝰ
ad ſummā delectationem que conſiſtit in vltima felicitate et perfectione.
He virtutes abundanter intellectum virginis katherine fecundabant.
ideo merito dicitur omnis gloria eius. ſ. katherine. filie regis. ſcꝫ xp̄i (fuit
ab intus) id eſt a virtutibus interioribus ⁊ non ab exterioribꝰ. quia ſm
virtutes exteriores non laudamur neqꝫ vituperamur. ſed ab eis periclita-
mur ſm dictū euan. Si oculus tuus aut pes ſcandaliſat te. erue eum et
ꝓijce abs te Sꝫ qꝛ hec virgo beata claruit ex ꝟtutibꝫ interioribꝫ. qꝛ glo-
ria eiꝰ erat ab intus ergo hec ſequentia in honorem ipſius eſt compilata.
¶ Pro terminis nota. cōcino ē verbū neutrale tertie ꝯiugationis ꝯpoſitū
a con ⁊ cano mutando a in i. Et differūt ꝯcino ⁊ ꝯcinno. vt patuit ibi. te-
libri ⁊c. Sꝫ concio eſt nomē femini generis deriuatum a concieo es. qꝺ
ſignificat vocare. ⁊ dꝛ ꝯcio q̄ſi populi conuocatio. Sed cōcrepo ē verbū
tertie coniugationis neutralis generis. qꝺ ſignificat ſonum facere.

Hanc fuiſſe filiam coſti regis vnicam tradunt ſcripta.

Annis puerilibus artibus ſophiſticis fuit clara

Turbam philoſophicam vicit et rhetoricam diſputando

Hinc regina credidit deos vanos reſpuit venerari.

Hic autor deſcribit vitã ſancte katherine. Et diuiditur in duas partes. In prima deſcribit vitam eius. In ſecũda pte inſinuat ꝯplemẽtum paſ-ſionis eiuſdẽ. ſcða ibi. fit penalis machina. dicẽs (Scripta) id ẽ ſacre ſcri-pture (tradũt) id eſt dicunt (hanc) ſcꝫ ſanctã katherinã (fuiſſe) id eſt extẽ-tiſſe (vnicam filiam) id eſt vnigenitam natam (regis coſti) ſic dicti. et ipſa ſancta katherina (in puerilibus annis) .i. tẽpore iuuẽtutis (fuit clara) id ẽ ſplẽdida imbuta ⁊ docta (ſophiſticis artibꝫ) id ẽ in ſciẽtijs liberalibꝫ. ⁊ ipſa ſctã katherina (vicit) .i. ſupauit (phyloſophicã turbã) .i. turbã artiſtaruꝫ vel phoꝝ (⁊ rhetoricam turbã) .i. turbã rhetoꝝ (diſputando) id eſt ꝑ diſ-putationem (hinc) .i. poſt hoc (regina) id eſt vxor maxẽtij (credidit) id eſt fidem catholicam aſſumpſit. et (reſpuit) id eſt ſpreuit (venerari) id eſt ho-norare (vanos deos) id eſt ydola ſeu imagines dyabolorum.

Notandũ. autor in hac parte pertractat vitam beate katherine valde breuiter. ⁊ vtitꝰ colore rethorico qui dicitur breuitas. in hoc ꝙ dt eã filiam coſti regis. Unde coſtus erat rex ſub regno grecoꝝ. ⁊ morabatur in vr-be alexandria. cuius filia fuit ſancta katherina. in cuiꝰ honore preſens car-men eſt ꝯpilatum. quam miſit pater informari artibꝫ logicalibꝫ ⁊ phyſica-libus. que inquam katherina ab imperatore maxentio paſſa eſt. Qui cũ omnes homines tam diuites ꝙ̃ pauperes ad Alexandriam conuocaſſet vt ydolis immolarent. ⁊ xp̃iani ſacrificare nolentes p̃cepit vt punirentur katherina annoꝝ. xviij. manens in palatio audiens diuerſoꝝ animaliũ ru-gitus miſit nuncios vt celeriter inquirerẽt quid nam hoc eſſet. cui dixe-runt ꝙ maxentius ceſar precepiſſet per vicinas partes tam pauperes ꝙ̃ diuites ydolis immolare. ⁊ xp̃ianos punire. Quo audito beata katheri-na cũ aliquibꝫ de palatio aſſumptis ſigno crucis ſe muniẽs venit ad tẽpluꝫ vbi ydolis ſacrificia offerebant. ⁊ cũ xp̃ianos ad ſacrificia ydoloꝝ cõpelli vidiſſet. ꝑ ꝯpaſſionẽ mota audaciter ſe ingeſſit ad imperatorem dicens. Salutationẽ tibi ꝓferre o impator ordinis dignitas poſtulat ⁊ ratõnis. ſi creatorẽ omniũ ꝯgnoſceres. ⁊ a cultu ydoloꝝ animũ tuum reuocares. Deinde cepit cum imperatore diuerſimode diſputare per diuerſa genera concluſionum. et deinde rediens ad colloquium dixit. Quare homines inuanum compellis ad ydolorum ſacrificia. miraris templum per manꝰ artificis operatum vel conſtructum. miraris ornamenta precioſa que pe-reunt tanꝙ̃ puluis ante faciem venti. Mirare potius celum ⁊ terram et omnia que in eis ſunt. ⁊ cum hec aduerteris diligenter agnoſces quis il-lorum ſit potentior. ⁊ cum hoc perceperis ipſum verum deum pro nobis omnibus crucifixum adora. ipſum quoqꝫ glorifica. Ipſe em̃ eſt dominus dominantium ⁊ deus deoꝝ. Poſt hoc incepit katherina proferre de ip-

carnatione filij dei. quo audito maxentius ſtupefactus dixit katherine. ſi
ne mō .i. ꝑmitte mō fieri ſacrificia deoꝝ noſtroꝝ ⁊ poſtea tibi reſpondebi
mus. Maxẽtius igit̃ iuſſit eã duci ad palaciũ ⁊ diligẽter cuſtodire admi
rans de pulchritudine eius et ſapiẽtia. erat em̃ valde pulchra et ſapiens.
Finitis igit̃ cultib⁹ idoloꝝ ĩpator ad palacium rediens dixit Katherine
cultib⁹ idoloꝝ noſtroꝝ occupati tibi reſpõdere nõ potuimus. ſ; nũc ꝑmũ
inqremus de tua ꝓgenie. q̃ reſpõdit. Scriptũ ẽ nõ cauſa arrogãtie. ſ; hu
militatis amore tibi ꝓgeniẽ meã expono. Ego inquit ſum Coſti regis fi
lia. q̃ licet in delicijs ⁊ diuitijs nutrita ſim. tamẽ hec omnia ꝯtẽpſi ⁊ mihi
xp̄m elegi. Tũc dixit maxẽtius. Si veꝝ eſt qđ dicis totus mũdus errat
ſi em̃ angelus de celo veniret (q̃ dicis) nõ crederem⁹. nunqd igit̃ tibi cre-
dere poſſumus q2 fragilis es mulier. Tũc dixit katherina. O ĩpator aĩo
irato noli vinci. nec inſipienti aĩo ſurgat turbatio. vt ait poeta. Audiens
igit̃ maxentius katherinã magiſtros ⁊ poetas allegare. vidẽs ꝙ non poſ
ſet reſiſtere ſapientie eius. ꝓ meliorib⁹ mgr̃is totius grecie miſit. q̇ ipſam
ſuperarẽt ⁊ ꝓpter hoc maxima dona ꝑciperẽt. Rediẽs igit̃ nũcius q̇nqua
ginta rhetores ⁊ ſummos phos adduxit. q̇ ſciẽtia ſua om̃e gen⁹ mortali
um excellebãt. Interim btã katherina in carcere ſeruabat̃ cui ꝯſilium re
gis ⁊ imminẽs pena nunciat̃. ⁊ ipſa ſctã katherina deũ fideliter orabat ꝓ
victoria. Cui angelus apparuit dicẽs ei. Cõſtanter age. ſpũſſanct⁹ infun
det v̄ba in os tuũ. q̇b⁹ aduerſarijs reſiſtere poſſis. Tandẽ btã v̄go ducit̃
de carcere vt ꝯtra rhetores diſputaret. q̊s breuiter ſctã katherina diſpu-
tando ꝯuicit ⁊ ipſos ad fidẽ xp̄ianã ꝯuertit. ita vt ĩpatori dicerẽt. niſi pro
babiliorem viam de dijs tuis dixeris ad xp̄m ꝯuertimur. Tunc maxenti
us furore accenſus ipſos in medio ciuitatis cremari fecit. quos katheri-
na de fide xp̄i fideliter inſtruxit. ita ꝙ nec capilli nec veſtimẽta eoꝝ exuſta
inuenirent̃. Poſt hoc maxẽtius katherinã blãdicijs exhortãs vt dijs im
molaret. ⁊ cũ non poſſet eam flectere iuſſit eam flagellis cedi ⁊ in carcerẽ
obſcuꝝ recludi. ⁊ ꝑ duodecim dies fame cruciari. quã tñ dñs ꝑ angelum
cõſolabat̃. Nã colũba de celo veniẽs cibũ ſibi miniſtrauit. ⁊ xp̄s cũ multi
tudine angeloꝝ ei apparuit dicẽs. Agnoſce filia creatorez. duꝝ em̃ ſubiſti
cõflictũ. ꝯſtans ergo eſto ego tecũ ſum. Cõtigit igitur maxentium a fine
terre ſue recedere. Regina igit̃ amore katherine accẽſa cũ porphirio ṗnci
pe ꝑperauit ad carcerẽ. q̃ vidit immenſam claritatẽ in carcere refulgẽtem
et angelos plagas ſctẽ katherine ꝑũgentes. Katherina g̊ regine ⁊ por-
phirio predicauit ⁊ ipſos ad fidẽ ꝯuertit ⁊ cũ hoc eis palmã ſui martyrij
p̄dixit. Rediẽs vero ĩpator katherinã ad ſe venire iuſſit. vidẽs eã ꝑ ieiu-
niũ nõ eſſe cruciatã. ſ; magis formoſaz. cuſtodes carceris iuſſit torq̃ri. ka
therina vero dixit. Ego cibũ ab hoĩe non aſſumpſi nec ſuſcepi. ſed celeſti
cibo ſum nutrita. Maxentius iterũ incepit blandicioſis verbis exhorta
ri dicens ad eaz. O puella conſulo formoſitati tue vt meis acquieſcas cõ
ſilijs et eris prima poſt reginam in palacio meo. ſi ydolis immolaueris.
Sed ipſa conſtanter agens noluit conſentire. Et iſta iam ſcripta ſunt tã
ꝙ; initium paſſionis eius. Pro terminis nota. Coſtus eſt equiuocũ.
Unde verſus. Eſt ſpecies coſtus. proprium nomen quoqꝫ coſtus.

¶ Fit penalis machina. pereunt ac milia dum rotatur agmi/
na paganorum. Mox priuatur capite. aſſunt turbe celice. ſe/
pelitur debite monte ſyna.

¶ Hic autor inſinuat cõplementũ paſſionis ꝟginis glorioſe ſctẽ Kathe
rine dicens. Poſtq̃ꝫ maxentiꝰ vidit ꝙ ſanctã katherinã blãdimẽtꝭ ſupa/
re nõ potuit (penalis machina). i. rota plagatoria (fit). i. paratˀ. ſcꝫ ad di/
laniandũ ſanctã katherinã (ac) ꝓ et (milia agmina). i. mille turbe (paga/
norum). i. gentilium (pereũt). i. necantˀ (dum) ſcꝫ a paganis (rotatur). i.
rota voluitˀ. ipa ſctã Katherina (ꝑuatˀ capite). i. decollatˀ. alij hñt trũcatur
(mox). i. ſtatim (celice turbe). i. turbe angeloꝝ (aſſunt). i. pñtes ſunt ⁊ aſſi
ſtebant eiꝰ morti. ⁊ ipa (ſepelitˀ). i. humatˀ. ſ. ab angelis (debite). i. reuerẽ/
ter. vel (ꝟtice). i. in ſummitate (monte ſyna) ſic dicto. ¶ Notandũ. legitˀ
in paſſionali. cũ ſctã katherina nec blãdis ꝟbis nec terroribꝫ poſſet ſupa/
ri. venit q̇dã de familia regꝭ noie Curſates dicens imꝑatori. O imꝑator
hec katherina nõ vidit adhuc tale genꝰ tormẽtoꝝ q̊ terreretˀ. fac fieri q̃t/
tuor rotas acutas clauis ⁊ raſorijs infixis. quaꝝ due ꝯtra duas mouean
tur. qbꝫ katherina imponatˀ vt corpꝰ eius mẽbratim laceretˀ His rotꝭ fa
ctis ⁊ añ tribunal poſitis btã katherina ſecrete orauit dicẽs Dñe ieſu xpe
q̇ ſubuenis tuis in oĩ neceſſitate exaudi me in hac petitõe ⁊ ꝯſerua corpꝰ
meũ a pena rotaꝝ. Qua orõne facta ſtatim mota ſunt tonitrua ⁊ fulmina
q̃ rotas ꝯcuſſerunt. ⁊ multi paganoꝝ de familia regꝭ perierũt. Qð vidẽs
regina deſcẽdit de palatio dicẽs ad ceſarẽ. O veſane ⁊ impie tyrãne nũq̇d
tanta miracula dei oĩpotentis times ꝙ adhuc deũ verũ quẽ ſupare nõ po
tes ꝑſeq̇ conaris. Qð audiens Maxentiꝰ ꝯſiderauit eã eẽ xpianã. ⁊ ſta
tim fecit eã decollari. cuiꝰ corpus Porphiriꝰ ſepeliuit poſtea Quo facto
iteꝝ fecit adduci katherinã. cui ſic ait. o katherina ꝯſenti mihi ⁊ adora de
os meos. iã eris ṗma in palacio meo. ſtatuã aureã in medio ciuitatꝭ facie
mus imagine tua inſignitã vbi hoĩes tãq̃ꝫ deã te adorabũt Cui katheri/
na rñdit Solꝰ deus adorandus ẽ cui ſeruo fidẽ meã. Tũc rex iteꝝ cogi/
tauit de corꝑe regine ⁊ q̃ſiuit q̇s hoc abſtuliſſet. Tũc porphiriꝰ ꝓcedẽs
cũ militibꝫ ſuis dixit Ego corpus dei famule ſepeliui. nã ⁊ ego xpianꝰ ſũ
Quod audiens Maxentiꝰ furore arreptꝰ clamore magno rugitum fecit
dicẽs. Heu me miſerũ vt q̇d Porphiriꝰ vnicũ ſummũ ſolaciũ meũ ſedu/
ctus ẽ vt me derelinquat. Et ſtatim iuſſit porphiriũ cũ ducẽtis militibꝫ
in xp̄m credentibꝫ decollari. Tũc dixit ad beatã katherinã. O tu malefi/
ca q̃ꝫdiu nos ꝓtrahis. ex duobꝫ vnũ elige. aut maturius ſacrifica dijs.
aut capitali ſentẽtia plecterꝭ. Cui Katherina. ſum parata ad ſuſtinendũ
oĩa q̃ ꝓ noie xp̄i poteris inferre. Et ſic ducitˀ añ portã ad decollandũ. vbi
deo grãs egit. ⁊ ꝓ inuocantibꝫ ipam in neceſſitatibꝫ ſupplicauit. Veniẽs
igitˀ vox de celo ipam vocauit dicens. Veni dilecta mea. qð poſtulaſti im
petraſti. ꝓ qbꝫ oras ſalui erunt. Et tunc ſpeculator ipam decollauit. ⁊ lac
de corꝑe eius ꝓ ſanguine emanauit. ad innuendũ eius ꝟginitatẽ. vbi ſta
tim angeli acceſſerũt ⁊ corpꝰ bte. ꝟginis katherine ad montẽ ſynai depor/

tauerunt. vbi adhuc oleū ſacrū de tumulo ſuo manare videt̃. ⁊ vbi multa beneficia infirmis impendunt̃ preſtante dn̄o ieſu xp̄o

¶ Pro terminis nota. penalis eſt nomen adiectiuū a noīe pena Sed rotoꝛaris eſt verbū paſſiuū deriuatū a noīe rota ¶ Itē truncoꝛaris ē verbum paſſiuū a noīe truncus. ⁊ dr̄ aliqs cruribꝰ ꝓuatus. vel dr̄ media ps coꝛpis a collo ad inguinem. Dicit̃ etiam ſtatura arboꝛis inſiſtens radici Sz ſpelio eſt verbū quarte ꝯiugatōis ſcans tumulare.

Oꝛa ꝑ populo precare pro clero martyꝛ chꝛiſti Katherina

Aſtantem populū laudantē te clerum foue rege ꝑ ſecula

¶ Iā autoꝛ dirigit petitōem ad ſanctā katherinā dicēs. O (martyꝛ xp̄i katherina. oꝛa) .i. itercede (ꝑ ꝑplo) cōi. tu (pcare) .i. obſecra (ꝑ clero) .i. ꝑ ꝯgregatōe clericoꝝ. o ſcā Katherina tu (foue) .i. nutri (populū) .ſ. xp̄ianū (aſtantē) ſcz tue feſtiuitati (⁊ rege) .i. guberna (clerū) .i. multitudinē clericoꝝ (laudantē) .i. venerantē (te) ſcz katherinā ſanctā (ꝑ ſecula) .i. eternalr̄ ¶ Notandū p̄mo. ꝙ btā ꝟgo Katherina merito inuocat̃ Legit̃ em̄. cū deberet decollari oꝛauit ad deū vt ꝗcunqꝫ memoꝛiā eiꝰ celebꝛaret in oībꝰ neceſſitatibꝰ ſuis ꝓpiciatōis celebꝛē obtineret effectū ¶ Itē nota. btā katherina apparuit glorioſa in ꝗnqꝫ. ſcz in ſapientia. in eloquētia. in ꝯſtantia in dignitatis eminētia. in caſtitatis mūdicia. Vn̄ ꝗnqꝫ ſunt in q̄bꝰ caſtitas piclitat̃. ſcz affluentia reſoluens. opoꝛtunitas inducēs. iuuentꝰ laſciuiens libertas effrenans. pulcritudo alliciens Inter hec bē. katherina caſtitatē ſeruauit. habuit em̄ affluentiā bonoꝝ ſeu reꝝ tpaliū. cū parentibꝰ ditiſſimis ſucceſſit. Habuit opoꝛtunitatē. q2 iter ſuos famulos ſicut dn̄a ꝓſabat̃. Habuit etatē iuuenilē. q2 octodecim annoꝝ fuit. Habuit etiā libertatem. q2 libera in palacio remanſit. Habuit etiam pulcritudinē erat em̄ ſpecioſa valde. ¶ Itē nota. beata Katherina magna dignitate fulſit in celeſtibꝰ. Vn̄ q̄dā p̄uilegia fuerūt in aliq̄bꝰ ſanctꝭ dū decederēt. vt xp̄i viſitatio in Ioāne euāgeliſta. olei emanatio in ſancto Nicolao. lactꝭ effuſio in beato Paulo. ſepulcri ꝑparatio in ſctō Clemēte. petitōis exauditō in ſancta Margareta Hec oīa fuerūt ſil' in ſctā Katherina q̄ alijs ſingulariter ⁊ pticulariter erant ꝯceſſa. ¶ Nota. clerꝰ ē nomē ſcōe declinationis. ⁊ dr̄ a cleros qḋ ē ſoꝛs. q2 de ſoꝛte dn̄i ē. vel q2 dn̄s ſoꝛs ⁊ ps ē electoꝝ Sz Katherina dr̄ a katha grece qḋ ē vl'e latine. ⁊ ruina q̄ſi vl'is ruina. q2 om̄e edificiū dyaboli in ea vl'iter coꝛruit. nā in ea ruit edificiū ſupbie per humilitatē quā habuit Carnalis ꝯcupiſcētie ꝑ ꝟginitatē quā ſeruauit. Cupiditatis humane. q2 oīa mūdana deſpexit. Vel katherina dr̄ q̄ſi cathenula. q2 ip̄a ꝑ opa ſua bona cathenā fecit ꝑ quā ad regna celoꝝ aſcēdit

D Eus in tua virtute ſanctus andreas gaudet et letatur eadem comitatus. Piſcatio nati tui ip̄e p̄mum

factus piſcator populorum Myrmidones ydolatras diu flu-
ctiuagos rete cepit fidei.

¶ Hic autor deſcribit aliã ſequētiam de feſtiuitate ſancti Andree In
qua tria facit. Primo alloquitur dñm ieſum xp̄m cōmēdando ſanctū An-
dreā. Scdo oñdit virtutē ⁊ paſſionē eius. Tercio dirigit petitōem ad eū.
Scda ibi. Is legib⁹. Tercia ibi. Nos igit. dicēs p̄mo ſic. O (deus ſcūs
andreas) apl's ſic dictus (gaudet) id eſt exultat (⁊ letatur) .i. gratulatur
(in tua virtute) id eſt in magnificentia diuina (comitatus) id eſt ſecut⁹.
ſcʒ te (eadē) sᶜ virtute (ip̄e) ſanctus Andreas .sᶜ exiſtens (piſcatio) id
eſt captio (tui nati) id eſt verbi incarnati. ieſu chriſti (factus primum) id
eſt p̄mo (piſcator populoꝝ) id eſt hoīm (cepit) id ē traxit (rete fidei) id ē
ſua p̄dicatōne (myrmidones) id eſt tales homines (ydolatras) id eſt in-
fideles (fluctiuagos) id eſt dubitantes in fide (diu) id eſt longo tempore.
¶ Notandum. ſcribit ꝓpheta in p̄s. Cadent in retiaculo eius peccato-
res. In quibus verbis beatus Andreas cōmendatur. cui poſt vocatōem
data eſt poteſtas vt caperet peccatores retiaculo fidei. ⁊ duceret eos ad
portum ſalutis eterne. Unde ſciendum eſt. ꝙ legitur in euangelio Joan-
nis. xxi. Aſcendit ſymon petrus ⁊ traxit rete in terram plenum magnis
piſcibus centum q̇nquagintatrib⁹ et cum tanti eſſent nō eſt ſciſſum rete.
Ubi dt be. Grego. ꝙ duplex ē piſcatio dñi. id eſt qñ ad ꝑbū ip̄ius miſſuꝫ
eſt rete. Prima piſcatio fuit ante paſſionem quando diſcipuli laborave-
runt in naui pro captura piſcium ⁊ nihil ceperūt ⁊ dominus apparuit eis
ambulans ſupra mare. ⁊ cum miſiſſent rete in mari ex p̄cepto domini cō-
cluſerunt multitudinem piſcium. ⁊ rumpebatur rete. Piſcatores iſtī
ſunt apoſtoli ⁊ predicatores ſancte fidei in eccleſia dei. Et precipue ſan-
ctus Andreas ⁊ frater eius ſymon petrus. quibus dictum eſt. Venite
poſt me faciam vos piſcatores hominum. Et dominus ambulans ſup
mare ſ'cat eius mortalitatem quando in fluctibus huius mundi ambu-
lauit adhuc pro ſalute hominum moriturus. Et rete ruptum fuit vetus
doctrina ⁊ lex antiqua que ex multitudine piſcium rumpebatur. ⁊ ex mul-
titudine credentium confundebatur Alia eſt piſcatio domini. quando a
mortuis reſurrexit. quando apparuit diſcipulis ſuis ſtans in littore marꝫ
quaſi diceret. iam vobiſcum in perturbatōnis fluctibus non ſum. ergo ſu-
per aquam non appareo. ſed ſuper terram. et rete non rumpebatur. quia
fides ſancta iam creuit que a domino deo proceſſit Modo dicitur in actī-
bus apoſtolorum. Quod a deo eſt non poteſtis deſtruere. Unde inter
iſtos piſcatores et ſancte fidei catholice predicatores beatus Andre-
as apoſtolus erat primus. ergo de ipſo ſpecialiter poteſt dici. cadent in re-
tiaculo eius peccatores. Unde iuſti non capiuntur cum rete fidei. immo
iam capti ſunt. ſed capiuntur peccatores vt in captura cum alijs piſcibus
fiant iuſti ⁊ boni. Itē nota. Andreas q̇ntupliciter interpretaꝛ Primo
quaſi virilis. ab andros grece quod eſt virile latine. ip̄e em̄ fuit virilis per

ꝯſtantiā in eius paſſione. Scđo interp̄tatur decorus. fuit em̄ decorus ꝑ vite caſtitatē. vñ dicebat populus. egea redde nobis hoīem iuſtū ꝛ ſanctū Tercio interp̄tatur floridus. floruit em̄ ꝑ dei ꝛ proximi charitatē. vñ ſcribitur ibidem in eius paſſioue Nō interficias hoīem deo charuꝫ. Quarto interp̄tatur pietatis parabola. ip̄e em̄ fuit ꝛ habuit parabolam pietatꝭ ꝛ clementie. Vñ ſubditur ibidē. redde nobis hoīem piū. Quinto interp̄tatur quaſi ſurſum erectus. ꝓpter ſui humilitatē. iuxta illud euange. Qui ſe humiliat exaltabit. ¶ Itē nota. lr̄a dt (gaudet ꝛ letat) vbi nota. ꝙ ſcūs Andreas ꝛ alij ſancti in celo hn̄t multiplicia gaudia. hn̄t em̄ gaudia ex ꝑte aīe. qꝛ deū ꝯtemplando agnoſcunt ꝛ cognoſcendo diligūt ꝛ diligendo ꝑfruunt. Etiā habebūt gaudia ex ꝑte corꝑis q̄druplr̄. ſ. corꝑis ſubtilitatē corꝑis velocitatē. corꝑis claritatē. corꝑis ipaſſibilitatē. vñ Eſt ſubtile velox claꝝ corpus patiens nil. De gaudijs ſcōꝝ dt be. Ber. Merces ſcōꝝ eſt tā magna ꝙ menſurari nō p̄t. ꝛ tam multa ꝙ enumerari nō p̄t. ꝛ tam copioſa ꝙ finiri nō p̄t. ꝛ tam p̄cioſa ꝙ exiſtimari nō p̄t. Item de gaudijs ſanctoꝝ iterum dt Auguſtinus. O chare quare iſtam vitā amplecti noluiſti. vbi vita ſine morte. vbi iuuētus ſine ſenectute. vbi lux ſine tenebris. vbi leticia ſine triſticia. vbi pax ſine diſcordia. vbi voluptas ſine iiuria. vbi regnū ſine cōmutatōne. ergo autor bene dt ꝙ ſanctus Andreas gaudet ꝛ letatur. ¶ Item nota. beatus Andreas metaphorice dr̄ piſcator chriſti. quia xp̄us eum piſcantem cum fratre ſuo petro vocauit. Unde legitur luce. v. Dominus vidit petruꝫ ꝛ andream retia ſua mittentes in mari. ꝛ vocauit eos ꝛ ſecuti ſunt euꝫ relictis retibꝫ ꝛ naui. ꝛ facti ſunt piſcatores populoꝝ metaphorice loquendo. qꝛ ꝑ ſuam ſanctam p̄dicatōem tanq̄ ꝑ rete homines tanq̄ piſces ad fidem xp̄i ꝯuerterunt. Vñ chriſtus dixit Petro ex hoc eris homines capiens ¶ Nota. comitatus eſt participium p̄teriti temporis deriuatum a verbo deponentali comitor. quod cōponit a con ꝛ imitor Sꝫ myrmidones eſt nomen cōmunis generis. ꝛ dr̄ quidam populus de tali ciuitate myrmidon. q̄ ſm̄ doctores eſt ciuitas capitalis in achaia. Sed fluctiuagus a um eſt nomen adiectiū cōpoſitum a fluctus ꝛ a nomine vagus tanq̄ ex obliquo ꝛ recto. ꝛ dr̄ fluctiuagus quaſi dubioſus vagans in fluctibꝫ. i. laborans dubijs ꝛc̄.

¶ Is legibus achaiam tuis deus victor illius ſubiugauit.
Et tropheum chriſti tui fixit ibi bonum ſe oſtentans militem
Miraculis virtutibus doctrinis quecunq; queſita ſpolia tibi o rex attulit. Atq; ſuo cruore triumphi inſcripſit titulū tibi
regum domine Iſtum crucis ſocium et regni credimus.
Chriſti filij tui atq; fraterculum.

¶ Hic autor deſcribit virtutes ꝛ paſſionem ſancti Andree apl̄i dicens

o(deus is)sᶜ ſcūs Andreas apl's (ſubiugauit).i.ſubiecit (achaiā) talez
regionē (tuis legib⁹).i.diuinis p̄ceptis.ſcꝫ poſtq̃ fuit (victor).i.ſupator
(illius)ſcꝫ regionis.ꝛ btūs Andreas (fixit).i.formauit (tropheū).i.vi-
ctoriā (xp̄i tui).i.filij tui (oſtentans).i.monſtrās (ſe) sᶜ eē (ibi).i.in tali
loco vel terra (bonū militē).i.fortē agoniſtā (O rex) ſcꝫ xp̄e.ſ.ſcūs An-
dreas (attulit).i.tribuit (tibi)ſcꝫ deo (q̄cūqꝫ).i.oīa (q̄ſita ſpolia).i.acq̄ſi-
tas rapinas (miraculis).i.cū ſignis (v̄tutib⁹).i.meritꝭ ꝛ bonis opibus
(doctrinis)p̄dicationib⁹ (atqꝫ) ꝑ et.o rex.sᶜ ſcūs Andreas (inſcripſit)
id eſt intitulauit (ſuo cruore).i.ſuo ſanguine (titulū).i.ſcripturā (tui tri-
umphi).i.victorie. ꝛ iō (nos credimus).i.ꝯfitemur (iſtum) ſcꝫ ſcm̄ An-
dreā eſſe (ſociū).i.ſodalē (crucis)ſcꝫ ſcē.vel pene crucis (ꝛ regni) ſcꝫ cele-
ſtis (atqꝫ) ꝑ et (fraterculū).i.fratē (xp̄i filij)sᶜ vnigeniti. ¶ Notandum
q̄nq̄ꝫ bt. Andreas vocat⁹ erat a dn̄o audiuit q̄dā t̄pe bt. Johēm baptiſt.
p̄dicantē in deſerto ꝛ dicentē Ecce agn⁹ dei.ecce q̇ tollit pctā mūdi. bta.
Andreas mirabaṫ ex hoc opinionē iudeoꝝ.vtꝝ meſſias iā veniſſet.qꝛ iu-
dei aduentū meſſie expectauerūt. Sꝫ qn̄ audiuit ſcm̄ iohēm p̄dicantez ꝛ
ꝯfirmantē.qꝛ xp̄s ē.ipe veniēs ad fratrē ſuū petrū dixit. Nos inuenim⁹
meſſiā q̇ dꝛ xp̄s.ꝛ iuerūt ſiľ ad iohēm vt ſermonē ei⁹ audirēt.ꝛ p̄ſentiam
xp̄i viderēt.ſꝫ hoc t̄pe xp̄s eos nō vocauit.qꝛ tp̄s eius nondum aduenit
¶ Itē nota.iudei adhuc expectāt aduentū meſſie.videlꝫ antixp̄i.quē ipi
credūt eē venturū in redemptōem mūdi Vn̄ antixp̄s conabiṫ decipe ho-
mines q̄ttuor modis Primo ꝑ callidā ꝑſuaſionē.ex ſcripturꝭ ꝯfirmans ſe
eē meſſiā ꝛ in lege ꝓmiſſum.vn̄ ꝛ legē xp̄i deſtruet.ꝛ ſuā ſtatuet Vn̄ p̄s.
Cōſtitue dn̄e legiſlatorē ſup̄ eos.i.antixp̄m.vbi dꝛ glo. Antixp̄s in tēplo
dei ſedebit.q̄ſi de⁹ vt legē dei auferat. Scd̄o ꝑ miraculoꝝ opatōnem.vn̄
Pau.ad theſſa. Faciet ſigna vt ignē de celo in terram deſcēdere Glo.vt
apl'is dat⁹ ē ſp̄ūſſanct⁹ in ſpecie ignis.ita et ille dabit ſp̄m malignū in ſpē
ignis Tercio ꝑ donoꝝ largitōez.vn̄ Daniel. Dabit eīn poteſtatē in mul-
tis.terrā diuidet gratuite Gloſa. Antixp̄s deceptꝭ multa dabit et terraz
ſuo exercitui diuidet.quos eīn ſuo terrore ſubiugare non poterit auaricia
ſubiugabit Quarto ꝑ tormētoꝝ illatōem Vn̄ Daniel. Sup q̃ credi p̄t
vniuerſa vaſtabit Itē Grego.loquens de antixp̄o dꝛ. Robuſtos quippe
interficiet.ꝛ eos q̇ mente inuicti ſunt corꝑaliter ¶ Tercio nota.autor in
lr̄a tāgit duo.p̄mo vitā ſancti Andree.ſcd̄o tāgit ei⁹ paſſionē De primo
legiṫ ꝙ bt. Andreas fuit virilis tā in corꝑe q̃ in aīa Fuit eīn virilis in cor-
pore.qꝛ habuit eandē longitudinē cū xp̄o.ipe etiā fuit virilis in aīo.qđ de-
claraṫ in lr̄a.cū dꝛ.oſtentans ſe militē Ipſe eīn viriliter egit p̄dicando. q̄a
p̄dicauit vſqꝫ ad mortē ¶ Pro ſcd̄o nota.ꝙ in eius paſſione legiṫ.ꝙ
achia ē q̄dam regio quā ſcūs Andreas p̄dicatōib⁹ ꝛ miraculis ad fidem
ꝯuertit.in q̇b⁹ partib⁹ iacet q̄dā ciuitas noīe Patras.quā cōſul Egeas
intrauit ꝛ cepit credētes in xp̄m cōpellere ad ſacrificia idoloꝝ Cui occur-
rens ſcūs Andreas dixit. Oportet vt tu q̇ iudex hoīm eſſe meruiſti in
terris iudicē tuū q̇ in celis ē agnoſcas.ꝛ agnitū colas.ꝛ colēdo eū q̇ ver⁹
deus ē.ab his q̇ veri dei nō ſunt animū reuocares Cui Egeas dixit Tu
es Andreas q̇ p̄dicas hoīb⁹ ſuꝑſticioſam ſectā quā romani p̄ncipes nuꝑ
exterminari iuſſerint. Andreas reſpondit Ego ſum q̇ p̄dico verbū veri-

tatis dñm ieſum xp̄m Romani aũt ꝑncipes nondũ cognouerunt. qꝛ fili/
us dei ꝓ ſalute hoim veniẽs docuit iſta ydola nõ eẽ deos. ſ; demonia peſ
ſima humano generi inimica Cui Egeas. Iſta ſupſticioſa ⁊ vana verba
ſunt. veſter ieſus p̄dicans iudeis crucis patibulo affixus ẽ. Andreas re/
ſpondit. ꝓ reſtauratõe noſtra nõ ꝓ culpa ſua crucis patibulũ ſponte ſuſce
pit Egeas dixit. Quõ tu dicis eũ ſponte paſſum cũ aſſerat̃ eſſe traditus
a ſuo diſcipulo ⁊ a iudeis tentus ⁊ a militibꝫ crucifixus. Andreas reſpon/
dit Ideo dico ſponte. qꝛ cũ ip̄o fui cũ a diſcipulo ſuo ⁊ a iudeis teneretur
dixit nobis ꝙ tradendus eſſet ⁊ crucifigendus ꝓ noſtra omnium ſalute
et redemptõne. ⁊ tercia die reſurrecturum ſe predixit Egeas dixit. Er/
go diſcipulus eius es ⁊ dijs noſtris immolare contemnis. Andreas re
ſpondit. Ego colo vnum deum dñm chriſtum crucifixum. ⁊ illi hoſtiam
corporis mei immolabo Cui Egeas. te ſicut tuum deum crucifigã. An
dreas reſpondit Ego ſi crucis patibulum expaueſcerẽ crucis gloriam nõ
p̄dicarem Tunc Egeas iuſſit beatum andream ad crucifigendũ duci. q̃
dum videret crucem dixit Salue crux ſpecioſa. ego ſecurus ⁊ gaudẽs ve
nio ad te vt tu me ſuſcipias diſcipulũ eius qui pepẽdit in te magiſter me/
us ieſus chriſtus. Qui dũ crucifigeret̃ expaſſis pedibꝫ ſurſum ⁊ manibꝫ
deorſum. biduo pendebat viuens in cruce docens populũ. ⁊ multa milia
hoim ad fidẽ xp̄ianã ꝯuertebat Populus igit̃ ꝯtra Egeam cõmotus ad
ip̄m ꝯꝑauit petens ſanctum andreã deponi dicens Cõcede nobis ho
minem iuſtum ⁊ pium Sed ſcũs andreas intimis deſiderijs petebat vi
tam ſuam ꝑ martyrium crucis terminare. qđ ⁊ factum eſt. ⁊ oratõne facta
emiſit ſpm̃. ⁊ ſic in dño requieuit S; cũ beatus Andreas ad crucem duce
batur populus qui ſequebatur clamauit voce magna Innocens huius
ſanguis ſine cauſa damnatur Ex quibus omnibus patet ꝙ ip̄e andreas
viriliter egit in p̄dicando. quia predicauit vſq; ad mortem. mortẽ aũt cru
cis Ergo bene dr̄ in textu. oſtentans ſe bonum militem Itẽ nota. btũs
Andreas vocat̃ frater dñi. quia ſilis erat ei non ſilitudine maieſtatis. ſed
in ſimilitudine virtutum ⁊ miraculorum ſanctam fidem predicando et
crucis martyrium ſuſcipiendo Fuit eñi crucifixus ꝙuis non eodem mo
do ſicut chriſtus. quia pependit erectis pedibus in cruce. ⁊ viuebat ibidẽ
per duos dies docens populum predicando fidem chriſtianam. et ergo
magnam gloriam credit̃ pre omibꝫ tenuiſſe. quare frater xp̄i nuncupatur
¶ Pro terminis nota. Achaias eſt ꝓprium nomen regis Sed figo eſt
verbum tranſitiuum tercie coniugatõnis. ⁊ ſignificat firmiter imponere
immittere vel inferre Sed oſtentans eſt participiũ preteriti temporis
a verbo frequentatiuo oſtento. quod vltra formatur a verbo oſtẽdo dis.
¶ Sed tui vt hic ponitur eſt pronomen primitiuum. ⁊ conſtruitur cum
hoc nomine regum in diuerſitate numeri ſm̃ regulam grãmaticalem que
dicit ꝙ mei tui primitiua poſſunt conſtrui cum omni nomine in diſſimili
genere numero et caſu.

¶ Nos igitur peccatis noſtris grauati te deum poſcimus
Ut illius qui tua ſemper ſectatus precepta tibi placet.

Nos interceſſione tuearis in eternum.

¶ Hic autoꝛ dirigit petitõem ad deũ vt meritis beati andree nos defen dat eternaliter dicens (Igit.nos) ſcꝫ xp̄iani (grauati) .i.onerati (noſtris peccatis) .i.criminibꝫ ⁊ delictis (poſcimus) .i.rogamus (te deũ) ſcꝫ omĩ potentẽ (vt tuearis) .i.defendas (nos) ſcꝫ xp̄ianos (in eternũ) .i.eternalr̄ (interceſſione) .i.interuẽtu (illius) ſcꝫ ſancti andree (q̇ ſectatus) .i.ſecutꝰ (ſemꝑ) .i.omĩ tꝑe (tua p̄cepta) .i.mãdata (placet) .i.acceptabilis ẽ (tibi) ſcꝫ xp̄o. ¶ Notandũ eſt. ꝙ autoꝛ in hac petitõe etiã cõmendat beatũ an dꝛeam ⁊ maxime ex obedientia cum dr̄.tua ſectatus pꝛecepta Unde obe dientia eſt ſpontaneum ꝓꝛie voluntatis ſacrificium. vnde Bern̄. Me mentote fratres qui perdit obedientiam perdit vitam.ergo in ſignũ obe dientie inclinato capite chꝛiſtus tradidit ſpm̄ Item obedientia efficit nos fratres dei Unde in euangelio Math. Quicunqꝫ fecerit voluntatẽ pa tris mei frater meus eſt Quã obedientiam beatus Andreas firmiter te nens frater xp̄i nũcupatur Itẽ obedientia facit hoiem excellentioꝛẽ ⁊ ſu is ſuperioꝛibꝫ dilectũ. vñ Deu.xxviij. Si audieris vocẽ domini tui faciet te dñs excellentioꝛẽ cũctis gentibꝫ Itẽ Gre. de vtilitate obedientie Me lioꝛ eſt obedientia q̃ꝫ victima. qꝛ obedientia ꝓꝛiam carnẽ offert patiendo victima vero offert carnem alienam Hoc beatus Andreas perpendens et ꝯſiderans nõ cũ tarditate nec coactus.ſed feſtinãter ⁊ ſpontanee deo obediuit.iuxta illud Math. At illi relictis rebꝫ ꝯtinue ſecuti ſunt do minũ derelinquentes ꝓꝛiam voluntatem. qꝛ dt̄ Macro q̇ pꝛopꝛia vo luntas diſplicet deo.,placet dyabolo.multis nocet Et ergo beatus An dꝛeas ꝓꝛia volũtate relicta mãdatis dei firmiter obediuit. quare eiꝰ oꝛõ apud deũ miſericoꝛditer exauditur.quare merito ip̄m imploꝛemus.quia plus valet vnus ſanctus oꝛando q̃ꝫ multi peccatoꝛes

¶ Pꝛo terminis nota.grauatus eſt participium deriuatum a verbo gra uoꝛ aris. Sed ſectatus ẽ participiũ pꝛeteriti tempoꝛis a ſectoꝛ aris q̇d eſt frequentatiuũ a ſequoꝛ eris irregulariter formatum. vnde Alexander Sciſcitoꝛ ⁊ ſcitoꝛ dicẽs ⁊ querito ſectoꝛ

HOſpitati dedit egros olei perfuſio Nicolaus nau fragantum affuit pꝛeſidio. Reuelatur a defunctis defunctus in biuio. Baptiſatur auri viſo iudeus indicio. Uas in mari merſum patri redditur cum filio. O q̃ꝫ pꝛobat ſanctum dei farris augmentatio.

¶ Nec eſt alia ſequẽtia in honoꝛe ſcĩ Nicolai decãtãda Et diuidit̄ in du as p̄tes In p̄ma oſtẽdit q̄dã miracula ꝟtute ſctĩ Nicolai facta In ſc̄da incitat nos ad decantandũ laudes eius.ſecunda ibi. Ergo laudes. dicẽs (Perfuſio) .i.emanatio (olei) .i.liq̄ꝛis de ſepulcro ſci Nicolai (dedit) id

De ſancto Nicolao

eſt reddidit vel reſtituit (egros) .i. infirmos (ſoſpitati) .i. priſtine ſanita
ti (nicola⁹) ille ſcũs pontifex (affuit) .i. pñs fuit (pſidio) .i. auxilio (naufra
gantũ) .i. naufragiũ patientiũ (defunct⁹) .i. mortuus (in biuio) .i. in loco
duplicis vie (reuelat᷑) .i. ſuſcitat᷑ (a defunctꝭ) .i. a mortuis (iude⁹) .i. infi-
delis (baptizat᷑) .i. fit xpian⁹ (viſo) .i. cognito (idicio) .i. ſigno ꝛ miraculo
(auri) ſcꝫ qd̄ repoſitũ erat in baculo (Uas) .i. ciph⁹ (merſum) .i. ſubmer-
ſum vel pcipitatũ (in mari) .i. in pelago (reddit᷑) .i. reſtituit᷑ (cũ filio) .ſ. ſub
merſo (patri) ſcꝫ ſuo. ꝛ hoc ꝑ grãm ſci Nicolai (Q̄ꝫ) .i. q̄tum (augmen
tatio) .i. augmẽtũ vel copia (farris) .i. frumẽti (ꝓbat) .i. manifeſtat (ſctm̄
dei) ſcꝫ bẽ. nicolaũ. ¶ Pro intellectu miraculoꝝ notandũ. Fuit q̇dã di-
ues nimis depauperat⁹. ſic ꝙ oẽs amici eius nõ curauerũt eũ. null⁹ em̄
ſibi ſuccurrere dignabatur. ſed quidam iudeus miſertus ſui accõmoda-
uit ſibi quãdã portõem auri tali ꝯditõe appoſita. vt in tali die prefixo ſibi
ſoluere deberet. ꝛ iſte ciues maxime fuit ditatus ꝑ aurũ. ꝛ termino ſolutõ
nis adueniente iudeus ſuũ aurũ repoſtulauit. tũc ciuis p̄dictus quẽdam
baculũ ꝑforauit ĩfundẽs aurũ intantũ q̄tũ ſibi ꝯceſſit. ꝛ miniſtrauit ba
culũ ipi iudeo iurans ꝙ aurũ ſuũ ſibi ꝑſoluiſſet ꝛ plus tradidit q̄ debe-
ret. ꝛ iurauit ꝑ imaginẽ ſci Nicolai. facto iuramẽto debitor petijt ſibi ba-
culũ reddi. Judeus ṽo huius fraudis ignar⁹ ſibi baculũ reſtituit Con
tigit ṽo q̄dã die ꝙ ciuis iſte exiuit viſitando agros ſuos ꝛ multum dele
ctabat᷑ dormire ponẽs ſe in biuio. i. in loco vbi erat duplex via. Et poſuit
baculũ ſuũ iuxta ſe. accidit aũt quẽdã venire aurigã cũ curru pleno lapi-
dib⁹ q̄ ꝓpter decliuitatẽ vie. i. ꝓpter deſcenſum currũ detinere nõ potuit.
ſꝫ currus cecidit ſup̄ ciuẽ dormientẽ interficiendo eũ ꝛ baculus frangebat᷑
q̊ fracto aurũ reſilijt. ꝛ ille rumor ad ciuitatẽ ꝑuenit Jude⁹ aũt exiuit auꝝ
recipiens. rogando bẽ. Nicolaũ. vt mortuũ reſuſcitaret. qd̄ factum erat. ꝛ
tunc iudeus baptiſari ſe fecit. ꝛ hoc notat lr̃a cũ dĩ Baptiſat᷑ auri viſo
¶ Aliud miraculũ eſt. qd̄ vult magiſter in lr̃a. ibi Uas in mari. Erat q̄
dã ciuis abundans nullũ hñs filiũ tãq̄ʒ veꝝ heredẽ cũ vxore ſua ꝛ libẽter
habuiſſet. ꝓ q̊ ꝓmiſit ſcõ Nicolao ſe filiũ ad eccliam ei⁹ ductuꝝ ꝛ cyphũ
aureũ oblaturũ. Fili⁹ ergo naſcit᷑ ꝛ cyphus fieri iubet᷑. Qui dũ ſibi valde
placeret ſuis eũ adaptauit vſib⁹ ꝛ aliũ eque valentẽ fieri p̄cepit. Nauigã-
tib⁹ itaq̄ʒ ad eccliam ſcti Nicolai iubet pater filio vt in illo cipho quẽ pri-
mo fieri fecit aquã ſibi afferret. Puer aũt cũ vellet aquã haurire cũ cipho
in mare cecidit ꝛ ſtatim diſparuit. Pater aũt amare flens nihilomin⁹ vo
tum ſuũ ꝑfecit Ueniens igit᷑ ad altare ſcti nicolai cũ obtuliſſet ſcõm cy-
phũ. tãq̄ʒ ꝓiect⁹ cecidit de altari. Cũ aũt eũ eleuaſſet ꝛ ſup̄ altare iteꝝ po
ſuiſſet. rurſus de altari longi⁹ ẽ ꝓiect⁹ Mirantib⁹ oĩb⁹ ad tã grãde ſpe
ctaculũ. ecce puer ſan⁹ ꝛ incolumis aduenit. ꝓmũ ciphũ ſuis geſtãs ma
nib⁹. Nũciauitq̄ʒ corã oĩb⁹ ꝙ qñ in ꝑmare cecidit ſtatim beat⁹ Nicolaus
affuit ꝛ eũ illeſum ſeruauit. Sicq̄ʒ pater eius let⁹ effectus vtrũq̄ʒ cyphũ
btõ Nicolao obtulit. ¶ Terciũ miraculũ ẽ. qd̄ tãgit᷑ in lr̃a. ibi. Q̄ꝫ ꝓ-
bat. Erat q̄dã regio aggrauata magna fame cui⁹ rex miſit famulos ſuos
ꝓ frugib⁹ q̄ venerũt in terrã ſci nicolai cũ frugib⁹. ꝛ ſcũs nicola⁹ rogauit
eos vt modicũ frumẽti ſibi darẽt ꝓmittẽs eis ꝙ intm̄ domi iuenirẽt. ꝛ illi
ꝯfidẽtes ſibi dederũt. q̊ veniẽtes domũ tantũ frumẽti inuenerũt. ꝛ illud

fuit augmentatũ intantũ ꝙ tota regio illius regis ſtabat ꝯtenta ꝑ hoc.
Itẽ nota Nicolaus dr̃ a nicos.i.ꝟtus ꝛ laos ꝑplˢ quaſi ꝟtuoſus in ꝑplo

¶ Ergo laudes nicolao concinat hec concio.
Nam qui corde poſcit illum propulſato vicio ſoſpes reſiliȷt.

¶ Hic magiſter incitat nos ad honorãdũ ſanctũ Nicolaũ dicẽs (Ergo)
id eſt ꝓpter hoc (hec cõcio concinat) id eſt decantat (nicolao) tali ſancto
(laudes).i.preconia (Nam), ꝑ q̃r.ſ.ille (reſiliȷt) euaſit (ſoſpes) id ẽ ſanꝰ
(qui poſcit).i.inuocat (illũ).ſ.nicolaũ (corde) ſcȝ puro (propulſato) id ẽ
expulſo ꝛ abiecto (vicio) id eſt peccato quaſi diceret qui ſanctũ nicolaum
deuote inuocauerint ſani et puri euadunt a peccatis.
Notandũ.reſiliȷt dicitur per ſyncopã a reſilio qd̃ habet reſiliui in pre
terito.ꝛ componitur a re et ſalio a in i mutando.

Dies leta celebretur in qua pie recenſetur marie con-
ceptio. Cuius laudes proſequamur qui tanto gra-
tulamur dei beneficio

¶ Iſta ſequẽtia nouiter ẽ cõpoſita ad laudẽ ꝛ gloriam btẽ ꝟginis marie
ꝯtum ad eius ꝯceptionẽ.qd̃ quidẽ feſtũ fidelibꝫ in hoc mundo longis tẽ
poribꝫ fuit occultatũ.ſed modo ꝑ diuinã potentiam ſignis ꝛ miraculis ẽ
reuelatum. Et diuidit̃ hec ſequẽtia in quattuor ꝑtes. In ꝑ̃ma ꝑte horta
tur ꝑplm xp̃ianũ ad ſolẽnitatẽ huiꝰ feſti. In ſcd̃a ꝑte dat cauſaȝ huiꝰ ſolẽ
nitatis. In tertia ꝑte ꝯmendat beatã virginẽ ꝓphetice. In quarta ꝑte cõ
mendat eam de virtutibꝫ ſuis cũ directione petitionis.ſecunda ibi.virgo
florẽ.tertia ibi.virga yeſſe floruit.quarta ibi.admirãdã nouitatẽ. dicẽs ꝑ̃
mo (Dies celebret̃).i.colat̃ (leta).i.gaudioſa (in qua) ſcȝ die (recenſetur)
id eſt narrat̃ vel ꝑagitur (cõceptio).i.cõcreatio (pie).i.manſuete (marie)
ſ. virginis ꝛ matris dei (cuius).ſ.marie.nos hoı̃es (ꝓſequamur).i.ꝑſ
ſoluamꝰ (laudes).i.hymnos ꝛ cantica (qui) ſcȝ hoı̃es (gratulamur) id ẽ
gaudemus (tanto beneficio).i.de tãto dono vel munere (dei).ſ.oı̃potẽtis

¶ Felix quidem eſt conceptus per quem mundus eſt adeptꝰ
ſalutis remedia. Hanc prophete predixerunt.patriarche re-
cenſerunt inſpirante gratia.

(Quidem) pro certo (cõceptus).i.cõceptio (eſt) id eſt exiſtit (felix).i.bea
ta (ꝑ quẽ cõceptũ).i.ꝯceptionẽ (mũdus).i.humanũ genus (eſt adeptꝰ)
id eſt acquiſiuit (remedia).i.medicinã (ſalutis) ſcȝ eterne (Hãc).ſ.cõce-
ptionẽ vel mariam (prophete).i.vates (predixerũt.patriarche).i.antiquı̃
patres (recenſerunt).i.recitauerũt.ſ.ꝛ hoc (inſpirante) id eſt ſpirando im
mittente (gratia) ſcȝ dei oı̃ipotẽtis Notandũ ſcribitur in canticis cã
ticoꝝ.que eſt iſta q̃ progreditur quaſi aurora ꝯſurgens. vnde ſm aplm
nos qui naſcimur filiȷ ire quaſi in tenebris progredimur. ſed beata virgo
maria q̃ ſanctificata in vtero creditur recte quaſi aurora ꝓgreditur. Ipſa
eñ beata virgo glorioſa aurore ꝯparatur propter quaſdam proprietates

De Conceptione beate marie.

Unde beata virgo maria eſt finis ⁊ principiū lucis. Ipſa em̄ eſt finis ve
teris legis. ⁊ p̄ncipiū tp̄is gratie ſeu noue legis. Ipſa eſt aurora medians
inter noctem ⁊ diem. i. inter peccatores ⁊ filium ſuum eſt mediatrix ipos
peccatores filio ſuo dilecto recōcilians precibꝰ glorioſis. Beata ꝟgo etiā
rutilat virtutū ſcintillas emittens ⁊ charitate quaſi igneo colore illumia
ta. ipſa em̄ infrigidat grē ſue ſtillicidijs inferni calorē. ardorē viciorum ⁊
eſtū ꝯcupiſcētiaꝝ. lumē ipetrat a ſole. q̄ꝛ a filio vero ſole iuſticie lūinoſita-
tem oim̄ ſortita eſt gratiaꝝ. Ipſa fugat fures. i. vicia ⁊ peccata q̄ theſau
rum aīe furātur. Itē mundat aues. i. viros cōtemplatiuos volātes pen-
nis virtutū ad laudandū filiū ſuum. excitat nocturnas aues. i. demones
in fugā ꝯuertit eripiēdo nos de p̄ſēte tenebraꝝ. Itē no. de modo ꝯcipiē
di q̄liter beata virgo fuit ꝑ angelū parentibꝰ nūciata ⁊ a parentibꝰ infecū
dis ⁊ miraculoſe concepta. dictum eſt ſupra in ſequentia. ſtirpe maria. er
go hic pretermittitur. Eſt tn̄ ſciendū ꝙ quidā dicūt hoc feſtū non eſſe ce
lebrandū. q̄ꝛ dicūt beatā virginē eſſe ꝯceptā in peccatis originalibꝰ qđ ta
men difficile eſt ſeruare. debemꝰ em̄ pie credere ꝙ ipſa ſit concepta ſine om
ni originali peccato. q̄ꝛ corpꝰ btē ꝟginis in vtero matris ꝑ infuſionem ⁊
vnionē ſanctiſſime aīe virtute ſpūſſancti ꝯſacrificatū ⁊ ꝯfirmatū eſt ꝙ fo-
mes peccati nequaq̄ poſſet in ea dn̄ari. ⁊ ergo ꝓpter ſanctiſſimā vnionem
et infuſionem ſanctiſſime aīe ſolenniter eſt ꝑagendū. q̄ꝛ fuit initiū nr̄e ſalu
tis. ¶ Itē nota au. đt ꝙ btā virgo glorioſa eſt a ꝓphetis ⁊ patriarchis p̄-
uiſa. hoc patet in multis dictis ꝓphetaꝝ. vt dicit Eſa. Celū mihi ſedes.
id eſt vterus virginis erit mea requies. ſic cōformiter dicitur de alijs di-
ctis ꝓphetaꝝ ⁊c̄. Notandū celebraꝛ eſt verbū paſſiuū prime ꝯiuga-
tionis. Sed adeptus ē ꝑticipiū p̄teriti tp̄is a ꝟbo deponētali adipiſcor.

¶ Virga florem conceptura. ſtella ſolem paritura. hodie cō
cipitur. Flos de virga proceſſurus. ſol de ſtella naſciturus.
chriſtus intelligitur.

Hic au. reddit cām q̄re h̄ feſtū ſit celebrādū dicēs (Virga). ſ. aaron (cō
ceptura). i. ꝓcreatura (florē). ſ. amigdali. i. xp̄m. (ſtella). ſ. maris (paritu-
ra). i. genitura (ſolem). ſ. iuſticie. i. xp̄m (ꝯcipiꝛ). i. ꝯcreaꝛ (hodie). i. in hac
die. ſ. in vtero matris. Tūc autor exponit dicēs (flos ꝓceſſurꝰ). i. egreſſu
rus (de virga). ſ. aaron. ⁊ (ſol naſciturus). i. venturus (de ſtella). ſ. maris
(intelligiꝛ). i. denotaꝛ ⁊ deſignaꝛ. ſ. eē (xp̄s). ſ. exn̄s flos cāpi et ſol iuſticie

¶ O q̄ felix q̄ preclara mundo grata deo chara fuit hec con
ceptio. Qua ſalute deſtitutis redit vere ſpes ſalutis. luctus
cedit gaudio.

(O q̄ felix). i. q̄ btā ⁊ ſalutaris (q̄ preclara). i. ſplēdida (hec ꝯceptio). ſ.
btē ꝟginis marie (fuit grata). i. accepta (mūdo). i. habitātibꝰ in mūdo. et
(chara). i. p̄cioſa (deo). ſ. oīpotēti (Qua). i. cū q̄ (ſpes). i. ſperatio (ſalutꝭ)
. ſ. eterne (redit) id eſt iterum venit (vere). i. veraciꝛ (deſtitutis) id eſt de-
ſertis ⁊ derelictis (ſalute) felicitate. ⁊ (luctus) id eſt lamentatio perpetua

(cedit) id eſt locum dat (gaudio) ſcꝫ eterno.
Notãdũ beata ꝟgo dr̃ virga aaron ꝛ ſtella maris de quibus ſufficien
ter dictũ eſt in ſequẽtia Aue preclara. Item nota autoꝛ dr̃ ꝙ ꝑ hanc con
ceptionem moꝛs deuincitur ꝛ vita reparatur. vnde quõ cõceptio btẽ vir
ginis fuit initiũ noſtre ſalutis declaratũ eſt in ſequentia Stirpe maria.
Item nota quidam vir ſecularis opi ruſticali deditus ꝛ alijs mundanis
ſtudijs occupatus qui multis prauis actibus fuit intentus. etiam dũ ter
ram ſuã excoleret quãtum poterat vicinis ſuis inſurgebat ꝛ metas ſuas
trãſgrediẽs terrã alioꝝ furtiue ſibi appropꝛiauit ꝛ apposuit. Hic tñ bea
tam virginem in mente habebat ꝛ ſepius eam deuote ſalutauit. cum iſte
moꝛeret demones venerunt eius aĩam rapere cupientes. affuerunt etiam
angeli ꝗ cũ ꝓferret pauca eius bona opa ceperũt demones ꝯtraria mala
pꝛoferre innumerabilia. cũqꝫ exultãtes dyaboli putauerũt ſe viciſſe intulit
vnus ex angelis ꝙ cũ magna deuotione ſollicitꝰ fuiſſet beatã virginẽ ſalu
tare. dyaboli audiẽtes nomẽ btẽ ꝟginis timuerũt valde ꝛ libẽter iuiſſent
ſi potuiſſent. ne eoꝝ ꝯturbatio augmẽtaret. tũc accedẽs btã ꝟgo dixit ad
defunctũ. vis demonis hoꝛribilitatẽ euadere. vis in mũdo diutius viue-
re. qui ſe talia optare rñdit. Cui btã ꝟgo. ꝑmitte mihi vt feſtũ ꝯceptõis
mee vis celebrare. qui dixit ſe neſcire diem huiꝰ feſti. Cui btã ꝟgo dixit.
tñ ſabbatinis dieb; memoꝛiã huiꝰ feſti peragas donec a ſacerdotib; hoc
feſtũ fuerit manifeſtatum ꝛ celebꝛatum.
Pro terminis nota conceptura eſt ꝑncipiũ futuri tp̄is a verbo con-
cipio qd̓ componitur a con et capio a in i mutando.

Virga yeſſe floꝛuit. chꝛiſtum virgo genuit. virgo mundi
domina. Nouo quidem oꝛdine abſqꝫ viri ſemine patrem pa
rit filia.

Hic autoꝛ ꝯmẽdat beatã ꝟginẽ ꝓphetice dicẽs (Virga). i. virgultũ (yeſ
ſe) illius viri (floꝛuit). i. viguit (ꝟgo). ſ. maria caſtitate ſeruata exñs (do-
mina). i. gubernatrix (mũdi). i. ſeculi (genuit). i. pepit (xp̄m) ſc iesũ ve-
deũ (quidẽ) ꝓ certo (filia). ſ. dei. i. maria (parit). i. generat (patrẽ). i. xp̄m ꝗ
eſt pater omniũ (nouo oꝛdine). ſ. ꝯtra naturam (abſqꝫ ſemine viri). ſ. quia
virũ in concipiendo non cognouit. ꝛ ſic dr̃ mater filia ꝛ xp̄s filius ꝛ pater

Nouus oꝛtus ſic oꝛditur nouo partu qui fulcitur gratia
ſpiraminis.
(Nouus oꝛtus). i. noua natiuitas (oꝛditur). i. incipitur (ſic). i. in tali mõ
(nouo partu). i. noua generatione (ꝗ) ſcꝫ oꝛtus (fulcitur) id eſt oꝛnatur ꝛ
circũdatur (gratia ſpiraminis) ſpiritusſancti.

Noua ſalꝰ dat ſalutẽ. virtꝰ noua fert virtutẽ officio flaminis
(Noua ſalꝰ). i. noua felicitas (dat ſalutẽ) eternã (noua virtꝰ). i. foꝛtitudo
(fert). i. gerit (ꝟtutẽ officio). i. miſterio vel bñficio (flaminis). i. ſpũſſcti.

Noua mater nouam pꝛolẽ. noua ſtella nouum ſolem. no

De Conceptione beate marie.

ua profert gaudia. Noua prorſus genitura creatorē creatura. patrem parit filia

(Noua mater).i.noua parēs(ꝓfert).i.dat ⁊ ꝓcreat(nouā ꝓlem).i.filiū (noua ſtella)ſcꝫ maris(ꝓfert)id eſt donat(nouū ſolem).i.xp̄m.ſ.⁊ ꝓfert (noua gaudia. Noua creatura).i.ꝟgo maria(genitura).i.paritura (prorſus).i.oīno(creatorē.filia).i.nata(parit).i.pepit(patrē).i.deū ⁊ creatorē

Notādū legit in miraculis Marie ꝙ ꝯceptio eius hoc mō ſumpſit exordiū. tp̄e nāqꝫ q̊ placuit diuine pietati angloꝝ gentē de malis corrigere glorioſiſſimo romanoꝝ duce ⁊ wilhelmo eandē patriā debellante ipſam ſubegit. q̇ et wilhelmus rex angloꝝ factus ꝟtute oīpotentis dei ex induſtria ſua dignitates ⁊ honores ecc̄ie in melius reformauit cui⁹ pie intētionis opib⁹ inuidēs inimic⁹ dyabolus tā familiaꝝ fraudib⁹ q̄ꝫ extraneoꝝ incurſib⁹ multociēs conat⁹ ē ei⁹ obſiſtere ſucceſſib⁹. ſꝫ dño ꝓtegēte ad nihilum deduct⁹ ē malign⁹. audiētes āt daci angliā ſubiectā a romanis grauiter indignati ſunt ſuo quoqꝫ hereditario iure ꝓuati. arma ꝑparant. claſſem aptāt vt eos adeūtes a data ſibi diuinit⁹ patria expellāt. hoc exp̄t⁹ rex prudētiſſim⁹ ⁊ wilhelm⁹ Elſinū quendā religioſum abbatē remetiēſis cenobij cū quodā exercitu in Daciā trāſmiſit. vt ei⁹ rei veritatē inq̄rat. At ille vir ſagacis ingenij ſtrēnue negociū regꝫ exeq̄tur. quo ſalubriter ꝑacto ad angliā reuerti cupiēs mare ingredit. ⁊ cū maximā ꝑtē ꝑtrāſierat denſis vētis horrida tēpeſtas velum cōmouit ⁊ vndas. fatigatꝫ igit nautis nec vltra laborare potētib⁹ fractis rhemis funib⁹ ruptis cadētibus velis ſpes ſalutis amittit. cūqꝫ de ſalute corpoꝝ deſperati. aīaꝝ curā ſolummodo magnis clamorib⁹ creatori ſuo ꝯmēdarēt. ⁊ beatiſſimā dei genitricē mariā miſeroꝝ refugiū ⁊ ſpem deſperatoꝝ deuote inuocarent. Ecce ſubito ꝯſpiciūt quendā reuerēdi habitus viꝝ pōtificali infula decoratū q̄ſi inter medias vndas naui ꝓximū. q̇ vocās ad ſe abbatē Elſinū his ꝟbis cepit cōpellari eū. vis inquit periculū maris euadere. vis in patriā ſan⁹ redire. Cūqꝫ ille cū fletu ſe illud toto corde deſiderare rn̄deret. tūc ille. ſcias inq̇t me ad te a genitrice dei maria quā inuocaſti directum. ⁊ ſi dictis meis acquieſcis ⁊ obtēperare voluerꝫ ſan⁹ ⁊ incolumis euades cū comitib⁹ imminēs periculū marꝫ. Spōdet ſe ille illico in oīb⁹ velle obedire ſi h̊ euaderet periculū. ꝓmitte mihi inq̇t ⁊ deo ꝙ diē ꝯceptionis ⁊ creatōnis matris xp̄i ſolēniter celebrabis ⁊ ad celebrādū p̄dicabis. At ille vir prudentiſſim⁹ dixit. Et q̇s erit dies in quo tale feſtū eſt celebrādū. dixit ei. ſexto ydus decēbris hoc feſtum ſolēnizandū tenebis. ⁊ quo inq̇t abbas officio eccleſia vtet in eccleſiaſtico obſequio. diuinū inq̇t officiū quod dicit in ei⁹ natiuitate dicetur in eius conceptione. excepto ꝙ nomen natiuitatis mutetur in nomen conceptōnis. His dictis ille diſparuit ⁊ citius ſedata tempeſtate abbas cū ſuis incolumis ad angliā reuerſus eſt. et que viderat ⁊ audierat quibus potuit notificauit.

Pro terminis nota. quidē eſt ꝯiūctio expletiua ⁊ exponit pro certo. Sed nouus eſt nomē adiectiuū ꝯpabile irregulariter nō voce ſed ſignificatione. q̄r ſuplatiuus eius aliud ſignificat q̄ꝫ ſuus poſitiu⁹ ⁊ ꝯpatiuus

¶ Admirandam nouitatem. nouam quoqꝫ dignitatem. dicat
matris caſtitatem filij conceptio Gaude virgo gratioſa. vir
go flore ſpecioſa. mater prole gratioſa. plena pleno gaudio

Hic autor commendat beatã virginẽ rõne virtutũ cũ directione petitio-
nis dicens (Conceptio) ſcʒ et natiuitas (filij) id eſt ieſu chriſti (dicat). i.
teſtatur (matris). i. beate virginis marie (caſtitatẽ). i. ꝯtinentiã ante partũ
in partu ⁊ poſt partum. ⁊ (Admirandam) id eſt admirabilem (nouita-
tẽ. quoqꝫ) ꝑ et (nouã dignitatẽ). i. ſanctitatem O (gratioſa virgo) id eſt
plena gratia (virgo ſpecioſa). i. pulcherrima (flore) id ẽ in filio (gratioſa
mater). i. plena gratia ⁊ fauore (prole) id eſt in puero (plena) id ẽ repleta
(pleno gaudio) id eſt omni gaudio. tu (gaude) id eſt letare

¶ Tu ſpes certa miſerorum. vera mater orphanorum. tu le
uamen oppreſſorum. medicamen infirmorum. oĩbꝫ es dña.

(Tu es certa ſpes) id ẽ fidelis ſpes (miſeroꝝ). i. paupeꝝ (vera mater). i.
genitrix (orphanoꝝ). i. pupilloꝝ (tu) ſcʒ es (leuamẽ) id eſt auxiliũ (oppreſ-
ſorum) id eſt depreſſorum (medicamen) id eſt medela (infirmorum) id ẽ
languentium. tu (es domina) id eſt gubernatrix (omĩbꝫ). i. in omnibus.

¶ Te laudamus voce pari laude digna ſingulari. vt errãtes
in hoc mari nos in portu ſalutari ſiſtat tua gratia

¶ Nos (laudamus) id ẽ collaudamus (te) ſcʒ mariam (pari) equali (vo
ce digna) id eſt condigna (ſingulari) id ẽ ſpeciali (laude. vt tua gratia. ſi-
ſtat) id eſt collocet (nos errãtes) id eſt deuiantes (in hoc mari) id eſt ſecu
lo (in portu ſalutari) ſcʒ in littore ſalutis eterne.

¶ Notandũ hec ſolennitas huius feſtiuitatis alibi declaratur. Unde tpe
Karoli regis francoꝝ cleric⁹ quidã in ordine leuita nubere volẽs cũ qua
dam puella valde pulchra. q̃dã die recordat⁹ ẽ ꝙ horas btẽ marie ꝟginis
(quas ſolebat cantare) nõ dixiſſet. omnes homines ab eccleſia cogit. ſpõ
ſam domi mittens ipſe ſolus iuxta altare manſit. cũqꝫ horas beate ꝟginis
diceret ⁊ cum antiphonam Pulchra es ⁊ decora filia hieruſalem. legeret
apparuit ei beata virgo dicens. ſi ego pulchra et decora ſum quid ẽ qḋ me
dimittis ⁊ aliam ſponſam accipis. nunquid ego ſum pulchrior illa. nun-
quid ego ſum formoſior vidiſti ne pulchriorẽ. Cui ille. Domina mea cla
ritas tua omnem mundi precellit pulchritudinem. tu es ſuper omẽs cho
ros angelorum eleuata. quid vis ergo vt faciam. At illa. Si ſponſaʒ car
nalem meo amore dimiſeris me ſponſam in celeſti regno habebis. ⁊ ſi con
ceptionis mee feſtũ annuatim ſexto ydus decẽbris ſolenniter celebraueris
mecũ in regno filij mei eris coronat⁹. His dictis beata virgo diſparuit.
Clericus vero domũ rediens omnibus opibꝫ abrenunciauit ⁊ ad quan-
dam religionem extra patriam properauit. iugum profeſſionis accipi-
ens. hoc feſtũ conceptionis annuatim fideliter celebrauit ⁊ alijs p̄dicauit.

De reſurrectione domini

¶ Pro terminis nota. ſingularis eſt nomē adiectiuū deriuatum a nomīe ſingulus. vnde dicunt quidam ꝙ ſinguli ſingulorum ſit pluralis numerī huius nominus vnus. hoc videtur tamen eſſe falſum. quia vno dicit̄ vnaquaqꝫ res mundi vna ⁊ non extendit ſe ad plura. imo ſingulꝰ ſolū reperitur in ſingulari. vt patet in predicamentis per phm vbi dicit ſingulū corpꝰ aut ſignificat ſubſtantiam ⁊c. ſingulum. id eſt quodlibet. Sed portus ē nomen quarte declinationis.

Laudes ſaluatori voce modulemur ſupplici

Et deuotis melodijs celeſti dn̄o iubilemus meſſie.

Qui ſeipſum exinaniuit vt nos perditos liberaret homines

Carne gloriam deitatis occulens

¶ Iſta ſequentia cantari ſolet in die ſancto paſche. Et poteſt diuidi in quattuor. nam primo autor incitat nos ad reddendum deo laudes ⁊ ſubiungit penas quas xp̄s paſſus eſt in hoc mūdo. Secūdo oſtendit quedā miracula per ipſum facta in hoc mūdo ibi. ſed tamen inter hec ⁊c. Tertio ſubiungit ꝙ non obſtantibus miraculis comprehenſus eſt ⁊ paſſus. ibi Poſt hec mira miracula. Quarto quomodo a morte ſurrexit ⁊ per conſequens quō nos illo die gaudere debemus. ibi. fauent igitur ⁊c. dicēs primo Nos xp̄iani (modulemur). i. decātemus (ſaluatori) id eſt creatori noſtro (laudes) id eſt reuerentias condignas (ſupplici voce) id eſt deuotis orationibꝫ (Et) id eſt etiā (iubilemus) id eſt iubilare debemꝰ (celeſti domino meſſie). i. xp̄o. qui interpretatur meſſias (deuotis melodijs) id eſt dulcibus canticis (qui) ſcꝫ chriſtus (exinaniuit) id ē humiliauit (ſeipſum) ſcꝫ in corpore humano (vt) id eſt quatenꝰ (liberaret) id ē redimeret (nos perditos) id eſt damnatos (homines) id eſt peccatores (occulens). i. abſcondens (gloriam) id eſt magnificentiam (deitatis) id ē ſue diuinitatis (carne) id eſt in corpore humano.

¶ Pannis tegitur in preſepi. miſerans precepti tranſgreſſorem pulſum patria paradyſi nudulum. Ioſeph marie ſymeoni ſubditur. Circūciditur et legali hoſtia mundatur vt peccator noſtra qui ſolet relaxare crimina.

¶ Et xp̄s (tegitur). i. inuoluitur (in preſepi) ſcilicꝫ poſitus (pannis) ſcꝫ modicis (miſerans) id eſt miſertus eſt (precepti) id eſt mandati (tranſgreſſorem) ſcꝫ Adam (pulſum) id eſt eiectū (nudulum) id eſt nudo corpore (patria paradyſi) id eſt de regno celeſti) ſubditur ioſeph) illi viro (marie) id eſt matri eius (ſymeoni) illi ꝓphete (circūcidit̄) id eſt patiebat̄ circūciſionem (⁊ mūdatur) id eſt ad mundādū ducitur (legali hoſtia) id ē oblatione cōſueta (vt) id eſt ſicut (peccator) ſcꝫ alius (qui ſolet relaxare) id eſt dimittere (noſtra crimina) id eſt peccata.

Serui ſubijt manus baptiſando et perfert fraudes tentato-

ris .fugit perſequentum lapides

Chriſtus (ſubijt) .i. ſubiuit (manus ſerui) ſcꝫ ioānis baptiſte (baptizā-
do) id ē dū baptizaꝛ̄ ab eo. ⁊ (perfert) .i. ſuſtinet (fraudes) id eſt inſidias
(tentatoris) id eſt dyaboli. ſ. in deſerto (fugit) ſcꝫ xp̄s (lapides) id ē ſaxa
(perſequentium) ſcꝫ iudeorum.

**¶ Famem patitur dormit ac triſtatur ac lauit diſcipulis pe-
des deus homo ſummus humilis**

(Patitur famē) .i. eſuriem (dormit) ſcꝫ corꝑaliter vt homo (ac) id ē etiā
(triſtatur) id eſt dolet mortem (deus ſummus) ſcꝫ xp̄s verus deus (hu-
milis homo) ſ. ꝙ̄tum ad humanitatem (lauit) id eſt purgauit (diſcipu-
lis) id eſt apoſtolis (pedes) ſcꝫ eorum. Notādum ſi adam non fuiſſet
tranſgreſſus mandatum. nunꝙ̄ fuiſſet eſuries. nec ſitis. nec timor. nec lā-
guor. nec infirmitas in mundo. ſed omnes penas contraximus per lapſuꝫ
ade. ſed miſericors deus iſtas penas cum alijs. ſcꝫ peccatoribus ſuſtinere
voluit vt lateret dyabolū ꝙ eſſet verus deus. quia natura diuina impaſſi-
bilis eſt. ⁊ etiam vt oſtenderet hominibus ꝙ eſſet verus homo. ideo ſuſtē-
nuit penas qui nunꝙ̄ contraxit culpam. ⁊ ergo in oībus penis chriſtꝰ
magis ſuſtinuit ꝙ̄ vnꝙ̄ aliquis homo purus abſꝙ̄ hoc ꝙ peccare nō po-
tuit. Tunc ibi perfert fraudes. Notandū ꝙ poſtꝙ̄ xp̄s ieiunauit. xl. die-
bus ⁊ noctibꝫ. cogitauit dyabolus ꝙ hoc purus homo facere non poſſet.
ergo cogitauit ꝙ eſſet deus. ſed cū poſtea eſurijt. iterum dyabolus cogi-
tauit ꝙ nō eſſet deus. quia in deū nulla cadit imperfectio vel pena. ⁊ quia
tota ſciētia demonū turbata eſt in illo facto miſſus eſt Lucifer magiſter
eoꝝ q̇ decepit adā in paradyſo. vt etiā deciꝑet xp̄ꝫ. q̇ tētauit eū in tribꝫ. ſ.
gula. auaricia ⁊ vana glā. In gula tētauit eū in deſerto dicēs. Si filiꝰ dei es
dic vt lapides iſti panes fiāt. Cui xp̄s. nō in ſolo pane viuit hō. ſꝫ in omī
ꝟbo dei. ꝑ h̄ innuit ꝙ corpꝰ nutriꝛ̄ cibo corꝑali. aīa āt cibo ſpūali ſ. ꝟbi dei
hoc vidēs dyabolus ꝙ deciꝑe eū nō potuit. tētauit ſcd̄o di. Si filiꝰ dei es
mitte te deorſum ⁊ nō ledas te. qꝛ ſcriptū ē de te. Angelis ſuis mādauit
de te vt cuſtodiāt te in oībꝫ vijs tuis. Chriſtꝰ dixit Nō tētabis dn̄m deū
tuū. Dyabolꝰ vidēs ꝙ iterꝝ vicere nō potuit. tētauit t̄rio dicēs. Ecce oīa
regna ⁊c. hec dabo tibi ſi cadēs adoraueris me. tūc xp̄s cū indignatione
reſpōdit. vade ſathanas dn̄ꝫ deū tuū adorab̄ ⁊ illi ſoli ſeruies. ⁊ ſic magꝫ
de xp̄o dubitauit. Tūc ibi (lauit diſciipulis pedes) Oſtēdēdo hūilitatē
ſaluator qn̄ lauit diſcipulis ſuis pedes volēs ꝑ h̄ inuere ꝙ ꝙ̄to q̇s maior
eſt tanto magis teneꝛ̄ ſe hūiliare vt ait. vos vocatis me mgr̄ ⁊c. ergo alter
alteriꝰ debetis lauare pedes. exēplū eīm dedi vobis vt ⁊ vos ita faciatis.

**¶ Sed tamē inter hec abiecta corporis eius deitas nequa-
ꝙ̄ quiuit latere ſignis varijs et doctrinis prodita.**

**Aquā nuptijs dat ſaporis vinei. cecos oculos claro lumine
veſtiuit. lepram luridam tactu fugat placito**

De reſurrectione domini

¶ Secūda ps hui⁹ ſequētie in qua autor recitat q̄dam miracula q̄ fecit xp̄s in hoc mūdo di. ꝙ licet xp̄s tot penas ſuſtinuit in hoc mūdo vt tactū eſt (ſed tamē deitas).i. diuinitas (eius).ſ. xp̄i (nequaq̄ꝫ).i. nullaten⁹ (quiuit).i. potuit (latere).i. occultari (inter hec abiecta).i. inter has miſerias (corpis).ſ. xp̄i (ꝑdita).i. manifeſta (varijs ſignis).i. miracul. ꝛ (doctrinis).i. p̄dicationibꝫ (in nuptijs).i. conuiuio in chana galilee (dat).i. fecit (aquā).ſ. infuſam idrijs (vinei ſaporis).i. habere ſaporē vini (veſtiuit cecos oculos claro lumine).i. clara viſione (luridam leprā).i. imundā leprā (fugat) id eſt ammouet (placido tactu) id eſt ſolo tactu benigno.

Putres ſuſcitat mortuos. mēbraq̄ꝫ curat debilia. Fluxū ſanguinis conſtrinxit. ꝛ ſaturauit q̄nq̄ꝫ de panibꝫ quina milia

(Suſcitat).i. reſurgere facit (putres mortuos).i. imundos defūctos (q̄ꝫ) pro et (curat) id eſt ſanat (debilia mēbra).i. paralitica (conſtrinxit) id eſt ſedauit (fluxū).i. riuū (ſanguinis).i. talem infirmitatē ſcꝫ mulieꝝ (et ſaturauit).i. cibauit (quina milia de q̄nq̄ꝫ panibus) ſcꝫ ordeaceis.

Stagnū peragrat fluctuās ceu ſiccum littus. ventos ſedat. Linguam reſerat conſtrictam. recluſit aures priuatas vocibus febres depulit.

(Peragrat).i. ꝑtranſit (ſtagnū).i. mare (fluctuās).i. inūdans (ceu).i. ſicut (ſiccū littus) id eſt terrā (ſedat).i. mitigat (ventos).ſ. ipetuoſos (reſerat).i. ſoluit (conſtrictā linguā).i. ligatā linguā (recluſit).i. apuit (aures p̄uatas vocibꝫ).i. ſurdas (depulit).i. fugauit (febres).i. tales infirmitates

¶ Notandū. ꝙ iſti effectus (quos declarat in ſpeciali) non ſpectāt ad ſolennitatem paſche. ſed ad plures dominicos dies in q̄bus leguntur euangelia de iſtis effectibus.

Poſt hec mira miracula taliaq̄ꝫ. Sponte ſua cōprehēdit̄ et dānat̄. Et ſe crucifigi nō deſpexit. Sꝫ ſol ei⁹ mortē nō aſpexit Illuxit dies quē fecit dn̄s. Mortem deuaſtans ꝛ victor ſuis apparens dilectoribꝫ viuus. Primo marie dehinc apoſtolis. Docēs ſcripturas cor aperiēs vt clauſa de ipſo reſeraret.

Hic autor oſtendit quō xp̄s non obſtantibꝫ miraculis cōprehenſus fuit et damnatus dicens (Poſt hec mira).i. miranda (q̄ꝫ) pro et (talia) ſcꝫ impoſſibilia (miracula).i. ſigna (comprehenditur) id eſt arripitur. ſcilicet a iudeis (ſua ſponte) id ē volūtate (ꝛ damnatur).i. iudicat̄ ad mortē (et nō deſpexit).i. nō recuſauit (ſe crucifigi. Sꝫ ſol nō aſpexit).i. nō vidit (mortem).i. necē (ei⁹).ſ. xp̄i. qꝛ obſcurat⁹ ē (dies) ſcꝫ venerabilis paſche (illuxit).i. claruit (quē) ſcꝫ diē (domin⁹ fecit).i. ſacrauit (deuaſtans) id eſt deſtruēs (mortē).i. necē (ꝛ victor).i. triūphator (apparēs).i. manifeſtās ſe (viu⁹).i. viuēs (ſuis dilectoribꝫ).i. amicꝭ (p̄mo).ſ. appuit (marie).ſ. magdalene (dehinc).i. poſt h̄ (aplis).ſ. ſuis (docēs).ſ. eos (ſcripturas).i. p

phetis (aperiens. cor). i. intellectū aploꝝ (vt reſeraret). i. manifeſtaret de xp̄o (clauſa). i. ſecreta. ¶ Nota paſſio xp̄i p̄figurata fuit p̄mo ꝑ occiſionē abel quē frater ſu⁹ cayn ꝑ inuidiā occidit. ad deſignādū ꝙ ver⁹ abel xp̄s a fratre cayn. i. a iuda tradi deberet. de q̄ ꝯq̄rit ꝓpheta dicēs Qui edebat panes meos magnificauit ſupꝫ me ſupplātatōem Etiā paſſio xp̄i p̄figurata fuit ꝑ iſaac. ſicut em̄ abraā ꝓprio filio ſuo nō pepcit. ſꝫ ipm voluit imolare deo. ſic pater in diuinis ſuo filio ieſu xp̄o nō pepcit ◆ Tūc ibi. ſol ei⁹ ⁊c. Notat cōpaſſionē inaīatoꝝ circa paſſionē xp̄i. nā in morte xp̄i oēs creature mūdi ꝯdoluerūt ei p̄terq̄ȝ impij iudei crucifigētes eū. q̄ terra tremuit. lapides ſcindebant ab inuicē. ⁊ velū tēpli ſciſſum ē. ſol obſcurat⁹ ē. nec tal' eclipſis fuit naturalis. q̄ paſſio xp̄i erat in plenilunio. iō dixit Dyoniſius Aut rector nature patit. aut machina mūdi diſſoluet ◆ Subdit p̄° marie. qd̄ de maria magdalena ſm̄ euāgeliſtas intelligendū ē Pie tñ credendū ē ꝙ ſine dubio xp̄s poſt reſurrectōem apparuit matri ſue marie. q̄ ipa fuit maxime ꝯtriſtata. iō p̄mo eā ꝯſolat⁹ ē. ◆ Nota. q̄nq̄ȝ ſunt cauſe q̄re xp̄s apparuit p̄mo marie magdalene Prima ē. q̄ p̄ ceteris plus diligebat xp̄m. vñ Dimiſſa ſunt ei pctā multa q̄m dilexit multū Scd̄a cā ē. vt oñderet ꝙ nō venit ꝓpter iuſtos. ſꝫ pctōres. vñ xp̄s venit in hūc mundū pctōres ſaluos facere Tercia cā. vt oñderet ꝙ pctōres penitētiā agētes p̄cedūt ſapiētes hui⁹ mūdi in regno celoꝝ Quarta cā. q̄ ſicut mulier fuit nūcia mortis. ſic etiā mulier fieret nūcia vite Quīta cā. vt oñderet bonitas xp̄i. voluit em̄ oñdere vt vbi abūdauit delictū. nūc ſupabūdaret grā.

¶ Fauent igit reſurgenti xp̄o cuncta gaudijs Flores. ſegetes rediuiuo fructu ꝟnāt. ⁊ volucres gelu triſti terſo dulce iubilāt

¶ Hic autor demōſtrat xp̄i reſurrectōem gaudioſam eē ex fauore ⁊ leticia irrōnaliū creaturaꝝ dicēs (Igit cūcta). i. oīa entia mūdi (fauēt). i. cōgaudēt (reſurgēti xp̄o). i. filio dei. q̄ reſurrexit (gaudijs). i. diuerſis leticijs (flores). i. roſe (ſegetes). i. ſemina (vernant). i. florēt (fructu rediuiuo). i. iter vivo (⁊ volucres) ſcꝫ celi (iubilant) id eſt canunt (dulce) id eſt dulciter (terſo) id eſt remoto (triſti gelu) id eſt frigore aduerſo

¶ Lucēt clari⁹ ſol ⁊ luna morte xp̄i turbida Tell⁹ herbida reſurgēti plaudet xp̄o. q̄ tremula eius morte ſe caſurā minitat.

¶ (Sol ⁊ luna. turbida). i. turbata (morte xp̄i. lucēt). i. ſplēdēt (clari⁹) id ē lucidi⁹ (herbida tell⁹). i. terra herboſa (plaudet). i. laudē reddit (reſurgenti xp̄o). i. filio dei (que) ſcꝫ terra (tremula). i. tremēs facta (morte eius) ſcꝫ xp̄i (minitat) id eſt oſtendit (ſe caſuram) ſcꝫ ꝓpter terremotū.

¶ Ergo die iſta exultemus. qua nobis viam vite reſurgens patefecit ieſus.

Quia irrōnales creature reſurgēti xp̄o ꝯgaudent. hortat etiā autor nos rōnales creaturas ad gaudiū ⁊ leticiā ꝓpter glorioſam xp̄i reſurrectōem dicēs (Ergo). i. ideo (exultem⁹). i. letemur (die iſta. q̄). i. in qua (ieſus re-

ſurgens)ſcꝫ a mortuis(patefecit)id eſt manifeſtauit(nobis) ſcꝫ xp̄i fide
libꝫ(viam)id eſt introitum(vite)ſcꝫ eterne

¶ Aſtra. ſolum. mare. iocundentur et cuncti gratulentur in
celis ſpiritales chori trinitati. Amen.

¶ (Aſtra).i.ſtelle vel celū(ſolū).i.terra(mare).i.aque(iocūdenť).i.letē
tur(⁊ cūcti ſpiritales chori).i.āgeli ⁊ ſci(gratulenť).i.grates reddāt(tri
nitati).i.deo trino in ꝑſonis(in celis).i.in regno celoꝝ(amen)id eſt fiat
¶ Pro terminis nota. modulor ꝑcat variis tonis decātare Jn̄ modulꝰ
ꝑcās talē vſum Jn̄ melodia.i.dulcis cantꝰ Jtē iubilare.i.letari ⁊ deo
grām decātare cū vocū ꝓlatōe Jtē exinanire venit a noīe inanis qđ idē
eſt qđ vacuus Jn̄ exinanire.i.humiliare Jtē occulo is ere.i.abſcondere
Jn̄ occulens Jn̄ occultꝰ.i.ſecretus Jtē nudulus di.a nudꝰ Jtē ꝑfero.
id eſt pati Jtē luridus đr a lura.i.pallidus obſcurus tenebroſus ſordi
dus.ſed ꝓprie đr color mortui.vel đr amentia

O c Lare ſanctoꝝ ſenatꝰ apoſtoloꝝ ꝓnceps orbis ter
raꝝ rectorq̄ꝫ regnoꝝ Eccleſiaꝝ mores ⁊ vitā mode
rare. Que per doctrinam tuam fideles ſunt vbiq̄ꝫ.

Poſtq̄ꝫ autor in ꝑcedētibꝫ poſuit cātica ſpēalia. q̄ꝝ qđlibet tāgit feſtū
ſpeciale. hic iā ponit q̄dā cātica q̄ reſpiciūt generalr̄ cōmunitatē pluriuꝫ
ſcōꝝ.q̄ꝝ ꝓmū ē de cōitate aplōꝝ Et diuidiť in duas ꝑtes Jn prima pte
autor cōmēdat ſcōs aplōs cū q̄dā inuocatōe Jn ſcđa declarat loca paſſio
num eorundē enumerādo ip̄os aplōs.ſcđa ibi. Anthiochꝰ ⁊c̄.dicēs. O
(clare ſenatꝰ).i.nobile ꝯſiliū(ſcōꝝ aplōꝝ)ſ[e] q̄ es (ꝓnceps orbis).i.cir
cuitꝰ(terraꝝ)ſcꝫ oīm(q̄ꝫ)ꝓ et(rector).i.gubernator(regnoꝝ).ſ.oīm.tu
(moderare).i.debite rege(mores).i.ꝯſuetudīes(⁊ vitā).i.ſtatū(ecciaꝝ)
id ē xp̄ifideliū(q̄)ſcꝫ eccie vl̄ regna mūdi(ſtꝫ fideles).i.fidē tenētes(vbi
q̄ꝫ).i.in oīni loco(ꝑ tuā doctrinā).i.ꝑ tuā verā ꝑdicatōem ¶ Notandū
ſcribiť Jſa.xlij. Quā pulcri ſunt ſup̄ mōtes pedes annūciantꝫ bonū.ꝑdi
cantꝫ ſalutē Jn q̄bꝫ ꝟbis ſci apl̄i duplr̄ cōmēdanť Primo ex eoꝝ debita
et glorioſa exaltatōe.ſcđo ex eoꝝ fructifera miſſione.ꝓmū tāgiť ibi.q̄ꝫpul
cri ſunt ſup̄ mōtes.ſcđm ibi pedes annūciantꝫ bonū ⁊c̄ Primū declarať
ip̄i em̄ electi ſunt de mūdo.vt eant in mundū ⁊ fructū afferāt.⁊ exinde pul
cri facti ſunt.q꜡ pulchritudo ⁊ decor indumentū eoꝝ ⁊ ridebūt in die no
uiſſimo.ip̄i em̄ glorioſi exaltati ſunt.q꜡ poſiti ſup̄ montē dei,mons em̄ dei
mons pinguis.vt đt p̄s.vn̄ gloſa.mons pinguis.i.oīm deliciaꝝ plenitu
dinē hn̄s Sꝫ apl̄i ſunt poſiti ſup̄ montē dei q̄ſi montes coagulati.vn̄ đt
Gre.in glo.ſuꝑ illđ p̄s. Jſti ſunt mōtes coagulati.ſuꝑ pinguē montē xp̄i
in celeſtibꝫ edificati.etiā q̄ſi ciuitas in q̄ viget optima policia ciuiū ⁊ fide
liū.vn̄ Lu. Nō p̄t ciuitas abſcondi ſup̄ montē poſita.q꜡ lux eoꝝ lucet co
ram oībꝫ hoībꝫ Deīn declarať ſcđm.q꜡ bn̄ dicuntur pedes dn̄i.q꜡ ꝑ ip̄os
xp̄s tāq̄ꝫ ꝑ pedes iuit i vniuerſuꝫ orbē.⁊ nō ſolū iſtos.xij.ſꝫ etiā alios lxxij.
(q̄s deſignauit)miſit in oēm ciuitatē ⁊ regionē q̄ ip̄e erat venturꝰ Etiā

hñ dicunt pedes dñi. nā in oībꝫ ſecuti ſunt viā rectā ꝛ nō declinauerūt a ſe
mitis dñi. vñ ps. Pes eīn me⁹ ſtetit in directo ꝛc. Itē Ezech. Pedes eo
rum pedes recti Et ꝗ in laudem ipoꝝ merito eccīa canit iſtā ſequentiam
¶ Itē nota. autoꝛ vocat nūeꝝ apl'oꝝ ſenatū duplici rōne Primo rōne di
gnitatꝭ. nā ꝯſules romani q̄ erant nobilioꝛes ꝛ dignioꝛes appellabant ſe-
nioꝛes. ꝛ ꝯgregatio eoꝝ dicebat ſenat⁹. ꝛ iſti fuerūt ſupmi iudices toti⁹
mūdi. ſic etiā ꝯformit ꝛ apl'i. iuxta illō Sedebitꝭ ſup ſedes iudicātes duo
decim tribꝫ iſrael Scdo dr ſenat⁹ rōe nūeri. nā elegit eos vt eēnt. xij. q2 pn
cipales ſenioꝛes erāt. xij. ꝗ etiā ꝯuenit eis hoc nomē ſenatus rōne numeri
¶ Pro terminis nota. ſenat⁹ ē nomē q̄rte declinatōis maſ. gñis deriuatū
a noīe ſenex. ꝛ ſcat dignitatē ſenioꝝ. In ſenatori⁹ a um nomē adiectm̄ Sꝫ
moderoꝛ ē ꝟbū depo. pme ꝯiugatōis ꝛ ſcat alicui debitū modū iponere.

¶ Anthiochus et remus concedunt tibi petre regni ſolium
Tyrannidem tu paule alexandrinam inuaſiſti greciam.

Hic aut. ꝯmēdat b. apl'os ſpēalr in hoc ꝗ diuerſimode miſſi ſunt dicēs
O (petre) .ſ. ſcē (anthioch⁹) .i. ꝑpl's de anthiochia (ꝛ rem⁹) .i. gens roma
na (ꝯcedūt) .i. admittūt ꝛ dant (tibi) ſcꝫ petro (ſoliū) .i. ſedē (regni) ſcꝫ ce
leſtis (tu paule) ſcꝫ apoſtole (inuaſiſti) .i. ſubintraſti ꝛ viſitaſti (tyranni-
dem) .i. ſeuerā (alexandrinā gretiā) illā regionē q̄ eſt ps gretie.

¶ Ethiopes hoꝛridos mathee agnelli vellere. Qui maculas
neſciat aliquas veſtiſti candido.
¶ O (mathee) ſcꝫ apl'e. tu (veſtiſti) .i. induiſti (hoꝛridos ethiopes) .i. ꝑ
teruos indos (cādido vellere) .i. lucida doctria (agnelli) .i. xp̄i (q̄) .ſ. agnel
lus (neſciat) .i. ignoꝛat (aliq̄s maculas) id ē aliq̄ peccata vel vicia

¶ Thoma bartholomee ioannes philippe ſymon iacobiqꝫ
pariles Andrea thadee dei bellatoꝛes inditi. En vos oꝛiens
et occidens immo teres mūdi circulus ſe patres habere gau
det et expectat iudices. Et idcirco mundus omnis laudes
vobis et honoꝛem ſanctis debitum ſupplex impendit

¶ Tūc enumerat alios apl'os ꝯcludēdo eos eē dignos gloꝛia ꝛ honoꝛe
ꝓpter laboꝛes bella ꝛ paſſiones dicens O (thoma) s' didime (bartholo-
mee. ioānes) ſcꝫ euāgeliſta (philippe ſymon. qꝫ) ꝑ et (iacobi pariles) .i. am
bo iacobi. ſ. maioꝛ ꝛ minoꝛ. o (andrea thadee) .i. iuda (īcliti bellatoꝛes) .i.
maximi athlete ꝛ triūphatoꝛes (dei) ſcꝫ oīpotētis (En) .i. ecce (oꝛiēs) .i.
ꝑpl's oꝛiental's (ꝛ occidēs) .i. ꝑpl's occidētalis (īmo) ꝑ certo (teres circul⁹)
id ē oꝛb (gaudet) .i. letat (ſe habere vos p̄res) .i. patronos (ꝛ expectat) ſcꝫ
vos (iudices) ſcꝫ firmos in nouiſſimo die (ꝛ idcirco. oīs mund⁹) id ē to-
ta ꝑpianitas (impendit) .i. exhibet (ſupplex) .i. ſuppliciter (vob ſanctꝭ) ſcꝫ
apl'is (laudes) .i. cōmendatōes (ꝛ debitū honoꝛē) .i. optimā reuerētiam

De Apoſtolis

¶ Notandū autor in hac lr̃a enūerando aplos cōmēdat eos. q2 edifica
uerunt eccliam p̄dicādo. iuſte viuēdo. martyriū ſuſtinēdo Et ex iſto con
cludit ꝙ digni ſunt glia ⁊ honore. q2 dignū ē. ꝙ oīs mundꝰ ipēdat eis re-
uerentiā. qm̄ ipos habuit iter ceteros p̄ncipales Itē nota. q̊2ūdā aploꝝ
paſſiones iā ſunt recitate ꝓprijs ſuis ſequētijs. ⁊ q̊ paſſiōes alioꝝ q̇ ꝓpri-
as ſequētias nō hn̄t breuiter videamꝰ. vn̄ be. Tho. ꝑ totā indiā p̄dicauit
dn̄m noſtꝝ ieſum xp̄m. nō ſolū ſermonibꝫ. ſ3 etiā ſignis ꝯfirmauit. q2 illō
qō p̄dicauit hoc ꝯfirmauit. Un̄ q̄dā mulier noīe Amigdola vxor cariſij
accepta fide a be. aplo thoma baptiſata ē. q̄ iacēs in cubiculo orauit dn̄m
vt veniā ꝓ delictis ſuis mereꝛ Ueniēs aūt vir eiꝰ dixit. Cur triſtis es. ⁊
q̄re ꝯturbatū eſt cor tuū. ſcio em̄ ꝙ ambulaſti ad hoiem magū ⁊ audiui-
ſti ab eo v̄ba inania. relinq̄ cogitatōes iſtas ⁊ epulemur ſil' Cū aūt mulier
v̄ba viri nō aduertebat. ſ3 ꝯſtāter deū orauit Cōtriſtatꝰ ē vir eiꝰ ⁊ doluit
vehemēter ꝙ ſepareꝛ ab vxore ſua. ⁊ indutꝰ vilibꝫ veſtimēt3 venit ad regē
q̇ cū vidiſſet eū ait. q̄ ē cā vilitat3 tue q̄ te circūdat At ille. q2 ꝑdidi vxorē
meā ꝑ hoiem magū q̇ populū reg3 nitiꝛ ſubuertere Qō audiēs rex iratꝰ
ꝯtra apl'm miſit ꝑuos ſuos ad be. Thomā vbi ſedebat ⁊ docuit ꝓpl'm et
interfecerūt eū gladio. q̇ circa ciuitatē indiā in monte circa mare ē ſepultꝰ
vbi corꝑaliter req̇eſcit oībꝫ ꝑegrinis deuote eū q̄rētibꝫ ꝓpria manu corpꝰ
dn̄icū miniſtrās. vt ꝓbatū ē ꝑ xp̄ifideles. ¶ S3 be. Bartholomeꝰ ſilr in
india paſſus ē. Un̄ ab hyſtoriographis tres indie deſcribunꝛ. Prima q̄
mittit ad ethiopiā. ſcd̄a q̄ ad medos. tercia q̄ finē facit. ad hāc terciā indiā
venit be. Bartholomeꝰ. ⁊ ingreſſus tēplū in q̊ erat idolum aſtaroth. in q̊
idolo erat demō q̇ dicebat ſe oēs infirmitates curare Un̄ factū ē vt be. bar
tholomeo ibi manente idolum nulli daret rn̄ſa ⁊ nulli poterat ſubuenire.
tūc ꝓpl's ꝑrexit in aliā ciuitatē vbi colebaꝛ aliꝰ demon. ſ. Berith. ⁊ interro
gauerūt q̄re deꝰ eoꝝ aſtaroth nō daret eis rn̄ſa. rn̄dens berith dixit Deꝰ
veſter ſic captiuatꝰ ē. vt nec ſuſpirare nec3 loq̇ audeat. ex illa hora qua be.
Bartholomeꝰ illuc venit Dicūt cultores idoli Quis ē iſte Bartholo-
meus. rn̄dit demō. amicꝰ dei oīpotēt3. q̇ venit huc vt deſtruat oīa idola ve
ſtra Dicūt ei. da nobis ſigna vt cognoſcamꝰ eū. dixit demon Capillū ni-
grū ⁊ criſpū. carnē cādidā. oculos grādes. barbā ꝓlixā h3. ⁊ paucos ca-
nos ⁊ veſtiꝛ veſte purpurea. induiꝛ pallio albo ⁊. xxvi. anni ſunt ꝙ nunq̄
ſordidanꝛ veſtimēta eiꝰ. oēm linguā loquiꝛ ⁊ intelligit His aūt ſignis re
q̄ſitꝰ apl's ab indis inuentꝰ ē. q̊s ꝯuertit ad dn̄m. Qō ꝑcipiēs rex aſtro-
ges miſit ꝑuos ſuos. vt vbi inuenirēt be. apl'm vinctū illū ꝑducerēt ad eū
Qō cū feciſſent dixit ad eū aſtroges. Tu es q̇ auertiſti fratrē meū Cui
apl's Ego nō auerti eū. ſ3 ꝯuerti Et cū hec diceret nūciatū ē regi ꝙ deus
ſuus cecidiſſet. ⁊ in nihilū redactꝰ eēt. Tūc rex iratꝰ iuſſit be. apl'm fuſti
bus cedi ⁊ viuū excoriari. ſic be. Bartholomeꝰ feliciter migrauit ad dn̄m
¶ Item nota. be. Philippꝰ cum viginti annis ꝑ Sychiā p̄dicaſſet a pa-
ganis ad īmolādū ſtatue mart3 cōpellebaꝛ tūc draco de ſtatua exiuit ⁊ fi-
liū pontific3 iterfecit. ⁊ duos tribunos extinxit Dixitq3 philippꝰ Credite
mihi ⁊ ſtatuā ꝯfringite ⁊ crucē dn̄i adorate. tūc infirmi ſanenꝛ ⁊ mortui re
ſuſcitenꝛ Tūc his q̇ cruciabanꝛ clamabāt. ſana nos. ⁊ hunc martē ꝯfrin-
gemus Tunc philippꝰ. oēs ſanauit. ⁊ illis tribꝫ mortuis ipetrauit vitā

Poſt hoc venit in aſyā in ciuitatē Hierapolim vbi p̄dicauit ⁊ ibi ꝑ infideles ad inſtar mgr̄i ſui (quē predicauit) crucifixꝰ ē. ⁊ iuxta eū due filie eius vna a dextris alia a ſiniſtris ſepulte ſunt. ¶ Sꝫ ſymō ⁊ iudas frater eiꝰ ꝗ et thadeꝰ nūcupat̄. fuerūt frēs iacobi minoris ⁊ filij marie cleophe ꝗrū vnꝰ ſcꝫ iudas in meſopotamia. Symō ꝟo in egypto predicauit. Deinde ambo in ꝑſyā venerūt vbi duos magos .ſ. zaraes ⁊ arfaxat inuenerūt multa ſigna faciētes. q̊s bti apl̄i fugauerūt ad aliā ciuitatē. pōtifices ꝟo ydoloꝝ venerūt ad eos q̊s ꝯtra apl̄os ꝯcitarūt vt cū illuc venirēt eos interficerēt. Cū ḡ apl̄i illuc veniſſent p̄dicti pōtifices in eos irruerūt ac trucidauerūt. In ipſa vero martyrij hora eoꝝ tāta fiebāt fulgura vt tēplū ydoloꝝ tripharie incēderet̄. ⁊ illi duo magi in carbones ictu fulminis ꝟtebant̄. Tunc rex abagorus (ꝗ ad fidē ꝯuerſus erat) corꝑa apl̄oꝝ ad vrbē ſuam trāſtulit. ⁊ in eoꝝ honorē eccl̄iam mire magnitudinis fabricauit. ¶ Item btūs Jacobꝫ maior filiꝰ zebedei frater ioānis euāgeliſte oēm Indiā ⁊ ſamariā p̄dicando viſitauit. Accidit aūt vt quēdā magū noīe hermogenem inueniret ꝗ diſcipulū ſuū philetū nomine miſit ad eū vt ꝯ ipm̄ diſputaret. Jacobꝫ āt ſcripturis ſacris ieſum eē filiū dei ꝯfirmauit. ⁊ ſtatim philetū ad fidē ꝯuertit. Tūc hermogenes p̄cepit demonibꝫ. vt .b. Jacobū et philetū vinctos ducerēt ad eū. veniētes āt demōes vbi .b. iacobꝫ orabat dixerūt btō iacobo. O apl̄e dei miſerere nr̄i. ꝗ dixit q̄re veniſtis ad me. dicūt ei. hermogenes miſit nos ad te ⁊ vt te ⁊ philetū victos ad eū ducerēmꝰ. q̊bꝫ dixit. in noīe dei abſoluat vos angelꝰ. reuertētes ad hermogenē. eum nō ledēdo ad me vinctū ducatis. q̄ꝺ cū feciſſent .b. Jacobꝫ dixit. tu me ledere voluiſti. ſꝫ ego te ledere nō ꝑmiſi. ⁊ ſic eū ad fidem conuertit. Poſtea abiathar pōtifex repletꝰ zelo miſit ſeruū ſuū vt mitteret funē in collū bti apl̄i ⁊ ꝑduceret eū ad p̄toriū herodis ꝗ iuſſit eū decollari. ⁊ ſic martyrio coronatꝰ. Sꝫ iacobꝫ minor p̊mus inter apl̄os miſſam celebrauit ⁊ ꝑpetuā virginitatē ꝯſeruauit. hic cū p̄dicaret de gradu p̄cipitatꝰ eſt. poſtea ꝑ longū tempꝰ vidētes iudei ꝙ paulū nō poſſent occidere. qꝛ dn̄s eū romā adire fecit. crudelitatē ſuā in btm̄ iacobū poſuerūt. quē lapidibꝫ obruerūt vbi vnus ex eis valido ictu cerebꝝ eiꝰ excuſſit. ⁊ tali martyrio migrauit ad xp̄m ſepultus ibidē ꝓpe templū. Pro terminis nota. antiochus dr̄ aliq̊s de antiochia. Sed remus eſt ꝓpriū nomē fluuij. Sed ethiops ē nomen tertie declinationis. ⁊ dr̄ aliq̊s de ethiopia. ⁊ pōt eē cōis gn̄is. Sed oriens ⁊ occidens ſignificant ꝑtes mundi ⁊ ſunt nomina omnis generis.

¶ Iocundare plebs fidelis cuius pater eſt in celis. recolens ezechielis prophete preconia

Hic autor deſcribit aliā ſequētiā q̄ cantat̄ ob reuerentiā ⁊ dignitatē ſanctoꝝ euangeliſtaꝝ. Et diuidit̄ in duas ꝑtes. In p̊ma hortatur populuꝫ ad leticiam declarando viſionē quā ezechiel ꝓpheta ⁊ ſanctꝰ iohēs viderūt. In ſcd̄a exponit hāc viſionē ad noſtrā cognitionē. ponēs in lr̄a euāgeliſtaꝝ ꝯfigurationes. ſcd̄a ibi. forme formāt dicēs. O (fidelis plebs) id ē ꝑple xp̄iane (iocūdare) .i. letare (cuiꝰ) .ſ. plebis (pater) .i. deus oīpotens (eſt in celis) .i. in regno celoꝝ (recolēs) .i. rememorās (p̄conia) .i. ꝓpheti-

as (ezechielis ꝓphete) q̄ vidit myſteriũ q̄ttuoꝛ euãgeliſtaꝝ in ſpecie quat/ tuoꝛ animalium.

¶ Eſt ioannes teſtis xp̄i ſcribens in apocalipſi. vere vidi ve re ſcripſi vera teſtimonia. Circa thꝛonum maieſtatis cũ ſpi/ ritibus beatis quattuoꝛ diuerſitatis aſtant animalia.

Cõfirmat viſionẽ ezechielis teſtimonio bt̄i ioãnis euãgeliſte q̄ eandẽ vi ſionẽ deſcribit in apocalipſi. Cõſtrue (Joãnes). ſ. euãgeliſta (ẽ teſtis) ſcʒ Ezechieli de illa viſione (ſcribẽs in apocalipſi). i. in tali libꝛo (xp̄i) qꝛ xp̄s ſibi reuelauit. sᶜ ego iohẽs (vidi vere). i. veracit̄ (ſcripſi). i. exaraui lr̄is et mũdo demõſtraui (vere). i. veracit̄ (vera teſtionia). i. diuina myſteria (q̄t tuoꝛ aĩalia). i. q̄ttuoꝛ euãgeliſtas hñtes formas q̄ttuoꝛ aĩaliũ (diuerſita/ tis). i. diuerſa in figurꝭ ⁊ ſpẽbꝫ (circa thꝛonũ maieſtatis). i. circa maieſtatẽ diuinã (cum beatis ſpiritibꝫ) id eſt ſanctis angelis

¶ Foꝛmam pꝛimum aquilinam et ſcd̄m leoninam ſed huma nam et bouinam duo gerunt alia

Deſcribit formas ⁊ diſpões iſtoꝝ q̄ttuoꝛ aĩaliũ dicẽs (Pꝛimũ). ſ. aĩal sᶜ gerit (formã aq̄linã. ⁊ ſcd̄ʒ). ſ. aĩal (leoninã). ſ. gerit formã (ſʒ duo alia). ſ. aĩalia (gerũt). i. hñt (humanã). ſ. formã (⁊ bouinã) sᶜ formã ¶ Notãdũ hec ſnia p̄t ſic ſumi. ꝑpl̄s xp̄ianꝰ dʒ letari ꝓpt̄ viſionẽ ezechielis ⁊ ſc̄i Johis euãgeliſte. ꝯcordant em̄ in iſto ꝙ viderunt iuxta thꝛonũ maieſtatis q̄t/ tuoꝛ aĩalia q̄ttuoꝛ diſpõnes ⁊ figuras hñtia. ſ. aq̄le leonis hoĩs ⁊ bouis.

¶ Jtẽ nota ſcribit Luc. in euã. Meſſis q̄dẽ multa. opariȷ vero pauci. il la ṽba bñ ꝯueniũt euãgeliſtis q̄ ſunt tãq̄ʒ opariȷ miſſi ad colligendũ fru ctũ meſſis. Vñ in euã. Ego vos elegi vt eatis ⁊ fructũ afferatis. et fru/ ctus veſter maneat. Jn q̄bꝫ ṽbis euãgeliſte dupl̄r ꝯmẽdant̄. Pꝛimo ex cõſtãtia p̄dicatõis cũ dꝛ meſſis q̄dẽ multa. Scd̄o ꝯmẽdant̄ ex collectõe frumẽti. cũ dꝛ opariȷ vero pauci. De p̄mo dꝛ in euã. ⁊ miſit eos ad p̄dicã dũ. vñ Jſa. Vos eſtis mei dt̄ dñs. vñ ꝯſtãtia p̄dicatõis euãgeliſte cõfir/ mabãt ꝑ exhibitiõnẽ teſtimoniȷ. qꝛ teſtabant̄ idoneitatẽ. de q̄ dꝛ in actibꝰ aplōꝝ. Hũc deꝰ ſuſcitauit. cuiꝰ nos teſtes ſumꝰ. Etiã teſtabant̄ verita/ tẽ. vñ in actibꝫ aplōꝝ. Nos ſumꝰ teſtes oĩm q̄ fecit deꝰ in regione iudeoꝝ in inferno. in regione angeloꝝ O q̄nta fecit dixit ⁊ ꝓtulit. hoꝝ em̄ teſtes ſumꝰ. Jtẽ dꝛ in actibꝫ. Et eritꝭ mihi teſtes in hierl̄m ⁊ in oĩ iudea ⁊ ſama ria ⁊ vſq̄ʒ ad extremũ terre. De ſcd̄o ꝯmendant̄ in dignitate meriti. vñ q̄ʒ uis apl̄i miſſi ſũt ad p̄dicandũ tñ hi q̄ttuoꝛ electi ſunt ad ſcribẽdũ euãge/ lia. Jtẽ dicit btũs Grego. Electi ſunt in xp̄o añ mũdi ꝯſtitutionẽ vt eẽnt ſc̄ti ⁊ imaculati in vita Pꝛo terinis no. iocũdoꝛ ẽ ṽbũ depo. p̄me ꝯiu. Sʒ apocalipſis ẽ nomẽ tertie decli. ⁊ interp̄tat̄ q̄ſi reuelatio. ⁊ dꝛ ab apo qd̄ ẽ re ⁊ calipſis velare q̄ſi reuelare. Sʒ aq̄linꝰ leoninꝰ humanus ⁊ boui nus ſtꝭ noĩa denoĩatiua adiectiua deriuata ab his noĩbꝫ aq̄la leo hõ ⁊ bos

¶ Foꝛme foꝛmant figurarum foꝛmas euangeliſtarum. quoꝝ

imber doctrinarum ſtillat in eccleſia

Hic au. ponit viſiones iã dictas q̃tũ ad noſtrã ↄgnitionẽ inferens noĩa euãgeliſtaꝝ. Et diuidit in duas ptes. in pma ponit noĩa euangeliſtaꝝ. in ſcd̃a oñdit rõnẽ q̃re iſtis figuris figurant. ſcd̃a ibi. Formã viri ꝛc. dicens (forme figuraꝝ) .i. q̃ttuoꝛ aĩaliũ (formãt) .i. fcãt (formas) .i. figuras (euãgeliſtaꝝ) sꝫ q̃ttuoꝛ (q̃ꝝ) ſcꝫ euãgeliſtaꝝ (imber doctrinaꝝ) .i. diuina ſapiẽtia (ſtillat) id eſt fluit (in eccleſia) id eſt in populo chriſtiano.

¶ Hi ſunt marcus ꝛ matheus lucas. at quem zebedeus pa/ter miſit tibi deus dum laxaret retia.

(Hi) ſcꝫ euãgeliſte (ſunt) .i. noĩant (marcꝰ matheus ꝛ lucas. at) ꝑ et. sꝫ ille (quẽ pater) .ſ. eiꝰ (zebedeus) ſic dictus (miſit) .i. dedit (tibi o deus dũ laxaret) .i. extẽderet (rhetia) ſcꝫ ad capturã piſciũ. Et p̄ h̄ circũloquitur autoꝛ btm̃ ioãnẽ ¶ Notãdũ iſti q̃ttuoꝛ euãgeliſte ſũt ſpẽalit electi ad hoc vt euãgelia ↄſcriberẽt. qꝛ nullis alijs ſctis ẽ hec dignitas collata. igit̃ p oꝛdinẽ vidẽdũ ẽ. ex q̃bꝫ ꝛ quõ ſũt electi. Vñ Lucas fuit tyrꝰ natꝰ ex antio/chia arte medicꝰ. q̃ vt dt btũs Hiero. dño p̄dicãte ſuis p̄dicatoĩbꝫ rõ adheſit. ſꝫ poſt paſſionẽ xp̄i ad fidẽ venit. magne ꝑfectoĩs ꝛ optime vite. ad deũ ad ꝓximũ ꝛ ad ſeipm. Silr̃ q̃ ad ſuũ officiũ fuit ſic q̃ in figura q̃dru/pedis. ſ. bouis deſcribit̃. Hic Lucas credit̃ fuiſſe ſociꝰ Cleophe q̃bus poſt reſurrectionẽ xp̄s apparuit ipſis trãſeũtibꝫ in emaus Etiã fuit familiaris btẽ ꝟgini marie. ſic q̃ ipſa eũ certificauit de his q̃ ſibi ↄſtabãt. ſ. de angelica ſalutatõe ꝛ natiuitate xp̄i. ¶ Sꝫ marcꝰ fuit q̃dã leuiticꝰ ſacerdos. h̄ cũ btõ Petro ꝑfectus ẽ romã. Et cũ ibi beatꝰ petrꝰ euãgeliũ p̄di/caret rogauerũt fideles q̃ erãt rome beatũ Marcũ vt euãgeliũ ad beatam memoꝛiã fidelibꝫ ↄſcriberet. Poſtea vero Marcꝰ miſſus ẽ a btõ Petro in alexandriã vbi oꝛdinatus ẽ in epiſcopũ. ꝛ ibidẽ ꝟbũ dei longo tp̄e p̄re/dicauit ꝛ multũ populũ ad fidẽ xp̄ianã ↄuertit. Cũ autẽ in paſcha beatus Marcus miſſam celebraret. ↄuenerũt oẽs pontifices ꝛ cũ fune in ipſius collo miſſo ipm̃ p totã ciuitatẽ trahebãt vt carnes eiꝰ in terrã fluebãt et ſanguine lapides rigabantur. Poſtea reuerſi ꝓiecerũt ipm̃ in carcerem ꝛ ab angelo ↄfoꝛtatꝰ. vt firmit̃ ꝛ ↄſtãter in fide xp̄i ꝛ ↄſtãtia euãgelij ꝑmaneret ibidẽ ſpm̃ emiſit ꝛ in ſctã pace redeuit. ¶ Sꝫ btũs Matheꝰ fu/it thelonarius ꝛ p̄us vocabat̃ leui. cuiꝰ domũ ieſus xp̄us ſaluatoꝛ totius mũdi ingrediẽs ſecũ diſcubuit. Qd̃ videtes ſcribe ꝛ phariſei dixerunt ad diſcipulos xp̄i. Quare mgr̃ vr̃ mãducat cũ publicano iſto. Qui ꝑcipiẽs dixit phariſeis. Nõ eſt opus medico bñ habẽtibꝫ. ſꝫ male habẽtibꝫ. Qua ſi diceret. Nõ veni vocare iuſtos ſꝫ pctõres: qꝛ iuſti ſpontanee ↄueniunt ad ↄuiuiũ. ſꝫ opoꝛtet peccatoꝛes trahere. Poſt h̄ ieſus dixit ad eũ. ſeque/re me. ꝛ ſecutꝰ ẽ dñm ¶ Sꝫ ſctũs Ioãnes fuit filiꝰ zebedei ꝛ ↄſobꝛinꝰ ieſu xp̄i. q̃ in cena ſupra pectus dñi recubuit. ꝛ ibi archana celeſtia cognouit. q̃ frequẽter in euãgelijs ↄſcripſit. Qui dũ in Epheſo p̄dicaret a ꝓconſule capitur qui eũ ad cultũ ydoloꝝ cõpellere conabat̃. ꝛ cũ nollet. in car/cerẽ miſſus eſt. ꝛ iuſſu Domiciani ceſaris romã ducit̃. vbi in doleũ feruentis olei mittitur. ſicut patuit in illa ſequentia Verbum dei.

De Euangeliſtis

¶ Formam viri dans matheo. quia ſcripſit ſic de deo ſicut deſcendit ab eo quem plaſmauit hominem

¶ Hic applicat cuilibet euãgeliſte ſuã figurã oñdẽs cãm q̃re iſtis figurꝫ figurant̃. Et diuidit̃ in duas pres. in p̄ma facit qd̄ dictũ eſt. in ſcd̄a ꝓbat ꝓportõem eẽ rõnabilẽ. ſcd̄a ibi. Ecce forma ⁊c. dicẽs p̄mo. ſ. ſacra ſcriptura eſt (dãs). i. tribuẽs (matheo) tali euãgeliſte (formã). i. ſpeciẽ (viri) id ẽ hoĩs (qꝛ ſcripſit). i. predicauit (ſic). i. taliter (de deo). i. de humanitate dei (ſicꝫ) ſcꝫ filius dei (deſcendit). i. generabat̃ (ab eo) ſcꝫ patre oĩpotenti (quẽ plaſmauit) id eſt fecit (hominem) ſcꝫ eſſe

¶ Lucas bos eſt in figura. vt premõſtratur in ſcriptura. boſtiarum tangens iura legis ſub velamine.

(Lucas) talis euangeliſta (eſt bos). i. iumẽtũ (in figura) qꝛ hꝫ figurã bouis (vt). i. ſicut (p̄mõſtrat̃). i. declarat̃ (in ſcriptura). i. euangelio (tangẽs) id eſt declarans (iura). i. ꝯſuetudines (hoſtiaꝝ). i. ſacrificioꝝ (ſub velamine) id eſt ſub figura (legis) id eſt veteris teſtamenti.

¶ Sed ioannes ala bina charitatis aquilina forma fertur in diuina puriori lumine

¶ (Sed iohẽs). ſ. euãgeliſta (fertur). i. eleuatur (aq̃lina forma) id eſt ſub forma aquile (bina ala charitatis) id eſt duplici vita. ſ. actiua et ꝯtẽplatiua (in diuina) id eſt in deitatem (puriori lumine). i. clariori intelligentia.

¶ Marcus leo per deſertuꝫ clamans rugit in apertum iter fiat deo certum mundum cor a crimine.

(Marcꝰ) talis euãgeliſta. ſe figuratꝰ (leo). i. in forma leonis (rugit). i. ſonat (clamãs). i. p̄dicãs (ꝑ deſertũ). i. totũ mũdũ (in apertũ). i. manifeſte (certũ iter). i. via recta (fiat deo) ſcꝫ glorioſo (cor). i. ꝓpoſitũ noſtrũ. ſupple ſit (mundũ). i. purgatũ (a crimine) id eſt a peccato.

¶ Quattuor deſcribunt iſti quadriformes actus chriſti. ⁊ figurant vt audiſti quiſquis ſuam formulam.

(Iſti quattuor) ſcꝫ euãgeliſte (deſcribũt). i. narrãt (quadriformes actꝰ) id eſt quadruplices operationes (xp̄i). i. filij dei (⁊ figurant) id eſt repñſentant (vt). i. ſicut (audiſti) ſcꝫ per priora (quiſquis) ſcꝫ eoꝝ (ſuam formulam) id eſt figuram vel faciem.

¶ Natus homo declaratur. vitulus ſacrificatur. leo morteꝫ depredatur. ſed aſcendit aquila.

(Homo natus). i. figura hoĩs (declarat̃). i. exp̄mit incarnationem chriſti (vitulus ſacrificat̃). i. figura vituli indicat paſſionẽ xp̄i (leo depredatur mortem) id eſt figura leonis repreſentat nobis reſurrectionem chriſti (ſꝫ aquila aſcendit). i. forma aq̃le exp̄mit aſcenſionem xp̄i. ¶ Notandum q̃

btūs math. deſcribił in figura hoīs. q2 in ſuis euāgelijs deſcribit incarna
tionē xpi. q̄liter deus hō factus ē. igitur forma humana eſt ſibi deputata.
Sz btūs lucas depingił in forma bouis. q2 ipſe deſcribit in ſuis euāge-
lijs paſſionē xpi q̄liter xp̄s pro nobis tanq̄ꝫ vitulus oblatus ē. Sz marc⁹
deſcribił in figura leonis. q2 p̄dicauit in mūdo clamās ꝯtra pctōres tāq̄ꝫ
leo rugiens dicēs. Expurgate vetus fermētum ⁊ abijcite pcrā veſtra de
cordibꝫ vr̄is vt inhabitet vos xp̄s. q2 cor mūdū eſt dei tēplū. ſc̄m dictum
apl̄i. tēplū dei ſc̄m̄ eſt qđ eſtis vos. Itē p̄s. dn̄s in tēplo ſc̄tō ſuo. i. in cor
de puro ⁊ imaculato. Sz ſanctus ioānes deſcribitur in forma aq̄le. q2 ſi-
cut aquila eſt auis altiſſimi volatus. ſic ſanctus ioānes altiſſime ⁊ profun
diſſime conſcripſit euangelia de omnipotentia ⁊ de diuinitate dei. q2 dixit
In principio erat verbum ⁊c. igitur ꝯuenit ſibi diſpoſitio aquile. Tūc re
ſumit iſtud ſub breuitate dicens ꝙ matheus in ſpecie hominis deſcribit
humanitatē ⁊ incarnationē ieſu xpi. Lucas in ſpecie bouis deſcribit paſ-
ſionem xpi. Marcus in ſpecie leonis deſcribit reſurrectionē xpi ⁊ extre-
mū iudiciū. q2 extremū iudiciū eſt horribile ⁊ tremēdum. Sz beat⁹ Joā
nes in ſpecie aquile deſcribit altitudinē diuinitatis ¶ Notādū. btūs ma
theus habuit faciē hoīs. cuius ratio ſc̄m Hiero. ē q2 recte ſe habuit ad di
rectionē. ſic ꝙ docuit qūo xp̄s hō natus ē de pura ꝟgine. ¶ Sed ſc̄tūs io
annes habuit faciē aq̄le. q2 ordinatus eſt ad deū. vn̄ ꝑ oculū eius intuetᷣ
archana celeſtia. Vn̄ dr̄ ſc̄m ph̄m in naturalibꝫ ꝙ aquila habet tam acutū
viſum ꝙ ſolē irreuerberabiliter aſpicit. ⁊ in alto volās piſces maris videt.
et habet roſtrū valde acutum. Etiam exuſta a ſole in fontē magno impe-
tu ſe ꝓijcit. ⁊ ſenectutem abijcit. ⁊ ideo dr̄ p̄s. Renouabił ſicut aq̄le iuuē-
tus tua. ¶ Sed marcus habuit faciem leonis. quia catuli leonū tribus
diebꝫ mortui iacent. ⁊ rugitu leonis ſuſcitātur vt dr̄ p h̄s de naturis aīali
um. ⁊ iſtud bn̄ ꝯuenit marco. igił ⁊c. ¶ Sz lucas habet figurā vituli. q2
ratione ordinatus fuit ad ſuū officium. ſcripſit em̄ ⁊ impleuit hoc qđ alij
euangeliſte dimiſerūt. Vn̄ ſicut bos eſt aīal moroſuz hn̄s vngulas diui-
ſas. ſic etiā btūs lucas moroſe ⁊ diſcrete miniſteriū ſibi traditū adipleuit
Unde iſtas cauſas ꝯfirmauit q̄dā metriſta dicēs. Eſt lucas vitul⁹. leo
marcus. auiſq̄ꝫ ioānes. Eſt hō matheus. q̄ttuor iſta deus. Eſt hō naſcē-
do. vitulus mortē patiendo. Eſt leo ſurgendo. volucris q̊q̄ꝫ ſumma petē
do. ¶ Item nota. iter eſt nomē tertie declinationis neutri gn̄is. Sz qua-
driformis eſt nomē adiectm̄ ꝯpoſitū a noie quadrū dri. ⁊ forma ¶ Itē no
ta cū dr̄. Quattuor deſcribūt iſti. q̄dā libri hn̄t. quēq̄ꝫ ſuā formulā. ⁊ tunc
debet ſic exponi (ſua formula). i. ſua diſpō (figurat) id ē repn̄tat (quēq̄ꝫ)
. i. quēlibet eoꝝ (vt audiſti). i. ſicut rationibus ꝯprobatum percepiſti.

**Ecce forma beſtialis. quā ſcriptura prophetalis notat. ſz ma
terialis hec eſt impoſitio Currūt rotis. volant alis. viſus lux
eſt diſcretalis. rota ſenſus litteralis. ala cōtemplatio**

Hic autor ꝓbat has figuras euāgeliſtaꝝ rōnaliter aſſignatas. ⁊ cū hoc
declarat q̄ndā viſionē dicens (Ecce forma beſtialis). i. ꝑ beſtias repſenta
ta (quā) ſcꝫ formam (ꝓphetalis ſcriptura) ſcꝫ ezechielis prophete (notat)

id eſt exp̄mit (ſed hec impoſitio) .i. notificatio illoꝝ ſignoꝝ (eſt material') id ē lr̄alis. vel ſm materiā quā deſcribūt eis attributa. ¶ Notādū qualiter ſcriptura ꝓphetaꝝ ē manifeſta p̄ figuras q̄ttuoꝛ aīaliū irrōnaliū. Intellige ꝙ iſte q̄ttuoꝛ figure nō ſunt in euāgeliſtis naturaliter vel ſm curſum nature eis ꝯnexe. qꝛ vt ſic tūc eēnt mōſtra. ſꝫ iſte figure ſūt eis appropriate ſm ꝓportōem materieꝝ de q̄bꝫ materijs ſcripſerūt euāgelia. qꝛ matheus ſcripſit de natiuitate xp̄i. ⁊ ſic hꝫ figurā homis Lucas de paſſione eius. ⁊ ſic hꝫ figurā bouis. Marcus de reſurrectōe xp̄i. ⁊ ſic hꝫ figurā leonis. Iohēs de aſcēſione xp̄i. ⁊ ſic hꝫ figurā aq̄le. ¶ Deinde ſubiūgit aliā viſionē dicēs (Currūt) ſcꝫ euāgeliſte (rotis) de q̄bꝫ ptꝫ in viſione ezechiel' (volāt alis) ſcꝫ ſuis (lux diſcretalis) .i. myſtica expoſitio ſacre ſcripture (ē viſus) ſcꝫ eoꝝ aīaliū (rota) ſcꝫ q̄ apparuit ezechieli (eſt) .i. dicitur (ſenſus litteralis) ſacre ſcripture (ala) ſcꝫ que apparuit. ſ. eſt (ꝯtēplatio) id eſt vita ꝯtēplatiua ¶ Notandū circa vltimā ꝑtem hui' ſentētie legit' in Apo. ꝙ hec q̄ttuoꝛ aīalia habuerūt alas. ⁊ diſpō eoꝝ erat q̄ſi rota in medio rote. ⁊ vnūqdq; ibat ante faciem ſuā. ⁊ cū ambularent ambulabāt ſimul vt rote. vn̄ de iſto dr̄ btūs Hiero. in glo. ezechielis. qđ qđlibet aīaliū habuit quattuoꝛ facies et quattuoꝛ pennas. Ut aūt has poſſim' intelligere opoꝛtet nos imaginari aliqđ aīal habēs caput quadratū ⁊ in qualibet ſupꝑficie oportet imaginari vnā figuram. ex ꝑte anterioꝛi faciem hoīs. ad dexteraꝫ faciē leonis. ad ſiniſtrā faciem bouis. a ꝑte poſterioꝛi faciem aq̄le. Igitur dr̄ btūs Grego. Facies hoīs ⁊ facies leonis a dextris ipſoꝝ. facies vero vituli et aq̄le a ſiniſtris ipſoꝝ q̄ttuoꝛ. licet qđlibet habuit quattuoꝛ facies tn̄ p̄ excellentiam cuilibet euāgeliſte eſt vna facies attributa ſm exigētiaꝫ materie. de qua ſcripſit euangeliū. ⁊ ſic habetur ꝙ contēplatio ipſoꝝ ſit eqlis. et qđlibet eoꝝ his quattuoꝛ figuris deſcribitur.

¶ Pro terminis nota. beſtialis eſt nomē adiectiuū deriuatū a beſtia. Sed notus tantū eſt nomen adiectiuū deriuatum a verbo noſco. Item greſſus eſt nomē quarte declinationis. ⁊ venit a gradioꝛ.

¶ Paradyſus his rigatur viret floret fecundatur. his abundat his letatur quattuoꝛ fluminibus.

Hic autoꝛ oſtendit ſalubrē effectū ⁊ vtilitatē iſtoꝝ q̄ttuoꝛ euāgeliſtaꝝ in ſancta dei eccleſia dicens (Paradyſus) ſcꝫ celeſtis vel fides xp̄iana (rigatur) .i. humectatur (his) ſcꝫ euangeliſtis (viret) .i. creſcit (floret) id eſt germinat (fecūdatur) .i. fructificat' (abūdat) ſ. in ſancta doctrina catholica (letatur) .i. gaudet (his quattuoꝛ fluminibꝫ) .i. doctrinis ſanctoꝝ euāgeliſtaꝝ. A paradyſo eīm terreſtri ꝓcedūt q̄ttuoꝛ flumia .ſ. tigris. eufrates. gyon ⁊ phyſon. q̄ irrigāt totā ſupꝑficiē terre ad ꝓducēdū fructū. Per hec q̄ttuoꝛ flumīa hic deſignant' q̄ttuoꝛ euāgeliſte videlicet mathe' marcus lucas ⁊ iohēs. qꝛ ſalubꝛi doctrina tota xp̄ianitas fecundatur ad ꝓducendum fructum eterne vite.

¶ Fons eſt chꝛiſtus. hi ſunt riui. fons ēſt altus hi pꝛocliui. vt ſaporem fontis viui miniſtrent fidelibus.

Nicau. ↄpat q̄ttuoꝛ euãgeliſtas ad xp̄m tãq̄ꝫ riuos ad fontē vñ̄ pcedū̄s
dicēs(Chriſt⁹)ieſus fili⁹ dei(eſt fons).ſ. hoꝝ fluuioꝝ (hi) ſcꝫ euãgeliſte
(ſunt riui)sᶜ huius fontis(fons)sᶜ xp̄s (eſt altus).i. pfundus incōpꝛe-
henſibilis vel ſublimis (hi) ſcꝫ riui vel euangeliſte(ſunt procliui)id eſt ca
paces (vt) p ꝙ(miniſtrent)id eſt tribuāt(fidelibꝫ).i. xp̄ianis (ſapoꝛem)
id ē ↄgnitionē(viui fontis).i. dei omipotentis. qui eſt fons viuus.

Hoꝛum fonte debꝛiatis ſitis creſcat charitatis. vt de fonte deitatis ſatiemur plenius.

Conſtrue(ſitis).i. appetitus ⁊ deſideriū̄(charitatis)sᶜ diuine(creſcat)
id ē augeat(debꝛiatis).i. repletis (riuo).i. doctrina(hoꝝ)ſcꝫ euãgeliſtaꝝ
(vt)id eſt ꝙ(ſatiemur)id eſt repleamur(plenius) id eſt pꝛofundius et
perfectius (de fonte)id eſt gratia(deitatis)id eſt diuinitatis.

Quoꝛum trahat nos doctrina vicioꝛuꝫ de ſentina. ſic perducat ad diuina ab imo ſuperius.

Conſtrue(Quoꝝ)ſcꝫ euangeliſtarum (doctrina)id eſt illuminatio (tra
hat)id eſt extrahat(nos de ſentina)id eſt macula(vicioꝝ) id eſt peccato
rum(ſic)id eſt tali modo(perducat)ſcꝫ nos chꝛiſtianos (ab imo) id eſt
a pꝛeſenti ſeculo(ſuperius ad diuina)id eſt ad regna celoꝛum.

¶ Notandum. mundus comparatur paradyſo pꝛopter quandam ſi-
militudinem. quia ex paradyſo oꝛtum eſt pꝛimum peccatuꝫ et pꝛima trāſ
greſſio mandati facta eſt in paradyſo. ſic ꝙ ibi facta eſt mundi damnatio.
et exinde totus mundus peccatis factus eſt plenus. Item fluuius qui
egreditur de paradyſo diuiditur in quattuoꝛ regiones. ſcꝫ oꝛientalem oc-
cidentalem. auſtralem. ⁊ ſeptētrionalem. et ergo mundus comparatur pa
radyſo. ¶ Item nota autoꝛ appellat euangeliſtas riuos pꝛopter ſimilē
tudinem. quia ſicut totus mundus irrigatur quattuoꝛ fluminibus de pa
radyſo emanantibus vel fluentibus. ſic totus mundus inebꝛiatur et in-
foꝛmatur doctrinis quattuoꝛ euangeliſtarum. ⁊ ideo pſalmiſta dicit Ri
uos eius inebꝛians ⁊c. quoꝛum riuoꝛum fons eſt chꝛiſtus. de quo dicit̄
in euangelio. Qui biberit aquam quam ego do. i. qui audierit meam do-
ctrinam per quattuoꝛ euãgeliſtas traditam. fiet in eo fons viuus ⁊c.

Pꝛo terminis eſt notandum. ꝙ paradyſus ſm̄ diuerſos inuenitur in
diuerſis generibus. vnde Grecista. De maſculinis dicitur ille locus. ⁊ di
citur a para quod idē eſt ꝙ iuxta. ⁊ diſis amenitas. quia in paradyſo ſūt
voluptates deliciarum. Sed vireo vires virere eſt verbum neutrale ſe-
cunde ↄiugationis. Sꝫ abū̄do ē verbū̄ pꝛime coniugatōnis neutralis ge
neris. ⁊ dꝛ quaſi ſatis habeo. Sꝫ ſuperius ē aduerbiū̄ loci vel ↄpandi. et
dicitur ab illa pꝛepoſitione ſupꝛa. Sꝫ ſentina dicit̄ foſſa circumuallata ⁊
omibꝫ immū̄dicijs plena. Sed perducat ē verbū̄ tertie ↄiugationis. ⁊ cō
ponitur a per et duco. Itē nota ꝙ aliq̄ ſic legū̄t textū̄. hoꝝ riuos debi-
batis. tunc debet ſic exponi(debibatis)id eſt deguſtetis (riuos)id eſt do
ctrinas(hoꝛum)ſcꝫ euangeliſtarum. Sed melius videtur ꝙ littera ha-
beat ſic. hoꝛum riuos debꝛiatis. exponendo vt patuit.

De Martyribus

O Beata beatoꝛum martyꝛum ſolennia.
O deuote recolenda victoꝛum certamina.
Digni dignis fulgent ſignis et floꝛent virtutibus.
Illos ſemper condecenter veneremur laudibus.

¶ Iſta eſt ſequentia tertia de cōi ſctōꝝ. in qua autoꝛ tangit ſolēnitatē oīm
ſanctoꝝ martyꝝ in cōi. Et diuidit̄ in tres ꝑtes. In quaꝝ ꝑma exclaman
do extollit ſolennitatē ſctōꝝ martyꝝ. In ſcđa reddit cām debite ſolēnita
tis. In tertia inuocat eos ad intercedēdū ꝓ nobis. ſcđa ibi. fide voto. tīa
ibi. ergo facti. Quātū ad ꝑmā ꝑtē đt (O beata ſolēnia). i. magne ſolēni
tates (btōꝝ martyꝝ). ſ. xpi (o certamina). i. pugne (victoꝝ). i. ſctōꝝ mar
tyꝛū (recolenda). i. venerāda (deuote). i. hūiliter. ſ. a ꝑplō xpiano (digni)
ſcȝ martyꝛes (fulgent dignis ſignis ⁊ floꝛent). i. ſplendēt (virtutibꝫ. nos
veneremur). i. honoꝛemus (ſemꝑ). i. oīmi tꝑe (cōdecēter). i. honoꝛanter
(illos) ſcȝ martyꝛes (laudibꝫ). i. cāticis ¶ Notādū. ſcribit̄ ꝑ° Macha
beoꝝ ſcđo. Moꝛiamur in ſimplicitate noſtra. ⁊ teſtes erūt ſuꝑ nos celū
et t̄ra ꝙ iniuſte ꝑditis nos. Iſta ſunt v̱ba filioꝝ iſrael ad antiochū. ꝙ poſt
moꝛtem Alexandri magni vocabat̄ macedo. ꝙ ꝑmus regnauit in grecia.
et diuiſit regnū ſuū duodecim pueris ei⁹. ꝙ om̄es impoſuerūt ſibi dyade
mata. ⁊ multiplicata ſunt multa mala in terra. ⁊ exijt ex eis radix pecca
ti filius anthiochi. qui erat obſes rome ⁊ grauiter tribulauit ꝑplm dei. et
ſurrexit dux ꝑpli ↄtra antiochum ⁊ ↄgregauit populū magnū. Sed an
tiochus inuaſit filios iſrael in die ſabbati. ſȝ ipſi negauerūt pꝛelium ne pol
luerēt diē ſabbati dicētes. moꝛiamur in ſimplicitate nr̄a. Et hoc fuit pſa
giū moꝛtis ſctōꝝ martyꝝ ꝙ innocēter occidūtur. In qbꝫ v̱bis dupliciter
cōmēdant̄. Primo rōne patiētie cū đꝛ. moꝛiamur ⁊c̄. Scđo rōne innocē
tie cū đꝛ. teſtes erūt ſuꝑ nos ⁊c̄. Primū declarat̄. nā in oībꝫ tribulatōnibꝫ
erāt patienies ⁊ inſidias foꝛtiter ſuſtinētes. vn̄ in libꝛo ſapiētie ſcribitur.
Coꝛā hoībꝫ toꝛmēta paſſi ſunt. de⁹ tentauit illos. Et alibi. Beatus vir
ꝙ ſuffert tētationē. tētatio em̄ patientiā oꝑat̄. patiētia vero opus bonum.
qđ opus ē meritoꝛiū eterne vite. qm̄ aīe iuſtoꝝ in manu dei ſūt. Deinde
declaratur ſcđm. nā vox ſctōꝝ martyꝝ quotidie clamat ad dn̄m pꝛo vin
dicta ſuoꝝ inimicoꝝ. vn̄ in Apoc. Vidi ſub ara dei voces occiſoꝝ clamā
tiū. dn̄e q̄re nō vindicas ſanguinē noſtrū. Et acceperūt diuinū rn̄ſum. ad
huc ſuſtinete modicū tēpus donec impleat̄ nūerus fratrū veſtroꝝ. Item
ꝑs. Vindica dn̄e ſanguinē ſanctoꝝ tuoꝝ ꝙ effuſus ē. ¶ Itē ſi arguat̄. ex
iſto videtur ꝙ ſancti dei ſunt iniuſti ⁊ legis trāſgreſſoꝛes. qꝛ petūt vindi
ctam. nam đꝛ in euangelio mathei. Oꝛate pꝛo perſequentibus ⁊ calumni
antibus vos. Dicendum eſt ꝙ ſancti non petunt vindictam malicie ſed
rogant deum pꝛo vindicta gratie. vt cognoſcant ſe deliquiſſe in amicos
dei. vt conuertantur ad dominum et penitentiam agant pro delictis ſu
is. Et quia ſancti martyꝛes chꝛiſti iſta duplici virtute fulgent. ſcilicet pa
tientia et innocentia. et ergo merito cum dignis laudibus et ſolennitati
bus extolluntur ¶ Item ſancti martyꝛes dicuntur victoꝛes non ꝙ vi

cerunt ſuos aduerſarios eos interficiẽdo. ſʒ ꝟtutib⁹ trãſcẽdẽdo. q̃uis cũ corꝑalit̃ mortui ſunt. tñ ſpũalr̃ viuificant̃ Et h̃ declarat̃ duplr̃. ſ. ethice ꝛ theologice. Ethice ſic. dr̃ eñ. iiij. ethicoꝝ. Melius ẽ mori q̃ꝫ facere ꝯ bonũ ꝟtutꝭ. Vñ homer⁹ laudat quẽdã puerũ mortẽ libere ſubeuntẽ ne ĩdigna in ſuis natalib⁹ ſuſtineret. ꝛ ğ ſcĩ martyres mortui ſunt ꝛ ad vitã trãſlati. qꝛ ocul̃ inſipiẽtiũ viſi ſunt mori. illi ãt ſtꝫ in pace. Theologice ſic declarat̃ qꝛ dr̃ euan. Nolite timere eũ q̇ pt̃ corp⁹ occidere. ſʒ timete eũ q̇ corp⁹ et aiam pt̃ mittere in gehẽnã. necc̃e ẽ eñ vt vitã eternã mors p̄ueniat. vñ in euan. Niſi granũ frumẽti cadẽs in terrã mortuũ fuerit ipm̃ ſolum manet

¶ Fide voto corde toto adheſerunt domino. Et inuicti ſunt addicti atroci martyrio. Carcerati trucidati pertulerunt plurima. Igne leſi ferro ceſi tormentorum genera.

¶ Hic autor reddit cãm q̃re ſcĩ martyres ſunt extollẽdi laudib⁹ dicens ſcti martyres (adheſerũt) .i. aſtiterũt (dño) id eſt xp̃o (fide) .i. ꝯfeſſione fidei (voto) .i. in ꝓmiſſione. ſ[c] ꝛ (toto corde) id eſt tota affectõe (ꝛ inuicti) id ẽ inſuꝑabiles (ſunt addicti) .i. adiudicati (atroci martyrio) .i. crudeli tormento. Et ſcti martyres (carcerati) .i. carcere incluſi (trucidati) id ẽ puniti (leſi igne. ꝛ ceſi) id ẽ ꝑcuſſi (ferro) .i. gladijs (ꝑtulerũt) ſuſtinuerunt (plurima genera) .i. varias penas (tormẽtoꝝ) .i. horribiliũ iſtrumẽtorum penalium

¶ Dum ſic torti cedunt morti carnis per interitum. vt electi ſunt adepti beatoꝝ premia. Per ꝯtemptum mundanorũ et ꝑ bella fortia meruerunt angeloꝝ victores conſortia.

¶ Oſtendit merita ſctõꝝ martyꝝ q̃ ꝯſecuti ſunt paſſionib⁹ ſuis dicens (Dũ) ſcꝫ ſcti martyres (ſic torti) .i. puniti (cedunt) .i. locũ dant (morti) ſcꝫ tꝑali (ꝑ interitũ) .i. mortificatõem (carnis) .i. vite corꝑalis vl̃ carnal̃. (adepti ſunt) .i. acq̇ſierũt (p̄mia) vel merita) .i. mercedẽ (btõꝝ) hoc ẽ regnũ celoꝝ (vt) .i. ſicut (electi) id eſt p̄deſtinati a deo. ꝛ ipi exñtes (victores) ſ[c] tormentoꝝ ꝛ mũdanoꝝ (meruerũt ꝯſortia) .i. ſocietates (angelorum) ſ[c] btõꝝ (ꝑ ꝯtemptũ) .i. ſpretũ (mũdanoꝝ) .i. tꝑaliũ (ꝛ ꝑ fortia bella) ſ[c] q̃ ſuſtinuerũt ꝓ xp̃i noĩe. ¶ Notandũ. ꝙ ad felicitatẽ cuiuſlibet hominis req̇rit̃ fides. vñ apl̃s Fr̃es nolite iugũ ducere cũ infidelib⁹. ex quo vult ꝙ fidelitas ꝛ infidelitas diſtinguunt̃ ſicut de⁹ ꝛ dyabol⁹ Fides eñ multa oꝑat̃. nã fides montes trãſfert. vt dr̃ Marc⁹ in euãge. Itẽ aplus ad Heb. multa enumerat q̃ ꝑ fidẽ facta ſunt. ait eñ. ſancti ꝑ fidẽ vicerunt regna. oꝑati ſunt iuſticiã. adepti ſunt repromiſſiones ꝛc̃ ¶ Itẽ nota ꝑ votum intelligit ſpem q̃ ſumme neceſſaria ẽ. nã deſperatio ẽ maxima cã interitus. ſʒ ſpes nõ ꝑmittit ꝯfuſionẽ Vñ p̄s. In te dñe ſperaui. nõ ꝯfundar in eternũ ꝛc̃. ꝛ alibi In te ſperauerũt ꝛ nõ ſunt ꝯfuſi Sʒ ꝑ cor dat intelligere charitatẽ q̃ ẽ in corde puro. ꝛ ẽ ſumme necc̃aria. qꝛ ſine charitate nullũ

ſpus ad effectū ꝑducit᷑. vñ apl̾s. Si linguis hoīm loquar ⁊ angeloꝝ. ſi oēm ſubam meā do pauperibꝫ ⁊c̄. charitatē aūt nō habuero. factus ſum ſicut es ſonans aut cymbalū tinniēs. Itē nota. autor enumerat plura genera tormentoꝝ. q̄ nō debēt intelligi vni martyri acci diſſe. ſed diuerſis. vt d̾t apl̾s. Nā alij tentati ſunt. alij ſecti. alij truncati. alij ꝑ occiſionem gladij mortui ſunt. ſ; in hoc oēs ꝯueniunt. q2 oēs teſtimonio fidei ſunt ꝓbati

¶ Itē nota. impoſſibile eſt ꝙ hō in hac vita anteq̄ꝫ habeat dilectōnem ad futurā gloriā ꝑ paſſiones corꝑales nō trahat᷑. rō huius eſt. q2 caro frequenter ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄. ⁊ hmōi paſſiones faciunt hoiem morti cedere ne caro patiat᷑ interitū. ſ; ad reſiſtendū hmōi ꝯcupiſcētijs requiritur ſpūs fortitudinis quo homo confortetur ne temꝑales paſſiones timeat pro eterna gloria acquirenda.

¶ Pro terminis nota. adherere ē ṽbū neutrale ſcđe ꝯiugatōis. Sed addictus eſt ꝑticipiū p̄teriti tꝑis a ṽbo paſſiuo addicor. Sꝫ tortus a um eſt ꝑticipium p̄teriti tꝑis a verbo paſſiuo torqueor

¶ Ergo facti coheredes chriſto in celeſtibꝫ. Apud ipſum vota noſtra promouete precibꝫ Ut poſt huius vite finem ⁊ poſt tranſitoria. In ꝑenni mereamur exultare gloria.

¶ Hic inuocat ſcōs martyres vt intercedāt ꝓ nobis dicens (Ergo). i. ideo. vos ſci martyres (facti coheredes). i. in hereditate ꝑticipes (xpo). i. filio dei (in celeſtibꝫ). i. in regno celoꝝ (ꝓmouete). i. dirigite (vota nr̄a). i. deſideria nr̄a (p̄cibꝫ). i. orōnibꝫ veſtris (apđ ipm̄) ſcꝫ xp̄m (vt). i. q̄tenus (mereamur). i. digni ſimus (exultare). i. gaudere (in ꝑenni gloria) i. dē in eterna vita (poſt finē). i. terminū (hui⁹ vite) ſcꝫ tꝑalis (⁊ poſt trāſitoria) id eſt res mutabiles ⁊ caducas ⁊ momētaneas hui⁹ mūdi ¶ Notandū p̄mo. ꝙ ſcti martyres maxime dicunt᷑ coheredes xp̄i. nā hereditas xp̄i ꝑ tribulatōem acq̄rit᷑. iuxta qđ d̾t petrus apl̾s. Chriſt⁹ paſſus ē ꝓ nobis. vobis relinquens exemplū vt ſequamini veſtigia eius. q̄ peccatū nō fecit nec dolus inuentus eſt in ore eius. vñ Apl̾s ad Corinth. Sicut fuimus ſocij paſſionū. ſic ⁊ erim⁹ ſocij ꝯſolationū Itē apl̾s ad Roma. Uos eſtis dei filij. ergo ⁊ heredes. ⁊ ſi heredes. ergo celeſtis regni ꝑticipes. q̄re dignum eſt vt eos imploremus. q̄tenus ipi ꝯfeſſores ꝓ nobis ad deū intercedant. ¶ Scđo nota. autor petit eternam vitā poſt iſtam vitā. ad deſignandū ꝙ nullus hoīm corꝑaliter p̄t intrare regnū celoꝝ. niſi corꝑe glorificato poſt mortē tꝑalem Ratio eſt. q2 corpus eſt terreſtre ⁊ mortale. ⁊ nō p̄t glorie celeſti coequari. cū ipa ſit ſempiterna. ⁊ ergo idiget glorificatōe

a

Ad laudes ſaluatoris vt mens incitetur humilis.
Sentiat hunc diem iuſta de cauſa celebrem.
Gaudeat et ſeſe ſic pia vota promere

¶ Iſtud eſt iam canticū aliud. in quo autor tangit materiam alicui⁹ cōfeſſoris ꝓut ipa materia reſpicit quēlibet ꝯfeſſorē in cōmuni. Et diuidit

in tres ꝑtes In ꝑma ꝑte autoꝛ hoꝛtat̃ populũ ad feſtiuitatẽ ſcõꝝ ꝯfeſſo-
rum Scd̃o reddit cauſam huius celebꝛitatis In tercia dat modum inuo
candi quẽlibet ꝯfeſſoꝛẽ Scd̃a ibi Hac die cele. Tercia ibi. Ad tanti pa-
tris gloꝛiam. dicens (humilis mens) id eſt deuota aĩa xp̃iana (incitetur)
id eſt inſtigetur (ad laudes) id eſt ad honoꝛẽ (ſaluatoꝛis) id eſt om̃ipotẽ-
tis xp̃i (vt) id eſt ꝙ (ſentiat) id eſt cognoſcat (hunc diem) ſcilicet ſancti cõ
feſſoꝛis (iuſta de cauſa). i. merito vel rõnabiliter (celebꝛẽ) ſcʒ eẽ. i. celebꝛã
dam (⁊ gaudeat) id eſt letetur (ſic) id eſt taliter (ſeſe) id ẽ ſeipaʒ (ꝓmere)
id eſt decantare (pia vota) id eſt deuotas ſuas oꝛõnes ¶ Notandũ ꝑmo
ſcribit̃ in libꝛo Sap̃. Et quis ſicut Hierobabel ſacerdos magnus qui in
vita ſua ſuffulſit domũ. ⁊ in diebꝫ ſuis coꝛroboꝛauit templũ. ⁊ ſunt verba
ſcripta de hierobabel ꝙ renouauit templũ dei poſt tranſmigratõem babi-
lonis Et pñt hec verba ad quẽlibet ꝯfeſſoꝛẽ applicari. Vñ in his verbis
ꝑncipaliter tria attenduntur Pꝛimo ſacramentoꝝ dei cõmunicatio Se-
cundo ſancte eccleſie edificatio Tercio attendit̃ chꝛiſtiane fidei ꝯfirma-
tio Et hec tria reꝗruntur ad quẽlibet doctoꝛem fidei qui deſignatur no-
mine Hierobabel Vñ Hierobabel interp̃tatur quaſi diſſipatoꝛ ꝯfuſio-
nis Nam quilibet p̃dicatoꝛ tenetur ꝯfuſionem populi diſſipare. ⁊ ſanctã
fidem ſumma diligentia infoꝛmare De ꝑmo d̛r apoſtolus ad Hebꝛeos
Omnis pontifex ex hominibus aſſumptus pro hominibꝫ ꝯſtituitur in
his que ſunt ad deum. vt offerat dona ⁊ ſacrificia pꝛo peccatis ꝓpꝛioꝛum
Cum autem nomen ſacerdotis ſit equiuocum. quia non omnes ſacerdo
tes ſunt participes huius nominis Hierobabel. ſed quidam magis ſunt
factoꝛes confuſionis ꝙ̃ diſſipatoꝛes. ergo non tantuʒ d̛r ſacerdos. ſed ſa
cerdos magnus. ſcʒ ſub admiratõne Deinde declarat ſcd̃m. ſcʒ ſancte ec
cleſie edificatio Nam ꝓpterea filius dei venit in hunc mundum ⁊ elegit
confeſſoꝛes ⁊ p̃dicatoꝛes vt eccleſia cõfoꝛtaretur ambulans in timoꝛe do
mini Et figura iſtius eccleſie fuit edificatio tabernaculi de quo legitur in
Exodo Dominus elegit ad edificatõnem tabernaculi ſpeciales artifices
voluntatẽ habentes in lege domini. Et ꝑ iſtas figuras innuit̃ diſpoſitio
tabernaculi noſtri ⁊ ſancte eccleſie ꝙ̃ hodierna die ex doctrina fideliũ edifi
catur Deinde declarat̃ terciũ. ſcʒ fidei confirmatio. nã rõne carnalis con
cupiſcentie plurima mala oꝛiuntur homini. propter que aliquãdo ex ſug
geſtione dyaboli oꝛit̃ deſperatio. aliqñ prauitas heretica ex malo intelle-
ctu articuloꝝ Et ergo habemus exemplum ſanctoꝛum p̃dicatoꝛum que
ſunt nobis confirmatio in fide. templum ⁊ eccleſiam domini roboꝛantes
Igitur hec ſequentia in laudem ⁊ honoꝛem ſanctoꝛum confeſſoꝝ merito
eſt decantanda. ¶ Scd̃o nota. autoꝛ d̛r notanter in lr̃a. ad laudes ſal-
uatoꝛis. q2 ois laus que exhibetur ſanctis p̃cipue ⁊ ꝑncipaliter exhibetur
ip̃i deo. iuxta illud p̃s. qui d̛r Laudate dñm in ſanctis eius ⁊c̃. Et rõ hu
ius eſt. quia ois operatio eſt ratõne finis. vt d̛r ꝑmo Ethicoꝝ. ſed laus
eſt optima operatio. vt d̛r quarto ethicoꝝ. modo optime operatõis opti
mus erit finis. igitur laus erit finis optimi. ſcʒ ieſu chꝛiſti
¶ Pꝛo terminis nota. incitoꝛ eſt verbum paſſiuum ꝑme coniugationis
ab in ⁊ a verbo frequentatiuo cito as. Sed pꝛomo eſt verbum tranſi-
tiuum tercie coniugationis. ⁊ facit decantare

De Confeſſoribus

¶ Hac die celorum ſecreta petijt lux pontificum Jugiter in choro ſanctoꝝ ſplendens vt ſidus aureum.

Hic au. reddit cãm laudis dei ⁊ ſcõꝝ ſuoꝝ dicẽs Fidel' aĩa merito gaudet in iſto die. nã (lux) .i. claritas ſeu gr̃a (pontificũ) .i. ſcõꝝ ꝯfeſſoꝝ (petijt) .i. acceſſit (hac die) .i. hodie. vel in hac ſolẽnitate (ſecreta) .i. altitudinẽ (celoꝝ) .i. poloꝝ (ſplẽdẽs) .i. rutilãs (iugiter) .i. eternal'r (in choro ſcõꝝ) id eſt in celeſti gloria (vt) id eſt ſicut (aureũ ſidus) id ẽ ſtella immaculata

¶ Et gaudium angelis factum eſt ex aduentu tanti cõparis. Fuiſſe quem angelum domini conſtat exercituum Qui cuiqꝫ ſuam tritici dans menſuram. Ad fidei caulas congregans ouiculas lupi preuidit inſidias

¶ (Et gaudiũ) .i. magnũ deſideriũ (factũ ẽ angelis) ſcꝫ in celo (ex aduentu) .i. ꝑñtia (tanti) .i. tã magni (cõparis) .i. ſocij (quẽ) ſcꝫ ſociũ (ꝯſtat) id ẽ manifeſtũ ẽ (fuiſſe) .i. extitiſſe (angelũ) .i. pontificẽ (exercituũ) id ẽ ꝓploꝝ (dñi) .i. dei oĩpotẽtꝭ (ꝗ) .i. ſ. ãgel⁹ vel ꝯfeſſor erat (dãs) .i. tribuẽs (cuiqꝫ) .i. vnicuiqꝫ (ſuã mẽſurã tritici) .i. debitã informatõez (ꝯgregãs) .i. colligẽs (ouiculas) .i. hoĩes errãtes (ad caulas) .i. ad ouile (fidei) h̃ ẽ ad ecc̃iam (ꝓuidit) id ẽ deſtruxit (inſidias) id eſt inimicicias (lupi) id eſt dyaboli

¶ Fidelis et prudens credita diſtribuens. qui dedit ad menſam dñi pecuniam vt dignam faceret vſuram

Et talis ẽ (fidelis) .i. fid⁹ (et prudẽs) .i. ſapiẽs (diſtribuens) .i. diuidẽs (credita) .i. ſibi cõmiſſa (hic) .i. iſte ꝯfeſſor (dedit) .i. expoſuit (pecuniam dñi) .i. p̃dicatõẽs ⁊ doctrinas (ad mẽſam) ad ꝯuerſionẽ plurimoꝝ hoĩm (vt faceret vſurã) id eſt acq̃ſitõem ⁊ lucrũ (dignã) ſcꝫ regno celoꝝ.

¶ Beatus hic ſeruus quem cum venerit dñs ita inuenerit. Probatum in terra. ſuper omnia ſtatuet illum in patria

¶ (Hic ſeruus) .i. iſte pontifex. ẽ (btũs) .i. ſcũs (quẽ) ſcꝫ ſeruũ (dñs) .i. deus oĩpotẽs (cũ) .i. qñ (venerit) ſcꝫ in nouiſſimo die (inuenerit) .i. reperiet (ita) .i. taliter. ſcꝫ vigilantẽ ſuꝑ gregẽ ſuũ (ꝓbatũ) .i. ꝯfirmatũ (in terra) s' p̃dicatõib⁹ ⁊ doctrinis bonis (ſtatuet) .i. ꝯfirmabit (illũ) ſcꝫ ſeruũ (in patria) .i. in regno celoꝝ (ſuꝑ oĩa) ſcꝫ bona ſua ¶ Notãdũ. autor in hac ꝑte reddẽdo cãm q̃re gaudẽdũ ſit in feſto hui⁹ patroni multas introducit hiſtorias ⁊ parabolas Primo eũ dr̃ doctorẽ ſcẽ fidei eẽ tãqꝫ ſid⁹ aureũ vñ Daniel'. xij. Qui aũt docti fuerint fulgebũt quaſi ſplendor firmamẽti et ꝗ ad iuſticiã erudiunt multos quaſi ſtelle in ꝑpetuas eternitates Secundo cõmendat eum. quia eſt ſocius angeloruꝫ. iuxta illud Malach. v. Labia ſacerdotis cuſtodiunt ſcientiam ⁊ legem exquirunt ex ore eius. quia angelus domini exercituum eſt. Tercio autor tangit parabolam

quā poſuit lucas in euange. de ſanctis ꝯfeſſoꝛibꝫ. q2 fidelis ſeruus ꝛ pru-
dens. quē ꝯſtituit dn̄s ſup familiā ſuā. ſ. ad regendū ipam. vt det illis in
tpe tritici menſurā. i. bonā doctrinā. q̇s eſt hic ꝛ laudabimus eū. beatus
ille ſeruus quē cū venerit dn̄s in extremo iudicio inuenerit ita faciente̅. i.
in talibus virtutibꝫ laboꝛantē. bn̄ dico. q2 ſup oīa q̄ poſſidet ꝯſtituet euꝫ
in regno celoꝝ. Quarto tangit pabolā. q2 ſcribit iohes in euangelio. q2 fi-
delis ꝯfeſſoꝛ eſt tāq̄ꝫ paſtoꝛ bonus ꝛ nō mercenarius. q2 mercenarius vi-
dit lupū venientē ꝛ fugit. ſꝫ paſtoꝛ bonꝰ aīam ſuā ponit ꝓ ouibꝫ ſuis. Sic
iſte ꝯfeſſoꝛ cuſtodiuit populū ſuū ꝛ reduxit eum ad ouile fidei. vt fieret
vnꝰ paſtoꝛ ꝛ vnū ouile. Quinto. autoꝛ tangit pabolā quā ſcribit Mathe-
us in euange. Homo q̇dā peregre ꝓficiſcens vocauit ſeruos ſuos ꝛ tra-
didit illis bona ſua. vni q̇dem dedit q̇nq̄ꝫ talenta alteri duo. alteri vero cō-
miſit vnū. Sꝫ iſte ꝯfeſſoꝛ cuius feſtū hodie pagimus. pecuniam ſibi cō-
miſſam dedit ad menſam dn̄i ſui cū magna vſura. q2 multas aīas deo acq̄-
ſiuit. quare dictū ē ei. euge ſerue bone ꝛ fidelis ꝛc̄. intra in gaudiū dn̄i tui.

¶ Ad tanti patris gloꝛiam celebꝛandam choꝛus cōcinat lau-
dem dignam et populus letis reſpondeat vocibus.

¶ Hic autoꝛ reddit cām laudis dei ꝛ ſanctoꝝ eius dicēs (Choꝛus). i.
ꝯgregatio clericoꝝ (ꝯcinat). i. decantet (dignā laudem) id eſt debitā re-
uerentiā (ad celebꝛandā) id eſt ad recolendā (gloꝛiā) id eſt honoꝛē (tan-
ti, tam ſancti (patris) id eſt ꝯfeſſoꝛis (ꝛ populus) ſcꝫ laicalis (reſponde-
at) id eſt reſponſa det (letis vocibus) id eſt dulcibus melodijs

¶ Dicamus omnes cernui tanto patri. iungat ſe ſuo grex pa-
stoꝛi. et p̄cibus fuſiſq̄ꝫ lachꝛymis clamemus. Paſtoꝛ bone
miſerere eccleſie. tuiſq̄ꝫ pꝛecibus refoue. Confer opem plebi
tue. pꝛeces attende. et pio iuuamine maculas dilue. In via
nos adiuua. colloca in patria. redde que ſperamus bona.

Conſtrue (Omnes cernui) id eſt nos deuoti (dicamus) id eſt dicere de-
bemus vel laudē reſonemus (tanto patri) id eſt tā magno patrono (grex)
id eſt populus xp̄ianus (iungat) id eſt ſociat (ſe ſuo paſtoꝛi) id eſt ſuo pa-
trono (ꝛ clamemus) ſc ad tā ſanctū ꝯfeſſoꝛē (pꝛecibꝫ) id eſt oꝛationibus
(q̄ꝫ) ꝓ et (fuſis lachꝛimis) ſcꝫ ꝓ peccatis noſtris O (paſtoꝛ bone). i. ſan-
cte ꝯfeſſoꝛ (miſerere eccl̄ie) ſcꝫ xp̄iane (q̄ꝫ) ꝓ et (refoue). i. nutrias (tuis p̄ci-
bus) id eſt tuis ꝯtinuis oꝛationibꝫ (ꝯfer) id eſt ꝯcede (tue plebi) id eſt po-
pulo xp̄iano (opem (auxilium (attende) id eſt exaudi (p̄ces) id eſt noſtras
oꝛōnes (et dilue) id eſt purga (maculas). i. pctā noſtra (pio iuuamine) id
eſt tua pia interceſſione (adiuua). i. ꝯfoꝛta (nos) ſcꝫ xp̄ianos (in via) id ē
in hac tpali vita (colloca) id ē repone (in patria). i. in regno ſceloꝝ (q̄ꝫ) ꝓ et

(redde) .i. tribue. ſcꝫ nobis (bona) ſ. celeſtia (q̄ ſperamus) .i. optamus.
ſ. et ꝓ q̄bꝫ in hoc mundo laboramus. Notandū p̄mo. autor dī in lr̄a
in via nos adiuua. vñ btūs Auguſti. in omelia ſup matheum dī. ꝙ in hac
vita ſumus q̄ſi in via ꝑ quā ad patriā tendimus. Vñ vita pn̄s via dr̄. de
qua nos viatores appellamur. Sicut eñ viator eſt in motu ꝯtinuo tēdēs
ad terminū. ſic in iſta vita ſumus in motu tendentes ad requiē. ⁊ ergo in
via petimus iuuari vt ꝑueniamꝰ ad patriā q̄ ē vita futura ⁊ terminꝰ vite
noſtre in qua terminat᷑ oīs tribulatio ⁊ anguſtia. ⁊ in qua ē gaudiū ⁊ req̄
es ſempiterna. ⁊ in hac patria petimus nos ex ꝟtute huiꝰ ꝯfeſſoris felici
ter collocari. vt beneficia celeſtia (q̄ ſperamꝰ) nobis tribuantur
¶ Pro terminis nota. cernuus a um eſt nomē adiectm̄ cōplens cōpatm̄
cū aduerbio magis ⁊ poſitiuo. ⁊ idē eſt ꝙ deuotus. ⁊ deriuat᷑ a ꝟbo cerno
q2 cernuus ⁊ deuotus ſꝑ cernit intra. Sꝫ dilue ē ꝟbū trāſitm̄ tercie ꝯiu
gatōis cōpoſitū a di ⁊ luo. qđ plura ſ̄cat. vñ Ebrardꝰ. Eſt luo luxurio ⁊c̄.

Exultent filie ſyon in rege ſuo neſcientes thorum de-
licti crimine ſordidatum. Quarum chriſte ſponſus
virginum virginis es filius. Cuius gratia mira opera in ſan-
ctis ſuis ſunt merita.

¶ Iſta ē alia ſequētia de cōibꝫ feſtꝭ ſcōꝝ cōpoſita. in feſtiuitatibꝫ ꝟginuꝫ
decantāda. cuius materia reſpicit caſtitatē ꝟginalē. Et ꝓcedit autor in ea
tali mō ac ſi tm̄ de vna ꝟgine loq̄ret᷑ q̄uis poterit pluribꝫ applicari. Et di
uidit᷑ iſta ſequētia in tres ꝑtes. In p̄ma ꝑte hortat᷑ quālibet aīam fidelem
ad gaudendū de ꝯſtantia ꝟginali. In ſcđa ꝑte cōmēdat quālibet ꝟgineꝫ
rōne reſiſtentie tentationū carnaliū. In tercia ꝑte deſcribit gl̄iam ⁊ remu
neratōem eius in celo. ſcđa ibi. hoc mirat᷑. tercia ibi. nunc inter virgines.
Quantū ad p̄mā ꝑtē autor introducit vnā ꝓphetiā. q̄ ſcribit᷑ p̄s. penultio
ꝑ quā hortat᷑ quālibet fidelē aīam ad gaudendū dicens (Filie ſyon) .i. ec
cleſie vel ſancte ꝟgines (exultēt) .i. gaudeāt (in rege ſuo) .i. in xp̄o (neſci
entes thoꝝ) .i. lectū (ſordidatū) .i. maculatū ſiue pollutū (crimine) .i. pec
cato (delicti) .i. libidinis (quaꝝ) ſcꝫ filiaꝝ (o xp̄e) .i. ſaluator. ſ. q̄ (es filiꝰ
ꝟginis ꝟginū) .i. btē marie q̄ ē ꝟgo ꝟginū. ſ. tu es (ſponſus) .i. amator
(gr̄a cuius) ſ. dei ſponſi (oꝑa mira) .i. miraculoſa (ſunt merita) id eſt me
ritoria (in ſanctis ſuis)

¶ Ut das cernere hac in virgine cuius hec feſta ſunt hodie.
Que fragili ſexu femineo viriliter carnis iure domito.
Angelicā hic vitā duxerat in carne. dū preter carnem vixerat
Cōſtrue (vt) .i. ſicut (tu das cernere) .i. videre (in hac ꝟgine) ſcꝫ ſctā

(cuius)ſcꝫ virginis (hec feſta).i.pn̄tes feſtiuitates (ſunt).i.coluntꝛ (ho-
die).i.in hac die (q̄) ſcꝫ ꝟgo (domito).i.refrenato (iure).i.ꝑtāte (carnis)
id eſt corꝑis (duxerat).i.ducebat (fragili femineo ſexu).i.debili (hic).i.in
pn̄ti mundo (in carne).i.in corꝑe humano (angelicā vitā).i.vitā angelo
rum (dn̄).i.qn̄.ſ.iꝑa ꝟgo (vixerat).i.viuebat (ꝑter carnē).i.ſine ꝯcupiſcē
tia carnis.ſ.ita dominādo carnē ſuā ¶ Notandū.ſnīa ꝑt haberi breuiter
extra lrām ſub his ꝟbis.q̄libet hō dꝫ ꝯgaudere xp̄o.q̄ ē ſponſus oīm vir-
ginū.qꝛ iꝑe multa oꝑa miraculoſa fecit ꝑ ſanctos ſuos.qđ etiā ꝑꝫ in hac
virgine cuius feſtū hodie colimus.qꝛ iꝑa ꝯtra oīa tentamēta dyabolica
virginitatē ꝯſeruauit ¶ Scđo nota.ꝙ ſcribitꝛ in libro Sapie.ca.viij. Dn̄s
oīm dilexit illā ¶ Circa hoc nota.ꝙ phs.viij.ethicoꝝ diſtinguit tripli-
cem dilectōem penes triplex bonū. Oīne eīn qđ diligitꝛ ſub rōne boni di-
ligitꝛ Eſt aūt triplex bonū.ſcꝫ bonū vtile.bonū delectabile.⁊ bonū hone-
ſtum Dilectio boni vtilis nō eſt durabilis.qꝛ ceſſante bono vtilitatꝫ di-
lectio corrūpitꝛ Item dilectio boni delectabilis nō eſt durabilis.qꝛ defici-
ente delectabili corrūpitꝛ iꝑa dilectio Dilectio aūt boni honeſti firma eſt.
qꝛ cauſatur a bono virtutis reſpectu cuiuſcunqꝫ delectabilis ſiue vtilis.
Sic dn̄s oīm dilexit hanc virginē non tanqꝫ bonū vtile. nam vtilitas rei
arguit imꝑfectōem ſui poſſeſſoris. ſed deus oīm ꝑfectus eſt ſm yperbo-
le.vt dꝛ q̄nto metaphyſice Itē nō dilexit eam tanqꝫ bonum delectabi-
le.qđ de ſe ſimilr arguit imꝑfectōem delectantis Sꝫ ſi hoc dꝛ.ꝙ deus de
lectatur in hominibꝫ.qꝛ dꝛ in ꝑſona ſapientie Delicie mee ſunt eſſe cum fi
lijs hoīm Dicendū ꝙ talis delectatio non eſt boni delectabilis penes
qđ talis diſtinguitꝛ dilectio.niſi tm̄ ſilitudinarie ⁊ in cōparatōne ad nos.
ſꝫ magis eſt boni honeſti Nā bonitas diuina delectatꝛ in bonis tāqꝫ in ſuo
ſili.⁊ exinde capitꝛ ꝟa dilectio ⁊ ſtabilis.qꝛ dn̄s oīm dilexit illā Sꝫ qꝛ oīs
dilectio cauſatꝛ ex quadā ſilitudine ⁊ equanimitate.dn̄s dilexit illā maxi-
me rōne duaꝝ virtutū in q̄bꝫ aſſimulatꝛ ei.⁊ ſunt iſte.ſcꝫ pulcritudo ⁊ forti
tudo Pulcritudo non tantū corporis.ſed virtutis.nam filius dei ſpeci-
oſus eſt forma pre filijs hoīm. vt dꝛ pſal. Et huic pulcritudini cōparata
eſt hec virgo.nam de ea dꝛ xp̄us Specie tua ⁊ pulcritudine tua ⁊c. Ipſa
etiam aſſimilatur domino in fortitudine. quia dominus decorem ⁊ forti-
tudinem indutus eſt Sic etiam hec virgo manum ſuam miſit ad fortia ⁊
in virtute fortitudinis viriliter accincta gladio ſuper inſidias dyaboli tri
umphauit.ergo hec ſequentia in laudem eius eſt cōpoſita. ¶ Tercio
nota.ꝙ ſyon eſt mons iuxta ciuitatem hieruſalem ſituatus. ⁊ ſuper illum
montem edificata eſt ciuitas dauid.⁊ interpretatur ſyon quaſi ſpeculatio
et ſ̄cat qualibet animam ſpeculantem de ſuperceleſtibus. vnde dꝛ Eſa.
Super montem excelſum aſcende tu qui euangeliſas ⁊c. Et iſte anime
contēplatiue munde ſunt et impollute ꝑſeuerantes in virginitate ⁊ caſti-
tate.quia chriſtus ſiue agnus ſine macula eſt ſponſus illarum Nam in
ſe iꝑe chriſtus virgo ⁊ filius virginis merito ſponſus virginum appella-
tur.qꝛ iꝑe eſt rex filiarum ſyon. in quo exultabunt.quia regnat in eis.ſi-
cut dꝛ ꝑ Eſaiam In ſyon regnabit deus tuus.

¶ Pro terminis nota.editus ta tum eſt participiū p̄teriti tꝑis a verbo
paſſiuo edor deriuatum. ⁊ ſ̄cat hic manifeſtare.

De virginibus

¶ Hoc miratur ſerpens antiquus. calcaneum eius obſeruabat callidus Qui nocere dum machinatur ſub pedibus femine caput eius teritur

¶ Hic autor deſcēdit ad ꝓbandū illa q̄ ꝑus dicta ſunt de ꝯſtātia ꝟginali dicens (antiquus ſerpens) .i. dyabolus. exn̄s inimicus caſtitatꝫ (miraꝛ hoc) ſcꝫ ꝙ ꝟgo tā debilis tā viriliter domuit carnē ſuā. ⁊ ipe (callid⁹) id ē aſtutus (obſeruabat) diligēter ꝯſiderabat (calcaneū) .i. tranſitū (eius) ſcꝫ ꝟginis (q̇) ſcꝫ ſerpens (dum) id eſt quando (machinaꝛ) id eſt ſtudet vel laborat (nocere) id eſt damnum inferre (caput eius) ſcꝫ dyaboli (teritur) id eſt ꝯculcatur (ſub pedibus. femine) id eſt virginis

¶ Inſidias hoſtis hanc chriſte docuiſti virginem vincere in prima congreſſione. Dum non conſentiret ſed illi reſiſteret. vincere qui ſolet tentatos ſi non repugnent. Quem hec virgo reſiſtēs a ſe fecit fugere. Quo fugato appropinquauit tibi domine.

¶ Cōſtrue. O (xp̄e. tu docuiſti) .i. informaſti (hanc virginē) ſcꝫ ſanctā (vincere) .i. ſupare (in ꝑma ꝯgreſſione) .i. in ꝑma pugna (inſidias) .i. deceptōnes (hoſtis) .i. dyaboli (Dum) ſcꝫ iſta ꝟgo ſcā (nō ꝯſentiret) .i. cōſenſuꝫ daret (ſꝫ reſiſteret) .i. reluctareꝛ (illi) .ſ. dyabolo (q̇) dyabol⁹ (ſolet) id ē ſolit⁹ ē (vincere) .i. ſupare (tentatos) ſcꝫ ab eo (ſi nō repugnēt) .i. reſiſtent (quē) ſcꝫ dyabolū (hec ꝟgo) ſcꝫ ſcā (reſiſtens) .i. rebellans (fecit) .i. coegit (fugere) .i. recedere (a ſe) ſcꝫ ne noceret (Quo) ſcꝫ dyabolo (fugato) .i. expulſo (appropinquauit tibi. o dn̄e) ſcꝫ xp̄e. ¶ Notandū. autor loq̄tur hic de antiquo ſerpente .i. de dyabolo. quē Iohes in Apoc. vocat draconē magnū ⁊ accuſatorē fratꝝ. q̄ ꝓiectus eſt de celo ꝑ victoriā michaelis Iſte ꝯtinue inſidiaꝛ hoīb; rōne ei⁹ inuidie. qꝛ aīa fidelis regnū eius poſſidet. Scd̄o nota. autor tangit in lr̄a ꝟba Gen̄. vbi deus maledixit ſerpenti dicens Ponā inimicicias inter te ⁊ mulierē. ⁊ tu inſidiaberis calcaneo illius ⁊ ipa ꝯteret caput tuū Hec ꝟba fuerūt ꝑſagiū oīm ꝟginū in caſtitate militātiū. ⁊ ꝑncipalr̄ ꝟginis marie. q̄ in partu ſuo ꝯtriuit caput dyaboli .i. dyabolicas ꝑtātes Et in virtute huius virginis q̄libet fidelis aīa ꝑt inſidias dyaboli ꝯterere. nā ipe eſt mille artifex de quo dt̄ Aplus ꝓmuniendo ꝟgines de inſidijs dyaboli Nolite ſeduci ipe angel⁹ ſathane trāſfigurat ſe in angelū lucis Sꝫ hec ꝟgo in ſua fortitudine cōmēdaꝛ. qꝛ in ꝑma ꝯgreſſione ſerpentē antiquū deuicit. ⁊ iō ſuſcepit triumphū glorie Vn̄ ad cōmēdatōem ꝟginitatꝫ dt̄ btūs Auguſti. Nulla carnis fecūditas ꝟginitati ꝑt cōparari. cedat huic oīs fecūditas vidualis. oīs pudicicia ꝯiugalis. vn̄ Hiero. Nuptie replēt terrā. ꝟginitas paradiſuꝫ Itē ꝟginitas facit hoīem deo dilectum. vn̄ Beda Sicut xp̄s in ſumma paupertate natus eſt vt paupertatem diligere oſtenderet. itaq̄ de virgine natus eſt

vt ſe decus virginitatis diligere manifeſtaret. vñ Hiero. Pl⁹ amat xp̄s virgines. que ſponte vouent deo caſtitatem ¶ Pro terminis nota. miror eſt verbum deponentale p̄me ꝯiugatōis. Sʒ cōgreſſio ē nomen feī generis tertie declinationis deriuatū a verbo cōgredior. Sʒ reſiſto eſt verbū tertie coniugationis compoſitum a re ⁊ ſiſto ⁊ ſignificat contrariari.

¶ Nunc inter virgines adducta poſt eam que mater eſt intacta. virginum virginis marie digna eſt pediſſequa

Hic autor ꝓbat dictū ꝓphericū in p̄ncipio poſitū ꝑ glorificationē huius ꝟginis ⁊ remunerationē hui⁹ certaminis dicēs. O xp̄e (hec ꝟgo eſt nūc) id eſt in p̄ñti(adducta).i.recepta.ſ.in regno celoꝝ (inter virgines)ſcʒ beatas(poſt eam)s^c virginem (que eſt intacta)id eſt īmaculata (mater) ſcʒ dñi ieſu.s^c ipſa (eſt digna pediſſequa)id eſt famula ſeu ancilla (marie virginis virginū)ſcʒ que per excellentiam virgo virginum dicitur.

¶ Te agnum ſine macula iam ſequitur ſtola candida filium virginis quocunqʒ virginum flos ierit. Cuius interceſſione tu nos tuere.

¶ Ipſa etiā ꝟgo q̄ hic in mūdo militauit induta veſte innocentie ⁊ caſtitatis (ſeq̄tur).i.imitat̄ (iam).i.in p̄ñti(te).ſcʒ xp̄m (agnū ſine macula).i. immaculatum (filium virginis)ſcʒ marie (candida ſtola)id eſt ſplendida veſte (quocūqʒ)id eſt ad quē locum (flos virginum) id eſt virgo maria q̄ dicitur flos ⁊ decus omniū virginū (ierit)id eſt tranſierit (cuius) ſcʒ virginis (interceſſione)id eſt precibus ⁊ meritis.o xp̄e(tuere) id eſt defende ⁊ protege (nos)ſcʒ xp̄ianos. ¶ Notādū in hac littera tangunt̄ due ꝓphetie q̄bus ꝓphetatū eſt regnū celoꝝ qđ ꝯgregatur ex aīabꝫ fidelib⁹ et immaculatis. xp̄s eñ noſter legifer ſ̄m ap̄lm ſurrexit a mortuis primitie dormientiū. ⁊ hunc ſequimur conſurgendo. ⁊ beata virgo aſſumpta eſt vt ipſam omnes virgines ⁊ omnes fideles aīe ſequātur. nā de ea ſcribit p̄s. Adducentur regi virgines poſt eam.ſ. beatā virginē. ⁊ ꝓxime eius adducentur regi xp̄o in leticia ⁊ exultatione. ⁊ adducent̄ in templū regis.i. thronum eternitatis. vbi erūt pediſſeque iſtius ſumme virginis. Sʒ alia ꝓphetia ſcribit̄ in Apoc. nā Joānes in viſione interrogat. Qui ſunt hi ⁊c. et dicit angelus. hi ſunt qui cum mulieribꝫ nō ſunt coinquinati. virgines eñ ſunt ⁊ ſequūtur agnū quocūqʒ ierit. illū ſcʒ agnū qui occiſus eſt ⁊ lauit nos a peccatis ſanguine ſuo. ⁊ iſte agnus immaculatus filius ꝟginis eſt. ⁊ ergo merito habebit ipſas ſequētes. Et qm̄ oēs iſte ꝟgines in glīa eternitatis ſequūtur filium virginis qui eſt mediator inter deum patrem et peccatores. ergo merito autor orat vt ſancte virgines nos protegant ſuis p̄cibꝫ ⁊ defendant. ¶ Pro terminis nota. abductus abducta abductū eſt participium preteriti temporis a verbo abducor deriuatum. quod cōponitur ab ab et ducor. Sed aliꝗ textus habēt adducta. Sed pediſſequa eſt nomen feminini generis ⁊ deriuatur ab illo nomine pes pedis. ⁊ ab illo verbo ſequor ſequeris. ⁊ eſt ancilla ſequens dominam ſuam.

De virginibus

[g] GAude celeſtis ſponſa Summi regis iam templũ ingreſſa. Ad regale quoqꝫ conuiuiũ ducta. Et mox intratura cubilis ſecreta ſemper virgo manſura. Filius regis amatoꝛ caſtitatis ſeruat locum pudoꝛis.

Iſta ſequẽtia decantat᷑ in feſto ſanctaꝝ ꝟginũ. Et põt diuidi in tres ptes Pꝛimo alloquit᷑ ſanctas ꝟgines ipas ↄmendãdo. Scdo tangit quõ cuilibet virgini ſuſcepte in celũ obuiare dꝫ choꝛ⁹ virginũ ⁊ decãtare xp̃o laudem. ibi. huic ſpõſo. Tertio dirigit petitõnẽ ad xp̃m. ibi. ad talia tu nos gaudia. Dicẽs p̃mo ſic. O (celeſtis ſpõſa). i. o beata virgo (gaude). i. letare. ſ᷒ q̃ es (ingreſſa). i. q̃ introiſti (iam templũ) id eſt diuinam gloriam (ſummi regis). i. oĩpotẽtis dei (q̊qꝫ) p̄ et (ducta). i. vocata (ad regale cõuiuiũ). i. ad celeſte ↄuiuiũ (⁊ mox). i. ſtatim (intratura ſecreta). i. archana (cubilis). i. regni celeſtis (mãſura). i. pmãſura (ſemp̄). i. eternaliter (ꝟgo) qꝛ (filius regis). i. dei oĩpotẽtis exñs (amatoꝛ caſtitatis). i. virginitatis (ſeruat). i. retinet (locũ pudoꝛis) id eſt clauſtra pudicicie Notãdũ circa lr̃am ꝙ ſctẽ ꝟgines merito debẽt gaudere. qꝛ meritũ ꝟginale capit cẽtuplũ fructũ. Eſt em̃ ꝟginitas theſaurus. q̇ ſi ſemel amiſſus fuerit recuperari non põt. ⁊ ergo dicitur. ꝙ virginitas ſit recepta ad regale conuiuiũ Licet em̃ aliqui in celo ineſtimabili gaudio fruũtur. nunq̃ꝫ tamen ad hoc ſpeciale conuiuium virginale perducuntur.

¶ Huic ſponſo venienti virgines omnes obuiate.

Ferte lãpades iã ardentes in vaſis oleum ſimul deferentes

Hic autoꝛ tangit quõ xp̃o ſponſo venienti obuiare debet choꝛus virginũ. ⁊ decãtare xp̃o laudẽ dicens. O (omnes virgines) ſcꝫ ſctẽ (obuiate). i. occurrite (huic ſpõſo). ſ. xp̃o (veniẽti). ſ. de celo. ⁊ (ferte). i. poꝛtate (iã) id eſt iſto tp̄e (lampades ardẽtes). i. ↄburẽtes. hoc eſt bona opera (deferentes). i. habẽtes (oleũ) ſcꝫ miſericoꝛdie (in vaſis). i. veſtris lampadibꝫ.

¶ Et regium feſtinanter adoꝛnate thalamũ.

Et regi regũ decãtate canticum ſolis virginibus decantãdũ

¶ Et vos virgines (adoꝛnate) id eſt decoꝛate (feſtinãter regium thalamũ) id eſt habitaculum omnipotentis dei (et decantate) id eſt laudem exhibete (canticum) id eſt carmen leticie (regi regum). i. xp̃o filio dei (decantandum) id eſt pſallendum (ſolis virginibus.

¶ Ianua patet. que parate ſunt intrent.

Cũ ſpõſus venit quis eũ ſequi poſſit om̃is virgo memoꝛ ſit

(Ianua) ſcꝫ regni celeſtis (patet) id eſt aperta eſt (intrent) ſcꝫ per eam ad celeſtem gloꝛiam. ſ. virgines (que ſunt parate) id eſt electe (omnis virgo ſit memoꝛ). i. recoꝛdet᷑ iſtius (cum ſponſus venit). i. intrabit regnũ celoꝝ (quis) ſcꝫ hominum (poſſit eum) ſcꝫ ſponſum (ſequi) id eſt imitari.

¶ Notãdũ. autoꝛ in lr̃a ponit quandã ſimilitudinẽ ꝙ regnũ celoꝝ cõpat̃
decẽ virginibꝫ q̃ꝝ q̃nqꝫ erant prudentes ⁊ q̃nqꝫ fatue. q̃ ſil' vocate ſunt ad
nuptias. prudẽtes acceperũt oleũ ſecũ cũ lãpadibꝫ ⁊ veniẽte ſpõſo dormi
tauerũt oẽs. ⁊ media nocte clamoꝛ factus eſt. ecce ſponſus venit exite ob
uiã ei. prudẽtes (q̃ oleũ habebãt) venerũt obuiã ſponſo accẽdẽtes lampa-
des ſuas. fatue nõ habẽtes oleũ dixerũt prudẽtibꝫ. date nobis de oleo ve
ſtro q̃m lãpades nr̃e extinguũt. Prudẽtes r̃ñderũt. ne forte nobis ⁊ vob
deficiat. ite potiꝰ ad vẽdẽtes ⁊ emite vobis. Et interĩ ſpõſus venit ⁊ pru
dẽtes introierũt cũ eo ad nuptias ⁊ clauſa ẽ ianua. veniẽtes ãt fatue ⁊ pul
ſantes dixerũt. dñe aperi nob. Rñdit ſpõſus. amẽ amẽ dico vobis neſcio
vos ¶ Nota p decẽ ꝟgines intelligit̃ eccĩa q̃ diſtinguit̃ ꝑ duos q̃narios. ſ.
per quinqꝫ ſenſus interioꝛes et quinqꝫ exterioꝛes quos deus dedit vni-
cuiqꝫ quibus mereri poterit. Qꝫ omnes acceperunt lampades ſecũ ꝟcat
opa bona q̃ opate ſũt. Et ꝙ fatue nõ habebãt oleũ ꝟcat ꝙ nõ q̃ſiuerũt di
uinã laudẽ. ſꝫ exteriꝰ hũanã laudẽ Et ſpõſo veniẽte oẽs dormierũt. h̃ ẽ añ
diẽ iudicij oẽs moꝛiemur. ſꝫ media nocte clamoꝛ factꝰ ẽ. h̃ ẽ in die iudicij ꝑ
vocẽ tube ſonãtis oẽs ſil' reſurgemꝰ. ⁊ tũc prudẽtes oꝛnabũt lãpades ſuas
ꝑ ſecreta opa q̃ fecerũt. ⁊ tũc fatue q̃ de opibꝫ bonis laudẽ hũanã ſumpſe-
rũt nõ hñtes oleũ. i. opꝰ meritoꝛiũ. dicẽt. date nobis ⁊c̃. id ẽ dare tantum
teſtimoniũ de nobis. qꝛ ſcitis ꝙ reputati eramꝰ bñ in mũdo. tũc pruden-
tes dixerũt ite ⁊c̃. q̃ſi dicerẽt nos nõ habemꝰ teſtioniũ dare de vr̃is cõſciẽ
tijs. vix em̃ poſſumꝰ iudicare ꝯſcias nr̃as. ite potius ad vẽdẽtes ⁊c̃. id ẽ
ad adulatoꝛes q̃ ſolẽt facta vr̃a ꝯmẽdare. Et interim ſpõſus. ſ. xp̃s venit
reddẽs vnicuiqꝫ iuxta opa ſua. ⁊ ꝟgines prudẽtes intrabũt cũ eo. i. homi
nes q̃ bene egerũt in hac vita Tũc fatue clamabũt. dñe aperi nobis. i. fac
nobis iuuamen. tũc xp̃s r̃ñdet. Amẽ dico vobis. qꝛ neſcio vos. q̃ſi diceret
ampliꝰ nullã facio miſericoꝛdiã. ſed purã iuſtitiam. Sic ergo fatue amiſe
runt celeſtia regna ita ꝙ nullam miſericoꝛdiam ſunt conſecute.

¶ Ad talia tu nos gaudia perduc chriſte redemptoꝛ. per te
memoꝛ ſponſe iunges illi ſperantes in te.

Hic autoꝛ dirigit petitionẽ ad xp̃m dicẽs. O (xp̃e redẽptoꝛ). i. liberatoꝛ
ſcꝫ ꝑ ſanguinẽ tuũ (tu ꝑduc nos ad talia gaudia) ſcꝫ ſempiterna. tu ſis
(memoꝛ ſpõſe). i. eccl'ie xp̃iane (ſperantes). i. ſpem firmã habentes (in te)
id eſt in tua miſericoꝛdia (ꝑ te). ſ. xp̃m (iũges) id eſt aſſocias (illi). ſ. regno
celeſti ¶ Notãdũ autoꝛ hic dicit ꝙ xp̃s dꝫ ſaluare eccleſiam ideo. qꝛ rede
mit eã ſuo p̃cioſiſſimo ſanguine. ⁊ illud dꝫ ſeruare in memoꝛiam ⁊ eccleſie
dare vitã eternã. qđ det nobis ih̃s xp̃s filiꝰ dei viui in ſecula ſeculoꝝ amẽ

Pſallat eccleſia mater illibata et virgo ſine ruga ho-
noꝛem huius eccleſie.

¶ Hic autoꝛ deſcribit aliud canticum in quo generaliter omnia canti-
ca ſequentiarum clauduntur. ⁊ eſt de dedicatione templi ⁊ inter alia can
tica obtinet vltimũ locũ. qꝛ hoc feſtũ nõ reſpicit determinatũ tempus an
ni. ſed in diuerſis locis ſub diuerſis tempoꝛibꝫ celebratur. Et diuidit̃ iſta

ſequētia in tres ꝑtes. In ꝑma ꝑte hortaꝛ ꝓplm ad laudes decantādas in
dedicatione temploꝝ. In ſcda ꝑte ꝯꝑat templū noſtꝝ materiale ad tem
plū celeſtis patrie. In tertia deſcribit virtutes ⁊ effectꝰ temploꝝ noſtro
rum ex iubilatōne dei ꝓueniētiū. ſcda ibi. hec domus aule. tertia ibi. hic
nouā prolē. Quantū ad ꝑmū dicit ſic (Eccleſia). i. tota xp̄ianitas. extīs
(illibata). i. īmaculata (mater ⁊ ꝟgo). ſ. florida (ſine ruga). i. ſine plica ſiue
malicia peccatoꝝ (pſallat). i. decāter (honorē). i. reuerētiā (huiꝰ eccie) ſcꝫ
materialis nouiter dedicate. ¶ Notandū Johes ſcribit ca. ꝑmo Ma
giſter vbi habitas. ⁊ ſūt ꝟba vocatōnis aploꝝ ꝑncipaliū. q̇ cū ſeq̄rentur
dn̄m ſtatim de eiꝰ habitatione q̄ſierūt. Ubi nota. ꝙ multiplex eſt habita
tio dei. Prima ē in celeſtibꝫ ſiue in regno celoꝝ. vn̄ p̄s. Ad te leuaui ocu
los meos q̇ habitas in celis. ⁊ phs in libro de celo ⁊ mūdo dr. Qd āt ſur
ſum eſt habitaculū deoꝝ eſt. Secūda habitatio dei fuit in tabernaculo ve
teris teſtamēti. qd factū erat in exitu filioꝝ iſrl de egypto. in q̊ credebaꝛ
habitare dn̄s. nā in eleuatōne tētorij clamauerūt oēs. exurgat deꝰ ⁊ diſſi
penꝛ inimici eius. Tertia habitatio dei fuit vterus virginis gloſe. vt dici
tur Ecc̄. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. q̄re btā vir
go tēplū dei appellaꝛ. Quarta habitatio ē ſanctuariū noui teſtamēti. in q̊
exerceꝛ myſteriū ſctē cōionis. vt habeaꝛ memoria dn̄ice paſſionis. Quin
ta habitatio eſt aīa fidelis quā dn̄s inhabitat ꝑ grām. vn̄ apls ad Cori.
iij. Templū dei ſanctū ē qd eſtis vos. Sꝫ de his q̇nqꝫ habitatōibꝫ quar
tū habitaculū in hoc feſto recoliꝛ. in q̊ agiꝛ tp̄s renouatōnis. in quo tēplū
materiale ad laudē dn̄i eſt ꝯſecratū ¶ Scdo nota. hec ſolēnitas ex antiq̊
tpe inchoata eſt. nā multiplex legiꝛ habitaculū ſiue tabernaculū. ſicut dr
apls. Tabernaculū primū in quo erāt cādelabra aurea ⁊ mēſa ꝓpoſitōnis
Et huiꝰ tabernaculi pōtifex fuit melchiſedech rex ſalē. cū eīn abraā reuer
tereꝛ a cede acq̇ſita victoria cū magna ſolēnitate obtulit ei panē ⁊ vinum.
Secūdū tabernaculū fuit in q̊ erat archa veterꝫ teſtamēti. q̇ ꝯtinebat ta
bulas moyſi. ⁊ vrnā aureā ꝯtinentē mānā ⁊ virgā aaron q̄ floruit. ⁊ habe
bat velamē ⁊ cherubin obūbrātia. ⁊ huiꝰ autor fuit moyſes. Tertium ta
bernaculū edificauit ſalomō ex lapidibꝫ ſectis ſeu ſculptis ⁊ ornauit illud
intrinſecꝰ auro mūdo. ⁊ iudas machabeus renouauit ⁊ ornauit faciē tem
pli coronis aureis. ⁊ edificauit altare dn̄o ⁊ facta eſt leticia magna. ⁊ cele
brauerūt edificatōnes ⁊ renouatōes ſeptē diebꝫ. Ex q̊ patet ꝙ oēs hyſto
rie veteris teſtamenti erant quaſi figure noui teſtamenti. qꝛ oīa tabernacu
la impleta ſunt in noſtra ſancta eccleſia q̄ materialiter ꝯſtruiꝛ in terris. ſꝫ
ſpūaliter in celis viuis ex lapidibꝫ. vt dr Johes in Apoc̄. Uidi ciuitatem
ſanctā hierlm nouā deſcendentē de celo a deo paratā ſicut ſponſaꝫ ornatā
viro ſuo. g̊ filij ſancte eccie digne colūt ſolēnitates ⁊ dedicatōnes domus
dei quā inhabitat dn̄s oīm. de qua dedicatione pn̄s ſequētia eſt cōpoſita
Tertio nota. ꝯgregatio fidelium dr mater illibata. qꝛ parit filios incor
ruptibiles. ip̄a eīn obtinet regnū cū lāpade ardēte celū ingrediens. Ipſa
etiā dr ꝟgo incorrupta. qꝛ licet in ꝑncipio fuit modica ⁊ paruula ſoror no
ſtra vbera nō hn̄s qbꝫ lactaret filios grē. ſicut dr gloſa ſuꝑ cantica cātico
rum. tn̄ cum creſcebat confortabatur ambulans in timore dei et conſola
tione ſpiritusſancti Item pro terminis eſt notandum. ꝙ illibatus ta tū

eſt nomen adiectiuũ a verbo libo deriuatũ. qđ in vna ſ̃catõe idẽ eſt qđ guſto. inde libatus ta tum. i. guſtatus. inde p̱ ꝯpõnem illibatus. id eſt non guſtatus p̱ guſtũ vel p̱ aliquẽ ſenſuꝫ male ꝯcupiſcẽtie. Sed ruga ruge eſt nomẽ p̃me declinatõis fe. gñ. i. replicatio alicuiꝰ veſtimẽti. vel plicatio cutis. vt in ſenibus. vñ Oui. Tũc venient ruge q̃ tibi corpus arent

Hec domus aule celeſtis probatur particeps:

In laude regis celorum et cerimonijs

¶ Hic au. ꝯpat tẽplũ materiale ad eccl'iaꝫ celeſtis curie di. Hec domꝰ) ſcꝫ eccl'ia materialis manufacta (ꝓbat᷑). i. approbat᷑ ſꝫ eſſe (p̱ticeps). i. ſocia in virtute (aule celeſtis). i. regni celoꝝ (in laude). i. in honore (regis celoꝝ). i. oĩpotẽtis dei (ꝛ cerimonijs). i. ſolẽnitatibꝫ factis cũ cereis ꝛ quibuſcũq̃ alijs.

Et lumine continuo emulans ciuitatem ſine tenebris.

Et corpora in gremio ꝯfouẽs animarũ que in celo viuũt

Quam dextera protegat dei ad laudem ipſius diu

¶ (Et) ſcꝫ hec ſancta eccleſia (emulãs). i. ſequẽs eſt (ꝯtinuo lumine). i. bonis opibꝫ (ciuitatẽ. i. eccl'iam triũphantẽ ſiue regnũ celoꝝ (ſine tenebris). i. ſine macula peccatoꝝ. et (ꝯfouẽs). i. defendens (in gremio). i. in cimiterio vel in cuſtodia ſua (corpora). i. reliquias (aĩaꝝ) ſcilꝫ ſanctaꝝ (que) ſcilꝫ aĩe (viuũt) ſcꝫ eternaliter (in celo). i. in celeſti regno (Quã) ſcꝫ eccl'iam materialẽ (dextera). i. poteſtas ſiue maieſtas (dei) oĩpotentis (ꝓtegat). i. defendat (diu). i. longo tp̱e (ad laudẽ). i. honorẽ (ipſius) ſcꝫ dei oĩpotentis.
¶ Notandũ p̃mo. hoc tẽplũ materiale ꝯparat᷑ ad regnũ celeſtis curie in tribus. Primo in exhibitõne laudis. qꝛ ſicut angeli ꝛ ſancti in aula celeſti nunq̃ ceſſant laudare deũ. ſic nos in eccleſia noſtra debemus frequenter laudare dñm. et ḡ dicit ꝓpheta in p̃s. In eccleſijs benedicite dño. Secũdo ꝯpat᷑ aule celeſti ꝓpter claritatẽ. qꝛ ꝯſtat ꝙ celũ ꝯtinet in ſe corp̱a lucida. ſcꝫ ſtellas ꝛ planetas ꝛ p̃ncipaliter duo luminaria magna. ſolẽ ſcꝫ ꝛ lunam. et in ſĩlitudinẽ huius ponimus in eccl'ia noſtra lampades ardẽtes et candelas. Tercio ꝯpat᷑ aule celeſti ꝓpter receptõem alterius p̱tis ꝯpoſiti. nã cũ hõ morit᷑ tũc tẽplũ celeſte recipit᷑ formã. i. ip̃am aĩam. ſed tẽplum noſtrũ materiale recipit alterã p̱tẽ ſcꝫ materiã. puta corpus. qđ in eccl'ia vel in cimiterio qđ d᷑ gremiũ eccl'ie. ſepelit᷑. ¶ Scđo nota. q̃uis autor nõ ponit hic plures in littera ꝯpatões ſĩlitudinis. ſunt tñ plures. vñ templũ iſtud ꝯpatur aule celeſti ꝓpter p̃ſentiã dei. qꝛ ſicut ſemp̱ deꝰ p̃ſentialr̃ eſt in regno celoꝝ. ita ꝛ in tẽplo materiali. Itẽ ꝓpter p̃figuratõem factã in viſione Jacob qñ vidit ſcalã ꝛ cacumen eius celũ tangens. ꝛ vidit angelos aſcendentes ꝛ deſcendẽtes p̱ eã dixit. Vere iſte locꝰ ſanctꝰ eſt. Ex iſto infert᷑ ꝙ nulla eccleſia materialis edificatur niſi locus iſte ſp̃aliter fuerit a deo electus. qꝛ d᷑ p̃s. hic habitabo qm̃ elegi eã. Item ex iſto. qꝛ templuꝫ noſtrũ eſt tanq̃ oratoriũ vbi miſericordiã dei querẽtes poſſumus inueni-

re. vnde in euangelio. Domus mea domus oꝛōnis vocabitur. in ea omnis
qui petit accipit. et qui querit inuenit in hoc templo. vt dei miſericordiaꝫ
ꝯſequi mereatur. quia dicit ps̄. Veritateꝫ ⁊ miſericordiam diligit deus
gratiam ⁊ gloriam dabit dominus. Etiam vt poſt frequētatōem huius
templi celeſtem patriam valeamus frequentare. vbi eſt ſumma pax ⁊ io/
cunditas infinita. Vnde ps̄. Quā dilecta tabernacula tua domine virtu
tum cōcupiſcit ⁊ deficit anima mea in atria domini. Et alibi. Ecce ꝙ̃ bo
num ⁊ ꝙ̃ iocūdum habitare fratres in vnum ¶ Pro terminis nota.
Particeps eſt nomen adiectiuū omnis generis deriuatuꝫ a nomine pars
et a verbo capio. Sed cerimonie arum. ſignificat laudem que exhibetur
deo in acceſſione thuris et candelarum. Sed emulus eſt participium a
verbo deponentali emulor deriuatuꝫ. Sed tenebre eſt nomē pluralis nu
meri feminini generis prime declinationis

Hic nouam prolem gratia parturit fecūda ſpirituſancto.

Angeli ciues viſitant hic ſuos ⁊ corpus ſumitur Jeſu.

¶ Hic magiſter oſtendit effectum noſtre eccleſie ex diuina inhabitatio/
ne dicēs (Gratia) ſcꝫ dei (fecūda) id eſt fructuoſa vel fertilis (ſpūſancto)
id eſt paraclito (parturit) id eſt generat (hic). i. in iſto templo (nouā pro/
lem) id eſt nouam filiam. ſcꝫ per regenerationem baptiſmatis (Angeli)
id eſt exercitus angelorum (viſitant) id eſt cuſtodiunt (hic) id eſt in iſto
templo (ſuos ciues) id eſt beatas animas vel fideles hoīes (et corpus ie
ſu). i. ſacramentū altaris (ſumitur) a fidelibꝰ in templo

Fugiunt vniuerſa corporis nocua. Pereūt peccatricis ani/

me crimina. Hic vox letitie ꝑſonat. Hic pax ⁊ gaudia redū/

dant. Hac domo trinitati laus ⁊ gloria ſemꝑ reſultat.

¶ Vniuerſa nocua). i. omnia nociua (corporis) ſcꝫ humani (fugiūt) id eſt
recedūt a templo (crimina) id eſt peccata (peccatricis anime). i. anime ex
iſtentis in peccatis (pereunt) id eſt ammouentur ſcꝫ in templo (vox leti/
tie). id eſt gaudij ⁊ iubilatōis (perſonat) id eſt fortiter ſonat (hic) id eſt in
illo templo (pax) ſcꝫ diuina (et gaudia) ineſtimabilia (redūdant) id eſt ſu/
peffluenter dant̄ (laus) id honor (et gloria) id eſt reuerentia ſumma (re/
ſultat). i. reſonat (ſemꝑ). i. omni tempore (trinitati) id eſt deo trino (hac
domo) id eſt in hoc templo.
¶ Notandū primo. ſancti patres ſtatuerūt vt regeneratio fidelium. que
fit per ſanctum baptiſma. fiat in facie eccleſie. quia in baptiſmate vetus
homo exuitur et nouus induitur. Sic eccleſia dicitur parere nouos fili/
os ſpirituſancto fecūdatos
¶ Secūdo nota. ꝙ in conſecratione eccleſie expellitur omnis poteſtas
maligni ſpiritus. Nam principes iubentur aperire portas ſuas vt ingre/

diatur rex eterne glorie. et ſic angeli ſemper aſſiſtūt in eccleſia. vt orōnes fidelium accipiant de ore hominū ⁊ portent in cōſpectū dei. quare dicit pſ. In ꝯſpectu angeloꝝ pſallaꝫ tibi. et alibi. Dirigatur dn̄e oratio mea ſicut incenſum in ꝯſpectu tuo. ⁊ hoc tangit in ſecūdo ꝟſu ibi. Angeli ciues ⁊c.

¶ Tercio nota. rex glorie ingreditur templum iſtud quando myſterialiter mactatur et offertur in oblatione deo patri in ſpecie panis. de tali pane loquitur pſalmiſta. Et panis cor hominis cōfirmet. Item nota in ſancta eccleſia eſt remiſſio peccatorum. vt legitur tercio Regum. ꝙ cum Salomon conſummaſſet edificium templi ſui declinauit genua ſua. ⁊ orauit dominū dicens. Domine ſi conuerſus fuerit populus et orauerit in loco iſto. tu exaudies in celo domine. et propicius eſto ei. vnde templū domini vocatum eſt vt in eo inuocetur nomen domini et peccata populi ex interceſſione Jeſu chriſti remittantur. ergo cantatur merito ſancte trinitati laus et gloria ſempiterna Amen

Mittit ad virginem non quēuis angelum ſed fortitudinem ſuam archangelum amator hominis

¶ Hoc eſt aliud canticum ſuperadditum. ad laudem ⁊ reuerentiam beate virginis Marie compoſitū. et ſunt plura cantica talia que ꝑ ordinem ſunt declaranda Et diuiditur hoc p̄ſens canticū p̄ncipaliter in duas partes. In quarū prima autor declarat annūciatōem beate virginis q̄uo fuit ꝑ angelum ſalutata. In ſecūda alloquitur ꝑſonas que huic annūciationi affuerūt. Secūda ibi. Exi qui mitteris Prima pars ſubdiuiditur adhuc in duas ꝑtes. In p̄ma facit qđ dictū eſt. In ſecūda declarat quare ab iſto angelo et nō ab alio fuit ſalutata. Secūda ibi. Fortem expediat dicens (amator hominis). i. deus amans hominē (non mittit). i. dirigit (quēuis angelum). i. quēlibet nūciū (ad virginē) ſcꝫ Mariā (ſed) ſc mittit (ſuam fortitudinem archangelū). i. gabrielem qui fortitudo dei interp̄tatur

¶ Notandum ꝙ ſcribitur in canticis canticorum. Introduxit me rex in cellaria ſua et ordinauit in me charitatem In quibus verbis beata virgo Maria dupliciter commendatur. Primo ratione obumbrationis ſpiritus ſancti cum dicit. Introduxit me rex ⁊c. Secundo rōne intime charitatis ibi. ordinauit in me charitatem. De primo dicit in canticis Sub vmbra illius quem deſiderabam ſedi. De illo dicit beatus Gregorius Beata virgo dilexit filium ex toto corde. id eſt dulciter. ex tota aīa ſua. id eſt ſapienter. ex tota mente ſua. id eſt memoriter. ex omnibus viribꝫ ſuis id eſt fortiter. vnde et filio ſuo in morte firmiter adheſit. quare beata virgo pluribꝫ rebꝫ comparatur. ſcꝫ aurore. lune. ſoli. et caſtroꝝ aciei Omnibꝫ enim neceſſarium eſt preſidiū eius. nondum conuerſis ad fidem eſt luna. qꝛ eorum errorem luce ſue miſerationis illuſtrat. Incipientibus aurora ad bene agendum eos paulatim informans. Proficientibus et perfectis eſt ſol. dum eos exemplo ſue puritatis irradiat. Impugnatis a dyabolo eſt quaſi caſtrorum acies dum eos ab inſidijs eius protegit et liberat. ⁊ ſic omnes pie viuentes tuti ſunt per virtutes virginis glorioſe. ideo merito hec ſequentia in laudē et gloriam eius eſt ꝯpilata ¶ Pro terminis no-

ta queuis eſt nomen habens ſecũdam declinationẽ ꝓnominis .⁊ ꝯponit a nomine quem ⁊ a ſyllabica adiectione vis

Foꝛtem expediat pꝛo nobis nũcium nature faciat vt preiu-dicium in partu virginis

¶ Hic autoꝛ reddit rões quare deus miſit archangelũ di. Propterea miſit deus gabꝛielẽ foꝛtitudinẽ ſuã. vt (expediat). i. mittat (foꝛtem nũciũ) id eſt potentem (pꝛo nobis) ſcꝫ hominibꝫ (vt) ſcꝫ foꝛtis nũcius (faciat p̄-iudiciũ). i. ĩpedimẽtũ vel ꝯtrarietatẽ (nature) ſcꝫ humane (in partu virginis) ſcꝫ marie. ĩpa em̃ ꝯtra nature curſum virgo manẽs pepit filium.

Naturam ſuperat natus rex glorie. regnat ⁊ imperat ⁊ zima ſcorie tollit de medio Superbientium terat faſtigia. colla ſublimiũ calcet vi pꝛopꝛia potens in pꝛelio

¶ Rex glorie). i. xp̄s filius dei (natus). i. genitus (ſupat). i. excedit. na-turã ſcꝫ oẽm (regnat). i. gubernat ſcꝫ oĩa (⁊ impat). i. p̄cepit ſcꝫ oĩbꝫ (et tollit). i. remouet (zima). i. fermentũ (ſcoꝛie). i. ĩmũdicie (de medio) ſcꝫ mũdi et (terat). i. ꝯterat (faſtigia). i. altitudines (ſupbientiũ) ⁊ rex gloꝛie (po-tens). i. valens (in p̄lio). i. in bello (calcet). i. dep̄mat (colla). i. capita (ſub-limiũ). i. ſupbientiũ (ꝓpꝛia vi). i. virtute ⁊ poteſtate

Foꝛas eijciat mũdanum pꝛincipem. matremq; faciat ſecum participem patris imperij

¶ Eijciat). i. expellat (mũdanũ p̄ncipẽ). i. dyabolũ (foꝛas. q;) p ⁊ (faci-at matrẽ) ſcꝫ mariã (ſecũ). i. in ſe (ꝑticipẽ). i. ꝑtẽ capientẽ (imperij). i. regni (patris) ſcꝫ celeſtis ¶ Notandũ. beatus Gre. dr ſup hoc euan. Miſſus eſt angelus gabꝛiel ad Mariã. nccariũ fuit vt iſte angelus. q̄ foꝛtitudo dei interp̄taꝛ. ad virginẽ mitteretꝛ. de qua rex foꝛtiſſimus naſceretꝛ. qꝛ decuit vt foꝛtis foꝛtẽ p̄conizaret. Nã ſm ph̄m. Omĩe ſile applaudet ſuo ſili ¶ Se-cũdo nota. autoꝛ in hac ſnĩa declarat foꝛtitudinẽ dei eſſe manifeſtã in ſex. Primo in trãſgreſſu curſus naturalis. ipſe em̃ in partu ſuo fecit nature p̄iudiciũ. videlꝫ vt ꝟgo pareret. Hec em̃ foꝛtitudo p̄figurata fuit ꝑ poꝛtã Ezechielꝭ. q̄ ſemp clauſa ꝑmãſit. Scd̄o pꝫ foꝛtitudo dei in purgatiõe pec-catoꝝ. qꝛ potens erat deus ſoluere debita q̄ duduꝫ fuerũt humano generi affixa. ⁊ hec foꝛtitudo deſignata eſt in Apoca. vbi dr. dignꝰ es dñe accipe librũ ⁊ apire ſignacula eiꝰ. Et ğ dr beatꝰ Augꝰ. q deꝰ vidẽs viciũ cõtra deũ in hũana natura. fieri voluit hõ ꝯtra naturã. Tercio foꝛtitudo eiꝰ pꝫ in h̊ q ꝯtriuit ſupbiẽtes ⁊ faſtidioſos. qd̄ p̄figuratũ fuit ĩ li. Macha. qñ iudas macha. cũ parẽtibꝫ ⁊ filijs iſrael magnã multitudinẽ paganoꝝ occi-dit. ipe xp̄s ẽ iudas macha. q̄ ſua ꝟtute oẽs ſupbiẽtes ꝯtriuit. qꝛ depoſuit

potētes de ſede. ⁊ gͦ dͦt pſ. Dñз formidabūt aduerſarij eiꝰ. Quarto oñdiť fortitudo dei in colliſione ſublimiū. q̄ ꝑfigurata eſt in li. Regū. qñ dauid goliā interfecit. Uñ dauid manufortis interp̄tať. ꝑ quē xp̄s intelligiť q̄ ſuperauit goliā. i. oēs hoīes ſublimes in ꝑtinacia cordis ꝑueniētes. ⁊ ergo dͦt Prouer. ix. Sapiētia edificauit ſibi domū ⁊ excidit colūnas ſeptē ꝑ quā ſubdit ſibi gētes ſupboꝝ ⁊ ſublimiū. Et hāc materiā autor tāgit in littera. Quinto fortitudo dei patet ꝑ victoriā quā fecit qñ in ligno crucis triūphauit. de qua dͦt Ambro. Autor pietatis in cruce pendēs in ſingulis negocijs pietatis diuidebat. ꝑſecutionē aplīs. pacē diſcipulis. corpꝰ iudeis. patri ſp̄m. ꝟgini paranymphū. latroni paradyſum. peccatoribꝫ infernū. crucē xp̄ianis. penitētibꝫ veniā ꝯmēdat. ⁊ hec erat fortiſſima victoria. qua inenumerabilē multitudinē dyaboloꝝ deuicit. Sexto ptз eiꝰ fortitudo rōne aſcenſionis. q꞉ ꝓpriū corpus de ꝟgine ſumptū ſuꝑ oēs celos collocauit. Et ſic dͦt Grego. in omel. aſcē. Helias legiť in curru aſcēdiſſe. vt videlicet apte demōſtrareť ꝙ hō purꝰ adiutorio indigebat alieno. redēptor aūt noſter nō curru nō angelis ſubleuatꝰ legiť. q꞉ q̄ fecerat oīa ſuꝑ omīa ſua virtute ferebať. ¶ Pro terminis nota. ſyma ſm aliq̄s fuit nomen tertie declinationis neutri gñis. ⁊ declinabať ſyma atis. Sз ſm modernos ē p̄me declinationis. ⁊ declinabiť ſicut paſcha. Sed expedit ē verbū tranſitiū q̄rte ꝯiugationis. ⁊ ſcat liberare vel exſoluere q̄ſi extra pedicam ponere. ⁊ trāſponiť hic ꝓ mittere. Sз ſupbiens ē participium deriuatum a verbo ſupbio qͦd eſt ſimplicis figure. Sed eijcio eſt verbū tranſitiuū compoſitum ab e et iacio mutando a in i.

¶ Exi qui mitteris. hec dona diſſere. reuela veteris velamē littere virtute nuncij.

Hic autor alloq̄tur ꝑſonas q̄ in annūciatione fuerūt preſentes. Nā ibi fuit xp̄s tanq̄ a patre miſſus. ibi etiā fuit angelꝰ tanq̄ ſalutās. ibi fuit ꝟgo maria tanq̄ ſalutata. Et diuidiť in duas ptes. In p̄ma facit hoc qͦd dictū eſt. In ſcd̄a ſpēaliter ꝯmēdat beatā ꝟginē. Scd̄a ibi. Audit ⁊ ſuſcipit. dicens p̄mo ſic. tu (exi) ſcз de celo ⁊ veni (qui) sᶜ gabriel (mitteris) ſcilicet a deo. tu (diſſere). i. ediſſere ⁊ expone (hec dona) ſcз incarnationis filij dei. ſcз ⁊ tu (reuela). i. manifeſta (velamen). i. tegmen (veteris littere). i. veteris teſtamēti (virtute). i. ꝑ virtutē (nūcij). i. filij dei miſſi in hunc mūdum.

Accede nūcia dic aue cominus dic plena gratia. dic tecū dominus. et dic ne timeas. Uirgo ſuſcipiens dei depoſitum in quo perficiens caſtum propoſitū et votum teneat.

O gabriel (accede). i. appropinqua (nūcia). i. annūcia. ſcз filiuз dei. tu (dic cominus). i. ſtatim vel ꝓpe (aue). i. ſis ſine ve. tu (dic plena) id eſt repleta (gr̄a) ſcз diuina. tu (dic dn̄s minꝰ). i. filiꝰ dei sᶜ ſit (tecum et dic ne timeas virgo) ſcз maria (ſuſcipiens). i. accipiens (depoſitū) id eſt theſaurum. ſcз filiū dei patris (in quo). ſ. depoſito (ꝑficiēs). ſ. ē. i. cōplēs (caſtū ꝓpoſitū). i. caſtā intētionē (⁊ tu ꝟgo teneas). i. ſeruas (votū). i. deſideriū. ſ. caſtitatis

De beata virgine

¶ Notandũ ꝙ in littera autoꝛ alloq̈tur tres perſonas que fuerunt in an
nunciatione beate virginis. Rationẽ iſtius aſſignat btũs Grego. ꝙ ꝓpte
rea tres perſone fuerũt vt teſtimonium incarnationis poſſet verificari. qꝛ
in oꝛe duoꝝ vel trium ſtat om̃e teſtimonium. Secũdo nota. autoꝛ in
littera tangit totã materiam annũciationis que habet Lu. p̃mo. Miſſus
eſt angelus gabꝛiel a deo in ciuitatẽ galilee cui nomẽ nazareth ad ꝟginez
deſpõſatã viro ꝛc. Et ingreſſus angel⁹ ad eã dixit. Aue grã plena dñs te
cũ bñdicta tu in mulierib. Que cũ audiſſet turbata ẽ in ſermone eius et
cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio. Et ait angel⁹ ei. Ne timeas maria in
uenisti em̃ gratiã apud deũ. Ecce ꝯcipies et paries filiũ ꝛ vocabis nomẽ
eius ieſum. Dixit aũt maria ad angelum. Quõ fiet iſtud qm̃ viꝝ non co
gnoſco. Et rñdens angelus dixit ei. Spũſſanctus ſupueniet in te et vir
tus altiſſimi obumbꝛabit tibi. Tunc dixit beata virgo. Ecce ancilla do-
mini fiat mihi ſcd̃m verbum tuum. In his verbis creditur beata virgo fi
lium concepiſſe. ¶ Item nota. dicitur in littera et votum teneas. Unde
dicit beatus Grego. ꝙ duplex fuit votum beate virginis. vnum in coꝛde.
reliquũ in voce. Beata virgo votum fecit in templo ꝙ virginitatẽ ſuam
vellet deo ꝯſecrare. ꝓpter hoc ſacerdos templi fuit anxiatus. qꝛ in veteri le
ge matrimonium pꝛeferebatur virginitati. Sed quia votum vouerat cõ
ſiderauit hoc non eſſe frangendũ. Sed secũdum votum fecit cum oꝛe. q̃n
cum viro ſuo Joſeph caſtitatem conſeruare pꝛomiſit. ¶ Item nota. ex q̊
hic fit mentio de angelica ſalutatione tunc eſt ſciendum. ꝙ angelus in ſalu
tatione beate marie virginis ſex fecit. Pꝛimo reuerenter eam ſalutauit di
cens. Aue gratia plena dominus tecum ꝛc. Secundo excellenter eam cõ
mẽdauit dicens. Benedicta tu in mulierib ꝛc. Tertio eam dulciter con
foꝛtauit dicens. Ne timeas maria. Quarto legationem ſuam diligenter
compleuit dicens. Ecce concipies ꝛ paries filiũ. Quinto modum lega-
tionis ſue diligenter compoſuit dicẽs. Spirituſſanctus ſuperueniet in te
et virtus altiſſimi obumbꝛabit tibi. Sexto pueꝝ naſcẽdo ꝯmẽdauit ꝛ de
ſcripſit dicens. Ideo ꝗ ꝛ quod ex te naſcetur ſanctũ filius dei vocabitur
¶ Item nota. Iſta oꝛatio que dicitur angelica ſalutatio tres habet partes
Pꝛimã partem incepit angelus gabꝛiel dicẽs. Aue gratia plena dñs tecũ
Benedicta tu in mulierib. Secũdam partem appoſuit elizabeth dicẽs Et
benedictus fructus ventris tui. Tertiam partem adiunxit eccleſia ob re-
uerentiam beate virginis apponẽs hoc nomen Maria. ¶ Item nota. iſta
angelica ſalutatio commendabilis redditur ex quattuoꝛ. Pꝛimo ex auto
ritate illius a quo miſſa eſt. ſcꝫ a deo. Secũdo ex nuncio per quẽ tranſmiſ-
ſa eſt. quia per angelum gabꝛielem. Tertio per perſonam ad quã trãſmiſ
ſa eſt. quia ad beatam virginem mariã. Quarto ꝑ modum commenda-
tionis. angelus em̃ ſalutando mariam ipſam tripliciter cõmendauit. Pꝛi
mo penes gratiam conuerſationis dicens. gratia plena. Secũdo penes
excellentiam contemplationis dicens. Dominus tecũ. Tertio penes pꝛe
rogatiuũ gratie ſingularis dicens. benedicta tu in mulieribus.
¶ Pꝛo terminis nota. Diſſero eſt verbum tranſitiuũ tertie coniugatõis
et ſignificat manifeſtare. ¶ Item differũt cominus ꝛ eminus. vñ. Emi-
nus ad longe. ſed cominus ad pꝛope ſpectat.

Audit et ſuſcipit puella nūcium. credit et concipit et parit filium. ſed admirabilem. Conſiliarium humani generis et deū fortium et patrem poſteris in fide ſtabilem.

Hic autoꝛ commendat beatam virginem in ratione credulitatis dicens. (puella) id eſt virgo maria (audit ⁊ ſuſcipit) id eſt percipit (nūcium) id ē annūciationem angelicam (credit) ſcʒ verbis angeli (et concipit) quādo conſenſum pꝛebuit verbis angeli (et parit) id eſt gignit (filium) ſcʒ ieſum chꝛiſtum (ſed) ꝓ tamen (admirabilem) sᶜ nominatum (conſiliariū humani generis) id eſt chꝛiſtianoꝝ (⁊ deum fortium) ſcʒ hominum (et ſtabilem) id eſt firmū (patrem poſteris) id eſt ſucceſſoꝛibus (in fide)

Cuius ſtabilitas nos reddat ſtabiles. ne nos labilitas mundana labiles ſecum pꝛecipitet.

(Cuius) ſcʒ patris (ſtabilitas) id eſt firmitas (reddat nos) ſcʒ homines (ſtabiles) .i. foꝛtes (ne) .i. vt non (mūdana labilitas) .i. inſtabilitas (ꝑcipitet) id eſt cadere faciat ſcʒ nos (labiles) id eſt inſtabiles homines (ſecū) hoc eſt cum mundana labilitate.

Sed datoꝛ venie conceſſa venia per matrem gratie obtenta gratia in nobis habitet. Qui nobis tribuat peccati veniam. reatus diluat et donet patriam in arce ſyderum.

Imploꝛat xp̄m datoꝛem venie vt nobis remiſſionē peccatoꝝ concedat ꝑ virginem beatam dicēs (Sed) ꝑ tamē (datoꝛ) .i. tributoꝛ (venie) .i. indulgentie (habitet) .i. moꝛetur (in nobis) ſcʒ hoibus (conceſſa) id ē data (venia) id eſt remiſſione peccatoꝛum (per matrem gratie) id eſt per mariam. et hoc (obtenta) id eſt conſecuta (gratia) ſcʒ diuina (qui tribuat) id eſt donet (nobis veniam) id eſt indulgentiam (peccati. diluat) id eſt deleat (reatus) .i. obligationes ad penas ſiue reliquias peccatoꝝ (et donet) .i. det .ſ. nobis (patriam) id eſt eternam vitam (in arce) id eſt in ſummitate (ſyderum) id eſt celi. Notādū. autoꝛ in littera tāgit duo. Pꝛimo ꝓmptitudinem credulitatis glorioſe virginis marie q̄ ſtatim credidit. auditis verbis angeli domino. ⁊ ergo dicit beatus Gregoꝛiꝰ. Beata es dei genitrix virgo maria que credidiſti domino. qm̄ perfecta ſunt in te que dicta ſunt tibi. Item Bernardꝰ. Maria que credidit ſaluatoꝛem mundi ſuſcepit. Secundo tangitur hic mirabilis operatio ieſu chꝛiſti Unde ipſe deus legitur eſſe mirabilis in ſanctis et hominibus. In ſanctis. qꝛ per eos multas operationes miraculoſas ⁊ virtuoſas fecit. ſicut dicitur Marci vltimo. Signa autem eos qui crediderint hec ſequentur. in nomine meo demonia eijcient linguis loquentur nouis. ſerpentes tollent. Et ergo dicit pſal. Mirabilis deus in ſanctis ſuis. Scd̄o eſt mirabilis in hominibus.

De beata virgine

Vñ legit̃ de q̇dã epõ quē dyabolus ſepe tētauit ac tādē ſe in formã mulł
eris trãſformauit ⁊ epm̄ in ꝯfeſſorē elegit dicēs ſe eē ꝟginē caſtam. ⁊ ꝓpte
rea de parētibꝫ receſſiſſe. qꝛ noluit deſponſari. ſꝫ ꝟginitatē conſeruare. quã
ep̃s inuitauit. ⁊ dũ in mēſa ſederet cũ ceteris ſacerdotibꝫ ep̃s. dyabolꝰ gra
ui iaculo ꝯcupiſcētie coꝛ eiꝰ vulnerauit. qꝺ intelligēs angelus dñi in bap/
tiſmo ei deputatꝰ. formã peregrini accepit ſtās añ ianuã epi petijt intro/
mitti. Qꝺ audiēs dyabolꝰ dixit. nõ intromittat̃ niſi quoddã enigma ra
rũ diſſoluat. qꝺ cũ oĩbꝫ placeret dixit dyabolꝰ miniſtro Dic ei ꝙ dicat vbi
terra ſit altioꝛ celo. qꝺ cũ miniſter dixiſſet ãgelo. Angelꝰ rñdit. vbi xp̃s
hũanitatē ſumptã de ꝟgine ſuꝑ oēs celos tãꝗ̃ peregrinã collocauit. q̃a
carnis locꝰ ꝓꝓꝛie ē terra. qꝺ cũ dñi audiſſent mirabãt̃ de ſubtili rñſo. De/
inde dyabolꝰ dixit. dicat ⁊ nobis vbi deꝰ fecit maximũ mirabile. Ad qꝺ
angelꝰ rñdit. in facie hoīs. inter tot em̄ hoīes q̇ fuerũt ab initio mũdi ⁊
vſqꝫ in finē futuri erũt duo reperiri nõ poſſunt q̇rũ facies ꝑ oĩa ſīles eēnt
qꝺ cũ dñi audiuiſſent magis mirati ſunt de rñſo. Dyabolꝰ rñdit. qꝛ tãte
ſapiētie ē iſte peregrinus dicã ſibi occultũ enigma qꝺ ſi ſoluerit intromit
tatur. Dicat ġ nobis q̃ eſt diſtãtia ſũmi throni ad ꝓfundum inferni. Ad
qꝺ angelꝰ rñdit. altitudinē celi nemo dinũerare põt. ſꝫ h̄ q̇ queſtionē facit
ꝑ ſe tantũ ſpaciũ dimēſus ē. ſ. cũ lucifer ⁊ ſocij ſui a celſitudine throni vſqꝫ
ad ꝓfundũ inferni ꝓiecti ſũt. Qꝺ audiētes dñi ſigno crucis ſe munierũt.
Et dyabolus ꝯturbatꝰ fraudibꝫ ſuis cũ magno rugitu diſparuit ⁊ receſ/
ſit. Ecce in ſecũdo enigmate ꝑtꝫ qꝺ dictũ eſt qꝺ deꝰ ē mirabilis in hoībꝫ
Pro terminis nota. nũciũ ē nomē neutri gñis. ⁊ dꝛ ſermo ꝑus nõ au/
ditus quem aliquis nũcius exponit. Sed poſterus a um eſt nomen adie
ctiuum idem qꝺ vltimus deriuatum a ly poſt.

Letabundus exultet fidelis chorus alleluya
Regem regum intacte ꝓfudit thorus res miranda

Hic autoꝛ deſcribit aliud canticũ ob laudē ⁊ reuerētiã ꝟginis marie ꝯpi
latũ. Et diuidit̃ in tres ꝑtes. In ṕma ꝯmēdat beatã ꝟginē hoꝛtando po
pulũ ad laudē eiꝰ. In ſcđa ꝑte ꝯmēdat beatã ꝟginē hyſtoꝛice In t̃tia ꝑte
cõmēdat eã ꝓphetice. ſcđa ibi. Sicut ſydꝰ. tertia ibi. Iſaias cecinit. dicēs
(Fidelis choꝛꝰ). i. turba fideliũ (exultet). i. gaudet (letabũdꝰ). i. ſilis letã
ti (alleluya). i. patri ⁊ filio ⁊ ſpũiſctõ. Vel ſic (Fidelis choꝛꝰ letabũdꝰ ex
ultet). i. decãtat (alleluya). i. illud cãticũ leticie (res miranda). i. mirabi/
lis ſᵉ ē (thorus). i. lectus (intacte) ſcꝫ virginis marie (pꝛofudit) id eſt ge/
nuit (regem regum) id eſt chꝛiſtum dominum.

Angelus conſilij natus eſt de virgine. ſol de ſtella
Sol occaſum neſciēs ſtella ſemper rutilans ſemper clara

¶ (Angelus ꝯſilij). ſ. magni. xp̃s (ē natus). i. genitꝰ (de virgine) ſcꝫ maria
(ſol). i. xp̃s qui eſt verus ſol. ſcꝫ ſupple natus (de ſtella) ſcꝫ maris. i. de ma

ria virgine(Sol).i. xp̄s (neſciēs).i.ignorās (occaſum)ſcʒ ſic ꝑpetue(eter nitatis ſtella)ſcʒ eſt (ſemꝑ).i.omi tꝑe(rutilās).i. ſplendēs (ſemꝑ).i.in oī tꝑe(clara).i.lucida ⁊ fulgida Notandū ſymeon ad laudē glorioſe vir ginis dixit hec ꝟba Adorna thalamū tuuʒ ſyon. In q̇bus ꝟbis btā virgo dupl'r ꝯmendaṫ.primo rōne vite pacifice dū dr̄ thalamū. ſcd̄o rōne ſpecu latōis cū dr̄ ſyon. Circa primū nota ꝙ thalam⁹ hʒ q̇nqʒ ꝯditōes. in q̇bus vterus beate virginis thalamo cōꝑatur. Eſt eñ q̇etus ſecurus mundus clauſus ⁊ ornatus ibi etiā cuſtodiēda reponunṫ. Sic vterus virginis glo rioſe fuit q̇etus.angelus eñ in annūciatōe nō inuenit eā in ſtrepitu mūdi. ſed in q̇ete thalami. Etiā fuit ſecurus.q̄ꝛ ſecura fuit qn̄ dixit. quō fiet iſtd̄ qm̄ virū nō cognoſco. Itē mūdus caſtitate corꝑis ⁊ integritate mētis Itē fuit ornatus.vñ p̄s. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato circū data varietate. Itē fuit clauſus.vñ Ezechie.xliiij. Hec porta clauſa ma net. Et alibi.virgo in partu.virgo añ partū.⁊ virgo poſt partū. Item in cāticis. Ortus ꝯcluſus eſt dei genitrix. Itē ibi reponunṫ cuſtodienda.vñ in euāgelio. Maria ꝯſeruabat oīa ꝟba hec ꝯferens in corde ſuo. Ecce q̄ liter thalamus ornatus eſt oīm virtutū varietate. Scd̄o btā virgo ꝯmē daṫ rōne ꝯtēplationis vel ſpeculatōis. Ubi nota ſyon interp̄taṫ ſpecula tio ſeu ſpeculū.q̄ꝛ ſicut mulieres in ſpeculo vultus ſuos aſpiciunt.ſic aīa fi delis ſemꝑ dʒ inſpicere vitam ⁊ ꝯuerſatōem btē virginis.vñ q̇druplex eſt ſyon.ſcʒ virginitatis.vñ p̄s.in ꝑſona btē virginis marie dr̄. nunq̇d ſyon di cet hō et hō natus eſt in ea ⁊c̄. Scd̄a eſt aīa fidelis.vñ p̄s. Benigne fac dn̄e in bona volūtate tua ſyon.i.in aīa fideli. Tercia eſt ſacramētalis. ſcʒ ec cleſia militās.vñ p̄s. Te decet hymnus deus in ſyon. Quarta eſt ſupcele ſtis.i.regnū celoꝝ.vñ p̄s. Uidebiṫ deus deoꝝ in ſyon.i.in regno celorum. Tūc ad ꝓpoſitū dic ꝙ btā virgo dr̄ ſyon.q̄ꝛ ꝯtēplata eſt tantas virtutes q̄ bus thalamo ꝯpatur Ideo hec ſequētia in laudē ei⁹ ⁊ honorē eſt ꝯpilata. Pro terminis nota.ꝯletabūdus eſt nomē adiectiuū deriuatū a verbo letor aris.⁊ ſcat ſimilem letanti.vñ⁹ Oſus plenū notat.bundus ſimilat bilis aptat Sed occaſus eſt nomē quarte declinatōis maſ.generis deriua tum a verbo occido prout componiṫ ab ob ⁊ cado mutādo b in c ⁊ a in i.

Sicut ſidus radium profert virgo filium pari forma
Neqʒ ſidus radio neqʒ virgo filio fit corrupta

Hic autor comparat beatam virginem ad radium ſolarem cōmendā do eam prophetice dicens (Sicut ſidus) id eſt ſol (profert) id eſt producit (radium) id eſt ſplendorem (pari forma) id eſt ſimili modo (virgo) ſcʒ ma ria.s^e profert (filium) ſcilicʒ ſuum chriſtum (Neqʒ ſidus) id eſt ſol.s^e cor rumpitur (radio) id eſt ſplendore (neqʒ virgo) ſcʒ maria (fit corrupta) id eſt violata (filio) id eſt chriſto

Cedrus alta libani conformatur yſopo vale noſtra
Verbum ens altiſſimi corporali paſſum eſt carne ſumpta

(Alta cedrus) talis arbor.ſcʒ chriſtus (libani) illius montis (cōfor

matur).i.coaptaṫ(yſopo).i.tali herbe.ſ.marie(valle noſtra).i.in hoc mundo(verbū).i.filius dei(ens).i.exiſtens(altiſſimi).i.dei(eſt paſſum)id ē crucifixū. ⁊ hoc(ſumpta corporali carne)id eſt humanitate ¶ Notandū ꝙ autor in littera tangit duplicē comparationē. Primo compat beatā virginem ſoli ⁊ ſplendori eius. quia ſicut ſol emittit radios ſuos. ⁊ tñ nō corrumpiṫ. Sic beata virgo genuit chriſtū. ⁊ tamē manſit incorrupta. Item alia eſt compatio. quia ſicut ſplendor ſolis ꝑtranſit vitrū. qđ tñ nō leditur nec offendiṫ. ſic chriſtus ꝑtranſiuit vterū beate virginis. que tamē māſit incorrupta. Item alia compatio ſicut ſol emittit ſplendorē ſuū ſuꝑ ſtercora ⁊ inquinata. ⁊ tñ ex reuerberatōe non ſordidaṫ. Sic beata virgo maria genuit filiū ieſū. ⁊ tamē pariendo māſit incorrupta. Item alia ſimilitudo ſicut ſol emittit ſplendorem ſuū ſuꝑ bonos ⁊ malos. ſic beata virgo peperit filium vt eſſet redēptor bonoꝝ ⁊ maloꝝ Secundo autor compat cedrum ad yſopū. ⁊ hoc ꝑ natiuitatē chriſti ieſu. quia chriſtus in eo ꝙ erat filius dei ipſe aſſimilaṫ cedro ꝓpter altitudinem. quia nulla arbor creſcit in maiorē altitudinē ꝙ̃ cedrus. Sed ꝑ paſſionem aſſimilatur yſopo. Vñ yſopus eſt herba creſcens in vallibus. ꝑ hoc deſignatur paſſio chriſti quā ſm carnē hic in mundo ſuſtinuit tanꝙ̃ in valle miſerie que fuit ei nimis amara Unde diciṫ in paſſione dñi ego ꝗdem plantaui te vineā ſpecioſiſſimā. ⁊ tu facta es mihi nimis amara ¶ Pro terminis nota. Cedrus eſt nomē ſecūde declinationis. ⁊ eſt vt dr̄ Rabanus arbor altiſſima omniū arboꝝ dña et regina. eſt etiā aſpectu pulcra ſemꝑ retinēs virorem ſuū. ⁊ inſuꝑ odorifera. cuius odor fugat ſerpētes ⁊ oīa venenoſa. Sed libanus eſt ꝓpriū nomen montis Sed yſopus eſt herba amari ſaporis. Et differūt yſopus et eſopus. vñ Iſopus eſt herba. ſed eſopus dat bona verba. Sed ens ponitur hic ꝑticipialiter. ⁊ formatur a verbo ſum

¶ Eſaias cecinit ſynagoga meminit nunꝙ̃ tñ deſinit eē ceca Si non ſuis vatibus credat vel gentilibus ſibillinis verſibus hec predicta

¶ Hic autor cōmendat beatā virginem ꝓphetice hortando populū ad fidem chriſtianā dicens(Eſaias)talis ꝓpheta(cecinit).i.ꝓphetauit.ſ.xp̄m naſciturū(ſynagoga).i.cōgregatio iudeoꝝ vel iudea(meminit).i.recordatur(tamē)pro certo(nunꝙ̃)id eſt nullo modo(deſinit)id eſt deſiſtit(eſſe ceca)id eſt incredula infidelis(Si non credat)id eſt confidat(ſuis vatibus).i.ꝓphetis iudaicis(vel)pro ſaltem ſc credat(gentilibus)ſc ꝓphetis ſc vel(ſibillinis verſibꝫ)ſc de xp̄o ꝯſcriptis(hec p̄dicta)id eſt prophetizata de chriſto

¶ Infelix propera crede vel vetera cur damnaberis gens miſera

¶ Hic hortaṫ ad fidem ſynagogā ⁊ iudeos. O(infelix)ſcꝫ ſynagoga(propera).i.feſtina(crede).i.confide(vel vetera)id eſt peri.o(miſera gens)id eſt iudaica gens(cur)id eſt quare(damnaberis)id eſt vis damnari

¶ Natum conſidera. quem docet littera. ipſum genuit puer
pera.

¶ Tu conſidera) id eſt inſpice (natum) id eſt chriſtum (puerpera) ſcʒ bea-
ta virgo maria (genuit). i. peperit (ipſum) ſcʒ ieſum (quem littera) id ſa-
cra ſcriptura (docet) id eſt teſtatur ¶ Notandū primo autor tangit hic in
littera triplicē ꝓphetiam. ꝑ quam natiuitas chriſti eſt ꝓphetizata. Primo
tangit prophetiā Eſaie. in qua dicit. Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filiuʒ. et
voca. ⁊c. Unde huic ꝓphetie iudei credere noluerūt. ⁊ ideo hoc articulo
hodie damnantur. Secundo tangit prophetiam Balaam qui fuit genti-
lis. cuius aſina ꝓhibetur fuiſſe loquuta ille dixit Orietur ſtella ex Jacob
et cōſurget homo de iſrael. Tercio tangit ꝓphetiam ſibille. que duʒ venit
ad regem Salomonē volens ab eo audire ſapientiā debuit ꝑtranſire flu-
uium circa piſcinam probaticam. vbi lignū quoddam in tranſitu fuit po-
ſitum que dum videret lignū noluit pertranſire lignū nec pedibus cōculca
re. Sed prophetauit ꝙ in hoc ligno eſſet paſſurus rex reguʒ dominus do
minantiū. ergo autor in littera dicit. ſi iudei noluerunt credere prophetijs
iudeorum ſeu ſuis prophetis. credant tamen prophetijs gentilium. quia
eius incarnatio non ſolum a iudeis. ſed etiam a gentilibus eſt prophetiza-
ta. Secundo nota. autor hortatur populū infideleʒ ad fidē ad inſinuandū
ꝙ fides eſt multum neceſſaria ad eternam ſalutem. Et definit ſic ſm Iſi-
dorum Fides eſt qua veraciter credimus illud quod nequaꝗ̄ videre va-
lemus. Item beatus Auguſtinus. Fides eſt iuſticie fundamentū purgās
a peccatis. mentes illuminans. homines reconcilians. ſpem future remu-
nerationis inſpirans. Et dicit beatus Auguſtinus alibi Beatior fuit ma
ria fidem profitendo ꝗ̄ carnem chriſti concipiendo. Et dicit beatus Gre
gorius. Fides meritū nō habet vbi humana rō experimentū prebet

¶ Pro declaratione terminoꝝ nota. Synagoga dicitur cōuentus iudeo
rum. Meminit eſt verbum defectiuū habens ſub voce preteriti ſignifica
tionem preſentis ⁊ preteriti. Sed deſino eſt verbum abſolutuʒ tercie cō
iugationis. compoſitum a de ⁊ ſino. ⁊ habet deſiui vel deſij in preterito per
fecto indicatiui. ⁊ ſignificat ceſſare. Sed ſybillinus ſybillina ſybillinuʒ eſt
nomen adiectiuū a proprio nomine ſybilla. Sed puerpera eſt nomē femi
nini generis. ſignificans mulierē que puerū parit.

Verbum bonum ⁊ ſuaue perſonemus illud aue per q̄d
chriſti fit conclaue virgo mater filia.

¶ Quoniam ipſa beatiſſima virgo maria omni honore digniſſima ⁊ mul-
tiplici laude condigna probatur. ergo autor deſcribit aliud canticū in lau-
dem beate virginis marie. per quod docet nos ſalutare beatam virginem
mariam angelica ſalutatione. Et diuiditur in duas partes principales.
In prima parte hortatur nos ad ſalutandum beatam virginem. In ſecū-
da parte ponit ſalutationes quibus debemus ſalutare virginē glorioſam
ſecūda ibi Aue veri ſalomonis. dicēs primo ſic. Nos chriſtiani (perſone-

mus).i.decantemus(illud aue)s^e annunciatuꝫ per angelos. s^e exiſtens
(ſuaue).i.dulce(⁊ bonū verbū).i.bona ſalutatio(ꝑ qđ)ſcꝫ aue.i.ꝑ quā ſa/
lutatione(virgo) ſcꝫ maria(fit cōclaue).i.habitaculū ſeu cubile.⁊ fit(ma
ter)id eſt genitrix.⁊(filia chꝛiſti)id eſt ieſu

¶ Per quod aue ſalutata mox concepit fecundata virgo da/ uid ſtirpe nata inter ſpinas lilium

¶ Per qđ aue).i.ꝑ quā ſalutionē(virgo) ſcꝫ maria(nata).i.genita(ſtir/
pe).i.ꝓgenie(dauid).i.illius ꝓphete.s^e exñs(liliuꝫ).i.flos (inter ſpinas
ſalutata).ſ.ſalutatōe āgelica(mox).i.ſtatim(fecūdata).i.fertilis facta.ſ.
ꝑ virtutē ſpūſſancti(ꝯcepit)ſcꝫ filiū. Notandum đr p̄s.gloꝛioſa dicta
ſunt de te ciuitas dei In q̇bus verbis btā virgo ꝯmendaꝛ̄ duplr̄. Pꝛimo
rōne gl̄ie cum đꝛ gloꝛioſa. Scđo rōne pijſſime defenſionis cum đꝛ ciuitas
dei. Circa pꝛimuꝫ nota.ꝙ beata virgo đꝛ gloꝛioſa tribus de cauſis. Pꝛi/
mo ꝓpter plenitudinē gratie. vñ angelus dixit ad eā Aue gratia plena.vn/
de beata maria om̄ibus ſinū gratie aperuit.quare poteſt de ea dici qđ ſcri/
bitur in eccleſiaſtico Magnificata eſt laude ⁊ gloꝛificata ē in virtute. Se
cundo ipſa dicitur gloꝛioſa ꝓpter pulcritudinē charitatis. Unde ipſa loq̇/
tur de ſeipſa Ego mater pulcre dilectionis timoꝛis agnitionis magnitu/
dinis ⁊ ſancte ſpei.quare đꝛ de ea quod ſcribiꝛ̄ Eccleſiaſtes p̄mo.generatō
pꝛeterit generatio aduenit.terra auteꝫ ineternū ſtat.terra id eſt virgo ma/
ria.de qua terra dicit p̄s. Terra noſtra dedit fructum ſuū. id eſt maria pe
perit ieſum chꝛiſtū. Tercio dicitꝛ̄ gloꝛioſa ꝓpter plenitudineꝫ humilitatis.
de qua dicitꝛ̄ in cantico ſuo.quia reſpexit humilitatē ancille ſue. hanc etiaꝫ
humilitatem oſtendit quādo dixit ad angelum. Ecce ancilla domini fiat
mihi ſm verbum tuū.⁊ non dixit mater ſummi regis. quare verbum pre
aſſumptū de ea nunciatur.ſcꝫ gloꝛioſa dicta ſunt de te Secundo beata
virgo cōmendatur ex pietate defenſionis.quia ciuitas dei. vnde ciuitas di
citur quaſi ciuiū vnitas.⁊ debet fieri ꝓpter firmaꝫ defenſionē.vt đt ph̄s in
libꝛo politicoꝝ. Qꝫ āt beata virgo ſit pia ⁊ copioſa in plenitudine ꝓtectō
nis.patet in diuerſis miraculis.vñ legitur ꝙ q̇dam diues miles ⁊ nobilis
oꝛdinē religionis intrauit.qꝛ lr̄as neſciuit erubeſcētes monachi tā nobileꝫ
inter laicos deputare dederūt ei magiſtrū ſi foꝛte modicū addiſcere poſſꝫ
ſed cū diu cū magiſtro fuiſſet ⁊ nihil q̄ꝫ hec duo verba.aue maria didiciſſet
hec diligēter obtinuit.⁊ quicq̇d egit ſemꝑ dixit aue maria.tandē iſte mori
ebaꝛ̄.⁊ in cymiterio cū alijs fratribus ſepeliebaꝛ̄. ⁊ ex ſepulcro eius creuit
ſpecioſum liliū.cuius qđlibet foliū habebat aue maria inſcriptū.currentes
aūt om̄es monachi ad tā grande ſpectaculū ſiue miraculū. terrā de ſepul/
cro effoderunt.⁊ radicem lilij de oꝛe defuncti ꝓcedere viderunt. Intellexe
runt ergo vt cū illa duo verba cum deuotione dixerat dominus eum tan/
tis honoꝛibus illuſtrauit.ergo autoꝛ in ſequētia hoꝛtatur nos vt illud aue
maria repetamus Item nota ſalutatio per quam incarnatio filij dei eſt
nūciata.eſt verbū bonū ⁊ ſuaue.nā ſicut antiquus ſerpens.i.dyabolus de/
cepit ꝑ malā ſuggeſtionē ⁊ fallacē ꝓmiſſioneꝫ.ſic bonus angelus Gabꝛiel
ſalutē generis humani marie annunciauit per oppoſitum ipſam ſalutādo
Pꝛimo benigne ſalutādo dicens aue maria. Secundo vero aſſerendo et

ipſam ꝯmendādo dicēs. grā plena Tercio. certa ꝓmittēdo dicens. Ecce ꝯcipies ꝛ paries filiū ¶ Itē nota. in hac ſalutatōe q̄ angelꝰ mariā ſalutauit ipſe ab ea oēꝫ timorē expulit nā addidit Ne timeas maria Timuit ei eua a dyabolo decepta. maria ꝟo nō. qꝛ ſibi aue nūciat̄. Timeāt pctōres ſꝫ maria nō. qꝛ grā plena. timeant a deo elongati. ſꝫ maria nō. qꝛ dn̄s tecū. timeant maledicti. ſꝫ maria nō. qꝛ benedicta tu in mulieribꝫ ¶ Item nota de hoc ꝙ autor dt. mox ꝯcepit. ꝙ in vno ꝛ eodē inſtanti poſtq̄ꝫ maria conſenſum ꝟbis angeli adhibuit dicens Ecce ancilla dn̄i ꝛc̄. facta eſt ſtatim in ea ꝑ ſpm̄ſcm̄ ſanguinis puriſſimi ꝯgregatio ꝛ ipſius ꝯſolidatio ꝛ corporis xp̄i exēplaris formatio ꝛ animatio ꝛ viuificatio filij dei. ꝛ ergo autor bn̄ dixit mox ꝯcepit. ¶ Pro terminis nota. aue eſt verbm̄. defectiuum impatiui modi Hic aūt ponit̄ nominaliter ꝓ ſalutatōne

¶ Aue veri ſalomonis mater vellus gedeonis. cuiꝰ magi tribus donis laudant puerperium.

¶ Hic autor pouit ſalutatōes cū qbꝫ debemꝰ ſalutare bē. ꝟginē di. Si em̄ voluerꝭ ſalutare bē. ꝟginē dic ei ſalutatōem infra ſcriptā O (mat̄). i. genitrix (veri ſalomonis). i. xp̄i ieſu (vellꝰ). i. lana (gedeonis. cuiꝰ) ſcꝫ marie vel matris (puerperiū. magi). i. tres reges (laudāt). i. honorāt (tribꝫ donis) ſcꝫ auro thure ꝛ mirrha (aue) id eſt ſis ſalutata

¶ Aue prolem genuiſti. aue ſolem protuliſti. mundo lapſo contuliſti vitam ꝛ imperium.

¶ Tu (aue). i. ſis ſalutata. o ꝟgo maria. qꝛ (genuiſti). i. peperiſti (plez) o virgo maria. tu (aue) qꝛ (ꝓtuliſti). i. dediſti ꝛ ꝓduxiſti (ſolem) ſcꝫ iuſticie. i. xp̄m. ꝛ (ꝯtuliſti) id eſt dediſti (mundo lapſo) ſcꝫ ꝑ peccatū (vitā) sc eternam (et imperium) id eſt poteſtatem.

¶ Aue ſponſa verbi ſummi. maris portus. ſignum diuini. aromatum virga fumi. angelorum domina.

¶ O (ſponſa ſummi ꝟbi). i. ieſu xp̄i (portus). i. littus (maris. ſignū diuini). i. rubi (virga). i. ꝟgula (fumi aromatū). i. vnguētoꝝ p̄cioſoꝝ (dn̄a) id eſt regina (angeloꝝ) ſcꝫ celeſtium (aue) id eſt ſis ſalutata

¶ Supplicamus nos emenda. emendatos nos cōmenda tuo nato ad habenda ſempiterna gaudia.

¶ Nos xp̄iani (ſupplicamꝰ). i. rogamꝰ ꝛ ſupplicit̄ petimꝰ (emēda) id ē meliora (nos). ſ. ducēdo nos a vicijs ad ꝟtutes. ꝛ (ꝯmēda) i. ꝯmitte (nos emēdatos). i. purgatos (tuo nato). i. tu filio) ad habenda). i. poſſidenda. (ſempiterna gaudia). i. celeſtia gaudia. hoc eſt vitā eternā ¶ Notandū hec ſalutatio de pluribꝫ figuris ꝓpheticis eſt cōpoſita. Primo em̄ tangit̄

ſapientia dei. cū dr̄ veri ſalomonis Unde ſalomon fuit ſapientiſſim⁹ ho-minum. ꝛ ſic ꝑ anthonomaſiā ſapiens dr̄. ꝛ ſepius in ſacra ſcriptura pro chriſto ponitur. quēadmodum hic etiam ponitur in pn̄ti ſequentia Se-cundo tangit̄ figura facta ꝑ vellus gedeonis de quo dr̄ in p̄s Deſcendit ſicut pluuia in vellus. pluuie em̄ cōparat̄. q̄ mūdat rigat ꝛ fecūdat. Sic xp̄s ſaluator humanum genus mundat de peccatis. rigat ad ꝑfectum. fecundat in ſpiritualibꝫ ꝛ temporalibꝫ donis ꝛc̄. Sꝫ beata virgo cōparat̄ velleri. vellus em̄ ſine leſione ab oue ſumitur ꝛ de eo fit veſtimentum qđ circūdat ꝛ ꝓtegit hominem Sic beata virgo dr̄ vellus. q2 de ea ſumitur veſtimentum. eo qꝫ de carne beate virginis ſumpta eſt caro chriſti. vnde Job Pelle ꝛ carne veſtiſti me. oſſibus ꝛ neruis cōpegiſti me. Scđo. q2 ſicut vellus ſine leſione ab oue ſumit̄ Sic beata virgo ſine corruptōe ꝯce-pit ꝛ ſine dolore peperit chriſtū Tercio. quia ſicut vellus circūdat ouem Sic beata virgo circūdedit chriſtum qui ouis dicitur. Unde Jſa. Ecce vir ꝛ oriens nomen eius ꝛ ipſe idē ouis eſt Quarto. q2 ſicut vellus. id eſt lana quam quis in magna quātitate recipit ꝛ eam facili cōpreſſione refun-dit Sic beata virgo q̄ repleta eſt plenitudine omnis gratie. quare dictū ē ei. Aue gratia plena. iſtam gratiam facili petitōe peccatoribus infundit. Unde Gregori. O homo ſi ſcires quātum valeret iſta vox Aue maria. nunꝙ̄ ab ea ceſſares. Quinto. quia vellus eſt recuruum ſeu res curua in ſe. per quod humilitas deſignatur quam beata virgo ſufficienter oſten-dit quādo dixit Ecce ancilla domini Sexto. q2 ſicut vellus ſuaue ē ad te-gendum Sic beata virgo eſt ſuauis. quia mater totius pietatis Item autor tangit in lr̄a materiam trium regum que ſufficienter declarata eſt ibi. Feſta chriſti ꝛc̄. Item lr̄a tangit materiam rubi ardentis ꝛ virge Aaron. de q̄bus dictum eſt ſufficienter in ſequentia Aue p̄clara.

¶ Pro terminis nota Gedeon eſt ꝓprium nomen viri tercie declinatio-nis. Sꝫ ſupplico eſt verbum petitorium p̄me coniugatōnis. ꝛ cōſtruit̄ cum datiuo. ꝛ componitur a ſub ꝛ plico.

Hodierne lux diei celebris in matris dei agitur me-moria. Decantemus in hac die ſemper virginis ma-rie laudes et preconia.

¶ Ratione multiplicis laudis beate virginis autor deſcribit aliud can-ticum in honorem eius cōpilatum Et diuiditur in duas partes In pri-ma hortatur nos ad laudem virginis glorioſe In ſecunda dirigit ſalu-tationes ad beatam virginem Secunda ibi. Aue domina. dicens (Lux) id eſt ſplendor (hodierne diei) id eſt preſentis diei (agitur) id eſt pera-gitur (celebris) id eſt ſolennis (in memoria) id eſt commemoratione. (matris dei) id eſt virginis beate. ſc ergo (decantemus) id eſt decantare debemus (ſemꝑ) id eſt frequenter (in hac die) id eſt in eius cōmemoratō-ne (laudes) id eſt honores (virginis marie) id eſt beate virginis (et) id ē etiam (preconia) id eſt annūciatōnes laudis

Om̄is hō om̄i hora hanc adora ac implora eiꝰ patrocinia
Pſalle pſalle niſu toto cordis oris voce voto aue plena gratia

¶ O(ois hō. adora).i. inuoca (hanc) ſcꝫ mariam (om̄i hora).i. om̄i tp̄e (ac).i. etiā (implora).i. inuoca (patrocinia).i. auxilia (eiꝰ) sᶜ marie (pſalle).i. decanta. ſcꝫ huic (Aue plena gr̄a) iſtā ſalutatōem. ſcꝫ qua angelꝰ eā ſalutauit (toto niſu).i. om̄i conatu (cordis) ⁊ (voce).i. ꝑ verba (oris) et (voto).i. cū deſiderio Notandū. ſcribit in Canticis Pulcra vt luna ⁊c. In qbꝫ verbis be. virgo cōmendat Vn̄ luna hꝫ triplicē ſtatū. qn̄qꝫ em̄ eſt in defectu ſeu in decurſu. qn̄qꝫ ſemiplena. qn̄qꝫ tota plena. ⁊ tunc eſt pulcerrima Sic be. virgo fuit in decurſu ſeu in defectu cū in vtero matris cōciperetur Sꝫ fuit quaſi ſemiplena dum ſanctificaret in vtero Sꝫ fuit plena qn̄ ꝯcepit filiū dei. ⁊ tunc fuit pulcerrima Vn̄ luna hꝫ lumen ſuū a ſole. de nocte. lucet inter planetas terre eſt ꝓpinqor. ſole recedente mundū illuminat Has oēs ꝓprietates habuit beata virgo Habuit em̄ lumen a ſole. qꝛ a filio ſuo. qꝛ a ſole iuſticie dꝛ eſſe ſortita lumen oīm gratiaꝝ De nocte p̄ſentis vite lucet magnitudine ⁊ fortitudine virtutum. quia ſuos fideles irradiat. ⁊ eis viam veritatis oſtendit Item inter planetas terre ē ꝓpinquior. qꝛ terrēis peccatoribꝫ ſpūali miſeratiōis affectu ꝓpinquius omnibꝫ ſanctis accedit Item ſole recedente mundum illuminat. quia ſole iuſticie. id eſt chriſto. recedente ipſa mundum illuminat optima et lucida ꝯuerſatōe Et quia tanta ⁊ plura beneficia beata virgo mundo cōtulit. ipſam laudemus ⁊ ſpecialiter in die ſabbati, quia iſta dies precipue et ſpecialiter deputata eſt pro laude ⁊ honore virginis glorioſe. Item nota. autor tantū pretendit ex lr̄a. ꝙ quilibet homo fidelis ſemper debet laudare beatam virginem mariam ad minus ſemel in hebdomada. ſcꝫ in die ſabbati. cum iſta dies a fidelibus virgini marie ſit deputatus ad laudandum eam. ſed tamē om̄i die et om̄i hora ip̄a eſt laudanda ⁊ laude digna. quia dicit beatus Gregorius Nec laudare ſufficis Et quia licet hoc refertur ad chriſtum. tamen etiam poteſt referri ad virginem mariam. cū ip̄a ſit digna ⁊ digniſſima omni laude. vt etiam ait beatus Gregorius.

¶ Pro terminis nota. niſus eſt nomen quarte declinatōnis ab illo verbo nitor ⁊ ſignificat laborem in mente

Aue dn̄a celoꝝ. inexperta viri thoꝝ. parens patris neſcia
Fecundata ſine viro. genuiſti more miro genitorem filia.

¶ Hic dirigit petitōnem ad virginem mariam cum ſalutatione Et diuiditur in duo ꝑm ꝙ dupl'r eam ſalutat. Secunda ibi. Salue decus. dicens primo O (domina) id eſt regina (celorum) id eſt polorum (inexperta) id eſt incognita (thorum viri) id eſt que nunqꝫ cognouit virum. et (parens) id eſt genitrix (neſcia) id eſt inſcia (patris) id eſt viri. tu (aue) id eſt ſis ſalutata. o maria (fecūdata) id eſt fructificata (ſine viro) id eſt marito. o (filia) ſcꝫ dei. tu (genuiſti) id eſt peperiſti (miro more) id eſt miraculoſe (genitorem) id eſt creatorem.

De beata virgine

¶ Florens ortus auſtro flante. porta clauſa poſt et ante. via
viris inuia Fuſa celi rore tellus. fuſuʒ gedeonis vellus dei/
tatis pluuia.

¶ Tu es (florens ortus).i.germinans ortꝰ.ꝛ hoc (flante auſtro).i.grã
ſpũſſancti.tu es(porta).i.ianua.ſcʒ ꝑ quã dñs intrauit(clauſa).i.recluſa.
(poſt)ſᶜ partum(ꝛ ante)ſᶜ partum.tu es(via inuia).i.nõ cognita vl' in
culta (viris) tu es(tellꝰ).i.terra(fuſa rore celi).i.ꝑfuſa grã diuina.tu es
(vellꝰ gedeonis fuſum).i.ꝑfuſum(pluuia).i.grã(deitatꝭ).i.diuinitatis.
¶ Notandũ.autor dr in lrã.iexꝑta viri thoꝝ. ibi tãgit̃ caſtitas ꝟginal'
quã oẽs ſci in aſſumptõe be.ꝟginis exclamãt dicẽtes Hec ẽ que neſciuit
thoꝝ in delicto Hoc idẽ atteſtat̃ btũs Gre.dicens. Nõ ex virili ſemine.
ſʒ myſtico ſpiramine ꝟbũ dei factũ ẽ caro ¶ Itẽ nota.au.dr.more miro.ꝑ
hoc innuit̃ ſupnaturalis incarnatio dei.de q̃ dictũ eſt in ſequẽtia Eya re/
colamꝰ.circa hũc textũ Mirabilis natura.ꝛ ſilr in ſequẽtia Aue p̃clara.
ibi. Hinc gentiũ. Itẽ nota.au.dr.fuſa celi rore.ibi tãgit̃ materia ꝓpheti
ca quã nouit Iſa.vbi dr Aperiat̃ terra/ꝛ germinet ſaluatorẽ. vt ptʒ etiã
in fine ſequẽtie Celi enarrãt.ibi Germẽ iuſtũ Itẽ nota.au.dr.gedeonis
vellꝰ Vñ qñ Gedeon cũ ꝑplo ſuo eẽt pugnaturꝰ ꝯtra egiptios vidit ex/
ercitũ ſuũ ẽ debiliorẽ.ꝛ ꝯſuluit dñm q̇d eẽt facturꝰ.ꝛ dixit ei dñs Ma/
ne cũ ſurrexerꝭ accipias vellꝰ de agnello mũdo ꝛ pones in cãpo.ꝛ ros de
ſcendens cadet ſupꝑ ipm.ꝛ oĩs q̇ hoc rore fuerit tactꝰ erit victor ſuoꝝ ini/
micoꝝ. Vñ ꝑ vellꝰ intelligit̃ be.ꝟgo.ꝑ pluuiã deſcendentẽ grã ſpũſſcti. vt
q̇cũqꝫ ꝑ pluuiã celeſtem aſperſam in vellere.i.in libertate fuerit ꝑunctus ꝛ
repletus ipe erit victor oĩm ſuoꝝ inimicoꝝ viſibiliũ ꝛ inuiſibilium
¶ Pro terminis nota exꝑtus idẽ eſt qd ꝯſcius.ꝛ deriuat̃ a ꝟbo experi/
or. Inde exꝑtus.i.ſciens Inde expertentia.i.inq̇ſitio Item neſcius a
um eſt nomẽ adiectiũ deriuatũ a verbo neſcio is ire.ꝛ idẽ eſt qd ignarus
vel erroneus.

Salue decus firmamenti.tu caliginoſe menti deſuꝑ irradia

¶ Hic iã autor ꝯmẽdat be.ꝟginẽ ipam ſalutãdo ꝛ ad ipam petitões di/
rigẽdo dicẽs O maria.exĩis(decꝰ).i.ſplẽdor ꝛ honor(firmamẽti).i.mũ/
di.tu(ſalue).i.ſis ſalutata(tu irradia).i.illumina (deſuꝑ caliginoſe mẽti)
hoc ẽ illumina mẽtes humanas poſitas in tenebris huius mundi

¶ Placa mare maris ſtella.ne inuoluat nos procella ꝛ tẽpe/
ſtas valida. Nobilis et inclita mitis ꝛ vnica ꝟgo maria ma/
ter miſericordie nos adiuua.

O (ſtella marꝭ).i.maria(placa).ſ.nob(mare).i.mũdũ i q̇ nauigamꝰ(ne
ꝓcella).i.iundaᵒ maloꝝ(ꝛ valida tẽpeſtas).i.ipetꝰ tribulationũ(iuolat)

ſimplicet (nos) ſcȝ homines. O (nobilis ⁊ inclita) .i. glorioſa virgo Ma-
ria (mitis) .i. pia (⁊ vnica) .i. ſingularis exiſtens (mater miſericordie ad-
iuua nos) ſ. in mari huius ſeculi. ¶ Notandū autoꝛ appellat beatam
virginem matrē miſericordie. Unde dicit beatus Gregorius. Si om̄ia
membra eſſent conuerſa in organa linguarum non poſſent complere exp-
mere benignitatem ⁊ Miſericordiam beate virginis Marie. Unde
prefiguratum eſt in quodam miraculo ꝙ quidam iudeus imaginem bea-
te virginis in pariete cuiuſdam domus infixam aſpiciens interrogauit cu-
ius eſſet iſta imago. cui dictum eſt ꝙ eſſet beate Marie virginis. hoc au-
diens iudeus dyabolo inſtigante accepit imaginem ⁊ in ſtercora proiecit
et pedib⁹ conculcauit cultello faciem eius inſcindens. Poſtea vero turpi
et mirabili morte conſumptus. imago nunq̄ apparuit niſi per longum ſpa-
cium temporis quādo hoc idem cuidam ſancto homini reuelatum eſt qui
imaginem iſtam inter ſtercora abſconditā inuenit ⁊ ſubleuauit. Qui dili-
genter eam abſtergendo ſecum in domū ſuam honorifice collocauit. ⁊ ad
honorem beate virginis Marie ex eadem tabula oleum ebulliens cepit di-
ſtillare ⁊ perſeuerat vſq; ad hodiernum diem. Quod deus fieri permiſit
vt nobis intimaret quante venerationis digna ſit virgo Maria. Et er-
go in hoc miraculo ⁊ in alijs p; copioſa miſericordia dei genitricis. Un̄
merito in littera preſenti cum precedenti ⁊ etiam quibuſdam ſequentijs
poſtpoſitis. que ſunt de ſalutatione virginis Marie ipſa multipliciter ex-
tollitur ⁊ laudatur ſalutat̄ et rogatur vt nobis miſeris ſua ſupereffluen-
ti miſericordia ſubueniat. Que in ſalutatione cuiuſdam militis euidenter
apparuit. Unde miles quidam habebat quoddam caſtrum in via com-
muni. ⁊ tranſeūtes in tali via ſemper ſpoliabat. attamen beatam virginē
quottidie ſalutabat. Accidit aūt ꝙ quidā vir religioſus tranſitū ibidem
faceret. quem ſtatim predictus miles expoliari iubebat. vir autem religio-
ſus rogauit militem vt om̄es de familia ſua ad audiendum verba dei cō-
gregaret. cum autem congregati fuiſſent dixit. nequaq̄ hic omnes eſtis.
ſed aliquis adhuc abeſt. ꝑquirite diligenter ⁊ aliquem abeſſe inuenietis
Tunc vnus clamans dixit. vbi eſt ipſe qui cocus eſt. pro eo ergo mittitur
et in medium deducitur. Cum autem virum dei vidiſſet reuolutis ter-
ribiliter oculis. caput ad inſtar inſani agitabat. nec prope accedere aude-
bat. Uir autem ſanctus dixit ei. adiuro te per nomen domini noſtri Jeſu
chriſti vt dicas quis ſis ⁊ propter quam cauſam huc veniſti. Cui ille re-
ſpondit. Heu adiuratus prout decogor dicam. Ego eīn ſum demon qui
formam hominis accepi. ⁊ decem ⁊ quattuor annis cum hoc milite ſic ꝑ-
manſi. quia princeps noſter me huc miſit. vt diem qua hic ſancte Marie
ſalutationem non diceret. diligentius obſeruarem ⁊ ipſum continuo ſtran-
gularem. quacūq; eīn die illam ſalutationem dicebat. in ipſum poteſtatē
habere non potui. Hoc audiens miles. veniam poſtulauit. et in melius
deinde vitam ſuam mutauit. Unde ipſe ſanctus dixit demoni. Precipio
tibi in nomine Jeſu chriſti vt ſtatim recedas et amplius talem locum nō
poſſideas. nec vlli glorioſam dei genitricem inuocanti nocere preſumas.
¶ Item nota quidam textus habent iſtum verſum. Nobilis inclita. ⁊ de-
bet ſic exponi (O virgo) ſcȝ Maria (nobilis) ſ. exiſtēs (et inclita) id eſt

pia (mitis) id eſt ſuauis (et vnica) id eſt ſola (mater miſericordie) ſcꝫ exiſtens ad nos peccatores apud tuū filium ¶ Pro declaratōe terminorū nota. Caliginoſus a um eſt nomen adiectiuū deriuatū a nomine caligo qd̄ idem eſt qd̄ obſcuritas. Sed deſuꝑ eſt aduerbium loci.

Gaude Maria templum ſumme maieſtatis. Gaude Maria ſpeculum virginitatis. Gaude lux et ornamentum glorie. Gaude Maria lex et teſtamentum gratie. Gaude Maria que es vera ſpes veri gaudij.

¶ Hic autor deſcribit aliam ſequentiam in qua reuocat ad memoriā diuerſa gaudia beate virginis eam cōmendando ad eam poſtea petitionē dirigendo. ⁊ he ſunt due huius ſequentie partes. Secūda eſt ibi. Gaudium ſis nobis. Et dicit p̄mo ſic. O (Maria) exiſtens (templum) id eſt ſacrarium (ſumme maieſtatis) id eſt omnipotentis dei. tu (gaude) id eſt letare. o Maria exiſtens (ſpeculum) id eſt candor (virginitatis) id eſt virginū. tu (gaude) id eſt letare. o Maria exiſtens (lux) id eſt ſplendor (⁊ ornamentum). i. decus (glorie) ſc. diuine (gaude) ſcꝫ gaudio eterno. O (maria) exiſtens (lex). i. inſtitutio. ⁊ (teſtamentum gratie. gaude). i. letare O (Maria que es vera ſpes veri gaudij) id eſt celeſtis gaudij. tu (gaude) id eſt letare

Gaudium ſis nobis dulcis vultus filij

Salua nos ⁊ ꝯſerua per omnia ſecula ſeculorū Amen

¶ Concludendo dirigit petitōem ad virginem glorioſam dicens. tu (ſis nobis) chriſtianis (gaudiū). i. ꝯſolatio (vultus). i. faciei (dulcis filij) ſcilicꝫ tui. o Maria tu (ſalua). i. ſaluos fac (nos) ſcꝫ hoīes (⁊ ꝯſerua) ſcꝫ nos (ꝑ oīa ſecula ſeculoꝝ). i. eternaliter (Amen). i. fiat ¶ Notandū ſcribitꝰ p̄mo Macha. vi. Effulſit ſol in clipeos aureos ⁊ montes reſplenduerūt ab eis In quibꝰ verbis ad ꝯformitatem huius ſequentie beata virgo cōmendatur dupliciter. Primo ratōne electiōis et dignitatis. qꝛ mater dei. Secūdo ꝯmendatur ex nobilitate. qꝛ amicta veſte humilitatis. Unde ꝓpoſitio aſſumpta ſic adaptatur ꝓpoſito. Sol id eſt chriſtus. effulſit. id eſt miracula operatus eſt. in clipeos aureos. id eſt virtutes beate virginis marie. et montes. i. p̄ores parentes. reſplenduerunt. i. glorificati ſunt ab eis. i. de virtutibꝰ. quibꝰ ꝓmeruit duplicē dignitatē. ſcꝫ filij ſui ꝯceptiōeꝫ ⁊ etiā parentū glorificatōem. vt bene pꝫ ex eo. qꝛ ex meritis beate virginis feſtū beate Anne eſt inſtitutū ſolēniter celebranduꝫ. Vn̄ beata virgo inter oēs virtutes maxime habuit humilitatē. qꝛ ipſa eſt q̄ oēs ꝯfirmat. vn̄ Bernardus. O felix humilitas penitentiū. o beata ſpes ꝯfitentiuꝫ. potens es apud potentē. q̄ facile vincis inuincibilem. q̄ cito tremendū iudicem cōꝫ

uertis in pijſſimū patrem. De ſecūdo dicitur in ſymbolo domini vbi di-
citur. ꝙ ex ꝓgenie regali et ſacerdotali voluit naſci. quam beata virgo pru-
denter exornauit. et ergo ipſa clipeus aureus nūcupat᷑. qꝛ nos defendendo
vitam imaculatam auro puriorem ꝯſeruauit ⁊ gloriam mūdo. Unde p̄-
mo Macha. ij. Gloria viri peccatoris ſtercus ⁊ vermis eſt. hodie extolli-
tur et cras nō inuenietur. ideo vanū eſt humanā laudem appetere. quod
perpendens beata virgo ſoli deo ſtuduit inherere. ⁊ ſic virtutibꝫ plena tan-
tas dignitates promeruit vt non ſolum ipſa. ſed etiam parentela eius eſt
glorificata. Unde etiam beatus Auguſtinus ꝯmendat eam in virtutibꝫ
dicens. Beata virgo Maria fuit valde deuota. habuit ſpūm humilem
totum corpus anime ⁊ rōni ſubiectum Item nota beata virgo dicitur
mater gratie quia oīnes peccatores ꝯſolatur. quod bene patet in quodam
miraculo. Unde in monaſterio beati Petri erat quidam frater qui male
vixit. hic aliquando cū quibuſdam fratribꝫ potionem medicinalem ꝓ cor-
poris ſalute accipiens ⁊ poſt hoc ſtatim ſine ꝯfeſſione ⁊ ſine ꝯmunione
defunctus eſt. cuius anima ad infernū per dyabolum ducebatur. qd̄ cer-
nens ſanctus Petrus acceſſit ad dn̄m Jeſum chriſtum orans pro anima
fratris ſui. Cui dominus. ignoras quid propheta dixit. Domine quis ha-
bitabit in tabernaculo tuo ⁊c̄. Qui ingreditur ſine macula ⁊ operatur iu-
ſticiam. quomodo poteſt ergo hic ſaluus fieri. cum neqꝫ ſine macula in-
greſſus ſit neqꝫ vt debuit iuſticiam operatus eſt. Hec audiens beatus pe-
trus venit ad beatam virginem Mariam ſciens certiſſime eius p̄ces ex-
audiri. Cum ergo ſurrexiſſꝫ beata virgo cum virginibꝫ ſuis precatura fi-
lium ſuū ſtatim chriſt⁹ dixit. Quid a me petis dulciſſima mater cū meis
ſanctiſſimis ſororibꝫ. Cui beata virgo. Pro illa anima ego rogo. Cui chri-
ſtus. Licet nemo poſſit in meo tabernaculo habitare niſi qui ſine macula
ingreditur. tamen ſi tibi placet vt indulgentiam conſequatur. concedo ꝙ
eius anima ad corpus reuertatur. vt de malis actibus penitentia peracta
tandem celeſti gloria perfruatur. ⁊ ille frater de morte reſurgens qualiter
a poteſtate dyaboli ſuffragijs beate virginis fuiſſet ereptus. oīnibꝫ narra-
uit. Et ergo merito mater gratie nūcupatur

Ave maria gratia plena dominus tecuꝫ virgo ſerena
Benedicta tu in mulieribus. que peperiſti pacem ho-
minibus et angelis gloriam. Et benedictus fructus ventris
tui. coheredes vt eſſemus ſui. nos fecit per gratiam

¶ Hic autor ſubinfert aliud canticū ab angelica ſalutatōe inchoatum
et beate virgini Marie dedicatū. Et diuiditur in tres partes. In prima
parte ſalutat beatā virginē angelus. Secūdo ꝯmendat eam de multitu-
dine gratie. Tercio dirigit petitionē. Secūda ibi. Te collaudet celeſtis.
Tercia ibi. Ergo maris. dicens. O (Maria) sᶜ exiſtēs (virgo ſerena) .i.
ſplēdida (plena) .i. repleta (grā) sᶜ dei (aue) .i. ſis ſalutata (dn̄s) sᶜ ſit (tecū

(tu) ſcʒ es (benedicta) id eſt benedictiõe repleta (in mulieribꝰ) id eſt inter
mulieres (que) ſcʒ Maria (peperiſti) id eſt genuiſti (pacem) id eſt chriſtũ
qui eſt pax vera (hominibꝰ) ſcʒ in mũdo exiſtẽtibꝰ (et angelis gloriã) id eſt
honorem (et fructus) id eſt filius (tui ventris) id eſt vteri (benedictus)
sᶜ ſit (qui) ſcʒ filius (fecit per gratiã) ſciꝫ ſuam diuinam (vt nos eſſemus
coheredes ſui) id eſt capaces et participes regni celeſtis

¶ Notandum. ſcribitur Sapieñ. iiij. O q̃ pulcra eſt caſta generatio
cum charitate. In his autem verbis commendatur beata virgo dupliciꝭ
ter. Primo in pulcritudine. cum dicitur. q̃ pulcra. Secũdo in caſtitate.
cum dicitur. caſta. De primo dicitur Canti. vij. Quaꝫ pulcra es ⁊ q̃ de
cora chariſſima. Et cantico. iiij. Tota pulcra es amica mea. Unde pulcri
tudo beate virginis legitur fuiſſe in tribꝰ. ſcʒ in vera dilectione. in humili
timore. in iuſta cognitione. Unde in libro ſapientie dicitur. Ego mater
pulcre dilectõis timoris agnitõis magnitudinis ⁊ ſancte ſpei. ¶ Circa
ſecũdum nota Iſidorus definit caſtitateꝫ ſic. Caſtitas eſt pulcritudo in
uiolata. que in quadruplicibꝰ ꝯmendatur. ſcʒ in cõnubio diuine deſponſa
tionis. in priuilegio angelice ꝯfortationis. in exemplo humane edificatioꝭ
nis. in triumpho dyabolice eiectionis ¶ De primo dicitur. ſecũda Cho.
xi. Deſpondi eñ vos vni viro virginem caſtam exhibere chriſto ¶ De ſe
cũdo dicit Johãnes Chriſoſtomus. Caſtitas eſt res angelica per quam
homines angelis aſſimulantur. Et quia caſti homines ſpecialiter angelis
ſunt conformes. ideo angeli eis ſpecialiter ſunt familiares ⁊ obſequioſi
¶ De tercio dicitur ꝑma ad Thimo. iiij. exemplum eſto fidelium in ver
bo. in conuerſatione. in charitate. in fide. in caſtitate. Ecce non ſolum tibi
per meritum ſed ⁊ alijs per exemplũ vtilis es. ſi in verbis cautus. in conꝭ
uerſatione honeſtus. in charitate pius. in fide fixus. in caſtitate mũdus es
Hec oĩa in beata virgine ſunt completa. ¶ De quarto dicitur in libro
Judith. Confortatum eſt cor tuum. eo ꝙ caſtitatem amaueris. Ecce be
ata virgo eſt illa caſta Judith quam dominus propter caſtitatem orna
uit. et cõfortauit contra Olofernem. id eſt dyabolum. de qua etiam dicit
beatus Hieronymus. Caſtitatis eius remunerator virtutem ei talẽ triꝭ
buit vt inuictum omnibus hominibus vinceret Olofernem quem nulꝭ
lus vincere poteſt niſi caſtus fuerit

¶ Secũdo nota circa angelicam ſalutationem. Prima duo verba ſci
licet. Aue Maria. ſunt declarata ibi. Aue preclara maris ſtella ⁊c̃. Tũc
ſequitur. gratia plena. quia nunq̃ꝫ deficit gratia eius. de quanto eñ plus
dat et auxiliatur. de tanto plus habet dare et auxiliari. quia ſicut fons viꝭ
uus ſemper emanat et nunq̃ꝫ deficit. ſed ſemper fluit et irrigat totum mũ
dum. ¶ Sequitur dominus tecum. heri fuit. ſemper fuit. et eſt in eterꝭ
num cum ea. quia idem angelus Gabriel. qui nunciauit ei Jeſum. prius
annunciauit Joachim et Anne ꝙ deberent generare virginem Mariaꝫ
et poſtq̃ꝫ beata virgo Maria nata fuit. ſpiritusſanctus obumbrauit et
cuſtodiuit eam ita ꝙ nunq̃ꝫ potuit peccare nec verbis nec opere. ¶ Seꝭ
quitur benedicta tu in mulieribus. bene ipſa fuit et eſt ineternum beneꝭ
dicta. quia concepit portauit et peperit chriſtum a quo procedit ſalus an
gelis. hominibus. ſanctis. et toti mundo ¶ Sequitur. fructus venꝭ

tris tui. quia ipſa tulit nobis precioſiſſimū fructum. ſcꝫ dominum ieſum
chꝛiſtum. ⁊ de eodem fructu nos quottidie quando audimus miſſam cuꝫ
ſacerdote ſatiamur ⁊ recreamur. quia ſacerdos dicit poſt communioneꝫ
quod oꝛe ſumpſimus pura mente capiamus. Iſte enim eſt fructus qui
dat nobis vitam tempoꝛalem in hoc mundo ⁊ ſecuritatem cum angelis
in regno celoꝛum

¶ Per hoc autem aue mundo tam ſuaue contra carnis iura
Genuiſti nouam pꝛolem ſtella ſolem noua genitura

¶ Hic autoꝛ commendat beatam virginem ex diuerſis virtutibus ⁊ ex
plenitudine miſericoꝛdie dicens (aūt) pꝛo quia. o maria (noua ſtella) .ſ. ma
ris (genitura) id eſt paritura (ſolem) id eſt filium dei qui ſol iuſticie dei eſt
(genuiſti) id eſt peperiſti (mundo) id eſt habitantibꝫ in mūdo (nouā pꝛo-
lem) id eſt filium (ꝑ hoc aue) id eſt ꝑ iſtam ſalutatiōem (cōtra carnis iura)
id eſt cōtra cōmunē generationis curſum

¶ Tu parui ⁊ magni leonis ⁊ agni ſaluatoꝛis chꝛiſti templū
extitiſti ſed virgo intacta. Tu es floꝛis et roꝛis panis. ⁊ paſto
ris virginum regina roſa ſine ſpina genitrix es facta

¶ Conſtrue (Tu extitiſti) id eſt facta es (templum) id eſt habitaculum.
(parui agni) id eſt ieſu chꝛiſti (⁊ magni leonis ⁊ ſaluatoꝛis chꝛiſti) id ē dei
(ſed intacta) id eſt immaculata (virgo) tu ſcilicꝫ maria (es panis) id eſt ci
bus (floꝛis ⁊ roris) ſcꝫ gratie O maria (tu exiſtēs (regina) id eſt domina
(virginum ⁊ roſa) id eſt flos (ſine ſpina) id eſt ſente (es facta genitrix) id ē
mater (paſtoꝛis) id eſt chꝛiſti qui eſt paſtoꝛ bonus.

¶ Tu ciuitas regis iuſticie. tu mater es miſericoꝛdie. de lacu
fecis ⁊ miſerie theophilum refoꝛmans gratie

¶ Conſtrue (Tu) ſcilꝫ maria es (ciuitas) id eſt habitatio (regis iuſticie)
id eſt dei (tu es mater miſericoꝛdie) id eſt pietatis. tu es (refoꝛmans) id ē
reſtituens (theophilum) ſic dictum (gratie) ſcilicet diuine (de lacu fe-
cis ⁊ miſerie) id eſt damnatiōis perpetue. Notandū autoꝛ in littera ap-
pellat chꝛiſtum leonem ⁊ agnum. Ipſe enim eſt leo ratione foꝛtitudinis ⁊
potentie. Unde ps. Sicut leo paratus ad pꝛedam. ipſe enim eſt leo foꝛ-
tiſſimus qui pꝛo nobis triūphauit. ergo dicit pſal. in perſona chꝛiſti leonis
confringam illos nec poterunt ſtare cadent ſubtus pedes meos. Etiam
ipſe eſt agnus per humilitatem ⁊ taciturnitatem. Unde Hieremias. Et
dum male tractaretur non aperuit os ſuum. Item Iſaias Quaſi agnus
innocens ad victimā ductus eſt. Secūdo nota. autoꝛ dicit beata virgo
eſt panis roꝛis ⁊ floꝛis. Per hoc intelligitur manna poſituꝫ in vrna aurea.
reconditum in archa. de quo dictum eſt pꝛius

De beata virgine

¶ Item nota dicit ꝙ beata virgo perduxit theophiluȝ de lacu miſerie. id
eſt ab eterna dam̄atione. Unde Theophilus cuiuſdam epiſcopi vice/
dominus fuit. qui tam prudenter ſub ipſo res eccleſiaſticas diſpenſauit ꝙ
mortuo epiſcopo omnis populus eum epiſcopatui dignum affirmaret. at
ille vicedominatu contentus alium in epiſcopū maluit ordinari. tandem
ab officio ſuo epiſcopus eum depoſuit. vnde ad tantam impatientiā per/
uenit. vt ad ſuam dignitatem recuperandā cuiuſdam iudei conſilium ex/
peteret. ille igitur dyabolum aduocauit. Theophilus ergo iuſſu dyaboli
chriſtum ⁊ matrem eius ⁊ negauit. ⁊ chriſtiane ꝓfeſſioni renunciauit. ⁊ ſu
per hoc cyrographum ſcripſit. ⁊ ſcriptū anulo ſigillauit ⁊ dyabolo dedit.
et ſic eius ſeruitio ſe ſubdidit. In craſtinū igitur per ꝓcurationem dyabo
li theophilus in gratiam epiſcopi receptus ad priſtinā dignitateȝ reſtitui/
tur. tandem ad ſe reuerſus de eo quod fecerat valde ingemuit ⁊ ad virgi
nem glorioſam vt ſibi in adiutorium veniret tota mente confugit. quadā
igitur vice beata maria in viſione illi apparens de impietate ipſum redar/
guit. ⁊ dyabolo abrenunciare precepit ac ieſum chriſtum ⁊ omne chriſtia/
nitatis propoſitum conſeruare ⁊ eum confiteri iuſſit. ⁊ ſic ipſum in ſui ⁊ fi
lij gratiā recuꝑauit. ⁊ in ſignum gratie iterum apparens ſibi cyrographū
quod dyabolo dederat ſibi reddidit. ⁊ ſuꝑ pectus ſuū poſuit vt iam ſe nō
ſeruū dyaboli timeret. ſed per virginem glorioſam ſe liberatum gauderet.
et hoc tangit autor in littera.

¶ Pro terminis nota. Aue ponitur hic nominaliter. Sȝ extra eſt verbuȝ
habens vim verbi ſubſtantiui. ⁊ exponitur pro ſum ⁊ componitur ab ex ⁊
ſto. Item lacus eſt nomen q̄rte declinationis. ⁊ eſt idē ꝙ receptaculū aq̄rū

¶ Te collaudat celeſtis curia. que mater es regis ⁊ filia.
Per te reis donatur venia. per te iuſtis confertur gratia

¶ Autor commēdat beatam virginem ratione ſuperceleſtiuȝ. ⁊ poſt hoc
infert petitionem dicens. O (beata virgo celeſtis curia) id eſt exercitus ce
leſtis (collaudat) id eſt honorat (te) ſcȝ mariaȝ (que es mater) id eſt geni/
trix (regis) id eſt chriſti (⁊ filia. donatur) id eſt datur (reis) id eſt peccato
ribus (venia) id eſt indulgentia ſiue remiſſio peccatoꝝ (per te) s^e^ mariaȝ
(gratia) ſcȝ diuina (confertur) id eſt datur (iuſtis) id eſt bonis hominibꝫ.
(per te) s^e^ mariam

¶ Ergo maris ſtella. verbi dei cella. ⁊ ſolis aurora
Paradiſi porta per quam lux eſt orta natum tuuȝ ora. vt nos
ſoluat a peccatis. in regno claritatis. quo lux lucet ſedula. col/
locet per ſecula Amen

¶ Autor infert petitionē beatā virginē dep̄cans. O maria exiſtens (ſtel
la maris) s^e^ et (cella). i. habitaculuȝ (verbi dei). i. filij dei (⁊ aurora ſolis)

id eſt chriſti (porta) id eſt ianua (paradiſi) ſcʒ celeſtis (per quam) ſcʒ portā
(lux) id eſt chriſtus (eſt orta) id eſt nata (ora tuum natuʒ) id eſt filium (ve
ſoluat) id eſt ſaluificet nos (a peccatis) id eſt a criminibus. ⁊ (collocet). ſ.
nos (in regno claritatis) id eſt in regno celorum (quo) id eſt in quo (ſedu-
la lux) id eſt continua claritudo. ſcilʒ dei (lucet) id eſt ſplendet (per ſecula)
id eſt eternaliter (Amen) id eſt fiat. ❧ Notandū plenitudo gratie beate
virginis patet in muliere de qua legitur mirabiliter ꝙ ipſa viri ſolatio de
ſtituta vnicum filium habebat. qui quadaʒ vice ab hoſtibus captus in cu
ſtodia ligabatur. Quod mater ꝑcipiens beatam virginem pro liberatio-
ne filij exorabat tandē videns ꝙ nihil proficeret. eccleſiam in qua erat ima
go beate virginis ſola intrauit. et coram imagine ſtans ipſam alloquebat
dicens O maria pro liberatione filij mei te ſepe rogaui. ⁊ adhuc nō ſubue
niſti. nunc pro filio meo imploro patrociniū. ſed adhuc nulluʒ ſentio fructū
Igitur ſicut filius meus ablatus eſt. ita ⁊ ego filium tuum auferam pro fi
lio meo. ⁊ eum in cuſtodiā pro filio meo ponam. ⁊ imaginem pueri quam
virgo in gremio habuit auferens. domū abijt. accipiensqʒ imaginem pue-
ri ipſam lintheo mundo inuoluit. ⁊ in archā reconditā incluſit bonū obſi-
dem ꝓ filio ſuo ſe habere gaudens. Et ecce ſequenti nocte beata virgo iu-
ueni in carcere apparuit. ⁊ ianuam aperiens eum exire fecit dicens. Fili dic
matri tue vt reddat mihi filium meum. quia ego reddidi ſibi ſuum. q̇ exi-
ens ad matrem ſuam venit. ⁊ qualiter beata virgo eum liberauit enarra-
uit. Illa igitur gaudens imaginem pueri ad eccleſiam portans matri red-
didit dicens. Gratias tibi ago domina mea. quia filiuʒ meum reddidiſti
mihi. propter quod tibi volo ſeruire ⁊ preceptis tuis obedire. nunc recipe
filium tuum quē fideliter cuſtodiui

**Vterus virgineus thronus eſt eburneus regis ſalo-
monis. Thronus admirabilis diſpar ⁊ diſſimilis vni
uerſis thronis**

¶ Hic autor ad reuerentiam virginis deſcribit aliud canticuʒ. in quo tria
facit. Primo comparat beatam virginem mariam ad thronuʒ ſalomonis
Secundo comparat eam ad vellus gedeonis. Tercio per exclamationeʒ
dirigit ad ipſam petitionem. ſecunda ibi. Sicut vellus. tercia ibi. O ſan
cta virginitas. dicens (Virgineus vterus) id eſt caſtuʒ corpus virginis
marie (eſt eburneus thronus) id eſt de ebore exiſtens (regis ſalomonis)
ſic dicti (admirabilis thronus) id eſt valde mirabilis (diſpar ⁊ diſſimilis)
id eſt inequalis ⁊ incorruptibilis (vniuerſis thronis). i. om̄ibus thronis

**¶ Virgo thronus extitit cui decus preſtitit tam precellens
ſummi regis vnicus hunc elegit thronum**

¶ Virgo) ſcʒ maria (extitit) id eſt exiſtit (thronus cui) ſcilʒ throno (vni-
cus) ſc̄ filius (ſummi regis) id eſt omnipotentis dei (preſtitit) id eſt dedit

(tam precellens decus) id eſt tam nobile donuȝ. s^c qui) elegit) s^c pre alijs (hunc thronum) id eſt virginis vterum

¶ Hec eſt ſedes gratie. domus pudicicie. ſedes ſummi dei
In hac ſede reſidet dominus. qui preſidet vniuerſe rei

¶ Conſtrue (Hec) ſcȝ maria (eſt ſedes gratie) ſcȝ diuine (domus) id eſt habitaculum (pudicicie) id eſt caſtitatis. s^c et (ſedes ſummi dei) id ē chriſti (dominus) ſcȝ deus (qui preſidet) id eſt preeſt (vniuerſe rei) id eſt omnibus creatis (reſidet) id eſt moratur (in hac ſede) id eſt in illa habitatiōe.

¶ Notandum. ſcribit propheta in pſal. Thronus eius ſicut ſol in conſpectu meo. Iſta verba poſſunt eſſe dei patris de filio loquentis cōmendādo gloriam matris. dicens thronus eius ſicut ſol in conſpectu meo. vnde beata virgo poteſt dici thronus dei. ⁊ hoc quattuor modis. Ipſa enim eſt thronus eburneus ſaphireus nubius ⁊ ſolaris. vnde verſus Ebur ſaphirus nubes ſol ſit tibi thronus. Virgo verſata vireſcens glorificata. Unde beata virgo dicitur thronus eburneus propter virginitatem. ſaphireus propter ſanctam conuerſationē in vulgo. De primo dicitur in littera. Unde Salomon pacificus interpretatur. ⁊ ſignificat chriſtum verum pacificatorem. cuius thronus eburneus eſt beata virgo. ⁊ hoc tangitur in littera vbi dicitur vterus virgineus thronus eſt eburneus. quia thronus iſte de ebore eſt factus. Ebur enim eſt animal multum candidum ⁊ frigiduȝ ⁊ magne caſtitatis per quod ſignificatur virgo glorioſa. quia tota fuit tam caſta mente quam carne. talis thronus talem regem decebat. Unde Bernardus. nec decebat deuȝ alia mater quam virgo. nec virginē alius filius quam deus quia nec autor inter filios nec autor inter matres naſci potuit. De ſecūdo dicit Ezechiel ⁊ aſpectus lapidis ſaphiri in ſimilitudine throni Per thronum ſaphireum beata virgo maria ſignificatur propter celeſtem ⁊ ſanctaȝ conuerſationē. Unde Hieronimus. in ipſa poſuit rex thronum ſuuȝ. quia concupiuit ſpeciem eius. De tercio dicit. Eccleſi. xxiiij. ⁊ thronus meus in columna nubis. Unde beata virgo dicitur thronus nubius. quia ſicut nubes plena vaporibus irrigat ⁊ vireſcere facit iſta inferiora. ſic virgo glorioſa irrigat ⁊ vireſcere facit animas fidelium. Unde Anſelmus. O ſcientia plena ⁊ ſuperplena gratia decoris plenitudine reſperſa vireſcit omnis creatura. De quarto dicitur in propoſitiōe preaſſumpta thronus eius ſicut ſol in conſpectu meo. Unde beata virgo dicitur thronus ſolaris propter glorificationem quam habet in celis. Unde in libro canticorum dicitur de ea pulcra vt luna. electa vt ſol. Unde Auguſtinus. Hec eſt velut columna ſpecioſa pulcra vt luna. electa vt ſol. ianua celi. caput virginū. decus mulierum. ⁊ ergo autor bene dicit in littera quod iſte thronus eſt diſſimilis omnibus thronis. quia in eo dominus dominantium requieuit

¶ Pro declaratione terminorum nota. Uterus eſt nomen maſculini generis. ſecunde declinationis. Sed eburneus eſt nomen adiectiuum. deriuatum a nomine ebur quod ſignificat elephantem. Sed preſto eſt verbum tranſitiuum prime coniugationis compoſitum a pre ⁊ ſto.

¶ Sicut vellus maduit de celesti rore. ſic venter intumuit ſeruato pudore. Nec vellus corrūpitur imbre pluuiali. nec pudor amittitur in conceptu tali.

Hic autor ꝯpat beatā virginē ad vellus gedeonis dicēs (Sicut vellus) ſcȝ gedeonis (maduit) .i. madefactū fuit (de celeſti rore) id eſt gratia ꝛ tamen non erat corruptū (ſic venter) ſcȝ beate virginis (intumuit) .i. concepit (ſeruato pudore) .i. caſtitate. ſ. vt nec in ꝯceptu nec in ꝑtu fuit corrupta (nec vellus) gedeonis (corrūpit᷑ imbre pluuiali) .i. aqua pluuiali (nec pudor) id eſt caſtitas (amittitur in tali conceptu) id eſt in tali ꝯceptione

¶ Hec eſt aromatica cella creatoris. fertilis ꝛ vnica medela doloris. Nardus odorifera effundit odorem. oliua fructifera virga ferens florem.

(Nec) ſcȝ maria (eſt aromatica cella) .i. fragrans habitaculū (creatoris) id eſt dei (fertilis) id eſt fructuoſa (et vnica medela) id eſt remediū (doloris) id eſt pene (odorifera) id eſt redolens (nardus effudit) id eſt dedit (odorem) id eſt ſaporem (fructifera oliua ꝛ virga ferens) id eſt portans (florem) id eſt chriſtum.

¶ Hec vas pigmentarij. regale palacium. domus ē cedrina Angelorum domina. benedicta femina. celorum regina.

(Hec) ſcȝ maria (eſt vas) id eſt conſeruatoriū (pigmētarij) id eſt vnguēti (regale palaciū) .i. aula. ꝛ eſt (domus cedrina) .i. de cedro exñs (dña angeloꝝ benedicta femina) id ē virgo ſcȝ ꝛ (regina) id eſt domina (celorum) id eſt poloꝝ. Notādū. autor ꝯmēdat btām virginē in diuerſis que ſibi ꝑ ꝓphetas aſſcribūtur. Primo cōparatur ad vellus gedeonis. Unde in quādā hyſtoria beate virginis dr̄ vellus rore maduit dum virgo concipiebat. Sed rubus igne caluit qñ ꝟgo xp̄ȝ pariebat. Scḋo appellat eā cellā aromaticam. Juxta illud Eccł. Sicut cynamomū ꝛ balſamū aromatizans odorem dedi. Tertio appellat eam medicinam doloris. quia ipſa de miſericordia ſua omnibus in neceſſitatibus poſitis ſubuenit. Unde videntur viciſſim diſputare mater et filius. ꝛ dicit filius. ego occidā. Mater reſpōdet Ego viuere faciam. filius dicit. ego percutiam. mater reſpondit. ꝛ ego ſanabo. Quarto appellat eam nardum. Unde in canticis. Nardus mea dedit odorem ſuū. ¶ Item cōpat eā oliue q̄ꝺ ꝑtȝ Eccl. xxiiij. vbi dicit᷑. ego quaſi oliua ſpecioſa in campis ꝛ quaſi plantatio roſe in hiericho. Item appellat eam vas pigmentoꝝ .i. vnguentorum contētiuum. vnde in canticis. Odor vnguentorum tuorum ſuper omnia aromata. ¶ Itē ipſa etiam vocatur domus cedrina. quod prefiguratum eſt in templo ſalomonis quod fecit rex ſalomō de lignis libani lenigatis quadris ꝛ ſectis ¶ Pro terminis nota. intumeo es ere. eſt verbū neutrale ſecūde cōiugationis. ꝛ ꝑcath ꝯcipere. Sed pigmētarius a um. eſt nomen adiectiuū

De beata virgine

deriuatū a noie pigmētū qꝺ dicit̃ quedā potio medicinalis multū vtilis.

O ſancta virginitas noſtra neſcit paruitas te digne laudare
Continet in gremio quem nec celi regio poteſt ſuſtentare.

Hic autoꝛ exclamādo ꝯmendat beatā virginē ꝛ cū hoc dirigit petitionē
ad eam dicens (O ſancta virginitas).i.caſtitas (noſtra paruitas neſcit)
id eſt non ſcit (te) s[c] mariam (digne laudare) id ē honoꝛare (ꝯtinet) s[c] ma
ria (in gremio).i.in vtero ſuo.ſ.illū (quē nec regio celi) id eſt celeſtis aula
(poteſt ſuſtentare) id ē continere.

¶ Pulchꝛioꝛ ſyderibꝰ et pꝛe mulieribus cunctis benedicta.
Placa tuū filium et purga fidelium omniū delicta. In te plu
it in te fluit deus ſuā gratiā. Ergo tue nobis plue gratie cle/
mentiam. ad beati tui nati transfer pꝛeſentiam Et cunctoꝝ
delictoꝛum confer indulgentiam.

¶ O maria (pulchꝛioꝛ) id eſt ſplendidioꝛ (ſyderibꝰ).i.ſtellis (ꝛ bn̄dicta
pꝛe cūctis mulieribꝰ).i.inter oēs mulieres (placa).i.mitiga vel exoꝛa (tuū
filiū).i.ieſum xp̄m (et purga).i.mūda (delicta).i.peccata (oīm fideliū).ſ.
hoīm (deus).ſ.oipotēs (pluit).i.roꝛauit (in te. ꝛ fluit).i.infudit (in te) ſcʒ
mariā (ſuā gratiā. ergo) tu (plue nobis).i.in nobis (clemētiā).i.miſericoꝛ
diā (tue gratie) tu (transfer).i duc nos (ad p̄ntiā tui beati nati).i.filij (Et
confer).i.da.ſ.nobis (indulgētiā).i.remiſſionē (cunctoꝝ delictoꝝ).i.oim
peccatoꝝ. Notādū au. tāgit hic in lr̄a immenſitatē dei cū dicit quē nec
celi regio ꝛc̄. vnde Grego. confirmat hoc idem qn̄ dicit. ſancta ꝛ immacu
lata ꝟginitas qbꝰ te laudibꝰ referā neſcio. qꝛ quē totus nō capit oꝛbis in
tua ſe clauſit viſcera. Hoc idē teſtat̃ qdā metriſta dicēs. Continet in gre
mio celum terramq̃ʒ regentē. Virgo dei genitrix ꝓceres comitātur heri/
les. Scd̄o no. autoꝛ dr̄. in te pluit ſuā grām. ꝑ quā btā ꝟgo gr̄a plena
nūcupat̃. Vn̄ plenitudo gr̄e patet in qdā languido q̄ habuit vnū pedē ar
dentē, q̄ caſu ad eccleſiā ſc̄tē ꝟginis veniēs ſanitatis grām cū toto mētis
affectu deſiderabat. cūq̃ʒ d..tius ibi moꝛeret̃. nec ſui deſiderij qd magnū
vel modicū impetraſſet pedē ſeꝑauit a crure. voluit em̄ pede potius care/
re q̄ʒ oibꝰ diebꝰ vite ſue ardere. Poſt multū vero tp̄is ſpaciū deꝑcādo vo
ce lachꝛimabili dixit. Heu me miſeꝝ doleo q̄ factꝰ ſum aduena o beatiſſi
ma dei genitrix. cūq̃ʒ talia ab eo fuiſſent ꝓlata naturali ſopoꝛi deditꝰ reqe
uit. ꝛ cū doꝛmiret venit btā ꝟgo leniter abſq̃ʒ coꝛꝑis leſione eū tāgēs ipm
a ſua infirmitate ſanauit. Ecce quanta plenitudo gratie in beata virgine
redundat. Item nota. maria exaltat̃ ſuꝑ omnes choꝛos angeloꝝ. quia
de ipſa cātat ecclīa. exaltata es ſuꝑ oēs choꝛos āgeloꝝ ſancta dei genitrix.
Igit̃ vt nos in valle huiꝰ miſerie exaltari valeamꝰ in futura patria. ipaʒ
ſequamur ꝛ eius veſtigia in quibꝰ ꝑuenire valeamus ꝛ poſſimus vitam
gloꝛie. Quam nobis conferre dignetur Jeſus chꝛiſtus dei filiꝰ in ſecula
ſeculoꝛum benedictus. A M E N

¶ Regiſtrum ſequentiarum ſm̄ numerum foliorum.

De natiuitate domini	Grates nunc omnes	fo.ij.
Eiuſdem	Natus ante ſecula	fo.iij.
Eiuſdem	Eya recolamus	fo.vij
De ſancto Stephano	Hanc concordi famu.	fo.x.
De ſctō Johē euāgeliſta	Verbum dei deo natum	fo.xv.
Eiuſdem	Joānes ieſu chriſto	fo.xiij
De Innocentibus	Laus tibi chriſte	fo.xxi
De Epiphania	Feſta chriſti	fo.xxiij
De Cōuerſione ſctī pauli	Dixit dominus ex baſan	fo.xxvi
De purificatōe.b.marie	Concentu parili	fo.xxix
Eiuſdem	Aue preclara	fo.xxxij
De Reſurrectione xp̄i	Victime paſcali	fo.xxxvij
Eiuſdem	Agni paſcalis eſu	fo.xxxix
Eiuſdem	Mane prima ſabbati	fo.xl
Eiuſdem	Virgini marie laudes	fo.xlij
Eiuſdem	Laudes ſaluatori	fo.cvij
De Inuētione ſctē crucis	Laudes crucis attollamꝰ	fo.xliij
De Aſcenſione domini	Summi triūphum regis	fo.xlvi
In die ſancto penthe.	Sancti ſpiritus aſſit	fo.xlix
Eiuſdem	Veni ſancte ſpiritus	fo.lij
De ſancta Trinitate	Benedicta ſemper ſancta	fo.liiij
De Corpore chriſti	Lauda ſyon ſaluatorem	fo.lvi
De ſctō Johē baptiſta	Sancti baptiſte chriſti	fo.lxi
De ſancto Petro	Petre ſumme chriſti	fo.lxiiij
De diuiſione apoſtoloꝝ	Celi enarrant gloriam	fo.lxvij
De ſancta maria magda.	Laus tibi chriſte	fo.lxxij
De ſancto Laurentio	Laurenti dauid	fo.lxxvi
De Aſſumptōne btē ma.	Congaudent angeloꝝ	fo.lxxix
De decollatōe Johis bap.	Pſallite regi noſtro	fo.lxxxij
De natiuitate.b.ꝟginis	Stirpe maria	fo.lxxxv
De ſancto Michaele	Sūmi regis archangele	fo.lxxxvij
De vndecimmil. virgi.	Virginalis turma	fo.lxxxix
De omnibus ſanctis	Omnes ſancti ſeraphin	fo.xci
De ſancto Martino	Sacerdotem xp̄i mar.	fo.xciij
De ſancta Elizabeth	Gaude ſyon	fo.xcvi
De ſancta katherina	Sanctiſſime virginis	fo.xcix
De ſancto Andrea	Deus in tua virtute	fo.cij
De ſancto Nicolao	Hoſpitati dedit egros	fo.ciiij
De cōceptōe.b.ma.	Dies leta celebratur	fo.cv.
De Apoſtolis	Clare ſanctorum	fo.cx.
De Euangeliſtis	Jocundare plebs fidelis	fo.cxi
De Martyribus	O beata beatoꝝ martyꝝ	fo.cxiiij
De Confeſſoribus	Ad laudes ſaluatoris	fo.cxv
De Virginibus	Gaude celeſtis ſponſa	fo.cxx
De Dedicatione templi	Pſallat eccleſia mater	fo. cxx

¶ Item ſeptē ille ſequentie q̄ ſequunt̄ ſunt de btā ꝟgine.ſ. Mittit ad virginem. Letabūdus exultet. Verbū bonū. Hodierna lux. Gaude maria Aue maria. Vterus virgineus. vt patet intuenti in fine opuſculi.

nouiter addite

Laus tibi xp̄e. cui ſapit qđ videt̃ ceteris eē ſurdaſtrū̃
Famulatu cui⁹ oīs cōpetit ſex⁹ ⁊ etas Recētes atq̃
teneri milites herodiano enſi trucidati te hodie p̄dicauerunt.

Hanc ſequentiā dr̄ edidiſſe be. Grego. in honorē ſanctoꝝ innocētiū In
q̄ tria facit Primo laudat xp̄m de ſua bonitate. q̄ꝛ dignat⁹ ē p̄ infantiū
et lactentiū ac pueroꝝ diſcretōe carentiū martyriū honorari Scđo admi
ratiue alloq̄tur xp̄m ſup̄ hm̄oi facto in ꝯparatōe ad alios mortales Ter
tio alloquit̃ ip̄os innocētes rogās q̄ten⁹ velint nos iuuare ſuis p̄cib; ap̄đ
xp̄m cui⁹ occaſione innocentē mortē ſubierunt. vt nos in regno ſuo di-
gnet̃ aſſumere Scđa p̄s ibi. Quis athletaꝝ. Tercia ibi O xp̄i p̄cones.
Pro euidētia ſciendū. q̄ꝛ iſtud feſtum bn̄ ordinat̃ poſt natiuitatē dn̄i. vt
xp̄o capiti oēs ſui comites adiūgerent̃. ſicut ſunt iſti innocētes q̄b; occa-
ſio mortꝭ fuit natiuitas xp̄i. ⁊ hoc quarto die poſt natale dn̄i. q̄ꝛ illo die in
terfecti ſunt ab herode anno ſequēti. Herodes eñ turbat⁹ ex rumorib;
auditis de nato puero cogitauit facere interfici oēs pueros. vt ſic xp̄us
nō euaderet quin etiā occideret̃. ſ; ip̄edit⁹ nō potuit hoc efficere niſi an-
no ſequenti Demandabat̃ eñ ab Auguſto ceſare cū duob; filijs ſuis ad
quē neceſſario habuit ire ⁊ ſic cucurrit annus poſt natiuitatē dn̄i. quare
anno ſcđo poſtq̄ꝫ redijt fecit ſic̄ p̄ſcribit̃ ¶ Scđo ſciendū q̄ꝛ triplex ē mar
tyriū Primū volūtate ⁊ ope. ſicut martyriū beati Stephani Scđm vo
luntate ⁊ nō ope. ſicut martyriū Johis euāge. q̄ꝛ in feruētis olei dolium
miſſus fuit In q̄ tāgit̃ volūtas. ſ; diuina ſe p̄tegēte grā illeſus exiuit. et
ſic op⁹ ſiue effect⁹ martyrij in eo nō habuit locū Terciū martyriū ē ope
ſ; nō volūtate. q̄le fuit martyriū innocentū. de q̄ tāgit̃ hic in lr̄a Primum
martyriū digniſſimū ē. deinde ſcđm digni⁹ ē tercio Ex quo ſumi p̄t ordo
iſtoꝝ triū feſtoꝝ poſt natale dn̄i Iſtis p̄miſſis p̄ maiori intellectu dicen
doꝝ ſeq̄tur ꝯſtructio in hunc modū. O (xp̄e) ieſu (laus) sᶜ ſit (tibi cui ſa
pit) .i. placet ſeu gratū ē. sᶜ illđ (qđ videt̃) .i. apparet (ceterꝭ) ſc; hoibus
(eē ſurdaſtrū) .i. abſurdū Sepe eñ deo placēt q̄ hoib; diſplicēt. q̄ꝛ hoīes
iudicāt de his q̄ foris apparēt ⁊ ſᵐ paſſiones. de⁹ aūt intuet̃ corꝫ ⁊ iudicat
in veritate De⁹ etiā neminē vult p̄ire. ſ; oē qđ venit ad ſe nō eijcit foras
nō accipit p̄ſonas. nō elegit inter etates aliquā repudiādo. imo facit vt ſe
q̄tur (cui⁹) ſc; xp̄i (famulatu) .i. famulatui ⁊ ſeruitio Famulatu antiqu⁹
datiu⁹ ē quarte declinatōis. ⁊ ita vetuſtiſſimi grāmatici declinare ſolent.
ſenat⁹ ſenatus ſenatu. met⁹ metus metu. ſ; hodie aliter declinat̃ (oīs ſe-
xus) ſiue maſcul⁹ ſiue femina. ⁊ oīs (etas) Itē ſunt ſeptē etates hoīs. ſ.
infantia. puericia. adoleſcentia. etas iuuenilis. virilis. ſenilis. ⁊ decrepita.
(cōpetit) .i. ꝯuenit ei. q̄ꝛ (recentes) .i. nouelli (atq̃ teneri) graciles parui
et debiles adhuc (milites) .i. ſatellites a militādo dicti (trucidati) .i. crude
liter interfecti (herodiano enſe) .i. gladio ip̄ius herodis aſcolonite (p̄dica
uerūt) .i. laudauerūt (hodie. te) sᶜ xp̄m Tres fuerūt herodes. ſc; aſcolo
nita q̄ interfecit pueros Antipas q̄ decollari fecit ſanctū iohēm baptiſtā
Et agrippa q̄ interfecit iacobū minorē ⁊ incarcerauit petrum

Licet nec dū potuerūt lingula. effuſione tamēte xp̄e ſui ſan-

**guinis preconati ſunt Lac cū cruore fundentes ad deū cla-
mitaturi. Uda pupilli quē gena miſeret ꝛ innocentis**

¶ Oſtēdit modū q̄ innocētes xp̄m laudauerūt. o (xp̄e. licet). i. q̄uis diſ-
cti recētes ꝛ teneri milites (necdū). i. adhuc nō (potuerūt te laudare ꝛ cō-
fiteri (lingula). i. lingua. qꝛ infantes erāt ꝛ vſu rōnis carētes (tn̄ p̄conati
ſunt). i. laudauerūt (te) s^e xp̄m (effuſione ſui ſanguinis) q̇ effundebatur
ꝓpter xp̄m inter eos q̄ſitū ad ꝑdendū ip̄m Un̄ iſti innocentes nomē dn̄i
nō loquendo. ſꝫ moriendo ꝯfeſſi ſunt. ꝛ ſic martyriū coꝝ fuit opeꝛ ꝛ nō vo-
luntate. vt p̄dictū ē (fundentes lac). i. humorē lacti ſilēm (cū cruore) id ē
ſanguine (clamitaturi) clamare debētes (ad deū) qꝛ innocēter occidebant̄
et ſic vox coꝝ tāq̄ꝫ oppreſſoꝝ ſine cā clamitabat ad deū ꝓ vindicta (quē)
s^e deū (vda gena). i. humida maxilla. qꝛ lachrimoſa (pupilli). i. pueri ma-
tre orbati. qꝛ iſti pueri matribꝯ inuitis eripiebant̄ (ꝛ miſeret). i. ad miſera-
tionē ꝓuocat (innocētꝫ). i. ſine peccato. qꝛ circūciſi. ꝛ ꝑ circūciſionē eo tꝑe
delebat̄ peccatū originale. ſꝫ nō ita efficaciter ſicut nūc ꝑ baptiſmum Uel
(innocentꝫ) qꝛ iſti pueri ſibiip̄is cā mortꝫ nō fuerūt. ſꝫ xp̄s iā natus q̇ in
eis q̄rebat̄ ad ꝑdendū Miſeret antiq̇tus ꝑſonale v̄bū fuit. ꝛ ita ponit̄
hic. hodie tn̄ impſonaliter ſolum ponitur. ꝛ hꝫ in p̄terito miſertum eſt vel
fuit. ꝛ regit accm̄ cū gtō. vt miſeret me tui

¶ **Quis atlethaꝝ fortiſſimus vnq̄ꝫ exercitibꝯ tantam chriſte
ſuis contulit victoriam Quantam vagiens coeuulis tuis tu
preſtitiſti mittens eos celum regnaturos perpetim.**

¶ In hac ſcd̄a ꝑte ām̄iratiue alloq̇tur xp̄m ſuꝑ victoria inocentū O xp̄e
(q̇s fortiſſim⁹ athletaꝝ) bellatoꝝ ꝛ ṗncipū ſiue ducū exercit⁹ inter mor-
tales (ꝯtulit vnq̄ꝫ). i. ꝯceſſit ꝓcurauit ſeu obtinere ordinauit (ſuis exerci-
tibꝯ) militū copiis a ſe miſſis. vel ſub eo militantibꝯ (tantā victoriā). i. triū-
umphū. q̄ſi diceret nullus (quantā) ſcꝫ victoriā. tu (vagiens). i. more pu-
eroꝝ flens. hoc ē adhuc infans Itē vagit⁹ pueroꝝ infantiū ē. vt patꝫ ibi
Uagit infans inter arta poſit⁹ p̄ſepia (preſtitiſti tuis coeuulis). i. coeta-
neis ꝯtēporaneis. ꝛ eiuſdē etatꝫ cū dictꝫ ſcꝫ innocētibꝯ ꝛc̄. Euum ē mēſu-
ra reꝝ habētiū ṗncipiū ſꝫ nō finē. ꝛ ponit̄ ꝑ tꝑe frequēter Un̄ coeu⁹ a um
et coeuul⁹ diminutiū (mittens eos celū) nō ꝙ ſtatim euolauerūt ad celū
ſꝫ poſt paſſionē dn̄i cū patribꝯ vna ṗmū aſcēderūt in celū (regnaturos) id
eſt triumphaturos ꝛ gauiſuros (ꝑpetim) id eſt perpetuo

¶ **O xp̄i p̄cones clari floreſq̄ꝫ martyꝝ choruſci Et ꝯfeſſorū
inſignes gemmule ſanctoꝝ Atq̄ꝫ ſteriliū in mundo virginū.**

¶ Iſta eſt tercia ꝑs in q̄ dirigit̄ orō ad ip̄os innocētes Et ponunt̄ plura
attributa recōmēdatiua. dicēs ſic (O xp̄i p̄cones). i. glorioſi nūcii Clar⁹
tranſumit̄ ad ſplendidū fulgore fame ꝛ glorie. ꝛ ſic ponit̄ ꝓ glorioſo Pre-
co dr̄ nunci⁹ agēda ꝓclamās ꝛ q̇ citare arreſtare ꝛ ſilia facere ſolet ꝓ iudi-
ciis Iſti innocētes merito dicunt̄ p̄cones xp̄i qꝛ de ip̄o nunciauerunt pa-

trib9 in inferno. ꝛ famā de ip̄o fecerunt in mūdo. qꝛ ſui occaſione tā multi occiſi ſunt p̱ herodē infantes (q̄ꝫ) p̱ et (choruſci flores) .i. ſplēdi ꝛ pulcri. martyꝝ) q̄ſi diceret ſplēdidiſſimi inter martyres. ꝛ (inſignes) .i. electi et notabiles (gēmule) .i. lapides p̄cioſi (ſanctoꝝ ꝯfeſſoꝝ) Metaphora ē. ſicut em̄ gēma āncellit alios p̄cioſos lapides in dignitate. ita pueri iſti innocētes p̄matū tenere videnꝰ inter ꝯfeſſores ꝛ ꝟgines. q̄re ſeq̄tur (Atq; ſterilium) fructū nō ꝓferētiū ſꝫ caſtaꝝ (ꝟginū in mundo) id eſt in hoc ſeculo

¶ Clari filioli. dulces puſioli nos iuuate p̄cib9. Quos chriſtus innocentem mortem veſtram miſerans. Pro ſeſe maturatam placidus exaudiens. Nos regno ſuo dignetur.

¶ Et o (clari) .i. nobiles (filioli) .i. filij parui (dulces puſioli) parui pueri Puſio puer paruus ſiue infans dr̄. Jn̄ puſiolus diminutiū (iuuate nos p̄cib9) ſcꝫ veſtris (q̄s) ſcꝫ puſillos (xp̄s miſerās) .i. cū miſericordia ꝛ viſcerib9 pijs aſpiciens (veſtrā innocentē mortē maturatā) .i. adimpletā ꝛ guſtatā (ꝓ ſeſe) .i. ſeip̄o xp̄o (exaudiens placidus) .i. placide benigne ꝛ fauorabiliter (dignet̃) dignos faciat ꝛ reputet (nos ſuo regno) vbi vna cū eo et ſanctis innocentib9 poſſimus ꝑpetue regnare Amen.

Laudes chriſto redempti voce modulemur ſupplici Omnis in hac die rerum natura iubilans. Perſonet immenſas filio dei gratias

¶ De feſtiuitate paſchali ē p̄ns ſequētia Et p̄t diuidi in tres ptes. Jn p̄ma autor hortat̃ nos ad reddendū xp̄o reſurgēti laudē Jn ſcd̄a oñdit qualē ſe xp̄s exhibuit in aſſumpta humanitate an̄ paſſionē ꝛ poſt ibi. Ab hoſte tentat9. Jn tercia p̱te recōmēdat diē paſchalē. ibi. Hec eſt dies. ¶ Sciendū. q̄ paſcha grecū vocabulū ē deductū a greco ꝟbo paſchomai id ē patior latine. qꝛ hoc t̄pe agn9 ꝛ xp̄s paſſus fuit Sed hebraice phaſe dr̄. hoc ē tranſit9. qꝛ hoc t̄pe filij iſrael tranſierūt ex egypto p̱ mare rubrū liberati a ſeruitute Pharaonis Cuius rei memoriā iudei ſingulis annis ſeruabant. ſꝫ in ſabbato. q̄ celebrat̃ hodie in die dn̄ica ne videremur omnino iudaiſare. Auguſti. tn̄ vult dicere. q̄ hoc nomē paſcha iſta duo in ſe ꝯtinet. ſcꝫ paſſionē ꝛ tranſitū tā ſc̄m ſcatōem q̄ꝫ ſc̄m vocē Scd̄m ſcatōez qꝛ in paſſione xp̄i fuit eius tranſitus de mortalitate ad imortalitatem Et ita ſc̄m eū ex duab9 linguis. ſcꝫ greca ꝛ hebraica facta eſt tercia ſcꝫ latina. Patet ergo q̄ hoc nomē paſcha aptū vocabulū ſit ad hanc ſolēnitatē deſignandā Et declinat̃ in p̄ma declinatōe ſub neutro genere. vel in tercia ſicut dogma. ſꝫ rarius ita inuenit̃ Huic ergo ſolēnitati paſchali bn̄ adaptat̃ iſta ſequētia. qꝛ in ea cōmemorant̃ trāſit9 dn̄i. paſſio ꝛ reſurrectio. ſicut patebit in expōne ¶ Cōſtrue Nos (recepti) .i. liberati de ſeruitute dyaboli (modulemur) .i. dulciter cantemus (xp̄o) ieſu q̄ nos ſua morte ꝛ paſſione redemit (laudes) .i. gratiaꝝ actōnes (ſupplici voce) .i. deuota ꝛ hu-

mili(oīs natura reꝝ)hoc eſt oēs res naturales Duplex eſt eñ natura.ſ.
naturans q̄ ē deꝰ.⁊ naturata. q̄ đꝛ vis inſita rebꝫ a deo ex ſilibꝫ ſilia ꝓcre/
ans.⁊ de illa tāgit̃ h̄(iubilās).i.ꝯgaudēs. Impꝛopꝛie ponit̃. qꝛ iubilās
mentis gaudiū đt(ꝑſonet).i.decātet(filio dei).i. xp̄o de bn̄ficijs nob̄ ab
ip̄o factis(imēſas grās).i.infinitas(in hac die)ſolēnitatis paſchalis

¶ Jam noſtri ꝯciues celeſtis ſanctuarij milites Oꝛdines no
ueni in veſtra nos adunate gaudia Hymnite nunc ſuperi pa
riter reſonate inferi Ut oīs in dn̄i ſpūs gratuletur eueſi.

¶ Et nō ſolū res huiꝰ mūdi inferioꝛis dicent grās ⁊ ꝯgaudebūt nobis
de redēptōe nr̄a.ſꝫ etiā O vos(noueni oꝛdies).i.nouē choꝛi angeloꝝ(no
ſtri ꝯciues) qꝛ nos hoies etiā ſumꝰ a deo creati ad poſſidendū cū angelis
ciuitatē celeſtē a qua vocamur ꝯciues angeloꝝ(milites).i. pugnatoꝛes.
(celeſtis ſanctuarij).i.regni celeſtꝫ Sanctuariū locꝰ đꝛ vbi reponuntur
res ſacre. ⁊ ponit̃ hic ꝓ celo.qđ ē locꝰ beatoꝝ(adunate).i.ꝯgregate(nos
in veſtra gaudia)ſcꝫ vt pariter vobiſcū ꝯgaudeamꝰ(iam).i.in hac die.o
vos(ſuperi).i.celeſtes ſpūs(hymnite).i.hymnū canite(nūc ⁊ pariter).i.
ſil' vos(inferi).i.inferioꝛes ſpūs vel creature(reſonate).i.decantate lau
des(vt oīs ſpūs).i.q̄libet creatura(gratulet̃).i.letet̃. ⁊ gaudeat(in eueſi)
in tranſitu vel victoꝛia(dn̄i).i.ieſu xp̄i creatoꝛis ſui. Superi inferi tm̄
pluralia ſunt ſicut ceteri adiectiue declinata Hymnus cāticū đꝛ laudis
Jn̄ hymnire ꝟbū Gratuloꝛ.i.gaudere de bono alterius qn̄qꝫ ad deū re
fertur.ꝓ grās habere ponit̃ etiā qn̄qꝫ Eueſis eſt tranſitus ſeu victoꝛia.
Un̄ q̄dā Eſt liber geneſis.eueſim dic eſſe tropheum.

¶ Qui hoīs cauſa deꝰ hō naſcit̃ ⁊ fragili carne ſe occulēs ꝓ/
bꝛe ſuſtinuit patiens Uirtutibꝫ ſignis vt deus emicuit.⁊ coꝛ
poꝛis noſtri neceſſitate fruens.verus terrigena claruit.

¶ Hic reddit̃ rō q̄re nos hoies ⁊ alie creature nobiſcū ſil' gaudere debe/
mus dicens(q̄)sᶜ dn̄s(deus)sᶜ exn̄s(naſcit̃ hō cā hoīs).i.ꝓpter hoiem
redimendū ⁊ reducendū ad gaudia paradiſi. vn̄ ꝓmus hō adā ſua culpa
quā in poſteros ſuos tranſmiſit eiectus fuit(⁊ occulens ſe).i. abſcondēs
in(fragili) id eſt infirma(carne) ſcꝫ humana.⁊ hoc ꝓpter dyabolum hu/
mane ſalutis inimicū p̄cipuū(ſuſtinuit).i.tolerauit(patiens).i.patienter
et voluntarie(ꝓbꝛa).i.ꝯtumelias ⁊ alias aduerſitates(emicuit).i.reſplē
duit(vt deꝰ.ꝟtutibꝫ).i.bonis opibꝫ.⁊(ſignis).i.miraculis. q̄ facere pu/
rus hō nō poterat. q̄ res fecit dyabolū dubitare(⁊ fruens neceſſitate).i.
indigentia(coꝛpis) humani.qꝛ patiebat̃ famē ⁊ ſitim.frigoꝛa ⁊ caloꝛes ⁊
alios defectus ſeu paſſiones nature humane(claruit).i.apparuit(verus
terrigena).i.homo.quare dyabolus voluit eum tentare ⁊ experiri an de/
us eſſet vel non.ſicut ſequitur in littera

Ab hoſte tentatus non eſt agnitus neqꝫ diuinitas patuit Ars artē deluſit. donec veteris nodū piaculi ſecuit. In ara crucis hoſtiam ſe pro nobis chriſtus obtulit deo patri. mor/te ſua noſtra mortificans crimina.

¶ In hac ſecūda ꝑte oſtēdit autor quō xp̄s ſe exhibuit in aſſumpta hu/manitate tā ante paſſionē ꝙ̄ in paſſione ꝙ̄ etiā poſt. Sic exponit᷑ Chriſtꝰ verꝰ terrigena ſicut apparuit ex neceſſitatibꝫ corꝑis q̄s patiebat᷑ vt homo Sic etiā vt deꝰ emicuit ex ꝟtutibꝫ ⁊ ſignis q̄ quotidie ꝑ eū fiebāt. huiꝰ rei occaſione (tētatus). i. examinatꝰ (ab hoſte). i. dyabolo. ſicut ad lōgū ha/betur in euāgelio. Ductus ē ieſus in deſertū vt tentaretur a dyabolo ⁊c. Tentare a teneo ⁊ nō temno deducit᷑. ⁊ eſt freqūter tenere ſiue ordinare aliquē ad aliq̄d inueſtigandū in eo. vel aliquē inducēdū ad aliq̄d. ſicꝫ dya bolus tētat hoīes ad inducendū eos ad peccata (nō eſt agnitꝰ). i. ꝯgnitꝰ quis fuerit (neqꝫ diuinitas) natura diuina (patuit). i. manifeſta facta ē ho ſti dyabolo poſt hmōi tentationē. Et ita (ars) xp̄i (deluſit). i. decepit (ar/tem). i. calliditatē ⁊ ingeniū dyaboli (donec). i. quouſqꝫ xp̄s dn̄s noſter (ſecuit). i. diſſoluit (nodum) id eſt ligamen ⁊ vinculū (veteris piaculi). i. antiqui peccati originalis ꝑ adam ꝓtoplaſtum perpetrati. ⁊ in oēs poſte ros hereditaria ꝯtagione traducti. ꝑ qd̄ nobis vt indignis precludebat᷑ reditus ad gloriā celeſtem. Sed ſequitur remediū. qꝛ (xp̄s obtulit ſe ho ſtiam). i. ſacrificiū (deo patri) cuius filius erat ab eterno (in ara). i. altari (crucis). i. patibuli (mortificās). i. extinguēs (noſtra crimina). i. delicta (ſua morte). i. ꝑ mortē ſuā. Vn̄ Eſaias. liij. vere languores nr̄os ipſe tu/lit ⁊ peccata nr̄a ipſe portauit. ⁊ xp̄s innocens patri reconciliauit pctōres

Iam victor chriſtus baratro populato. mortis principe vin culato. ab inferis pompa regreditur nobili.

Hic dicitur q̄d xp̄s fecit poſt paſſionē ſuam quod ad diem paſche pertī net. videlicet ꝙ (chriſtus baratro populato) id eſt inferno deſtructo ⁊ cō fracto per ipſum. ⁊ (principe mortis) dyabolo qui dꝛ princeps tenebraꝝ et mortis. ⁊ ante illud factū dicebatur ꝑnceps huius mūdi. vt ibi Venit eīn princeps huius mūdi ⁊ in me nō habet quicqꝫ (vinculato) id eſt liga/to ⁊ in vinculis coniecto, ne valeat de cetero tā amplo fungi imperio (re/greditur). i. redit ⁊ reuertitur (iam). i. modo in hoc die paſche (victor) id ē triūphator (ab inferis). i. ab inferno (nobili pompa) id eſt egregio et ſolēni apparatu ac proceſſione ſanctoꝝ patrum ꝯcomitātiū eūdem quos de lymbo inferni ſecū eduxit. Piaculum dicitur a verbo pio as are. id ē ma culare. ſed capitur in propoſito piaculum pro peccato. Etiam piare ſignī ficat purgare ⁊ ſic piaculū eſſet idem quod mūdicies. ſed ita nō capitur h̄ Populor ⁊ depopulor ſ̄cant populū deſtruere vel expellere. Inuenit᷑ etiā populo. vn̄ Virgilius primo georgicoꝝ. Populatqꝫ ingentē farris acer/uū. Pompa dꝛ feſtiuus apparatus ⁊ oſtētatio ſiue proceſſio que ſolet eſſe victoribus in triumpho vel obſequium funeris.

Sequentie

Hec eſt que illuxit poſt turbida regni ethyopũ tēpora. Chri
ſtus in qua reſurrexit vltra victurus cum carne quā ſumpſit
de maria virgine. Qui ouem cum gaudio patri quā perdide-
rat humero reuexit ſuo.

¶ In hac tertia parte recōmendat autor diem paſche dicēs quid ampli
us xp̄s in ea fecerit. vnde ſolēnitas ſolēnitatũ dicitur. ⁊ dies dominici om
nes ſequētes ab ipſa nomē ſumpſere eiuſqꝫ octaue eſſe ꝓhibentur. Dicit er
go ſic (Hec) dies (eſt) illa ſcʒ (que illuxit) reſplenduit (poſt turbida tem
pora) id eſt obſcura. tumultuoſa. tēpeſtuoſa ſiue intrāquilla (regni ethyo
pum) id eſt dyaboloꝝ. Hoc regnũ incepit a peccato ade. ⁊ durauit vſqꝫ
ad diem preſentem (in qua) ſcʒ die (chriſtus reſurrexit) a mortuis (victu-
rus vltra) id eſt deinceps perpetuo (cum carne. quā) ſcʒ carnem (ſumpſit
de maria virgine) quādo natus ē ex ea (qui) ſcʒ chriſtus (reuexit) id ē re
duxit (patri) ſcʒ deo (ouem) id eſt hominē (ſuo humero cum gaudio quā)
ſupple ouem (perdiderat) id eſt amiſerat deus pater per ſuggeſtionē dya
boli ⁊ conſenſum ade in peccatum. Et eſt parabola ex euangelio. de eo q̄
habuit centum oues. ⁊ perdiderat vnā ⁊c. Dyaboli appellantur h̄ ethyo
pes a colore nigro qui malũ videtur deſignare. Unde econtra angeli pin
guntur albi ratione luminis excellentis in colore albo q̄ ſpeciē boni pre-
ſeferre videtur. vnde fit ꝙ nigrũ equiparatur malo. album vero bono ⁊c.

Salue crux ſancta arbor digna.
Cuius robur precioſum mundi ferre talentum
Ut hoſtis per lignum victor ligno vinceretur.

¶ Iſta ſequentia decantari ſolet in feſto inuentionis ſancte crucis. Et di
uiditur in duas partes. In prima autor ſalutat ſanctam crucē cōmemo-
rans quid per eā factum ſit. ⁊ qualis fructus chriſtifidelibꝫ inde proue-
nerit. In ſecunda ꝑte dirigit ſermonē ad eandē dicens quō habet mirabi
les quaſdam virtutes ⁊ operationes. vnde ↄcludit ꝙ laus ſit ei in euum
¶ Pro pleniori intellectu notandũ. ꝙ ſignũ crucis ſanctificatũ eſt ꝑ con
tactum dominice carnis. ⁊ inde habet ꝙ ſanctificare ⁊ ſaluare poſſit ipſam
adorantes ⁊ ipſa ſe conſignātes ꝓut ꝑ ordinē hic tangitur in littera. Et li
cet in cruce dñs fuerit dehoneſtatꝰ. tamē qꝛ illa dehoneſtatio noſtra fuit
redēptio ⁊ ſaluatio. ideo merito ſeruat̄ feſtũ de ſancta cruce ſcʒ inuētionis
quādo crux agente ſancta helena matre Cōſtātini imꝑatoris ꝑ mediũ cu
iuſdam iudei ad hoc quodāmodo ↄpulſi ꝑ eandē inuēta eſt. Et feſtũ exal
tationis. qñ exaltata fuit ꝑ imperatorē Eracliũ. Sed feſtũ inuētionis ma
ius eſt ex ꝑte inſtituētis. qꝛ a papa Euſebio inſtitutum fuit. ſed exaltatio
nis ab imperatore predicto inſtitutũ fuit conſentiētibꝫ ſibi epiſcopis ſub
imperio ſuo ↄſtitutis. Hanc ſanctā crucē ſic alloquitur autor in hoc can
tico. O (ſancta crux digna) id eſt apta ⁊ electa (arbor) qꝛ a principio ad
fidem q̄ ſequitur preordinata eſt (ſalue) id ē ſis ſalutata (cuius) .ſ. ſancte
crucis (robur) fortitudo fuit (ferre) .i. portare (precioſum talentũ) .i. pon-

dus(mũdi)ſcꝫ ieſum xp̃m. q̃ luit talentũ ⁊ preciũ quo redẽptus ẽ mũdus
a ſeruitute dyaboli. Talentũ vt dꝫ Seruius genꝰ põderis ẽ. qḋ ſm vari-
as gẽtes etiã diuerſimode variat̃. ſꝫ apud romanos ẽ. lxx. librarꝫ. hic vero
ꝓ põdere ponit̃ indiſtincte ꝑ metaphorã. qꝛ ſicut capti ⁊ in ſeruitutẽ redu-
cti ab hoſtibꝫ põdere aliquo denariorꝫ ſolent liberari a captiuitate. ita pa-
rimodo xp̃s dedit ſeipſum in preciũ ⁊ talentũ ⁊c. hoc mõ videlicet. vt ho-
ſtis. dyabolus exiſtens. victor ꝑ lignũ. paradyſi. de cuius guſtu ſuggeſſit
eue vt comederet. que vlterius induxit adã ad idẽ ꝯtra mandatũ dñi. in
qua re dyabolus victor fuit ⁊ ipõs ſibi ſeruos ꝯſtituit cũ eorꝫ poſteris. ſꝫ
remediũ ordinatũ eſt vt ſeq̃tur (vt reuinceret̃). i. iterꝫ ⁊ ex aduerſo ſuperet̃
(ligno) ſcꝫ ſancte crucis. Iuxta illud Ut medelã ferret inde hoſtis vñ le-
ſerat. ⁊ illud ꝑ lignũ ſerui. ꝑ te lignũ liberi. Unde dici ſolet. lignũ ſaluauit
qḋ damnauit. licet non idẽ in numero. De hmõi ligno quomodo actum
ſit vide prius in ſequentia Laudes crucis attollamus. in principio.

Quodqꝫ exortꝰ mortis ṗmis erat terrigenis ꝑadyſo ꝓpulſis

Cauſa etiam vite foret cunctis chriſti morte vere viuificatis

Latius declarat qḋ dictũ eſt (qꝫ) pro et (qḋ) sᶜ lignũ paradyſi (erat ex-
ortus). i. ṗncipiũ vel origo (mortis primis terrigenis) ꝓtoplaſtis hoibꝫ
ade ⁊ eue (propulſis). i. effugatis ⁊ eiectis de (paradyſo) ſcꝫ terreſtri (etiã
foret). i. eſſet (cauſa vite cũctis). i. oibꝫ (viuificatis vere morte xp̃i). i. oibꝫ
bonis chriſtifidelibꝫ. qꝛ ſine fide nemo ſaluari põt. ⁊ ſic eſt ibi relatio ſim-
plex. qꝛ non refertur ideꝫ lignum in numero. ſed bene in ſpecie. Rogemꝰ
ergo dominũ noſtrũ ieſum chriſtum vt dignetur nos defendere a tenta-
tione ⁊ inſidijs dyaboli. ⁊ dare nobis in clipeum ſeu defenſionem ſuã ſan-
ctam crucem. de qua dicetur in verſu ſequenti ⁊c.

Horrificum tu es ſemper ſignũ inimicis crux ſacra ſeuis.

Quã mors pauet infernuſqꝫ timet. q̃ xp̃o ſuos reconſignas

Cui laus ſit in euum.

Nec eſt ſecũda ꝑs. que exponit̃ ſic. O (ſancta crux tu es ſemꝑ horrificũ
ſignũ) id eſt horrorẽ faciẽs ſiue incutiẽs (ſeuis inimicis). i. crudelibꝫ hoſti-
bus. ſ. dyabolis. q̃ ad ſignũ crucis fugiũt ⁊ euaneſcunt (Quã) sᶜ crucem
(mors pauet). i. timet (qꝫ) ꝓ et (infernꝰ timet) ⁊ hꝫ habet de ꝑtãte ſibi da-
ta a xp̃o. q̃ in ea pepẽdit. qꝛ crux fugat oĩe malũ. ⁊ tali dicata ſigno mẽs
fluctuare neſcit. vñ ſequit̃ (q̃ recõſignãs xp̃o ſuos) qꝛ cruce ſignati de gre-
ge xp̃i reputabũtur (cui) xp̃o (laus ſit in euũ) id eſt eternaliter Amen.

b Benedictio trine vnitati ſimplici deitati ſemꝑ oĩfaria
Parenti cui ſempiternalis ſtat identitas ſempiterni-
tas iatriel mira. Par verbo quod coeſſentiua ſapientia vere
veritas explendet viua. Tibi et amborũ voluntas pneuma ⁊
ſuauitas. tu beatitudo ſancta. ſanctitas et extantiua.

¶ Iſta ſequētia decātari ſolet de ſctā trinitate. In qua autor ponit diuerſa noīa attributa ⁊ epithera latina greca ⁊ hebraica. quo ad ipſam trinitatem. ⁊ etiam quo ad quālibet pſonaꝝ. Et poteſt diuidi in duas ptes. in quarū pma laudat ſanctā trinitatē in ſe ⁊ in q̄libet pſonaꝝ p ordinē. In ſcd̄a dirigit petitionē ad totā trinitatē. ⁊ ſilr ad quālibet pſonaꝝ. ↄcludendo finaliter cū tota trinitate. ſcd̄a ibi. Fac tuos ſupplices. Notandū ꝙ feſtū ſancte trinitatis cōiter ſeruatur in octaua pēthecoſtes. vel dn̄ica ſequenti. Et poteſt eſſe ratio. quia poſtq̄ȝ celebrata eſt feſtiuitas patris in natiuitate. ⁊ filij in paſca ⁊ ſpūſſancti in penthecoſte. merito cōſequēter fit feſtū eoꝝ ſimul. vt oſtēdatur ꝙ tres pſone ſint vnus deus. Et qꝛ materia huius cātici ē altioris ſpeculationis. breuiter tranſiemꝰ cū nuda expoſitione terminoꝝ. Cōſtruitur ergo ſic (Omnifaria bn̄dictio) .i. laus maxima q̄ exprimi pōt. Omnifarius dr̄ ſm aliquos ab om̄is ⁊ for faris. ita vt omnifariū ſit om̄e illud qd̄ dici poteſt. vel omnifarius .i. om̄imodus vel qualiſcūq̄ȝ sᶜ ſit (ſemp trine vnitati) in pſonis. ⁊ (ſimplici deitati) in eſſentia. Nunc deſcendit autor ad ſingulas perſonas repetendo ſemper (omnifaria benedictio ſit ſemper parenti) id eſt patri (cui ſempiternalis identitas) id eſt eterna vnitas (ſtat) et (ſempiternitas) id ē ppetuitas (ſtat mira iatriel) id eſt diuinitas ſtat. Iatriel eſt nomen cōpoſitū. qd̄ interpretatᷣ diuinitas. vnde ia et el ſunt nomina dei. Tunc ↄſequenter ad filium venit (Par) id eſt ſimilis benedictio ſit (verbo) id eſt filio dei (quod) verbū exiſtens (ſapientia coeſſentiua. explēdet) .i. effulget (vere) .i. veraciter (viua veritas) ſicut ipſe de ſeipſo dixit. Ego ſum via veritas ⁊ vita. Ultimo ad ſanctū ſpm̄ deſcēdit hoc modo (Et o pneuma) .i. o ſpūſſancte. exiſtēs (volūtas āboꝝ) ſcȝ patris et filij (et ſuauitas) id eſt dulcedo. O (tu ſancta beatitudo) id eſt perfecta (⁊ extantiua ſanctitas) id eſt permanens sᶜ benedictio omnifaria ſit ſemper (tibi)

Tres omniū genꝰ bonoꝝ gn̄aliſſimū. o ens nobis ex quo vita ſtillat amor et ſophia. Optima veraq̄ȝ eternitas eterna. et optima veritas vera eternaq̄ȝ bonitas. O diū falſitas morſq̄ȝ cedat. figuram tuam nobis explcāt. vſia ratio charitas. Fons in quo ſunt viuūt quorum vmbras mortales expetūt in te delicie decus. ſotheria. regnum. virtus victoria.

Iteꝝ iā reuertitᷣ au. ⁊ dirigit ſermonē ad totā trinitatē dicēs ſic (Tres) pſone exn̄tes (gn̄aliſſimū genꝰ) .i. pncipiū effectm̄ ſimplr pmū (oīm bonorū) entiū (O ens. ex q̄ vita amor ſophia) .i. ſapiētia (ſtillat) .i. pluit vel deriuatur (nobis) xp̄ianis. Sequēs vſus clarꝰ eſt (Odiū) .i. inuidia (falſitas) .i. deceptio vel fraus (q̄ȝ) p et (mors) .i. eterna dānatio (cedat) .i. recedat (vſia) .i. eſſentia diuina (ratio) .i. intelligētia (charitas) .i. amor (explēant) .i. demonſtrēt (nob tuā figurā) ⁊ tu ſcā trinitas es (fons. in q̄) entia (ſunt) .i. hn̄t eē. ⁊ (viuūt) .i. vitā habēt ⁊c̄. vt clare ptȝ in lr̄a. Sotheria eſt nomen hebraicū. quod interp̄tatur maieſtas. Reliqua vocabula patent.

nouiter addite

Factuos ſuplices tue dilectionis ꝯpotes.effuga demones orbem chriſtianum o et alpha ſanctifica

¶ In hac ſecūda ꝑte orōnem facit ad ſanctā trinitatē ⁊c̄.vt dictū eſt. Cōſtruit ſic. O ſancta trinitas (fac tuos ſupplices).i.deuotos (ꝯpotes).i.cōpotentes ⁊ participes (tue dilectōis).i.charitatis (effuga demones) ⁊ tu (o et alpha).i.ṗncipiū ⁊ finis (ſanctifica orbē xp̄ianū).i.mūdū. ¶ Orbis dr̄ rotūditas.⁊ inde trāſumit̄ ꝓ mūdo. Alpha eſt ṗma littera hebreorū et vltima eſt o.⁊ inde venit ꝙ alpha ꝓ ṗncipio tranſſumit̄.⁊ o ꝓ fine

Pater el eloy eloe elyon elya ſaddai lux amay rex ſabaoth ineffabilis adonay.tuum nos plaſma conſerua

¶ Conſtrue. Et o (pater el).i.deus vel fortis (eloy eloe) noīa dei ſunt. (elyon).i.excelſus (elya) dn̄s (ſaddai) omnipotens.(lux amay).i.qđ verum eſt.(rex ſabaoth).i.dux exercituū (ineffabilis adonay).i.dn̄s (ꝯſerua nos) hoīes exiſtentes (tuū plaſma).i.creatura

Proles emanuel mire mirabilis.ſumme ꝯſul deꝰ fortis dn̄s iuſtus:futuri pater ſeculi.princeps pacis.ieſu meſſya nos ſalua. Spiritus timoris pietatis ſcientie fortitudinis ꝯſilij intellectus et ſapientie.nos illuſtra vnge ſanctifica. Simplex trinitatꝫ tu vnitas.vnitatꝫ trina deitas.purga culpas.egros ſana.hoſtes pacifica.ſolue vincula.pelle pericula. Ad te ſitiētes pio vultu ſaties.paceqꝫ eterna ī hieruſalē ſuꝑna colloces

¶ Conſtrue Et o (ꝓles).i.fili (emanuel) nobiſcū deus (mire mirabilis id eſt valde mirabilis (meſſya).i.xp̄e vncte vel mittende ⁊c̄. Verſus ſequēs ad ſanctū ſpūm facilis eſt.ponit latine ſeptē dona. Iterū ⁊ vltimo facit orōnem ad totā trinitatē. Conſtructio facilis eſt.

Congaudentes exultemus vocali ꝯcordia. Ad beati Nicolai feſtiua ſolēnia. Qui in cunis adhuc iacēs ſeruando ieiunia. Ad papillas cepit ſumma ꝓmereri gaudia Adoleſcens amplexatur litterarum ſtudia

¶ De ſancto Nicolao ep̄o dr̄ hec ſequentia. Et hꝫ tres partes. Prima ꝑs inuitat ⁊ hortatur nos ad ꝯgaudendū feſto ſancti Nicolai. adiūgens multas laudabiles qualitates ꝑſone ſue ⁊ merita diuerſa. Secunda enumerat quedā facta alijs ꝑ eū partim ex pietate ⁊ ꝯpaſſione ad obuiandū malo maiori ⁊ partim miraculoſe. Tercia implorat auxiliū beati nicolai

pro nobis. Secūda ibi. Auro per eū. Tercia ibi. Nos qui ſumus Ethy/
mologiā huius nois Nicolaus videre potes vna cum hiſtoria vite ſue ꝛ
miraculis in paſſionali ſanctoꝝ. vbi illa q̄ hic tangūtur copioſius ꝛ longi/
us habent. Etiā cōſtructio ſatis facilis eſt. quare ad vocabula deſcenda/
mus. Exultare eſt cū ſaltu quodā ſiue motu corporis leticiaꝫ oſtendere.
Solēnia feſtiua. i. celebria feſta. Solēnis. i. celebris. ſcribitur per duo. nn.
qꝛ ab annus venit. Aliqui per duo ll ſcribūt hac rōne. qꝛ ſm eos venit a
ſoleo. qđ eſt ꝑma breuis. ꝛ ſic vt fiat ꝑma longa ſicut ſemꝑ inuenit̄ volūt
ll duplicari. Alij dicūt ꝙ venit a ſolus. ꝛ ſic nō oportꝫ l geminari. qꝛ ſolus
eſt prima longa. In proſa parum refert. in metro ſcribit quiſꝗ prout ſibi
melius videbitur. Cuna vel cunabulum eſt lectus pueroꝝ infantium
Mapille ſunt capita mām̄arū vnde ſcꝫ lac trahitur

Alienus ꝛ immunis ab omni laſciuia. Felix confeſſor. cuius
fuit dignitatis vox de celo nūcia. Per quā ꝓuectus preſula/
tus ſublimatur ad ſumma faſtigia. Erat in eiꝰ animo pietas
eximia. et oppreſſis impendebat multa beneficia

¶ Conſtrue. Felix ꝯfeſſor. alienus). i. remotus (ꝛ imūnis). i. expers (ab
om̄i laſcivia). i. libidine (dignitatis). i. excellentie (cuiꝰ) sᶜ ꝑſulis (vox de
celo) sᶜ audita (fuit nūcia ꝑ quā) vocē (ꝓuectus). i. ꝓmotꝰ (ſublimat̄). i.
extollit̄ (ad ſumma faſtigia). i. dignitates (ꝑſulatꝰ). i. epatꝰ. Faſtidiū. i.
tediū. ſed faſtigiū ꝓprie eſt altitudo. ꝛ trāſſumit̄ ꝓ dignitate in altiꝗ ordi/
ne. (Pietas). i. ꝯpaſſio. Pij dicūtur ꝓprie erga deū ꝛ parētes. ꝛ trāſlatiue
ad alios (eximia). i. excellēs (erat in aīo eiꝰ) sᶜ pōtificis (ꝛ impēdebat). i.
exhibebat (oppreſſis) sᶜ ꝯtra iuſticiā (multa bn̄ficia) id eſt opera pietatis
De iſtis plura exempla ſunt in legenda ipſius beati Nicolai

Auro ꝑ eum virginū tollitur infamia. atꝗ patris earūdē le/
natur inopia. Quidam naute nauigātes ꝛ ꝯtra fluctuū ſeui/
tiam luctantes naui pene diſſoluta. Jam de vita deſperātes
in tanto poſite periculo clamātes voce dicūt oēs vna

¶ In hac ſecūda pte tāgūtur tria. Primū eſt de ſublata ꝑ ſanctū nicolaū
infamia virginū. Scdm̄ eſt de nautis ꝯſtitutis in magno periculo maris
quos beatus nicolaꝰ miraculoſe eripuit. vt hic pꝫ. Terciū eſt de tumba ſe
pulcri ſancti nicolai. qꝛ de eius oſſibꝫ in illa tūba recluſis manat ſiue ſtillat
oleū ꝯtra plurimos languores ſaluberrimū. Scdm̄ ibi Quidā naute na
uigātes. Terciū ibi. Ex ipſius tūba. Circa vocabula aduertendū (Infa
mia). i. diffamatio q̄ timebat̄ futura. Infamis dr̄ ille q̇ famā ſuam ꝑdidit
q̄ſi ſine fama. Et ſic illa ꝑpoſitio. in. priuat (leuat̄). i. releuat̄. Metaphora
eſt tracta ab eo qui cecidit. ꝛ ei ſuccurrit̄ vt ſurgat (inopia). i. indigētia vel
pauꝑtas (fluctuū ſeuiciā). i. ꝓcellaꝝ violentiā (luctātes). i. laborātes vel
reſiſtentes (pene). i. q̄ſi (diſſoluta). i. eſt fracta (periculo). i. anxietate. Peꝛ

noviter addite

periculū a pereo dr̄ ſalutis diſcrimē.ſ; ab antiq̄ v̄bo perior iris (vñ perit⁹ ve
nit).i.expt⁹. dr̄ expimentū Et ſic periculū facere.i.tentare ſiue expiri.

O beate nicolae nos ad portū maris trahe de mortis angu
ſtia. Trahe nos ad portū maris tu qui tot auxiliaris pietatis
gratia. Dum clamarent nec incaſſu;.ecce quidā dicēs aſſum
ad veſtra preſidia. Statim aura dat̄ grata.⁊ tempeſtas fit ſe/
data.quieuerūt maria. Ex ipſius tumba manat vnctōnis co
pia Que infirmos oēs ſanat p eius ſuffragia.

¶O beate nicolae (trahe nos) sᶜ hoīes (de mortis anguſtia).i.anxieta
te (ad portū maris).i.ad regnū celoꝝ (tu q̄ auxiliar̄).i.auxiliū pbes (tot)
sᶜ hoībꝫ (gratia).i.dono pietatis (trahe nos ad portū maris) Differūt
p̄ſidiū ⁊ ſubſidiū.q꞉ p̄ſidiū dr̄ auxiliū pncipale.qđ ordinat̄ ad alicui ſubue
niendū.ſed ſubſidiū dr̄ qđ in auxiliū ſuccedit vbi p̄ſidiū non ſufficit (aura
grata).i.flatus ventoꝝ placidus ⁊ lenis. Aura em̄ ſplendor eſt ⁊ p fauo
re trāſſumit̄ (Gratus).i.grās referēs ⁊ vices.etiā eſt acceptus placid⁹ ⁊
dilectus (tēpeſtas).i.turbatio maris. Inuenit̄ etiā p tpe.vt ea tēpeſtate
id eſt eo tpe (ſedata).i.pacificata ⁊ trāquilla facta (copia) id ē abūdātia.
Copia p̄ſentia.i.trāſſumptū.copie plr̄.i.militū turme (ſuffragia) auxilia
Suffragari.i.auxiliū ferre. Refragari.i.repugnare. Suffragia etiā dicū
tur voces eligentiū aliquē ad magiſtratū et tranſſumit̄ ad ſignificandum
orōnes illas que fiūt ad ſanctos.vt ſc; illi nobis apud deū auxilientur.

Nos qui ſumus in hoc mūdo viciorū in profundo iam paſſi
naufragia. Glorioſe nicolae ad ſalutis portū trahe vbi pax ⁊
gloria. Ipſam nobis vnctionem impetres a dn̄o prece pia
Que ſanauit leſiones multorū peccaminū in maria

¶Hec eſt tercia pars.in qua fit oratio ad ſanctu; nicolaum.vt in littera
Sic q̄ ordinat̄ ꝯſtructio. O (glorioſe nicolae).i.plene gloria. Etiā glorio;
ſus eſt affectator glorie (trahe).i.duc (nos) hoīes (qui ſumus in hoc mū;
do paſſi).i.ſuſtinē tes (iam naufragia).i.pericula (in pfundo).i.pfundita
te (vicioꝝ).i.peccatoꝝ. Trāſlatio eſt a paſſis picula maris ex nauis fra;
ctione (ad portū ſalutis) locū ſecuritatis.hoc eſt ad regnū celoꝝ. Port⁹ eſt
receſſus q̄dā a mari inter terras littoribꝫ ꝯcluſus q̄ naues ſecure recipiūt̄.
et a q̄ exeūt tpe ꝯgruo (vbi) sᶜ eſt (pax ⁊ gloria) sᶜ eterna Et (impetres)
id eſt pcures (nobis) sᶜ pctōribꝫ (ipſam vnctōem).i.remiſſionē ⁊ veniam
(a dn̄o.pia pce).i.deuota orōne (q̄) sᶜ vnctio (ſanauit).i.curauit (leſiōes)
id eſt offenſiones (multoꝝ peccaminū).i.pctōꝝ (in maria) sᶜ magdalena
cui dimiſſa ſunt peccata multa.quoniā dilexit multū. Et ſic finaliter orat
autor vt ea ipſa vnctio.i.grā nobis ꝯcedat̄ q̄ marie magdalene ꝯceſſa erat
a dn̄o.vt ſilr̄ nobis dimittātur pctā nr̄a ſicut illi dimiſſa ſunt. Amen.

Sequentie

H Agone triumphali militum regis ſummi dies iſte ce
lebris eſt populus chriſto regi credulis

¶ Sequentia iſta cōis eſt pluribꝫ martyribꝫ. ⁊ in die pluriū martyruꝫ
decātari ſolet in pluribꝫ locis. Diuidit͛ aūt iſta ſequētia in duas ptes In
pma dt autor qūo iſte dies pluriū martyruꝫ ſit celebris populis xp̄ianis
quos nulle mine nec ulla tormēta. quoꝝ modos diuerſos enumerat. po/
tuerūt a charitate xp̄i eiuſq; fide quouiſmodo ſepare ⁊c̄. In ſcd̄a pte ora/
tionē facit ad ipſos martyres. ibi. Uos xp̄i. ¶ Sciendū ꝙ martyr grece
dr̄ teſtis latine. martyres em̄ teſtes ſunt ꝙ xp̄s paſſus eſt ꝓ nobis omībꝫ.
et ipſi ꝓ xp̄o. mortē xp̄i ꝑ hoc teſtificantes ⁊ fidē chriſtianā approbantes.
Martyriū ergo teſtimoniū dicit͛. nō paſſio licet ita a multis vſurpat͛. ſed
verū eſt ꝙ iſtud teſtimoniū ſup paſſione deponit͛. ⁊ ide ex conſequenti ⁊ im
proprie tolerari pt̄ ꝙ̄tum ad id cui nomen imponit͛. Uñ etiā alij ſancti. pu
ta virgines ⁊ ꝯfeſſores teſtimoniū ꝑhibuerūt ſuis operibꝫ de xp̄o quem
imitati ſunt in vita. ſed paſſi ꝓ xp̄o ⁊ carnificati excellentius. quare ꝑ an/
tonomaſiā nomen martyrū ſibi vendicauerūt. De quibꝫ eſt pſ̄ens ſequē/
tia que ſic exponitur (Iſte dies eſt celebris). i. feſtiuus (populis credulis
chriſto regi). i. xp̄ianis (triūphali agone). i. victorioſa pugna (militū ſum
mi regis) ſcꝫ martyrū xp̄i. hoc eſt dies pſ̄ens celebrabit͛ a chriſti fidelibus
rōne triūphalis pugne quam habuerūt martyres ſancti ꝓ chriſto. quorū
ꝯmemoratio hodie ſeruatur

¶ Hi delectamentum reſpuerunt mūdanorū. Et crucē tūc
turpem quottidie baiularūt. Hos nullius feritas a chriſto ſe
parat. Quin ad eum mortibꝫ millenis ꝓperent. Non carcer
vllus aut cathena molliūt fortia in chriſto pectora

¶ Dicit autor ꝯñter q̇d fecerūt ꝓ xp̄o. Uñ (Hi) sͨ martyres (reſpue
rūt). i. ꝯtempſerūt ((delectamentū). i. delectatiōem (mūdanoꝝ). i. rerum
mūdanarū. ita ꝙ circa illas nullā poſuerūt delectatiōem ⁊ affectum ꝓpter
xp̄m (⁊ baiularūt). i. portauerūt (quottidie crucē) ſcꝫ dn̄i (tūc turpem). i.
ignominioſam. videlꝫ xp̄m dn̄m ꝯfitendo ⁊ ob id multa patiēdo ab emu/
lis crucis ⁊ fidei. qr (nullius feritas). i. crudelitas (ſeparat hos) ſcꝫ mili/
tes (a xp̄o. quin ꝓperent). i. feſtinent (ad eū) sͨ xp̄m (millenis mortibꝫ). i.
modis ſiue generibꝫ mortis (nō vllus carcer) i. captiuitas (aut cathena)
id eſt vinculū (molliūt). i. mollia faciūt (fortia pectora). i. ꝯſtātia ⁊ firma
corda ſiue aīos iſtoꝝ militū (in xp̄o). i. in fide xp̄i. Carcer in ſingulari eſt
locus in q̄ ſeruātur noxij. dictꝰ a coercendo ſcꝫ ne exeant. Sed carceres in
plurali dicūt͛ vñ erūpūt eq̄ ad curſuꝫ ꝓ brauio. ſepe tñ vnū ꝓ alio ponit͛

¶ Sed nec ferarū morſus diri martyrū ſolidū excauāt ani/
mum. Non imminens capiti gladius territat. Fortiſſimos
milites optimi domini

¶ Sed nec diri morſus ferarũ).i.indomitoꝝ ⁊ ferociũ aĩaliũ(extauāt) id eſt euincũt ⁊ eneruāt(ſolidũ animũ).i.ↄſtātē(martyrũ) Etiā(gladi⁹ imminēs).i.appropinquās(capiti non territat).i.terrefacit (fortiſſimos milites).i.ſatellites(optimi dñi)ſcꝫ ducis ⁊ pncipis ſui Jeſu xpi. qſi dice ret autor.iſta oĩa nõ curauerũt neqꝫ reputauerũt martyres ſci.ꝓpter xpm

¶ Nũc manu dei complexi perſequentium inſultāt furoribꝫ quõdam crudelibus. Et plebi chriſti ſolamen ſuppeditāt in cũctis laboribꝫ lubrici ſeculi

¶ Cauſam ſubdit quare tormēta pdicta vilipenderũt.qꝛ (ↄplexi) id eſt muniti ſiue ꝓtecti(manu dei)ſcꝫ virtute ⁊ poteſtate(inſultāt furoribꝫ).i. derident ꝑ cauillatõem (crudelibꝫ quondā ꝑſequentiũ) ipſos.ita beatus Laurētius inſultabat miniſtrātibꝫ carbones ⁊c(Et ſuppeditāt).i.auxili um dant(plebi xpi ſolamen).i.releuamē(in cũctis laboribꝫ).i.doloribꝫ ⁊ miſerijs(lubrici ſeculi).i.cadentis ⁊ nõ in eodē ſtatu ꝑmanentis Lubricũ dꝛ qđ cadit dum tenetꝰ ſicut anguis vel anguilla. Suppeditare nõ a pedibꝫ venit quaſi eſſet ↄculcare.ſed a ſuppeto. i.auxilior. mutādo t in d. quaſi eſſet ſuppetitare.ſed nũc ſuppeditare dꝛ.eo mõ quo dicim⁹ ecõtra tytides et ſic ſuppeditare eſt idem qđ auxiliũ preſtare

¶ Vos chriſti martyres. Nos valde fragiles. Precibꝫ nos iuſto iudici ſinceris iugiter cõmendare curate.

¶ Hec eſt ſecũda ps in qua fit oratio hoc mõ. O (vos martyres xpi cu rate).i.velitis(ↄmendare).i.ↄmittere.vel melius.i.gratiores facere (iu‐ giter).i.ſemꝑ(iuſto iudici).i.xpo(nos)hoĩes(Nos)dico(valde fragi‐ les).i.imbecilles ⁊ faciles in peccatũ.⁊ h (ſinceris precibꝫ).i.interceſſionibꝫ veſtris.q̃tenus idē iudex nobis benign⁹ ſit.ↄſiderata nature humane fra‐ gilitate ⁊ naturali ad mala ꝓnitate. Differēter dicim⁹.cõmēdo te regi.i. ↄmitto.et ↄmendo te apud regē.i.laudo Vñ dicũtur lr̃e cõmēdaticie q̃ ꝓ aliq̃ ſcribũtur in meritoꝝ ſuoꝝ declaratõem ⁊ ꝑſone recõmendatiõem

¶ Maieſtati ſacroſancte militans cum triumphante iubi‐ let eccleſia.

¶ In trāſlatõe triũ regũ canitꝰ ꝑſens ſequētia.et hꝫ tres ptes. Prima re‐ citat qũo tres reges venerũt ⁊ honorauerũt xpm natũ tribꝫ muneribꝫ.ſcꝫ auro.thure.⁊ mirrha.ponēdo ſcatões myſticas eorũdē triũ muneꝝ. Se cũda ponit modos triplicis trāſlatõnis triũ regũ.ibi. Ab helena. Tercia facit orõnem ad xpm.ibi Tu nos ab hac xpe valle. Prima ps hoc dicit. (militans ecclia).i.ↄgregatio fideliũ militantiũ adhuc in hoc mũdo.vna (cũ triũphante).i.cũ ecclia victoriā habente.hoc eſt cũ ↄgregatõe fideliũ exiſtentiũ in patria(iubilet).i.letitiā mētis exerceat(ſacroſancte maieſta‐ ti).i.diuine. Sacroſctm ꝓprie dꝛ qđ ſacro aliquo mediāte inſtitutũ ⁊ ſanci tũ ē. videlꝫ iuramēto interpoſito.vel aliq̃ ſilr̃ Ita maieſtas diuina dꝛ ſacro ſcā.qꝛ mediāte religiõe deo exhiberi debita.ſcā ⁊ honorari ac coli iſtituta ē

¶ Sic verſetur laus in ore. ne fraudetur cor ſapore. quo deguſtet dulcia

¶ Proſeqtur autor ſpēali⁹ q̄lis erat iſte iubil⁹ di. (laus ꝟſeť ſic in ore). i. ꝑ os noſtrū (ne cor fraudeť ſapore q̄ deguſtet dulcia) hoc eſt. ita laus per os nr̄m fiat vt cordis nr̄i intētio illi ꝯcordet. ⁊ dulcedinē exīde ſentiat ſpūalē

¶ Nouā parit virgo ꝓlem. nouū monſtrat ſtella ſolē. currūt ad ꝑſepia. Reges magi ⁊ nō vagi. ſed ꝓſagi gaudēt agi ſtelle luce ꝑuia. Triū regū trinū mun⁹. xp̄s hō deus vnus. trinus ſubſiſtentia. Deus trinus in ꝑſonis adorať trib⁹ donis vnus in eſſentia. Mirrhā ferūt thus ⁊ aurū. plus penſantes q̄ꝫ thezaurū. typū ſub quo veritas. Tria dona tres figure. rex in auro deus thure. in mirrha mortalitas. Thuris odor deitatem auri ſplendor dignitatē. regalis potentie. Mirrha caro verbo nupta. ꝑ qđ manet incorrupta. caro carens carie

¶ Ex iſtis exordijs venit ad materiā intentā. ſcꝫ (ꝟgo) maria (parit nouā ꝓlē) ſcꝫ xp̄m ihm. ⁊ (ſtella mōſtrat nouū ſolē) ſcꝫ eūdē xp̄m eē natū mō qui dr̄ ſol. Et g̊ (reges magi). i. ſapientes ⁊ aſtronomi (⁊ nō vagi) nullo ſcꝫ ducēte (currūt ad ꝑſepia) vbi xp̄s puer iacebat (ſed ꝓſagi). i. ꝓuidētes et ꝓuiſati ꝑ ꝓphetiā balaā ꝓphete gētilis (gaudēt agi). i. duci (ꝑuia luce) ꝓcedēte eos (ſtelle) q̄ tūc ꝓmū illis apparuerat. Qui vt inuenerūt puerū. obtulerūt ei tria munera. auꝝ. thus. ⁊ mirrhā. ſub ꝟcatōe vt ſeqtur. text⁹ clar⁹ ē. dēpt; (typū). i. figurā (ſub q̊ ꝟitas) ē ⁊ latꝫ (caro). i. hūanitas (nupta). i. vnita (ꝟbo). i. filio dei ⁊c̄ (carie). i. putredine ⁊ imūdicia peccati

¶ Ab helena crux inuēta. hec eadē poſt intenta ꝯgregandis regib⁹. Reges olim peregrini. ornant vrbē ꝯſtantini. allatis corꝑib⁹. Tādē inde ſunt trāſlati. ꝯmēdati ciuitati. cui nomen ambroſia. Ter inuentos ter tranſlatos dei nutu ſibi datos colit hos Colonia

¶ Modū trine trāſlatōis corpoꝝ beatoꝝ regū ponit hec ſecūda ꝑs. qr ꝓmo beata helena inuētrix ſcrē crucis fecit beata corꝑa regū ꝯgregari ⁊ ad cōſtātinopolim deferri vbi fuerūt cū maximo honore vſqꝫ ad tꝑa Manuelis imꝑatoris. qui miſit legatū quēdā noīe Euſtorgiū virū prudētē ⁊ religioſuꝫ ad mediolanū. Euſtorgi⁹ iſte a mediolanēſib⁹ in ep̄m eſt electus vn̄ cōſtātinopolim Euſtorgi⁹ reuerſus iſta imꝑatori retulit ⁊ grās egit. petēs vt de ſacris ſuis aliq̄s ſecū ſibi deferre liceret. Cui imꝑator ānuit. ⁊ ita Euſtorgi⁹ beata corꝑa ſecū ad mediolanū detulit. vbi fuerūt vſqꝫ ad

annũ dñi. M.lxiiij. quo tp̄e fredericus p̄m⁹ impator ſubiugauit ſibi me
diolanenſes. ciuitatē hoſtili manu occupauit. A q̄ reynoldus coloniēſis
archieps. q̄ etiā ī eadē expeditōe fuit. petijt ꝛ obtinuit ſibi dari tres reges
quo idē reynold⁹ exultās ꝛ letus ꝑ honeſtas ꝑſonas coloniam trāſmiſit.
vbi cū honore tota ciuitas clerus ꝛ ppl's obuiā venit. reuerēter ſuſcepit. et
in eccleſia beati petri honorifice collocauit. Iſta eſt materia huius ſecūde
ptis. Conſtructio eſt ſatis plana. Uocabula difficiliora ſunt hec (inten/
ta) .i. occupata (vrbem ꝯſtantini) .i. cōſtantinopolim (ambroſia) mediola
nū (nutu) .i. diſpoſitione ꝛ volūtate

¶ Ortus dedit occidēti. ꝙ tres reges ter innēti excolūt colo
niā Nūq̄ locū mutaturi. nec vt olim reuerſuri ſunt ꝑ viā aliā
Colūt reges ꝑpter regē. ſūmi regꝫ ſeruāt legē coloni colonie
Nos in fide ſum⁹ riui. hi ſunt fontes p̄mitiui gentiū p̄mitie

¶ (Ortus) .i. terra oriens. q2 ab oriēte venerūt magi (excolūt) id ē ornāt
(mutaturi) vt pie credit (coloni) .i. incole vel ciues (riui) q̄ decurrūt in di/
uerſa ex fonte p̄ncipali (gentiū p̄mitie) .i. p̄mi fructus. q2 iſti reges primi
ex omib⁹ gentib⁹ ad fidem venerūt. Urbs ꝯmuniter ꝛ ꝑ anthonomaſiā
romā deſignat. vel etiā conſtantinopolim vbi imperator grecoꝝ reſidere
ſolet. De paucis alijs ita dicitur niſi improprie.

Tu nos ab hac chriſte valle duc ad vitā vero calle ꝑ hoꝝ ſuf/
fragia. Ubi p̄ris vbi tui amoriſq̄ ſacri frui mereamur gloria

¶ Orōnē facit in hac vltima ꝑte hoc mō. O (tu xp̄e duc nos ab hac val/
le) miſerie ꝛ lachrymaꝝ (ad vitā) celeſtē (vero calle) .i. vera ꝛ erecta via (ꝑ
ſuffragia hoꝝ) triū regū (Ubi) nos (mereamur frui gloria patris) vbi me
reamur frui gloria (tui) ſcꝫ chriſti (ꝛ ſacri amoris) .i. ſp̄ūſſancti. Ubi pul/
cre bis dicit. ꝛ eſt color qui dicitur repetitio.

Maieſtati ſacroſancte militans cū triūphante iubilet ec/
cleſia. De triūpho thebeoꝝ ꝛ ſalute peccatoꝝ ꝑ hoꝝ ſuf/
fragia. Hi ſunt viri teſtamenti. qui ruinam detrimenti repa/
rant angelici. Uiri fortes veri dauid. quib⁹ hoſtes expugna
uit. carnem mūdum demonem

¶ Iſta ſequētia canit de ſctō Gereone ꝛ ſuis cōmilitonib⁹. Et diuidit in
tres ꝑtes. Prima ponit materiā hui⁹ ſequētie. videlꝫ de ꝯuerſione eoruꝫ
ad fidē. Scđa dicit q̄uo paſſi ſunt ꝓ fide xp̄i adijciēdo myſticā ꝑcatōnem
talis oblatōis. Tercia facit petitōem ad xp̄m. ſcđa ibi. Dijs ꝓphanis. ter
cia ibi. Jeſu bone. Pro intellectu hui⁹ ſequētie ſciendū. ꝙ iſti thebei vene
rūt de thebes in egypto. q2 a thebis i grecia thebani dicūt. Dicit q̄ꝫ thebe
es vel thebe aꝝ. De p̄ma dt Juuenal. Atq̄ vet⁹ thebe cētū iacet orbuta
portis. Uiri hui⁹ loci dicūt eē magni corꝑib⁹. īgenio callidi. ꝛ ad bellū va/
lētes. q̄b⁹ iacob⁹ frater dn̄i fidē xp̄i edocuit. Iſti thebei. q2 belliges armis

aptí erãt. ⁊ ad hoc electi viri ad mandatuȝ impatoris demandati romam missi ſunt vt imperatorẽ ↄtra rebelles romano impio iuuarẽt. non vt ↄtra militarent. volentes reddere q̃ ſunt ceſaris ceſari. ⁊ q̃ dei deo. Et ſic aſſociati exercitui maximo. quẽ maximianus collega dyocletiani impatoris ↄtra gallias ↄgregauit. trãſierũt alpes vna cũ alijs. et ibi fecit maximianus mandatũ ꝙ oẽs. q̇ cũ eo erant. dijs ſacrificarẽt. Iſti vero thebei ꝓceſſerũt nõ aduertentes mandatũ impatoris in ea pte. ⁊ ſic pſequuti ſunt a ſatellitibꝫ impatoris. ⁊ diuiſim vt reperiebãtur ꝓ xp̃o interfecti ſunt. ſicut hic in lr̃a ex ordine dr̃. Primus ꝟſus expoſitꝰ eſt in ſequẽtia p̃cedẽti (De triũpho). i. victoria (thebeoꝝ) martyrũ ſcȝ ſancti Gereonis ⁊ ſocioꝝ ſuoꝝ et ſalute pctõꝝ (p ſuffrag a hoꝝ). i. per interceſſiones ⁊ auxilia (viri teſtamenti) q2 ſanguine xp̃i aſpſi. ſicut in veteri teſtamẽto aſperſi ſanguine hedi dicebãtur viri teſtamẽti. vel. i. p̃deſtinati ⁊ coheredes (qui reparãt). i. reſtituũt vel implent (ruinã). i. caſum (angelici detrimẽti). i. defectꝰ angeloꝝ. q̇ ꝓpter pctm̃ ſupbie cũ lucifero de celo eiecti ſunt. In quoꝝ angelorũ locũ iplendũ aſſumũtur hoĩes boni ⁊ ꝟtuoſi. q̃les iſti thebei eẽ meruerũt. q2 (fortes viri) milites erãt (veri dauid) xp̃i. cũ (quibꝫ) viris idem dauid (expugnauit). i. pugnã ↄuicit (hoſtes) ſcȝ (carnẽ mũdũ ⁊ demonem) Iſta dicta ſunt in recõmendatõem thebeorum

¶ Ciues domus pharaonis ciuitatẽ viſionis viſitãt ⁊ p̃ſulẽ
A quo ſacri cathecíſmi ſacramẽtis ⁊ baptiſmi imbuũtur grã
Rome fide ↄfirmati caſtra mouẽt comitati romanoꝝ aq̃las

¶ Deinceps incipit tangere ordinẽ paſſagij et expeditõis quã fecerunt Nam dicti thebei (ciues domꝰ pharaonis). i. egypti vbi pharao regnauit (viſitãt ciuitatẽ viſionis) i. hieruſalẽ. q̃ interpretaꝛ viſio pacis (⁊ p̃ſulem) hieroſolimitanũ (A quo) preſule dicti thebei (imbuũtur). i. inſtruũtur in (ſacramentis ſacri cathecíſmi). i. informãtur in fidei ſacramẽtis (⁊ grã baptiſmi) qm̃ ab eodẽ p̃ſule etiã baptiſmũ receperũt. Sed (cõfirmati in fide rome). i. in vrbe p ſanctos patres quos ibidẽ inuenerunt. queadmodũ hiſtoria clarius dicit (mouent caſtra). i. ſtationes militũ murãt. hoc eſt recedunt ab vrbe (comitati). i. ſequẽtes (aquilas romanoꝝ). i. ſigna vel vexilla imperatoris romanoꝝ cui aquila pro ſigno eſt. Ipſi eñ aſſociati erant maximiano imperatori. vt ſupra dicebatur

¶ Dijs prophanis immolari iubet ceſar ⁊ vocari thebeorũ
agmina. Sed thebei viri dei. que ſunt dei reddũt ei. ceſari q̃
ceſaris. Bis viritim decimati ſumme libant maieſtati deci-
marum decimã. Demũ cũctis immolatis in odorem ſuauita-
tis differuntur aliqui.

¶ Hec eſt ſecũda pars huius ſequentie in qua autor ponit occaſionem ⁊ moduȝ paſſionis thebeorum. Et poſtea applicat ad myſticam ſignificationem veteris teſtamenti. ibi Holocauſtum partiale Et eſt notandum

nouiter addite

ꝙ dux totius legionis thebeoꝛuz fuit ſanctus Mauricius qui cũ ſuis al⸗
pes tranſgreſſus manebat circa locũ qui dꝛ agaunũ iuxta rhodanũ fluuiũ
et ibi expectauit mandatũ dñi impatoꝛis. cui cum obedire nollet. bis deci
mus de ſuis interfectus. ⁊ vltimo oẽs qui ſupfuerant circũdati ſunt ꝑ ex⸗
ercitũ impatoꝛis. ⁊ ſic inſimul occiſi ſunt. Sed btũs Gereon ⁊ alij p̄ceſſe⸗
rant ⁊ diuiſim reperti diuiſim interfecti ſunt. vt hic dꝛ Intellectus huius
ſcđe ptis eſt talis (ceſar) maximianus (iubet immolari). i. ſacrificium fieri
(ꝓphanis dijs). i. nõ ſanctis irreligioſis nõ celi dignis. Pꝛophanũ dꝛ quaſi
ꝓcul a phano. i. tẽplo ⁊ religione. ⁊ ſic locus nõ religioſus ꝓphanus dicit
(Et) ſc ceſar iubet (agmina). i. copias (thebeoꝝ vocari) in finez ꝙ etiam
dijs ſacrificent. Agmẽ dꝛ exercitus incedẽs ⁊ ambulãs in expeditõe (Sz
thebei viri dei) quia chꝛiſtiani (que ſunt dei reddũt ei) ſc ⁊ reddũt (ceſari
que ceſaris) ſc ſunt. iuxta. verbũ euãgelij Luce. xx. qꝛ fidez xpi nullatenus
deſerere voluerũt. ⁊ nihilominus ceſari in his que reipublice eſſent obedi
re atq ſeruire paratiſſimi fuerunt. Et ergo ad mandatũ ceſaris (decima
ti bis viritim) id eſt de viro ad virum. quia decimus eoꝛum ſemel ⁊ iterũ
occidebatur ad terroꝛẽ alioꝛum. quatenus ita ad abnegationez fidei et ad
deoꝛum ſacrificia ducerentur (libant) id eſt offerunt vel ſacrificant (ſum⸗
me maieſtati) id eſt diuine (decimã decimaꝝ (quia bis decimũ ex eis (de⸗
mũ) id eſt tandem (cunctis) qui ibidem ſimul inueniebãtur. in agauno vi
delicet pꝛope rhodanũ (immolatis) id eſt oblatis (in odoꝛẽ ſuauitatis) ſcz
ante deũ (aliqui differuntur) ſcz qui cum beato mauritio non inueniebant.
ſed pꝛeceſſerant ſicut Gereon ⁊ alij

¶ Qui in ptes diſtributi. diſtributi ſunt ſaluti pluriũ fideliũ
In verona agrippina ⁊ in troya. loca trina ꝯſecrãt martyrio
Holocauſtum partiale nulla tamẽ ſine ſale federis oblatio

¶ Conſtrue (Qui diſtributi) id eſt diuiſi (in partes) id eſt in decimas (di
ſtributi ſunt ſaluti) id eſt in ſalutem (pluriũ fideliuz) in locis ſequentibus
manentiũ. ⁊ (ꝯſecrãt trina loca) videlicet (in verona). i. bonna vbi caſſius
⁊c. (agrippina). i. colonia. vbi Gereon cũ ſuis (⁊ in troya) id ẽ xanctis. vbi
Victoꝛ cuz ſuis paſſi requieſcũt. Sic hodie loca iſta aliter appellant (mar
tyrio) ſui ſanguinis effuſione. ⁊ ſic fuit (partiale holocauſtũ) quia per tres
partes (tamẽ nulla oblatio federis) id eſt recõciliationis ſiue placationis
dei (ſine ſale) id eſt ſine myſterio

¶ Cũ tricentis ⁊ bis nonis ſignat comes Gereonis abꝛahe
victoꝛiam.

¶ Conſtrue (Comes gereonis) id eſt comitiua ſcz (cum tricentis et bis
nonis) id eſt decem et octo (ſignat victoꝛiam abꝛahe) que habet Geneſis
xiiij. quia vt ibi dicitur Abꝛaham audiens loth fratrem ſuum captiuatũ.
numerauit expeditos vernaculos ſuos trecentos decem ⁊ octo. ⁊ cum il⸗
lis ꝑſequutus eſt eos qui captiuarunt loth. ⁊ liberauit eum cum vxoꝛe et
cum ſubſtantia ſua. atq reduxit

¶ Bis quindenis et ter centum duplex victor teſtamentum et crucis myſterium. Pius caſſius cum ſeptenis ſeptiformi dono plenis dona ſancti pneumatis

¶ Cõſtrue Et (victor bis quindenis) .i. cũ triginta s^e^ ſignat (duplex teſtamentũ) referendo bis ad duplex (et) cũ (ter centũ) ſignat (myſteriũ crucis) q2 ſancta crux tres angulos ſiue cornua habuit. priuſq3 tytulus triũphalis ſupaddereť. Sed (pius Caſſius cum ſeptenis) .i. ſeptẽ alijs ſimilis conſtantie viris (plenis ſeptiformi dono) .i. gratia ſpũſſancti. s^e^ ſignat (dona) s^e^ ſeptẽ (ſanctis pneumatis) id eſt ſpiritusſancti. Iſta dona nominantur in ſequentia benedictio in verſu. ſpũs timoris ⁊c̃.

¶ Jeſu bone: cuiꝰ dona noſtra bona. q̊ corona es tuoꝝ militũ Hac patrona legione nos in bonis ſumme bone loca potioribus. Ubi patris vbi tui ⁊ amoris ſacri frui mereamur glĩa

¶ In hac tercia ꝑte petitio fit hoc mõ O (bone ieſu cuius dona) s^e^ ſunt (noſtra bona) quia omne bonũ a deo eſt (qui) ieſus (es corona) id eſt premium (tuorum militum) id eſt martyrũ. tu (ſumme bone loca nos in potioribus) id ẽ melioribus (bonis) regni celeſtis. ⁊ hoc dico (hac legione) ſcȝ thebeorum martyrũ. exiſtente (patrona) aduocata ⁊ adiutrice noſtra. Quid ſit legio patȝ in hoc verſu Legio ſex mille ſex centum. ſexagies ſex (vbi patris ⁊c̃.) vt in ſequentia precedenti

TU beatus es bariona. cui aſpirat ſua dona quaſi nato ſpiritus. Quod caro ſanguiſq3 neſcit per patrẽ tibi pateſcit reuelatum deſuper. Tibi claues dono dedit. quibꝫ porta celi cedit. preualeſq3 inferis. Poteſtate formidanda hic ligas que ſunt liganda. tuta ſunt que ſolueris

¶ Ad vincula petri ꝑtinet p̄ſens ſequẽtia. Et diuidiť in duas ꝑtes. In prima autor multiplr̃ recõmendat beatũ petrũ de diuerſis meritis prerogatiuis ⁊ gratijs a deo ſibi ꝯceſſis. In ſecũda recitat miracula ꝑ euȝ facta ſubdens finaliter petionẽ ad ipſum. ibi Sicco pede. Cauſam inſtitutõnis preſentis feſtiuitatis tangũt in ꝑte lectiones hodierne in matutinis. ⁊ plenius in rõnali diuinoꝝ poterit videri. Pro intellectu ſciendũ. ꝙ beatus petrus habuit tria noĩa ſibi a dño impoſita. Primo vocatus eſt ſymon bariona. vt ibi Tu es ſymon bariona. Scdo cephas qđ interp̄tať petrus. vt ibi Tu vocaberis cephas. Tercio petrus. vt ibi Tu es petrus ⁊c̃. Habuit etiã triplex cognomen. ſcȝ ſymon iohanna. ſymon iohannis. et ſymõ bariona. De q̄bus latius in paſſionali Sic exponiť (O bariona) .i. fili columbe. q2 ipſe habuit pulcritudinẽ morum. dona virtutũ. ⁊ abundantiaȝ lachrymaꝝ. Columba em̄ pro cantu gemitũ habet. vnde petrus quãdo dominũ negauit. egreſſus foras fleuit amare. De donis virtutũ ſequitur.

nouiter addite

(cui ſpiritus) ſanctus (aſpirat) .i. infundit (ſua dona) id eſt gratias (qua ſinato) id eſt filio. Tres verſus ſequentes ſumpti ſunt ex euangelio. Venit ieſus in partes ceſarie Math. xvi. ibi videatur hiſtoria

Te piſcantē piſcatoris ad capture melioris vſum traxit grã

Cuncta linquis ſpreta tp̄alis mundi meta indigens vt om̄ia

Apoſtolis principaris. dominoqꝫ ſociaris in tributi precio

Transformati tu meſſye moyſiqꝫ helie frueris colloquio

¶ Materia huius cum verſu ſequenti eſt de euangelio Johannis primo et de euangelio. Ambulans ieſus Math. iiij. ⁊ de euangelio. Cum turbe irruerent. Luce. v. Et in fine. ibi (indigens vt oı̃a) de euangelio. Ecce nos reliquimus om̄ia Math. xix. De transformatione ꝯſequenter tangitur. ⁊ habetur in euangelio Aſſumpſit ieſus. Math. xvi. Meta .i. terminus. Tunc beatus petrus me[...]m huic mundo temporali impoſuit quando om̄ia reliquit. ⁊ ſequutus eſt dominū ieſum chriſtum

¶ Sicco pede calcas mare. malchū truncas. fles amare dū pungit negatio. Sic deiectū patientis. ⁊ erectū reſurgētis reintegrat viſio Ter confeſſus ter negatū. gregem paſcis ter donatum. viam paras gentibus. Claudus ſalit. et thabita morte ſurgens calet vita. fide. verbo. precibus Infirmos vmbra mederis. defraudantes graui feris coniuges ſupplicio. Vinclis abis tu laxatis. portis exis reſeratis. duce fretus preuio. Cecus videt. mutus fatur. languor fugit. duplex datur ſalus ethiopie. Funus ſurgit. magus cadit. cōſecrator romā vadit crucis ⁊ victorie. Illuꝫ ſequens pendēs cruce. ſcandis celū quo te duce nobis detur aditus. Janitor ingreſſum pande. quo nos lucis non mutande foueat intuitus.

¶ Hec eſt ſecūda ps in qua autor enumerat complura geſta ⁊ miracula beati petri. ſic dicens. tu (calcas) id eſt tranſis (mare ſicco pede) vt patet Joh. xxi. (trūcas malchū) ſeruū pontificis abſcindendo ei auriculā. Alia patent in euangelijs vſqꝫ ibi Claudus ſalit. qꝛ deinceps vſqꝫ ibi. Funus ſurgit. ptꝫ ex actib9 aplorū. Et deinde narrat hiſtoriam de ſymone mago Item (defraudantes cōiuges) ſcꝫ ananiam ⁊ zephoram vxorem eius, qui de p̄cio agri venditi quod in cōe obtuliſſent partē ſibi retinuerunt defraudantes beatum petrum. Reliqua ſunt clara

¶ Et ſic finiuntur ſequentie de nouo addite

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

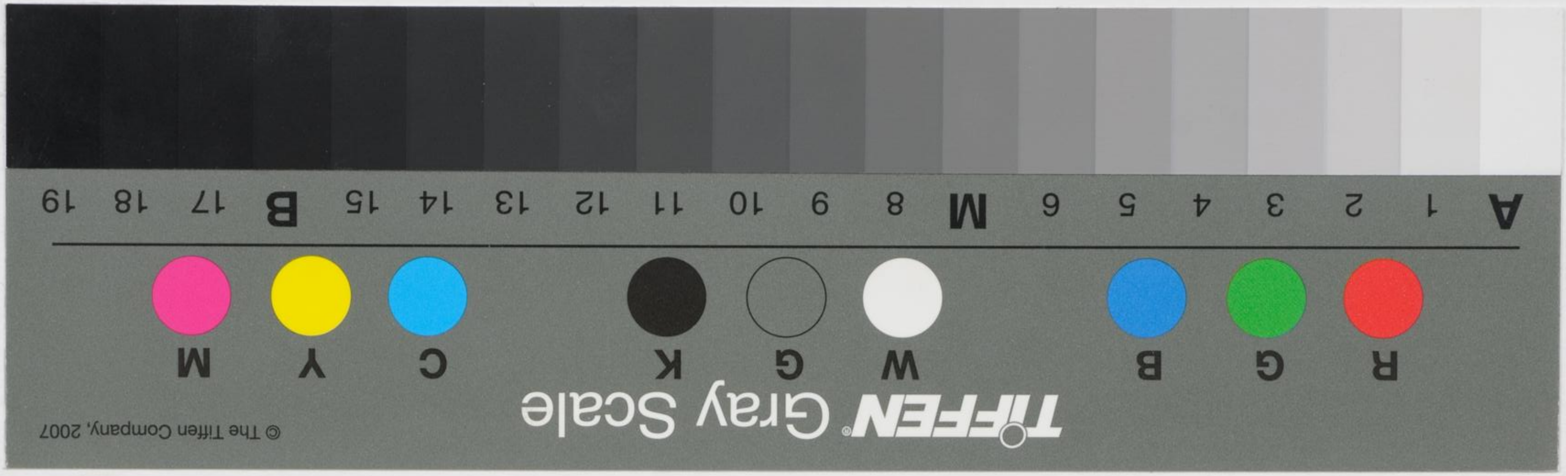
TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
R G B W G K C Y M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black